

YALVAÇ VE ISPARTA ARKEOLOJİ MÜZELERİNDE BULUNAN BİZANS
SİKKELERİ

Zeliha DEMİREL GÖKALP

DOKTORA TEZİ

Sanat Tarihi Anabilim Dalı

Danışman: Yrd.Doç.Dr. Ahmet Tolga TEK

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Haziran 2007

Bu Tez Çalışması AÜAF'ca desteklenmiştir. Proje No: 040834

DOKTORA TEZ ÖZÜ

YALVAÇ VE ISPARTA ARKEOLOJİ MÜZELERİNDE BULUNAN BİZANS SİKKELERİ

Zeliha Demirel GÖKALP

Sanat Tarihi Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Haziran 2007

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ahmet Tolga TEK

Bu çalışmada, Antik Çağ'ın Pisidia bölgesini kapsayan coğrafyada yer alan günümüz Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzeleri antik sikke koleksiyonunda bulunan Bizans sikkeleri konu olarak ele alınmıştır. Bu amaçla 2004-2007 yılları arasında adı geçen müzelerde yapılan çalışmada toplam 1343 adet sikke tespit edilmiş ve kataloğa alınmıştır. Değerlendirmeye alınan bütün örnekler ve kötü durumda olup dönemi tespit edilemeyen sikkeler de detayları ile katalog bölümünde sunulmuştur.

Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde bulunan sikkeler, her şeyden önce Pisidia Bölgesi'nde bulunmuş ve kaydedilmiş çok sayıda sikkeden oluşan ve farklı dönemleri kesintisiz yansıtan bir grubu temsil etmektedir. Türkiye genelindeki müze sayısı düşünüldüğünde, bütün detayları ile yayınlanan, müzelerdeki Bizans sikkelerine ilişkin çalışmaların sayısı neredeyse 10'u geçmemektedir.

Pisidia Antik Çağ'dan itibaren tarihi, politik ve ekonomik açıdan oldukça önem taşıyan bir bölgedir. Dolayısıyla bu müzelerde bulunan sikkeler, nümismatik açısından bölgedeki ticari bağlantıları yansıtır şekilde temsil edilen örneklerden oluşmaktadır. Bununla birlikte örneklerin sayıca fazla ve tanımlanabilir özellikte olmaları, bunları istatistiksel olarak kullanılabilir veri grupları haline getirmiştir. Dolayısıyla tez kapsamında incelenen örnekler, bu bakış açısı ile ele alınarak, Anadolu'dan diğer müze ve kazı buluntuları ile kıyaslanmıştır.

ABSTRACT

The subject of this study is to examine Byzantine coin finds from Yalvaç and Isparta Archaeology Museums in Pisidia. Through continuous study between the years 2004-2007, 1343 coins were found; all of these examples were examined and they were included into the catalogue presented here.

The coin finds from Yalvaç and Isparta Archaeology Museums, are above all, the first major find from area of Pisidia representing various periods, recorded and presented fully. Through Asia Minor, even though many Archaeology Museums, the published full coin reports do not exceed 10 so far.

Pisidia played a major role in ancient times as a historical, political or an economical area. Thus, the coin finds represent numismatically, which implies the trade and contacts of the Pisidia. On the other hand, many examples in number of known, datable types turns these coins into statistical data groups. All of the coin finds group were evaluated with this in mind through the thesis and coin finds group from Pisidia have been compared with those from other sites from Asia Minor.

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Zeliha Demirel Gökalp'in "Yalvaç Ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde Bulunan Bizans Sikkeleri" başlıklı tezi 20/06/2007 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, Sanat Tarihi Anabilim dalında Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

	<u>Adı Soyadı</u>	<u>İmza</u>
Üye (Tez Danışmanı)	: Yrd. Doç. Dr. Ahmet Tolga TEK	
Üye	: Prof. Dr. Halime DOĞRU	
Üye	: Prof. Dr. Ebru PARMAN	
Üye	: Prof. Dr. Oğuz TEKİN	
Üye	: Doç. Dr. B. Yelda OLCAY UÇKAN	

Prof. Dr. Nurhan AYDIN
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, Antik Çağ'ın Pisidia bölgesi kapsamında kalan, günümüz Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzeleri antik sikke koleksiyonunda bulunan Bizans sikkeleri Yrd. Doç. Dr. Ahmet Tolga TEK danışmanlığında ele alınmıştır.

Öncelikle değerli tez hocam Yrd. Doç. Dr. Ahmet Tolga Tek'e teşekkür ve saygılarımı sunmak istiyorum. Bu çalışmanın konu seçimini aşamasından, sonuna kadar bana her anlamda güvendiği, inandığı, destek olduğu ve deneyimleriyle beni usanmadan yönlendirdiği için kendilerine minnettarım. Değerli hocama, nümismatik alanında bir çok araştırmacı ile temasa geçmemi sağladığı için, bir çok nümismatik yayına ulaşmam amacıyla kütüphanesini bana açtığı için, tezin kuramı ve istatistiksel verilerin değerlendirilmesindeki yöntemleri öğrettiği için ayrıca teşekkür ederim.

Bir Sanat Tarihçi olarak meslekte ilerlemem konusunda beni yüreklendiren ve desteklerini esirgemeyen değerli hocalarım Prof. Dr. Ebru Parman'a, Doç. Dr. B.Yelda Olcay Uçkan'a, Yrd. Doç. Dr. A. Oğuz Alp'e ve meslektaşım, dostum Öğr.Grv. Hasan Yılmazyaşar'a; bu çalışmanın hazırlanmasındaki yardımlarından dolayı Prof.Dr. Oğuz Tekin'e, Yalvaç Arkeoloji Müzesi Müdürü Ali Harmankaya'ya ve sikke koleksiyonunda sorumlu Sanat Tarihçi Burcu Karakurt'a, Isparta Arkeoloji Müzesi eski müdürü Jale Dedeoğlu'na ve sikke koleksiyonundan sorumlu Arkeolog uzman Nezahat İşçi'ye teşekkür ederim.

Müzelerdeki çalışmalarında beni yalnız bırakmayan ve bu tezin hazırlanmasında benden yardımlarını esirgemeyen dostum Öğr. Grv. Ayla Canay'a, arkadaşım Sanat Tarihçi Cüneyt Bostancı'ya, özellikle müze çalışması ve tezin hazırlanmasındaki tüm aşamalarda en az benim kadar çaba harcayan ve yardımlarını esirgemeyen sevgili öğrencim Kerim Yanık'a, tezin basım aşamasındaki desteği için

Diren Damla Sarıkaya'ya, Ankara-Eskişehir arasında dilekçe ve fotokopi taşıyan arkadaşım Sanat Tarihçi Şener Yıldırım'a teşekkür ederim.

Metropolitan Müzesi (New York) Klasik Seksiyonundan sorumlu Dr. Christopher Lightfoot'u burada anmak istiyorum. Kendilerine Amorium'da bulunan sikkelerin sayısal dökümünü bana ulaştırdığı için minnettarım.

Meslektaşım Hatice Özyurt Özcan'a, henüz baskı aşamasında olan Erzurum Arkeoloji Müzesi Bizans sikke örneklerini benimle paylaştığı için, Perge kazılarında bulunan sikkeleri Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlayan arkadaşım Arkeolog Hüseyin Köker'e Isparta Arkeoloji Müzesi çalışmalarındaki katkıları ve Perge Bizans dönemi sikke bulgularını benimle paylaştığı için teşekkür ederim.

Yaşadığım dünyayı, yeryüzündeki her canlıyı algılayıp sevmem ve duyarlı olmam konusunda beni yönlendiren ve hayata pozitif bakmamı neden olan anne ve babam, bu çalışmanın tüm zorluklarını ve sorunlarını benimle paylaşan, eşsiz sevgisiyle her zaman yanımda olan sevgili eşim Emre "siz olmasaydınız bu tez de olmazdı".

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZ.....	ii
ABSTRACT.....	iii
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	iv
ÖNSÖZ.....	v
ÖZGEÇMİŞ.....	vii
HARİTA LİSTESİ	xiv
ÇİZİM LİSTESİ	xiv
TABLO LİSTESİ	xv
GRAFİK LİSTESİ	xvii
LEVHA LİSTESİ	xix
KISALTMA LİSTESİ	xxii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

BİZANS NÜMİSMATIĞI İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.GENEL YAYINLAR.....	7
1.1. Kitaplar.....	7
1.2. Makaleler.....	14
1.3. Türkiye’de Bizans Sikkeleri Üzerine Hazırlanmış Yayınlanmamış Tezler.....	16

2. KATALOGLAR.....	16
2.1. Müze Katalogları.....	16
2.1.1. Türkiye’deki Müzelerde Bulunan Bizans Sikkeleri İle İlgili	
Makaleler.....	18
2.2. Sergi ve Özel Koleksiyonları Tanıtıcı Kataloglar.....	20
3. TÜRKİYE’DE YAPILAN KAZILAR İLE İLGİLİ YAYINLAR	
3.1. Kitaplar.....	22
3.2. Makaleler.....	25
3.3. Defineler.....	29
3.4. Türkiye’de Bizans Sikkeleri Üzerine Hazırlanmış	
Yayınlanmamış Tezler.....	30

İKİNCİ BÖLÜM

BİZANS DÖNEMİ PİSİDİA’SI

1. PİSİDİA BÖLGESİ İLE İLGİLİ KAYNAKLAR VE ARAŞTIRMALAR	
1.1. Pisidia’ya Gelen Gezginler ve Yayınları.....	32
1.2. 20. Yüzyıl Araştırmaları.....	35
2. TARİHİ COĞRAFYA.....	38
2.1. Coğrafi Konum.....	38
2.2. İdari Sınırlar.....	39
2.3. Tarihçe.....	41
2.4. Tarihsel Yollar.....	47

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BİZANS NÜMİSMATIĞINA GİRİŞ

1. BİZANS DÖNEMİNDE SİKKE	50
1.1. İmparator Anastasius'un Sikke Reformu	51
1.2. Sikke Metali ve Birimi	54
2.2.1. Altın	55
2.2.2. Gümüş	58
2.2.3. Bakır	61
1.3. Darphaneler	65
1.3.1. Darphanelerin Organizasyonu ve Kontrolü	66
1.3.2. Darphaneler, İşaretleri ve Ofis Harfleri	68
1.3.3. Kontrmarklar	83
2. TIPLER	85
2.1. Genel Özellikleri	85
2.2. İmparator Tipleri	88
2.2.1. Genel Özellikleri	88
2.2.2. İmparator Kostümleri	91
2.2.2.1. Askeri Kostüm	91
2.2.2.2. Sivil Kostüm	94
2.2.2.3. Konsül Kostümü	97
2.2.3. İmparatorluk İşaretleri (Nişanları)	98
2.2.3.1. Taç ve Diademler	98
2.2.3.2. Haçlı Globus (Haçlı Küre)	102
2.2.3.3. Mappa (Mendil)	103
2.2.3.4. Akakia (Kese)	104
2.2.3.5. Scepter(HükümdarlıkAsa'sı)	104
2.2.3.6. Labarum (Sancak)	106
2.2.4. Portre	108

2.3. Dini ve Çeşitli Tipler	109
2.3.1. Viktoria	109
2.3.2. Melek	110
2.3.3. Konstantinopolis	111
2.3.4. Khristogram	111
2.3.5. Haç	112
2.3.6. İsa	115
2.3.7. Meryem	121
2.3.8. Azizler ve Diğer Önemli Kişiler	123
3. YAZITLAR	127
4. HARFLER VE RAKAMLAR	130
5. MONOGRAMLAR	131

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KATALOG VE DEĞERLENDİRME

1. KATALOG	133
1.1. Yalvaç Arkeoloji Müzesi	138
1.2. Isparta Arkeoloji Müzesi	287
2.DEĞERLENDİRME	358
SONUÇ	427
SÖZLÜK	428
KAYNAKÇA	439

HARİTA LİSTESİ

Harita 1: Pisidia Bölgesinde Sikke Basan Antik Kentler (Sear 1991, harita 6)

Harita 2: Bizans Döneminde Anadolu ve Yollar (Parman 2002, harita 5)

Harita 3: Bizans Dönemi Altın Sikke Basan Darphaneler (Tekin, 2005,66)

Harita 4: Bizans Darphaneleri (M.S.498-1453) (Tekin 1999, 11)

Harita 5: Yalvaç Arkeoloji Müzesi'ndeki Bizans Dönemi Sikkelerinin Buluntu Yerleri

Harita 6: Pisidia Bölgesi İle Karşılaştırılan Yerleşimler

ÇİZİM LİSTESİ

Çizim 1: Çekiç İle Darp Yöntemi

TABLO LİSTESİ

- Tablo 1: Anonim A2 Üzerinde Yer Alan Motifler (DOC 3/2, 645)
- Tablo 2: Üç Ortak İmparatorun Sikke Üzerinde Gösterilmesi (DOC 3/1, 1973, s.112)
- Tablo 3: Khlamys ve Loros (DOC 3/1,1973, s.118)
- Tablo 4: Sikkeler Üzerinde Yer Alan İmparator ve İmparatoriçe Taçları (DOC 3/1, 1973,s. 128)
- Tablo 5: İmparatorluk Asaları (DOC, 1973, s.141)
- Tablo 6: Potent Haç ve Varyasyonları (DOC 2/1, 1968, s.97)
- Tablo 7A-B: İsa Tasvirleri (DOC 3/1, 1973, s.152-153)
- Tablo 8: Sikkeler üzerinde kullanılan Latince ve Grekçe harfler (Goodacre, 1967, s.15)
- Tablo 9: Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Bronz Sikkelerin İmparatorlara ve Darphanelere Göre Dağılımı
- Tablo 10: Isparta Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Bronz Sikkelerin İmparatorlara ve Darphanelere Göre Dağılımı.
- Tablo 11: Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Bizans Dönemi Altın Sikkelerin İmparatorlara Göre Dağılımı
- Tablo 12: Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Bizans Dönemi Gümüş Sikkelerin İmparatorlara Göre Dağılımı
- Tablo 13: Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzesinde Bulunan Bronz Sikkelerin Birimlere Göre Dağılımı
- Tablo 14: M.S.491-518 Yılları Arasında Anadolu'da Darphanelere ve İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.
- Tablo 15: M.S. 527-656 Yılları Arasında Anadolu'da Darphanelere ve İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.
- Tablo 16: M.S. 565-582 Yılları Arasında Anadolu'da Darphanelere ve İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.
- Tablo 17: M.S. 582-610 Yılları Arasında Anadolu'da Darphanelere ve İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.
- Tablo 18: M.S. 610-641 Yılları Arasında Anadolu'da Darphanelere ve İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

Tablo 19: M.S. 641-717 Yılları Arasında Anadolu'da Darphanelere ve İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

Tablo 20: M.S.717-802 Yılları Arasında Anadolu'da İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

Tablo 21: M.S. 802-867 Yılları Arasında Anadolu'da İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

Tablo 22: M.S. 867-970 Yılları Arasında Anadolu'da İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

GRAFİK LİSTESİ

- Grafik 1: Isparta Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Roma Dönemi Şehir Sikkelerinin Bölgelere Göre Dağılımı
- Grafik 2: Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Sikkelerin Darphanelere Göre Dağılımı
- Grafik 3: Isparta Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Sikkelerin Darphanelere Göre Dağılımı
- Grafik 4: Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde Bulunan Sikkelerin Darphanelere Göre Dağılımı
- Grafik 5: Sagalassos, Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde Bulunan Sikkelerin Darphanelere Göre Dağılımı
- Grafik 6: Yalvaç, Isparta, Sagalassos, Perge, Side, Arykanda, Patara ve Dereağzı'da Bulunan Sikkelerin Darphane Dağılımı.
- Grafik 7: Yalvaç, Isparta ve Fethiye Arkeoloji Müzelerinde Bulunan Bronz Sikkelerin Darphanelere Göre Dağılımı.
- Grafik 8: Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Sikkelerin Dönemlere Göre Dağılımı
- Grafik 9: Isparta Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Sikkelerin Dönemlere Göre Dağılımı
- Grafik 10: Sagalassos'ta Bulunan Sikkelerin Dönemlere Göre Dağılımı
- Grafik 11: Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzeleri Örnekleri ile Sagalassos Kazı Buluntularının Karşılaştırılması
- Grafik 12: Pisidia Geneli
- Grafik 13: Pisidia ve Pamphylia
- Grafik 14: Pisidia ve Lykia
- Grafik 15: Pisidia ve Phrygia
- Grafik 16: Pisidia ve Ege Bölgesi
- Grafik 17: Pisidia ve Paphlagonia
- Grafik 18: Pisidia ve Kilikia
- Grafik 19: Pisidia ve Antiokheia (Orontes)
- Grafik 20: Pisidia ve Erzurum Arkeoloji Müzesi
- Grafik 21: Pisidia ve Saraçhane
- Grafik 22: Pisidia ve Yapı Kredi Koleksiyonu

Grafik 23: Anadolu'da Bizans Sikkelerinin Genel Dağılımı

Grafik 24: Pisidia ve Anadolu Geneli

Grafik 25: Periyot 1 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Grafik 26: Periyot 2 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Grafik 27: Periyot 3 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Grafik 28: Periyot 4 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Grafik 29: Periyot 5 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Grafik 30: Periyot 6 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Grafik 31: Periyot 7 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Grafik 32: Periyot 8 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Grafik 33: Periyot 9 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Grafik 34: Periyot 10 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Grafik 35: Periyot 11 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Grafik 36: Periyot 12 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Grafik 37: Periyot 13 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

LEVHA LİSTESİ

Levha 1: Anadolu Genelinde 491-1453 yılları Arası Sikke Buluntularında Yıl-Adetlişkileri

Levha 2: Kat.no.1,2,3,4,6,7,8,11,12

Levha 3: Kat.no. 13,14,17,20,22,25,26,27,28

Levha 4: Kat.no. 29,32,36,38,42,43

Levha 5: Kat.no. 47,48,49,51,53,54

Levha 6: Kat.no. 55,57,59,60,63,64

Levha 7: Kat.no. 66,67,68,70,73,74

Levha 8: Kat.no. 77,78,79,80,81,82

Levha 9: Kat.no. 83,84,85,86,87,88

Levha 10: Kat.no. 89,91,92,93,94,95

Levha 11: Kat.no. 96,97,98,99,100,102,103,104,108

Levha 12: Kat.no. 109,112,113,117,118,119

Levha 13: Kat.no. 123,124,125,126,129,132,133,135,136

Levha 14: Kat.no. 138,139,145,148,152,154

Levha 15: Kat.no. 156,159,161,166,170,171

Levha 16: Kat.no. 173,175,176,180,181,183

Levha 17: Kat.no. 185,186,188,192,194,195

Levha 18: Kat.no. 197,200,201,205,206,208

Levha 19: Kat.no. 209,210,211,212,215,216

Levha 20: Kat.no. 217,220,221,223,225,227

Levha 21: Kat.no. 229,230,232,233,234,235

Levha 22: Kat.no. 237,238,240,241,243,244,246,247,248

Levha 23: Kat.no. 250,252,253,254,255,257

Levha 24: Kat.no. 258,260,261,262,263,264

Levha 25: Kat.no. 265,267,268,269,272,273

Levha 26: Kat.no. 274,276,277,278,280,281

Levha 27: Kat.no. 284,285,289,292,293,296

Levha 28: Kat.no. 297,298,299,302,305,309

Levha 29: Kat.no. 312,313,314,317,318,319

Levha 30: Kat.no. 321,322,323,324,326,328

- Levha 31: Kat.no. 329,330,332,334,335,336
Levha 32: Kat.no. 337,338,339,340,344,349
Levha 33: Kat.no. 351,355,356,357,362,263
Levha 34: Kat.no. 365,367,368,370,372,377
Levha 35: Kat.no. 379,388,392,393,394,395,396,397,401
Levha 36: Kat.no. 403,414,418,419,421,423,424,425,426
Levha 37: Kat.no. 427,428,429,430,431,432,433,434,435
Levha 38: Kat.no. 436,437,438,439,443,447,449,451,455
Levha 39: Kat.no. 461,471,474,475,476,478
Levha 40: Kat.no. 490,492,494,496,506,510
Levha 41: Kat.no. 516,519,521,524,526,529
Levha 42: Kat.no. 534,535,538,540,543,549
Levha 43: Kat.no. 550,551,556,562,563,566
Levha 44: Kat.no. 582,585,586,587,589,591
Levha 45: Kat.no. 596,598,602,608,613,614
Levha 46: Kat.no. 641,648,660,665,702,705
Levha 47: Kat.no. 708,738,741,747,758,764
Levha 48: Kat.no. 772,799,803,815,827,829
Levha 49: Kat.no. 832,838,839,840,860,862
Levha 50: Kat.no. 863,868,882,883,889,891
Levha 51: Kat.no. 894,898,899,903,904,907
Levha 52: Kat.no. 908,913,915,916
Levha 53: Kat.no. 954,955,956,957,958,963
Levha 54: Kat.no. 967,969,970,973,975,978
Levha 55: Kat.no. 980,982,984,985,987,991
Levha 56: Kat.no. 993,994,995,996,997,999
Levha 57: Kat.no. 1000,1001,1002,1003,1005,1006
Levha 58: Kat.no. 1007,1008,1009,1010,1012,1013
Levha 59: Kat.no. 1015,1017,1018,1020,1024,1026
Levha 60: Kat.no. 1029,1030,1031,1032,1033,1036
Levha 61: Kat.no. 1037,1038,1039,1040,1041,1042
Levha 62: Kat.no. 1043,1044,1046,1047,1048,1050

- Levha 63: Kat.no. 1051,1052,1053,1054,1055,1056
Levha 64: Kat.no. 1057,1058,1059,1060,1068,1071
Levha 65: Kat.no. 1072,1073,1074,1976,1082,1083
Levha 66: Kat.no. 1087,1092, 1093,1096,1099,1100
Levha 67: Kat.no. 1105,1106,1108,1116,118,1122
Levha 68: Kat.no. 1124,1127,1128,1131,1150,1152
Levha 69: Kat.no. 1166,1168,1174,1196,1206,1208
Levha 70: Kat.no. 1209,1211,1212,1216,1219,1222
Levha 71: Kat.no. 1229,1240,1243,1245,1268,1271
Levha 72: Kat.no. 1273,1274,1281,1282,1283,1286
Levha 73: Kat.no. 1287,1288,1289,1290,1291,1293
Levha 74: Kat.no. 1294,1295,1296,1297

KISALTMA LİSTESİ

- AJA** : American Journal of Archeology
- ANSMN** : American Numismatic Society Museum Notes
- AS** : Anatolian Studies
- AST** : Araştırma Sonuçları Toplantısı
- AÜDTCFD** : Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi
- BASOR** : Bulletin of the American Schools of Oriental Research
- BCH** : Bulletin de Correspondance Hellenique
- BSA** : The Annual of the British School of Archaeology at Athens
- DOC I** : Bellinger Alfred R. ve P. Grierson (Edt.), **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume One Anastasius I to Marice 491-602**, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1966.
- DOC 2/1** : Bellinger Alfred R. ve P. Grierson (Edt.), **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Two Part I Phocas to Theodosius III 602-717**, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1968.
- DOC 2/2** : Bellinger Alfred R. ve P. Grierson (Edt.), **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Two Part 2 Phocas to Theodosius III 602-717**, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1968.

- DOC 3/1** : Bellinger Alfred R. ve P. Grierson (Edt.), **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Three Part 1, Leo III to Nicephorus III 717-1081**, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1973.
- DOC 3/2** : Bellinger Alfred R. ve P. Grierson (Edt.), **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Three Part 2, Leo III to Nicephorus III 717-1081**, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1973.
- DOC 4/1** : Bellinger Alfred R. ve P. Grierson (Edt.), **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Four Part 1, Alexius I to Michael VIII 1081-1261**, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1999.
- DOC 4/2** : Bellinger Alfred R. ve P. Grierson (Edt.), **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Four Part 2, Alexius I to Michael VIII 1081-1261**, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1999.
- DOC 5/1** : Bellinger Alfred R. ve P. Grierson (Edt.), **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Five Part 1 Michael VIII to Constantine XI 1258-1453**, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1999.
- DOC 5/2** : Bellinger Alfred R. ve P. Grierson (Edt.), **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Five Part 2 Michael VIII to Constantine XI 1258-1453**, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1999.

- DOP** : Dumbarton Oaks Papers
- MAMA** : Monumenta Asiae Minoris Antiqua
- MIB** : Hahn, Wolfgang, **Moneta Imperii Byzantini**, Verlag Der Österreichischen Akademie Der Wissenschaften, Wien, C.I-III, 1973, 1975, 1981.
- ODB** : Oxford Dictionary of Byzantium
- RA** : Recherches Archéologiques
- TAD** : Türk Arkeoloji Dergisi
- TIB** : Tabula Imperii Byzantini

GİRİŞ

“Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde Bulunan Bizans Sikkeleri” başlıklı tez konusunun seçilmesinin nedenleri arasında, ülkemizde yapılan arkeolojik kazılarda ele geçen, özel koleksiyonlarda ve müzelerde bulunan Bizans sikkelerin çokluğu ve buna rağmen Bizans sikkelerinin değerlendirildiği yayınların sayıca yetersiz olmasıdır. Konunun Pisidia Bölgesi ile sınırlandırılmasının nedeni ise, bu bölgede Yalvaç Arkeoloji Müzesi, Isparta Arkeoloji Müzesi ve Burdur Arkeoloji Müzesi gibi koleksiyonu zengin olan ve eski müzelerin olmasıdır. Ancak Burdur Arkeoloji Müzesi’ndeki onarımdan dolayı bu müzede çalışılamamıştır. Bununla birlikte Pisidia’da bulunup müzeye gelmiş olan Bizans sikkeleri bölgenin tarihi coğrafyası ile değerlendirildiğinde; bölgenin sosyal, iktisadi istatistik verilerine ulaşılması amaçlanmıştır.

“Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde Bulunan Bizans Sikkeleri” başlıklı doktora tezi kapsamındaki sorunlar, bu konulu tezin seçilmesi nedenleri ile paraleldir. Çünkü Türkiye’de Bizans sikkeleri ve ekonomisi ile ilgilenen araştırmacı sayısı sınırlıdır. Belki de bu nedenle ülkemizdeki müzelerde bulunan Bizans sikkelerini konu alan yayınlar çok az sayıdadır¹. Yapılan çalışmaların önemli bir kısmını yayınlı kazı

¹Anadolu’daki yayınlı müze örnekler için bkz., S. Mutlu, “Anadolu Medeniyetleri Müzesi Bizans Altın Sikkeleri Kataloğu”, **Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi 1988 Yıllığı** (Ankara: 1989), s.67-87; Oğuz Tekin, **Yapı Kredi Koleksiyonu Bizans Sikkeleri** (İstanbul: 1999); S.Ireland, **Greek, Roman And Byzantine Coins In the Museum At Amasya Turkey** (London: Royal Numismatic Society, British Institute of Archaeology At Ankara, Monog.27, 2000); R.Ashton ve C.Lightfoot, “Ancient, Byzantine and Islamic Coins in the Bolvadin Municipal Museum”, **Anatolia Antique**, 8(2000), s.171-192; Hatice Özyurt Özcan, “Erzurum Arkeoloji Müzesindeki Bizans Sikkeleri”, **XXVIII. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu 29.052006-02.06.2006 Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi** (Baskıda); “Erzurum Arkeoloji Müzesi’nde Bulunan Bizans Dönemine Ait Bir Grup Anonim Sikke”, **X. Ortaçağ-Türk Dönemi Kazı Sonuçları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu** (Baskıda).

buluntuları oluşturmaktadır². Bunların yanında az sayıda define ve bazı özel koleksiyonlar da yayınlanmıştır³.

Tezin amacı; öncelikle ilgili müzelerde tespit edilen Bizans sikkelerini kronolojik olarak belgelemek, dönemlere göre istatistiğini çıkarmak ve bölgenin tarihi coğrafyası birlikte değerlendirmektir. Herhangi bir sikkenin bilimsel olarak sağlayacağı arkeolojik, nümismatik ve ekonomik boyutları birbirleri ile bağlantılı olduğundan ve bunlardan herhangi birinin ele alınmaması araştırmacıyı yanlış yönlendireceğinden çalışmanın boyutunu önemli kılmaktadır. Sikkenin icadının nedenlerini, savaş giderleri (askerlerin ücretleri, silah yapımı v.b.), kamu (köprü, yol, bina yapımı, v.b.) ve dini yapılar (kilise, manastır v.b) için harcamalar ve de günlük ihtiyaçlar için yapılan ödemelerde standart bir ödeme aracına gereksinim duyulması çerçevesi içinde düşünüldüğünde istatistiğini aldığımız sikkeler Ortaçağ Pisidia bölgesinin iktisadi hayatına, kültürel yapısına ve ticaretine ışık tutacağı gibi, bu bölgedeki kamu ve dini yapı harcamalarını da aydınlatacağı kanısındayız.

Tezin ilk bölümünü “Bizans Nümismatiği İle İlgili Araştırmalar” oluşturmaktadır. Bizans nümismatiği ile ilgili yayınların tanıtıldığı bu bölümde çalışmalar, “Genel Yayınlar”, “Kataloglar” ve “Kazı Yayınları” başlıkları altında

²G.E.Bates, **Byzantine Coins** (Cambridge: Archaeological Exploration of Sardis, Monog.1, 1971); S.Atlan, **1947-1967 Yılları Side Kazıları Sıralarında Elde Edilen Sikkeler** (Ankara: TTK, 1976); A.Erzen ve A.Kaygusuz, “Trakya’da Enez Kazılarında Bulunan Bizans Altın Sikkeleri”, **Belleten**, 52(1988), s.429-443; N.Bilgin, “A Contribution to the Anonymous Follis From Amorium”, **Numismatic Circular**, April, 83(1996); C.Ligthfoot, “The Numismatic Finds From Amorium: New Evidence for the Byzantine Monetary Economy”, **AJA**, 103(1999); D.Waage, **Antioch on the Orontes IV.2: Greek, Roman, Byzantine and Crusader Coins** (Princeton: 1952); O.Tekin, “Byzantine Coins From Yumuk Tepe Including a Lead Seal”, **Anatolia Antiqua**, VI(1998), s.273-278; Simone Scheers, “Catalogue of the Coins Found in 1992-1997” (Edt.M.Waelkens-J.Poblome), **Sagalassos I-V: Report on the Excavation Campaign** (1993-2000); O. Tekin, “Monete Provenienti Dallo Scavo”, **Elaiussa Sebaste I Campagne di Scavo 1995-1997** (Edt. E. Schneider ve E. Bretschneider), Roma, 1999, s.319-323; O. Tekin, “Le Monete”, **Elaiussa Sebaste II Campagne di Scavo 1998-1999** (Edt. E. Schneider ve E. Bretschneider), Roma, 2003, s.541-556.

³Define için bkz., O.Tekin-Y.Ünlü, “Küstüllü Hoard of Byzantine Solidi”, **Anatolia Antiqua**, VI(1998), 279-285; M.Kurum, “Gücük Definesi”, **Türk Arkeoloji Dergisi**, 20(1973),s.2; Özel Koleksiyon için bkz., Oğuz Tekin, **Yapı Kredi Koleksiyonu Bizans Sikkeleri** (İstanbul: 1999); “Bizans İmparatorluğu’nun Tarihine ve Sikkelerine Kısa Bir Bakış”, **Akdeniz’in Mor Binyılı Yapı Kredi Koleksiyonu Bizans Sikkeleri** (İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, 1999), s.21-48; “Eski Yunan, Roma ve Bizans Altın Sikkeleri”, **Altının İktidarı, İktidarın Altınları: Yapı Kredi Altın Sikkeler Koleksiyonu** (Ed. Şennur Öztürk ve Selahattin Özpallabıyıklar), (İstanbul: Yapı Kredi Kültür ve Sanat Yayıncılık, 2005), s.39-67.

toplanmış ve kitaplar, makaleler, tezler gibi alt başlıklara ayrılmıştır. Araştırmalar, yayın yıllarına göre kronolojik olarak değerlendirilmiştir. Konu ile ilgili önceden yapılmış çalışmalar tanıtılırken, Bizans nümismatiği ile ilgili genel yayınlar ve özellikle Anadolu'yu konu alan nümismatik çalışmalar dikkate alınmıştır.

Tezin ikinci bölümünü Pisidia Bölgesi ile ilgili kaynaklar ve araştırmalar ile tarihçesi oluşturmaktadır. Bu bölümde Pisidia'ya gelen gezginler ve yayınları ile 20. yüzyıl araştırmaları tanıtılmıştır. “Tarihi Coğrafya” başlığı altında; bölgenin coğrafi konumu, tarihçesi, idari sınırları ve önemli tarihsel yolları ele alınmıştır. Her ne kadar Bizans döneminde darphaneler ile ticaret ilişkisinden bahsedilmese de bazı darphane sikkelerinin yoğun olması bu yerleşimlerin Antik Çağ yolunun üzerinde olması ile açıklanabileceğinden “Tarihsel Yollar” önemlidir.

“Bizans Nümismatiğine Giriş” başlıklı üçüncü bölümde; Bizans sikkeleri, M.S. 491 yılında imparatorluk tahtına geçen imparator Anastasius ile başlatıldığı için, imparator Anastasius'un tahta çıkışı ve para reformu ele alınmıştır. Daha sonra “Sikke Metali” (altın, gümüş, bakır) ve “Birimleri”, “Darphaneler” (kuruluş ve kontrolü, işaretleri ve ofis harfleri), “Tipler ve Yazılar” (imparator tipleri, kostümleri: askeri, sivil, konsül), “İmparator İşaretleri” (taç ve diademler, haçlı globus, mappa, akakia, scepter), “Portre”, “Dini ve Çeşitli Tipler” (İsa, Meryem, Azizler), Yazıtlar (latince, yunanca, rakamlar), “Monogramlar”, “Tarihler” açıklanmıştır.

Tezin dördüncü bölümünü katalog ve değerlendirme oluşturmaktadır. Sikkeler de incelenen diğer buluntu türleri gibi aynı şekilde ele alınmalıdır. Dolayısıyla eserin buluntu yeri, buluntu şekli kaydedilmesi gereken önemli bir noktadır. Arkeolojik kazılarda, kaçak kazılarda ya da tarım toprağında tesadüfen ele geçen sikkeler genellikle döneminin değersiz, kaybolması önemli olmayan veya bilinçli olarak atılmış paralarıdır. Dolayısıyla, tedavülden kalkan, zamanında tahrip olmuş, ya da sahte örnekler bu buluntular içinde daha fazla sayıda ele geçmektedir. Müzelere gelen örneklerde de bu açıkça görülmektedir. Bir diğer önemli husus da, sikkenin nümismatik açıdan incelenmesidir. Bu noktada yapılması gereken sikkenin ölçü ve ağırlığının

kaydedilmesidir. Sikkelerin sınıflandırılması, uygulanan genel yöntem katalog bölümünde ayrıntılı açıklanmıştır.

Nümismatlar sayıları üç ya da daha fazla olan sikkeleri tek tek bulunmuş sikkelerden farklı olarak ele alır. Grup halinde bulunan bu sikkeler, sahibi tarafından bir yere saklanmak ve daha sonraki bir zamanda geri alabilmek amacıyla bilinçli olarak bırakılmıştır veya toplu halde kaybedilmiştir. Bu tip buluntular *define* (hoard) olarak kabul edilir. Isparta Arkeoloji Müzesi'nde de tespit edilen üç define bulunmaktadır. Define buluntuları Isparta Arkeoloji Müzesi kataloğunun sonunda yer almaktadır.

Tez genelinde problem olarak görülebilecek ve teze başlarken yanıtını veremediğimiz ana sorun bu sikkelerin müzeye geliş yerleri ve buluntu yerlerinin Pisidia Bölgesi olup olmadığı idi. Örneğin Isparta Arkeoloji Müzesi'nde sikkelerin neredeyse büyük çoğunluğu satın alma yolu ile müzeye gelmiştir ve buluntu yerleri belli değildir. Ancak Isparta Arkeoloji Müzesi'nde Ahmet Tolga Tek tarafından tespit edilen Grek ve Roma sikkelerinin büyük çoğunluğu “Selge, Sagalassos, Kremna, Termessos ve Pisidia Antiokhia'sı” gibi Pisidia şehir sikkelerinin örneklerinden oluşmaktadır. Grek ve Roma sikkelerini müzeye satan kişiler ile Bizans sikkelerini satan kişiler aynı şahıslardır. Dolayısıyla Isparta Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Bizans sikkelerinin de müzeye geliş yerlerinin bu şehirler ya da yakın yerleşimler olduğu düşüncesi hakim olmuştur. Yalvaç Arkeoloji Müzesi örneklerinin büyük bir çoğunluğu ise Pisidia Antiokheia'sı ve çevre yerleşimlerden ele geçmiştir. Bu bağlamda öncelikle Isparta ve Yalvaç Arkeoloji müzelerindeki belgelenen Bizans sikkeleri; Pisidia ve komşu diğer bölgelerdeki kazı buluntuları ve yayınlı müze sikkeleri ile karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

İlk aşamada Yalvaç ve Isparta Müzelerine ait örneklere 1992-1997 arası Sagalassos kazı buluntuları da eklenerek genel bir Pisidia verisi elde edilmesi olmuştur. Bu ve diğer karşılaştırılacak bölge verileri “periyot başına düşen sikke / periyot uzunluğu x 1000 / bulunan toplam” formülü uygulanmıştır. Bu formül ile her 1000 sikkede senelik sikke kaybı görülmektedir. Dolayısıyla Antiokheia (Orontes) gibi binlerce örnek ile ifade edilen sikke buluntusu olan yerler ile, çok daha az sayıda

sikkeden ibaret kazı yerleri doğru bir orantı içinde karşılaştırılabilir. Eğer bu hesaplamada sadece sikke sayıları düz olarak alınsaydı, buluntusu daha fazla adetten oluşan yerler ciddi hatalara neden olabilirdi. Çünkü çok sikke buluntusu olan yerler, benzer şekilde gelişen dağılım eğrilerinin algılanmasını güçleştirebilir. Bu formül ile hem imparatorluk bölgelerinin bir çoğunun ortak bir tablosu olduğu, hem de değişik bölgelerin yerel farklılıkları olduğu gözlemlenebilir. Sikke sayısı çok az (onlarca veya daha az) buluntu yerleri de formüle edilirken yanılığlara yol açabilir. Dolayısıyla böyle buluntu merkezleri ait oldukları bölge toplamı içerisine alınarak toplu halde değerlendirilmiştir. (Örn. Sadece 17 Bizans sikke buluntusu olan Troia, grafiklerde Ionia-Lydia'daki diğer merkezlerle beraber toplu olarak değerlendirilmiştir.)

Bu grafiklerden elde edilen genel sonuç, genel anlamda bilinen tarihsel süreçle uyumludur. Örneğin 7. yüzyılın sonundan itibaren başlayan süreç tarihte “Bizans Karanlık Çağı” olarak anılmaktadır. Gerçekten de kentlerin tarihsel süreçte bilinen fakirleşmesi ve boşaltılmasına bağlı olarak, sikke buluntuları da önemli miktarda azalmaktadır. Ancak 9. yüzyıl sonu ile 10. yüzyıl arasında nüfus artışı, kamu etkinliklerinin yeniden başlaması gene sikke buluntularında bir artış ile fark edilebilir. Ancak buluntu yerleri bazında oluşan farklılıklar, bu yerleşimlerin benzer süreçleri farklı yaşadığını net bir şekilde göstermektedir; burada ana belirleyici tabi ki yerel tarihi olaylardır.

Dolayısıyla Pisidia Bölgesi verileri öncelikle Pisidia'nın yakın komşuları Pamphylia, Lykia, Phrygia, Ionia-Lydia, Pontos-Paphlagonia ve Kilikia verileri ile karşılaştırılmıştır. Tüm bu veriler ışığında da genel bir Anadolu istatistiği ortaya çıkarılmıştır. Amaç, çalışılan müzelerdeki sikkelerin diğer aynı türde sikkeler ile ele alınıp, bulunduğu bölgenin genel ekonomik tarihi içindeki yerinin saptanmasıdır. Dolayısıyla Pisidia bölgesi sonuçları Ortaçağ Bizans Anadolu'sunu iyi ve doğru yansıtan bir veri grubudur. Kıyaslama yapılan yerlerin birbirinden farklı ve uzak olmaları, Bizans imparatorluğunun genelinde büyük ölçüde benzer olan sonuçları ile uyumlu noktaları göze çarpmaktadır.

Tez çalışması yönteminde öncelikle Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nden gerekli olan izinler alınmıştır. Daha sonra Isparta ve Yalvaç Arkeoloji Müzelerinde sikke seksiyonundan sorumlu görevliler ile bağlantıya geçilmiştir. 2004-2006 yılında Isparta Arkeoloji Müzesi'nde, 2005 yılında da Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde çalışma programı gerçekleştirilmiştir. Müze çalışmalarında envanter defterleri taranarak Bizans sikkeleri belgelenmiş ve digital ortama aktarılmıştır. Özellikle Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde bazı sikkeler temizlenmiştir. Sikkelerin tümünü müze çalışmasında tanımlamak mümkün olmadığından, sikkelerin bazılarının alçı mulajları ve folye baskıları alınmıştır. Sikkenin kalıbını almak bazen fotoğraf çekmekten daha kesin sonuç vermektedir. Alçı mulajlar daha önce üzerine talk pudra sürülmüş plasterin içine sikkenin bastırılması ve hazırlanan kalıba, sert dışı alçısının dökülmesi ile alınmaktadır. Daha sonra kuruyan alçı kalıptan çıkarılıp arkasına sikkenin referansı yazılır. Folye baskılar ise, bir kağıt antet presinin bu çalışma için elden geçirilmesi ile, yapılan folye presi içine sikkenin zarar görmemesi için konulan kauçuklar arasına sikkenin iki yüzünün, alüminyum folyeye baskısının çıkarılması ile hazırlanmışlardır. Alçısının dökülmesi gerekmeyen sikkelerin ve kalıbı alınması sakıncalı olan (malzemesi altın olan sikkeler kalıbı alınırken kırılabilir) sikkelerin fotoğrafları çekilmiştir.

Periodik olarak sürdürülen müze çalışmalarının yanında tezin hazırlanması için kullanılan kaynaklar için yapılan kütüphane çalışmaları büyük ölçüde Ankara'daki (Türk Tarih Kurumu, Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi, ARİT ve İngiliz Arkeoloji Enstitüsü) kütüphanelerde gerçekleştirilmiştir.

Çalışılan Isparta ve Yalvaç müzelerinde tespit edilen Bizans sikkeleri verileri değerlendirirken, öncelikle kazı buluntuları ve yayınlanmış müze örnekleri dikkate alınmıştır. Kazı sonuçlarında ele geçen Bizans sikkelerinin yayınlanması, olası yeni tiplerin belirlenmesi ve mevcut önerilerin desteklenmesi açısından ayrı bir önem taşımaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

BİZANS NÜMİSMATIĞI İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bizans nümismatiği ile ilgili yayınların tanıtıldığı bu bölümde yayınlar, genel yayınlar, kataloglar ve kazı yayınları başlıkları altında toplanmış ve kitaplar, makaleler, tezler gibi alt başlıklara ayrılmıştır. Araştırmalar, yayın yıllarına göre kronolojik olarak değerlendirilmiştir. Konu ile ilgili önceden yapılmış çalışmalar tanıtılırken, Bizans nümismatiği ile ilgili genel yayınlar ve özellikle Bizans sikkeleri üzerine Türkiye’de bulunan malzeme üzerine yapılmış çalışmalar dikkate alınmıştır.

1.GENEL YAYINLAR

1.1. Kitaplar

SABATIER, J., **Description generale des monnaies byzantines**, Akademische Druck-U. Verlagsanstalt Graz-Austria, 1955.

“Bizans Sikkelerinin Genel Tanımı” adlı bu çalışma iki cilt olarak ilk kez 1862 yılında yayımlanmıştır. Eserin 1955’de ikinci basımı yapılmıştır. Yayında, Bizans, Ostrogoth ve Vandal sikkeleri üzerindeki monogramların ayrıntılı çizimleri yer almaktadır. Yayında Bizans sikkeleri II Valentinianus ve III. Ioannes Palaiologos Dönemleri arasını kapsar. Bununla birlikte Nikaia (İzник), Thessalonika (Selanik) ve Trabzon İmparatorluğu sikkeleri yer alır. Yayında toplam 1583 sikkenin ön ve arka yüz çizimleri verilerek kronolojik olarak sınıflanmıştır.

GOODACRE, Hugh, **A Handbook of the Coinage of the Byzantine Empire**, Spink ve Sonk, London, 1967.

“Bizans İmparatorluğu Sikkeleri El Kitabı” başlıklı bu yayın üç cilttir. İlki 1928’de, ikincisi 1931’de ve üçüncüsü de 1933’de yayınlanmıştır. 1957’de tek cilt olarak yayın yeniden basılmıştır. Girişte Bizans sikkesi, darphaneler, sikkelerin üzerindeki yazıtlar tanıtılmıştır. Birinci bölümde; Arcadius (395-408)-Leontius (448-488) arası, ikinci bölümde; I.Anastasius (491-518)-VI. Mikhael (1056-1057) arası, üçüncü bölümde; I. Isaakios Komnenos (1057-1059)- V.Aleksios (1204) arası sikkeler tanıtılmıştır. Ayrıca 1204 yılı sonrası kurulan Latin, Thessalonika (Selanik), Nikaia (İznik) imparatorluğu sikkeleri tanıtılmıştır.

RATTO, R., **Monnaies Byzantines et d’autres Pays Contemporains a l’époque Byzantine**, Reimpression par J. Schulman, Amsterdam, 1959.

1930 yılında “Bizans ve Bizans ile Çağdaş Diğer Ülkelerin Sikkeleri” başlığı ile satış kataloğu olarak yayınlanmıştır. İkinci baskısı 1959 yılında yayında Bizans sikkeleri Arcadius (383-395) ile başlatılmış ve VIII. Ioannes Palaiologos (1423-1428) ile bitirilmiştir. Daha sonra Thessalonika (Selanik), Nikaia (İznik), Trabzon devletlerinin sikkeleri ve Vandal, Ostrogoth, Longobard, Visigoth sikkeleri tanıtılmıştır. Sikkeler tanıtılırken birimi, tipi, ön ve arka yüz tasvirleri verilmiştir.

BRECKENRIDGE, James D., **The Numismatic Iconography of Justinian II (685-695, 705-711)**, American Numismatic Society, New York, 1959.

J.D. Breckenridge’nin doktora tezinden hazırladığı bir yayındır. II. Iustinianus ile birlikte sikkelerin üzerindeki tasvirlerde radikal değişiklikler olmuştur. Bununla birlikte yine II. Iustinianus döneminde sikkelerde ilk kez İsa tasviri yer almıştır. Breckenridge yayınında II. Iustinianus sikkelerinde görülen farklı tipler, yazılar, İsa’nın tipleri, sikkelerin kronolojisi ve yeni sikke tiplerinin vermek istediği anlamlar gibi başlıklarla, ikonoklasma öncesi bu değişimleri ayrıntılı incelemiştir.

LONQUET, Henry., **Introduction a la Numismatique Byzantine**, London, 1961.

“Bizans Nümismatiğine Giriş” başlıklı yayın Bizans Nümismatiği için bir el kitabı niteliğindedir. Yayında Bizans sikke tipleri; kullanılan maden, yazılar, darphane işaretleri, birimler, sikke üzerinde görülen kişiler (imparator, imparatoriçe, İsa, Meryem, Azizler v.b.) Sabatier (1862), Wroth (1908-11) ve Tolstoi’in (1912) yayınlarından alınan örnekler ile tanıtılmıştır.

MALTER, JOEL L., **Byzantine Numismatic Bibliography 1950-1965**, Argonaut INC., Publishers, Chicago, 1968.

Yayında 1950-1965 yılları arasına tarihlenen Bizans nümismatiğine ilişkin yayınların listesi verilmiştir. “Tarihsel Gelişimi”, “Ekonomi Politikası”, “Nitelikleri”, “Defineler” ve “Çeşitli Türler” başlıkları altında Bizans nümismatiği konulu yayınlar tanıtılmıştır.

METCALF, D.M., **The Origins of the Anastasian Currency Reform**, Amsterdam, 1969.

“Anastasius’un Para Reformunun Kaynağı” başlıklı yayında; bu reformun geçmişi, reformun anlatıldığı dönem kaynakları, basılan sikke miktarı, bir sikke kalıbının kaç kez kullanılabileceği ve üretim tekniği gibi ayrıntılara değinilmiştir. Ayrıca Anastasius dönemine ait sikkelerin darphanelere göre kataloğu verilmiştir.

HENDY, Michael, F., **Coinage and Money in the Byzantine Empire, 1081-1261**, Washington, 1969.

Yayında 1081-1261 yılları arası Bizans imparatorluğunda yaşanan parasal kriz, 12. yüzyıldaki parasal iyileşmenin ayrıntıları anlatılmıştır. Bunun ile birlikte sikkeler üzerinde tasvir edilen imparatorların resmi kıyafetleri, darphane organizasyonu ele alınmıştır. Yayında ayrıca 1081-1204 ve 1204-1261 arası imparatorlar, para ve ekonomi konuları yer alır.

HAHN, Wolfgang, **Moneta Imperii Byzantini**, Verlag Der Österreichischen Akademie Der Wissenschaften, Wien, C.I-III, 1973, 1975, 1981.

Hahn, Bizans imparatorluk sikkelerini imparatorlar, darphaneler ve tarihlere göre kronolojik olarak sınıflayıp üç cilt halinde yayımlamıştır. I.cilt 491-565; II.cilt 565-610; III.cilt 610-720 yılları arasındaki imparatorluk sikkelerini kapsamaktadır. Dolayısıyla yayında I. Anastasius'dan III. Leon'a kadar olan dönem ele alınmıştır. Bunun ile birlikte W. Hahn ve M. A. Metlich 2000 yılında bu yayının birinci cildini İngilizce olarak yayınlamışlardır.⁴

WHITTING, P.D., **Byzantine Coins**, Barrie & Jenkins, London, 1973.

Kitabın birinci bölümünde Bizans sikke üretiminde kullanılan metal ve birimleri, darphaneler ve darphane faaliyetleri üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde ise kronolojik olarak I. Anastasius'dan başlayarak Palaiologoslar Dönemi de dahil olmak üzere sikke üretim faaliyetleri ele alınmıştır. Ayrıca yayında yaygın Bizans sikke ve birim adları, kıyafet ve yazılar için bir sözlük yer almaktadır.

LACAM, Guy., **Civilisation et monnaies byzantines**, Paris, 1974.

Yayında Lacam tarafından, Roma imparatorluğun doğuşu, Doğu Roma imparatorluğu, İsa'nın, Meryem'in ve Azizlerin sikke ve diğer sanat eserlerindeki temsillerini, sikkeler üzerindeki imparator ve imparatoriçe tasvirlerine ayrıntılı değinilmiştir. Ayrıca Ostrogoth, Vandal, Arap v.b., sikkelerin Bizans sikkeleri ile etkileşimleri üzerinde durulmuştur.

⁴Bkz., Wolfgang Hahn-M.A.Metlich, **Money of the Incipient Byzantine Empire (Anastasius I-Justinian I, 491-565)** (Wien, 2000).

BERTELE, Tommaso, **Numismatique byzantine suivie de deux etudes inedites sur les monnaies des Paleologues**, Wetteren, 1978.

C. Morrison'un katkılarıyla hazırlanan yayın Bizans Nümismatiğinin karakteri üzerinedir. Birinci bölümde; sikkelerin ikonografisi ile ilgilidir (imparator, haç ve diğer dinsel sembol ve figürler hakkında). Özellikle 13-15. yüzyılları kapsamaktadır. İkinci bölüm; madeni paraların farklı metallerdeki değişimini ele almaktadır (ağırlığı, değeri, formu gibi). Son bölüm ise, Bizans'ın parasal tarihinin farklı yönleri ile ilgilidir. Bizans parasal sistemi Bertele'ye göre üç farklı dönemde incelenmektedir.

BENDALL, S. And P.J. DONALD, **The Later Palaeologan Coinage 1282-1453**, A.H. Baldwin and Sons Ltd., London, 1979.

Yayında II. Andronikos (1282-1328)'dan başlayarak 1453 yılına kadar olan Bizans sikkeleri dört başlık altında ele alınmıştır. Palaiologoslar Dönemi sikkelerinin ayrıntılı tasvirlerinin yer aldığı yayında sikkeler; "Konstantinopolis", "Anonim Sikkeler" ve "Thessalonika Sikkeleri" başlıkları altındadır.

HACKENS, Tony (Edt.), **Le Monnayage Byzantin**, Louvain-La-Neuve Seminaire De Numismatique Marcel Hoc, Louvain-la-Neuve, 1984.

Yayınında, J. Mossay tarafından Bizans Tarihi ve imparatorluğun yayılımı ele alınmıştır. Daha sonra P. Yannopoulos tarafından Bizans mali işlerinin sorumlularının bir şeması verilerek, aktif darphaneler sıralanmıştır. Bunun ile birlikte Bizans tarihsel dönemleri içinde sikke basan imparatorlar ve sülaleler şema halinde verilmiştir. Ayrıca Bizans para sistemi ve kullanımına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Lafontaine-Dosogne tarafından da Bizans sikkelerinin ikonografisi ve ilettiği mesaj üzerinde durulmuştur.

HENDY, Michael F., **The Economy, Fiscal Administration and Coinage of Byzantium**, Variorum Reprints, Northampton, 1989.

“Ekonomi, Mali Yönetim ve Bizans Parası” başlıklı yayın M.F.Hendy’in 1970-88 yılları arasında çeşitli dergilerde yayınlanan makalelerinden oluşmaktadır. Kitabın birinci bölümünde ekonomi başlığı altında; Geç Roma-Erken Bizans devleti ve ekonomisi, 1081-1204 arası ekonomi, İkinci bölümde mali yönetim başlığı altında, 305-24 yıllarında Diocletianus yönetiminde mali yönetim ve para basma, Geç Roma Erken Bizans döneminde mali yönetim ve para, 4-7.yüzyıllarda hazine ve darphanelerin yönetimi ve gümüş malzemenin üretimi, 400-900 yılları arasında Bizans parası ve Heraclius reformu, üçüncü bölümde Sikke başlığı altında Solidus, Tetartera, IV. Mikhael ve Harold Hardrada, Gornoslav Hazinesi, üretim teknikleri ve 12. yüzyılda Bizans parasının dolaşımı ele alınmıştır.

HARVEY, Alan, **Economic Expansion in the Byzantine Empire 900-1200**, Cambridge, 1989.

Yayında Bizans’ın sosyal ve idari yapısı, demografik büyümesi, vergilendirme ve paranın dolaşımı gibi konular ele alınmıştır. Bunun yanında tarımsal üretim ve şehir ile kırsal alan etkileşimleri verilmiştir. Ayrıca yayında ekonomi ile ilgili sözlük bulunmaktadır.

TEKİN, Oğuz, **Antik Anadolu Nümismatiği Bibliyografyası**, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1993.

Yayında antik nümismatik ile ilgili el kitapları ve başvuru için seçilmiş bibliyografya tanıtılmıştır. Bunlar Yunan, Roma Bizans sikkeleri için genel yayınlar, teknik ve metalurji, seçilmiş nümismatik dergiler, Türkiye’de yapılmış tezler (lisans, Yüksek Lisans ve Doktora), kataloglar, özel koleksiyonlar, müze koleksiyonları, kazı sikkeleri, define buluntuları, sikkenin icadı, bölgeler ve şehirler olarak sınıflandırılarak tanıtılmıştır.

SAYLES, G. Wayne, **Ancient Coin Collecting V the Romaion/Byzantine Culture**, Krause Publications, Iola, WI, 1998.

Bizans nümismatiği için bir el kitabı niteliğinde olan yayında, Bizans darphaneleri, sikke birimleri, tarihleri, sikke basım tekniği, kontrmarklar, Anonim follisler, sikke ikonografisi, portreler, sikkeler üzerinde görülen kıyafetler kısaca anlatılmıştır. Bununla birlikte Bizans imparatorluk sikkeleri kronolojik olarak ele alınarak birer örnek ile açıklanmış ve buna ek olarak bibliografya verilmiştir.

GRIERSON, Philip, **Byzantine Coinage**, Dumbarton Oaks Research Library and Collection, Washington, D.C., 1999.

Grierson'un yayını iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm yazarın 1982'de yayınladığı "Byzantine Coinage" in ikinci baskısıdır. İçerik temel olarak aynı kalmakla birlikte bir takım değişiklikler olmuştur. Bu baskıya ayrıca Bizans imparatorlarının listesi ve bir sözlük eklenmiştir. Yayında, "Bizans Sikke Tarihi ve Çeşitleri" başlığı altında; darphaneler, altın, gümüş ve bakır sikkeler ele alınmıştır. "Tip ve Yazıtlar" başlığı altında; imparator tasvirleri, dinsel tipler ve yazıtlar anlatılmıştır. Son olarak "Bizans Parasal Sistemi" başlığı altında; erken, orta ve geç dönem Bizans sikkelerinin malzemesi, birimleri, ağırlığı, oranları tablolar şeklinde verilmiştir.

LAIYOU E. Angeliki (Edt.), **The Economic History of Byzantium from the Seventh Through the Fifteenth Century**, Dumbarton Oaksc Research Library Collection, Washington D.C., 3 cilt, 2002.

Bizans Devleti'nin Ekonomi tarihine ışık tutan üç ciltlik yayım nümismatik bakımından da önemli bir yere sahiptir. Tez konusu kapsamında yararlanılan makaleler aşağıdadır.

"Doğal Çevre, Mali Olanaklar, Ulaşım ve Üretim" adı altında birinci bölümde; Klaus-Peter Matschke'nin "Maden", Maria K. Papathanassiou'nun "Madencilik ve Maden Yapım Teknikleri" başlıklı makaleleri yer alır.

“6.yy” adı altında ikinci bölümde; Cecile Morrison ve Jean-Pierre Sodini’nin “6.yy Ekonomisi” başlıklı makalesi yer alır.

“Yapı, Organizasyon, Üretim Gelişimi” adı altında üçüncü bölümde; Christopher Entwistle’nin “Bizans Ağırlıkları”, Vasso Penna’nın “Korint’te Nümismatik Sirkülasyon” başlıklı makaleleri yer alır.

“Değiş-Tokuş, Ticaret ve Pazar” başlıklı dördüncü bölümde; Cecile Morrison ve Jean-Cloude Cheynet’in “Bizans Dünyasında Fiyatlar ve Ücretler” başlıklı makalesi bulunur.

“Devlet ve Kurumlar Ekonomisi” başlıklı beşinci bölümde; “Cecile Morrison’un “Bizans Parası: Üretimi ve Sirkülasyonu”, John Day’in “Doğu’da ve Batı’da Para Mekanizması Üzerine Bir Not” başlıklı makaleleri yer alır.

1.2. Makaleler

WHITTING, P.D., “The Anonymous Byzantine Bronze”, **NC**, 1955, s.89-98.

Makalede, Bizans İmparatorluğunda bir yüzyıl boyunca piyasaya sürülen anonim sikkelerin niçin üretilmiş olabileceğine dair problemler tartışılmıştır. Whitting daha önce yapılmış olan araştırmaların ışığında ve dönem kaynakları ile anonim sikkelerin varyasyonları üzerinde de durmaktadır.

GALAVARIS, George, P., “The Symbolism of the Imperial Costume as Displayed on Byzantine Coins”, **ANSMN VIII** (1958), s.99-117.

Bizans sikkeleri üzerinde tasvir edilen imparatorların kıyafetlerinin sembolik anlamlarının tartışıldığı bir makaledir. İmparatorluk kıyafetleri sarayda özel bir yerde, kutsal ve zorunlu bir eşya olarak korunurdu. Bu kıyafetlere imparatorun politik otoritesi ve dünyevi rollerini ifade eden bir misyon yüklenmiştir. Dolayısıyla bu düşünce sikkeler üzerindeki imparator tasvirlerine de yansımıştır. Sikkeler üzerinde tasvir edilen imparatorlar askeri, resmi ve konsül kıyafetli ile görülmektedir. Galavaris makalede ayrıntılı olarak imparatorlar ve kıyafetlerini karşılaştırarak onlara savaşçı, kurtarıcı gibi sembolik anlamlar yüklediğini ifade etmeye çalışmıştır.

GRIERSON, Philip, “Byzantine Coinage as Source Material”, **Proceedings of the XIIIth International Congress of Byzantine Studies**, Oxford University, London, 1967.

“Kaynak Materyal Olarak Bizans Parası” başlıklı makalede, nümismatiğin tarih için yardımcı bir bilim dalı olduğuna değinilmiştir. Makalede sikkenin nerede, ne zaman, nasıl basıldığı, sayısı ve dolaşımı ekonomik yaşamdaki rolü ve yasaya uygunluğunun tarih için önemli olduğu vurgulanmaktadır. Bu bağlamda Bizans sikkelerinin darbu konusu ele alınmıştır. Ayrıca makalede 1956-65 yılları arasında kapsayan seçilmiş bibliyografya bulunmaktadır.

BELLINGER, Alferd, R., “Epigraphy of the Byzantine Coinage”, **Proceedings of the XIIIth International Congress of Byzantine Studies**, Oxford University, London, 1967.

Makalede Bizans sikkeleri üzerinde yer alan yazıtların Latince ve Yunanca karakterleri, tipleri üzerinde durulmuştur.

METCALF, D.M., “How Extensive Was the Issue of Folles During The Years 775-820? **Byzantion** 37 (1967), s.270-310.

Bizans imparatorluğunda 775-820 yılları süresince piyasaya sürülen follislerin nasıl yaygınlaştığının tartışıldığı bir makaledir. Metcalf bu yıllarda basılan IV. Leon ve V. Leon dönemi sikke tiplerindeki farklılıklara ayrıntılı değinerek, sikkelerin tedavüldeki miktarlarının belirlenmesi için öneriler verir.

MORRISON, Cecile, “Coinage and Money in Byzantine Typika”, **DOP** 56(2002), s.263-275.

Makalede Bizans ekonomi tarihinin en kompleks dönemi olan 11. ve 12. yüzyıla ait bilgilerinin büyük kısmına ulaşıldığı typikonlar ele alınmıştır. Parasal Ekonomi ile

manastırların ilişkilerinin örnekler ile açıklandığı yayında, Typikonların kendi dönemlerinde tedavülde olan para hakkındaki bilgilere de ulaşılır.

1.3. Türkiye’de Bizans Sikkeleri Üzerine Hazırlanmış Yayınlanmamış Tezler

Yılmaz Emre, Nilay, “Bizans Sikkelerinde Dinsel Unsurlar”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1999.

Nilay Yılmaz Emre tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Bizans sikkelerinde görülen dinsel unsurlar Dumbarton Oaks ve Whittemore koleksiyonlarında yer alan Bizans sikkeleri kataloğu ışığında ele alınmıştır.

Bursa, Pınar, “Anastasius ve Sikkeleri”, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2000.

Pınar Bursa tarafından hazırlanan yüksek lisans tezi dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Anasatasius’un tahta çıkışı, ikinci bölümde Anastasius’un iktidar dönemi, üçüncü bölümde Anastasius’un kilise politikası ve dördüncü bölümde Anastasius’un mali politikası ile, sikke reformu ve sikke tipleri ele alınmıştır.

2. KATALOGLAR

2.1. Müze Katalogları

WROTH, Warwick, **Catalogue of the Imperial Byzantine Coins in the British Museum**, Volume 1-2 (Orijinal baskı 1908), Elibron Classics, 2003.

British Museum Koleksiyonu’nda yer alan Bizans Devleti sikkelerinin tanıtıldığı eserdir. Eser ilk kez 1908 yılında yayınlanmış ve 2003 yılında en son baskısı iki cilt olarak yapılmıştır. Wroth yayının giriş bölümünde; Bizans madeni para sisteminin düzenlenmesi ve yayılması, cinsi ve birimi, tipleri, imparatorluk darphaneleri, yazıt ve

tarihleri hakkında ayrıntılı bilgi vermiştir. I. Anastasius'dan itibaren başlayan katalog bölümü, İstanbul'un fethine kadar olan süreyi kapsamaktadır.

WROTH, Warwick., **Western and Provincial Byzantine Coins of the Vandals, Ostrogoths and Lombards and of the Empires of Thessalonica, Nicaea and Trebizond in the British Museum** (Orijinal baskı 1911), Arganout, Inc., Publishers, Chicago, 1966.

British Museum'un Koleksiyonunda bulunan Vandallar, Ostrogothlar, Lombardlar ile Thessalonika, Nikaia ve Trabzon'da kurulmuş olan Bizans Devletlerinin sikkelerinin tanıtıldığı eserdir. Eser 1911 yılında yayınlanmış ve 1966 yılında ikinci baskısı yapılmıştır.

BOSCH, E., **İstanbul Arkeoloji Müzeleri Eski Sikkeler Rehberi**, İstanbul, 1951.

İstanbul Arkeoloji Müzelerinde teşhir edilen sikkelerin listesinin verildiği bir yayındır. Yunan, Roma, Bizans ve Avrupa sikkelerini kapsamaktadır.

BELLINGER, A.R.,P.GRIERSON ve HENDY, Michael F., **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection**, Washington D.C., C.I-V, 1966-1999.

Dumbarton Oaks ve Whittemore Koleksiyonlarında bulunan Bizans sikkeleri konulu bu yayın beş ciltten oluşmaktadır. Yayın Bizans nümismatiği için en önemli kaynak kitaplarından biridir. Birinci cilt Alfred R. Bellinger tarafından hazırlanmıştır ve Anastasius- Mauricius (491-602) dönemi sikkelerini içermektedir. İkinci ve üçüncü ciltler P. Grierson tarafından yazılmıştır. İkinci cilt Focas-Theodosios (602-717) dönemini üçüncü cilt III. Leon-Nikephoros (717-1081) dönemlerini kapsar. Dördüncü cilt M. F. Hendy tarafından hazırlanmıştır ve I. Aleksios- III. Mikhael (1081-1261) dönemleri arasını kapsar. Son olarak beşinci cilt VIII. Mikhael-XI. Konstantinos (1258-1453) dönemlerini içerir ve P. Grierson tarafından hazırlanmıştır.

MORRISON, Cecile, **Catalogue des monnaies byzantines de la Bibliotheque Nationale. I: Anastasius I-Justinian II; II: Philippicus-Alexius III**, Paris, 1970.

Yayın Bibliotheque Nationale'deki Bizans sikkelerini kapsamaktadır. İki ciltten oluşan yayında, Anastasius'tan III. Aleksios'un hükümdarlığının sonuna kadar olan dönemi kapsayan sikkeler yer almaktadır.

BONFIOLI, Mara, **Moneta "Bizantine" Nelle Raccolte Numismatiche del Museo Civico di Siena**, Roma, 1984.

Siena'daki Civico Müzesi'nin Koleksiyonunda yer alan Bizans sikkelerinin tanıtıldığı bir yayındır. 73 sikkenin tanıtıldığı yayında, Bizans sikkeleri I. Theodosius (379-395) ve III. Nikephoros (1078-1081) dönemini kapsamaktadır. Katalogta sikkelerin; envanter numaraları, birimleri, müzeye geldiği yerler, tarihleri, malzemesi, ağırlıkları, çapları, durumları, ön ve arka yüz tasvirleri ve darphaneleri verilmiştir.

IRELAND, Stanley, **Greek, Roman And Byzantine Coins in the Museum at Amasya (Ancient Amaseia) Turkey**, Royal Numismatic Society no.33, British Institute of Archaeology At Ankara, Monograph no.27, London, 2000.

Amasya Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Yunan, Roma ve Bizans sikkelerinin tanıtıldığı müze kataloğudur. Bizans sikkeleri Anastasius (491-518)- II.Ioannes (1118-43) yılları arasını kapsamaktadır.

2.1.1. Türkiye'deki Müzelerde Bulunan Bizans Sikkeleri İle İlgili Makaleler

MUTLU, S., "Anadolu Medeniyetleri Müzesi Bizans Altın Sikkeleri Kataloğu", **Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi Yıllığı**, 1989, s.67-87.

Makale çeşitli yıllarda Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ne satın alma, müsadere, kazı ve bağış yolu ile gelen Bizans altın sikkelerini kapsamaktadır. 67 altın sikkenin

tanıtıldığı yayında sikkelerin hepsi Konstantinopolis baskılıdır. Tanıtılan Bizans sikkeleri Arcadius (395-408)- II. Andronikos Palaiologos (1282-1328) dönemlerini kapsamaktadır. Katalogda ön ve arka yüz tasvirleri, çap ve ağırlıkları verilmiştir.

IRELAND, Stanley-Soner ATEŞOĞLU, “The Ancient Coins in Amasra Museum”, **Studies in Ancient Coinage from Turkey**, (Ed. Richard Ashton) Royal Numismatic Society: 29, British Institute of Archaeology At Ankara, Monogram No: 17, London, 1996, s.132-137.

Amasra Arkeoloji Müzesi Koleksiyonu’nda yer alan antik sikkelerin tanıtıldığı yayında Bizans sikkeleri, Anastasius (M.S.491-518) ile VIII. Mikhael (M.S.1259-82) dönemi arasına tarihlenmektedir. Katalogda 113 Bizans sikkesi tanıtılmıştır.

ASHTON, S., C.LIGHTFOOT ve A.ÖZME, “Ancient And Mediaeval Coins in Bolvadin”, **Anatolia Antiqua** VIII (2000), s. 171-195.

Yayında Bolvadin Müzesi Antik ve İslami sikkeler koleksiyonu katalog olarak verilmiştir. Katalogda 81 adet Bizans sikkesi yer almaktadır.

ÜNAL, Ceren, “Ödemiş Müzesinden Bir Grup I. Iustinianos ve II. Iustinos Dönemi Sikkeleri”, **Sanat Tarihi Dergisi**, XIII/2 (2004), s.119-137.

Makalede I. Iustinianus ve II. Iustinus döneminde yaşanan siyasi ve ekonomik gelişmeler, Bizans sikke gelişimi ve darphane sistemi ele alınmıştır. Yayında adı geçen imparatorların dönemlerine tarihlenen 3 altın ve 4 bakır sikke katalog olarak tanıtılmıştır.

ÖZYURT ÖZCAN, Hatice, “Erzurum Arkeoloji Müzesindeki Bizans Sikkeleri”, **XXVIII. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu 29.05.2006-02.06.2006 Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi** (Baskıda).

Hatice Özyurt Özcan tarafından Erzurum Arkeoloji Müzesi’nde yapılan çalışmada müze envanterine kayıtlı 628 sikke tespit edilmiştir. Bu sikkelerin 28’si solidus’dur. Ancak solidusların mahkemesi devam ettiği için çalışılmaya alınmamıştır. Dolayısıyla yayında 578 bakır ve 22 gümüş sikke tanıtılmıştır.

ÖZYURT ÖZCAN, Hatice, “Erzurum Arkeoloji Müzesi’nde Bulunan Bizans Döneminde Ait Bir Grup Anonim Sikke”, **X. Ortaçağ-Türk Dönemi Kazı Sonuçları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu** (Baskıda).

Yayında Bizans Anonim follislerin genel tanımları verilerek, Erzurum Arkeoloji Müzesi Antik Sikke Koleksiyonunda yer alan 150 Bizans anonim follisi tanıtılmıştır.

2.2. Sergi ve Özel Koleksiyonları Tanıtıcı Kataloglar

BENDALL, S. & P.J. DONALD, **The Billon Trachea of Michael VIII Palaeologos 1258-1282**, A.H.Baldwin & Sons Ltd., 1974.

Arta Definesi ve özel bir koleksiyonda yer alan 1258-1282 yılları arasına tarihlenen Palaiologoslar dönemini sikkeleri katalog yöntemi ile tanıtılmıştır.

TEKİN, Oğuz, **Yapı Kredi Koleksiyonu Bizans Sikkeleri**, İstanbul, 1999.

Yapı Kredi Koleksiyonu’nda yer alan Bizans sikkelerinin tanıtıldığı bir katalogdur. Yayında Bizans İmparatorluğu’nun tarihi, Bizans nümismatiği, kaynaklar, sikkelerin tipleri, üzerinde yer alan yazılar, monogramlar ve tarihler, sikke metali ve birimler, Bizans dönemi darphaneleri tanıtılmıştır. Ayrıca Bizans imparatorlarının kısa biyografileri verilmiştir. Katalogda Bizans İmparatorluğu sikkeleri, Latin hükümdarlığı, Nikaia imparatorluğu ve Trabzon imparatorluğu sikkeleri bulunmaktadır. Bununla

birlikte, Bizans sikkeleri için seçilmiş bibliyografya, sözlük yer alır. Katalogda, sikkenin ön ve arka yüz tasvirleri, birimi, çapı, ağırlığı, yönü, envanter numarası ve referans bulunur.

TEKİN, Oğuz, “Bizans İmparatorluğu’nun Tarihine ve Sikkelerine Kısa Bir Bakış”, **Akdeniz’in Mor Binyılı Yapı Kredi Koleksiyonu Bizans Sikkeleri**, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, 1999, s.21-48.

Sergi kataloğunda müzeler ve özel koleksiyonlarda bulunan Bizans dönemine ait sergilenen eserler tanıtılmıştır. Yayında Bizans sikkelerinin tipleri, taşıdıkları Hıristiyan unsurlar, Yazılar, birimler, darphaneler tanıtılmış ve ayrıca sergilenen sikkelerin birimleri, ölçü ve ağırlıkları, envanter numaraları ve hangi imparatorları temsil ettikleri verilmiştir.

TEKİN, Oğuz, “Eski Yunan, Roma ve Bizans Altın Sikkeleri”, **Altının İktidarı, İktidarın Altınları: Yapı Kredi Altın Sikke Koleksiyonu** (Ed. Şennur Şentürk ve Selahattin Özpallabıyıklar), Yapı Kredi Kültür ve Sanat Yayıncılık, 2004, s.3967.

10 Eylül 2004-26 Şubat 2005 tarihleri arasında Yapı Kredi Vedat Tör Müzesi’nde açılan “Altının İktidarı, İktidarın Altınları: Yapı Kredi Altın Sikke Koleksiyonu Altın Sikke Sergisi” için hazırlanmış sergi kataloğudur. Yaklaşık elli altın Bizans sikkesinin tanıtıldığı yayında, Oğuz Tekin ilgili bölümde, sikkenin tanımı, sikke basım tekniği ve sikkenin icadı gibi konuların yayında, Bizans altın sikke darphaneleri, Bizans altın para sistemine değinmiştir.

WALKER, Alice (Edt.), **Byzantine Art in St. Louis Collections an Exhibition in Honor of the Thirty-Second Annual Byzantine Studies Conference**, St. Louis, 2006.

Yayında 32. Bizans Araştırmaları Konferansı’nda sergilenen ve özel bir koleksiyonda bulunan 41 sikke katalog şeklinde tanıtılmıştır. Büyük bir çoğunluğu, altın, elektrum ve gümüş olan sikkelerin 11’i geç Roma dönemine tarihlenmektedir.

EVANS, Helen C. (Edt.), **Byzantium Faith and Power (1261-1557)**, Metropolitan Museum of Art, New York, 2004.

23 Mart - 4 Temmuz 2004 tarihleri arasında Metropolitan Müzesi'nde gerçekleştirilen serginin kataloğudur. Sergi Kataloğunda 1261-1557 arasına tarihlenen kurşun mühürlerin yanı sıra Dumbarton Oaks Koleksiyononu'nda bulunan ve imparator VIII. Palaiologos- IV. Andronikos arasına tarihlenen toplam 12 altın, gümüş ve bakır sikkenin kataloğu verilmiştir.

3.TÜRKİYE'DE YAPILAN KAZILAR İLE İLGİLİ YAYINLAR

3.1. Kitaplar

WAAGE, B., Dorothy, **Antioch on-the-Orontes IV/2 Greek, Roman, Byzantine and Crusaders' Coins**, Princeton University Press, London, 1952.

Yayında 1932-1939 yılları arasında Seleukia Pieria'da yapılan kazılarda ele geçen sikkeler tanıtılmıştır. Katalogda Bizans dönemine tarihlenen 3044 sikke yer almaktadır.

BELLINGER, Alfred R., **Troy the Coins**, Princeton University Press, 1961.

1932-1938 yılları arasında Troia'da yapılan kazılarda ele geçen antik sikkelerin tanıtıldığı yayında 18 adet Bizans sikkesi yer almaktadır.

BATES, George Eugene, **Byzantine Coins, Archaeological Exploration of Sardis, Monograph I**, Cambridge, 1971.

1958-1968 yılları arasında Sardis'de yapılan kazılarda ele geçen Bizans sikkelerinin tanıtıldığı bir yayındır. 491-1282 yılları arasına tarihlenen sikkelerin kataloğundan önce, kazı alanı isimlerinin kısaltma tablosu, darphaneler için tablo, sikkelerin kronolojik olarak sayısının verildiği tablo ve Bizans dükkanlarında bulunan sikkelerin tablosu verilmiştir. Katalogda sikkeler kronolojik olarak ve darphanelere göre

yer almaktadır. Katalogda; ön ve arka yüz tasvirleri, ağırlık, çap, yön, tarih ve referans bulunmaktadır.

ATLAN, Sabahat. **1947-1967 Yılları Side Kazıları Sırasında Elde Edilen Sikkeler**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1976.

Yayında 1947-1967 yılları arasında Side kazılarında bulunmuş olan sikkeler ve bu kazılar sırasında köylü veya işçilerden satın alınan sikkeler kataloglanmıştır. Ayrıca yayında sikkenin icadı, sikke basım tekniği, arkaik dönem, Klasik dönem, Hellenistik dönem, Roma Cumhuriyet ve İmparatorluk ve Geç İmparatorluk dönemi, Bizans sikkeleri tanıtılmıştır. Yayının katalog bölümünde toplam 179 tane Bizans sikkesi tanıtılmıştır.

FOSS, Clive, **Ephesus After Antiquity: A Late Antique, Byzantine and Turkish City**, Cambridge University Press, 1979.

“Ephesos’da Bulunan Bizans Sikkeleri” başlıklı bölümde, 1972-1975 yılları arasında Wood tarafından bulunan 35 adet ve 1977 yılında Karwiese tarafından bulunan 230 sikke imparatorlara göre listelenmiştir.

BUTREY, T.V., “Byzantine Medieval and Modern Coins and Tokens”, **Greek, Roman, and Islamic Coins from Sardis**, (Edt. G.M.A. Hanfmann & J.A.Scott), Harward University Press, London, 1981, s.204-274.

Yayında 1958 yılında başlayan Sardis kazılarında ele geçen Lydia, Grek, Roma, Bizans ve İslami sikkeler tanıtılmıştır. T.V. Buttrey tarafından hazırlanan “Bizans, Ortaçağ, Modern Sikkeler ve Madalyonlar” bölümünde 1958-1972 yılları arasında Sardis kazıları sırasında bulunan Bizans sikkeleri tanıtılmıştır.

HENDY, M.F., "The Coins", **Excavations at Saraçhane in Istanbul, Volume.1, the Excavation, Structures, Architectural Decoration, Small Finds, Coins, Bones, and Mollusc**, "(Edt. R.M. Harrison) Princeton University Press and Dumbarton Oaks Research Library and Collection, 1986.

1964-1969 yılları arasında, İstanbul Saraçhane'de yapılan kazı sonucu ele geçen buluntuların değerlendirildiği bir yayındır. Kazı sonucu ele geçen sikkeler M.F. Hendy tarafından çalışılmıştır. Saraçhane kazılarında bulunan Bizans sikkelerinin sayısı 959'dur. Bu sikkelerin 855'i tanımlı, 104'ü ise tanımlı değildir.

KARWIESE, Stefan, **Erster Vorläufiger Gesamtbericht über die Wiederaufnahme der Archaologischen Untersuchung der Marienkirche in Ephesos**, Verlag Der Österreichischen Akademie Der Wissenschaften, Wien, 1989.

Efes Antik kenti Meryem Kilisesi'nde yapılan kazının monografik yayınıdır. Yayında mimari ve küçük buluntular birlikte değerlendirilmiştir. Tespit edilen 8 adet Bizans sikkesinin imparatorlara göre dağılımı şöyledir: I. Iustinianus, Focas, Heraclius (3 tane), I. Leon, IV. Leon ve Philippikos.

BENDALL, S., L. ILISCH and. C. MORRISSON, **Die Fundmünzen Aus Der Stadtgrabung Von Pergamon**, Band.8, Walter De Gruyter, Berlin, New York, 1993.

Yayında 1973-1981 yılları arasında Bergama kazılarında ele geçen Antik ve İslami döneme ait sikkeler tanıtılmaktadır. Katalog bölümünde 248 Bizans sikkesi yer almaktadır.

3.2. Makaleler

“J.T.Wood’s Coins From Ephessos”, **Numiamtic Chronicle**, V(1925), s.385-391.

Wood’un 19. yüzyılın sonunda Ephesos Artemis Tapınağında yaptığı kazılarda ele geçen sikkeler tanıtılmıştır. Yayında I.Anastasius’dan VIII. Mikhael dönemi arasına tarihlenen 28 adet Bizans sikkesi yer almaktadır.

BAYBURTLUOĞLU, Cevdet, “Erythrai (Ildırı) da Bulunan Paralar”, **AÜDTCFD**, C.XXIII, Sayı:3-4, 1968, s.127-134.

Yayında 1965 yılında Erythrai’de (Ildırı) yapılan kazılarda ele Grek, Roma ve Bizans sikkeleri tanıtılmaktadır. Katalogda I. Iustinianus ve III. Aleksios dönemleri arasına tarihlenen 8 adet Bizans sikkesi bulunmaktadır.

MCNICOLL, Anthony, “Coins of Aşvan Proje”, **Anatolian Studies**, 23(1973), s.187-190.

1968-1972 yılları arasında yürütülen Aşvan Kale ve 1970-71 yılları arasında yürütülen Taşkun Kale Kazılarında ele sikkelerin tanıtıldığı yayındır. Yayında 24 adet Bizans sikkesi tanıtılmıştır.

METCALF, William E., “Early Anonymous Folles From Antioch And The Chronology Of Class A”, **ANSMN** 21(1976), s.109-128.

Yayında, Princeton Üniversitesi tarafından 1932-1939 yılları arasında Antiokheia’da (Orontes) yapılan kazılarda ele geçen anonim A2 sikkeler tanıtılmaktadır. Antiokheia’da ele geçen anonim A2’ler, Korint ve Atina’da ele geçen anonim sikkeler ile karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

FOSS, Clive, “Late Antique And Byzantine Ankara”, **DOP** 31 (1977), s. 29-87.

Makale Ankara'nın Geç Antik ve Bizans dönemi ile ilgilidir. Yayında, 1939 yılında Çankırı'da Roma Hamamı'nda yapılan kazıda ele geçen, ancak bu güne kadar yayınlanmamış Bizans sikkelerinin imparatorlara göre dağılımının bir listesi verilmiştir.

BALDUS, Hans Roland, “Katalog Ausgewahlter Fundmünzen (Didyma-Grabung 1979)”, “Didyma 1975-1979” içinde, **Istanbul Mitteilungen**, 30(1980), s.160-163.

Makalede 1979 yılında Didim Kazısı'nda ele geçen 1 Grek, 1 Roma ve 19 adet Bizans sikkesi tanıtılmıştır. Bizans sikkeleri I. Iustinus ve Heraclius dönemleri arasına tarihlenmektedir. Ayrıca 1 adet de Anonim sikke yer almaktadır.

ERZEN, A-KAYGUSUZ, İ., “Trakya'da Enez (Antik Ainos) Kazılarında Bulunan Bizans Altın Sikkeleri”, **Bellekten** 52/203 (1988), s.429-443.

Trakya'da Enez Kazılarında bulunan Bizans altın sikkelerinin tanıtıldığı bir makaledir. 1980 yılı kazılarında Kale girişinde 2, 1983 yılında bir kilisenin apsisinde 10 altın sikke ele geçmiştir. Sikkeler Edirne Arkeoloji Müzesi'nde bulunmaktadır. Altın sikkelerden biri I. Aleksios Komnenos (1081-1118), 9 tanesi II. Ioannes Komnenos (1118-1143), diğerleri II. Isaakios Angelos (1185-1195) dönemlerine tarihlenir. Yayında sikkelerin envanter numaraları, çapları, ağırlıkları, kalınlıkları, ön ve arka yüz tasvirleri ve referansları verilmiştir.

TEKİN, Oğuz, “A Preliminary Report On Coins Found At Perge”, **Anatolia Antiqua**, I(1991), s. 217-220.

1956-1983 yılları arasında Perge kazılarında ele geçen Grek, Roma ve Bizans sikkelerinin imparatorlara göre sayısal dökümünün verildiği yayındır.

WILDE, Gilbert, “Monnaies Au Musee De Pessinonte”, **EA**, No.301-302, 1997, s.101-113.

Yayında, Pessinus’da (Ballıhisar) bulunan Hellenistik, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı sikkeleri katalog şeklinde tanıtılmıştır. Katalogda 8 adet Bizans sikkesi bulunmaktadır.

TEKİN, Oğuz, “Byzantine Coins From Yumuk Tepe Including A Lead Seal”, **Anatolia Antiqua VI** (1998), s.273-278.

Yayında, Mersin Yumuk Tepe’de 1993 ve 1997 yılları arasında yapılan kazılarda ele geçen 18 Bizans sikkesi ve bir kurşun mühür tanıtılmıştır.

TEKİN, Oğuz, “Monete Provenienti Dallo Scavo”, **Elaiussa Sebaste I Campagne di Scavo 1995-1997** (Edt. Eguini Schneider ve E. Bretschneider), Roma, 1999, s.319-323.

Yayında, 1995-1997 yılları arasında Elaiuss Sebaste’de yürütülen kazılarda ele geçen Hellenistik, Roma, Bizans, Ermeni ve Osmanlı dönemlerine ait sikkeler tanıtılmıştır. Katalogda 8 adet Bizans sikkesi bulunmaktadır.

ÖZTÜRK, İlham, “Ekşiler Köyü (Tekeköy) Kurtarma Kazısı”, **12. Müze Çalışmaları ve Kurtarma Kazıları Sempozyumu 25-27 Nisan 2001 Kuşadası**, T.C. Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Ankara, 2002, s.119-126.

Yayında, Silifke’nin Ekşiler Köyü’nde ele geçen 10 adet altın Bizans sikkesi tanıtılmaktadır. Sikkeler II. Iustinus, II. Tiberius, Mauricius, Focas ve Heraclius dönemlerine aittir.

LIGHTFOOT, Christopher S., “Byzantine Anatolia: Reassessing the Numismatic Evidence”, **Revue Numismatique**, 158(2002), s. 229-239.

Makalede, 1987-2000 yılları arasında Amorium’da bulunan sikkeler ile Side, Sardis, Efes gibi kentlerde ele geçen yayınlı örnekler ışığında Bizans Anadolu’sunun numismatik kanıtları tartışılmaktadır. Karanlık Dönem süresince Bizans ekonomisinin çöküşü ve yetersizliğine, bunun ile birlikte Amorium’da bulunan kanıtlar ile 7-9. yüzyıllarda gündelik yaşamda ve ticari ilişkilerde madeni paranın kullanım miktarına dikkat çekilmektedir. Ayrıca Lightfoot, “Amorium’daki Sikke Buluntuları: Anadolu’da Bizans Para Ekonomisi İçin Yeni Kanıtlar”, başlığı ile makalenin Tükçesini Türk Arkeolojisi ve Etnografya Dergisi, 3 (2003), s.23-28’da yayınlamıştır.

TEKİN, Oğuz, “Le Monete”, **Elaiussa Sebaste II Campagne di Scavo 1998-1999** (Edt. E. Schneider ve E. Bretschneider), Roma, 2003, s.541-556.

Yayında, 1998-1999 yılları arasında Elaiuss Sebaste’de yürütülen kazılarda ele geçen Hellenistik, Roma, Bizans, Ermeni ve İslami sikkeler tanıtılmıştır. Katalogda 13 adet Bizans sikkesi bulunmaktadır.

BULGURLU, Vera, “Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısında Bulunan Sikkeler Hakkında Notlar”, **III. Uluslararası Likya Sempozyumu 07-10 Kasım 2005 Antalya, Sempozyum Bildirileri** (Edt. Kayhan Dörtlük ve diğerleri), C.1, AKMED, Antalya, 2007, s.121-128.

1989-2005 yılları arasında sürdürülen Demre Aziz Nikolaos Kilisesi kazılarında ele geçen 96 adet sikke ve iki kurşun mühür Kilisenin tarihçesi ve diğer küçük buluntu örnekleri ile beraber ele alınıp değerlendirilmiştir.

3.3. Defineler

MOSSER, Sawyer M., **A Bibliography of Byzantine Coin Hoards**, The American Numismatic Society, New York, 1935.

Kitapta, Bizans dönemine tarihlenen yaklaşık 355 define tanıtılmıştır. Bu definelerin çok azı yayınlıdır. Defineler alfabetik olarak sıralanmış şehirlerin altında verilmiştir. Yayında Anadolu'da bulunmuş bir çok define de yer almaktadır.

METCALF, D.M., "The Aegean Coastlands Under Threat: Some Coins and Coin Hoards from the Reign of Heraclius", **BSA**, 57(1962), s.14-23.

Yayında Ege kıyılarındaki yerleşimlerde ele geçen Heraclius dönemi defineleri tanıtılmıştır. Anadolu'dan ise, Çatalca, Sardis (2 define), Aydın (2 define) definelerine yer verilmiştir. Ayrıca define kazı buluntuları ile karşılaştırılmıştır.

BELLINGER, Alfred R., "Three More Hoards of Byzantine Copper Coins", **ANSMN**, XI(1964), s.207-226.

Yayında 1946 yılında İstanbul'da bulunan iki define ve Troia'da ele geçen bronz sikkelerden oluşan bir define tanıtılmaktadır.

GRIERSON, Philip, "Two Byzantine Coins Hoards of the Seventh and Eighth Centuries at Dumbarton Oaks", **DOP**, 19(1965), s.209-228.

Yayında, Tralles'de (Aydın) ele geçen iki define tanıtılmaktadır. "Aydın Definesi" olarak adlandırılan buluntular bugün Dumbarton Oaks Koleksiyonu'nda yer almaktadır. Birinci definede Anastasius'dan Heraclius'a kadar 59 solidus; ikinci definede ise, II. Tiberius'dan Heraclius'a kadar 216 solidus bulunmaktadır.

KURUM, Musa, “Cüçük Definesi”, **Türk Arkeoloji Dergisi**, XX-2, 1973, s. 79-90.

Ankara'nın Çubuk İlçesi, Cüçük Köyü'nde 1971 yılında bulunan 46 adet altın sikkenin tanıtıldığı bir makaledir. Soliduslar II. Constans (641-668) dönemine aittir ve tümü Konstantinopolis'te darp edilmişlerdir. Makalede kısaca II. Constans'ın imparatorluk dönemine ve hükümdarlığı süresince kullanılan darphanelere ve sikkelerinde görülen tiplere değinilmiştir.

RUSSELL, James, “A Coin Hoard of Maurice Tiberius from Anemurium, Isaura”, **ANSMN**, 28(1983), s.119-131.

Yayında, Anemurium'da 1976 yılında yapılan kazıda ele geçen 37 adet bronz sikke tanıtılmıştır. Define'de II. Tiberius'a 1 adet, Maurikios'a ait 36 adet sikke bulunmaktadır.

TEKİN, Oğuz ve Yaşar ÜNLÜ, “Küstüllü Hoard of Byzantine Solidi”, **Anatolia Antiqua** VI(1998), s.279-285.

Yayında, Mersin'in Erdemli İlçesi Küstüllü Köyü'nde bulunan 48 adetlik define tanıtılmıştır. İmparator Iustinianus ve Heraclius dönemleri arasına tarihlenen sikkelerinin tümü solidustur.

3.4.Türkiye'de Bizans Sikkeleri Üzerine Hazırlanmış Yayınlanmamış

Tezler

TEKİN, Oğuz, “Perge Kazılarında Bulunan Sikkeler 1956-1983” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1987.

Yüksek Lisans Tezi, Perge kentinde yürütülen kazılarda, 1956-1983 yılları arasında ele geçen Grek, Roma ve Bizans sikkelerini kapsamaktadır. Tez kataloğunda

toplam 97 adet Bizans sikkesi tanıtılmaktadır. Bu sikkeler imparator I. Iustinianus ile imparator Heraclius dönemleri arasına tarihlenmektedir.

ÖZÜDOĞRU, Şükrü, “Patara Sikke Basımları ve Patara Kazıları’ndan (1989-2001) Ele Geçen Sikkeler” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2002.

1989-2001 yılları arasında Patara’da yapılan kazılarda ele geçen 8 adet Bizans sikkesi tanıtılmıştır.

TEK, A. Tolga, “Arykanda Kazılarında Bulunan Antik Sikkeler Üzerinde Yeni İncelemeler: 1971-2000 Sezonları”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2002.

A.T.Tek’in yayınlanmamış doktora tezinin kataloğunda antik ve islami sikkeler yer almaktadır. Katalogda 28 adet Bizans sikkesi bulunmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

BİZANS DÖNEMİ PİSİDİA'SI

1. PİSİDİA BÖLGESİ İLE İLGİLİ KAYNAKLAR VE ARAŞTIRMALAR

1.1. Pisidia'ya Gelen Gezginler ve Yayınları

Pisidia Bölgesi'nde ilk bilimsel gezi ve araştırmalar 19. yüzyılda başlamıştır. Ancak 14. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar yaşamış olan bazı seyyahların gezi notlarında, bölge ile ilgili bilimsel olmasa da, coğrafi konumu açısından görüşler yer almaktadır. Bunlardan ilki 1329 yılında Burdur'a gelen İbni Batuta'dır. İbni Batuta Burdur Kalesini tasvir etmiş ve bölgenin doğal zenginliklerini anlatmıştır. Seyyah daha sonraki yıl Isparta şehrine gitmiş ve şehrin adını "Sabarta" olarak vermiştir.⁵ 18. yüzyılda aynı şehirler Katip Çelebi tarafından da ziyaret edilmiştir.⁶ 1706-1714 yılları arasında bölgeye gelen Fransız seyyah Lucas'ın yolculuğu için ilk bilimsel ziyaret denilebilir. Lucas 1706'daki ilk ziyaretinde Burdur, Kestel Gölü, Ağlasun, Isparta, Eğirdir ve Beyşehir Gölü kıyılarından geçmiştir. Seyahatnamesinde geçtiği şehirlerde bulunan bir takım harabeler ve antik şehirler hakkında bilgi verilmiştir.⁷

1800 yılında bir İngiliz askeri misyonu ile Anadolu'ya gelen William Martin Leake yolculuk izlenimlerini 1824'de yayımlamıştır. Leake yayında, Pisidia şehirlerinden Philamelium'dan (Akşehir) ve Pisidia Antiokheia'sı yol güzergahından, Keçiborlu yakınlarındaki sütun, yazıtlı taşlar ve heykeller ile Kremna'daki Antik Dönem kalıntılarından söz etmiştir.⁸

⁵C.Defremery-B.R.Sanguinetti, **İbn Batoutah II** (Paris: 1914), s.265.

⁶Katip Çelebi, **Cihannüma** (İstanbul 1145 H.), s.618,639.

⁷P.Lucas, **Voyage du Sieur Paul Lucas par l'ordre de Louis XIV, Dans la Turquie, l'Asie, Sourie, Palestine, Basse Egypte I** (Rouen: 1824), s.244,251.

⁸W.M. Leake, **Journal of a Tour in Asia Minor** (London: 1824), s.40, 58, 138, 151.

1809 yılında yine bir Fransız seyyah olan A. Crancez Antik Kaynaklardan bildiği Termessos ve İside şehirlerinin yerini tespit etmek amaçlı bölgeye bir ziyaret yapmıştır.⁹

19. yüzyılda Pisidia ile ilgili en ayrıntılı bilgi veren seyyah Arundell'dir. İngiliz seyyah, bölgeyi 1826 ve 1833 yıllarında iki kez ziyaret etmiştir. 1834'de yayımlanan eserde Arundell, Yalvaç, Pisidia Antiokheia'yası, Eğirdir, Keçiborlu, Akşehir, Uluborlu, Isparta, Kremna, Sagalassus ve Selge gibi Pisidia kentleri hakkında bilgi vererek antik dönem kalıntılarında söz eder. Ayrıca yayında Pisidia Antiokheia'sı, Sagalassos, Eğirdir Gölü ve Isparta şehrinin gravürleri ve Kremna, Sagalassos ve Pisidia Antiokheia'sı kentlerinin çizimleri ve bazı kiliselerin planları yer alır.¹⁰

Leake, Crancez, Arundell ve Cramer'den sonra Pisidia'ya giden seyyah W.J.Hamilton'dur. Seyyah 1836 ve 1837'de bölgeyi iki kere ziyaret etmiştir. 1842'de yayımlanan eserde Hamilton Pisidia Antiokheia'sındaki ve Sagalassos'daki kalıntılardan söz etmiştir. Ayrıca yayında Yalvaç, Eğirdir, Isparta şehirlerinden bahsedilmektedir.¹¹

1838 yılında bölgeyi ziyaret bir başka seyyah C. Fellows'dur. Fellows Keçiborlu üzerinden Isparta'ya gelmiş daha sonra Sagalassos'a geçmiştir.¹²

1841 ve 1842 yıllarında A.Schoenborn, 1842'de T.A.B.Spratt ve E. Forbes'de bölgeyi ziyaret seyyahlardır.¹³

19. yüzyılın ikinci çeyreğinde bölgeyi ziyaret eden Texier 1862'de yayımlanan eserinde, Isparta'nın Pisidia Piskoposluğunun merkezi olduğunu ve şehirde kötü

⁹A.Crancez, *Itineraire d'une partie peu connue de l'Asie Mineure* (Paris: 1816), s.309

¹⁰F.V.J. Arundell, *Discoveries in Asia Minor*,(Orijinal baskı London 1834) (New York: 1975).

¹¹W.J.Hamilton, *Researches in Asia Minor, Pontus and Armenia* (New York: 1984).

¹²C.Fellows, *Travels and Researches in Asia Minor, More Particularly in the Province of Lycia*, (London: 1852), s.121,127,145,148.

¹³M.Özsait, *İlkçağ Tarihinde Pisidya* (İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No:2710, 1980), s.12-13.

durumdaki dört kilisenin varlığından, Sagalassos ve Kremna'daki kalıntılardan söz eder. Ayrıca Eğirdir gölündeki adalardan birindeki kilisedeki resimlerden bahseder.¹⁴

C. Fellow'sun gezi rapaorundan etkilenerak 1872 yılında Anadoluyu gezen rahip E. J. Davis Pisidia bölgesinde yer alan Isparta, Sagalassos (Ağlasun), Burdur ve Cremna (Çamlık) gibi kentleri de ziyaret etmiştir. 1874 yılında yayınlanan eserinde, Sagalassos ve Cremna antik kentlerinin krokileri de yer almaktadır.¹⁵

1872 yılından itibaren G. Hirschfeld bölge üzerine araştırmalar yapmış ve o zamana kadar tespit edilememiş olan "Argas (Agraie), Seleukeia Sidera (Selef) ve Konana (Gönen) kentlerinin lokalizasyonunu yapmıştır.¹⁶

W. M. Ramsay 1880 yılından itibaren bölgenin sınırları, antik kentlerin lokalizasyonu, topoğrafyası ve epigrafisi ile ilgili en ayrıntılı çalışmalarını yapmış ve Anadolu'nun tarihi coğrafyasına katkıda bulunmuştur. Ayrıca Ramsay Tanrı Men'in Karakuyu Tepesi'ndeki Hieron'unda ve Antiokheia'da kazılar da yapmıştır.¹⁷

1880'lerde bölgeyi ziyaret eden bir diğerk seyyah Lanckoronski'dir. 1892'de yayımlanan seyahatnamesinin birinci cildinde Pamphylia, ikinci cildinde Pisidia bölgesi anlatılmıştır. Lanckoronski daha çok Sagalassos'a yaptığı ziyareti anlatmıştır. Yayında "E, E1" bazilikaları olarak adlandırılan yapıların planları yer almaktadır.¹⁸

1885 yılından itibaren Pisidia Bölgesinde inceleme gezileri yapan bir diğerk araştırmacı G. Radet'dir. Radet çalışmasını iki ayrı makale şeklinde yayınlamıştır. Lanckoronski'nin araştırma yaptığı şehirlerde de incelemelerde bulunan araştırmacı,

¹⁴C. Texier, **Küçük Asya Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi** (Çev. Ali Suat) (Ankara: Enformasyon ve Dökümantasyon Hizmetleri Vakfı, 2002), C.3, s.455-457.

¹⁵E.J.Davis, **Anadolu, 19. Yüzyılda Karya, Frigya, Likya ve Pisidya Kentlerine Yapılan Bir Gezinin Öyküsü** (Çev.Funda Yılmaz) (İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2006), s.111,121-147.

¹⁶Özsait, 1980, **a.g.e.**, s.16.

¹⁷W.M. Ramsay, "Unedit Inscriptions from Asia Minor", **BCH**, VII(1883), s.313; "Antiquities of Southern Phrygia and the Border Lands", **AJA**, III (1887), s.344, IV (1888), s.6-21,263-275,320; **Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası** (Çev.M.Pektaş) (İstanbul: 1961).

¹⁸K.G. Lanckoronski, **Staedte Pamphylens und Pisidens II: Pisidien** (Wien: F.Tempesky, 1892), s.151-2

Pisidia'daki tarihi olaylara ve bazı şehirlerin yerleştirilmesine ilişkin yorumlarda bulunmuştur.¹⁹

1895 yılında F. Sarre Anadolu'yu ziyaret etmiştir. Gezinin asıl amacı 13. yüzyılda Konya'da inşa edilen yapılarda görülen erken Türk mimarisinin tanınması ve araştırılmasıdır. Ancak yayında hem bu bilgiler hem de bu coğrafi bölgeyi anlatan araştırmalar yer almaktadır. F.Sarre eski adı Philomelium olan Akşehir, Eğirdir ve Beyşehir göllerinin çevresindeki beş önemli şehirle birlikte antik Pisidia'dan söz etmektedir.²⁰

1.2. 20. Yüzyıl Araştırmaları

20. yüzyıl araştırmaları 1903 yılında yayımlanan J. Stryzowski'nin yayını ile başlar. Stryzowski eserinde, daha önce Lanckoronski'nin yayımladığı Sagalassos'daki iki bazilikanın planını ve Heberdey'den aldığı Termessos kentindeki kubbeli bazilika planını yayımlamıştır.²¹

1905-1906 yıllarında arasında Anadolu'ya gelen Hans Rott izlenimlerini 1908 yılında yayımlamıştır. Be eserde araştırmacı Uluborlu, Isparta, Burdur, Eğirdir gibi yerleşimleri tanıtarak, özellikle Isparta'daki bazı kiliseleri tasvir etmiştir. Ayrıca Atabey Ertokuş Medresesi'ndeki Bizans dönemi devşirme mimari plastik bir parçadan söz etmiştir.²²

1924 yılında D. M. Robinson tarafından oldukça kısa bir süre Antiocheia'da (Yalvaç) kazı yapılmıştır.²³ Kazılarda Tiberia Plateia, Augustus Kutsal Alanı, önündeki

¹⁹G.Radet, "Les Villes de la Pisidie", **RA**, III, cilt XXII (1893), s.195; "Inscriptions de Piside, de Lycaonie et d'Isaurie", **BCH**, X(1886), s.500.

²⁰F.Sarre, **Küçükasya Seyahati 1895 Yazı Selçuklu Sanatı ve Ülkenin Coğrafyası Üzerine Araştırmalar** (Çev.Dara Çolakoğlu) (İstanbul: Pera Turizm ve Ticaret A.Ş., 1998), s.26,44,150,164,172,178.

²¹J. Stryzowski, **Kleinasien Ein Neuland Der Kunstgeschichte** (Leipzig: 1903), s.49-51, 136.

²²H.Rott, **Kleinasiathe Denkmaler Aus Pisidien, Pamphylien, Kappadokien Und Lykien** (Leipzig: 1908), s.5-13.

²³D.M.Robinson, "A Preliminary Report on the Excavations at Pisidian Antioch and at Sızma", **AJA**, 28 (1924), s.435-444.

Propylon ve kentin anıtsal batı kapısı toprak üzerine çıkararak, Büyük Bazilika'da da mozaikler üzerinde çalışmıştır.

Fransız Epigraf L. Robert bölgede yaptığı araştırmaları, 1938 ve 1970 yılları arasında tarihlenen bir çok makalesinde yayınlamıştır. L. Robert gördüğü kitabeleri Değerlendirmiş ve bölgenin en eski yer ve şahıs isimleri ile antik yerleşimlerin tesbitine ilişkin görüşlerde bulunmuştur.²⁴

Epigraf G. E. Bean tarafından yıllarca Pisidia'nın batı bölümünde yer alan köyler dolaşmış ve yazıtlar belgelenerek yayınlanmıştır.²⁵

W. M. Calder ve M. R. Cormack MAMA'nın 7. cildinde bölgedeki yazıtlardan ve stellerden örneklerden vermektedir.²⁶

M. Özsait 1980'de yayınlanan "İlkçağ Tarihinde Pisidya", başlıklı kitabında, Pisidia Bölgesi'nin tarihi coğrafyası, sınırları ve İlkçağ tarihini anlatmıştır.²⁷

M. Özsait'in 1985'de "Hellenistik ve Roma Devrinde Pisidya Tarihi" başlıklı ikinci bir kitap yayınlamıştır. Yayında yazar, başlıktan da anlaşılacağı üzere Pisidia'nın Hellenistik ve Roma Dönemlerini, bölgenin dini inançları ve kültürlerinden bahsetmektedir.²⁸

1990 yılında yayınlanan Tabula Imperi Byzantine'in 7. kitabı Pisidia ve Phrygia bölgeleri konuludur. Pisidia bölgesinin ayrıntılı olarak tanıtıldığı yayında, her kent hakkında tarihsel bilgi verilerek var olan kalıntılardan söz edilmiştir.²⁹

²⁴L.Robert, "Parlais", **Etudes epigraphiques et Philologiques** (Paris: 1938), s.265; "Anadolu'nun Eskiçağ Şehirleri", **DTCFD**, VI/5 (1948), s.531; "Decret Hellenistik de Termessos", **Documents de l'Asie Mineure Meridionale** (Paris: 1966), s.53.

²⁵G.E.Bean, "Notes and Inscriptions from Pisidia, Part I", **AS**, IX (1959); "Notes and Inscriptions from Pisidia, Part II", **AS**, X(1690); **Turkey's Southern Shore** (London: 1968).

²⁶W.M.Calder ve M.R.Cormack, **MAMA**, Vol.VIII, Manchester University Press, 1962.

²⁷Özsait, (1980) **a.g.e.**

²⁸Özsait, **Hellenistik ve Roma Devrinde Pisidya Tarihi** (İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No:3307,1985).

²⁹K.Belke ve N. Mersich, **TIB**, 7, 1990.

D. H. French Pisidia'daki yolların, tarihi geçmişini, amaçlarını ve ekonomik fonksiyonlarını yayımlamıştır.³⁰

S. Mitchell Roma Dönemi Pisidia Bölgesine dahil olan Kremna ve Ariassos'da yüzey araştırması yapmıştır. Yayımlanan araştırmada Kremna kentinde yer alan sekiz kilise ayrıntılı olarak tanıtılmıştır.³¹

2-4 Temmuz 1997 tarihinde düzenlenen "I. Uluslararası Pisidia Antiokheia Sempozyumu" başlıklı sempozyumun bildirileri 1999 yılında yayınlanmıştır. İki cilt olan yayında Pisidia Antiokheia'sının yanı sıra Adada, Seleucia Sidera gibi Pisidia kentleri, önemli tarihsel yollar Myriokephalon Savaşı ve yeri üzerine makaleler yer almaktadır.³²

Eski Yalvaç Müze Müdürü Arkeolog Mehmet Taşlıalan Yalvaç kentinin tarihçesi ve kentte yer alan yapılar üzerinde çalıştığı bir rehber kitap yayımlamıştır.³³

S. Mitchell ve M. Waelkens 1998 yılında Pisidia Antiokheia'sı hakkında monografik bir eser yayımlamıştır. Ancak yayında kentin Roma dönemi üzerinde ayrıntılı durulmuştur.³⁴

Sagalassos Antik Kenti kazıları halen M. Waelkens tarafından yürütülmektedir. Kazılar kentin Roma Dönemi yapılarının ağırlıkta olduğu yukarı kentte devam etmektedir. Kazı sonuçları beş ciltlik bir seri halinde yayınlanmıştır.³⁵

G. H. Horsley ve S. Mitchell Roma dönemi ağırlıklı olarak Pisidia'ki bazı kentlerdeki (Kremna, Ariassos gibi) yazıtları yayımlamışlardır.³⁶

³⁰D.H.French, "Roads in Pisidia", **Forschungen in Pisidien** (Ed. Elmar Schwertheim) (Bonn: 1992), s.167-173.

³¹S.Mitchell, **Cremna in Pisidia An Ancient City in Peace and in War** (London: 1995).

³²**I. Uluslar arası Pisidia Antiocheia Sempozyumu Bildiriler Kitabı**, 4-7 Temmuz 1997 Yalvaç (İzmit: 1999).

³³M.Taşlıalan, **Yalvaç Pisidia Antiocheia** (Göлтаş Kültür Dizisi-3, 1997).

³⁴S.Mitchell ve M. Waelkens, **Pisidian Antioch** (London: 1998).

³⁵M. Waelkens, **Sagalassos** (Leuven: 1993, 1997-98, 2000).

³⁶G.H.Horsley ve S.Mitchell, **The Inscriptions of Central Pisidia** (Bonn: 2000).

2. TARİHİ COĞRAFYA

2.1.Coğrafi Konum

Bugün “Göller Bölgesi” (ya da “Göller Yöresi”) olarak bilinen antik Pisidia Bölgesi kabaca Isparta ve Burdur illeriyle çevresini kaplayan alandır. Güneyinde Antalya Körfezinin kuzeyinde yer alan Pamphylia’yı tam olarak çeviren Toros dağları, kuzeyinde Acı Tuz Gölü (Anaua Lacus) ile Burdur Gölü (Askania Lacus) arasından geçen Sultan dağları ve doğuda Lykaonia ile çevrilidir . Roma dönemi için Pisidia sınırlarını doğal yükseltelerin belirlediği söylenebilir.

Göller Bölgesi, içinde bulunduğu Akdeniz Bölgesi İklimi ile, komşusu olduğu İç Anadolu Bölgesi İklimi arasında bir geçiş iklimini sahiptir. Yıllık ortalama ısı bakımından Akdeniz Bölgesine göre daha serin, fakat İçbatı Anadolu’dan daha sıcaktır. Bazı Akdeniz bitkilerinin bölgede yetişmesi, Göller Bölgesi üzerinde Akdeniz İkliminin etkisini göstermektedir.

Göller Bölgesinde, Aksu (Kestros), Köprüçay (Eurymedon) ve Manavgat Çayı (Melas) vadileri boyunca Akdeniz İklimine uygun olarak, Akdeniz bitki örtüsü olan makiler, daha yüksek yerlerde sırasıyla karaçam, palamut meşesi, köknar, selvi, sedir ardıç yer almaktadır. Strabon’un (XII, 570) Pisidia’lılar için “zeytin ağaçlarıyla dolu tepelerde otururlar” ifadesi bugün de bölgenin Akdeniz’e dökülen nehirleri vadisi boyunca yer alan zeytin bağlarını açıklamaktadır. Ayrıca yine Strabon’dan (XII 570) bir Pisidia şehri olan Amblada’da (Asardağ) şarap ihraç edildiğini öğrenmekteyiz. Bunun ile birlikte 15. yüzyıldan beri Burdur Gölü çevresinde ve kuzey-doğusunda yer alan Atabey ve Gönen’de (Konane) Haşhaş ekimi görülmektedir. Isparta ve dolaylarında gülyağcılığı ve esansçılık, Isparta ve Eğridir civarında ise halıcılık önemlidir. Bağcılık ve şarapçılık bugün de Isparta ve Eğridir civarında devam etmektedir. Dolayısıyla Göller Bölgesi, verimli ovaları, bağ, bahçe, meraları ve ormanlarıyla en erken dönemlerden beri yerleşimde tercih sebepleri olmuştur.³⁷

³⁷Özsait, 1980, a.g.e., s.37-41.

2.2. İdari Sınırlar

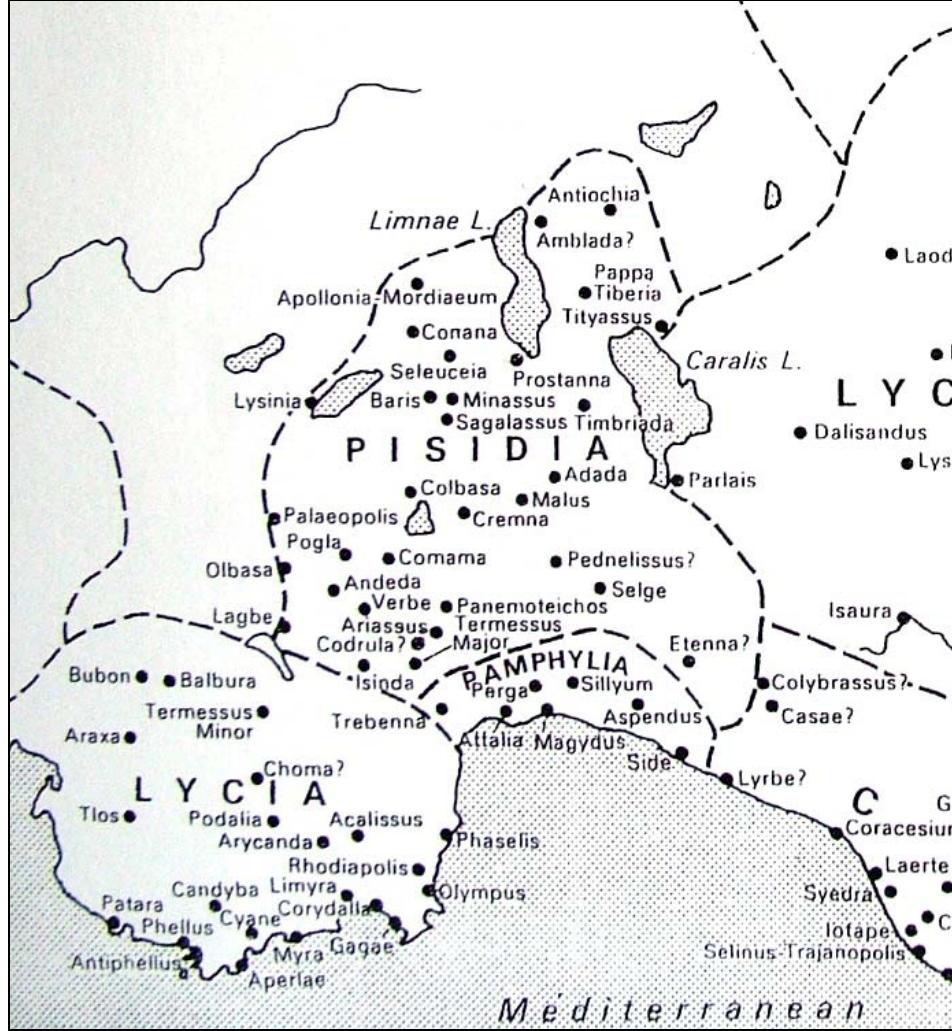
Pisidia, güneybatıda Lykia ile sınırlıdır. Bu sınır Antalya Körfezi'nin kuzeybatı köşesindeki Solyma Dağı üzerinde ve Lykia-Pamphylia sınır kesiminde yer alan Trebenna'nın kuzeyinden itibaren başlar. Pisidia batıda ve kuzeyde Phrygia ile komşudur. Hoyran Gölü'nün kuzeyindeki Koruç Dağlarının uzantısı ve Sultan Dağları sınır oluşturmaktadır. Bölgenin doğu sınırı Eskiçağ tarihinin çeşitli dönemlerinde değişikliklere uğramıştır. Ancak Theodosius'dan (M.S.379-395) sonra yeniden düzenlenen doğu sınırı, kabaca kuzeyde Neopolis'den (Karaağaç) güneyde Amblada'ya (Asardağ) uzanmaktadır. Pisidia'nın güney sınırını da kesin hatlarıyla vermek oldukça güç olsada doğudan batıya doğru sırasıyla Kotenna (Göden), Erymna (Ormana), Selge (Zerk), Pednelissos (Kozan), Ariassos (Bademağacı) ve Termessos (Güllük Dağı) gibi dağlık arazide kurulmuş şehirler oluşturmaktadır.³⁸

Dolayısıyla bölgenin idari sınırları doğal yükseltilerin belirlediği söylenebilir. Bu sınırlar içinde yer alan şehirlerden sadece Selge'nin Hellenistik Dönem öncesinde sikke bastırıldığı bilinmektedir. Hellenistik Dönemde Pisidia bölgesinde yer alan şehirler, numismatik veriler ışığında şöyle sıralanabilir: Adada (Karabavlu Yaylası, Sütçüler İlçesine bağlı Sağrak Köyü yakınları), Amblada (Hisar Tepe), Andeda (Yavuz), Antiokheia (Yalvaç), Apollonia-Mordiaem (Uluborlu), Ariassos (Badem Ağacı), Baris (Isparta), Ceraitae (Bilinmiyor), Codrula (Ariassos yakınları olabilir), Colbasa (Lysinia ve Cremna arasında), Comama (Sheher Eyuk), Conana (Gönen), Cremna (Çamlık Köyü-Girme), Etenna (Kotenna yakınlarında), İsinda (İstanos yakınları), Lagbe (Ali Fachreddin), Lysinia (Lysis vadisinde), Mallus, Minassus (Baris'in güney doğusunda), Olbasa (Belengly), Palaeopolis (Ak Ören), Panemoteichos (belki Cretopolis), Pappa Tiberia (belki Antiokheia'nın güney doğusunda Tcharyk-Serai), Pednelissos (Selge ve Cremna arasında olabilir), Pogla (Fughla Andeda yakında), Prostanna (Eğirdir), Sagalassos (Ağlasun), Seleuceia (Selef), Selge (Seruk), Termessos (Güllük Dağı), Tymbrida (İmrahor?), Tityassos (Bilinmiyor), Verbe (Andeda).³⁹ (Harita 1)

³⁸Nuriye Karayaka, **Hellenistik ve Roma Döneminde Pisidia Tanrıları** (İstanbul: Ege Yayınları, 2007), s.1.

³⁹Barclay V. Head, **Historia Nymorum A Manuel of Greek Numismatics**, Oxford, 1911 (Yeni baskısı, Chicago: Argonaut Inc. Publishers, 1967), s. 705-712; David R.Sear, **Greek Imperial Coins and Their Values** (London: B.A.Seaby Ltd., 1991), s. 111,135,209-210,319-320,337-38,377; Ayrıca kentler için

Harita 1: Pisidia Bölgesinde Sikke Basan Antik Kentler

Sear 1991, harita 6

Strabon (*Geographika* 12.1-3) “Antik Anadolu Coğrafyası” adlı eserinde “Selge, Sagalassos, Pednelissos, Adada, Tymbria, Kremna, Pityassos, Amblada, Anabura, Sinda, Aarassos, Tarbassos ve Termessos”, gibi Pisidia şehirlerinin adını vererek, Pisidia’lıların Phrygia’lılar, Lydialılar ve Karialılar ile komşu olduğunu

bkz., David French (Ed.), **Studies in the History and Topography of Lycia and Pisidia** (British Institute of Archaeology at Ankara, 1994).

söylemektedir.⁴⁰ Bu sınırlar göz önüne alındığında Pisidia'nın güney-batı ve batı sınırı tespit edilebilir. Yine tarihi kaynaklara göre kuzey-doğu sınırı, Apollonia, Tymandos üzerinden Hoyran Gölü ve Antiokheia'nın kuzeyinden, Sultan dağlarının güney eteklerini takiben Neapolis'i (Karaağaç) dahil ederek Karalis Gölü'nün kuzeyine gelir. Bölgenin doğu sınırındaki değişimler, M.S. 43 yılından itibaren başlayarak M.S. 2. yüzyıl boyunca devam etmiştir.

Diocletianus zamanında (284-305) eyaletler yeniden düzenlenmiş ve sonuç olarak Pisidia'nın doğu sınırı, Konya ovası üzerinden Karadağ'ın eteklerine kadar uzatılmıştır. Ancak I. Theodosius'tan sonra sınırlarda büyük değişiklikler olmuştur. Dolayısıyla Amblada (Asardağ), Misthia (Beyşehir) ve Pappa-Tiberiopolis (Yunuslar), Vasada (Bostandere) ve Lystra (Hatunsaray) gibi önceleri Pisidia bölgesinde gösterilen kentler farklı bölgeler içinde yer almıştır. Bölgenin güney sınırını ise dağlık kesimde, doğudan batıya doğru Kotenna (Göden), Erymna (Ormana), Selge (Zerk), Pednelissos (Kozan), Sia (Karaot), Ariassos (Bademağacı) ve Termessos (Güllük Dağı) şehirleri belirlemektedir.⁴¹

2.3.Tarihçe

Bölgede yapılan araştırma ve kazılar Göller Bölgesinin Prehistorik devirlerden beri yerleşim gördüğünü ortaya çıkarmaktadır. Isparta İli, Senirce Bozaönü “Kapalıin Mağarası”nda ele geçen bulgular Pisidia bölgesindeki iskan tarihinin alt sınırını “Üst Paleolitik” evre olarak göstermektedir.⁴² Burdur gölünün kuzey-doğu kıyısında yer alan “Baradız”da yapılan kazılarda ortaya çıkan bulgular da yörenin “Mezolitik” dönemde yerleşimine işaret etmektedir.⁴³ Anadolu’da yaklaşık olarak M.Ö. 8500-5400 arasına tarihlenen “Neolitik” devir ve M.Ö.5400-3200/3000 arasına tarihlenen Kalkolitik devir yerleşimlerinin kanıtları Pisidia’da özellikle “Hacılar”da görülmektedir.⁴⁴ M.Ö. III.

⁴⁰Strabon, **Antik Anadolu Coğrafyası** (Çev. Adnan Pekman), (İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 1993, s.33,52,62,112,138,139,194,197,202. Şehir isimleri Strabon’un eserinde verildiği gibi alınmıştır. Bu yüzden bazı şehir isimlerinin orijinal yazımları yanlıştır (Örneğin; “Aarassos” “Ariassos” olarak bilinmektedir).

⁴¹Özsait, 1980, **a.g.e.**, s.59-61.

⁴²Ş.A.Kansu, “Isparta ve Burdur’da Prehistorya Araştırmaları”, **Bellekten**, IX/34 (1945), s.282.

⁴³Ş.A.Kansu, “Anadolu’da Mezolitik Kültür Buluntuları”, **DTCFD**, II/5 (1944), s.673.

⁴⁴Özsait, 1980, **a.g.e.**, s.68-75.

Binyılında Isparta ovası merkez olmak üzere, Göller bölgesinde Burdur Gölü'nün doğusunda ve güneyinde Erken Bronz Çağa ait bir çok prehistorik merkez tesbit edilmiştir (Burdur, Belen, Fuğla, Karaatlı, Çallica gibi). M.Ö.II binyılında Küçük Arzava Krallığı Pamphylia ve Pisidia toprakları üzerinde yer almış olmalıdır.

Anadolu'nun bazı bölgelerinde olduğu gibi, Pisidia araştırmaları da Pers devrinin ortalarına kadar karanlıklarla doludur. Ancak M.Ö 8. yüzyılda ortaya çıkan Friglerin hakimiyet sınırlarının Pisidia'nın batı kesimine kadar ulaştığı, ele geöen pişmiş topraktan malzeme yardımıyla söylenebilir.⁴⁵ Tarihsel süreçte Pers hükümdarlığının ortalarına kadar Pisidia'dan söz edilmemiştir fakat Helenistik dönemde yerleşimde kısmi bir artış olmuştur.

M.Ö. 546 yılından sonra Pisidia'da Pers egemenliği görölür. Perslerin Anadolu'daki egemenlikleri Büyük İskender'in 334 yılında Anadolu'ya girmesiyle son bulmuştur. Büyük İskender'in Pisidia yürüyüşü sırasında, Arrianos, Termessos ve Sagalassoslular'la savaştığını, Selge'nin ise kralın tarafını tuttuğu bilinmektedir.⁴⁶

İskender'in ölümünden sonra M.Ö. 307'de Antigonos Monophtalmos'un yönetimine giren Pisidia, M.Ö.301 yılında İpsos savaşında galip gelen Seleukoslar'a bağlanmıştır.⁴⁷

İ.Ö. 2. yy.dan itibaren, Avrupa'nın en güçlü devleti haline gelmiş olan ve doğuya doğru yayılma politikası izleyen Romalılar, Anadolu'daki paylaşım kavgasına katılarak, Makedonya'dan başlattıkları işgal hareketiyle Trakya, Çanakkale Boğazı, Menderes kıyısındaki Magnesia ve Pisidia üzerinden Phrygia'ya dek ulaşmışlardır. Galatları da sindiren Romalılar, İ.Ö. 188 yılında Apameia (Dinar)'da imzalanan bir antlaşmayla III. Antiokhos'tan aldıkları Pisidia topraklarını müttefikleri olan Bergama Krallığı'na bırakmışlardır ve böylece güçlenmiş olan Bergama Krallığı bölgede egemen olmuştur. İ.Ö. 133 yılında ölen son Bergama Kralı III. Attalos'un bıraktığı bir

⁴⁵Özsait, 1980, **a.g.e.**, s.96-101.

⁴⁶M.Taşlıalan, "Pisidia Antiocheia'sının Tarihçesi", **I.Uluslararası Pisidia Antiocheia Sempozyumu Bildiriler Kitabı**, 2-4 Temmuz 1997 Yalvaç (İzmit: 1999), s.5.

⁴⁷David Magie, **Roman Rule in Asia Minor II** (Princeton: Princeron University Press, 1950), s. 727.

vasiyetnameyle de, Bergama Krallığı'nın egemenliği altındaki tüm topraklar ile birlikte Pisidia da Roma egemenliğine girmiştir.⁴⁸

Stratejik konumundan dolayı Roma koloni düzeni içerisine giren Pisidia Antiokheia'sı M.Ö. 25 yılında Augustus tarafından "Colonia Caesareia Antiocheia" adıyla anılan askeri bir Roma kolonisi olmuştur. Bu dönemde bölgenin önemli şehirleri olan Kremna, Olbasa ve Komama da kolonileştirilmiştir.⁴⁹

Vespasianus döneminde, M.S. 74 yılında Lykia ve Pamphylia ile birlikte yeniden örgütlenmiştir. Roma uygarlığının bölgeyi etkisi altına alması başlangıçta çok yavaş olduysa da kentleşme 2. yüzyılda hız kazanmış ve dolayısıyla bölgede Roma yapıları inşa edilmiştir. İmparatorluk M.S. 3. yüzyılın ortalarından itibaren büyük bir sarsıntı geçirmeye başlamıştır. İmparatorluğun diğer yerleri gibi Küçük Asya'daki eyaletler de Goth ve Sasani istilaları yanı sıra depremler ve salgın hastalıklar gibi felaketler ile karşı karşıya kalmıştır.

M.S. 297 yılında Diocletianus imparatorluğu 12 dioces'e (idari bölge) bölerek otoriteyi sağlamayı başarmıştır. Bölge, Lykia ile birlikte Diocesis Asiana adlı yönetsel bölüme katılmıştır. M.S. 4. yüzyılın başında Antiokheia yeni kurulan Pisidia Eyaletinin başkenti olmuştur. Antiokheia'da yeni eyaletin valisi ve Başpiskoposu oturmaya başlamıştır. Pisidia Bölgesinin metropolisi olan Antiokheia'ya "Adada, Hadrianapolis, Agrai, Apameia, Baris, Bindasos, Dadalia, Konana, Laodikeia, Limenai, Malos, Metropolis, Neapolis, Pappa (Tiberiopolis), Parlais, Philomelion, Prostanta, Sagalassos, Seleukeia, Tymandos, Tyraion, Zorzela kentleri bağlı idi.⁵⁰

Constantinus Magnus (M.S.306-337) döneminde M.S. 325 Nikaia Konsili kayıtlarında Pamphylia'nın doğusundaki şehirlerin Pisidia ile İsauria arasında

⁴⁸D. Magie, **Roman Rule in Asia Minor I**, (Princeton: Princeton University Press, 1950), s.29-33,772-4,777-780; S.Mitchell, **Anatolia Land, Men, and Gods in Asia Minor**, II (Oxford: Clarendon Press, 1993), s.150-157; W. M. Ramsay, **Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası**, (Çev. Mihri Pektaş), (Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayını, 1960 (1890)), s. 45, 151,277, 433.

⁴⁹F.Vittinghoff, **Römische Kolonisation und Bürgerrechtspolitik unter Caesar und Augustus**, (Wiesbaden: 1951), s.132; Barbara, Levick, **Roman Colonies In Southern Asia Minor** (Oxford: 1967),s.175; S.Mitchell, **Anatolia Land, Men, and Gods in Asia Minor**, I (Oxford: Clarendon Press, 1993), s.76-77.

⁵⁰Taşlıalan, **a.g.e.**, s.17.

paylaştırıldığı ve Selge'nin Pisidia'da kaldığını görmekteyiz. M.S.371-372'de Gratianus (M.S.367-383) zamanında Pisidia'nın eyalet sınırının Karalis Gölü'nün (Beyşehir) batı sahiline kadar gerilemiştir. Doğu Roma imparatorluğunun içinde yer alan Pisidia şehirleri, Bizans Döneminde de varlıklarını uzun süre korumuşlardır.⁵¹

Piskoposluk listelerine göre Geç Antik Dönemde Pisidia sınırlarında değişiklikler olduğu görülür. Bu dönemde Pisidia bölgesinin metropolisi Pisidia Antiokheia'sıdır. Bölgenin yeni sınırları da coğrafi unsurlara göre değil metropolis bağlı olan kentlerin yakınlıklarına göre belirlenmiştir. Buna göre, Sultan Dağları'nın doğusunda kalmasına rağmen Philomelium (Akşehir) Pisidia bölgesine dahil edilmiş ve bölgenin kuzeydoğu sınırı genişlemiştir. Ancak daha önceki dönemde doğu sınırı Karalis Gölü'nün (Beyşehir) güneyinden geçerken bu kez gölü kesecek şekilde belirlenmiştir. Güneyde Ariassos ve Selge'yi de içine alacak şekilde geniş olan ve Antalya körfezinin batısı boyunca güneye inen sınır kuzeye çekilmiş ve bölgenin en güney kenti Adada olmuştur. Batıda, Roma Döneminde Phrygia'ya dahil olan Apameia (Dinar) ve Metropolis (Tatarlı) kentleri de Pisidia içine alınmıştır. Dolayısıyla, Geç Antik Dönemde Pisidia'nın sınırları güneydoğu, güney ve güneybatıda daralırken, kuzeydoğu ve batı yönlerinde genişlemiştir.

Pisidia'nın Hıristiyanlık tarihi ile ilgili ilk bilgi M.S. 1. yüzyıla aittir. M.S. 46 yılında Aziz Paulus ve Aziz Barnabas Antakya-Kıbrıs-Perge üzerinden Pisidia Antiokheia'sına gelmişler ve Aziz Paulus burada bir sinagogda vaaz vermiştir (Elçilerin İşleri 12/13-20).⁵² Daha sonra Aziz Paulus kenti iki kere daha ziyaret etmiştir. Kentte yapılan arkeolojik kazı çalışmaları ile açığa çıkartılan Aziz Paulus Kilisesi'nin zemin mozağında dört adet kitabe yer almaktadır. Bu kitabelerde iki bani adı verilmekte ve kentin piskoposu Optimus'dan söz edilmektedir. Optimus, Pisidia Antiokheia'sının VII. piskoposudur ve 381 Konstantinopolis konsilinde kenti temsil etmiştir.⁵³

⁵¹Özsait, 1985, a.g.e., s.100-102.

⁵²**Kutsal Kitap Eski ve Yeni Antlaşma (Tevrat, Zebur, İncil)** (İstanbul: The Bible Society in Turkey, 2001), s.1393-94.

⁵³Michaelis Le Quien, **Oriens Christianus I** (Graz: 1958), s.1037.

Pisidia Bölgesi M.S. 3. yy. sonlarında ayrı bir eyalet haline getirilmiş.⁵⁴ Pisidia Antiokheia'sı da Diocletianus tarafından bölgenin metropolü olarak belirlenmiştir.⁵⁵ Siyasal ve yönetsel merkez olan Pisidia Antiokheia'sının, aynı zamanda bölgenin dinsel merkezi olduğu Nikaia Konsil listelerinde metropolis olarak anılmasından anlaşılmaktadır. M.S. 325 yılında Nikaia'daki konsile Pisidia Antiokheia'sından piskopos Antonius'un katıldığı yine kilise kayıtlarından bilinmektedir.⁵⁶

Kremna'da 3. ve 4. yüzyıllara tarihlenen bazı mezar taşları hem kent, hem de bölge için erken tarihli yazıtlar olarak bilinmektedir.⁵⁷ Pisidia Antiokheia'sındaki kilise kazısında bulunan bir mühür de bölgenin erken Hıristiyanlık tarihi için bir başka bulguyu oluşturmaktadır. 1927 yılında yapılan kazıda bulunan mühür üzerinde üç martır tasvir edilmiştir. Diocletianus döneminde martır olan azizlerin adları Neon, Nikon ve Heliodoros'dur.⁵⁸

Sagalassos kazılarında anlaşılacağı üzere Pisidia M.S. 5-6. yüzyılda doğal afetler, hastalıklar ve kıtlıklar yaşamıştır. 6. yüzyıl ya da 7. yüzyıl başlarında kent boşaltılmış ve aşağıdaki Ağlasun yakınlarında yeniden kurulmuştur.⁵⁹ Benzer bir şekilde Ariassos da 6. yüzyılda terkedilmiştir.⁶⁰

Dağlık alandaki köylerde kalabalık bir şekilde yaşayan ve vergilendirmeye karşı çıkan toplulukları denetim altına almak ve vergiye tabi tutmak amacıyla M.S. 548 yılında Lykaonia ve Pisidia Bölgeleri I. Iustinianus tarafından tek bir yönetim altında toplanmıştır.⁶¹ Bu dönemde Pisidia'nın dağlık bölgelerinde çok sayıda küçük kaleler inşa edildiği bilinmektedir.⁶²

⁵⁴Ramsay, 1960, **a.g.e.**, s. 278.

⁵⁵Levick, **a.g.e.**, s.175.

⁵⁶Quien, **a.g.e.**, s. 1037.

⁵⁷Horsley ve Mitchell, **a.g.e.**, s.83.

⁵⁸W.M.Ramsay, "Anatolica Quadem", **The Journal of Hellenic Studies** (1928), s. 51.

⁵⁹M. Waelkens, **Sagalassos** (Leuven: 1993), s.49.

⁶⁰Mitchell, 1995, **a.g.e.**, s.232.

⁶¹Levick, **ag.e.**, s. 176.

⁶²Clive Foss, "Explorations in Mount Tmolus", **History and Archaeology of Byzantine Asia Minor** (Norfolk: 1990), s. 24.

6. yüzyıl boyunca doğa olaylarından ve hastalıklardan olumsuz şekilde etkilenen Pisidia, Heraclius döneminde başlayan Pers savaşları ile yeni bir idari yapılanma içine alınmıştır. Pisidia bölgesi M.S. 7-9. yüzyılda Anatolikon Theması içine alınmıştır. M.S. 648 yılında Amorium'u kuşatan ama kenti ele geçiremeyen İslam Halifesi Muaviye'nin orduları dönüşlerinde bir çok bölgeyi yağmalamış ve harap etmiştir.⁶³

Waelkens'e göre Araplar M.S. 8. yüzyılda Pisidia Antiokheia'sına kadar gelmişler, ancak kenti yağmalamamışlardır. Buna karşın Sagalassos Arapların saldırılarına maruz kalmıştır.⁶⁴ Pisidia M.S.8-9. yüzyılda Araplara karşı yürütülen hareketin önemli noktalarından biri olarak görülmektedir. M.S.863 yılında Araplara karşı kesin zafer kazanılırken, Bizans ordusu büyük bir oranda Pisidia'nın dahil olduğu Anatolikon Theması'ndan gelmekteydi.⁶⁵

M.S.8. yy.'da bölgedeki dini merkezlerde değişiklikler söz konusudur. Galatia Salutaris'te Pessinus Metropolitliğine bağlı olan Amorium, önce bağımsız bir piskoposluk merkezi haline getirilir. Sonrasında, M.S.9. yy.'da Galatia, Phrygia ve Pisidia'dan küçük parçalar alarak yeni bir metropolis olur.⁶⁶

M.S.9. yüzyılın ikinci yarısından itibaren yeniden Anadolu'da tam bir Bizans egemenliği ve buna bağlı olarak barış ve huzur dönemi söz konusudur. Ancak M.S. 11. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Anadolu'da Türklerin ortaya çıkması ile Anadolu'daki Bizans egemenliği ve barış dönemi yerini sürekli bir çekişmeye bırakmıştır.

Haçlı seferleri nedeniyle M.S. 11. yüzyıl sonunda Pisidia yine önemli bir bölge konumundadır. 1097 yılında yapılan I. Haçlı Seferleri sırasında, bu sefere katılan Bizans Ordusu'nun bir bölümü Antiokheia'ya sığınmıştır. M.S. 12. yüzyıl başlarından itibaren bölge Hıristiyan ve Müslüman askeri güçlerinin karşı karşıya bir alan haline gelmiştir. Selçuklular, Bizans'ın otorite boşluğu olan bölgelerini hızla ele geçirirler. Böylelikle İç

⁶³G.Ostrogorsky, **Bizans Devleti Tarihi** (Çev. Fikret Işıltan), (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1999), s.108.

⁶⁴M. Waelkens, **Sagalassos** (Leuven: 1993), s.49.

⁶⁵Ostrogorsky, **a.g.e.**, s.195-212.

⁶⁶Belke ve Rerstle, **TIB 4, Galatien und Lykaonien** (Wien: 1984), s. 124.

Anadolu'da Anadolu Selçuklu Sultanlığı kurulmuştur. 1120'li yıllarda imparator İonnes II Komnenos Sozopolis'i (Uluborlu) Türklerden geri almış ancak Antiokeia'ya ulaşamamıştır.⁶⁷ Sonunda, Bizans imparatoru Manuel Komnenos ve Selçuklu Sultanı II. Kılıç Arslan'ın orduları, yeri tam olarak saptanamayan ancak araştırmacıların çoğu tarafından Yalvaç yakınları olarak benimsenen Myriokephalon'da karşı karşıya gelirler ve savaşı Türkler kazanır. 11 Eylül 1176 günü kazanılan savaşın ertesinde yapılan anlaşmayla, Anadolu topraklarında günümüze dek kesintisiz gelen Türk kültürü yerleşmiştir. Myriokephalon savaşı Bizans İmparatorluğunun bölgedeki son büyük savaşı olmuştur.⁶⁸ Bundan sonra Türkler kesin olarak bölge hakimiyetini ele geçirmişlerdir. Pisidia'nın tamamı, Phrygia Bölgesinin güney bölümü ile Lykia Bölgesinin önemli bir kısmı Türkmenlere açılmıştır.⁶⁹

2.4. Tarihsel Yollar

Tarih boyunca Anadolu'da hakim olan devletler ihtiyaçları doğrultusunda yeni ana yollar oluşturmuşlardır. Ancak bu yollar devrin ihtiyacına göre zaman zaman güzergah değiştirmiş olmasına rağmen genellikle aynı istikametleri takip etmiştir. Şehirler arasında inşa edilen ve yol boyunca katedilen mesafeyi gösteren taşlar dikilen Roma yollarının bir kısmı, sağlamlığından dolayı günümüze gelmiştir. Yeni güzergahlar eklenmiş olsa da Bizans dönemi yollarının Roma yollarının devamı olduğu söylenebilir. Dolayısıyla Bizanslılar Anadolu'ya hakim olduklarında mevcut olan yol sisteminde herhangi bir değişiklik yapmamışlardır. Kara ve deniz yolları Eskiçağdan itibaren bilinen yollardır.⁷⁰

Orta Bizans dönemi ve bu dönemin askeri başarılarına damgasını vurmuş olan Thema (askeri eyaletler) sistemi etkin yollar bağlantısı gerektirmiştir. Çünkü 7. yüzyılda Anadolu topraklarında oluşturulan üç thema, 10. yüzyıl sonlarında Avrupa topraklarındakiler ile birlikte yirmiyi geçmiştir. Başlıca yollar Anadolu'yu kuzeybatıdan

⁶⁷I. Haçlı seferi için bkz., Işın Demirkent, **Haçlı Seferleri** (İstanbul: Dünya Yayıncılık, 2004), s.21-28; Taşlıalan, **a.g.e.**, s.19.

⁶⁸Claude Cahen, **Osmanlılardan Önce Anadolu**, (Çev. Erol Üyepazarcı), (İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2000), s.42.

⁶⁹Speros Jr. Vryonis, "Nomadization and Islamization in Asia Minor", **DOP**, 29(1975), s. 46.

⁷⁰Sezgin Güçlüsay, "Anadolu Selçuklu Devletinin Ticaret Politikası", **Türkler Ansiklopedisi**, c.10, (İstanbul: Yeni Türkiye Yayınları), s. 370.

güneydoğuya doğru katetmekteydi. Özellikle kuzeybatıda Sakarya (Sangarios) ırmağı yakınlarında başlayan bu yollar kendi içlerinde de kollara ayrılmaktaydı.⁷¹

Konstantinopolis'ten başlayan ve Anadolu üzerinden Kudüs'e giden her yol Dorylaion'dan (Eskişehir) geçmektedir. Buradan Bizans askeri yolu ikiye ayrılmakta ve bir yol Ankyra (Ankara) üzerinden geçerek doğuya yönelmekte ya da Tatta (Tuz) Gölü doğusundan güneye inmektedir. Ancak bu yol ıssız ve susuz bir güzergah olduğu için kalabalık ve yavaş hareket eden ordular için tercih edilmemektedir.⁷²

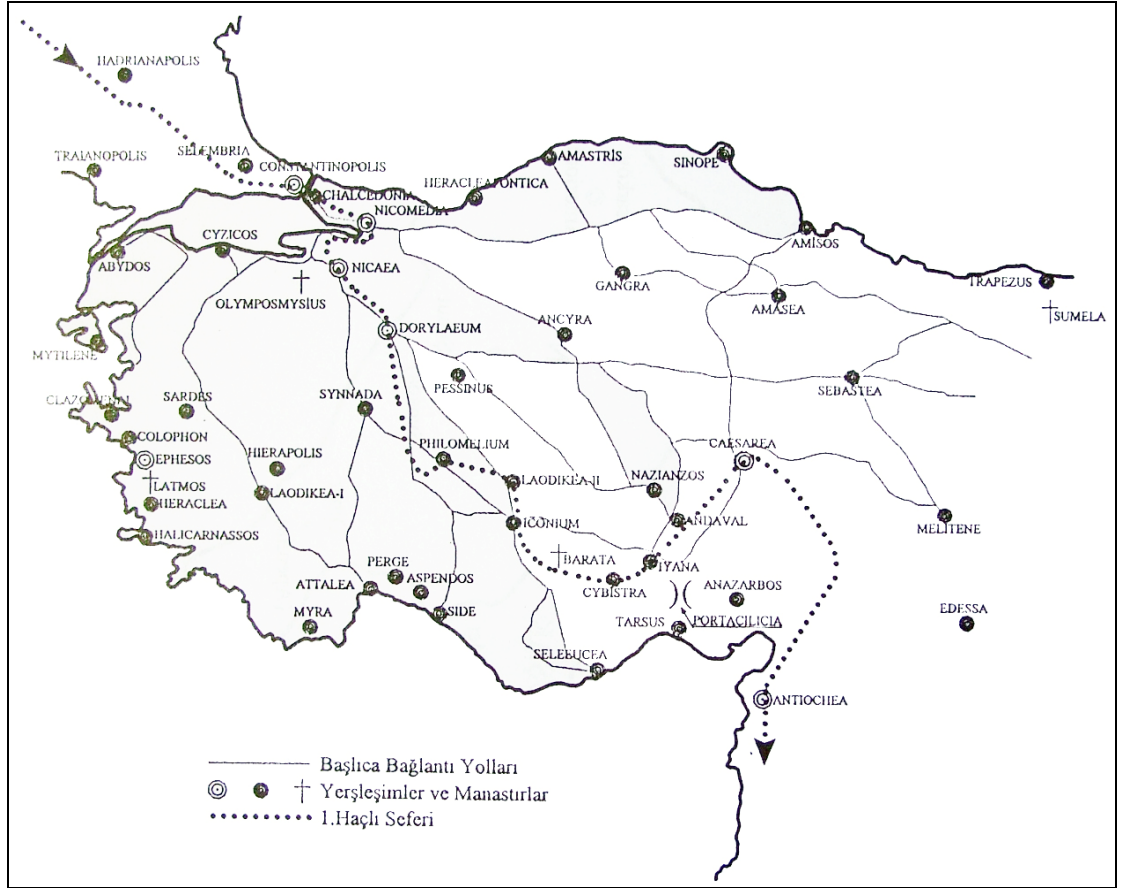
Dorylaion'dan çıkan bir diğer yol ise Amorium üzerinden güneye yönelmekte ve Pisidia Antiokheia'sı üzerinden Akdeniz'e ya da Philomelion üzerinden, Tatta Gölünün batı kıyısı boyunca Ikonion'a (Konya) ve oradan da Kilikia'ya gitmektedir. (Harita 2) Batıdan başlayarak doğuya uzanan bir diğer yol ise Laodikeia'dan ikiye ayrılmakta, bir kol güneye yönelerek Lykia bölgesine inerken, bir diğer yol doğuya doğru devam ederek Sozopolis'te (Uluborlu) eski Via Sebaste ile birleşip Pisidia Antiokheia'sına ulaşmaktadır. Buradan güneye yönelen yol Karalis/Pousguse Gölü yanından ikiye ayrılmakta ve Via Sebaste Ikonion'a devam ederken, diğer kol Side'ye inmektedir. Aynı zamanda Sozopolis'ten (Uluborlu) güneye ayrılan Via Sebaste'nin diğer bir kolu, Komama (Burdur/Bucak yakınlarında Ürkütlü köyü) üzerinden güneye inerek, Torosların üzerindeki önemli geçiş noktalarından biri olan, Döşemealtı Boğazına girerek Pamphylia yol şebekesine bağlanıyor ve bu yol üzerinden Attaleia'ya (Antalya) ulaşıyordu.⁷³

⁷¹S. Vryonis, **The Decline of Medieval Hellenism in Asia Minor and the Process of Islamization from the Eleventh to the Fifteenth Century** (Berkeley: University of California Press, 1971), s. 31.

⁷²Steven, Runciman, **Haçlı Seferleri Tarihi, I** (Çev. Fikret İşıltan), (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayını, 1998), s. 140-41.

⁷³Şener Yıldırım "Philomelion'daki (Akşehir) Bizans Dönemi Taş Eserleri" (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006), s. 19-20; David H. French ve Mitchell, S. "Roma İmparatorluğunun İlk Devirlerinde Pisidia'da Yollar ve Ulaşım", **TAD**, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1977, s. 214; Giray, Ercenk. "Pamphylia Bölgesi ve Çevresi Eski Yol Sistemi", **Belleten**, 216, 992, 361-370; David, French, "1993 Yılı Küçük Asya Roma Yolları Mil Taşları", **XII. AST**, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1995, 31-33.

Harita 2: Bizans Döneminde Anadolu ve Yollar

Parman 2002, harita 5

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BİZANS NÜMİSMATİĞİNE GİRİŞ

1. BİZANS DÖNEMİNDE SİKKE

Farklı disiplinler ve çalışma alanları tarafından Bizans sikkeleri farklı yıllar kullanılarak ele alınsa da, nümismatik alanında tartışmasız olarak 491 yılında imparator olan Anastasius'un sikke reformu baz alınmaktadır. Bu reform ile artık iyice bozulmuş Geç Roma *nummileri* piyasadan kaldırılmış, yerlerine iri ebatlarda ve üzerlerinde birimleri belirtilmiş sikkeler basılmaya başlanmıştır. Bu sikkelerin bir önceki döneme göre çok belirgin farklılıkları olması, Geç Roma sikkelerinin sonunu işaret etmiştir.⁷⁴

İmparator Anastasius'un 498'de yaptığı sikke reformu ile bakır sikke birimlerinde köklü değişiklik yapılmıştır. Sikke birimleri, nummus değerlerini belirten harfler kullanılmaya başlanmıştır. Sonuçta Bizans sikkelerinin I. Anastasius (491-518) ile başladığı ve Konstantinopolis'in 1453'teki fethi sırasında tahta olan XI. Konstantinos'a (1448-1453) kadar olan dönemi kapsadığı söylenebilir. 1204'teki Latin istilasından sonra kurulan Nikaia, Epiros, Thessalonika İmparatorlukları ile Trabzon imparatorluğu sikkeleri de Bizans sikkeleri kapsamında ele alınır.⁷⁵

Nümismatlar tarafından Bizans sikkeleri beş dönem altında incelenmiştir. Birinci dönem; I. Anastasius (491-508) döneminden 8. yüzyılın ortalarına kadar olan zamanı kapsar. Bu dönem devlet ekonomisi ve Roma geleneğindeki parasal ekonomi ile

⁷⁴Tek, a.g.e., s.178.

⁷⁵Oğuz Tekin, **Yapı Kredi Koleksiyonu Bizans Sikkeleri** (İstanbul:Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, 1999), s. 28.

ilişkilidir, ki bu durum 7. yüzyılda da Pers ve Arap akınları süresince de devam etmiştir. İkinci dönem; 8. yüzyıldan 11. yüzyılın sonlarına kadar sürer. Bu dönem devletin parasal kaynakları ile bağlantılıdır. Üçüncü dönem; I. Aleksios Komnenos (1081-1118)'un reformu ile başlar ve yaklaşık 13. yüzyılın sonlarını da içine alır. 11. yüzyılın sonlarından 13. yüzyılın başlarına kadar süren üçüncü dönemde ilk göze çarpan, imparatorluğun kaynaklarının ve popülasyonunun genişlemesidir. Bu dönemde altın para uluslararası prestijini elinde bulundurmasına rağmen 11. yüzyılda değeri düşürülmüştür. Bu prestij 1204'teki Latin istilasına kadar sürmüş, fakat 1261'de İstanbul'un Latinlerden geri alınmasına rağmen önüne geçilememiştir. Dördüncü dönem; 1300 ile 14. yüzyılın ortalarını kapsar. Altın sikke basımı dördüncü dönemde de sürmüş, fakat gümüş "basilikon"un ikinci türevi olmuştur. Beşinci dönem ise, 14. yüzyıl ortalarından imparatorluğun 1453'de çöküşüne kadar olan zaman dilimi içinde değerlendirilir ki bu dönemde artık altın sikke görülmez. Para basımındaki bu dönüşümler, imparatorluğun finansal ve ekonomik koşullarının kısmen bir özetidir.⁷⁶

1.1. İmparator Anastasius'un Sikke Reformu

İmparator Zeno 491 yılında öldüğü zaman, kendisinden sonra tahta geçecek bir varis bırakmamıştı. Geride kardeşi Longinus ve eşi I. Leon'un kızı Ariadne kalmıştı. Zeno'nun ölümünden sonraki akşam Ariadne hipodromda, eski bir Saray Muhafızı (Silentiarius) olan Anastasius'u imparator olarak seçerek, dört ay sonra da onunla evlenmiştir.⁷⁷ Anastasius'un tahta geçer geçmez ilk işi İsauria akınları ile uğraşmak olmuştur.⁷⁸ İmparator Isauria sorunu sonrasında Libya'da Mazikes, Pontus'da Tzan, Kappadokia'da Saberiler ve Tuna'nın ötesinde Bulgarlar ile mücadele etmiştir.⁷⁹ Bu dönemde imparatorluğu sıkıntıya sokan bir diğer düşman da Sasaniler olmuştur. İmparator daha sonra 506 yılında 7 yıllık bir ateşkes imzalayıp, Sasanilere yılda 39.600 *nomismata* haraç ödemeyi kabul etmiştir.⁸⁰ Anastasius tahta çıktıktan sonra sadece

⁷⁶Philip Grierson, **Byzantine Coinage** (Washington D.C: Dumbarton Oaks Research Library and Collection, 1999), s.2-3.

⁷⁷T.E. Gregory, "Anastasius", **ODB**, c.1, Oxford Univ. Pres, 1991, s.86-87

⁷⁸Bury, **Later Roman Empire I**, (London: 1889), s. 433.

⁷⁹**Aynı.**, s.434-436.

⁸⁰A.H.M. Jones, **The Later Roman Empire 284-602 A Social Economic and Administrative Survey**, vol.I (Oxford: 1964), s. 231-232; W. Treadgold, **A History of Byzantine State and Society** (California: Stanford, 1997), s. 169.

askeri ve siyasi sorunlar değil aynı zamanda dini bir takım problemler ile de karşı karşıya kalmıştır.⁸¹ Ancak Anastasius uyguladığı ekonomik politika sayesinde, saltanatı süresince baş etmek zorunda kaldığı savaflara ve devlet hazinesinin sağladığı imtiyazlara rağmen hazinede 320.000 libra altın biriktirmeyi başarmıştır.⁸²

Anastasius para reformu, altın ve gümüş sikkelerin birimlerinin yapısında fark edilir bir etkiye sebep olmamıştır. Ancak bununla birlikte, bu iki maden arasında bazı ayarlamalar olduğu söylenebilir. Uzun zamandır altın sikkenin alt birimleri olan semissis ve tremissisin, solidus'a oranla sayısal bir artışa doğru eğilim gösterdiği, yani bu sikkelerin emisyon hacminin solidustan fazla olduğu görülmekteydi. I. Theodosius döneminde 9 siliqualık birimin, 8 siliqualık birime düşürülmesi ve bu birimin gümüş sikke biriminin üçte biri haline getirilmesi, ayrıca 5. yüzyıl başlarında gümüş sikkenin azalması, semissis ve tremissisin artışını kanıtlamaktadır. Bu küçülme sonucu altın ve bakır birimler arasında büyük bir boşluk ortaya çıkarmıştı.⁸³

Diocletianus, Constantinus ve Theodosius'un da bu konu ile ilgili çalışmaları stabil ve esnek bir para sisteminin kurulması ile sonuçlanmıştır. 4. yüzyılda imparatorların gümüş sikke ile ilgili çabaları geçici ve sınırlı olmuştur. 294/6, 348,363 ve 379 yıllarında bu konu için girişimlerde bulunulmuş, ancak başarısızlığa uğramıştır. En az üç çağdaş kaynakta da belirtildiği üzere, bu sorunun çözümünü imparator Anastasius bulmuştur. Yapılan reformun bir kanıtı Marcellinus Kroniğinde şu ifade ile yer almaktadır: “Romalılar tarafından *Terentiani* ve Yunanlılar tarafından *follares* olarak bilinen sikkelerin (*nummi*) her biri sahip oldukları isimler ile işaretlenmiştir”. Ioannes Malalas ise reformu şu şekilde açıklamaktadır: “İmparator Anastasius Caiphas olarak adlandırılan Paphlagonialı Ioannes'i, Konstantinopolis'e *comes largitionum* olarak atamış ve Ioannes'de tedavüldeki bütün küçük sikkeleri *follera*'ya çevirip, onların tüm Roma imparatorluğunda kullanılmasını emretmiştir”. Suriye kaynaklarında ise, “ve imparator (Anastasius) 40, 20, 10, ve 5 nummilik sikke bastı”, şeklinde ifade edilmiştir.⁸⁴

⁸¹Bury, **a.g.e.**, s. 436-439; Treadgold, **a.g.e.**, s. 171.

⁸²Jones, **a.g.e.**, s.237.

⁸³M, Hendy, **Studies in the Byzantine Monetary Economy c.300-1450** (Cambridge: 1985), s. 476.

⁸⁴Aynı, s.476.

Anastasius'un sikke reformu, sikkeler üzerinde 498 ve 512 yıllarında olmak üzere iki ana dönemde izlenmektedir. Birinci dönem sikkelerinin arka yüzünde sikkelerin değerlerini gösteren şu işaretler bulunur: yaklaşık 9 gr "M" (40 nummi), yaklaşık 4.5 gr. "K" (20 nummi) ve yaklaşık 2.25 gr. "I" (10 nummi). İkinci dönem sikkelerinde ise, bu ağırlıklar yaklaşık iki katına çıkarılmış ve ilave olarak yaklaşık 2.25 gr. Ağırlığında "E" (5 nummi) eklenmiştir. Açıkça görüldüğü üzere, Marcellinus Anastasius'un ilk döneminden bahsetmektedir. Çünkü Terentiani bir libra'nın otuz altıda biri kadardır. Suriye kaynaklarının ise, Anastasius'un reformunun ikinci dönemine işaret ettiği söylenebilir. Çünkü Antiokheia (Orontes) darphanesi bu dönemde faaliyet vermiş ve 5 nummilik sikkeler de bu dönemde basılmıştır. Bunun yanında Malalas'ın Kroniğinde yanlış ya da eksik ifade yer almaktadır. Çünkü metinde yeni sikkelerin önceki döneme ait küçük sikkelerin yerini aldığı ifade edilir. Ancak bu küçük sikkelerin I. Iustinianus'un saltanatlık dönemi boyunca da basılmaya devam ettiği bilinmektedir.⁸⁵

Anastasius reformunun kökeni imparatorluğun kendisine, Vandal ve Ostrogoth sikkelerine dayanmaktadır. Roma Senatosunun 480'li yılların sonlarında tedavüle sürdüğü sikkelerin arka yüzünde, betimlerin yanı sıra XL (40 nummi) değer işareti yer almaktaydı. Ayrıca bu seri 20 nummilik sikkeleri de içeriyordu. 5. yüzyılda Kartaca'da tedavüle sürülen geniş bakır sikkeler üzerinde, LXXXIII ya da XLII değer işaretleri yer almaktaydı. Bu değerler, yeni bakır sikkelerin 250 nummilik yarım siliquaların üçte ve altı da biri olduğunu göstermektedir. Vandal sikkelerinin arka yüzünde ise, çelenk içerisinde NXLII, NXXI ya da NXII değer işaretlerinden birini kullanmışlardır.⁸⁶

Tedavüle sürülen yeni follislerin solidus karşısındaki kesin değerinin ne olduğu tam olarak belli değildir. Ancak Batı Roma imparatoru Valentinianus'un (425-55) 445 yılına tarihlenen bir kanunundan, solidus'un 7.000 nummiye eşit olduğunu ve sarraflardan 7200 nummi karşılığında satın alındığı bilinmektedir. Elbette İmparatorluğun doğu ve batısında bu fiat takdirinin aynı olması beklenemez. Ancak

⁸⁵ Ayni, s.477.

⁸⁶ D.M.Metcalf, **The Origins of the Anastasius Currency Reform** (Amsterdam: 1969), s. 8-9.

imparatorluğun doğusunun buna ayak uydurmadığını da görülüyor. Örneğin, Procopius imparator I. Iustinianus eşi Theodora'nın 548 yılındaki ölümünden önce, sarraflara 210 follis karşılığında satın aldıkları solidus'u (8400) bundan böyle 180 follis (7.200 nummi) karşılığında satın almalarını emrettiğini belirtir. Bu problem 538/9 yıllarında follisin ağırlığının 18 gr.'dan yaklaşık 22 gr.'a yükseltilmesi, follisin solidus karşısındaki fiyatının 201'dan 180'e düşürülmesi ile çözülmüştür. Dolayısıyla, follisin ağırlığının 538/9 yıllarına kadar, Anastasius reformunun ikinci dönemindeki ağırlığı ile aynı kaldığı söylenebilir. Görülmektedir ki Anastasius döneminde 210 follis 1 solidusa denktir. Anastasius reformunun ilk döneminde ise, follisin ağırlığı ikinci dönemin yaklaşık yarısı kadar olduğu için, 498-512 yılları arasında 1 solidus 420 follise eşittir.

Buna göre:

445'de yaklaşık 7.200 nummi 1 solidusa eşit

498'de yaklaşık 16.800 nummi (420 follis) 1 solidusa eşit

512'de yaklaşık 8.400 nummi (210 follis) 1 solidusa eşit

538/39'da yaklaşık 7.200 nummi (180 follis) 1 solidusa eşit.⁸⁷

1.2. Sikke Metali ve Birimi

Bizans sikkeleri esas olarak üç metalden basılmıştır: altın, gümüş ve bakır. Ancak 11. yüzyıldan itibaren ekonomik kriz dolayısıyla ayarı düşük altın "elektron" ve ayarı düşük gümüş "billon" sikkeler de yoğun olarak basılmıştır.⁸⁸

Bizans'ın önemli maden yatakları 7. yüzyıldaki Arap akınları ile kaybedilmiş olduğundan, sikke darbı için gerekli olan madenlerin elde edildiği yataklar hakkında özellikle 10-13. yüzyıl için oldukça az bilgi vardır. Ancak ya bu maden yataklarının kaybedilmiş olması ya da günlük hayatta sikke darbı, lüks mallar ve silah imali gibi işlerde kullanılan madenler hakkında bahsetmek sıradan bir şey gibi algılandığından olsa gerek bilgiler yetersizdir. Bunun ile birlikte Anadolu'da dönemin önemli maden yatakları arasında Suspiritis (İspir) ve Artvin'de altın; Paipert (Bayburt), Argyropolis

⁸⁷Hendy, **a.g.e.**, s. 477-78; Ayrıntılı bilgi için bkz., Pınar Bursa "Anastasius ve Sikkeleri", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2000.

⁸⁸Tekin, 1999, **a.g.e.**, s.37.

(Gümüşhane), Ardasa (Torul) ve Loulon'da (Ulukışla) gümüş; Kastomon (Kastamonu), Amisos (Samsun), Mourgoule (Murgul), Toros dağları ve Sinop civarlarında bakır madenleri sayılabilir. Görüldüğü üzere Bizans topraklarında bulunan madenler, özellikle altın ve gümüş, Bizans'ın maden açısından tamamen dışarıya bağlı olmasını engelliyordu. Ancak yine de maden ihtiyacının bir kısmını ithal yolu ile de karşılıyordu.⁸⁹

1.2.1. Altın

Bizans altın sikke birimi yaklaşık 4.40 gr. ağırlığındaki "solidus"tur. (yun. tekil nomisma, çoğ. nomismata). Solidus, 3. yüzyıldaki ekonomik bunalımın ardından I. Constantinus (306-337) yeni ve oldukça sağlam bir para sistemi yaratmayı başarmıştır. Yaklaşık 4.40 ağırlığında olan yeni para birimi solidus o dönemde tedavülde olan bütün altın paralardan daha ağırdı.⁹⁰ Solidus Roma librasının 1/72'si ağırlığında ve 24 karat (keration, Lat.siliqua) ayarındadır. 1 libra, 327.45 gr., 1 karat ise 0.189 gr. ağırlığındaydı. Karat yalnızca ağırlık hesaplamada kullanılan bir ölçüdür, çok küçük olduğu için sikke olarak basılmamıştır.⁹¹ 6. ve 7. yüzyıllarda imparatorluğun doğusunda (Focas, Heraclius, II. Constans ve IV. Konstantinus dönemlerinde) ve batısında (Sicilya'da) 20, 22, 23 karat ayarında da altın sikke basılmıştır. Bu sikkeler "Hafif Solidus" olarak adlandırılır.⁹² Bu durum sikkenin arka yüzüne konan bir işaretle belirtiliyordu. OBXX ya da BOXX, 20 karat-siliqua; OB+* veya OB*+*, 22 siliqua; BOFK (bazen ön ve arka yüz boşluğunda yıldız ile), 23 siliqua değerinde demektir.⁹³

Bizans para teorisi, bir altın paranın değerinin külçe olarak içerdiği maden miktarına eşdeğer olduğu varsayımına dayanıyordu. Dolayısıyla nomisma ortaya çıkışından altı yüzyıl sonra bile aynı ağırlık ve saflığa sahipti.⁹⁴ Solidus 11. yüzyılın sonlarına kadar aynı ayarda (24) basılmıştır. Solidus'un arka yüzünde, kesimde yer alan işaretinin sonunda OB (obryzum, obryziacus, σβρυξου,σβρυξοζ) altın ayarının yüksek

⁸⁹S. Vryonis, "The Question of the Byzantine Mines", *Speculum*, XXXVII (1962), s. 3-17.

⁹⁰Ayrıntılı bilgi için bkz., R.S. Lopez, "The Dolar of the Middle Ages", *The Journal of Economic History*, Vol.1, No.3,Part1.(1951), s.209-234.

⁹¹Tekin, 1999, a.g.e., s.37.

⁹²DOC 2/1, s.11-14.

⁹³Tekin, 1999, a.g.e., s.39.

⁹⁴M.F. Hendy, *Coinage and Money in the Byzantine Empire 1081-1261*(1969), s. 5.

olduğunu, saflığı göstermektedir. OB, aynı zamanda Eski Yunan sayı sistemine göre 72 anlamına gelmektedir. Solidus'un yarısı "semmissis" ve üçte biri "tremissis"dir.⁹⁵

6. yüzyıl solidusları 2 cm çapındadır. Ön yüzlerinde 1/3 ya da tam frontal imparator büstü yer alır. İmparatorlar genellikle askeri giysilidir. Arka yüzde Viktoria ya da bir haç tutan baş melek tasviri yer alır. Ancak II Iustinus (565-578) döneminde Konstantinopolis'in oturan figürü tercih edilmiştir. II Tiberius (578-572) döneminde ise, arka yüzde basamak üzerinde bir haç tasviri yer alır.⁹⁶

Solidus'un yarısı olan "semmissis" 2.25 gr., üçte biri olan "tremissis" ise 1.52 gr. ağırlığındadır. Her iki birimin de ön yüzlerinde imparator büstü, daha çok profilden ve arka yüzlerinde Viktoria tasvir edilmiştir. Ancak 9. yüzyılın ikinci yarısından sonra bu iki birimin basılmasına son verilmiştir.

7. Yüzyılda altın solidusların ikonografisinde büyük değişiklikler göze çarpar. Focas (602-610) döneminde portre geleneği, Heraclius (610-641) ve sonrasında imparator ve onun yerine geçecek kişinin bir arada tasvir edildiği görülür. Arka yüzde tasvir edilen haç ise daha çok sikkenin birimini vurgulamaktadır. Solidus'da basamak üzerinde haç, semmissis'de globus üzerinde haç ve tremissis'de basit bir haç yer alıyordu. II. Iustinianus ile birlikte İsa büstü görülmeye başlamıştır.⁹⁷

II. Nikephoros'a kadar (963-969) solidus'un ağırlığında, kalitesinde ve büyüklüğünde herhangi bir değişiklik olmamıştır. II. Nikephoros ise solidus'tan daha hafif "tetarteron (nomisma) olarak adlandırılan sikke tedavüle sokmuştur. Ağırlığı tam olan altın sikke ise "histamenon" (nomisma) olarak bilinir.⁹⁸ Tetarteron ve histemenon görünüşte çok farklı değildir. Ancak II. Basileios (976-1025) döneminde histamenon büyük ve ince; tetarteron ise daha küçük ve kalın basılmıştır.⁹⁹

⁹⁵Tekin, 1999, a.g.e., s.37.

⁹⁶Grierson, 1999, a.g.e., s.6-7.

⁹⁷Aynı, s.7-8.

⁹⁸Tekin, 1999, a.g.e., s.38.

⁹⁹Grierson, 1999, a.g.e., s.10.

Nomisma'nın ayarı ve kalitesi IV. Mikhael (1034-1040) ile birlikte bozulmaya başlamıştır. 1071'deki Malazgirt yenilgisinden sonra ve I. Aleksios (1081-1118) döneminde nomismanın içindeki altın miktarı neredeyse %75 oranında azalmıştır. 1092 yılında I. Aleksios para reformu yapmak zorunda kalmıştır. Yeni düzenlemede Nomisma'nın yerine "hyperpyron adıyla yeni bir altın sikke tedavüle sokulmuştur. Ancak bu kez altının ayarı 24 karat yerine 20 ½ karata düşmüştü. Nomisma'dan farklı olarak , hyperpyron'un bir yüzü çukur, bir yüzü bombeliydi (içbükey-dışbükey). Bu sikkeler nümismatik literatüründe "skyphate" (çukur) olarak adlandırılır.¹⁰⁰ Bunun yanında ilk çukur sikke basıma daha önce, IX. Konstantinos (1042-55) döneminde çukur histamenon olarak basılmıştır.¹⁰¹ I. Aleksios (1081-1118) döneminde tedavüle sokulan Hyperpyron'un üçte biri değerindeki elektron aspyron trakhy ve kırk sekizde biri billon trakhy'dir (stamenon). Bu birimlerdeki değerli metal oranı hyperpyron için %87 altın, elektron aspyron trakhy için %30-10 altın, billon trakhy için %6-2 gümüşür.¹⁰²

Latinlerin Konstantinopolis'i istilası (1204-1261) sırasında sürgündeki Nikaia imparatorluğunda, III. Ioannes (1222-1254) döneminde, hyperpyron'un içindeki altın ayarı 16-18 karat'a düşürülmüştür. Hyperpyron, Konstantinopolis yeniden ele geçirildikten sonra VIII. Mikhael (1259-1285) döneminde 15 karat'a, II. Andronikos (1285-1330) döneminde de 12 karat'a düşmüştür. Altın hyperpyron son kez 11 karat olarak V. Ioannes (1341-1391) döneminde basılmış ve böylece Bizans altın sikkeleri 1350'lerde sona ermiştir.¹⁰³ Anlaşılacağı üzere başından itibaren yaklaşık %98-95 saflıkta basılmış olan altın sikkelerin saflığında 11. yüzyılın ortalarından itibaren kayda değer bir düşüş gözlenir.¹⁰⁴

Bizans altın sikkeleri Konstantinopolis, Thessalonika, Kartaca (daha sonra Kagliari'ye taşınmıştır), Kartagena, Ravenna, Roma, Katania, Ravenna, Napoli ve Syrakusa'da basılmıştır. (Harita 3)

¹⁰⁰Tekin, 1999, **a.g.e.**, s.38.

¹⁰¹Grierson, 1999, **a.g.e.**, s.10-11.

¹⁰²Tekin, 2005, **a.g.e.**, s.66.

¹⁰³Tekin, 1999, **a.g.e.**, s.66.

¹⁰⁴Tekin, 2005, **a.g.e.**, s.67.

sikkelerdeki gümüş oranı, düzenli bir şekilde azalmaya (tağşiş) başlamıştır. Bununla beraber İspanya ve diğer yerlerde yeni işletilmeye başlanan maden ocakları, gümüş sikkelerin ayarlarının belli oranlarının korunabilmesine yardımcı olmuştur. Bu yüzden kaynakların tükenmeye başladığı 3. yüzyıl başına dek, gümüş sikkelerde ciddi bir bozulma görülmez. Ancak İspanya’da ve Alplerdeki yeni rezervler tükenince Romalılar M.S. 3. yüzyılda gümüş ayarının düşürülmesi yani tağşiş yoluna başvurmuşlardır. Gümüş para Diocletianus ve I. Constantinus reformlarında da ikinci derecede rol oynamıştır. Roma devletinin askerlere ve resmi görevlilere yaptığı ödemelerin gümüş birimler üzerinden olması, bu madenden olan sikkelerin, Roma devletinin ana para birimleri olmasına neden olmuştur. Bu ödemeler sikke olarak yapılıyordu, ancak M.S. 3. yüzyıldan itibaren gümüş stoklarının tükenmeye başlamasıyla, devlet hazinesinin imparatorluk çapında gereken gümüş miktarını karşılayabilmesi neredeyse imkansız hale gelmişti. Dolayısıyla Diocletianus ve I. Constantinus’un reformları ile gümüş sikkeler birim olarak önemini kaybetmiştir. Gümüş yerine altın sikkeler yoğun olarak kullanıma girmiştir. Bu 3. yüzyıl krizi sonrasında alınan önlemlerde ve özellikle de Constantinus reformu ile tağşiş yerine, değerli madenlerin değersiz madenler ile değiş tokuşu yoluna gidilmiştir. Burada kastedilen, gümüş ve altın yerine bronz ve bakır paraların kullanılmasıdır. Sebebi ise devletin özellikle küçük meblağlarda alımlarını örneğin bronz parayla yapması ve vergileri gümüş ya da altın olarak toplamasıdır. Dolayısıyla bu devletin, değerli madenleri piyasaya zarar vermeden tekrar devlet kasasında toplanmasına yol açacaktır. Kullanılan bu yöntem ile devletin az sayıda gümüş piyasaya sürmesi, zamanla vergilerde solidus birimine kaymaya yol açmıştır. Constantinus reformunun sikkeler üzerindeki en önemli etkisi, piyasada var olmayan ya da artık görülmeyen gümüş birimlerin telafi edilmesi için, bronz sikke adetlerinin astronomik miktarlara çıkarılmasıdır.¹⁰⁶

Bizans parasal sisteminde gümüş paranın rolü 6. yüzyıldan 7. yüzyıla doğru oldukça farklılık gösterir. İtalya ve Kuzey Afrika’da Ostrogoth ve Vandal’lar hakimiyeti süresince gümüş para çok önemli iken Doğu’da 6. yüzyılda gümüş sikke basımı çok sınırlıydı. Seyrek olarak ticari amaç ve tören sikkeleri olarak gümüş karşımıza çıkar. Özellikle İtalya’da Iustinianus ve II. Iustinus dönemlerinde bu durum tersine döner.

¹⁰⁶Tek, **a.g.e.**, s. 179-183; J.P.C. Kent ve K.S. Painter, **Wealth of the Roman World Ad 300-700** (London: British Museum Publication Limited, 1977), s. 11.

Doğu’da 615 yılından 680 yılına kadar çok sayıda ağır gümüş sikke basılmıştır. Batı’da ise sadece hafif gümüş sikke vardı. Heraclius’dan sonra oldukça ekonomik işlevli küçük birimlerde, üzerinde sembol olmayan gümüş sikke basılmıştır.¹⁰⁷

Önceleri, Siliqua ve Miliarenses (Yun. Miliaresion) tedavüldeydi. I. Iustinianus döneminde siliqua, solidus’un 1/24’ü; miliarensis ise 1/12’siydi.¹⁰⁸ İmparator Heraclius 615 yılında gümüş sikkeyi yeniden canlandırmıştır. Özellikle Pers savaşları sırasında çok sayıda kiliseye ait gümüşleri devlet hazinesine çekip gümüş sikke bastırılmıştır. Bu yeni gümüş sikkeler “hexagram” olarak bilinir. Hexagram Roma imparatorluğu süresince basılan sikkelerden daha büyük ve 6.84 gr. ağırlığındadır.¹⁰⁹ Hexagram 8. yüzyılın başlarında tedavülden kaldırılmıştır. Kısa ömrüne rağmen, siliqua ve miliarensis’e göre, çok daha fazla sayıda basılmıştır.¹¹⁰

720 yılında III. Leon ve oğlu V. Konstantinos (720-741) tedavüle yeni ve sürekli Miliaresion’u sokmuştur. Miliaresion hexagram’a göre daha geniş ve ince olarak basılmıştır. Sasani “drachma”larına benzeyen miliaresion betimlerinde kesin kurallar yoktur. Sikke üzerinde sadece bir haç ve ortak imparatorların adları ve yazıtları vardır. Piyasaya çıkarıldığı ilk yıllarda tek bir imparator adının geçtiği miliaresion yoktur. Theophilos (829-842) dönemine kadar böyle devam etmiştir. Mikhael I (811-813) döneminde miliaresion üzerindeki yazılara “Romanion” (Romalı) ve “basileis” (imparator) eklenmiştir.¹¹¹ Miliaresion I. Aleksios dönemine kadar tedavülde kaldı. 11. yüzyılda miliaresion’un alt katları da basıldı.

I. Aleksios’un 1092 yılı reformundan sonra gümüş sikke eski önemine ve kalitesine ulaşamamıştır. Ancak %7’si gümüş olan çukur sikkeler basılmıştır. Bu gümüş sikke aspron trachy olup, altın hyperpyron sikkenin 1/48’i değerindeydi. I. Manuel (1143-1180) döneminde aspron trachy’nin değeri iyice azalmış ve II. Isaakios (1185-1195) dönemine gelindiğinde 1 aspron trachy altın hyperpyron’un 1/184’ü olmuştur.¹¹²

¹⁰⁷DOC 2/1, s.17.

¹⁰⁸Tekin, 1999, a.g.e., s.39.

¹⁰⁹Grierson, 1999, a.g.e., s.13.

¹¹⁰Tekin, 1999, a.g.e., s.39.

¹¹¹Grierson, 1999, a.g.e., s.14-15.

¹¹²Tekin, 1999, a.g.e., s.39.

1300 yılı sonrası II. Andronikos (1282-1328) “basilicon” adlı Venedik gümüş “ducat”ına benzeyen geniş fakat çukur olmayan yeni bir gümüş sikke tedavüle soktu. Tedavüle girdiği yıldan yaklaşık 50 yıl sonra ortadan kalkan bu sikke hyperpyron’un 1/12’si değerindeydi.¹¹³

14. yüzyılın üçüncü çeyreği içinde, V. Ioannes’in (1341-1391) iktidarı döneminde altın sikkenin yerini, hyperpyron adını taşıyan gümüş sikke almıştır. Gümüş hyperpyron, aynı adı taşıyan önceki altın hyperpyron’un yarısı değerindeydi. Bu sikke “stavraton” olarak da bilinmektedir. ½ ve 1/8 değerinde iki adet alt katı da basılmıştır.¹¹⁴

1.2.3. Bakır

Anastasius’un 498 yılında gerçekleştirmiş olduğu para reformu esas olarak bakır sikkelerde kendini göstermiştir. Yaklaşık 350 yıl süren bu değişiklikte, önceki ufak bakır sikke “nummus”un yerine tedavüle çıkarılan sikkelerde en büyük birimin adı “follis” idi. 40 nummia değerindeki bu bakır sikkenin ön yüzünde imparator büstü ve arka yüzünde, değerini gösteren büyük bir “M” harfi vardı. Daha küçük birimler de yine sikkenin arka yüzüne yerleştirilen harflerle gösteriliyordu.

Dolayısıyla yarım follis, follis’in yarısı, decanummium follis’in çeyreği, pentanummium da follis’in sekizde biri değerindeydi. Değer işaretleri her zaman sikkenin arka yüzünde yer alıyordu. İki evreli gerçekleşen Anastasius reformunun ikinci evresinde basılan follis’lerin çapı ve ağırlığı ile solidus karşısındaki değerlerini iki katına çıkarmıştır. Örneğin birinci evrede follis’in çapı 24 mm., ağırlığı da yaklaşık 8.5 gr. iken, ikinci evrede çap 30 mm.’in üstüne, ağırlık da yaklaşık 17-18 gr.a yükseltilmiştir.¹¹⁵

¹¹³Grierson, 1999, a.g.e., s.16.

¹¹⁴Tekin, 1999, a.g.e., s.40.

¹¹⁵Aynı, s.44.

Follislerin arka yüzünde değer, darphane ve şube (ofis) belirtilirken I. Iustinianus ve ondan sonra bu yüzde, sikkenin basıldığı tarih de yer almaya başlamıştır.

7. yüzyılda follislerde bir düşüş görülür. 7. yüzyılın son yıllarında ise, imparatorların tahta çıkış yıllarında tek tük iyileştirmeler görülür. Isauria'lı imparatorlar (717-797) döneminde bakır follisler altın sikkelerde olduğu gibi basitleştirmeye maruz kalmıştır. V. Konstantinos (741-775) iktidarının ortalarında neredeyse decanumnia ve pentanumnia son kez basılıyordu. Bunun yanında VI. Konstantinos (780-797) döneminde follisler “M” işaretinin iki yanında anlamsız XXX/NNN taşır.¹¹⁶ Isauria ve Amorium Hanedanı follislerin çoğunun ön yüzlerinde yazı bulunmamaktadır. Yaklaşık 835'te Theophilos (829-842) önceki 175 yılın kötü bakır follislerini toplatıp yeniden darp ettirmiştir. Bu yeni follis, sadece yunan yazısı taşımakta ve 288 tanesi bir altın nomisma'ya karşılık gelmekteydi. Ön yüzde tören lorusu ve tacıyla yarım ya da üç çeyrek imparator tasviri betimlenmiştir. Arka yüzde dört veya beş satır halinde imparator ismi yer alırdı. Erken Makedonya Hanedanlığı döneminde (867-969) genellikle iki ya da üç imparatorluk figürü tasvir edilmiştir. Theophilos ve II. Nikephoros Phokas (963-969) arasındaki dönemde bu follisler çok sayıda basılmıştır.¹¹⁷

Makedonya Hanedanlığı'nın (M.S.867-1056) sekizinci ferdi olan İmparator I. Ioannes Tzimiskes (969-976) döneminde “Anonim Follis”ler basılmaya başlamıştır. Anonim follisleri önceki yüzyıllarda basılmış olan sikkelerden ayıran iki önemli özelliği vardır. Birincisi, bakır sikkeler üzerinde, şimdiye kadar altın sikkeler için ayrılmış bir özellik olan, İsa'nın bir portresinin olması; ikincisi, herhangi bir imparator adına basılmamış olmalarıdır. Anonim follisler araştırmacılar tarafından on beş gruba ayrılmıştır (A-N). Son üç grup dışında tüm grupların piyasaya sürülme sıraları günümüzde bellidir ve sıralama harflere göre yapılmıştır. Bu grup içinde yer alan “A2 Grubu” sikkeler, üzerindeki süslemelerinin çeşitliliği ile diğer Anonim follislerden ayrılır. Ön yüzünde İsa'nın halesindeki haçın kollarıyla İncil'in kapağındaki süslemeler ve arka yüzünde yukarıdan aşağıya 4 sıra halinde yazısıyla, üsluba ilişkin (biçemsel) farklılıklar denilen, D ve E grubunun sadece birer varyasyonunda görülen bu özellik,

¹¹⁶Grierson, 1999, a.g.e., s.20.

¹¹⁷Kenneth W. Harl, **Kazılarda Bulunan Bizans Sikkelerinin Tanımlanması için Rehber Bizans (M.S. 498-1282)**, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul 2002, s.24-25.

geri kalan sınıfların hiçbirinde yoktur. A2 sınıfı dışında diğer tüm sınıflardaki bir sikke, kendi grubu içindeki diğer tüm sikkelerle hemen hemen aynıdır. Fakat A2 grubunun 50 ila 60 varyasyonu bulunmaktadır Bellinger'in, Corinth'de bulunmuş materyallere dayanarak hazırladığı A2 grubunu listelemesi, temel alınır. Ancak daha sonra Alfred R. Bellinger ve Philip Grierson'un editörlüğünü yapmış oldukları *Catalogue of The Byzantine Coins in The Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection* adlı yayında, Bellinger'in listesinden yola çıkılarak düzeltmeler yapılmış ve bir tablo oluşturulmuştur.¹¹⁸ (Tablo 1).

1092'de I. Aleksios, Anonim follisleri ortadan kaldırarak yerine küçük ve çukur olmayan yayvan sikke tedavüle sokmuştur. Altın tetartera'yı hatırlatan bu sikkeler bakır tetarteron ya da bakır tetarteron adı ile anılır. 12. yüzyıl boyunca Konstantinopolis ve Thessalonika'da basılan sikkelerin bir yüzünde imparatorların büstü ya da ayakta tasviri diğer bir yüzünde İsa, Meryem, Aziz ya da monogramlar tasvir edilmiştir. 13. yüzyılın sonlarına doğru diğer bakır sikkeler gibi tetarteron'da ortadan kalkar. II. Andronikos ve III. Andronikos (1328-41) dönemlerinde "Assaria" adı ile bilinen hafif bakır sikke tedavüle girmiştir. İki imparator her yıl assaria üzerindeki modelleri değiştirdiği için sıra dışı, bozuk, korumasız ve yeniden üretilemeyecek numuneler ortaya çıkmıştır. 1367 yılında imparator V. Ioannes'in tedavüle soktuğu gümüş "stavrato"un yanında iki bakır birim de bulunmaktadır. Fransız "dernier tournois"ın modelinde "tornese" ve bundan 1 gr. hafif olan "follaro" tedavüle girmiştir.¹¹⁹

¹¹⁸DOC 3/2, s.634-641; P.D. Whitting, "The Anonymous Byzantine Bronze", NC, 1955, s.89-98.

¹¹⁹Grierson, 1999, a.g.e., s.22.

Tablo 1: Anonim A2 Üzerinde Yer Alan Motifler

No.	Ön Yüz		Arka Yüz		No.	Ön Yüz		Arka Yüz				
	Haçın İçinde	Kitabın Üzerinde	Yazıtın Üzerinde	Yazıtın Altında		Haçın İçinde	Kitabın Üzerinde	Yazıtın Üzerinde	Yazıtın Altında			
1	}	}	- ∞ -	- ∞ -	24b	}	}	·	·			
1a			∞	∞	25			- ∴ -	- ∴ -			
2	}	}	Motifsiz	Motifsiz	26	}	}	· ∴ ·	· ∴ ·			
3			Motifsiz	·	27			· ∴ ·	· ∴ ·			
4			·	Motifsiz	29			∞	- ◇ -	- ◇ -		
5			·	·	30			∞	- ∴ -	- ∴ -		
6			-	-	31			∞	· ↑ ·	· ↑ ·		
6a			--	--	32			}	+	+	+	
7			- ∴ -	- ∴ -	32a				(?)	- φ -	- φ -	
8			∴	∴	33			}	∞	∞	∞	
9			- ∴ -	- ∴ -	33a				∞	· φ ·	· φ ·	
10			∞ (?)	∞ (?)	34			}	(?)	- * -	- * -	
11			∞	∞	35				∞	- ◇ -	- ◇ -	
12			- * -	- * -	36				}	∞	- Γ -	- Γ -
14			- ◇ -	- ◇ -	38					(?)	- > X < -	- > X < -
14a			- ◇ -	- ◇ -	39				}	∞	}	}
14b			∞	∞	40					∴		
15			- · A · -	- · A · -	40a				}	∞	}	}
15a			- A -	- A -	40b					∴		
16			- Λ -	- Λ -	41				}	∞	- ◇ -	- ◇ -
16a			- · Λ · -	- · Λ · -	42					(?)	- A -	- A -
17			- h -	- h -	42a				}	}	∞	∞
18	- R -	- R -	42b	∞	(?)	- φ -						
19	- P -	- P -	43	×	∞	- C -	- C -					
19a	- ∪ -	- ∪ -	45	∪	∴	- φ -	- φ -					
20	}	}	Motifsiz	·	47	□	□		□			
21			- * -	- * -	48	∞	}		- ∴ -	- ∴ -		
22			- ◇ -	- ◇ -	49	∞			- ∴ -	- ∴ -		
23			- ○ -	- ○ -	50	∞			- S -	- S -		
24			∞	∞	51	· ∴ ·			- + -	- + -		
24a			(?)	∞								

1.3. Darphaneler

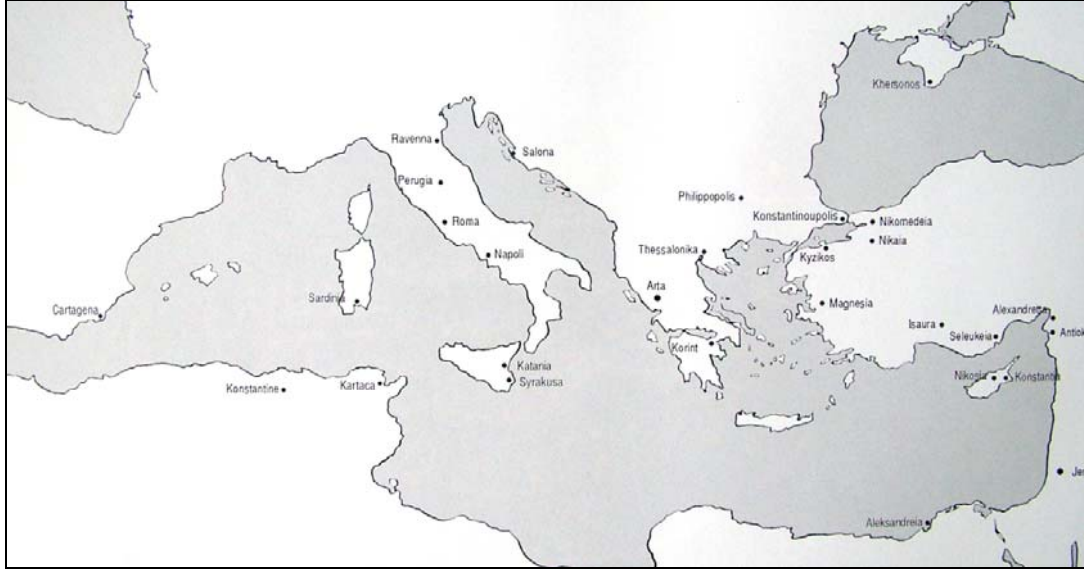
Anastasius döneminin sonunda imparatorluk topraklarında dört darphane mevcuttu: Konstantinopolis, Thessalonika, Nikomedia ve Antiokheia. I. Iustinianus döneminde bu darphanelere Kyzikos, Aleksandreia ve Kherson eklenmiştir. I. Iustinianus döneminde İtalya, Balkanlar, Kuzey Afrika ve İspanya'nın fethi sonucunda Kartaca, Roma, Ravenna ve Karthagena darphaneleri de imparatorluk için faaliyete geçmiştir. Bütün bu darphanelerde bakır sikke basılmaktaydı. (Harita 4) Altın Konstantinopolis, Ravenna ve Kartaca'da, gümüş ise, Ravenna ve Kartaca'da basılıyordu. (Harita 3) 7. yüzyılda toprak kaybı nedeniyle darphane sayısı azalmıştır. Önce Antiokheia ardından Nikomedia, Kyzikos ve Thessalonika faaliyetlerine son vermek zorunda kalmıştır. 620 dolaylarında Karthagena'nın Vizigotların, 646'da da Aleksandreia'nın Arapların eline geçmesiyle birlikte 7. yüzyılda imparatorluk topraklarında faaliyet gösteren yalnızca beş darphane bulunuyordu: Konstantinopolis, Kartaca, Syrakusai, Roma ve Ravenna. Kartaca darphanesi yüzyılın sonundaki Arap akınlarından dolayı kapanmıştır. 878'de Araplar Syrakusai alınca bu darphane de kapanmıştır. Dolayısıyla Konstantinopolis Orta Bizans dönemince neredeyse tek başına faaliyet göstermiştir.¹²⁰

11. yüzyıl sonlarında Thessalonika yeniden faaliyete başlamış ve 14. yüzyılın sonuna kadar sikke basımını sürdürmüştür. Komnenoslar ve Angeloslar dönemi boyunca Konstantinopolis ve Thessalonika imparatorluğun en önemli iki darphanesi konumundadır. 1204'teki Latin istilasından sonra Bizans sikkeleri önce Nikaia (İznik) ve sonrasında Magnesia'da (Manisa) basılmıştır. Palaiologoslar döneminde emisyon hacmi küçük bazı darphaneler faaliyet göstermiştir. Fakat sikke üretimi esas ve yoğun olarak Konstantinopolis'te yapılmıştır.¹²¹

¹²⁰Tekin, 1999, a.g.e., s.40.

¹²¹Aynı, s.41.

Harita 4: Bizans Darphaneleri (M.S.498-1453)

Tekin 1999, 11

1.3.1. Darphanelerin Organizasyonu ve Kontrolü

Yazıtlar ve dönem kaynakları darphanelerin günlük rutin ve teknik personelinin organizasyonu hakkında detaylar vermesine rağmen, devletin mali yılı için yeterli sikke sayısı ve ekonomik ihtiyaçları hakkında yeterli açıklamalar vermemektedir.¹²² 7. yüzyılda Bizans darphanelerinin organizasyon merkezi hakkında kesin bir şeyler söylemek mümkün görülmemektedir. Geç Roma imparatorluğunda darphaneler “Sacred Largesses” yani kutsal dağıtımdan sorumlu “kont”un emri altındadır. Ancak 5. ve 6. yüzyıl süresince bu memuriyet önemini ve gücünü yitirmiş, zamanla bu hakkı kendi kendine ortadan kalkmıştır. Konstantinos Porphyrogenetos’un “Seremoniler Kitabı”na göre, bu kontun bir çok görevi “logothete” “του γενικου” (Maliyeden sorumlu imparatorluk şubesinin başı) tarafından alınmıştır.¹²³ 899’da Philotheus “Kleterologion”unda, imparatorluk sarayı ve yönetimin hiyerarşisi

¹²²Kenneth W. Harl, **Coinage in the Roman Economy 300 B.C. to A.D. 700** (Baltimore-London: The John Hopkins University Press, 1996), s. 208.

¹²³Logothete’ler arazi vergilerinin toplanması, su kemerlerinin bakımı, ordu levazımları için devlet atölyelerinin kontrolü gibi görevlerden sorumluydu. Bkz., **The Cambridge Medieval History**, (Cambridge University Press, Vol.4/II, 1967), s.24-5.

hakkındaki açıklamalarında, “logothete”nin darphane müdürünün üstünde bir memuriyet olduğu belirtilmektedir. Bununla beraber taşradaki darphanelerin işletilmesi ise, ya bunlar doğrudan başkent darphane otoritesine bağlıydı ya da yerel yönetim görevindeydi. İmparatorluğun doğusundaki darphaneler kendi içinde ofislere bölünmüştür ve yüzyıllarca kontrol altında tutulmuştur. En büyük ofis numarası 10’dur. Bu da Konstantinopolis soliduslarında görülür. Bakır sikkeler için ise sayı darphaneye göre değişerek 1 ve 5 arasında olabilir. Ofis harfi gümüş sikkelerde görülmez, fakat nadiren Batı’dakilerde karşımıza çıkar.¹²⁴

717-1081 yılları arasında da darphanelerin personel ve organizasyonu hakkında da bilgiler sınırlıdır. Yine 899’daki Philotheus’un betiminde memur hiyerarşinde, darphane müdürü “vestiarium”un memuru üzerindedir. Ancak bu memurun niteliğinin gereklilikleri ya da ofisi elinde tutması için ne kadar beklemesi gerektiği konusunda bir fikir ileri sürülemez. Darphane işaretleri de bunu açıklamaya yetmez. Hendy’in Orta Bizans dönemi darphanelerinin sayısının azaltılması konusundaki çalışmasında¹²⁵, öncelikle Heraclius’un 629’daki Pers seferi dönüşünden sonraki, mali yönetime girişmesi ele alınmıştır. Buna göre taşra darphaneleri “sacred largeses” kontu ve onun oluşturduğu bölümün kontrolü altında iken, vergiden sorumlu şef gibi yani “pretorian prefectures”un organizasyonunu yansıttığı söylenebilir. Doğu’da Konstantinopolis ve Batı’da Ravenna ile Carthage darphanelerinde normal sayıda altın sikke basılırken onlar bakır sikke basımı için her bir “diocese” de maden dağıtıyorlardı. 629 ya da 630 dolayında bir çok taşra darphanesi kapanmıştır. Bunların arasında Nikomedia, Kyzikos, Thessalonika, Kıbrıs ve Katania yer alırken, Doğu’da Konstantinopolis, Aleksandria; Batı’da Karthage, Roma, Ravenna aktif durumdaydı. Para basımının düzenlemesindeki bu esaslı değişiklik, Arap akınları ile ilişkili olmayıp daha önceye tarihlenmektedir. Bu durum çok açık olmamakla birlikte ekonomi ile açıklanabilir. Bazı taşra darphanelerinin bu durumun dışında tutulmasına rağmen yine de kurumun merkezileştirildiği söylenebilir. Ancak bu durum gelecekte başkent sikke ihtiyacının karşılanmasını kolay kılmamıştır.¹²⁶

¹²⁴DOC 2/1, s.33

¹²⁵M.F.Hendy, “On the Administrative Basis of the Byzantine Coinage c.400-c.900 and the Reforms of Heraclius”, *University of Birmingham Historical Journal*, 12(1970), s.129-54.

¹²⁶DOC 3/1, s.73-74.

1081-1261 yılları boyunca darphanelerin yönetimi ile ilgili yasal durum yani resmi ve gizlilik anlayışı değişmeyip aynı kalmıştır. İmparatorluğun sürgün olduğu 1204 yılı sonrasında imparatorluğa ait devlet hazinesi (vestiarion) ve darphanesi Magnesia’da (Manisa) idi. Bu nedenle söylenebilir ki “vestiarion” ve darphane hem maddi hem yönetim açısından birbirine sıkıca bağlıydı. İmparatorluğa ait (devlet) “vestiarion” ve başkent darphanesi 12. yüzyıl boyunca Büyük Saray’a (Boukoleon) yerleşmiştir.¹²⁷

Başkent darphanesinde, adi metal birimlerin modelleri bekletilirken değerli metal birimlerinin bekletilmiyordu. Bu kontrol özellikle 12. yüzyılda para reformundan sonra doruğa ulaşmıştır. Çünkü darphanelerde sikkelerin modelleri orada yaşayan ve çalışanlar tarafından görülebiliyordu. 1092-1204 yılları arasında başkentte üretilen bütün seriler; altın hyperpyron, elektrik trakhea, billion trachea ve bakır hyperpyron’da yer alan resmi özel işaretler denetim ve organizasyon ile ilişkilidir. 13. yüzyılda devam eden bu özel işaretler, ölçüleri formüleleştirilen tutarlı ve devamlı seriler için gerekliydi. Açıkça görülüyor ki en önemli görev özel işaretleri biçimsel olarak yerleştirmenin yanında düzenlemenin yapılacağı yerin de hesaba katılmasıydı.¹²⁸

1.3.2. Darphaneler, İşaretleri ve Ofis Harfleri

KONSTANTİNOPOLİS

Konstantinopolis darphanesi, Bizans imparatorluğu süresince en önemli darphane olarak kalmıştır. Tüm Bizans tarihi boyunca en yoğun altın sikke bu darphanede basılmıştır. Darphane işareti olarak kullanılan “CONOB” altın sikke basan diğer darphanelerde de darphane işareti olarak kullanılmıştır. Konstantinopolis’de basılanlar bunlardan üslup, yapı ve ikonografik detayları sayesinde ayrılır. Gümüş sikkelerde, bir çok düşük birimli bakırlarda ve 8. yüzyıl ortalarında bazı follislerde darphane işareti görülmez. Gümüş sikkeler stil ve yazı bakımından altın sikkelerin

¹²⁷DOC 4/1, s.96; Ayrıca altın ve gümüş işçileri ile emaye ve cam eşya yapan değerli esnaf da Büyük Sarayın girişine yakın yerlerde toplanmıştı. Kuyumculara evlerinde altın ve gümüş işleme izni verilmemektedir. Bkz., Işın Demirkent, “12. Yüzyıla Kadar Bizans’da Loncalar”, **Bizans Tarihi Yazıları Makaleler-Bildiriler-İncelemeler** (İstanbul: Dünya Kitapları, 2005), s. 167.

¹²⁸DOC 4/1, s.102.

benzeri olduğu için kısmen Konstantinopolis darphanesi olarak tanımlanır. Ancak kendine özgü darphane işareti olan follislerin özellikle değerinin düşürüldüğü Heraclius dönemindeki örneklerinde darphanelerini tanımlamak mümkün olmamaktadır. Ancak “Γ Δ € “ kullanılan ofis işaretli sikkelerin Konstantinopolis darphanesi üretimi olduğu söylenebilir. Çünkü diğer darphanelerin ofis sayıları sınırlıdır.¹²⁹ 1081-1204 yılları arasında Konstantinopolis yine imparatorluğun ana darphanesidir. Bu dönemde darphanede büyük derecede altın hyperpyron, electrum, billion trachy ve sınırlı sayıda billion, bakır tetartera ve yarım tetartera basılmıştır. Bu dönemde şehrin en önemli darphanesi, devlet hazinesi (ve belki de Maliye Bakanlığı) ya da “devlet vestiarion”u Büyük Saray’da bulunmaktadır. II. Ioannes’dan sonra Kostantinus Forum’unda bulunan ikinci bir darphanede billion trachea, gold hyperpyron ve trachea’in küçük birimleri basılmıştır. Darphanenin yakınlarında bankerlerin (trapezitai) satış yerleri ve gümüş dükkanları (argyropratai) da bulunuyordu. Büyük Saray’daki darphanenin ofisinde örgütlenme olduğu görülmektedir. Örneğin, bir grup özel birimler ile ilgilenirken diğer bir grup özel işaretleri saptamakta, ağırlık ve metal içeriğini belirlemekteydi. 1204-1261 yılları arasında Konstantinopolis Latin egemenliği altındayken de Konstantinopolis’de sikke basılmıştır.¹³⁰ 1261 yılı sonrasında da sikke üretimi esas ve yoğun olarak Konstantinopolis’de yapılmıştır.

Darphane İşaretleri:

CONOB : Focas’ın 24-23 siliqua soliduslarında, tremissis ve yarım tremissis’lerinde, III. Leon’un (717-20) Klas 1 soliduslarında ve tremissis’lerinde, bununla birlikte aynı yıllarda gümüş tören sikkelerinde de görülür.

CONOP : II. Iustinianus’un soliduslarında görülür.

CON : 602-717 yılları arasında follislerde ve seyrek olarak diğer birimlerinde görülür. Bununla birlikte 717-1081 yılları arasında III. Leon’un (717-20) Klas 1’in decanummia’sı ve follislerinde görülür.

SC : Hafif soliduslarda ve Heraclius’un Sicilya’da bastırıldığı follislerde görülür.

¹²⁹ DOC 2/1, s.34-35; DOC 3/1, s.77.

¹³⁰ DOC 4/1, s.128-129.

Ofis Harfleri:

Soliduslarda “A”dan “T”ya kadar (1-10 arası) olan harfler düzenli olarak kullanılmıştır.

Bakır sikkelerde “A”dan “E”ye (1-5 arası) olan harfler kullanılmıştır. II. Iustinianus’un ikinci iktidarında bazı follislerin üzerinde ofis harfi ya da yıl rakamı ile birlikte “ters büyük R harfi “ birlikte kullanılmıştır. Bu şimdikiye kadar yeterli olarak açıklanamamıştır. Düşük birimli bakırlarda, gümüş sikkelerde, semissis ve tremissis’lerdeki gibi ofis harfi yoktur.

THESSALONİKA

I. Iustinus ve Mauricius (602’de) dönemlerinde bütün follislerin Thessalonika’da basılmasına karşın, 6. yüzyıl boyunca burada yarım follis ve düşük birimler basılmıştır. Bazı altın sikkenin de basıldığı darphane bu yetkisini 7. yüzyılın üçüncü çeyreğine kadar korumuştur.¹³¹ Darphane en son IV. Mikhael döneminde altın histamenon basıldıktan sonra 11. yüzyıl sonlarında I. Aleksios (1081-118) ile yeniden aktif olmuştur. I. Aleksios’un para reformundan sonra darphanede altın hyperpyron, electrum trachea, billion trachea, bakır tetartera, yarım tetartera basılmıştır. I. Aleksios’un hükümdarlığının sonunda darphanenin üretimi düşmüştür. II. Ioannes (1118-1143) ve I. Manuel (1143-1180) dönemlerinde darphane küçük ölçüde altın hyperpyron ve electrum trachea basmıştır. 1204-24 yılları arasında kent Latin işgali altında iken 1224 yılında Theodoros Komnenos-Dukas tarafından geri alınarak Thessalonika İmparatorluğu kurulmuştur. Dolayısıyla 11. yüzyılın sonunda tekrar faaliyete başlayan darphane 1248 yılında Epiros Despotu II. Mikhael kontrolü altındayken de faaliyetine devam etmiştir.¹³² Thessalonika darphanesi 1261-1392 ve 1403-1423 yılları arasında Bizans imparatorluğu otoritesi altında faaliyet göstermiştir. Bu dönemin bakır sikkelerinin tanımlanmasında problem vardır. Sikkelerin neredeyse hiç birinde darphane işareti yer almaz. Buna rağmen Manuel Komnenos’un bir trachy’si üzerinde imparator ve Aziz Demetrios’un tasviri yer alır. Aziz Demetrios tipi

¹³¹DOC 2/1, s.36-37; DOC 3/1, s.81.

¹³²DOC 4/1, s.129-130; DOC 4/2, 635.

Thessalonika dışındaki diğer darphanelerde görülmez. Thessalonika sikkelerinde Kostantinopolis kadar olmasa da çok çeşitlilik gösterir.¹³³

Darphane İşaretleri

CONOB : Focas ve Heraclius dönemlerinde altın sikkeler üzerinde görülür.

TES : Focas ve Heraclius dönemlerinde kullanılmıştır.

TEC, TΘC ya da **ΘES** : Heraclius dönemi sikkelerinde görülür.

Ofis Harfleri

Heraclius döneminde “B” işareti görülür, ancak bunun doğruluğu tartışılır. Çünkü “A” işaretine henüz rastlanmamıştır. I. Iustinus dönemi Thessalonika sikkelerinde “C” işareti yer alır.

NIKOMEDIA

Sadece 627 yılına kadar darphanede üretim yapılmıştır. Nikomedia darphanesinin para basması sınırlıdır.¹³⁴

Darphane İşaretleri

NIKO, NIK : Focas ve Heraclius dönemlerinde dekanummia ve pentanummia'ların çoğunda darphane işareti yoktur. Bu özellik onları Konstantinopolis sikkelerinden ayırmaya olanak verir.

Ofis Harfleri

A, B kullanılmıştır. Nikomedia ve Kyzikos'da göze çarpan özellik, ofis harflerinin darphane işaretinin sağ üst köşesinde yer almasıdır.

¹³³DOC 5/1, s. 60.

¹³⁴DOC, 2/1, s.37.

KYZIKOS

Darphane sadece 629 yılına kadar faaliyet göstermiştir. Aslında bu darphanede basılan sikkeler Nikomedia darphanesinde basılanlar ile çok benzemektedir. Heraclius döneminde darphanede oldukça iyi sikkeler basılmıştır.¹³⁵

Darphane İşareti

KYZ : Nikomedia gibi düşük birimlerdeki sikkelerin tanımlanmasında problem vardır.

Ofis Harfleri

A, B

KIRIM (KHERSON)

Kherson darphanesinde basılmış İmparator Mauricus dönemine ait “aile paraları” mevcut iken, Focas ve Heraclius’un sikkelerinde görülmez. Heraclius ve Heraclonas’ın birlikte ayakta tasvir edilen, bir üçüncü figürün de yer aldığı nadir bir follis bulunur. Erken 7. yüzyıl ve 9. yüzyılın ikinci yarısına kadar Kherson’a atfedilen sikkelere rastlanmaz. Darphane faaliyetine yeniden III. Mikhael’in küçük sikkelerini basarak başlamıştır. Bu sikkelerin bir yüzünde “Π” diğer yüzünde “X” bulunur.¹³⁶

Darphane İşareti

XEPCωNOC, XEPCONOC

Π, ΠX

Ofis Harfleri

Yok.

¹³⁵ Aynı, s.38.

¹³⁶ Aynı, s. 38; DOC 3/1, s.91-92.

BOSPOROS

Bosporos Ukrayna'nın en eski kentlerinden biridir. Bugünkü adı Kerch'dir. Heraclius monogramı ve kontürmarkı bulunan bazı follisler Kherson'a atfedilmiştir. Ancak bunlar Bosporus darphanesinde basılmış olmalıdır. Bunlara II. Constans ve IV. Konstantinus'un 654 ve 659 yılında basılan sikkeleri de eklenebilir. Bu sikkeler düzenli hiçbir darphanenin kalıplarına uymamaktadır.¹³⁷

SELEUCIA ISAURIA

Anadolu'nun güneyinde Göksu Dağı (Calycadnus) eteğinde bulunan şehrin modern adı Silifke'dir. 610 yılların sonunda follis ve yarım follis basan darphanedir. Darphane hiç şüphesiz Arap akınları sırasında açılmış olmalıdır.¹³⁸

Darphane İşareti

SEL'SÇ (follislerde), **SEL'** (yarım follislerde): Bazı yarım follislerde darphane işareti olmaksızın Seleucia sikkeleri olarak tanımlanabilir.

Ofis Harfleri

Doğal olarak A ve B harfleri görülür. Ancak Bazı örneklerde Δ, Γ ve € harfleri de yer alır. Ancak küçük bir darphanenin beş ofisinin bulunması şaşırtıcıdır. Muhtemelen "B"den sonraki harfler diğer modellerin kopyalarının kullanılması ile ilişkilidir.

ISAURIA

Seleucia'ya uzak olmayan Isauria bugün Zengibar Kalesi olarak bilinmektedir. Seleucia'dan sonra 617/8 yıllarında follislerin basıldığı başlıca darphanedir.¹³⁹

¹³⁷DOC 2/1, s.38.

¹³⁸Aynı, s.39.

¹³⁹Aynı, s.39.

*Darphane İşareti***ISAYR***Ofis Harfleri*

Sadece “A” görülür. Ancak nadir olarak bazı follislerde “B” harfi de yer alır. Bu durum olasılıkla Seleucia’daki gibi başka kalıpların kullanılması ile ilişkilidir.

ANTIOKHEIA

5. ve 6. yüzyıllarda faaliyet gösteren darphane de Focas döneminde son derece iyi modelde sikkeler basılmıştır. Darphane 610 yılında kapanmıştır. Darphanenin faaliyetine son verilmesinin nedeni Arap akınları olmayıp, imparatorluğun tedbirli politikası ile ilişkili olmalıdır. İmparator Heraclius’un ne Perslerin Antiokeia’yı ele geçirdiği 610-611 yıllarında ne de 628-637 yıllarında şehrin tekrar Bizans hakimiyeti girdiği yıllarda Antiokeia sikkeleri yoktur. İmparator Mauricius ile birlikte hafif solidusların arka yüzündeki yazıtın sonunda “ΘS” görülür.¹⁴⁰

*Darphane İşaretleri***AN, ANTX, ANTIX**

ⲠⲬⲚⲞⲢ : 528 yılındaki depremden sonra kentin adı Theoupolis (θεουπολις) olarak değiştirilmiştir.

Ⲣ ve R : πολις’in kısaltması olarak

Ofis Harfleri

“A” ve “Δ” arasında harfler görülür. Ancak en baskın olanı “Γ”dır.

ALEKSANDRETTA

Aleksandretta Antakya’nın kuzeyinde yer alır. Bu darphanede İmparator Focas muhaliflerinin ayaklandığı 608-610 yıllarında Heraclius adına “konsül sikkeleri” basılmıştır. Basılan bu sikkeler yarım follis ve çok nadir olarak iki büstlü follislerdir.

¹⁴⁰DOC 2/1, s.39-40

Sikkelerde darphane işareti olarak “ΑΛΕ ΑΝΔ” yer alır. Follislerde darphane ya da ofis işareti olarak “Α” görülür.¹⁴¹

Darphane işareti

ΑΛΕ ΑΝΔ : follislerde
Α : yarım follislerde

Ofis Harfleri

Sadece “Α” görülür.

KIBRIS

Kıbrıs'taki aktif darphane muhtemelen bugün Salamis olarak bilinen “Konstantia”da idi. Heraclius'un 608-610 yıllarındaki isyanında bastırılan follisler ve diğer birimlerinde yıl olarak ANNO III ya da ANNO XII görülür. Follislerde Heraclius, Heraclonas ve Martina ayakta tasvir edilmiştir. Bu sikkelerde 17, 18 ve 19 (626/7, 627/8, 628/9) yılı yer alır. Çağdaş taklitlerinde hatalı ofis harfleri yer alır. Heraclius'un 17. ve 18. hükümdarlık yılındaki Kıbrıs sikkeleri üzerinde II. Constans'ın (641-668) Konstantinopolis sikkelerinde görülen ve IV. Constantinus'un (668-683) kontrmarkı olan “ “görülür.¹⁴² Kıbrıs darphanesi asıl Komnenoslar Dönemi'nde faaliyet göstermiştir. Bu dönemde basılan trachea ve tetarteralar iki farklı üslup göstermektedir ki bu da birden fazla aktif darphane olduğuna işaret etmektedir. Bu dönemde Kıbrıs'da electrum, billon trachea ve bakır tetartera, yarım tetartera basılmıştır.¹⁴³

¹⁴¹ Aym, s.40

¹⁴² DOC 2/1, s.41.

¹⁴³ DOC 4/1, s.132.

Darphane İşareti

KVΠΠΟΒ, KVΠΠΟ, KVΠΠ, KVΠΠ, KVΠ, CTΠ

Ofis Harfleri

“A” ve Heraclius döneminde “T” kullanılmıştır. Ancak bu işaret gerçeği yansıtmaz sadece Antiokheia modelinin bir kopyasıdır.

ALEKSANDRIA (İskenderiye)

I. Iustinus (518-527) döneminde Bizans imparatorluğu sınırlarına giren darphanede sınırlı sayıda solidus basılmıştır. II. Iustinus (565-578) dönemine ait soliduslarda darphane işareti olarak “AAZOB” yer alır. Daha çok bakır sikke basan darphanenin geleneksel birimleri 12, 6 ve 3 nummi’dir. Sadece bu birimlerde darphane işareti olarak “AAEZ” görülür. 646 yılında şehrin Arapların eline geçmesi birlikte darphane işlevini kaybetmiştir.¹⁴⁴

Darphane İşaretleri

CONOB : Solidusların üzerinde

AAEZ : nummiler üzerinde

Ofis Harfleri

I, Π, IX işaretleri Heraclius sikkelerinde görülür, ancak bu işaretler açıklanamamıştır.

BATI'DAKİ DARPHANELER**KARTACA**

İmparatorluğun önemli darphanelerinden biri olan Kartaca, I. Iustinianus’un Kuzey Afrika fetihleri sonucu ele geçince faaliyetlerine başlamıştır. Darphanede, 7.

¹⁴⁴DOC 2/1, s.41-42.

yüzyılın sonunda Arap istilası nedeniyle kapanmak zorunda kalıncaya dek çok sayıda altın ve bakır, Heraclius döneminde de nadir olarak gümüş sikke basılmıştır.¹⁴⁵

Darphane İşareti

CONOB, ONB, NOB	: Solidusların üzerinde
KRTÇ	: Focas, Heraclius ve IV. Constantinus bakır sikkelerinde
CRTÇ, CT	: II. Constans bakır sikkelerinde
KTÇ	: IV. Konstantinus ve II. Iustinianus'un bakır sikkelerinde
KΓω	: II. Iustinianus bakır sikkelerinde

Ofis İşaretleri

Yok.

SARDINIA

II. Anastasius'dan Leontios (695-698) dönemine kadar basılan soliduslar ve küçük altın birimlerde "S" darphane işaretli sikkeler Carthaginian darphanesi modelindedir. Leontios ve III. Tiberius'un yarım follislerinde de birim harfi olan "K" "S" ile birlikte kullanılmıştır.¹⁴⁶

Darphane İşareti

**CONOB,
S**

Ofis İşaretleri

Yok.

¹⁴⁵DOC 2/1, s.43-44

¹⁴⁶DOC 2/1, s.44.

CATANIA

Sicilya’da bulunan darphanenin ilk darphane işareti Mauricius’un (582/3) hükümdarlığının ilk yılında decanummia üzerinde görülür. Darphanede basılan sikkeler Heraclius’un hükümdarlığının 19. yılına rastlar. Bu dönemde tarihli decanummialar ve tarihsiz pentanummialar basılmıştır.¹⁴⁷

Darphane İşareti

CAT

Ofis Harfleri

Yok.

SİCİLYA

7. yüzyılın 2. yarısından 8. yüzyılın ilk yarısına kadar, Syracuse’de olduğu gibi darphane işareti “SCL”dir. Ofis işaretleri görülmez.¹⁴⁸

SYRACUSE

Sicilya’da bulunan darphanede 6. yüzyıl boyunca düzenli olarak bakır sikke basılmış olmalı. Ancak düzenli olarak faaliyete geçmesi II. Constans dönemine yani 640’lı yıllara denk gelmektedir. Bu darphanede basılan altın sikkeler (solidus, semissis,tremissis) üzerinde CONOB işareti olan Konstantinopolis sikkeleri ile benzemektedir. III. Mikhael ve I. Basil dönemlerinde Ada’da Bizans hakimiyeti zayıflayınca sadece hafif bakır sikke basılır. Follislerin üzerinde darphane işareti olarak “SCL” yer alır. II. Iustinianus sikkeleri üzerinde “CVPAKOVCI” (Syracuse’de) yazıtı görülür. II. Anastasius sikkelerinde de aynı anlama gelen “CP” okunur. II. Constans’ın yarım follisleri, decanummileri ve follislerinde darphane işareti yoktur. 878 yılında Syracuse Arapların eline geçince bu darphane faaliyetlerine son vermiştir.¹⁴⁹

¹⁴⁷ **Aym**, s.44-45.

¹⁴⁸ **Aym**,s.45.

¹⁴⁹ **DOC 2/1**, s.45-46; **DOC 3/1**, s.83-84.

Darphane İşareti

- CVPAKOVCI:** II. Iustinianus sikkelerinde yer alır.
SCL : III. Leon'un bazı follislerinde görülür.
CIK' : IV. Leon'un ve belki V. Konstantinos'un follislerinde
C ve I : Sikkenin ön yüzünde "C", arka yüzünde "I" harfi III. Leon'un altın sikkelerinde.
CP : Anastasius II'in sikkelerinde.

Ofis Harfleri

Yok

CARTAGENA (İSPANYA'DA)

Darphanenin faaliyeti imparator I. Iustinianus ile birlikte 550'li yıllarda başlamıştır. Vizigoth akınlara kadar süren dönemde Mauricius, Focas ve Heraclius 620'li yıllara kadar sikke bastırmıştır. Darphanede yoğun olmayarak tremissis de basılmıştır.¹⁵⁰

İTALYA'DAKİ DARPHANELER

NAPOLİ

Napoli darphanesi II. Constans döneminde yaklaşık 663'li yıllarda faaliyete geçmiştir. 663-695 yılları arasında II. Constans, IV. Constantinus ve II. Iustinianus dönemlerinde basılan bakır sikkelerde darphane işareti olarak "NE" okunur. Bu yazı düşük kaliteli altın sikkeler üzerinde de görülür. Bu altın sikkeler Benevento sikkelerine benzeyen özellikler taşırlar. Bunun yanında aynı özellikler III. Tiberius, II. Anastasius ve III. Thodosios sikkelerinde de görülür, ancak bu sikkelerin arka yüzünde yer alan yazıtın sonunda alt kollu yıldız mevcuttur. Bu dönemde yarım follislerin basımının sınırlı olduğu görülmektedir. Bu tiplerin arka yüzünde birim işareti olarak "XX",

¹⁵⁰DOC 2/1, s.53.

darphane işareti olarak “NE” bazen de yukarıda haç yer alır.¹⁵¹ Darphanede III. Leon (717-741) döneminde de solidus ve tremissis basımı devam etmiştir. V. Konstantinos (741-775) döneminde de darphane işlevini sürdürmüştür. 8. yüzyılın ikinci yarısında “dük” imparatorluğun kontrolünden çıkmıştır. Bu dönemde bir yandan bakır sikke basımı devam ederken dük kendi adına altın sikke bastırmıştır. Bu sikkeler Theophilos’un (829-842) reformunda ortaya çıkan sikkelerin benzerleridir.¹⁵²

Darphane İşareti

CONOB : altın sikkeler üzerinde

NE, AEN, EN : Bakır sikkeler üzerinde (N’lerde ters)

Ofis Harfleri

Yok.

ROMA

Roma darphanesi I. Iustinianus döneminde imparatorluk için faaliyet göstermeye başlamıştır. Araştırmacılara göre Roma darphanesi I. Iustinianus’dan Heraclius dönemine kadar çok önemli değildir. 6. yüzyılda faaliyet gösterdiği bilinen darphanenin, çok kesin olmamakla birlikte 7. yüzyılda basılan altın sikkelerinde darphane işareti yoktur. Ancak Gümüş ve bakır birimlerde darphane işareti görülür. Tipik Roma bakır birimleri, II. Iustinus’dan IV. Konstantinos dönemine kadar yarım follisdir. Decanumnia nadir olmakla birlikte Iustinianus döneminden sonra follis basılmamıştır. Bu dönemde yarım follislerin birim işareti “XX”, darphane işareti “ROM”dur (daha sonra ROM), ancak bunlar tarihsizdir. Yarım follis birim işareti olan “K” Heraclius ve II. Constans dönemlerinde kullanılmıştır. Yine bu dönemde decanummiyalarda darphane işareti yer almaz. IV. Constantinus döneminde son kez basılan follisleri “XXX” işareti ile 30 nummiler izlemiştir. Bunlarda darphane işareti olarak “ROM” (daha sonra MOR- ters) görülür.¹⁵³ Roma darphanesi 8. yüzyılın üçüncü çeyreğinde Bizans imparatorluğunun İtalya’daki en önemli darphanesi olmuştur. Bu dönemde darphanede

¹⁵¹ Aym, s.48

¹⁵² DOC 3/1, s.84-85.

¹⁵³ DOC 2/1, s.50-51.

altın solidus ve tremissis, electrum ve bakır sikke üretildiği görülür. 720'den sonra sikkeler üzerinde değişmez bir üslup ve yazı karakteri oluşmuştur. Bu dönemde bazı sikkeler üzerinde darphane işareti olarak Roma darphanesinin geleneksel işareti "RM"nin yanında *R, R, RI işaretleri de yer almaktadır. Bu stil ve tip Papa I. Adrian (772-95)'in erken sikkelerinde de devam etmiştir. Roma darphanesinde 7. yüzyıl boyunca gümüş sikke basılmıştır. Ancak 8. yüzyılda bu metal sınırlıdır. Roma darphanesi sadece Isaurialılar döneminde bakır sikke basılmıştır. III. Leon'nun (717-741) bastırıldığı bu sikkelerin ön yüzünde imparator büstü, arka yüzde birim işareti "XXX" ve darphane işareti olarak "ROM" yer almaktadır. Roma'da Bizans imparatorluk sikkelerinin basımı 776 yılının sonuna kadar devam etmiştir. Bunlar IV. Leon (775-780) döneminin nadir solidusları ve tremissisleridir.¹⁵⁴

Darphane İşareti

- CONOB** : Altın sikkeler üzerinde
RM : Gümüş sikkeler üzerinde
***R, R, RI**
ROM ya da ROM: Yarım follis ve 30 nummi üzerinde

Ofis Harfleri

Yok.

RAVENNA

Ravenna darphanesi I. Iustinianus döneminde faaliyet göstermeye başlamıştır. 7. yüzyıl boyunca İtalya'daki imparatorluk ofisi başında Ravenna'da ikamet eden Exarch bulunuyordu. Dolayısıyla darphane ülkedeki en önemli idari şehirlerden birinde bulunuyordu. Ancak buna rağmen darphanede 7. yüzyılın ikinci yarısında Syracuse'de olduğu gibi adi altın ve bakır sikke basılmıştır. Altın sikkelerde sipesifik olmayan "CONOB" darphane işareti kullanılmıştır. Yine bu yüzyıl ve sonrasında darphanede

¹⁵⁴DOC 3/1, s.87-91.

küçük gümüş sikke ve bakır follis basılmıştır. Yarım follis Focas, Heraclius ve II. Constans, decanumnia ise sadece Focas ve Heraclius dönemlerinde görülür.¹⁵⁵

Darphane İşareti

CONOB : Altın sikke üzerinde

RAVENA, RAVEN, RVEN, RAV

RAB, RA, Δ : Bakır sikkeler üzerinde

Ofis Harfleri

Bilinen ofis işareti yok. Ancak bazı altın sikkelerin arka yüzündeki yazıtın sonunda harfler yer alır. Bunlar kontrol damgası da olabilir. Bakır sikkelerde bu harfler “A, Δ, Γ, θ” olarak görülür.

1204 YILINDAN SONRA KURULAN DEVLETLERİN DARPANELERİ

NİKAİA

1204'te Konstantinopolis'in Haçlıların eline geçmesi ve burada bir Latin egemenliği kurulmasından sonra Bizanslılar çeşitli yerlere kaçıp oralarda egemenlik kurdular. Bunlardan biri de Nikaia imparatorluğudur. 1208 yılında I. Theodoros, Komnenos-Laskaris (1208-1222) Patrik tarafından imparator edilmiştir. Nikaia darphnesi ise 1205 yılında aktif hale getirilmiştir. Bu dönemde darphanede billion trachea ve elektrik trachea basılmıştır. Ancak bu faaliyet I. Theodoros 1208'de taç giydikten sonra çok devam etmemiştir. Çünkü darphane yaklaşık 1210/11-12 tarihlerinde imparatorun kışlık sarayı Nymphaeum'a (Nif-Kemelpaşa).¹⁵⁶

MAGNESIA

Nikaia imparatorluğun ikinci darphanesi olan Magnesia bu dönemde imparatorluğun faaliyet gösteren tek darphanesidir. 1261 yılında Konstantinopolis'in

¹⁵⁵DOC 2/1, s.51.

¹⁵⁶DOC 4/1, s.133-34.

Latinlerden geri alınmasına kadar aktif durumda kalmıştır. Magnesia’da altın hyperpyron, electron, billion trachy ve bakır tetartera basılmıştır.¹⁵⁷ 1261 yılında başkent Latinlerden geri alınması sonrasında da darphane faaliyet göstermiştir.1313 yılında Saruhan Beyliği’nin eline geçene kadar Bizans hakimiyetinde kalmıştır.¹⁵⁸

TRABZON

Trabzon imparatorluğu 1204 yılında Aleksios Komnenos tarafından kurulmuştur. Kurulmasının Latinlerin Konstantinopolis’i işgali ile ilgisi yoktur. Darphane Konstantinopolis kontrolü altındayken (1080-1200) de faaliyet göstermiştir. Bu dönemde darphanede çeşitli tiplerde Anonim follisler basılmıştır.¹⁵⁹ 1204-1222 yılları arasında Trabzon imparatorluğu için faaliyet gösteren darphanenin karakteristik sikkesi “asper”dir. Bunun yanında darphanede bu dönemde gümüş ve bronz sikke de basılmıştır.¹⁶⁰

ARTA

1204’te Haçlıların Konstantinopolis’i almasından sonra Yunanistan’a kaçan I. Mikhael Komnenos Dukas (1204-1215) orada Epiros Despotluğu’nu kurmuştur. Bu despotluk için yaklaşık 1248’li yıllara kadar Arta darphanesi faaliyet göstermiştir.¹⁶¹

1.3.3. Kontrmarklar

Basılmış ve piyasaya sürülmeye hazır duruma gelmiş sikkeye herhangi bir amaçla sonradan vurulan ufak damgaya kontrmark ya da kontermark denir. Sikkenin her iki yüzüne de vurulabilen kontrmark, bir harf (Yunan ve Roma sikkelerinde; tanrı/tanrıça başı, hayvan, v.b) ya da herhangi bir sembol olabilir. Kontrmarkın belli başlı amaçları arasında; a) Tedavülden kalkan ya da eskiyen sikkenin yeniden

¹⁵⁷Aynı, s.134.

¹⁵⁸DOC 4/2, s.58.

¹⁵⁹DOC 4/1, s.427.

¹⁶⁰Warwick Wroth, **Western&Provincial Byzantine Coins of the Vandals, Ostrogoths and Lombards and the Empires of Thessalonica, Nicaea and Trebizond in the British Museum** (Chicago: 1911), s.230.

¹⁶¹Tekin, 1999, a.g.e., s.88; DOC 4/2, s.621-626.

tedavülünü sağlamak, b) Sikkenin basılmış olduğu yerin (devletin/kentin) dışında, yani yabancı topraklarda geçerliliğini sağlamak, c) Birim değerinde yapılan değişikliği belirtmek sayılabilir.¹⁶²

Bizans nümismatiğinde 7. yüzyılda kontrmarklar hemen hemen sınırlıdır. Bu dönemde oldukça yaygın dört grubu vardır. Bunların üçü Sicilya biri Kıbrıs sikkelerinde karşımıza çıkar. Diğerleri nadir ya da henüz çalışılmamıştır. Sicilya’da bir grup dışında kontrmarklar bir imparator monogramı formunda basit şekilde işlenmiştir. Bunlar sikkenin bir yüzüne dairevi ya da oval olarak basılmıştır. Kontrmarkların bir çoğu sikkenin arka ya da ön yüzüne özensizce yerleştirilmiştir. Ancak bazı serilerde daha özenli olarak karşımıza çıkar. Kontrmarkların meydana çıkardığı bazı problemler vardır. Bunların bir çoğu darphane işareti taşımaz ve ortak özellik de göstermemektedir. Kherson (Kırım) ve Kıbrıs örnekleri gibi. Kontrmark aslında bir darphanenin parayı kendi kendine koruma yoludur. Tedavülden kalkan bir sikkenin eritilip yeniden basıma hazırlanması ve bunun üzerinde kontrmark yer alması ekonomik ve politik amaçlıdır. Kontrmark sikkenin değerini düşüren ya da yükselten, ömrünü uzatan, iyi ya da kötü olanların, yabancı ya da artık kullanılmayanların ayırımını sağlayan ve bununla birlikte hükümdarın tahta çıkışının işareti olarak ya da hükümdarın hak ve pozisyonunun değişimini gösteren işaretlerdir. Ayrıca kontrmark bazı sebeplerden dolayı sikkenin düşen itibarını sağlamlaştırmak ya da muhalifliliğini ilan eden kişinin işareti olarak kullanılmıştır.¹⁶³

717-1081 yılları arasında en çok örnek III. Tiberius follislerinde görülür. Bosporos’da bulunan “B” harfli kontrmarklı olanların I. Basileios dönemine ait olduğu söylenebilir. Diğer yandan Suriye ve Anadolu’da dolaşımda olan 11. yüzyıl follislerinde Arapça kontrmarklar yaygındır. En yaygın olanları “adil”, “Tanrı için” ve “güneş” dir. Fakat bunların bir çoğu çözülememektedir. Bunlara ek olarak 11. yüzyıl Bizans follislerinde görülen Arapça kontrmarklar erken Gürcü sikkelerinde de karşımıza çıkar.¹⁶⁴ Dolayısıyla 11. yüzyılın Bizans sikkeleri kontrmarklanmak suretiyle, 12. yüzyılın ikinci yarısında bölgedeki Türk beylikleri tarafından yeniden tedavüle

¹⁶²Tekin, 1994, a.g.e., s.24.

¹⁶³DOC 2/1, s.53-58.

¹⁶⁴DOC 3/1, s.97-98.

sokulmuştur. Üzerinde islami kontrmark bulunan Bizans sikkelerini içeren önemli defineler vardır.¹⁶⁵ 2000 Bizans follisi içeren ve ele geçtiği yer dolayısıyla “Diyarbakır Definesi” olarak adlandırılan definede 140 adet kontrmarklı sikke vardır.¹⁶⁶ Hiç kuşkusuz bu sikkelerden en iyi tanınanları 2.200 adedi kontrmarklı, 13.500 adetlik bir define olan Mardin Definesi’nde mevcuttur.¹⁶⁷ 12. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen bu sikkelerin büyük çoğunluğunu X. Konstantinos sikkeleri ve Anonim follislerden oluşmaktadır.

2. TIPLER

2.1. Genel Özellikleri

Sikkeler üzerinde yer alan tip ve yazıların basit olarak iki işlevi vardır: birincisi, kullanıcının sikkeyi tanınması, ikincisi, propagandayı yaymaktır. Sikkeler devlet otoritesi tarafından basılır. Otorite metalin saflık ve ağırlığının belirlenmesinde tek başına yetkilidir. Sikkeler geniş alanda dolaşıma başladığında, üzerinde devlet politikasının kesinliğinin itibarı olarak hükümdarın bir imajı da yer almaya başlamıştır. Sikke tipleri gereğinden fazla çeşitlidir. Bugün de olduğu gibi dönemin beğenisine göre farklılık gösterir. Örneğin bu akım Bizans sikkelerinde üç grubun oluşmasına yol açmıştır. Bunlar imparator tipleri, dinsel ve çeşitli tiplerdir.¹⁶⁸

Roma sikkelerinde tipler 4. yüzyılın ilk yarısına kadar başından beri profilden resmedilmiştir. Ancak I. ve II. Licinius’un tam cepheden ve II. Constantius’un 4/3 cepheden resmedilmiş büstleri vardır. İmparatorların kendilerini yeryüzünde Tanrı’nın temsilcisi olarak görmeleri ve bununla birlikte kendilerini diğer insanların üstünde erişilmez olarak kabul ettirmeleri sonucu zamanla, imparatorların sikkeler üzerinde cepheden resmedilmesine neden olmuştur. Bizans sikkelerini başlattığımız Anastasius (491-518) ve ondan sonra tahta geçen I. Iustinus’un (518-527) sikkelerinde (solidus’larda), imparatorlar 4/3 cepheden, daha ufak birimlerde ise profilden

¹⁶⁵Oğuz Tekin, Aşağıanzaf (Van) Kazısında İslami Kontrmarklı Bir Bizans Sikkesi”, **Toplumsal Tarih**, 36(Aralık 1996), s. 48-50.

¹⁶⁶Ayrıntılı bilgi için bkz., H. Weller, “Turkic Countermarks”, **The Numismatic Circular**, C.LXXXIII (1975), s. 475-77.

¹⁶⁷Ayrıntılı bilgi için bkz., N.M.Lowick vd., **The Mardin Hoard. Islamic Countermarks on Byzantine Folles** (Hampshire: A.H.Baldwin ve Sons Ltd., 1977).

¹⁶⁸Grierson, 1999, **a.g.e.**, s.23.

resmedilmişlerdir. Bizans döneminde tam cepheden resmetme I. Iustinianus'un (527-565) sikkelerinde görülmüştür. Profilden resmetme hemen kaybolmamakla birlikte II. Iustinianus'un (685-695) ilk hükümdarlığının sonuna kadar azalarak devam etmiştir.¹⁶⁹ Sikkelerin ön yüzlerinde önceleri imparatorun portresi yer alırken, giderek imparatorun yakınları de yer almaya başlamıştır. Hatta portre yerine tam figür olarak tasvir etme başlamıştır. Ön yüzde bazen iki, bazen üç figürün yer aldığı görülür.¹⁷⁰ Sikke üzerinde imparatorlar, protokole göre yerleştirilmiştir. Üç figür olduğunda, en büyük olanı, yani asıl imparator ortada yer alıyordu. İkinci önemli figür ortadakinin sağ tarafında, üçüncüsü de sol tarafında yer alıyordu.¹⁷¹

Bizans sikke ikonografisinde yüzler realistik değildir. Ancak bazı imparatorların sakallı (Focas, Heraclius, II. Constans, VI. Leon, I. Romanos, VII. Konstantinos, VIII. Konstantinos, IX. Konstantinos ve I. Andronikos), bazılarının ilk imparatorluk döneminde genç (II. Constans, II. Iustinianus) daha sonra yaşlı resmedildikleri görülür. Ancak genellikle imparatorların sakallı resmedilmeleri realistik kaygıdan çok, yaşlı imparator ile genç imparatorun ayırt edilmesi içindir. Sikkeler üzerinde imparatorlar, sivil (khlamys), askeri (paludamentum'lu ya da palumentum'suz zırh) veya resmi (loros) elbise giyimlidirler. Başlarında diadem veya taç ile tasvir edilirler. I. Iustinianus'dan itibaren ellerinde haçlı globus, II. Tiberius ile de mappa ya da kartal başlı asa görülür. 9. yüzyılda ise en yoğun kullanılan asa labarum'dur.¹⁷²

Roma imparatorluğu sikkelerinde görülen çeşitli dinsel tipler, pagan kültürleri, tanrı tanrıça şehir personifikasyonları, 4. yüzyılda Hıristiyanlığın yayılması ile birlikte kaybolmaya başlar. Ancak Roma ve Konstantinopolis ve Viktoria figürleri bunun dışında kalır.¹⁷³ Viktoria'nın yerini I. Iustinus döneminde "melek" figürü alır. Ancak Viktoria figürü küçük birimlerinde kullanılmaya devam eder. Viktoria figürü Heraclius'un gümüş sikkelerinde son kez görülür.¹⁷⁴

¹⁶⁹Tekin, 1999, **a.g.e.**, s.29.

¹⁷⁰Tekin, 1998, **a.g.e.**, s.21.

¹⁷¹Tekin, 1999, **a.g.e.**, s.30.

¹⁷²Tekin, 1999, **a.g.e.**, s.30.

¹⁷³Grierson, 1999, **a.g.e.**, s.31-32.

¹⁷⁴**Aynı**, s.65,67.

Sikkelerde resmedilen Hristiyan unsurların başında haç gelmektedir. Bizans sikkelerinde haç dört tipte görülür: Latin haçı, Potent haç, Patrik haçı ve basit haç. İsa'nın monogramı olan "kristogram" Geç Roma sikkelerinde Magnentius (İ.S.350-353) döneminde karşımıza çıkar. Bizans sikkelerinde de Anastasius döneminden itibaren kullanılmıştır.¹⁷⁵

Bizans sikkelerinde İsa'nın büstü ilk kez II. Iustinianus (685-695; 705-711) döneminde görülür. İmparatorun birinci iktidar döneminde "pantokrator", ikinci iktidar döneminde kısa saçlı ve sakallı olarak "Suriye" tipinde betimlenmiştir. İkonaklazma sonrasında İsa figürü III. Mikhael (842-867) sikkelerinde yeniden resmedilmeye başlamıştır. İsa'dan sonra önemli dinsel figür Meryem'dir. Meryem figürü 10. yüzyılda sikkeler üzerinde görülmeye başlar. Meryem'in Bizans ikonalarında tasvir edilen üç sahnesi de sikkelerde yer alır (Nikopios, Hodegetria ve Blakhernitissa). Bunların dışında Meryem'in Konstantinopolis surlarında resmedilmiş bir başka tipi daha vardır.¹⁷⁶

Bizans sikkeleri üzerinde azizler ilk kez 10. ve 11. yüzyılda görülür. Bu tiplerin yaygınlaşması 12. yüzyıl sonrasında olmuştur. Bu azizler arasında Aziz Aleksandros, Aziz Mikhael, Aziz Demetrios, Aziz Georgios, Aziz Theodoros, Aziz Konstantinos sayılabilir.¹⁷⁷

Bizans sikkeleri üzerinde görülen yazı önceleri Latince'dir. Latince Anastasius'tan Heraclius iktidarının sonuna kadar kullanılmıştır. Özellikle II. Constans'tan (641-668) itibaren Eski Yunanca harfleri ve Latince yan yana kullanılmıştır. Yunanca tek başına 11. yüzyılın sonuna doğru tek başına egemen olmuştur. Roma imparatorluk sikkelerinde ön yüzlerde 4. ve 5. yüzyıllarda kullanılan unvan ve sıfatlar, önceleri Bizans sikkelerinde de görülür (DN, PF, PP, AVG). Fakat zamanla bunların yerini eski Yunanca unvan ve sıfatlar almaya başlar. AVG(ustus) yerine 8. yüzyıldan itibaren BASILEUS (kral) ve daha sonra ΔΕCΠΙΟΤΗC (despotes) kullanılmıştır. 4. ve 5. yüzyıllarda iktidarda olan imparator sayısı, sikke üzerinde,

¹⁷⁵Tekin, 1999, a.g.e., s.31.

¹⁷⁶Grierson, 1999, a.g.e., s.35-36.

¹⁷⁷Aynı, s.36-37.

AVG'ın G'lerinin sayısı ile belirtilirken bu uygulama zamanla standart bir biçime dönüşmüştür. Arka yüz yazılarında da, Latince ve Yunancanın kullanımı paralellik gösterir.¹⁷⁸

2.2. İmparator Tipleri

2.2.1. Genel Özellikleri

6. yüzyılda Bizans sikkelerinin ön yüzünde doğal olarak imparatorun cepheden ya da profilden büstü ya da ayakta figürü yer alırdı. İmparator ortağı ile betimlenmek istendiğinde genellikle oturur durumda tasvir edilmiştir. Örneğin I. Iustinus ve I. Iustinianus soliduslarında ve II. Iustinus ve Sophia'nın follis ve gümüş birimlerinde olduğu üzere. 7. yüzyılda ise büyük kullanım gören betimleme ayakta figür tipleridir. Özellikle bakır birimlerde kullanılan bu tip erken örneklerden oldukça farklıdır. Mauricius'un Kherson'da (Kırım) basılan "aile sikkeleri" bu kullanıma bir önyak olmuştur. Bu sikkelerde, Mauricius, Constantinus ve Theodora ayakta betimlenmiştir. Bu kullanım Focas ve Leontia'nın ayakta betimlendiği sikkelerde de kopya edilmiştir. Daha sonra da bakır birimlerde yaygın olarak kullanılmıştır.¹⁷⁹

7. yüzyılda sonlarında artık profil büst yerine cepheden büst kullanımı yaygın olmuştur. İsauria ve Amorium Hanedanlığı dönemlerinde form olarak tek ya da birden fazla büst tercih edilmiştir. Makedonya Hanedanlığı döneminde ayakta figür oldukça sık kullanılmıştır. Ayakta tek imparator figürü imparatorluğun doğusunda I. Basileios'un nadir bir solidusunda görülür. Batıda ise III. Leon'nun ve V. Konstantinos'un follislerinde görülür. 11. yüzyıla gelindiğinde ise oldukça nadirdir.¹⁸⁰

Roma imparatorluğu ve Erken Bizans dönemi sikkelerinin ön yüzlerinde imparator, arka yüzde ise ikincil bir tip tasvir edilmiştir. Bu gelenek II. Iustinianus dönemine kadar sürmüştür. II. Iustinianus ise sikke ön yüzüne İsa'nın tasvirini arka yüze ise kendi tasvirini yerleştirmiştir. Daha sonrada ne zaman sikke üzerinde bir dini figür kullanılmak istense (İsa, aziz v.b.) bu uygulama devam etmiştir. 11. yüzyılın

¹⁷⁸ Tekin, 1999, a.g.e., s.34-35.

¹⁷⁹ DOC 2/1, s.68

¹⁸⁰ DOC 3/1, s.107

konkav sikkelerinde de bu açıkça görülür. Dinsel imaj sikkenin dışbükey yüzünde yer almıştır. Buna rağmen dinsel bir imaj olmasına karşılık “haç” motifi ikincil bir tip olarak sikkenin arka yüzünde kullanılmıştır.¹⁸¹

İki ortak imparator sikke üzerinde betimlendiğinde, yaşça büyük olanı sakallı olması ile ayırt edilir. Genç olan sakalsızdır. Genellikle bıyık ile kullanılan sakal yüzün çizgiselliğini azaltacak yoğunlukla uygulanmamıştır. Buna rağmen her zaman sakal gerçek görünüş ile ilişkili değildir. Bu iki ortak imparatorlardan yaşça büyük olanı geleneğe göre sikkeye bakanın solunda ve küçük olanı sağda yer alır. Bu ilişki dini olmayan iki figür ile ilgilidir. Bu kural hemen hemen tüm sikkelerde bir örnek hariç değişmez. Geleneğe uymayan tek örnek X. Konstantinos ile Eudokia'nın follislerinde görülür. Bu sikkelerde imparatoriçe imparatorun olması gerektiği yerde betimlenmiştir. Bu da Eudokia'nın eşinden sonra en rütbeli kişi olması ile açıklanır.

Bir imparator ve ilahi bir kişinin cepheden tasvirleri hareketsizdir. Ancak İsa ya da bir aziz imparatoru taçlandırırken betimlendiğinde hareketli bir ilişki söz konusudur. İsa ya da aziz sikkeye bakanın sağında yer alır. Bu kısmen pratik bir uygulamanın sebebidir. Çünkü bu durum İsa ya da azizin taçı sağ elinde tutmasına olanak verir. Bu düzenleme Aziz Aleksandros'un imparator Aleksandros'u, İsa'nın I. Romanos'u ve Meryem'in Ioannes Tzimiskes'i, III. Romanos'u, VI. Mikhael'i ve X. Konstantinos'u taçlandığı betimlemelerde görülür. Bunların tersine Baş Melek Mikhaol ve imparator IV. Mikhael'in Thessalonika histamenon'unda Baş Melek solda yer alır. Ancak bu uygulama meleğin 4/3 profilden verilmesi ile ilgili olabilir.¹⁸²

Sikke üzerinde üç figürün yer aldığı örneklerde, en büyük olanı, yani asıl imparator ortada yer alır. İkinci önemli figür ortadakinin sağ tarafında, üçüncüsü de sol tarafında yer alır (Tablo 2). İki ortak imparator bir dini figür ile betimlendiğinde, dini figür genellikle ortada yer alır.

¹⁸¹DOC 3/1, s.109

¹⁸²DOC 3/1, s.110

Tablo 2: Üç Ortak İmparatorun Sikke Üzerinde Gösterilmesi

Dönem	İmparatorun Solunda Yer Alan Figür	Merkezde Yer Alan Figür	İmparatorun Sağında Yer Alan Figür
Heraclius	Martina	Heraclius	Heraclius Constantinus
Heraclius	Heraclonas	Heraclius	Heraclius Constantinus
II. Constans	Tiberius	IV. Constantinus	Heraclius
Theophilos	Thekla	Theophilus	Theodora
I. Basileios	VI. Leon	I. Basileios	Konstantinos
VII. Konstantinos	VII. Konstantinos	I. Romanos	Kristopher
Eudokia	VII. Mikhael	Eudokia	Konstantinos
IV. Romanos	Konstantinos	VII. Mikhael	Andronikos

DOC 3/1, 1973, s.112

İmparatorlar sikke üzerindeki tasvirlerinde genellikle loros giyimlidirler. Loros genellikle kiliselerdeki mozaik dekorasyonlarında yer alan imparatorluk kostümüdür. Ayrıca II. Iustinianus'un da ön yüzde İsa tasviri yer alan soliduslarında yeniden görülen kostümdür. Buna rağmen II. Iustinianus hem loros hem de khlamys giyimli örnekleri vardır. 8-9. yüzyılda loros genellikle küçük imparatorlar tarafından giyilmiştir. Birden fazla imparatorun betimlendiği sikkelerde bazen ortak imparatorlar benzer işaretleri taşımışlardır (haçlı globus, akakia, uzun haç gibi). Erken 9. yüzyıl sikkelerinde potent haç büyük imparatorun işareti olarak karşımıza çıkar. İki imparatorun arasında uzun haç gibi bir obje varsa, büyük olanın eli genellikle küçük olanın üzerinde yer alır. Bazı örnekler hariç tutulursa bu doğru olabilir.

Ortak imparatorlar tahta otururken de betimlenmişlerdir. Sikkeler üzerinde imparatorların oturduğu üç farklı tipte imparatorluk tahtı görülür. Bunlar lir biçimli taht, geniş temelli, yüksek ve kavisli taht ve son olarak geniş ve yüksek, arkası panelli tahttır.

11. yüzyıl sikkelerinde görülen bir değişiklik, imparatorların ayakta tasvir edildiği örneklerde üzerlerinde durdukları objelerdir. Bu objeler iki formda görülür. Bunlar kare ya da dikdörtgen halı ve ayak taburesidir.¹⁸³

¹⁸³DOC 3/1, s.11-115

Palaiologos Hanedanı dönemi sikkelerinde imparator tiplerinin betimlenmesinde iki farklı dönem vardır. Birincisi 1261'den sonradır ve sürekli değişen tiplerdir. Bunlar ayakta figür (tek başına ya da ortak imparator ile), yarım 4/3 cepheden figür (tek başına ya da ortak imparator ile), oturan figür (genellikle tek başına), diz çökmüş figür (İsa ya da Meryem önünde), proskynesis (İsa ya da Meryem önünde). Doğal olarak imparatorlar yine bir işaret tutar. İmparator tiplerinin bu çeşitliliği ikinci dönemde zıtlık gösterir. 1360 sonrası bu ikinci dönemde baskın olan tip imparatorun cepheden büstüdür. Bu tip neredeyse 11. yüzyıldan itibaren görülmemiştir. Buna ek olarak bir yenilik imparatorun kubbe biçimli taç ve yakalı bir kıyafet ile betimlenmesidir. Buna rağmen küçük birimlerde yine de ayakta bir figür ve çok az da olsa at üzerinde imparator figürü görülür. Palaiologos Hanedanı dönemi sikkelerinin bir özelliğide nimbus geleneğinin yeniden canlanmasıdır. 7. yüzyıl başlarında yok olan bu gelenek genellikle altın madalyonlar, konsül solidusları ve gümüş tören sikkelerinde (miliarenses) görülürdü. 14. yüzyılda yeniden doğan bu gelenek II. Andronikos döneminde görülür. Ayrıca 13. yüzyıl Thessalonika sikkelerinde görülen oldukça yabancı bir tip vardır. Bu sikkelerde imparatorlar kanatlı betimlenmiştir. Almanlardan ilham alınarak yapıldığı düşünülen bu tipteki tasvirlerin, dönemin “güzel söz” söyleyen imparatorları için kullanıldığı söylenebilir.¹⁸⁴

2.2.2. İmparator Kostümleri

2.2.2.1. Askeri Kostüm

Sikkeler üzerinde askeri kostüm olarak Paludamentum, Zırh ve Sagion tasvir edilmiştir. Paludamentum; düz uzun ve mor askeri pelerindir. Genellikle zırhın üzerine giyilir ve sağ omuzda bir fibula ile tutturulur. Yaklaşık ayak bileklerine kadar sarkar. Sagion ise, bir fibula ile boyun hizasında tutturulan ve omuzların arkasından atılıp sırtı örten pelerindir. Paludamentum'un küçüğüdür. “Seremoniler Kitabı”na göre sagion önemli günlerde imparatorun giydiği altın ya da erguvani renkte askeri pelerindir. Sagion 12.yy ve sonrasında kullanılmıştır.¹⁸⁵

¹⁸⁴DOC 5/1, s.65-69

¹⁸⁵DOC 4/1, s.156; Whitting, a.g.e., s.298

Sikkeler üzerinde profil büstler paludamentum ve zırh, cepheden büstler ise sadece zırh ile tasvir edilmiştir. Ancak geç 6. yüzyılda cepheden büstlerde iki kıyafetin bir kombinasyonu olmuştur. Geleneksel profil büstlerde, sadece baş tam profildendir (sağa dönük). Gövde 4/3 profildendir. Bu yüzden imparatorun sadece sağ omuzu değil aynı zamanda onun göğsü ve sol omuzu da görülür. Kostümü zırh ve paludamentumdur. Sikke dizaynında bu iki kıyafetin kombinasyonu genelde iki şekilde görülür. Pelerinin altından sol kol görülür, dolayısıyla imparator sol elinde globus, asa ya da benzer obje tutar. Diğer pelerinin tamamının imparatorun omuzlarının arkasında yer alan kullanımındır. Böylece imparatorun iki kolu da benzer obje tutmaya elverişli haldedir. İlk durumda, zırhlarda, imparatorun sağ omuzunun altında ve genellikle ortada bir bordür ve yatay şeritler dizisi yer alır. Zırhı tuturan bu deri şeritler omuz ile kolu korur. İkinci durumda zırhın sol yanında şerit görülebilir.

Cepheden zırhlı betimlenen büstlerde sol omuzda kalkan da yer almaktadır. Kalkanın üzeri genellikle atlı süvari betimlidir. Zırhlı ve paladamentumlu örneklerde kalkansız betimlemeler imparator Mauricius'un ikinci tip soliduslarında görülmektedir. Bu sikkelerde imparatorun sol omuz bantı bir fibula ile gizlidir. Paludamentum vücudu çapraz geçer. Bu tip betimlemeler Focas, Heraclius döneminde de görülür. Ancak 613 yılından sonra rastlanmaz fakat, IV. Constantinus ve III. Tiberius sikkelerinde 4/3 cepheden sadece zırhlı büst görülür.

Zırhlı ve Paludamentumlu profil büstlerde genellikle imparatorun başında diadem yer alır. Ancak Zırhlı ve cepheden büst örneklerinde imparatorun başında genellikle sade ya da tüy sorguçlu miğfer ve bunun yanında bir diadem ile çevrelenmiş miğfer de görülebilir. IV. Constantinus üç farklı başlık tipi kullanmıştır. İlki erken 6. yüzyıl soliduslarında rağbet gören, bir diadem ile çevrelenen miğferdir. Bu betimlemelerde imparator bir mızrak taşır. Diğer diademli ve gelenekse kalkanlı örneklerdir. Son tip ise, imparatorunda son döneminin sikkelerinde görülen, miğferli cepheden büst örnekleridir.

IV. Constantinus'un iki ardılı diğer tipleri tercih ederken III. Tiberius zırhlı betimlemeye yeniden dönmüştür. Tiberius sikkelerinde miğfersiz bir taç giyer ve omuzu

yerine gövdesini çapraz geçen mızrak taşır. Bu tip büst Anthemius (467-472) soliduslarından beri kullanılmamıştır. Mızrağın bu değişen pozisyonu, imparatorun sağ omuzu için yeni bir dizaynı gerekli kılmıştır. Bu kullanım omuzda yer alan şeritlerin artık kullanılmamasına neden olmuştur. III. Leon'un dekanummilerinde zırhlı ve mızraklı betimlemeler kullanılmış. Ancak bu tiplere bu yüzyıllarda doğuda artık terk edilmiştir.

7. yüzyılda ise, neredeyse bakır birimlerde sınırlı olsa da imparatorun askeri kostüm ile betimlenmesi rağbet gören bir kullanımdır. Benzer iki seri 629-31 yılları arasında Heraclius ve II. Constans follislerinde ve III. Tiberius'un "ayakta figür" örneklerinde görülür. Heraclius'un sikkelerinde detaylar çok açıktır. İmparator dizlerine kadar sarkan deriden püsküllü zırh giyimlidir. Botları baldırına kadardır ve sol eli kalçasındadır. III. Tiberius sikkelerinde ise, imparatorun üzerinde zırh vardır. Omuzlarından arkaya doğru hemen hemen ayak bileğine kadar sarkan paludamentum giyer.

Sikkeler üzerinde imparator ne zaman kalkanlı betimlense, kalkan üzerinde geleneksel olarak at sırtında, düşen düşmana mızrak saplayan, basitleştirilmiş süvari betimi yer alır. Bu kullanım geç Roma sikkelerinde de oldukça yaygındır.¹⁸⁶

Sikkeler üzerinde askeri kostümlü betimlemeler 8. yüzyıl başlarında da kullanılır, ancak 11. yüzyılın ikinci yarısına kadar uzun bir süre yeniden görülmez. 717-720 arasında III. Leon'nun gümüş tören sikkelerinde zırhlı, atlı süvari betimli kalkanlı, haçlı miğferli tasvir görülür. Benzer bir şekli imparatorun bakır birimlerinde de kullanılmıştır. III. Leon'nun British Museum'da bulunan gümüş bir sikkesinde ise, kalkan üzerinde atlı süvari betimi yerine kristogram yer almaktadır. III. Leon'dan sonra üç yüzyıl sikkeler üzerinde askeri tip görülmez.

Sınırlı da olsa 11. yüzyılda yeni bir askeri tip ortaya çıkmıştır. Bu tipde geleneksel kalkan ve mızrağın yerini kılıç almıştır. Bu sikkeler iki gruba ayrılır. Birincisi, IX. Konstantinos'un, VII. Mikhael'in ve III. Nikephoros'un

¹⁸⁶DOC 2/1, s. 71-75

miliaresia'larında görülür. Bunlarda imparator ayakta betimlenmiştir. İmparator zırhlı, kemerli tuniklidir. Askeri pelerini omuzlarının arkasındadır ve dairesel bir broş ile bağlıdır. İmparator sol eli ile kınında olan kılıcının kabzasını tutar. Sağ elinde uzun bir haç vardır. Miğfer yerine bir taç giyer. Diğer askeri kostüm ise, I. Isaakios'un histamena ve tetartera'larında görülür. Burada da imparator yukarıdaki tasvir edilene benzer zırh giyer. Ancak İmparatorun vucut duruşu, önceki örneklere göre oldukça tehtidkardır. Kılıcını yere dayamış ve sağ elinde haçlı globus tutmaktadır.¹⁸⁷

2.2.2.2. Sivil Kostüm

Geleneksel sivil kostüm khlamys'dir. Khlamys sağ omuzda fibula ile tutturulan ve sağ omuzu açık bırakan uzun pelerindir. Kısa olanları antik dönemde askerler, avcılar ve biniciler tarafından giyilirdi. 6. yüzyılda khlamys askeri karakterini kaybetmiş ve başlıca saray giysisine dönüşmüştür. Khlamys bir "tablion"¹⁸⁸ ile askeri pelerinden ayrılır. Farklı renklerde olabilmektedir. Erguvani renkte olanı imparatorun taç giyme töreni ile ilişkilidir ve rütbe işaretinin önemli bir öğesidir.¹⁸⁹ Soliduslar üzerinde khlamys giyimli betimlenen ilk imparator büstü Heraclius'dur. Heraclius döneminde iki büstlü soliduslarında önce kullanılan miğfer ve paludamentumlu örneklerin yerini taç ve khlamys yer alır. 613 yılında henüz tablion görülmezken, Heraclius'un ayakta üçlü figürlü betimlemelerinin olduğu sikkelerde tablion açıkça görülür.¹⁹⁰

8. ve 9. yüzyıl sikkelerinde chlamys, sağ omuzda küresel bir fibula ile bağlanır ve bu bağlantı yerinden üç zincir ya da tele geçirilmiş boncuklar sarkar. Makedonya Hanedanlığı döneminde sikkeler üzerinde basit ve karmaşık olarak iki farklı chlamys görülür. Geleneksel basit olanı, üç pendantlı fibulalı olanıdır. (Tablo 3,A) Fibula bazen dört yapraklı olabilmektedir. Bu tip II. Basileios dönemi sonuna kadar görülür. Khlamys'in ilk değişimi VI. Leon'nun portrelerinde yer alır (Tablo 3,B). Boyunda yatay bir bordür yer alır. Bu bordürün içi ve tablionun bordürünün içi inci ile süslüdür. Fibula

¹⁸⁷ DOC 3/1, s.125-126

¹⁸⁸ Tablion, kostüm üzerinde koltuk altından bel seviyesine kadar uzanan zengin işlemeli kare ya da dikdörtgen paneldir.

¹⁸⁹ Anthony Cutler ve N.P.Sevcenko, "Chlamys", ODB, Oxford University Press, 1991, V.1, s.424

¹⁹⁰ DOC 2/1, s.76-77

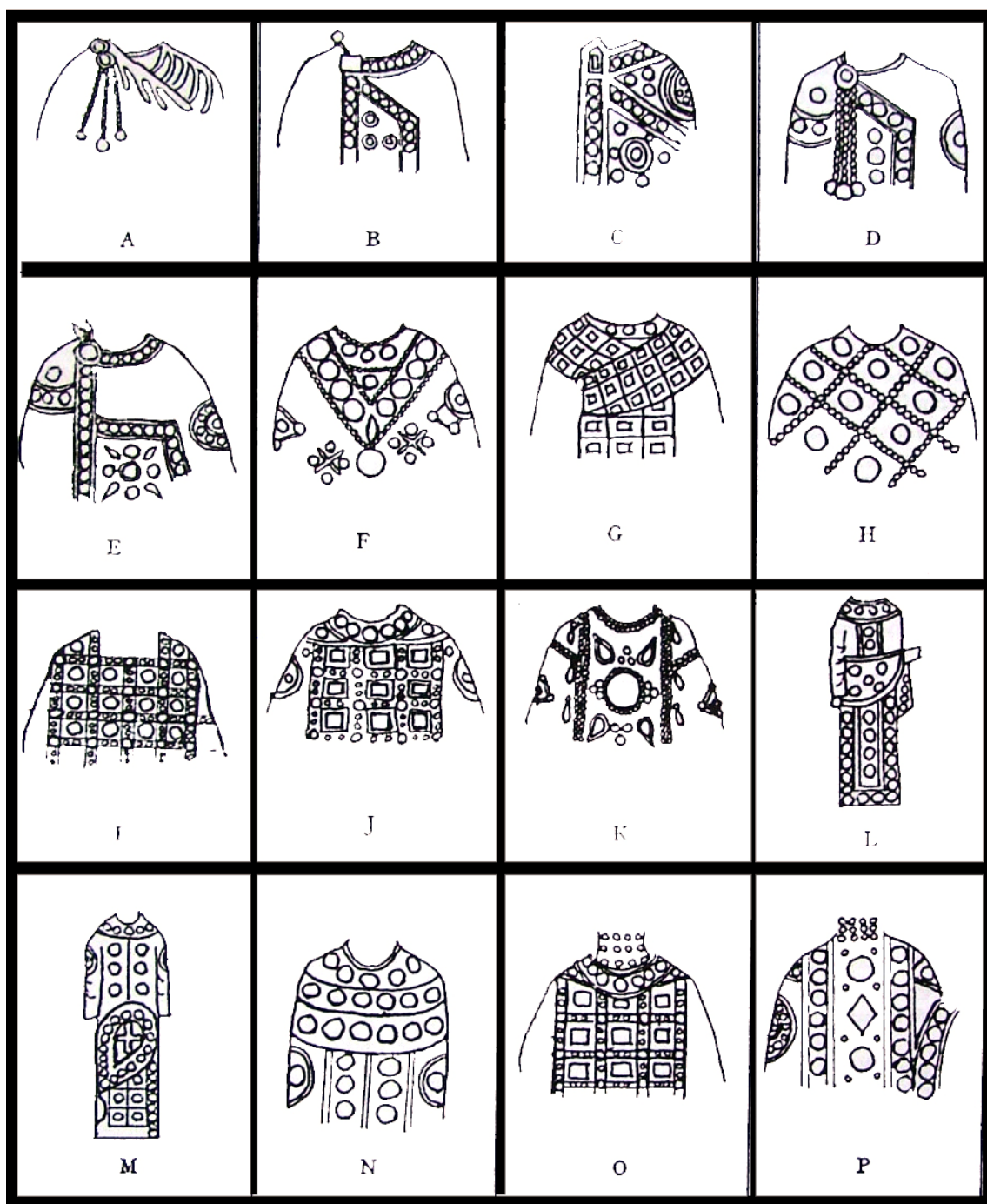
ise, sağ omuzda pendantsız bir yumru şeklinde görülür. Benzer elbise Aleksandros soliduslarında ve I. Romanos solidusları ile follislerinde görülür. Konstantinos, Khristopher ve I. Romanos'un birlikte betimlendiği sikkelerde, her biri benzer khlamysler giyer fakat tablionların dekorasyonu farklıdır (Tablo 3,C). I. Romanos'dan sonra yarım yüzyıl ayrıntılı tasvir edilmiş khlamys görülmez. Tekrar VII. Konstantinos ve II. Basileios ile ortaya çıkar (Tablo 3, D). Bu khlamys'lerde geleneksel fibula pendantlıdır. IX. Konstantinos döneminde histamena ve tetartera'larda yeni bir Khlamys modeli uygulanmıştır. Bunlardaki fibulada pendant yoktur (Tablo 3, E). Tablionun bordürü inci dizilidir ve ortasında yine yaprak ve inci ile oluşturulmuş bezeme yer almaktadır. Komnenoslar döneminde oldukça popüler bir diğer Khlamys örneğinde, tablionun kenarları paralel değildir. Bu model genellikle imparatorun sol elinde bir obje tuttuğu zamanlarda betimlenmiştir (Tablo 3, L). II. Basileios'un 2. tip tetartera'sında küçük imparator VIII. Konstantinos'un üzerindeki kıyafet ne khlamys, ne de lorosa benzemektedir. Kıyafetin önünde "V" şekli olan dekoratif bir kostüm yer alır (Tablo, 3,F).¹⁹¹

Konstantinos Porphyrogennetos'un "Seremoniler Kitabı"nda" uzun erguvani renkteki bu elbise "khlamys" olarak geçer. Khlamys'in anonim bir kaynak olan "De Officiis"de adı "Mandyas" olarak verilmiştir. 12. ve 13. yüzyıl sikkelerinde khlamys sınırlı da olsa kullanılmaya devam etmiştir. Bu sikkeler üzerinde khlamys oldukça bordürlü ve ağır nakış işlidir. Tablionun alanı küçülmüştür. Bunun tersine tek bir nokta ya da mücevher yer almıştır.¹⁹²

¹⁹¹DOC 3/1, s.117-120

¹⁹²DOC 4/1, s.151-152

Tablo 3: Khlamys ve Loros

DOC 3/1,1973, s.118

2.2.2.3. Konsül Kostümü

Romalıların da kullandığı süslü bir pelerin olan loros, Bizans döneminde konsül kıyafeti olarak kullanılmıştır.¹⁹³ Loros deriden yapılan, ağır, uzun ve dar dikdörtgen, yaklaşık 5 m. uzunluğunda bir atkıdır. Hem imparator hem de imparatoriçe tarafından giyilen loros'un gelişimi Roma imparatorluğu döneminde konsüllerin giydiği "toga" ya da "trabea"ya dayanmaktadır. Loros vücudun üst kısmında "X" biçiminde düzenlenmektedir. Her iki yönüde işlemeli olan bu uzun atkı, ayak bileklerine kadar vücudun önünde sarkar. Sağ omuzdan giyilen atkı, sağ kolun altından vücudun önünü çapraz olarak geçer ve sol omuz üzerinden arkaya atılır. Bir sonraki çapraz da vücudun arkasında oluşur. Atkı sonra sol dirsek üzerine alınır.¹⁹⁴

Bu konsül kıyafetinin İsa'nın kefenini ve dirilişini sembolize ettiği düşünülmektedir. Böylelikle Loros, pahalı malzemesi ve rengi ile imparatorun zenginliğini; dinsel sembolizmi ile de imparatorun dünyadaki dinsel rolünü, yani Tanrının yeryüzündeki savunucusu olduğunu sembolize etmektedir.¹⁹⁵ Bazı araştırmacılar tarafından Loros'un Khlamys'e göre daha yüksek bir siyasal mevkiyi işaret ettiği önerilmektedir.¹⁹⁶

Bizans döneminde lorosun popülerliği çeşitli aşamalar geçirmiştir. I. Anastasius, I. Iustinus ve II. Iustinus dönemi sikkelerinde konsül kıyafeti görülmezken I. Iustinianus'un bir örneğinde karşımıza çıkar. II. Tiberius sikkelerinde ise, dört yıl boyunca süslü imparator kıyafetlerine alternatif olarak kullanılır. Daha sonra Focas, Heraclius ve Heraclonas ve II. Constans ve IV. Constantinus sikkelerinde görülür ve Leontios tarafından devam ettirilir.

Sikkeler üzerindeki imparator betimlemelerinde loros kullanımı 11. yüzyılda da devam etmiştir. IX. Konstantinos'un histamenalarında görülen özellikle göğüs önünde "X" biçimi alan konsül kıyafeti sonra da devam etmiştir (Tablo 3, G). Ancak 10. yüzyıl

¹⁹³A.Semih Tulay, **Genel Nüvizmatik Sözlüğü** (İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2001), s.131.

¹⁹⁴Nancy P. Sevcenko, "Loros", **ODB**, Oxford University Press, 1991, V.2, s.1251.

¹⁹⁵Jennifer L. Ball, **Byzantine Dress Representations of Secular Dress in Eighth-to Twelfth-Century Painting** (USA:Palgrave Macmillan, 2005), s.18; P.H. Whitting, **a.g.e.**,s.297.

¹⁹⁶**DOC 2/1**, s.78-80

ortalarında da değişik bir loros örneği ortaya çıkar. Basit olan bu loros oldukça zengin bir dekorasyona sahiptir. Sikkeler üzerinde kolay betimlenen bu lorosun ayırıcı özelliği göğüsten giyilmesi ve göğüs önünde çapraz yerine dikey ve yatay bezeme yer almasıdır (Tablo 3,H). VII. Konstantinos'un ve I. Romanos'un soliduslarında, loros dekorasyonunda, birbirini kesen yatay ve dikey çift sıra şeritler vardır. Kesişen şeritler göğüs önünde içi nokta bezemeli dört sıra oluşturur. Benzer forma loros I. Basileios'un follislerinde de görülür (Tablo, 3,I). Oldukça değiştirilmiş ve süslü bir başka loros ise Tablo 3'de J'de görülmektedir. II. Romanos'un soliduslarında görülen lorosda oldukça değiştirilmiştir. Bu betimlemelerde göğüsün önünde zırhı andıran bir panel yer almaktadır. Panelin merkezinde dairesel bir bezeme görülür. Bu bezemenin etrafında da üzüm salkımı ve armuda benzer biçimde süslemeler vardır (Tablo 3,K). İmparatoriçe Zoe'in histamenon'unda ve Zoe ve Theodora'nın histamenon'unda görülen bir başka lorosun geniş yakası şeritler halinde göğüs hizasına kadar inmektedir (Tablo 3,N). Theodora'nın bir altın mühründe, tek yatay şeritli bir yaka ile çevrili ve gerdanlıklı bir başka loros örneği de görülür (Tablo 3,O). Detaylı işlenmiş ve oldukça yüksek gerdanlıklı bir başka örneğide imparatoriçenin tetarterasında yer alır (Tablo 3,P). Diğerlerinden farklı olan bir diğer loros örneğinde ise, belin aşağısında kalkana benzeyen bir motifin yer aldığı örneklerdir (Tablo 3,M).¹⁹⁷

2.2.3. İmparatorluk İşaretleri (Nişanları)

2.2.3.1. Taçlar ve Diademler

Diadem basit olarak üzeri inci dizili dar bir banttır ve başın arkasından bağlanır. Taç ise tek parça olarak başın üzerine yerleştirilir. Eğer sikke üzerindeki büst profilden tasvir edilmiş ise kullanılan aksesuarın taç ya da diadem olduğu anlaşılabilir. Ancak büst cepheden verilmiş ise aralarındaki ayırımı yapmak güçtür. Bunun ile birlikte diademler taçlardan farklı olarak tek başına kullanılabilirdiği gibi, bazen de miğfer ile birlikte de giyilir. Bu durumda kullanılan aksesuarın diadem olduğu anlaşılabilir. Dolayısıyla taç ve diademler bir arada ele alınmıştır.¹⁹⁸

¹⁹⁷DOC 3/1, s.120-125

¹⁹⁸Taçlar için bkz., P.Charanis, "The Imperial Crown Modiolus and Its Constitutional Significance", *Byzantion*, 12(1937), s.189-95; "The Crown Modiolus Once More", *Byzantion*, 13(1938), s.377-83.

Sikkelerinde taçlar ve diademler üç şekilde karşımıza çıkar: a-Pendilialı ve özenli işlenmiş, b- pendiliasız ve özenli işli, c- pendilialı ve basit taç olarak.¹⁹⁹

Pendiliasız taç ve diademler 5. yüzyıl sikkelerinde düzenli olarak kullanılmıştır. I. Iustinianus miğfer ile kullanılan diademlerine pendilialı eklemiştir. II. Tiberius miğfersiz pendilialı taç modeli kullanıp, diademin üzerinde merkezde dairesel bezeme üzerinde haçı tercih etmiştir. Focas ve Heraclius pendilialı taçı ilk sikke tiplerinde kullanmışlar daha sonra kullanmamışlardır.

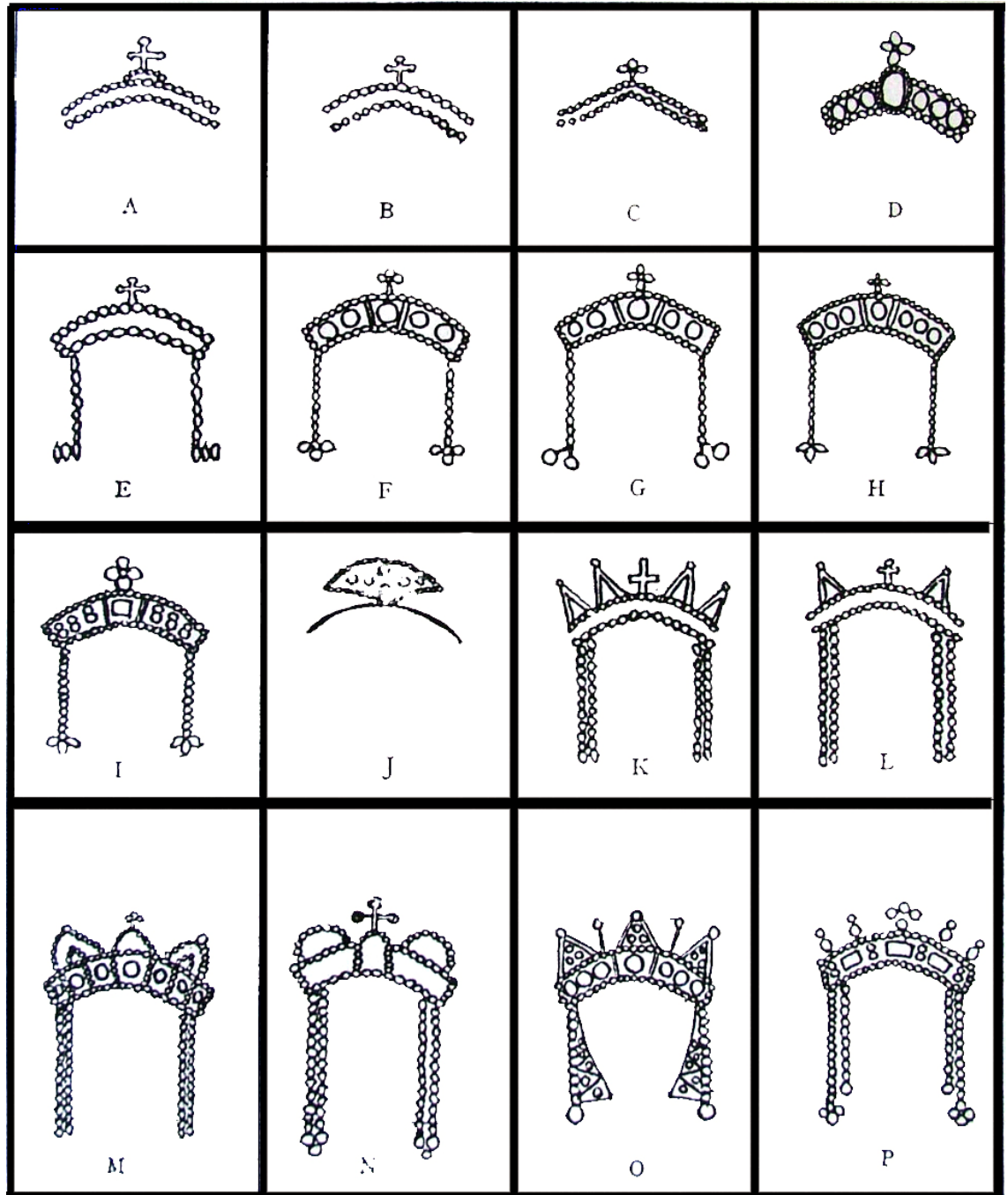
Pendiliasız, özenli işlenmiş taçlar özellikle Heraclius dönemini soliduslarında görülür. Taç bandının altında ve üzerinde inci dizisi yer alır. Merkezde üstte ise haç vardır. Heraclius'un 2. tip sikkelerinde özenli işlenmiş taçlar bırakılarak, yerine basit pendiliasız ve süslemesiz bant şeklinde diademler kullanılır. Heraclius'dan sonra VII. Konstantinos'a kadar sikkeler üzerinde imparatorların taç giydiği görülmemektedir.²⁰⁰

Sikkeler üzerinde bu taç biçimleri 10. yüzyılın sonuna kadar değişmeden devam etmiştir. Ancak VI. Leon'dan sonra daha süslü taçlara eğilim görülmektedir.

¹⁹⁹ Pendilialı: Bir ucu diadem ya da taça bağlı, kulak hizasında aşağıya sarkan pendant.

²⁰⁰ DOC 2/1, s.80-84.

Tablo 4: Sikkeler Üzerinde Yer Alan İmparator ve İmparatoriçe Taçları

Diademler II. Nikephoros soliduslarında son kez kullanılmasına karşın, İsaoria ve Amorium Hanedanlığı döneminde karakteristik tiptir. Bu diademler noktalı iki şeritten oluşur ve üzerinde bir haç yer alır (Tablo 4,A-B). Bu dönemin geç sikkelerindeki diademlerde basit haç yaygındır. Diademler dar açıdır ve yukarıya doğru eğimli ve pendiliasızdır (Tablo 4,C). Bu süslemenin geleneksel olduğu söylenebilir ve imparatorun ne giydiği ile ilişkili değildir. Gerçek taç Heraclius dönemi sikkelerinden beri görülmez. Ancak VI. Leon soliduslarında kullanılan imparatorun realistlik betimlenmesine ek olarak bunlar yeniden kullanılmıştır. Bu diademin iki inci dizili şeridinin içinde sağda ve solda üçer tane olmak üzere altı daire vardır. Merkezinde büyük daire ve üzerinde dört noktadan oluşan haç yer alır (Tablo 4,D). Bu gerçek taç pendiliasızdır ve I. Romanos follislerinde görüldüğü gibi II. Nikephoros ve ondan sonra da 10.yy ve 11.yy boyunca diğer imparatorlar tarafından da benimsenmiştir. Bu tacın pendilialı farklı çeşitleri de görülmektedir (Tablo 4,F-I).

Diğer bir taç tipi “tufa”dır. Tufalarda, tacın tepesinde tavus kuşu tüyüne benzeyen yelpaze biçimli bezeme bulunmaktadır. Bu taç biçimi ilk kez Theophilos’un yeni tip follislerinde 830’da görülmeye başlar (Tablo 4, J).

12. ve 13. yüzyıl sikkelerinde betimlenen taçlar dönemin gerçek taçlarına benzemez. Bu durum belki de sikke boyutunun küçüklüğü ya da dönemin modasını göz ardı etmekle ilişkilidir. Bu dönem taçları oldukça geniş ve mücevher bezelidir. Tacın tepesinde mücevher haç, tek bir mücevher ya da üç köşeli bir mücevher görülür.²⁰¹

Erken yüzyıllardan itibaren imparator ve imparatoriçe taçları arasındaki ayrım oldukça belirgindir. İmparatoriçe betimlemelerinde omuzlara kadar sarkan pendilialı taç tasvirleri görülür. 7. yüzyılda özellikle Martina’nın taçı, çok yaygın olmasa da Focas ve Leontina sikkelerinde ve geç dönem imparatoriçelerinde (İrene, Theodora) uzun pendilialı taç örnekleri vardır.

İmparatoriçeler tarafından giyilen taçlar oldukça süslüdür. Bunlarda ilk göze çarpan özellik oldukça uzun pendilialı ve üç köşeli süslemelerdir. Çeşitli tiplerdeki bu

²⁰¹DOC 4/1, s.166-68

süslemeler piramit ya da üçgen biçimlidir ve merkezde bir haç ile sonlanır.²⁰² Bu sivri bezemeler pagan dönemi taşlarındaki ışınlara benzemektedir. Bu süslemelerin benzerleri ilk olarak Geç Roma İmparatoru, III. Valentianus'un karısı Licinia Eudoxia'nın soliduslarında görülmektedir. Ayrıca benzer süslemeli bir taç San Vitale'deki Theodora mozaik portresinde de görülebilir.

İmparatoriçe taşlarında, pendiliali ve tepesinde sivri tepeli kule gibi bezemelerin yer aldığı örnekler vardır. Bazı imparator sikkelerinde de görülen bu taşların tepesinde iki ya da dört üçgen ve ortasında bir haç yer alır (Tablo 4,K-L). Theodora'nın sikkeleri bir imparator naibi olarak oldukça farklıdır. (Tablo 4,M). VII. Konstantinos'un annesi Zoe'de de benzer bir taç görülür. Ancak burada çift pendilianın ucunda yonca biçiminde bezeme görülür (Tablo 4,N). 11. yüzyılda sikkeler üzerinde betimlenen Zoe, Theodora, Eudokia ve Maria tasvirlerindeki taşlar oldukça süslüdür (Tablo 4,O-P).²⁰³

2.2.3.2. Haçlı Globus (Haçlı Küre)

Globus bir imparator alameti olarak Roma imparatorları döneminde ortaya çıkmış, Geç Roma döneminde yaygınca kullanılmıştır. Globus yer küre yuvarlağını sembolize eder. Dolayısıyla imparator tarafından elinde tutulması, imparatorun dünyanın hakimi olduğunu vurgular.²⁰⁴ Geç Roma sikkelerinde bazen Konstantinopolis kentinin personifikasyonu da elinde sade bir globus tutarken tasvir edilmiştir. Geç Roma sikkelerinde, bazen "Gloria Romanorum" (Romanın Zaferi) ve benzeri tipli sikkelerde üzerinde Roma'nın dünyadaki zaferini sembolize etmek için üzerinde durmakta olan bir Viktoria figürü ile tasvir edilmiştir. II. Theodosius döneminden sonra globus üzerindeki Viktoria figürünün yerini haç alır. Böylece İmparatorun Hıristiyan olan dünyanın egemeni olduğu vurgulanır. Bizans döneminde de bu formuyla kullanımı devam eder.

Haçlı globus 6. yüzyıl sikkelerinde imparator tiplerinde en yaygın kullanılan unsurdur. I. Iustinus soliduslarının arka yüzünde bulunan melek elinde uzun bir haç ve

²⁰²DOC 2/1, s.80-84

²⁰³DOC 3/1, s.127-30

²⁰⁴Tulay, a.g.e., s. 90.

diğer elinde haçlı globus ile tasvir edilmiştir. Haçlı globus ilk kez I. Iustinianus ile imparator elinde görülmeye başlar. Daha sonra haçlı globus, imparator alameti olarak sürekli kullanılmaya devam etmiştir. Ancak sikke üzerinde, ortak imparatorlar oplu olarak betimlenmeye başladığında, yaşça küçük imparatorlarlar haçlı globus, büyük olanlar ise mızrak ya da asa ile betimlenmiştir. Eğer imparator iki obje ile betimlenecek ise, haçlı globus genellikle imparatorun sol elinde yer almıştır. Bu kullanım değişmemekle birlikte, haç ve globus arasında yer alan haç alt kolunun uzunluğu farklılık gösterebilmektedir.²⁰⁵

8-11. yüzyıllarda genellikle haçlı globus bel ve omuz hizasındadır. Ancak IX. Konstantinos tetarteralarında olduğu gibi kulak seviyesine kaldırıldığı da görülür. Genellikle haç boyu globus ile aynı olmakla birlikte boyutlar farklılıkta gösterebilir. 11. yüzyıl örneklerinde globus üzerinde, sabit haç yerine üç, dört ya da beş nokta ile oluşturulmuş haçlarda görülür.

Bizans sikkeleri üzerinde dört farklı haçlı globus çeşidi görülür. Birincisi, globus üzerinde basit haç yerine patrik haçının yer aldığı örneklerdir. İkincisi, globus üzerinde yonca biçimli süslemenin yer aldığı örnekler. Bu bezemenin ortaya çıkışı 10-11. yüzyıl ile sınırlıdır. Üçüncüsü, III. Romanos'un bir solidusunda görülür. Globus üzerinde uzun haçlı asa yer alır. Dördüncüsü, IX. Konstantinos histamenon'unda görülen tiptir. Bu örnekte haçlı globusun haçının altında hilale benzer bir bezeme yer alır. Bu kombinasyon Anonim J follislerinin arka yüzünde görülen form ile benzemektedir.²⁰⁶ Geç Bizans dönemi sikkeleri üzerinde ise, globus üzerinde genellikle patrik haçı yer almaktadır.

2.2.3.3. Mappa (Mendil)

Mappa konsul otoritesinin bir sembolüdür. Beyaz bir mendil olan mappayı konsul arenada yere atarak oyunların başlaması işaret eder. Konsul diptikonlarında genellikle konsul sağ elinde mappa, sol elinde ise asa tutar. 6. yüzyıl ve sonrasında ise, mappa imparatorluk otoritesinin bir diğer sembolü olarak sikkeler üzerinde imparator

²⁰⁵ DOC 2/1, s.84-86

²⁰⁶ DOC 3/1, s.131-133

elinde betimlenmiştir.²⁰⁷ Mappa, konsül kurumunun önemini yitirmesi ile ilgili olarak Khlamys giyimli imparatorlar tarafından kullanılan bir objeye dönüşmüştür. 7. yüzyıl sikkelerinin üzerinde bazı imparatorların elindeki mappa imparator tarafından sanki atılıyormuş gibi tasvir edilmiştir. Bazen de imparatorun vücudu önünde betimlendiği görülür.²⁰⁸

2.2.3.4. Akakia (Kese)

Akakia, kelime anlamı olarak “hilesiz” ya da “sabır, hoşgörü” demektir. Mor ipekten silindirik bir kese olan akakia'nın içinde ölümü simgeleyen bir toz bulunur. İmparatorlar törenlerde bunu sağ ellerinde taşırlar ve sol ellerinde de globus ya da asa gibi başka objeler bulunurdu. Geç Bizans dönemi yazarlarından Thessalonika'lı Symeon, akakianın geçici imparator gücünü ve alçakgönüllülük ile ölümü simgelediğini belirtmektedir.²⁰⁹

Akakia, 8. yy.dan itibaren sikkeler üzerinde, mappanın yerine kullanılmaya başlanmıştır. İsaoria ve Amorium Hanedanlığı döneminde akakia, egemenliğin sembolü olarak oldukça fazla kullanılmıştır. Hemen hemen hem imparator hem de ardılı tarafından sağ ya da sol elde kullanılmıştır. 867'den sonra daha az yaygın olarak karşımıza çıkar. Yine de buna rağmen VI. Leon follisleri, VII. Konstantinos soliduslarında, 11. yüzyılda VIII. Konstantinos histamena ve tetarteralarında, VI. Mikhael'in tetarteralarında, Eudokia ve ve IV. Romanos'un histamenalarında görülür.²¹⁰

2.2.3.5. Skepter (Hükümdarlık Asa'sı)

Skepter Roma konsüllerinin otorite ve güçlerinin sembolüdür. İmparatorlar tarafından konsüllerin diğer alametleri gibi kullanımı benimsenmiştir. Konsül diptikonlarında genellikle konsül asalarının tepesinde bir kartal bulunmaktadır.²¹¹ 7.yy.dan itibaren tepesinde haç bulunan asalar da kullanılmaya başlanır. Asa, Bizans

²⁰⁷Alexander P. Kazdan, “Mappa”, **ODB**, Oxford University Press, 1991, V.2, s.1294.

²⁰⁸**DOC 2/1**, s.86-87

²⁰⁹Alexander P. Kazdan, “Akakia”, **ODB**, Oxford University Press, 1991, V. 1, s.42.

²¹⁰**DOC 3/1**, s.133-34

²¹¹Alexander P. Kazdan, “Skepter”, **ODB**, Oxford University Press, 1991, V.3, s.1849.

imparatorluk ritüellerinde 11. yüzyılın başlarına kadar oldukça küçük rol oynayan objelerden biridir. “Seremoniler Kitabı”da standart olarak kullanılan ve hükümdar tarafından değil de, çeşitli hizmetliler tarafından taşınan bir alamet olarak tarif edilmektedir.²¹²

7. yüzyıl sikkelerinde hem haçlı asa ve kartallı asa görülür. Focas’ın bakır birimlerinde imparatorun sol elinde kısa haçlı asa vardır. Antiokheia’da basılan bakır Focas birimlerinde ise kartallı asa yer alır. Aynı durum II. Tiberius ve Mauricius sikkelerinde de görülür. Heraclius’un ve II. Constans’ın bazı follislerinde, uzun haçlı asa, ya da oldukça nadiren tepesinde kristogram bulunan asa görülür. Leontios sikkelerinde gene uzun haçlı asa vardır.²¹³

8. ve 9. yüzyılda haçlı asalar I. Basileios’dan İrene’ye kadar yaygın olarak kullanılmıştır. Genellikle yöneticinin sol elinde ve sol omuzuna dayalı betimlenmiştir. Bununla birlikte haçlı asa imparatoriçeler ve imparator ardılları için de favori obje olarak görülmektedir. Haçlı asa tutan imparator genellikle loros giyimlidir. İsauria Hanedanlığı dönemine kadar sikkeler üzerinde asalar az tasvir edilmiştir 10.-11. yüzyıl sikkeleri üzerinde ise, imparatorlar tarafından tutulan asalar, dönemin mozaik ve minyatür gibi eserleri ile de paralellik göstermektedir.

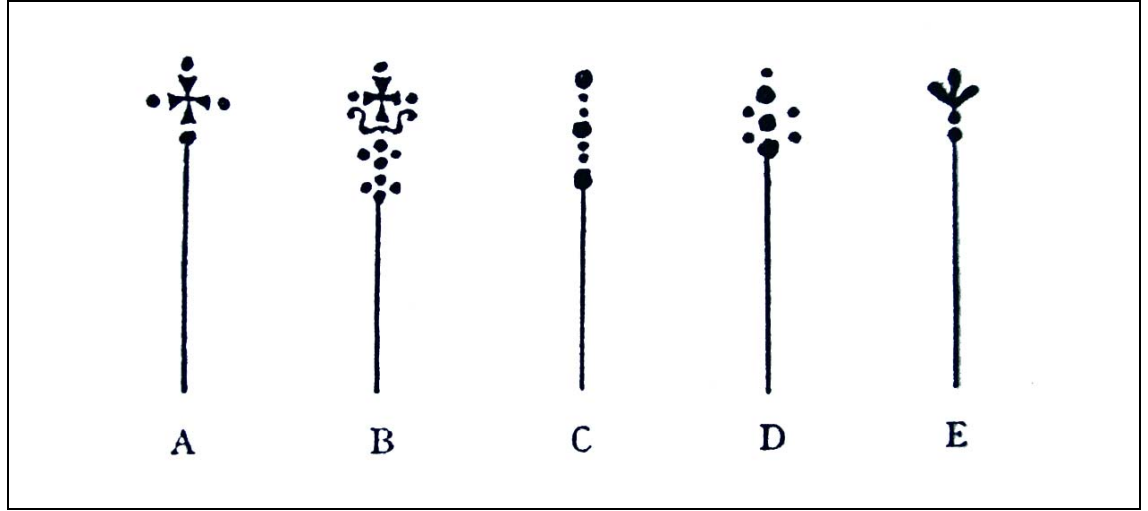
Buna göre Tablo 5-A’da görülen asa çeşidi, 8-9.yüzyıl asalarından çok farklıdır. Haç asanın sapından ayrı olarak betimlenmiştir. Latin haçını andıran haçın kolları sonunda birer küre yer alır. Tablo 5-B’de görülen asa oldukça süslüdür ve yaşayan haçı sembolize etmektedir. Sadece 1081 öncesi IX. Konstantinos’un histamenasında betimlenmiştir. Asa noktalı bezemeler ile haça bağlanmaktadır. Tablo 5-C’deki sade, küresel bezemeli asa sadece iki kez imparatoriçe tasvirlerinde kullanılmıştır. Asanın tepesindeki dairesel bezemeler muhtemelen büyük kıymetli bir değerli taş dekorasyonunu göstermektedir. Bu tip Zoe tetarteronu ve Eudokia histamenasında kullanılmıştır. Tablo 5-D’de görülen daha süslü küresel bezemeli asa Theodora’nın tetarterasında kullanılmıştır. Tablo 5-E’de betimlenen asanın tepesinde üç yapraklı bir

²¹²DOC 3/1, s.140.

²¹³DOC 2/1, s.87-88

bitkisel motif yer almaktadır.²¹⁴ Sikkelerde 11. yüzyıl boyunca asa genellikle sağ elde tutulmuştur.

Tablo 5: İmparatorluk Asaları

DOC, 1973, s.141

2.2.3.6. Labarum (Sancak)

Askeri sancaklar Hellenistik dönemden itibaren pek çok farklı devletin orduları tarafından kullanılmıştır. Roma sancakları genellikle her lejyonda farklılıklar gösterirdi. Uzun bir kargıdan oluşan sancakta en tepede o birliği sembolize eden tanrısal bir sembol (örneğin Jupiter'in kartalı vs.); altında birliğin ismi yer alan bir dikdörtgen kumaş; ve onun altında birliğin savaşa beraber katıldığı ve komutasında zafer kazandığı imparatorların küçük büstlerinden oluşan dairesel bezemeler bulunurdu.

M.S. 311'deki Milvia köprüsü savaşı öncesinde, I. Konstantinus, kendi ordusunda çok sayıda bulunan Hıristiyan askerlerin ve savaşacağı karşı orduda gene bulunan Hıristiyan askerlerin (ki çoğu savaş esnasında Konstantinus'un safına geçmiştir) sempatisini kazanmak için bir Hıristiyan sembolünü ordu sembolü olarak

²¹⁴DOC 3/1, s.138-41

kullanmaya izin verir. Rivayete göre imparatora tanrı göklerde “Hog Signo Eris” (bu sembolle kazanacaksın) yazısı yazarak bir kristogram göstermiştir. Bu sembol Milvia köprüsü savaşında Konstantinus askerleri tarafından kalkanlarına boyanır ve lejyon sancağına işlenir. Bu tarihten sonra da, lejyon sancaklarında pagan tanrı sembolleri yavaş yavaş ortadan kalkarak kristogram kullanılmıştır.²¹⁵

Kayserili Eusebius, labarumu üzerinde haç tasviri bulunan hıristiyan askeri sancağı olarak tarif etmiştir. Bu sancağın I. Konstantinus’un “Milvia Köprüsü” savaşı öncesi bizzat imparator tarafından tasarlandığı düşünülmektedir. Konstantinus ve ordusu gökten haçın indiği hayalini gördükten sonra imparator sancağı yeniden şekillendirmiştir. Sonuçta uzun bir kargının ucunda üzerinde haç olan bir sancak biçimlenmiştir. Erguvani kumaş üzerine dokunmuş bu sancak imparator ve oğlunun büstlerinde tasvir edilmiştir.²¹⁶

4. yüzyıl sikkelerinde ve büyük madalyonlar üzerinde kullanılmıştır. Sikkeler üzerindeki alanın sınırlı olması sebebiyle genellikle sancak üzerinde kristogram kullanılmıştır. Sikkeler üzerinde 4. yüzyıldan sonra görülmemesine karşın V. Konstantinos’un Sicilya soliduslarında yeniden ortaya çıkar ve Theophilos döneminde de tekrar kullanılmaya başlanır. Labarum I. Romanos sikkelerinde bir asa formundadır. Sikke üzerinde sadece bir imparator büstü ile betimlendiğinde labarum imparator tarafından dikey tutulur ve imparator eli sancağın altındadır. Labarum 11. yüzyıl sikkelerinde ayakta betimlenen imparatorlarının da değişmez objesidir. Theophilos’dan VII. Konstantinos’a kadar sancakta sabit ya da noktalı haç ve “X” yer alır. II. Nikephoros’dan sonra sancak üzerinde haç beş nokta ile tasvir edilmeye başlamıştır. VIII. Konstantinos’dan sonra ise sancak üzerindeki model tek bir örnek olarak devam etmiştir.²¹⁷

²¹⁵G.P.Baker, **Constantine The Great and The Christian Revolution** (London: Eveleigh Nash & Grayson,1931), s.114-115.

²¹⁶Timothy E. Gregory ve A. Cutler, “Labarum”, **ODB**, Oxford University Press, 1991, V.2, s.1167.

²¹⁷**DOC 3/1**, s.134-138

2.2.4. Portre

Bizans sikkelerinde portreler genellikle çok detaylı değildir. Özellikle erken Bizans sikkelerinde farklı imparatorların portreleri oldukça standarttır ve birbirlerine benzemektedir.

6. yy.ın tremisis ve semisislerde diğer sikkelere göre daha realist tasvir edilmiş büstler görülmektedir. Ama bu sikkelerde de portre teknik olarak basittir. I. Anastasius ve Mauricius dönemleri arasındaki imparator betimlemelerinin kostümlerinde küçük farklılıklar göze çarpsa da, her iki imparatorun görünüşleri hemen hemen aynıdır. Bakır birimlerde ve soliduslarda cepheden ya da profilden görünüşler benzer biçimdedir. Bunlar sadece miğfer ya da taç gibi giyilen aksesuarlarda farklılıklar gösterirler. Ancak yüz temelde aynıdır, imparator yaşlırsa da portresi değişmemektedir.

7. yüzyılda Focas'dan Leontios'a kadar olan dönemde sikkeler üzerindeki betimlemelerde realist üslup biraz daha artar. Focas'ın büstlerinde, daha önceki Bizans imparatorlarında gösterilmeyen sakal ve saç şekli gibi detaylar vurgulanmıştır. Bu durum sikkeler dışında Focas'ın tasvir edildiği mühür, gümüş damgaları ve ağırlıklarda da görülür.

Heraclius gibi bazı imparatorların portreleri imparatorlar yaşlandıkça yenilenmiştir. Heraclius'un sikkelerinde üç farklı tipte portresi görülür. Erken portrelerinde imparator sakalsızdır. Daha sonraki portrelerde kısa sakallıdır. İmparatorun Pers savaşından dönüşünden sonra yapılan portrelerinde çok uzun sakallı ve bıyıklı betimlenmiştir. Buna rağmen geç sikkelerde Heraclius, oğulları Constantinus ve Heraclonas ile birlikte betimlenirken bazen sakalsız ve tamamen erken ve geleneksel tarzda portrelenebilmiştir.

II. Constans'ın 680-685 arasında basılan son dönem sikkelerinde imparatorun gözleri, göz kapakları, kaşları daha detaylı işlenmiştir. Yanak kontürleri vurgulanan bu

portrede imparatorun dudakları, dalgalı bıyıkları ile örtülmüştür. Bu portre, belki de bütün Bizans sikkeleri içinde en realist olanıdır.

7. yy. sonundan itibaren sikkelerde portreleşmedeki alçak kabartma ve realist üslup terk edilerek, linear çizgilerden oluşan yeni bir üsluba geçilir. Bu durum yüzün görünümündeki detayların verilmesini kısıtlamıştır. Bu üslupla yapılan portrelerin geneli gerçekçilikten tamamen uzakken, III. Tiberius döneminde yapılanlar biraz daha başarılıdır. II. Iustinianus'un erken sakalsız büstleri de benzer niteliktedir. İmparator'un gençliği yuvarlatılmış olgunlaşmamış bir yüz şekli ile verilirken, geç büstlerde bu yuvarlatılma azaltılarak sakal eklenmiş ve böylece yaş vurgulanmıştır. Leontios sikkelerinde de, imparatorun şişman, yuvarlatılmış, kısa sakallı tasviri dikkat çeker.²¹⁸

8-11. yüzyılda sikkeler üzerinde çok az imparator tasvir edilmiştir. Bunların çoğu standart, şablonlaşmış birbirine benzeyen portrelerdir. İmparatorların yüzlerindeki küçük farklılıklar, ikonografik geleneklerin değişmesi ile oluşabildiği gibi, diğer yandan her yeni imparatorun, kendisinden öncekinden farklılığını vurgulamak için de bilinçli olarak amaçlanmıştır. İsauria ve Amorium Hanedanlığı sikkelerinde de düzgün ve dikkatli dizayn olsa da hemen hepsi gene tek düzedir. Makedonya hanedanlığı döneminde de realist portre örnekleri sınırlıdır.²¹⁹

12. yüzyılda, I. Andronikos ve daha sonra ardıllarının sikkelerinde imparatorların uzun ve çatallı sakallı tasvirleri görülmektedir. Ancak Son Palaiologos imparatorlarının tasvirleri ise kaba ve anlaşılmazdır.²²⁰

2.3. Dini ve Çeşitli Tipler

2.3.1. Viktoria

Daha erken sikkelerde yoğun bir şekilde kullanılan Tanrı ve Tanrıça tasvirleri, bir Hıristiyan devleti olan Bizans İmparatorluğunun sikkelerinde yoktur. Dolayısıyla pagan geleneğinden gelen coğrafi yer personifikasyonları, Konstantinopolis'inki dışında Bizans sikkelerinde ortadan kalkar. Aynı durum, olgu personifikasyonlarının (Annona,

²¹⁸ DOC 2/1, s.88-94

²¹⁹ DOC 3/1, s.142-143; Grierson, 1999, a.g.e., s.30.

²²⁰ Grierson, 1999, a.g.e., s.31.

Fortuna vs.) biri dışında hepsi ortadan kalkmıştır. Ancak, pagan geleneğinde kültürel amaçlı olmaktan çok, politik amaçlarla sıkça kullanılan kanatlı Viktoria (=zafer) tiplemesinin kullanımı Anastasius'un sikkelerinde devam eder. Viktoria figürü aslında değişmeden II. Iustinianus sikkelerinde ara sıra görülse de artık, bu figür Melek tasviri olarak algılanmaktadır.

Viktoria sikkeler üzerinde genellikle ayakta , bazen otururken ya da koşarken ve yürürken betimlenmiştir. Ender olarak da yüz yüze bakan iki Viktoria betimlemesine rastlanmaktadır.

Ayakta Viktoria figürü ilk olarak Anastasius dönemi soliduslarında daha sonra I. Iustinus, I. Iustinianus, II. Iustinus solidus ve tremissis'lerinde devam eder ve son olarak Mauricius'un semissis ve tremissis'lerinde görülür. Ayakta tasvir edilen Viktoria tunik, pallium ya da khiton giyimlidir ve elinde asa taşır.

Oturan Viktoria figürü, yine I. Anastasius, I. Iustinus, I. Iustinianus, II. Iustinus dönemi semissis'lerinde görülür. Oturan Viktoria genellikle çıplak betimlenir. Bir kalkan yada ganimet anıtı üzerine "XXXX" yazar durumda gösterilir.

Yürüyen Viktoria figürü de yine aynı imparatorların tremissis'lerinde devam eder. Focas'ın semissis ve tremissis'lerinde ve Heraclius'un gümüş sikkelerinde son bulur. Koşan Viktoria figürü sadece imparator I. Anastasius ve I. Iustinianus'un aureus'unda görülür. Koşan ya da yürüyen Viktoria'nın elinde çelenk, haçlı globus ya da palmiye yer alır.

Yüz yüze bakan iki Viktoria figürü sadece I. Iustinianus'un solidus'larında görülür. Aralarında ise uzun bir haç bulunur.²²¹

2.3.2. Melek

²²¹DOC 2/1, s.67, 94; Nilay Yılmaz Emre, Bizans Sikkelerinde Dinsel Unsurlar, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü EskiÇağ Tarihi Bili Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1999, s.8, 61.

Melek figürü ilk olarak I. Iustinus dönemi soliduslarında görülmektedir. Bu soliduslarda profilden tasvir edilen Viktoria'nın yerini cepheden tasvir edilen melek figürü almıştır. II. Iustinianus döneminde sikkeler üzerinde de betimlenen melek figürü II. Iustinus, Mauricius ve Focas dönemlerinde de görülür. Daha çok soliduslarda kullanılan melek figürü Heraclius ile son bulur.²²²

Bizans sikkelerinde melek figürleri ya ayakta tam boy olarak görülmektedir. Ayakta tam boy Melek figürlerinde melek cepheden tasvir edilmiştir. Genellikle pallium ve tunik giyer. Sağ elinde uzun bir asa ya da haç tutar. Asanın tepesinde ise kristogram yer alır. Sol elinde globus ya da haçlı globus bulunur.²²³

2.3.3. Konstantinopolis

Konstantinopolis betimlemesi de pagan tasvir sanatından kalan bir mirastır. Şehrin kendisini sembolize eden Konstantinopolis, sikkeler üzerinde başında miğfer, tunik ve manto giymektedir. Bir elinde kalkan ve mızrak tutarak ve başındaki miğferle askeri yönü vurgulandığı gibi, diğer elinde tuttuğu haç ile dinsel önderliği, globus ile de dünya hakimiyeti vurgulanmıştır.²²⁴ Bu figür sadece I. Anastasius ve II. Iustinianus dönemi sikkelerinde görülür.

2.3.4. Khristogram

Khristogram İsa'yı temsil eden bir monogramdır. İlk olarak Geç Roma sikkelerinde Magnentius (İ.S.350-353) döneminde ortaya çıkmıştır. Bizans sikkelerinde ise, I. Anastasius'dan itibaren kullanılmıştır. Khristogram bazen bir Melek ya da imparator tarafından taşınan asanın tepesinde olabileceği gibi, bir globus üzerinde de betimlenmiş olabilir. Ayrıca tek başına bir tip olarak betimlendiği örnekler vardır. Tek başına bir tip oluşturduğu örneklerde üç farklı şekilde görülmektedir. Birincisi çelenk içinde gösterilen (.....). Bu tip I. Iustinus dönemi sikkeleri ile görülmeye başlar ve I. Iustinianus, II. Tiberius, Mauricius ile devam eder ve Heraclius ile son bulur. İkinci

²²²DOC 2/1, s.67.

²²³Emre, a.g.e., s.62

²²⁴Aynı, s.8, 63

(.....), yalnızca I. Iustinianus'un bakır birimlerinde görülür. Üçüncü (.....) tipte, çelenk ya da daire içinde betimlenen khristogramın kolları arasında yıldız ve harf bulunur. I. Iustinianus, II. Iustinus, Mauricius, Focas döneminde görülen bu tip VII. Konstantinos döneminde son bulur. Daha çok gümüş ve ender olarak da bakır birimlerde görülür.²²⁵

2.3.5.Haç

Bizans sikkelerinde resmedilen dinsel unsurların başında haç gelmektedir. İsa'nın çarmıha gerilişini sembolize eden haç I. Theodosius (İ.S.379-395) döneminde imparatorluk seremonilerinde önemli bir yer alır. İsa'nın ölüme karşı zaferinin sembolü olan haç, imparatorlar için düşmanlara karşı kazanılan zaferin sembolüdür. Geç Roma sikkeleri üzerinde 5. yüzyılda tek başına ya da globus üzerinde betimlenmiştir. 6. yüzyıl sonlarından itibaren ise, doğu sikkelerinde en çok betimlenen dini simge olmuştur. Bizans sikkelerinin neredeyse hepsinde görülen haç, genellikle imparatorların taçlarının tepesinde, asanın ya da globusun tepesinde, sikkelerinin arka yüzlerindeki değer harfinin üzerinde, yine sikkelerin arka yüzlerinde tek başına görülebilmektedir. Haç'ın ana tip olarak en çok kullanıldığı dönem doğal olarak ikonaklazma dönemine denk gelen yıllardır.

Haç, ayakta Viktoria figürünün yerini alarak Tiberius döneminden Heraclius dönemi sonrasına kadar altın birimlerde düzenli olarak kullanılan arka yüz tipi olmuştur. II. Iustinianus döneminde İsa büstünün önemli bir tip olarak ortaya çıkması ile ortadan kalkmış, ancak 9. yüzyılda yeniden canlanmıştır.²²⁶

Bizans sikkeleri üzerinde ana tip olarak 4 çeşit haç vardır. Ancak bunların varyasyonlarının sayısı çoktur. Dört ana tip haçlar şunlardır: 1-Sade Haç, 2- Patrik Haçı, 3-Latin Haçı, 4-Potent Haç.

Sade Haç, haç kollarının eşit (Yunan Haçı) ya da haçın gövdesini oluşturan dikey kolun kıs olduğu örneklerdir. Sade haç, basamaklar üzerinde tek başına ya da bazen hilal bazen de çelenk ve noktalardan oluşan bir bordür içinde betimlenmektedir. Bu

²²⁵ Aynı, s.9,72

²²⁶ DOC 2/1, s.94-95

haçlar değerli taşlarla, noktalarla ya da ışınlarla süslenmiş olabilir. Bu tür haç örnekleri sikkeler üzerinde I. Iustinianus ile başlar ve II. Theodoros dönemine kadar devam eder.

Patrik Haçı, esas haçın üst kolu üzerine yerleştirilmiş ikinci haçın bulunduğu haç tipidir. Sikkeler üzerinde tek başına, bir kaide üzerinde ya da basamaklar üzerinde tasvir edilmiştir. Noktalardan ya da çiçeklerden oluşmuş bezemeler ile dekore edilmiş örnekleri de vardır. Patrik haçı sikkeler üzerinde ilk kez Theophilos döneminde ve sonra VI. Leon ile I. Aleksios dönemlerinde görülür. Basamaklar üzerinde kaideli Patrik haçı I. Aleksios döneminde de görülür.

Latin Haçı, haçın gövdesini oluşturan dikey kolun oldukça uzun ve haç kollarının ucunun düz olduğu tiptir. Latin haçı sikkeler üzerinde genellikle bir kaide ya da kaidesiz betimlenmiştir. Kaide üzerinde bulunan örneklerde kaide üzerinde hilal ya da bitkisel süslemeler yer alır. Latin haçı kolları bazen birer küre ile sonlanmış olabilir ve bazen de kolların kesişme yerinde bir haç daha bulunabilir. Latin haçı betimlemelerine ilk kez Anonim follislerde rastlanır. Daha sonra imparator IV. Romanos döneminde son bulur.

Potent Haç, haçın her bir kolunun bitiminde dikey kısa bir çubuk bulunan haç tipidir. Sikkeler üzerinde Potent haç çok çeşitli tiplerde betimlenmiştir. Sade olarak betimlendiği örneklerin yanında çelenk içinde bulunan örnekleri de mevcuttur. Potent haçın basamaklar üzerinde, kaide üzerinde, globus üzerinde ve palmiyeler arasında örnekleri de bulunur. Genellikle basamaklar üzerindeki tipi gümüş hexagram'larda 7. ve 8. yüzyılda görülür. Birimler üzerindeki dağılımı tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Potent Haç ve Varyasyonları

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15

1-5 Solidus

9-11 Tremissis

6-8 Semissis

12-15 Hexagram

DOC 2/1, 1968, s.97

Altın sikkelerde potent haçın kullanımı 720'de sona ermiştir. İmparator I. Nikephoros dönemlerinde yeniden canlanmıştır. 9. yüzyılda kaide ve globus üzerinde haçın kullanımı unutulmuştur.

Potent haç iki imparatorun arasında basamak, kaide ya da globus üzerinde de tasvir edilmiş olabilir. Bu tip haç ilk kez imparator II. Tiberius döneminde görülür ve imparator Ioannes III. Dukas döneminde son bulur. Sikkeler üzerinde en yoğun görülen haç tipi Potent haçlardır.

III. Leon tarafından da basamaklar üzerinde Potent Haç kullanılmıştır. İmparator VI. Leon'un hükümdarlığının sonuna kadar yaklaşık iki yüzyıl boyunca gövdenin, haç

kollarının ve kol uçlarının oranlarında çok az değişiklik ile bu gelenek devam etmiştir. Haç kollarının kesişiminde bir İsa madalyonunun kullanıldığı örneklerde vardır. Bu tip örneklerde İsa yerine bir imparator madalyonunun yerleştirildiği tasvirler de görülür. Bu imparatorlar I. Romanos, II. Nikephoros ve I. Ioannes'dir.

Bizans sikkeleri üzerinde bu ana tiplerin dışında uçları harf ile biten haçlar da görülür. Bu tip ilk kez I. Iustinianus döneminde görülmüş ve imparator II. Romanos döneminde son bulmuştur. Bir başka tip ise imparator Heraclius döneminde görülen, kaideli ya da kaidesiz uçları çatallaşmış haç örnekleridir. Bunların dışında III. Leon, VI. Leon ve VII. Konstantinos döneminde görülen haç kolları küçük haçlarla sonlanan ve bazen basamaklar ve kaide üzerinde bulunan haç tipleri de vardır. Bu tip haçlar bazen basamaklı kaide ya da globus üzerinde imparator ve Baş melek ya da imparator ve imparatoriçe arasında bulunur. Bu tip haçlar imparator II. Nikephoros, X. Konstantinos, VII. Mikhael ve III. Nikephoros dönemlerinde görülür.²²⁷

II. Basileios döneminde ise, haçın oldukça süslendiği görülmektedir. Haç genellikle globus üzerindedir ve globusun altında bir hilal bulunur. Eğer haç kaide üzerinde ise, kaide çeşitli çiçek motifleri ile süslüdür. 11. yüzyılda haç, gümüş birimin normal bir tipi olmaktan çıkmıştır. Anonim follislerde ve bakır birimlerde önem kazanarak önceleri harflerle daha sonra semboller ve süslemeler ile dekoratif hale gelmiştir. İsa'nın üzerinde öldüğü yaşayan ağacı sembolize eden yapraklı kaide üzerinde haç kullanımı yoğunlaşmıştır. Ortaçağ sanatında iyi bilinen bir motif olan bu bezeme fildişleri, metal işler ve mimari plastik gibi öğelerde de kullanılmıştır.²²⁸

2.3.6. İsa

İsa figürü ilk olarak Geç Roma sikkelerinde kullanılmıştır. Evlilik töreni için basılan soliduslarda görülmektedir. Ancak kullanımı oldukça nadirdir. İsa figürü ilk kez imparator II. Theodosius'un (M.S.408-450) kızı Eudokia ve III. Valentinianus'un (M.S.422-462) evlilik töreni için basılan sikke üzerinde görülür. Daha sonra İmparator Marcian ve Pulcheria'nın (M.S.450-457) ve imparator I. Anastasius ile Ariadne'nin yine

²²⁷Emre, a.g.e., s.70-71

²²⁸DOC 3/1, s.175; Emre, a.g.e., s.9-10.

evlilik törenleri için basılan soliduslarda da yer alır. Bu sikkelerin ön yüzlerinde imparatorun askeri kıyafetli bir tasviri ve sikkenin arka yüzünde ise İsa, imparator ve eşinin ayakta tasviri yer almaktadır. Bu sikkelerin hiç birinde İsa ana tip değildir.²²⁹ Oldukça sınırlı basılmış bu tip sikkeler Bizans sikke tiplerini etkilememiştir. İsa burada hristiyanlanmış imparatorluk kültü ya da dindarlığı göstermek amacıyla özel sembolik sebepten dolayı sikke üzerinde yer almaktadır.²³⁰

İsa'nın büst halinde sikkeler üzerinde ana tip olarak tasvir edilmesi II. Iustinianus tarafından başlatılmıştır. İslamiyetin 678 yılındaki zaferinden sonra II. Iustinianus Troullo Konsili'nde Bizans altın sikkelerinin ikonografisinde bir reform yaptırarak, ve muhtemelen İslamiyete bir tepki olarak sikkelerin ön yüzüne İsa tasviri yerleştirmiştir.²³¹ II. Iustinianus döneminde İsa'nın iki farklı tipi kullanılmıştır. İlk önceleri çok saygın biçimde uzun saçlı ve sakallı olarak "Pantokrator" tipinde daha sonra "Suriye Tipi" denilen kısa saçlı ve sakallı daha genç olarak tasvir edilmiştir.²³²

III. Leon döneminde başlayıp II. Mikhael dönemine kadar süren ikonaklazma döneminde (726-843) sikkeler üzerinde haç betimlemeleri ortaya çıkmıştır. Ancak 843 yılında ikonaklazma döneminin bitmesi ile imparator II. Iustinianus döneminde kullanılan büst halindeki sakallı İsa tasvirlerinin, II. Mikhael döneminden itibaren yeniden sikkeler üzerinde tasvir edilmeye başladığı görülür.²³³

I. Basileios döneminde altın birimler üzerinde tahta oturan İsa betimlemeleri yer almaya başlamıştır. 80 yılı aşkın bir süre bu betimleme soliduslar üzerinde yer almış ve bu soliduslara "senzata" adı verilmiştir.VII. Konstantinos döneminde ise İsa cepheden büst halinde tasvir edilmiştir. Bu tasvir 1028 yılına kadar altın birimlerde kullanılmıştır. Ayakta İsa betimlemesi oldukça nadirdir.²³⁴

²²⁹DOC 3/1, s.146.

²³⁰James D. Breckenridge, *The Numismatic Iconography of Justinian II (685-695,705-711 A.D)*, (New York: American Numismatic Society,1959), s.1, dip not.1

²³¹Michael Angold, *Byzantium The Bridge From Antiquity to the Middle Ages* (London: Phoenix Press, 2001), s.57-58.

²³²DOC 3/1, s.146

²³³Emre, *a.g.e.*,s.11

²³⁴DOC 3/1, s.146.

Bu dönem sikkeleri üzerinde İsa tasvirlerinde, baş tamamen cepheden, buna karşın saçları hafif asimetriktir. İsa'nın sol tarafındaki saçlar biraz daha uzun ve omuza dökülmektedir. İsa'nın bıyığı ve sakalı normal uzunluktadır. Ancak bir örnekte sakalı biraz daha uzun vurgulanmıştır. İsa nimbusludur ve nimbusun içinde noktalarla dekore edilmiş haç bulunur. II. Basileios ve sonrasında bu dekorda geniş, süslü ve özel işaretler yer almıştır. II. Iustinianus dönemi soliduslarında ise İsa nimbussuz, başı arkasında yalnız haç varken tasvir edilmiştir. İsa'yı otururken göstere betimlemelerde, İsa genellikle sağ elini yukarı kaldırmış ve kollu tunik giyerken gösterilmiştir. Omuzlarında pallium ya da himation denilen pelerin vardır. Sikkeler üzerinde İsa'nın elindeki Kutsal Kitap kapalıdır ve kapağında genellikle nokta bezemeler görülür. İsa eğer de olsa elinde rulo (volumen) tutarken de betimlenmiştir.

II. Iustinianus döneminde sikkeler üzerinde iki tip İsa tasviri olmasına rağmen 9.-11. yüzyıllar arasında bu tiplerin sayısı dokuza çıkar (tablo 7.A-B).

Tip 1: Bunların birincisi, İsa'nın "Lir Arkalıklı Taht"ta betimlendiği örneklerdir (Tablo 7.A,1a-1d). Tablo 6'da görüleceği üzere bu tip taht'ın formu ve İsa'nın tasvirine göre dört farklı tiptedir.

Tip 2: İsa'nın "Kare Arkalıklı Taht"ta tasvir edildiği örneklerdir. Yine bu grup da taht'ın formu ve İsa'nın tasvirine göre dört farklı tiptedir (Tablo 7.A, IIa-IIc).

Tip 3: İsa'nın "Arkalıksız Taht"ta betimlendiği örneklerdir (Tablo 7.A, III)

Tip 4: İsa'nın ayakta betimlendiği örneklerdir. İsa'nın ayakta betimlenmesi ilk kez imparator I. Aleksios döneminde görülür ve II. Theodoros ile son bulur. Üç farklı tipte karşımıza çıkar.

a- İsa, Khalkitis: Khalke'deki İsa tasvirinin benzeri olduğu için bu isim ile anılmaktadır. Burada İsa sakallı, kolobion ve himation giyimlidir. Sağ elini takdis pozisyonunda yukarı kaldırmış, sol elinde İncil tutmaktadır. İsa'nın nimbusu yoktur, ancak başının arkasında haç yer alır. Nimbuslu tasvirlerine de

rastlanmaktadır. Bu tip betimleme imparator III. Ioannes döneminde ve latin taklidi sikkelerde görülür (Tablo 7.A,IVa)

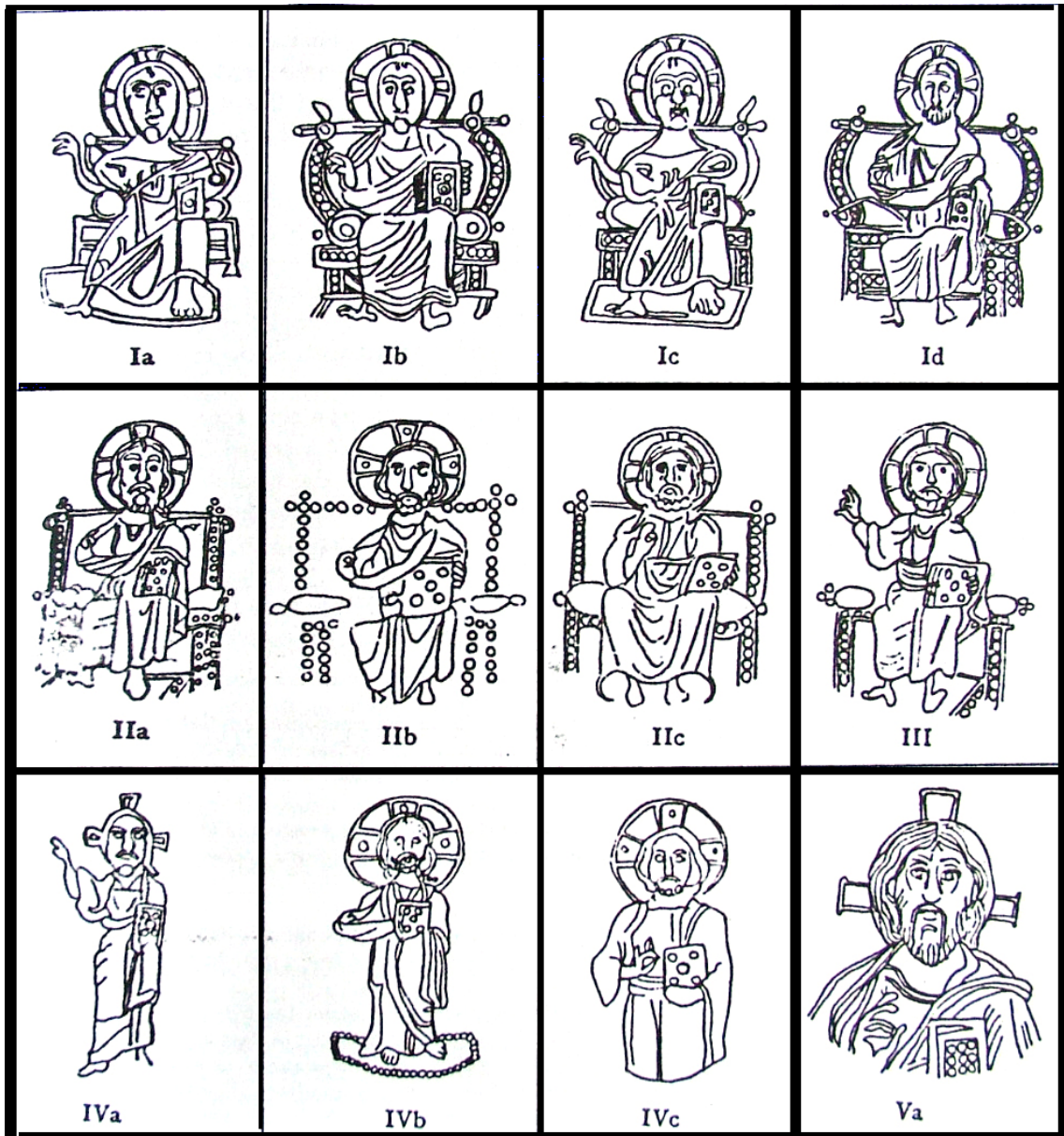
- b- İsa, Souppedion: Souppedion üzerinde betimlenen İsa sakallı ve nimbusludur. Kolobion ve himation giyer, sol elinde incil tutar. İsa'nın Souppedion üzerinde tasvir edilmediği, ancak benzer ayakta tasvirleri de vardır. Bu tip İsa tasviri ilk kez imparator Theodora döneminde başlamıştır. Daha sonra imparator X. Konstantinos, I. Manuel, II. Ioannes, I. Aleksios ve III. Aleksios döneminde devam etmiştir. VIII. Mikhael dönemi ile bu tip tasvir son bulur (Tablo 7.A, IVb)
- c- İsa, Antiphonetes: İsa figürü dizlerine kadar gösterilmiştir. Sakallı haç nimbuslu, tunik ve himation giyimlidir. Sağ elini takdis pozisyonunda yukarı kaldırmış, sol elinde incil tutar. Bu tasvir sikkeler üzerinde ilk kez imparatoriçe Zoe döneminde görülmüştür. Anonim follislerde de görülen bu tip III. Nikephoros döneminde son kez görülür (Tablo 7.A, IVc)

İsa'nın ayakta betimlendiği bu üç ana tipin dışında latin taklidi sikkelerde görülen orans pozisyonunda da tasviri mevcuttur. Ayrıca İsa'nın yine ayakta bir imparator ile betimlendiği örnekler de vardır. Bunlar İsa'nın imparatora taç giydirdiği betimlemelerdir. İsa burada sakallı ve nimbusludur. Tunik ve himation giyer. Sol elinde incil tutar. İmparator ise labarum, kılıç, haçlı globus gibi objelerden birini tutarken gösterilmiştir.

Tip 5: İsa'nın büst şeklinde cepheden, sol eli ile göğsünün altında kitap tutarken ve sağ elinin de kitaba doğru betimlendiği örneklerdir. Bu tipler İsa'nın fiziksel özellikleri (sakallı, kıvrırcık ya da düz saçlı v.b), duruşu, kıyafetini ve incili tutuşundaki farklılıklar göz önüne alınarak altı alt gruba ayrılmaktadır. (Tablo 7.B, Va-f).

Tip 6: İsa'nın büst şeklinde cepheden, sol eli ile göğsünün altında kitap tutarken ve sağ elinin vücuduna doğru betimlendiği örneklerdir (Tablo 7.B, VI).

Tablo 7.A: İsa Tasvirleri.

Tablo 7.B: İsa Tasvirleri

DOC 3/1, 1973, s.153

Tip 7: İsa'nın büst şeklinde cepheden, sol elinde kitap ve sağ eli pelerinini kaldırır durumda betimlendiği örneklerdir (Tablo 7.B, VIIa-b)

Tip 8: Sikkeler üzerinde en sık görülen betimlemesi sekizinci grubu oluşturan "Pantokrator" tasviridir. Bu betimlemelerde İsa, cepheden, uzun saçlı ve sakallıdır. Genellikle üzerinde kolobion ve üzerine himation giyer. Sağ elini takdis pozisyonunda

yukarı doğru kaldırır (Tablo 7.B, VIII). Genellikle sol elinde incil vardır. Başının arkasında bazen nimbuslu bazen nimbussuz haç bulunur. İlk olarak II. Iustinianus dönemine karşımıza çıkan bu betimleme III. Ioannes dönemi ile son bulur.

Tip 9: İsa'nın elinde bir rulo tuttuğu örneklerdir. Bu tipte İsa sağ elini takdis pozisyonunda yukarı kaldırmış, sol elinde de rulo tutar vaziyette betimlenmiştir (Tablo 7.B,IX). Bu tip Anonim G ve Nikephoros Bryennius follislerinde görülür.²³⁵

Erken Palaiologoslar döneminde İsa genellikle otururken, bazen tek başına ayakta ya da ayakta bir imparatoru kutsarken betimlenmiştir. Geç dönemde ise, yine büst şeklinde stavraton üzerinde tasvir edilmiştir. Emmanuel İsa oldukça az betimlenmiştir. 14. yüzyılda artık önceki İsa tasvirleri görülmez. Ancak buna rağmen çok az da olsa bir yenilik vardır. Bu yenilik, İsa'nın ayakta ya da diz çökmüş bir imparatoru taçlandığı betimlemesidir.²³⁶

2.3.7. Meryem

Meryem figürü sikkeler üzerinde ilk kez imparator VI. Leon (M.S.886-912) döneminde yer almıştır. Meryem bu sikkelerde orans duruşundadır. Daha sonra VII. Konstantinos (M.S.913-959) döneminde Nikopios (Meryem'in göğsünde İsa figürlü madalyon tuttuğu tip) olarak betimlenmiştir. II. Nikephoros (M.S.963-969) ve I. Ioannes (M.S.969-976) dönemlerinde Meryem büstü sikkeler üzerinde imparatorun yanında tasvir edilmiştir. II. Basileios (M.S.976-1025) döneminde de yine Nikopios tipi görülür.

Sikkeler üzerinde Meryem tasviri en yoğun olarak III. Romanos (M.S.1028-1034) döneminde görülmektedir.²³⁷ Romanus soliduslarında Meryem ayakta ve

²³⁵DOC 3/1, s.146-169; Emre, a.g.e.,s.11, 63-65.

²³⁶DOC 5/1, s.74

²³⁷III. Romanos, Peribleptos Kilisesinin ve Manastırının kurucusudur. Romanos Blakhernia Kilisesi'nde eski bir Meryem ikonu bulmuştur. Bu ikonanın Kopernaum'da bulunarak I. Leon tarafından Konstantinopolise getirildiği bilinmektedir. Blakherna'da bulunan bu ikonanın şehrin başlıca hazinelerinden biri olduğu kabul edilmektedir. Ayrıca bu dönemde Büyük Saray'ın yavaş yavaş terk edilmesi ve Blakherna'ya taşınması sonucu Romanos'un sikkelerinde imparatorun Meryem'e bağlılığının bir göstergesi olarak Meryem betimlemeleri görülür.

Romanos'u taçlandırırken, tetarteron'ları üzerinde Nikopois Meryem, gümüş sikkelerinde Hodegetria Meryem (kollarında çocuk İsa tutan Meryem) betimlemesi görülmektedir.

III. Romanos'dan sonra da Meryem tipleri çoğalmıştır. Meryem orans duruşunda ayakta, İsa büstü ile, imparatoru taçlandırırken ya da imparator ile birlikte aralarında haç ya da labarum tutarken betimlenmiştir. Kalkoprateia ya da Hagiosoritissa olarak bilinen Meryem tipi (Meryem yarım sağa dönük ve dua eder biçimde ellerini kaldırmış) 12. yüzyıla kadar sikkeler üzerinde görülmez. Bununla birlikte bu dönemde sikkeler üzerinde Meryem, arkalıklı ya da arkalıksız tahta otururken de betimlenmiştir.

Meryem'in kostümü genellikle hep aynıdır. Uzun kollu bir tunik ve Maphorion olarak bilinen bir pelerin takar. Bu pelerin başını örter ve ayak bileklerine kadar uzanır. Maphorion'un alnına ve omuzlarına denk gelen yerlerinde haç şeklinde düzenlenmiş dört noktadan oluşan bir bezeme yer alır.

10-11.yüzyıllar arasında görülen Meryem tasvirleri altı gruba ayrılmaktadır:

- 1- Orans duruşunda Meryem büstü (Blakhernitissa)
- 2- Orans duruşunda ayakta Meryem
- 3- Orans duruşunda Meryem büstü, göğsünde İsa madalyonu yer alır (Episkepsis)
- 4- Meryem büstü İsa madalyonu tutarken (Nikopios)
- 5- Ayakta Meryem çocul İsa'yı tutarken (Hodegetria)
- 6- Ayakta ya da büst şeklinde bir imparator ile birlikte Meryem

10-11. yüzyılda sikkeler belirli bir hiyerarşi içindedir. Soliduslar ya da histamenon'larda İsa betimlemeleri belirgin olarak yer alırken Meryem betimlemeleri tetarteron ya da gümüş birimlerde karakteristiktir. Bu kural istisna olarak yalnızca VI. Leon ve Zoe ile Theodora sikkelerinde görülmez. Bunun nedeni ise araştırmacılar tarafından şöyle açıklanmaktadır; ya bu dönemde bu kural tam oturmamış ya da Zoe ve Theodora'nın imparatoriçe yani kadın olmaları ile ilişkilidir. Histamenonlarda ise

Meryem arka yüzde betimlenirken ön yüzde İsa tasviri yer almaktadır. Bakır sikkelerde de Meryem İsa'nın altında bir pozisyonda betimlenmiştir.²³⁸

1081 öncesi ayakta ya da büst Meryem çeşitlemeleri görülürken, Komnenoslar döneminde oturan ya da Hogiosoritissa tipte Meryem betimlenmiştir. Palaeologoslar döneminde VIII. Mikhael'in hyperpyronlarında Konstantinopolis surlarında orans duruşunda betimlenen Meryem figürü görülmektedir. Meryem'in Episkepsis olarak bilinen tipi ise bu dönemde mühürlerde karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte yüksek arkalıklı tahta oturan Meryem betimlemeleri de görülür.²³⁹

2.3.8. Azizler ve Diğer Önemli Kişiler

Hıristiyan dünyasının tanınan ve sevilen azizleri Bizans sikkeleri üzerinde oldukça geç dönemde tasvir edilmeye başlanmıştır. İlk aziz tasvirlerinin adlarına dikkat edildiğinde bunların aynı adı taşıyan imparatorların sikkelerinde betimlendiği görülür.

240

Aziz Aleksandros

Aziz Aleksandros sikkeler üzerinde ilk betimlenen azizdir. Bu aziz, Konstantinopolis'in 4. yüzyılda piskoposudur. Aleksandros'un (912-913) solidusunda görülen aziz, imparatorun başına taç koyarken resmedilmiştir. Aziz bu sikkelerde yaşlı, sakallı ve uzun bir tunik giyerken betimlenmiştir.²⁴¹

Aziz Mikhael

Aziz Mikhael tasviri ilk kez imparator IV. Mikhael'in (M.S.1034-1041) histamenonunda görülür. Aziz bu sikkelerde kanatlı başmelek şeklinde tasvir edilmiştir. Uzun kollu bir tunik giymektedir. Sikkeler üzerinde Baş melek Mikhael'in

²³⁸ DOC 3/1, s.169-171

²³⁹ DOC 5/1, s.75-76

²⁴⁰ Tekin, 1999, a.g.e., s.53; Ayrıca bu bölüm için bkz., Grierson, 1999, a.g.e., s.36-37; DOC 3/1, s.174; DOC 5/1, s.77-81; Emre, a.g.e., s. 16-18, 67-69

²⁴¹ DOC 3/1, s.174.

büst olarak, yarım boy halinde, tam boy halinde ya da imparator ile birlikte tasvirleri bulunmaktadır. Büst halinde betimlemelerinde genellikle divitision²⁴² ve yakalı loros giyer. Sağ elinde kılıç, asa ya da mızrak bulunur. Sol elinde ise haçlı globus tutar. Büst halinde betimlemeleri imparator I. İsakios ve III. Ioannes dönemlerinde görülür. Tam boy betimlenmiş Baş melek Mikhael bazen kısa askeri bir tunik ve sagio, bazende divitision ve sade bir loros giyer. Sağ eli ile mücevherli bir asa, labarum ya da omuzuna dayadığı kılıç tutar. Sol elinde haçlı globus bulunur.²⁴³

Aziz Andronikos

Ephesos'lu soylu bir ailenin üyesi olduğu bilinen Aziz Andronikos, imparator Diokletianus döneminde Anazarbus'da işkence görmüştür. Aziz ilk kez İmparator II. Andronikos'un (M.S.1282-1328) tetartera'sında betimlenmiştir. Bu sikkelerde Aziz Andronikos genç, kıvrıkcık saçlı ve sağ eli ile göğsünde haç tutarken tasvir edilmiştir.²⁴⁴

Aziz Demetrios

Aziz Demetrios imparator Maximianus döneminde Thessalonika'da şehit edilen asker azizdir. Aziz sikkeler üzerinde ilk kez I. Aleksios Komnenos'un (M.S.1081-1118) Thessalonika'da basılan sikkelerinde ve yine Palaiologoslar döneminde Thessalonika darphaneleri sikkelerinde görülür. Aziz sikkeler üzerinde büst olarak, tahta otururken, ayakta, imparator ile aralarında haç ya da labarum tutarken ya da Thessalonika şehrinin maketini tutarken tasvir edilmiştir. Aziz Demetrios sikkelerde genellikle sakalsız ve nimbuslu betimlenir. Tunik, zırh ve sagion giyimlidir. Bir elinde kılıç, diğer elinde kalkan ya da mızrak tutar.²⁴⁵

Aziz Georgios

²⁴²Divitision: Loros ya da sagion altına giyilen uzun kollu ve ayak bileklerine kadar uzun beyaz ya da mor elbise.

²⁴³DOC 3/1, s.174.

²⁴⁴DOC 5/1, s.77.

²⁴⁵DOC 5/1, s.78; Guy Lacam, *Civilisation Et Monnaies Byzantines* (Paris: 1974), s.353.

Bizans sanatında en çok tasvir edilen azizlerden biri olan Aziz Georgios sikkeler üzerinde büst halinde, ayakta ya da imparator ile birlikte betimlenmiştir. İlk kez II. Ioannes Komnenos'un (M.S.1118-1143) sikkeleri üzerinde betimlenmiştir. Aziz bu tasvirlerinde sakalsız, nimbusludur. Kısa askeri tunik, zırh ve sagion giyimlidir.²⁴⁶

Aziz Nikolaos

Denizcilerin ve çocukların koruyucu azizi olarak bilinen aziz Myra başpiskoposudur. Sikkeler üzerinde ilk tasviri Nikaia imparatorluğu döneminde ortaya çıkar. Oldukça yaşlı, sakallı ve nimbuslu betimlenmiştir. Üzerinde genellikle piskopos kıyafeti bulunmaktadır.²⁴⁷

Aziz Theodoros

Aziz Theodoros da Aziz Georgios ve Aziz Demetrios gibi asker azizlerden biridir. Genellikle atlı bir savaşçı olarak resmedilen aziz, sikkeler üzerinde ilk kez imparator I. Manuel Komnenos'un (M.S.1143-1180) sikkelerinde büst olarak betimlenmiştir. Yarım boy halinde imparator I. İsakios, II. Thodoros ve Ioannes Dukas döneminde görülür. Ayakta ve imparator ile birlikte tasvir edildiği sikkelerde vardır. Aziz genellikle sakallı ve nimbusludur. Kısa askeri tunik, zırh ve sagion giyimlidir. Sağ elinde mızrak, sol elinde kalkan taşır.²⁴⁸

Aziz Tryphon

Phrygia'da şehit edilen aziz sikkeler üzerinde ilk kez imparator II. Theodoros Laskaris (M.S.1254-1258) ve VIII. Mikhael Palaiologos (M.S.1259-1282) sikkelerinde görülür. Bu sikkelerde aziz sakalsız ve nimbusludur. Tunik ve kolobion giyimlidir.²⁴⁹

²⁴⁶ DOC 5/1, s.79.

²⁴⁷ DOC 5/1, s.80.

²⁴⁸ DOC 5/1, s.81; Lacam, a.g.e., s.353-355.

²⁴⁹ DOC 5/1, s.81.

Diğer Dini Figürler

Ahijah

Peygamber Ahijah (Krallar 3, 11:29) II. Andronikos Palaiologos'un (M.S.1282-1328) basilikon'unda imparator ile birlikte ayakta tasvir edilmiştir.²⁵⁰

Vaftizci Yahya

Ayakta Vaftizci Yahya tasviri Bizans sikkeleri üzerinde iki kez görülür. Birincisi V. Ioannes Palaiologos (M.S.1341-1391) ve VI. Ioannes Kantakuzenos'un (M.S.1347-1352) bir basilicon'unda ve diğeri yine V. Ioannes Palaiologos'un "florin"inde. Basilicon üzerindeki tasvirindeki aziz ayakta ve nimbusludur. Uzun saçlı ve uzun sakallıdır. Kısa bir tunik giyer ve sağ eli göğsündedir. Sol elinde haç ve kitap bulunmaktadır. Aziz ikinci tasvirinde yine ayakta betimlenmiştir. Nimbuslu, uzun saçlı ve sakallıdır. Üzerinde kısa tunik bulunmaktadır. Sağ eli yukarıda ve sol elinde haç tutmaktadır.²⁵¹

Konstantinos ve Helene

Aziz Konstantinos ve annesi azize Helene, Bizans resim sanatında genellikle bir haçın iki yanında tasvir edilmişlerdir. İsa'nın çarmıha gerildiği haçı Kudüs'ten İstanbul'a getiren imparator ve imparatoriçe olmaları nedeniyle aziz ve azize kabul edilmişlerdir. Konstantinos ve Helene sikkeler üzerinde ya aralarında kaide üzerinde uzun gövdeli patrik haçı tutarken ya da tek başlarına boydan hafif sağa dönük betimlenmişlerdir. Her ikisi de genellikle işlemeli loros ve taçlı gösterilmiştir. Ayrıca Konstantinos'un bir imparator ile birlikte tasvir edildiği sikkelerde ikisi arasında uzun gövdeli patrik haçı, tepesi yıldızlı mızrak, üzeri dekoratif labarum ya da haçlı globus

²⁵⁰DOC 5/1, s.77.

²⁵¹DOC 5/1, s.79.

bulunur. İlk olarak imparator III. Aleksios Angelos (M.S.1195-1203) dönemi sikkelerinde son olarak da Manuel Dukas döneminde görülmüştür.²⁵²

Kerubim ve Seraphim

İki ya da dört kanatlı Melek olan Kerubim ve altı kanatlı melek olan Seraphim figürleri sikkeler üzerinde ilk kez 13. yüzyıl ortasında VIII. Mikhael (M.S.1259-1282) ve II. Andronikos (M.S.1282-1328) sikkelerinde görülür.²⁵³

3. YAZITLAR

Roma imparatorluğunun resmi dili ve alfabesi Latince'dir. Bu nedenle erken Bizans sikkeleri üzerinde görülen yazılar önceleri Latince'dir. Latincenin kullanıldığı dönem kabaca Anastasius'tan Heraclius iktidarının sonuna kadardır. Dolayısıyla 6. yüzyılda halen Latincenin egemen olduğu, 7. yüzyılda ise, özellikle II. Constans'tan (641-668) itibaren Grekçe harflerinin Latince olanlarla yan yana kullanıldığı görülür.²⁵⁴

Yazıtlar genellikle sikke üzerinde yar alan büstün baş bölümünü çevreleyecek biçimde yerleştirilmiştir. Ancak büstü tamamen daire biçiminde çevreleyen örnekler de vardır (Grierson 1999, res.27). Bunun yanında daire biçiminde çift sıra yazıt da yer alır. Ayrıca dikey yazıt da bulunur.

Yunanca yazı Bizans sikkeleri üzerinde ilk kez II. Constans'ın follislerinde görülür. Bu yazıtta "en touto nika" (bununla (kristogram) zafer kazan) yer almaktadır. Yazıtta, Constantinus'un "Milvian Köprüsü" savaşı sırasında gökyüzünde gördüğü ve sonra sancağa işlettiği kristogram eşlik etmektedir. Ancak Latincenin Grekçe yazı karakteri ile tamamen değiştirilmesi 11. yüzyıl ortalarında gerçekleşmiştir.²⁵⁵ (Latince ve Grekçe harfler için bkz.Tablo 8)

²⁵²DOC 5/1, s.78; Lacam, a.g.e., s.355-56.

²⁵³DOC 5/1, s.77,80-81.

²⁵⁴Tekin, 1999, a.g.e.,s.34

²⁵⁵Grierson, 1999, a.g.e., s.38

Roma imparatorluk sikkelerinde ön yüzlerde 4. ve 5. yüzyıllarda kullanılan unvan ve sıfatlar, önceleri Bizans sikkelerinde de görülür: D N (Dominus Noster, “Efendimiz”), P F (Pius Felix, “dindar, talihli”), P P (Perpetuus, “ebedi”), AVG (Augustus, “kutsal”) gibi. Fakat zamanla bunların yerini Grekçe unvan ve sıfatlar almaya başlamıştır. AVG(ustus) yerine 8. yüzyıldan itibaren BASILEUS (kral) ve daha sonra ΔΕΣΠΟΤΗΣ (despotes) kullanılmıştır.²⁵⁶

Tablo 8: Sikkeler üzerinde kullanılan Latince ve Grekçe harfler

A	Α, Β, Δ, Α, Λ, Α, Δ, Α.
B	Β, Β, β, β, R.
C	С, С.
D	Δ, Ο, Θ, d, Ϛ, ϛ, Δ, Δ.
E	Ε, Ε, Ε, F, H.
G	С, С, С, Ϛ, ϛ, G, Γ.
H	H, H.
K	K, C.
L	L, L, Λ.
M	M, M, M, M.
N	N, H.
P	P, Π, Π.
R	R, P, I.
S	S, Σ, С, Z, Ϛ.
T	T, T.
U	V.
V	V, Ч.
Θ	Θ.
Ξ	Ξ, Ξ, I, I, Z.
Υ	Υ.
Φ	Φ.
Ω	Ω, Ω, ω
δ	= Ϛ.

Goodacre, 1967, s.15

²⁵⁶Tekin, 1999, a.g.e., s.35

Bizans sikkelerinin kullanılan bir başka sıfat “ortodoks”dur. VI. Mikhael’in (1056-577) iktidarında miliaresion’un arka yüzünde kullanılmıştır. Bu sıfat, 1054 yılındaki Roma ile olan uyuşmazlık sonrası kullanılmıştır. Yine sikke üzerinde kullanılan bir diğer sıfat ise “porphyrogenitus”dur. Bu sıfat imparator VII. Konstantinos’un miliaresion’unda kullanılmıştır. 11. yüzyılın başlarında, 8. yüzyıldan başlayarak ilerleyen aile isimleri de sikke yazıtlarında görülmüştür. Aile ismini ilk kullanılan imparator X. Konstantinos’dur. X. Konstantinos’un miliaresion’unun arka yüzünde “Tanrı Annesi imparator Konstantinos Dukas’a yardım et” yazısı görülür. Daha sonra aile adları IX. Konstantinos İsaakios Komnenos’un gümüş birimlerinde karşımıza çıkar. İmparator yazıtlarında dikkat çeken bir başka kullanım ise I. Aleksios ve sonrasında görülen, dikey köşe yazısı olarak düzenlenen yazıttır.²⁵⁷

Sikkenin arka yüz yazıtları da başlangıçta Latince’dir. Genellikle 4. ve 7. yüzyılda Viktoria ya da haç tamamlayıcı öge olarak görülmektedir. Başlangıçta “VICTORIA AVGVSTORVM” (imparatorların zaferi) ya da GLORIA ROMANORVM (Romalıların ihtişamı) yazıtı kullanılmıştır. 4. ve 5. yüzyıllarda iktidarda olan imparator sayısı, sikke üzerinde, AVG(GG)’deki G’lerin sayısı ile belirtiliyordu: AVGGG gibi. Ancak bu uygulama zamanla standart bir biçime dönüşmüştür. İktidarı paylaşan imparatorların sayısına bakılmaksızın önce üç G, daha sonra da iki G olarak kullanılmıştır. Bu durum başta tek bir imparator bile olsa böyle idi. İsauryan hanedanlığı döneminde, sikke arka ve ön yüzünde oldukça uzun yazıtlar görülmektedir. Örneğin IV. Leon’un nomismata’sında sikke arka yüzünde “Büyükbabası Leon, babası Konstantinos” ve ön yüzde “oğul ve torun Leon, genç Konstantinos” yazıtı yer alır. Özellikle 9. yüzyıl ve sonrasında görülen dini tiplerin yazıtında, önce kısmen Latince daha sonra tamamen grekçe yazı karakteri kullanılmıştır.²⁵⁸

Bizans Sikkelerinin üzerinde görülen Bazı Yazılar

IC XC	: İsa
MP ΘP	: Tanrının annesi
IC XC NIKA	: İsa kazanır; İsa’nın zaferine

²⁵⁷Grierson, 1999, **a.g.e.**,s.39; “Despotes” için bkz., R.Guilland, “Etudes sur l’histoire Administrative de l’empire Byzantin. Le Despote, ΔΕΣΠΟΤΗΣ”, **Revue des Etudes Byzantines**, 17(1959), s.52-89.

²⁵⁸Grierson, 1999,**a.g.e.**, s.40

EN T TO NIKΑ	: Zafer burada; bununla kazanabilirsin
Ih CRISTOS RCX RCτNANTIVM	: İsa, krallar kralı
IhSϸS XRISTϸS bASILEϸ bASILE	: İsa, krallar kralı
EMMANOVAHA	: Tanrı bizimledir

4. HARFLER VE RAKAMLAR

Bizans bronz sikkelerinin arka yüzlerinde yer alan değer işareti, atölye ve tarih için Grekçe ya da Latince harfler ve rakamlar kullanılmıştır. Bazen de hem Grekçe hem de Latince bir arada kullanılmıştır.

Değer İşaretleri için kullanılan harfler ve sayılar:

Genel olarak

M	: 40 nummi
K	: 20 nummi
I	: 10 nummi
Є	: 5 nummi
A	: 1 nummi

Alexandria Darphanesinde

IB	: 12 nummi
S	: 6 nummi
Γ	: 3 nummi
ΛΓ	: 33 nummi

Thessalonika Darphanesinde

IS	: 16 nummi
H	: 8 nummi
Δ	: 4 nummi
Γ	: 3 nummi
B	: 2 nummi

Carthage ve bir çok darphanede

XXXX	: 40 nummi
XXX	: 30 nummi
XX	: 20 nummi
X	: 10 nummi

Atölye için kullanılan harfler (A- Є arası sadece bakır sikkelerde kullanılmıştır)

A	: Atölye 1	B	: Atölye 2
Γ	: Atölye 3	Δ	: Atölye 4
Є	: Atölye 5	Z	: Atölye 6
H	: Atölye 8	I	: Atölye 10

6. yüzyıldan 8. yüzyılın başlarına kadar görülen ve iktidar yılına işaret eden sayılar

I	: 1. iktidar yılı
II	: 2. iktidar yılı
III	: 3. iktidar yılı
IIII	: 4. iktidar yılı
Ϟ	: 5. iktidar yılı
ϙ veya ϞI	: 6. iktidar yılı
ϙI veya ϞII	: 7. iktidar yılı
ϙII veya ϞIII	: 8. iktidar yılı
ϙIII veya ϞIIII	: 9. iktidar yılı
X	: 10. iktidar yılı

Dolayısıyla XϙI ya da XϞII, 17'ye; XXϞI 27'ye; XXϞII ya da XXϞIII 28'e işaret etmektedir. Hem değer ve atölye işareti hem de tarihler sikkenin arka yüzünde yer almaktadır. Tarihler genellikle dikey olarak yer almaktadır: X / X / ϞI gibi.²⁵⁹

5. MONOGRAMLAR

Monogram, isim ya da unvan gibi sıfatların ya da bir dua'nın kısaltılmış harflerinin bir kombinasyonudur. Monogramlar mimaride, kontrol damgalarında, ağırlıklarda, sikke ve özellikle mühürlerde karşımıza çıkmaktadır. Monogramlar en çok 6-8. yüzyılda, ender olarak 9-12. yüzyılda görülür. Palaiologoslar döneminde ise özellikle mimaride yeniden kullanılır. En yaygın formu, "kutu tipi"nde olanlarıdır.²⁶⁰

²⁵⁹Tekin, 1999, **a.g.e.**, s.36-37.

²⁶⁰Wolfram Horandner, "Monogram", **ODB**, Oxford University Press, 1991, V.2, s.1397.

Uzun isimlerin dar alanda ifade edilmesi sikke geleneğinde çok önceden beri görülen bir uygulamadır. Bizans sikkelerinde de imparator adlarını ifade eden monogramlar kullanılmıştır.²⁶¹ Bizans sikkelerinde imparator monogramları en yoğun olarak 7. yüzyıl sikkelerinde kullanılmıştır. Bizans sikkelerinde monogramlar kabaca üç şekilde başlamıştır. Birincisi “kutu ya da kare”, ikincisi “çapraz haç ya da haç”, üçüncüsü ise harflerin yan yana kullanıldığı örneklerdir. “Kutu” tipindeki monogramlar “H”, “N” gibi harfler ile oluşturulur. Sikkeler üzerinde genellikle 6. yüzyılın ortasında görülür. “Haç” monogramda ise harfler haçın kollarına yerleştirilir. Haç monogramda “I” ve “T” gibi harfler kullanılır. 7. yüzyıl sikkelerinde ise en fazla üç ya da dört harfin yan yana kullanıldığı monogramlar yoğun olarak görülmektedir.²⁶²

8. ve 11. yüzyılda kişi isimleri monogramı küçük rol oynar. Genellikle bu yüzyıllarda sikkeler üzerinde imparatorların tam ismi görülür. Ancak 8. yüzyıl ortalarında Sicilya’da basılmış küçük boyutlu follislerde ve 11. yüzyılda Konstantinopolis’in benzer küçük boyutlu gümüş birimlerinde imparator monogramları görülür. Bununla birlikte 865-989 yılları arasında Kherson (Kırım) sikkelerinde monogram yerine bir ya da iki harf kullanılmıştır. Sikkeler üzerinde imparator monogramı olmayan monogramlar bu yüzyıllarda görülmez. Geleneksel kristogram (“.....”, “.....”) neredeyse hiç görülmez. Sadece bir kez III. Leon’un kalkanında karşımıza çıkar. İsa genellikle “IC XC”, Meryem ise, “MP, ΘV” ile tanımlanmıştır.²⁶³

5-7. yüzyıl ve 10 yüzyılda imparator isimlerinin monogramı yaygınken, Palaiologoslar döneminde bir yenilik olarak aile isimlerinin monogramı kullanılmıştır. Aile isimleri önce 10. yüzyıl belgelerinde, sikkeler üzerinde ise 11. yüzyıl ortalarında görülür. Ancak sikkeler üzerinde monogram olarak kullanılması 1261’den önce görülmez.²⁶⁴

²⁶¹Tekin, 1999, a.g.e., s.35-36

²⁶²DOC 2/1, s.107-110

²⁶³DOC 3/1, s.189-190

²⁶⁴DOC 5/1, s.93.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KATALOG VE DEĞERLENDİRME

1. KATALOG

Katalogda Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nden 951 ve Isparta Arkeoloji Müzesi'nden 392 olmak üzere toplam 1343 sikke yer almaktadır. Sikkeler genel nümismatik yayınlarında kabul gören sisteme göre kataloglanmıştır. Bu sisteme göre önce kronolojik olarak Bizans imparatorları, darphaneler, sikke metali ve sonra birimi esas alan bir sıra izlenmiştir. Daphane sırasında DOC'da kullanılan sıra izlenmiştir. Bu sıra şöyledir: Konstantinopolis, Thessalonika, Nikomedia, Kyzikos, Antiokheia, Kartaca, Roma, Alexandretta.

Katalogda önce sikkenin ön ve arka yüz tasvirleri verilmiştir. Ardından sikkenin tarihi ve katalog numarası yer almaktadır. Katalogda sikke metali kısaltılarak verilmiş, ardından altın ve gümüş birimlerde önce ağırlıkları sonra çapları yazılırken; bakır birimlerde önce çapları sonra ağırlıkları esas alınmıştır. Daha sonra sikkenin kalıp yönü, ofis harfi ve yıl rakımı verilmiştir. Ardından Referans/Bibliografya bilgisi bulunmaktadır. Referans verilirken sikkenin ön ve arka yüz tasvirleri kadar ağırlığı, çapı, kalıp yönleri dikkate alınmıştır. Sikkenin envanter numarası verildikten sonra sikkelerin de incelenen diğer buluntu türleri gibi aynı şekilde ele alınması gerektiği düşüncesi ile eserin buluntu şekli ve buluntu yeri ve müzeye geliş tarihleri bilgileri de eklenmiştir.

Anonim A2 Grubu sikkelerin, üzerindeki süslemelerinin çeşitliliğine göre 50 ila 60 varyasyonu bulunmaktadır. Anonim A2 follisler DOC'daki tabloya göre kataloglanmışlardır. (Tablo 1) Yeni tespit edilen varyasyonlar, tiplerine en yakın

varyasyonun altına eklenmiştir.

Katalogun birinci bölümünde Yalvaç Arkeoloji Müzesi sikke koleksiyonu ve ikinci bölümünde Isparta Arkeoloji Müzesi sikke Koleksiyonu yer almaktadır. Katalog 1-951 arası Yalvaç Arkeoloji Müzesi sikke koleksiyonunu, katalog 952-1343 Isparta Arkeoloji Müzesi sikke koleksiyonunu içermektedir.

Katalogda yer alan her sikkenin fotoğrafı verilmemiştir. Fotoğrafı verilen sikkeler ise Levhalarda katalog numarası ile yer almaktadır. Dolayısıyla fotoğrafı verilen sikkenin katalog numarası karşısında Levha numarası yer almaktadır.

Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Bizans dönemine ait sikkelerin katalog numaraları ve imparatorlara göre dağılımı aşağıdadır.

<u>Katalog No</u>	<u>İmparator</u>
1-16	Anastasius
17-25	I. Iustinus
26-98	I. Iustinianus
99-192	II. Justinus
193-209	Tiberius
210-279	Mauricius
280-333	Focas
334-392	Heraclius
393-423	II. Constans
424-426	IV. Constantinus
427	II. Iustinianus
428	II. Anastasius
429-430	III. Leon
431	V. Konstantinos
432	VI. Konstantinos
433-434	V. Leon
435-436	Theophilos

<u>Katalog No</u>	<u>İmparator</u>
437-438	I. Basileios
439-448	VI. Leon
449-470	VII. Konstantinos
471-474	II. Nikephoros
475	I. Ioannes
476	II. Basileios
477-491	Anonim A1
492-640	Anonim A2
641-694	Anonim B
495-739	Anonim C
740-757	Anonim D
758	Anonim E
759-788	Anonim G
789-822	Anonim I
823-881	X. Konstantinos
882-897	IV. Romanos
898-914	VII. Mikhael
915	Aleksius Komnenus
916	I. Manuel
917-951	Bozuk-Okunamayan Sikkeler

Isparta Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Bizans dönemine ait sikkelerin katalog numaraları ve imparatorlara göre dağılımı aşağıdadır. Tespit edilen 3 define kataloğunun sonunda yer almaktadır.

<u>Katalog No</u>	<u>İmparator</u>
952-953	Anastasius I
954-955	Iustinus I
956-979	Iustinianus I
980-996	Iustinus II
997	Tiberius
998-1017	Mauricius
1018-1043	Focas
1044-1056	Heraclius
1057	Constans II
1058-1059	Theophilus
1060-1071	Leon VI
1072-1090	Konstantinos VII
1091-1092	Nikephoros II. Phokas
1093-1096	Anonim A1
1097-1136	Anonim A2
1137-1166	Anonim B
1167-1207	Anonim C
1208-1212	Anonim D
1213-1221	Anonim G
1222-1231	Anonim I
1232-1273	Konstantinos X. Dukas
1274-1282	Romanos IV. Diogenes
1283-1285	Mikhael VII. Dukas
1286-1290	Ioannes II. Komnenos
1291-1294	Manuel I. Komnenos
1295	Isaakios II. Angelos

<u>Katalog No</u>	<u>İmparator</u>
1296-1297	Aleksios III. Angelos
1298-1319	Define Anonim B
1320-1339	Define Anonim C
1340-1343	Define Konstantinos X. Dukas

KATALOGDA YER ALAN TEKNİK KISALTMALAR

AE	: Bakır
AR	: Gümüş
AV	: Altın
Ay.	: Arka yüz
Env.no.:	: Müze envanter numarası
Etüt.:	: Etütlük
ky.	: Kalıp yönü
Of.:	: Ofis Harfi
Öy.	: Ön yüz
Ref.:	: Referans/Bibliografya

1. 1. YALVAÇ ARKEOLOJİ MÜZESİ

ANASTASIUS

(11 Nisan 491-1 Temmuz 518)

Konstantinopolis

Solidus

Öy. : DNANASTA-SIVPPAVC

Büst $\frac{3}{4}$ sağa, miğferli, miğferin önünde haç bezeme var, tunik ve zırh giyimli. Sağ elinde mızrak tutuyor. Sol omzunda süvari betimli kalkan.

Ay. : VICTORI-AAVCCC

Viktoria sola, sağ elinde uzun haç tutuyor, sağ boşlukta yıldız. Kesimde: **CONOB**

M.S. 491/98

1 AV 4.39 gr., 20mm., ky.6. Sonda: H (Lev.2)

Ref.: DOC I, s.6, no.4a, MIB 4.

Env.no.: 14157.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 01.05.1995.

Tremissis

Öy. : DNANASTA-SIVPPAVC

Büst sağa, diademli, zırhlı ve paludamentumlu.

Ay. : VICTORIAAVCVSTTORVM

Viktoria sağa yürüyor, sağ elinde çelenk, sol elinde haçlı globus tutuyor. Sağ boşlukta yıldız.

Kesimde: **CONOB**

M.S. 491/518

2 AV 1.46 gr., 16mm., ky.6 (Lev.2)

Ref.: DOC I, s.9, no.10a.1, MIB 12.

Env.no.: 1530.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.08.1967.

3 AV 1.38 gr., 15 mm., ky.6 (Lev.2)

Ref.: DOC I, s.9, no.10a.1, MIB 12.

Env.no.: 1395.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 18.06.1966.

40 Nummi (Büyük)

Öy. : DNANASTA-SIVSPPAVC, büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.
 Ay. : **M**, yukarıda haç, sol ve sağ boşlukta yıldız, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 498/518

- 4** AE 31 mm., 18.1 gr., ky. 6. Of.: B (Lev.2)
 Ref.: s.19, no.23b.1, MIB 27.
 Env.no.: 2483.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Altıkapı Köyü, 14.01.1970.
- 5** AE 30/32 mm., 17.90 gr., ky.6. Of.:B
 Ref.: DOC I, s.19, no.23b.1, MIB 27.
 Env.no.: 3609.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.06.1976.
- 6** AE 32 mm., 17.5 gr., ky.6. Of.: Γ (Lev.2)
 Ref.: DOC I, s.19, no.23d.1, MIB 27.
 Env.no.: 3962.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.12.1969.
- 7** AE 37 mm., 17.7 gr., ky.6. Of.: Δ (Lev.2)
 Ref.: DOC I, s.20, no.23f.1, MIB 27.
 Env.no.: 2727.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 16.02.1972.
- 8** AE 32/34 mm., 17.5 gr., ky.6. Of.: € (Lev.2)
 Ref.: DOC I, s.22, no.23j.2, MIB 27.
 Env.no.: 2438.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.09.1969.
- 9** AE 27 mm., 17.47 gr., ky.6. Of.: €
 Ref.: DOC I, s.22, no.23j.2, MIB 27.
 Env.no.: 13906.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 06.09.1993.
- 10** AE 33 mm., 14.84 gr., ky.6. Of.: €
 Ref.: DOC I, s.22, no.23j.2, MIB 27.
 Env.no.: 4088.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.

20 Nummi

Öy. : DNANASTA-SIVSPPAVG, büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.

Ay. : **K**, solda haç, sağda Of. harfi.

M.S. 498/518

- 11** AE 27 mm., 9.3 gr., ky.6. Of.: B (Lev.2)
 Ref.: DOC I, s.23, no.24b.1.
 Env.no.: 3946.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.12.1979.
- 12** AE 25 mm., 7.77 gr., ky.6. Of.: Δ (Lev.2)
 Ref.: DOC I, s.24, no.24e.
 Etüt.: 26.
 Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 13** AE 25 mm., 7.96 g., ky.6. Of.: € (Lev.3)
 Ref.: DOC I, s.24, no.24g.1-2.
 Etüt.: 209.
 Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

Nikomedia**20 Nummi**

Öy. : Yazıt okunmuyor. Büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.

Ay. : **K**, solda haç, orta haç kolunun iki yanında **N** ve **I**, sağda Of. harfi.

M.S. 498/518

- 14** AE 25 mm., 7.89 gr., ky.6. Of.: B (Lev.3)
 Ref.: DOC I, s.31, no.43.
 Env.no.: 209.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 05.07.1965.
- 15** AE 23 mm., 7.57 gr., ky.6. Of.: B
 Ref.: DOC I, s.31, no.43.
 Env.no.: 3031.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 05.09.1973.
- 16** AE 25 mm., 7.2 gr., ky.6. Of.: B
 Ref.: DOC I, s.31, no.43.
 Env.no.: 761.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Elbengi- Söğütdibi Köyü, 16.08.1964.

I. IUSTINUS**(10 Temmuz 518-1 Ağustos 527)****Konstantinopolis****Tremissis**

Öy. : DNVISTI-NVSPPAVC

Büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu. Paludamentum broşunda bir nokta var.

Ay. : VICTORIAAVCVSTORVM

Viktoria sağa yürüyor, sağ elinde çelenk, sol elinde haçlı globus tutuyor. Sağ boşlukta yıldız.

Kesimde **CONOB**

M.S. 518/27

17 AV 1.35 gr., 16 mm., ky. 6 (Lev.3)

Ref.: DOC I, s.37,no.41, MIB 5.

Env.no.: 3910

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tırtar Köyü, 1979.

40 Nummi

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC

Büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.

Ay. : **M**, yukarıda haç, sağ ve sol boşlukta birer yıldız, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 518/27

18 AE 31 mm., 16.7 gr., ky.6. Of.:?

Env.no.: 3850.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1978.

19 AE 32 mm., 13.13 gr., ky.6. Of.:?

Env.no.: 4094.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 18.11.1980.

20 Nummi

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC

Büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.

Ay. : **K**, solda uzun haç, aşağıda ve yukarıda birer yıldız, sağda Of. harfi.

M.S. 518/27

20 AE 23mm, 7.26 gr., ky.6. Of.: Γ (Lev.3)

Ref.: DOC I, s.43, no.15c.2.

Etüt.: 131.

Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

- 21** AE 24 mm., 6.6 gr., ky. Of.:?
 Env.no.: 1788.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 24.08.1968.

Nikomedia

40 Nummi

- Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC
 Büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.
 Ay. : **M**, yukarıda haç, sağ ve sol boşlukta birer yıldız, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **NIK**

M.S. 518/27

- 22** AE 24/29 mm., 15.59 gr., ky. 6, Of.: A (Lev.3)
 Ref.: DOC I, s.48, no. 28a.2
 Env.no.: 4097.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.

- Öy. : Aynı
 Ay. : Aynı, fakat kesimde: **NIKOM**

M.S. 518/27

- 23** AE 29/30 mm., 22.24 gr., ky. 12. Of.: A
 Ref.: MIB 37.
 Etüt.: 102.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

5 Nummi

- Öy. : Yazıt okunmuyor. Büst sağa, diademli ve giyimli.
 Ay. : Kristogram, solda N, sağda €

M.S. 518/27

- 24** AE 14 mm., 2.10 gr., ky.6
 Ref.: DOC I, s.50, no. 36.2.
 Env.no.:1363.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

Kyzikos**40 Nummi**

Öy. : DNIVISTI-NVSPPAVC

Büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.

Ay. : **M**, solda K, yukarıda haç, sağda Y, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **INSC**(yıl)

M.S. 518/27

25 AE 30/ 31 mm., 17.9 gr., ky.12. Of.:B (Lev.3)

Ref.: MIB 54, DOC I, s. 52, no.41 (Δ ile).

Env.no.: 2023.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 12.06.1969.

I. IUSTINIANUS
(1 Ağustos 527-1 Kasım 565)

Konstantinopolis

Tremissis

Öy. : DNIVISTINI-ANVSPPAVC
Büst $\frac{3}{4}$ sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.
Ay. : VICTORIAAVCVSTORVM
Viktoria sağa yürüyor. Sağ elinde çelenk, sol elinde haçlı globus var. Kesimde **CONOB**

M.S. 527/65

- 26** AV 1.5 gr., 15 mm., ky. 6 (Lev.3)
Ref.: DOC I, s.75, no.19.2.
Env.no.: 701.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Antalya Serik İlçesi, 26.12.1963.

40 Nummi

Öy. : DNIVISTINI-ANVSPPAVC
Büst sağa, diaedmlı, zırlı ve paludamentumlu.
Ay. : **M**, yukarıda haç, sol boşlukta yıldız, sağ boşlukta haç, aşağıda Of. harfi. Kesimde **CON**

M.S. 527/38

- 27** AE 29/30 mm., 17.1 gr., ky. 6. Of.: Γ (Lev.3)
Ref.: DOC I, s. 79, no.28c.1.
Env.no.: 3971.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Bahtiyar Köyü, 29.01.1980.
- 28** AE 32 mm., 14.31 gr., ky.6.Of.: Δ (Lev.3)
Ref.: DOC I, s. 79, no. 28d.1.
Env.no.: 625.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Sücüllü Kasabası, 25.11.1963.
- 29** AE 30 mm., 15.9 gr.,ky.6. Of.: € (Lev.4)
Env.no.: 665.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü, 26.12.1963.
- 30** AE 29/30 mm., 16.10 gr., ky. 6. Of.:?
Etüt.: 135.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.
- 31** AE 26/30 mm., 15.22 gr., ky. 6. Of.:?
Env.no.: 14512.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

Öy. : Aynı
Ay. : Aynı, fakat sol ve sağ boşlukta birer yıldız var.

M.S. 527/38

- 32** AE 32/34 mm., 15.91 gr., ky.6. Of.:A (Lev.4)
Ref.: DOC I, s. 80, no.30a.
Env.no.: 1829.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 07.12.1968.
- 33** AE 29 mm., 15.64 gr., ky.6. Of.:A
Ref.: DOC I, s. 80, no.30a.
Etüt.: 85.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 34** AE 30 mm., 15.63 gr., ky.6. Of.:A
Ref.: DOC I, s. 80, no.30a.
Etüt.: 219.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 35** AE 29/31 mm., 14.94 gr., ky. 6.Of.:A
Ref.: DOC I, s. 80, no.30a.
Etüt.: 82.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 36** AE 29/31 mm., 16.9 gr., ky.6. Of.: Γ (Lev.4)
Ref.: DOC I, s. 80, no.32b.2
Env.no.: 3853.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova.
- 37** AE 32 mm., 17.25 gr., ky.6. Of.: €
Ref.: DOC I, s. 81, no.32.2.
Etüt.: 218.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 38** AE 32/34 mm., 15.26 gr., ky.6. Of.: € (Lev.4)
Ref.: DOC I, s. 81, no.32.2.
Env.no.: 4096.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.
- 39** AE 22/23 mm., 7.8 gr., ky.6. Of.: €
Ref.: DOC I, s. 81, no.32.2.
Env.no.: 666.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
16.12.1963.
- 40** AE 30 mm., 15.68 gr., ky.6. Of.: ?
Env.no.: 366.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 03.07.1962.

- 41** AE 30 mm., 14.6 gr., ky.6.Of.:?
Env.no.: 2013.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 12.06.1969.

20 Nummi

- Öy. : Aynı
Ay. : **K**, solda haç, yukarıda ve aşağıda yıldız, sağda Of. harfi.

M.S. 527/38

- 42** AE 23 mm., 8 gr., ky. 1. Of.: Δ (Lev.4)
Ref.: DOC I, s. 81, no. 33c.2.
Env.no.: 3045.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Kuyucak Köyü, 06.10.1973.

40 Nummi (Tarihli)

- Öy. : DNIVSTINI-ANVSPPAVC
Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer giymiş, zırlı ve kalkanlı, kalkan üzerinde süvari betimi, sağ elinde haçlı globus tutuyor. Sağ boşlukta haç.
Ay. : **M**, solda A/N/NO, yukarıda haç, sağda tarih, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**.

M.S. 538/39

- 43** AE 39/40 mm., 23.02 gr., ky.6.Of.:A; tarih: XII (Lev.4)
Ref.: DOC I, s. 83, no. 37a.1 vd.
Env.no.: 4196.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 10.06.1982.
- 44** AE 39/40 mm., 23 gr., ky.12. Of.:?; tarih: XII
Etüt.: 24.
Müze Geliş Şekli: 2001 Yılı Antiokheia Kazısı.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Nypheum önü, buluntu no: 47, 15.06.2001.

M.S. 539/40

- 45** AE 39 mm., 23.65 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: X / III
Ref.: DOC I, s.85, no. 38d.1 vd.
Etüt.: 103.
Müze Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.
- 46** AE 40 mm., 22.83 gr., ky.6. Of.: Δ; tarih: X / III
Ref.: DOC I, s. 85, no.38d.1 vd.
Etüt.: 108.
Müze Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.
- 47** AE 38/39 mm., 22.69 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: X / III (Lev.5)
Ref.: DOC I, s. 85, no.38d.1 vd.
Env.no.: 1472.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Özgüney Köyü, 17.05.1967.

M.S. 540/41

- 48** AE 39 mm., 22.06 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: X / II / II (Lev.5)
 Ref.: DOC I, s. 86, no. 39d.1
 Env.no.: 858.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Elbengi- Söğütdibi Köyü,
 15.10.1964.

M.S. 541/42

- 49** AE 28/29 mm., 21.76 gr., ky.6. Of.: €; tarih: X / Ƴ (Lev.5)
 Ref.: DOC I, s. 88, no. 40e.2.
 Env.no.: 14393.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 24.11.1997.
- 50** AE 30 mm., 11.67 gr., ky.6. Of.: €; X / Ƴ
 Ref.: DOC I, s. 88, no. 40e.2.
 Env.no.: 365.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 03.07.1962.

M.S. 543/44

- 51** AE 35 mm., 16.40 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: X / Ƴ / II (Lev.5)
 Ref.: DOC I, s. 89, no. 42b.1 vd.
 Env.no.: 678.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Hisarardı Köyü, 26.12.1968.

M.S. 544/45

- 52** AE 34 mm., 20.9 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: X / Ƴ / III
 Ref.: DOC I, s. 90, 43a.
 Env.no.: 2015.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 12.06.1969.

M.S. 550/51

- 53** AE 29 mm., 14.6 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: X / X / II / II (Lev.5)
 Env.no.: 638.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
 26.12.1963.

M.S. 554/55

- 54** AE 31/32 mm., 15.12 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: X / X / Ƴ / II (Lev.5)
 Ref.: DOC I, s. 93, no. 51b.
 Env.no.: 3277.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 13.01.1975.
- 55** AE 31/32 mm., 17.5 gr., ky. 6. Of.: Γ; tarih: X / X / Ƴ / II (Lev.6)
 Env.no.: 956.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Elbengi-Söğütdibi Köyü, 17.12.1964.

M.S. 556/57

- 56** AE 31 mm., 17.22 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: X / X / X
 Ref.: DOC I, s. 93, no. 53b.
 Env.no.: 1566.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Körküleri Köyü, 26.01.1967.
- 57** AE 31 mm., 16.81 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: X / X / X (Lev.6)
 Ref.: DOC I, s. 93, no. 53b.
 Env.no.: 6761.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 27.04.1989.

M.S. 560/61

- 58** AE 31 mm., 17.8 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: X / XX / II / II
 Ref.: DOC I, s. 94, no. 58b.
 Env.no.: 1044.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Elbengi-Söğütüdü Köyü, 13.05.1965.

20 Nummi

- Öy. : Aynı
 Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, kesimde Of. harfi.

M.S. 538/39

- 59** AE 33 mm., 10.59 gr., ky. 6. Of.: €; tarih: X / II(Lev.6)
 Ref.: DOC I, s. 96, no. 62d.
 Env.no.: 1568.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Körküleri Köyü, 26.01.1967.

M.S. 539/40

- 60** AE 29/31 mm., 12.9 gr., ky. 12. Of.: Γ; tarih: X / III (Lev.6)
 Ref.: DOC I, s. 96, no. 63c.
 Etüt.: 21.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gelendost Balçı Köyü, 25.09.2000.

M.S. 541/42

- 61** AE 32 mm., 10.53 gr., ky. 6. Of.: ?; tarih: X / Ч
 Env.no. 14153.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 28.09.1994.

Tarihi Belli olmayan

- 62** AE 24/25 mm., 9.34 gr., ky.6
 Etüt.: 210.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

Thessalonika**20 Nummi**

Öy. : Aynı

Ay. : **K**, solda A/N/NO, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **TES**

M.S. 562/63

- 63** AE 21/22 mm., 5.90 gr., ky. 6; tarih: XXX / **CI** (Lev.6)
 Ref.: DOC I, s. 108, no. 104.
 Env.no.: 3619.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Akçasar Köyü, 05.07.1976.

M.S. 563/64

- 64** AE 20/21 mm., 6.7 gr., ky. 6; tarih: XXX / **CII** (Lev.6)
 Ref.: DOC I, s. 108, no. 105.1.
 Env.no.: 2759.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.05.1972.
- 65** AE 23 mm., 5.11 gr., ky. 6; tarih: XXX / **CII**
 Ref.: DOC I, s. 108, no. 105.1.
 Env.no.: 1235.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 27.03.1966.

Nikomedia**40 Nummi**

Öy. : DNIVISTINI-ANVSPPAVC

Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer giymiş, zırlı ve süvari betimli kalkan. Sağ elde haçlı globus tutuyor, sağ boşlukta haç.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **NIKO**

M.S. 542/43

- 66** AE 36/37 mm., 19.08 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: X / **CI** (Lev.7)
 Ref.: DOC I, s. 114, no. 120a.1 vd.
 Env.no.: 3611.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.06.1976.

M.S. 543/44

- 67** AE 34 mm., 20 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: X / **CI** / **II** (Lev.7)
 Ref.: DOC I, s. 114, no. 123a.1.
 Env.no.: 2996.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Körküler Kasabası, 07.06.1973.

20 Nummi

Öy. : Aynı

Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **NI**

M.S. 538/39

68 AE 29/30 mm., 10.68 gr., ky. 6; tarih XII (Lev.7)

Ref.: DOC I, s. 119, no. 140.1.

Env.no.: 6657.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 29.09.1988.

69 AE 28/29 mm., 7.8 gr., ky. 6; tarih XII

Ref.: DOC I, s. 119, no. 140.1.

Env.no.: 3851.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.

M.S. 546/47

70 AE 27/28 mm., 10.5 gr., ky. 6; tarih: XX (Lev.7)

Ref DOC I, s. 121, no. 147.1.

Env.no.: 1917.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Terziler Köyü, 09.05.1969.

M.S. 558/59

71 AE24 mm., 7.27 gr., ky.6; tarih: XXX / II

Ref.: DOC I, s. 122, no. 154.

Env.no.: 3028.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 05.09.1973.

10 Nummi

Öy. : DNIVSTINI-ANVSPPAV

Büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.

Ay. : **I**, üzerinde haç, solda A/N/N/O, sağda yıl rakamı. Kesimde: **NIK**

M.S. 556/57

72 AE 15/16 mm., 4.48 gr., ky. 12, tarih: X / X / X

Ref.: DOC I, s. 122, no. 156.1.

Env.no.: 1850.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Bahtiyar Köyü, 29.01.1969.

M.S. 556/565?

73 AE 15/17 mm., 4.21 gr., ky. 6, tarih: ? (Lev.7)

Env.no.: 400.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.07.1962.

Kyzikos**40 Nummi**

Öy. : DNIVISTINI-ANVSPPAVC

Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer giymiş, zırhlı ve süvari betimli kalkan. Sağ elde haçlı globus tutuyor, sağ boşlukta haç.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **KVZ**

M.S. 540/41

74 AE 39 mm., 21.04 gr., ky. 12. Of.: A; tarih X / II / II (Lev.7)
Ref.: DOC I, s. 125, no. 166a.1.
Etüt.: 212.
Müze Geliş Şekli: Belli değil.
Bulut Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 541/42

75 AE 40 mm., 19.76 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: X / Ч
Env.no:142.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Bulut Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 21.11.1960.

M.S. 545/46

76 AE 35 mm., 19.48 gr., ky.6. Of.: A; tarih: X / ЧI / II / I
Ref.: DOC I, s. 127, no. 171a.1 vd.
Env.no.: 6760.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Bulut Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 27.04.1989.

M.S. 546/47

77 AE 36/38 mm., 19.21 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: X / X (Lev.8)
Ref.: DOC I, s. 128, no. 172b.1.
Etüt.: 142.
Müze Geliş Şekli: Belli değil.
Bulut Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 556/57

78 AE 34 mm., 16.8 gr., ky. 2; Of.: B; tarih X / X / X (Lev.8)
Ref.: DOC I, s. 130, no. 180b.
Env.no.: 2736.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Bulut Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 16.02.1972.

Antiokheia**Tip I****40 Nummi**

Öy. : DNIVISTINI-ANVSPPAVC

Büst sağa, diademli, zırhlı ve paludamentumlu.

Ay. : **M**, yukarıda haç, sağda ve solda birer yıldız, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **ANTIX**

M.S. 527/28

79 AE 29/33 mm., 14.7 gr., ky. 6. Of.: B (Lev.8)

Ref.: DOC I, s. 134, no. 202b.

Env.no.: 663.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova-Karaaltı Köyü,
26.12.1963.

Tip IV**40 Nummi**

Öy. : Aynı

Ay. : **M**, yukarıda haç, sağda ve solda birer yıldız, aşağıda Of. harfi. Kesimde **ΘΥΠΙΟΑΣ**

M.S. 537/39

80 AE 29/30 mm., 14.45 gr., ky. 6. Of.: Γ (Lev.8)

Ref.: DOC I, s. 140, no. 212c.

Env.no.: 3823.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı İleği Köyü, 20.10.1977.

40 Nummi (Tarihli)**Tip C**

Öy. : DNIVISTINI-ANVSPPAVC

Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer giymiş, zırhlı ve süvari betimli kalkan. Sağ elde haçlı globus tutuyor, sağ boşlukta haç.

Ay. : Aynı, fakat sağda yıl rakamı. Kesimde: **ϸϸϸΠ**

M.S. 548/49

81 AE 36 mm., 18.6 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: X / X / II (Lev.8)

Ref.: DOC I, s. 144, no. 219a.

Env.no.: 3929.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.09.1979.

Tip D

Öy. : Aynı

Ay. : Aynı, fakat kesimde: **τΗΨΠ**

M.S. 555/56

- 82** AE 35 mm., 13 gr., ky. 6., Of.:? tarih: X / X /ç III (Lev.8)
 Env.no.: 3807.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 02.09.1977.

Tip E

Öy. : Aynı

Ay. : Aynı, fakat kesimde: **τΗΥΡ**

M.S. 556/57

- 83** AE 32/33 mm., 19.14 gr. Ky. 6. Of.: Γ; tarih: X / X / X (Lev.9)
 Ref.: DOC I, s. 146, no. 226.
 Env.no.: 4093.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1080.

M.S. 559/60

- 84** AE 32/33 mm., 19.07 gr. Ky. 6. Of.: Γ; tarih: X / X / X / III (Lev.9)
 Ref.: DOC I, s. 147, no. 229b.1.
 Etüt.: 10.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Seydişehir, 21.04.2005.

Tip F

Öy. : Aynı

Ay. : Aynı, fakat kesimde: **τΗϷΡ**

M.S. 563/64

- 85** AE 34/36 mm., 19.54 gr., ky. 5. Of.: Γ; tarih X / X / X / çI (Lev.9)
 Ref.: DOC I, s. 148, no. 233a.
 Env. no. 433.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 27.06.1963.

20 Nummi**Tip C**

Öy. : Aynı

Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **Π**

M.S. 546/47

86 AE 26/27 mm., 10.08 gr., ky. 12; tarih: XX (Lev.9)
 Ref.: DOC I, s. 149, no. 237a.
 Env.no.: 3837.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.

M.S. 547/48

87 AE 26/28 mm., 9.47 gr., ky. 11; tarih: X XI (Lev.9)
 Ref.: DOC I, s. 149, no. 238.1 vd.
 Etüt.: 19
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Tokmacık Kasabası, 28.12.2004.

M.S. 551/52

88 AE 25 mm., 7.8 gr., ky. 11; tarih: XXÇ (Lev.9)
 Ref.: DOC I, s. 150, no. 242.
 Env.no.: 1911.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Sücüllü Kasabası, 09.05.1969.

M.S. 552/53

89 AE 25/28 mm., 9.10 gr., ky. 11; tarih: XXÇ (Lev.10)
 Ref.: DOC I, s. 150, no. 243.2.
 Env. no. 3374.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Ayvalı Köyü, 16.05.1975.

90 AE 25/27 mm., 10.02 gr., ky. 11; tarih: XXÇ
 Ref.: DOC I, s. 150, no. 243.2.
 Env. no. 4201.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 10.06.1982.

Tip E

Öy. : Aynı

Ay. : Aynı, fakat kesimde: **ρ**

M.S. 556/57

91 AE 27/28 mm., 8.17 gr., ky. 11; tarih: XXX (Lev.10)
 Ref.: DOC I, s. 150, no. 245.
 Env.no.: 452.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.07.1963.

M.S. 560/61

- 92** AE 26 mm., 9.9 gr., ky. 6; tarih: XXXIII (Lev.10)
 Env. no. 2692.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.08.1971.

5 Nummi

- Öy. : DNIVSTINI-ANVSPPAVC
 Büst sağa, diademli, zırhlı ve paludamentumlu.
 Ay. : **€** sağda Of. harfi.

M.S. 529/539

- 93** AE 16mm., 2.93 gr., ky. 6. Of.: Δ (Lev.10)
 Ref.: DOC I, s. 155, no. 268d.1 vd.
 Env.no.: 29.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 28.11.1959.

- Öy. : Aynı
 Ay. : Aynı, fakat sağda yıldız

M.S. 551/60

- 94** AE 26 mm., 2.87 gr., ky. 1 (Lev.10)
 Ref.: DOC I, s. 156, no. 271.1.
 Env.no.: 3156.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Hisarardı Köyü, 05.12.1974.

Kartaca

20 Nummi

- Öy. : DNIVSTINI-ANVSPPAVC
 Büst sağa, diademli, zırhlı ve paludemantumlu.
 Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda SO. Kesimde: **KAR**

M.S. 538/39

- 95** AE 29/31 mm., 13.36 gr., ky. 11; tarih: XII (Lev.10)
 Etüt.: 208.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

10 Nummi

Öy. : DNIVSTINI-ANVSPPAC

Büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.

Ay. : **I**, üzerinde haç, solda A/N/N/O, sağda yıl rakamı. Kesimde: **CAR**

M.S. 540/41

96 AE 19 mm., 4.83 gr., ky. 3; tarih: X / III (Lev.11)

Ref.: DOC I, s. 166, no. 298.1.

Env.no.: 1321.

Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 25.05.1966.

Roma**40 Nummi**

Öy. : DNIVST-IANVPPA

Büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.

Ay. : **M**, yukarıda haç, solda yıldız, sağda haç. Kesimde: **ROMA**

M.S. 538/544

97 AE 26/28 mm., 9.9 gr., ky. 6 (Lev.11)

Ref.: DOC I, s. 175, no. 322.1, MIB 214.

Env.no.: 2594.

Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.08.1970.

Taklit Darphane (İtalya)

Öy. : Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer giymiş, zırlı ve süvari betimli kalkan. Sağ elde haçlı globus tutuyor.

Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **II**

98 AE 22/24 mm., 5.7 gr., ky.6 (Lev.11)

Ref.: MIB 98 (p ile) .

Env.no.: 3938.

Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 13.11.1979.

II. IUSTINUS
(15 Kasım 565-5 Ekim 578)

Konstantinopolis

Solidus

Öy. : DNI-VSTI-NVSPPAVI

Büst cepheden, kısa sakallı, zırlı ve sorguç miğferli, diademli, pendilialı. Sağ elinde globus tutuyor, globusun üstünde imparatoru taçlandıran Viktoria figürü. Sol omuzda süvari betimli kalkan.

Ay. : VICTORI-AAVCCC

Konstantinopolis oturuyor, sağa bakıyor, miğferli, sağ omuzda aigis. Sağ eliyle mızrağa yaslanıyor. Sol elinde haçlı globus. Kesimde: **CONOB**

M.S. 565/578

99 AV 4.45 gr., 20 mm., ky.6. Sonda Z (ters) (Lev.11)

Ref.: DOC I, s. 199, no. 4f, MIB 5.

Env.no.: 292.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.

Tremissis

Öy. : DNIVISTINI-NVSPPAVI

Büst ¾ sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.

Ay. : VICTORIAAVCVSTORVM

Viktoria sağa yürüyor. Sağ elinde çelenk, sol elinde haçlı globus var. Sağ boşlukta yıldız var.

Kesimde: **CONOB**

M.S. 565/578

100 AV 1.43 gr., 15/16 mm., ky. 6 (Lev.11)

Ref.: MIB 11b.

Env.no.: 14181.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 01.05.1995.

40 Nummi

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC

II. Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, II. Iustinus sağ elinde haçlı globus tutuyor, Sophia sağ elinde haçlı asa tutuyor. Her ikisinin başında da nimbus var.

Ay. : **M** solda A/N/N/O, yukarıda kristogram (ya da haç), sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 565/66

101 AE 29/30 mm., 10.88 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: I

Ref.: DOC I, s. 204, no. 22a.2.

Env.no.: 629.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaltı Köyü, 26.12.1963.

102 AE 29/30 mm., 14.45 gr., ky. 7. Of.:Δ; tarih: I (Lev.11)
 Ref.: DOC I, s. 205, no. 22d.
 Env.no.: 5083.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı İleği Köyü, 29.05.1984.

M.S. 566/67

103 AE 27/29 mm., 15.3 gr., ky. 7. Of.: Γ; tarih: II (Lev.11)
 Ref.: DOC I, s. 205, no. 23c.
 Env.no.: 987.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1965.

M.S. 569/70

104 AE 29/30, 13.82 gr., ky. 7. Of.: €; tarih: Ƴ (Lev.11)
 Ref.: DOC I, s. 207, no. 27c, MIB 43.
 Env.no.: 1718.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 29.04.1968.

M.S. 571/72

- 105** AE 29/30 mm., 15.92 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: ÇI
 Ref.: DOC I, s. 208, no. 32a.1.
 Env.no.: 1468.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Celeptaş Köyü, 17.05.1967.
- 106** AE 27/30 mm., 14.20 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: ÇI
 Ref.: DOC I, s. 208, no. 32a.1.
 Env.no.: 1635.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 10.02.1968.
- 107** AE 28 mm., 13.65 gr., ky. 12. Of.: A; tarih: ÇI
 Ref.: DOC I, s. 208, no. 32a.1.
 Env.no.: 3001.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 11.07.1973.
- 108** AE 23/26 mm., 13.3 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: ÇI (Lev.11)
 Ref.: DOC I, s. 208, no. 32a.1.
 Env.no.: 1014.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 27.02.1965.

M.S. 572/73

109 AE 29 mm., 14.40 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: Ç / II (Lev.12)
 Ref.: DOC I, s. 209, no. 34b.
 Env.no.: 5122.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 20.03.1985.

- 110** AE 31/32 mm., 13.15 gr., ky. 1. Of.: Γ; tarih: Ç / II
 Ref.: DOC I, s. 210, no. 34c.
 Env.no.: 6007.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 14.11.1985.
- M.S. 573/74
- 111** AE 29/30 mm., 13.09 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: ÇI / II
 Ref.: DOC I, s. 210, no. 36a.
 Env.no.: 14618.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 09.06.1999.
- 112** AE 28/29 mm., 11.96 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: ÇI / II (Lev.12)
 Ref.: DOC I, s. 210, no. 36b.1.
 Env.no.: 3406.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Ş.Karaağaç Salur Köyü, 25.09.1975.
- M.S. 575/76
- 113** AE 30 mm., 14.08 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: X / I (Lev.12)
 Ref.: DOC I, s. 212, no. 40b.1 vd.
 Env.no.: 3977.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç Celeptaş Köyü, 29.01.1980.
- 114** AE 29/30 mm., 13.16 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: X / I
 Ref.: DOC I, s. 212, no. 40b.1 vd.
 Env.no.: 3637.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç, 05.08.1976.
- 115** AE 29/31 mm., 13.68 gr., ky. 7. Of.: Γ ; tarih X / I
 Ref.: DOC I, s. 213, no. 40c.
 Env.no.: 3021.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç Mısırlı Köyü, 11.07.1973.
- 116** AE 28/30 mm., 14.33 gr., ky. 1. Of.: Δ; tarih X / I
 Ref.: DOC I, s. 213, no. 40d.
 Etüt.: 58.
 Müzeze Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 117** AE 29 mm., 14.03 gr., ky. 1. Of.: Δ; tarih X / I (Lev.12)
 Ref.: DOC I, s. 213, no. 40d.
 Etüt.: 105.
 Müzeze Geliş Şekli: Beli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil.
- 118** AE 30 mm., 14.9 gr., ky. 2, Of.: €; tarih: X / I (Lev.12)
 Env.no.: 659. Hatalı
 Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova-Karaaltı Köyü,
 26.12.1963.

M.S. 576/77

- 119** AE 28/30 mm., 13.18 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: X / II (Lev.12)
 Ref.: DOC I, s. 213, no. 42b.2.
 Etüt.: 97.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 120** AE 27/30 mm., 13.14 gr., ky. 12. Of.: Γ; tarih: X / II
 Ref.: DOC I, s. 213, no. 42c
 Etüt.: 112.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 121** AE 30/32 mm., 13.13 gr., ky. 7. Of.: Δ; tarih: X / II
 Ref.: DOC I, s. 213, no. 42d.
 Etüt.: 90.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

Tarihi Okunamayan

- 122** AE 27/38 mm., 13.68 gr., ky. 6. Of.: ?; tarih: ?
 Env.no.: 27.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 28.11.1959.

20 Nummi

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC

II. Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, II. Iustinus sağ elinde haçlı globus tutuyor, Sophia sağ elinde haçlı asa tutuyor. Her ikisinin başında da nimbus var.

Ay. : **K** solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi

M.S. 565/66

- 123** AE 21/22 mm., 6.35 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: I (Lev.13)
 Ref.: DOC I, s. 214, no. 44c.
 Env.no.: 6008.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 14.11.1985.

M.S. 568/69

- 124** AE 19/20 mm., 2.65 gr., ky. 12. Of.: Δ; tarih: II / II (Lev.13)
 Ref.: DOC I, s. 215, no. 47c.
 Etüt.: 48.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

M.S. 569/70

- 125** AE 21/22 mm., 6.30 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: Ч (Lev.13)
 Etüt.: 54.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

M.S. 570/71

- 126** AE 22/23 mm., 6.9 gr., ky. 12. Of.: Γ; tarih: ç (Lev.13)
Env.no.: 2910. (yukarıda kristogram)
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 13.12.1972.

M.S. 576/77

- 127** AE 24/25 mm., 6.36 gr., ky. 12. Of.: Δ; tarih: XII
Etüt.: 61.
Müze Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

M.S. 565/77

- 128** AE 23 mm., 8.4 gr., ky.6. Of.: Δ; tarih: ?
Env.no.: 729.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Gelendost civarı, 04.05.1964.

5 Nummi

- Öy. : İmp. II. Iustinus'un monogramı.
Ay. : **€**, sağında ofis harfi.

M.S. 565/78

- 129** AE 14/17 mm., 2 gr., ky. 7. Of.: B (Lev.13)
Ref.: DOC I, s. 218, no. 60b.1.
Env.no.: 1996.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 12.06.1969.
- 130** AE 16 mm., 1.52 gr., ky.6. Of.:?
Etüt.: 55.
Müze Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

Thessalonika

20 Nummi

- Öy. : DNIVSTI-NVSPPAV
Büst cepheden, diademli miğfer giymiş, zırhlı ve süvari betimli kalkan. Sağ elde haçlı globus tutuyor.
Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, kesimde **TES**

M.S. 565/66

- 131** AE 18/20 mm., 6.47 gr., ky. 6; tarih: I
Ref.: DOC I, s. 220, no. 61.
Etüt.: 65.
Müze Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

M.S. 567/68

- 132** AE 20 mm., 6.17 gr., ky. 6; tarih: III (Lev.13)
 Ref.: DOC I, s. 221, no. 63.1
 Env.no.: 436.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Terziler Köyü, 27.06.1963.

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAV

II. Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, II. Iustinus sağ elinde haçlı globus tutuyor, Sophia sağ elinde haçlı asa tutuyor. Her ikisinin başında da nimbus var.

Ay. : Aymı

M.S. 567/68

- 133** AE 23 mm., 6.88 gr., ky. 6; tarih: III (Lev.13)
 Etüt.: 207.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 569/70

- 134** AE 20 mm., 5.9 gr., ky. 5; tarih: 4
 Ref.: DOC I, s. 222, no. 68.
 Env.no.: 223.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Hisarardı Köyü, 25.06.1961.

M.S. 572/73

- 135** AE 21/22 mm., 6.07 gr., ky. 6; tarih: H (Lev.13)
 Ref.: DOC I, s. 223, no. 73.
 Env.no.: 3407.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Ş. Karaağaç Salur Köyü, 25.09.1975.
- 136** AE 22 mm., 4.50 gr., ky. 6; tarih: 4III (Lev.13)
 Ref.: DOC I, s.223, no. 74.1.
 Etüt.: 206.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 573/74

- 137** AE 25/27 mm., 5.74 gr., ky. 5; tarih: 4I / III
 Ref.: DOC I, s.223, no. 76, MIB 70a.
 Etüt.: 73.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

M.S. 574/75

- 138** AE 21 mm., 3.44 gr., ky. 6; tarih: X (yukarıda 0+C) (Lev.14)
 Ref.: DOC I, s.223, no. 78.1.
 Etüt.: 37.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

- 139** AE 24 mm., 7.5 gr., ky. 5; tarih: X (yukarıda +/M) (Lev.14)
 Ref.: DOC I, 224, no. 81.2.
 Env.no.: 3966.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.11.1979.

M.S. 577/78

- 140** AE mm., 5.59 gr., ky. 6; tarih: XI/ II
 Ref.: DOC I, s. 225, no. 85.1.
 Env.no.: 3063.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.10.1973.

Tarihi Okunamayanlar

- 141** AE19/21 mm., 7.00 gr., ky.6
 Env.no.: 4102.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.
- 142** AE 20/21 mm., 5.95 gr., ky. 6
 Env.no.: 37.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.11.1959.
- 143** AE 16/20 mm., 5.95 gr., ky. 6
 Env.no.: 3116.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Hisarardı Köyü, 04.09.1974.
- 144** AE 17/19 mm., 4.00 gr., ky. 5
 Env.no.: 2474.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sofular,14.01.1970

Nikomedia

40 Nummi

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC

II. Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, II. Iustinus sağ elinde haçlı globus tutuyor, Sophia sağ elinde haçlı asa tutuyor. Her ikisinin başında da nimbus var.

Ay. : **M** solda A/N/N/O, yukarıda kristogram (ya da haç), sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **NIKO**

M.S. 567/8

- 145** AE 27 mm., 13.81 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: II / I (Lev.14)
 Ref.: DOC I, s. 227, no. 93a.
 Env.no.: 1233.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 27.03.1966.

M.S. 569/70

- 146** AE 27/29 mm., 12.6 gr., ky.6. Of.: A; tarih: 4
Ref.: DOC I, s. 227, no. 95a.1.
Env.no.: 640.
Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
26.12.1963.
- 147** AE 28/30 mm., 12.0 gr., ky.6. Of.: A; tarih: 4
Ref.: DOC I, s. 227, no. 95a.1.
Env.no.: 667.
Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
26.12.1963.
- 148** AE 28/29 mm., 13.80 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: 4 (Lev.14)
Ref.: DOC I, s. 227, no. 95b.1.
Env.no.: 603.
Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 25.11.1963.
- 149** AE 28/29 mm., 11.9 gr., ky.6. Of.: B; tarih: 4
Ref.: DOC I, s. 227, no. 95b.1.
Env.no.: 1161.
Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.11.1965.

M.S. 570/71

- 150** AE 29/30 mm., 14.52 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: 5
Ref.: DOC I, s. 229, no. 99a.
Env.no.: 4106.
Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.
- 151** AE 29/32 mm., 11.78 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: 5
Ref.: DOC I, s. 228, no. 96a.2.
Env.no.: 6975.
Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 21.08.1989.
- 152** AE 30 mm., 10.70 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: 5 (Lev.14)
Ref.: DOC I, s. 228, no. 96a.2.
Env.no.: 14507.
Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 153** AE 30 mm., 13.78 gr., ky. 12. Of.: B; tarih: 5
Ref.: DOC I, s. 228, no. 96b.2.
Env.no.: 1825.
Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç, 07.12.1968.

M.S. 571/72

- 154** AE 28 mm., 13.20 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: 5I (Lev.14)
Ref.: DOC I, s. 228, no. 97a.2.
Env.no.: 1401.
Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 12.09.1966.

- 155** AE 27/29 mm., 15.15 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: ÇI
 Ref.: DOC I, s. 228, no. 97c.1.
 Env.no.: 3847.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 156** AE 29/30 mm., 14.9 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: ÇI (Lev.15)
 Ref.: DOC I, s. 228, no. 97c.1.
 Env.no.: 660.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
 26.12.1963.
- 157** AE 28 mm., 12.30 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: ÇI
 Ref.: DOC I, s. 228, no. 97c.1.
 Env.no.: 305.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.61.

M.S. 572/73

- 158** AE 27/28 mm., 13.02 gr., ky.6. Of.: B; tarih: Ç / II
 Ref.: DOC I, s. 229, no. 98c.1.
 Env.no.: 6974.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 21.08.1989.

M.S. 573/74

- 159** AE 30 mm., 15.31 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: ÇI / II (Lev.15)
 Ref.: DOC I, s. 229, no. 99b.1.
 Env.no.: 5084.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı İleği Köyü, 29.05.1984.
- 160** AE 27/30 mm., 13.89 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: ÇI / II
 Ref.: DOC I, s. 229, no. 99b.2.
 Env.no.: 4104.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.

M.S. 574/75

- 161** AE 26/28 mm., 7.7 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: X (Lev.15)
 Env.no.: 2437.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.09.1969.

M.S. 575/76

- 162** AE 28/30 mm., 15.39 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: X / I
 Ref.: DOC I, s. 230, no. 101a.2.
 Env.no.: 1730.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Bahtiyar Köyü, 18.05.1968.

- 163** AE 30 mm., 15.78 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: XI
 Ref.: DOC I, s. 231, no. 101a.3
 Env.no.: 14616.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 09.06.1999.

M.S. 576/77

- 164** AE 27/28 mm., 8.58 gr., ky. 12. Of.: A; tarih: X / II
 Ref.: DOC I, s.231, no. 102a.1.
 Env.no.: 143.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 22.01.1961.
- 165** AE 29 mm., 12.34 gr., ky. 12. Of.: B; tarih: X / II
 Ref.: DOC I, s.231, no. 102c.
 Env.no.: 362.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 25.06.1962.

20 Nummi

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC

II. Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, II. Iustinus sağ elinde haçlı globus tutuyor, Sophia sağ elinde haçlı asa tutuyor. Her ikisinin başında da nimbus var.

Ay. : **K**,solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **NI**

M.S. 68/69

- 166** AE 23/24 mm., 6.4 gr., ky. 12, tarih: II / II (Lev.15)
 Env.no.: 2719.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Çakırçal Köyü, 16.02.1972.
- 167** AE 23/24 mm., 6.2 gr., ky. 12, tarih: II / II
 Env.no.: 2757.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.05.1972.

M.S. 569/70

- 168** AE 23/24 mm., 6.3 gr., ky.12, tarih: 4
 Ref.: DOC I, s. 232, no. 107.2.
 Env.no.: 658.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
 26.12.1963.
- 169** AE 21/22 mm., 6.20 gr., ky. 12, tarih: 4
 Ref.: DOC I, s. 232, no. 107.2.
 Env.no.: 14494.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

M.S. 573/74

- 170** AE 21/25 mm., 5.6 gr., ky. 6, tarih: ÇI / II (Lev.15)
 Ref.: DOC I, s. 233, no. 111.
 Env.no.: 3907.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 26.07.1979.

Kyzikos

40 Nummi

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC

II. Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, II. Iustinus sağ elinde haçlı globus tutuyor, Sophia sağ elinde haçlı asa tutuyor. Her ikisinin başında da nimbus var.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda kristogram (ya da haç), sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **KYZ**

M.S. 567/78

- 171** AE 29 mm., 14.42 gr., ky. 12. Of.: A; tarih: I / II (Lev.15)
 Env.no.: 307.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.

M.S. 571/72

- 172** AE 30/32 m., 12.8 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: ÇI
 Env.no.: 1978.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Ş.Karaağaç civarı, 12.06.1969.
- 173** AE 31/33 mm., 14.7 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: ÇI (Lev.16)
 Ref.: DOC I, s. 235, no. 120b.
 Env.no.: 2887.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.07.1972.

M.S. 572/73

- 174** AE 29/30 mm., 13.90 gr., ky. 12. Of.: A; tarih: ÇII
 Ref.: DOC I, s. 235, no. 121a.
 Env.no.: 3052.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.10.1973.
- 175** AE 29/30 mm., 14.0 gr., ky. 12. Of.: B;tarih: ÇII (Lev.16)
 Env.no.: 280.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961

M.S. 574/75

- 176** AE 29/31 mm., 12.64 gr., ky. 12. Of.: A; tarih: X (Lev.16)
 Ref.: DOC I, s. 236, no. 123a.3.
 Env.no.: 4129.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.07.1981.

- 177** AE 29/30 mm., 14.04 gr., ky. 12.Of.: B; tarih: X
Ref.: DOC I, s. 236, no. 123c.1.
Env.no.: 14501.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 178** AE 30 mm., 13.12 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: X
Ref.: DOC I, s. 236, no. 123c.2
Env.no.: 1690.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Civarı, 29.04.1968.

M.S. 575/76

- 179** AE 29/31 mm., 12.03 gr., ky. 12. Of.: A; tarih: X / I
Ref.: DOC I, s. 237, no. 124a.
Env.no.: 3732.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.05.1977.
- 180** AE 27 mm., 9.69 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: X / I (Lev.16)
Ref.: DOC I, s. 237, no. 124c.
Etüt.: 140.
Müze Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

Antiokheia

40 Nummi

Öy. : Yazı silik. II. Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, aralarında uzun haçlı globus tutuyorlar. Elllerinde uzun asaç

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde:

THECP

M.S. 572/73

- 181** AE 30 mm., 14.93 gr., ky. 7. Of.: Γ; tarih: Ç / III (Lev.16)
Ref.: DOC I, s. 244, no. 154.2
Env.no.: 1625.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Gelendost, 10.02.1968.
- 182** AE 29/30 mm., 14.16 gr., ky. 6. Of.: Γ; tarih: Ç / II
Ref.: DOC I, s. 244, no. 155a.2
Env.no.: 511.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Elbengi Söğütüdübi Köyü, 18.07.1963.
- 183** AE 30 mm., 14.34 gr., ky. 6. Of.: Γ ; tarih: Ç / II (Lev.16)
Ref.: DOC I, s. 244, no. 155a.2
Env.no.: 4089.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.

M.S. 574/75

- 184** AE 29 mm., 14.62 gr., ky. 6. Of.: Γ ; tarih: X
 Ref.: DOC I,s. 245, no. 157a.1.
 Etüt.: 101.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 185** AE 28 mm., 12.34 gr., ky. 6. Of.: Γ ; tarih: X (Lev.17)
 Ref.: DOC I,s. 245, no. 157a.1.
 Env.no.: 507.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Elbengi- Söğütüdübi Köyü,
 18.07.1963

M.S. 576/77

- 186** AE 30/31 mm., 15.49 gr., ky. 5. Of.: Γ; tarih: X / II (Lev.17)
 Ref.: DOC I, s. 245, no. 159.
 Env.no.: 512.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Elbengi- Söğütüdübi Köyü,
 18.07.1963
- 187** AE 30/32 mm., 14.60 gr., ky.5. Of.: Γ; tarih: X / II
 Ref.: DOC I, s. 245, no. 159.
 Env.no.: 3755.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, Çaltı Köyü,
 02.06.1977.

20 Nummi

Öy. : Yazı silik. II. Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, aralarında uzun haçlı globus tutuyorlar. Elllerinde uzun asa.

Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **p**

M.S. 571/72

- 188** AE 22/23 mm., 7.2 gr., ky. 6, tarih: IIЧ (Lev.17)
 Ref.: DOC I, s. 247, no. 167b.1-2.
 Env.no.: 2660.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1971.
- 189** AE 24 mm., 6.9 gr., ky. 6, tarih: IIЧ
 Ref.: DOC I, s. 247, no. 167b.1-2.
 Env.no.: 283.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961
- 190** AE 23 mm., 6.85 gr., ky. 6, tarih: IIЧ
 Ref.: DOC I, s. 247, no. 167b.1-2.
 Env.no.: 1844.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 29.11.1968.

- 191** AE 23 mm., 6.37 gr., ky. 6, tarih: IIÇ
 Ref.: DOC I, s. 247, no. 167b.1-2.
 Env.no.: 3363.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 16.05.1975.

Decanummium

Öy. : Yazı silik. II. Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, aralarında uzun haçlı globus tutuyorlar. Elllerinde uzun asaç

Ay. : **I**, üzerinde haç, solda A/N/N/O, sağda yıl rakamı. Kesimde: **τΗΕΥΡ**

M.S.572/73

- 192** AE 19 mm., 2.83 gr., ky. 6, tarih: Ç / III (Lev.17)
 Ref.: DOC I,s. 248, no. 178.
 Env.no.: 554.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Civarı, 10.07.1963.

II. TİBERİUS**(26 Eylül 578- 14 Ağustos 582)****Konstantinopolis****40 Nummi**

Öy. : ðmTİbCONS-TANTPPAVI

Büst cepheden, başında haçlı taç, pendilialı, konsül giysili. Sağ elinde mapa, sol elinde ucu haçlı kartallı asa tutuyor.

Ay. : **m**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda tarih: Kesimde: **CON** ve sonra Of. harfi

M.S. 578/79

193 AE 27/28 mm., 10.57 gr., ky. 6. Of.: ?, tarih: 4

Etüt.: 100.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 580/81

194 AE 28/29 mm., 12.24 gr., ky. 12, Of.: A; tarih: ÇI (Lev.17)

Ref.: DOC I, s. 271, no. 12a

Env. 4091.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980

30 Nummi

Öy. : ðmTİbCONS-TANTPPAVI

Büst cepheden, zırh ve paludamentum giyimli. Haçlı, pendilialı taçlı.

Ay. : **XXX**, yukarıda haç. Kesimde: **CON** ve sonra Of. harfi.

M.S. 579/82

195 AE 32/33 mm., 11.77 gr., ky. 6. Of.: A (Lev.17)

Ref.: DOC I,s. 272, no. 15b.1, MIB 27

Env.no.: 3240.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 05.02.1975.

20 Nummi

Öy. : Aynı, fakat sağ elinde haçlı globus var.

Ay. : **K**, solda A/N/NO, yukarı ve tarih okunmuyor

M.S. 578/?

196 AE 22 mm., 6.10 gr., ky.6. Of.: ?, tarih: ?

Env.no.: 150.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 22.01.1961.

Öy. : ðmTİbCONS-TANTPPAV

Büst cepheden, zırhlı, miğferli, diademli ve pendilialı. Sağ elinde haçlı globus, sol omzunda atlı süvari betimli kakanlı.

Ay. : **XX**, yukarıda haç. Kesimde: **CON** ve sonra Of. harfi.

M.S. 579-82

197 AE 24/28 mm., 6.4 gr., ky. 1. Of.: ? (Lev.18)

Env.no.: 3854.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.

198 AE 25/26 mm., 5.59 gr., ky. 11. Of.: ?

Env.no.: 3034.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç İleği Köyü, 05.09.1973.

199 AE 24 mm., 5.3 gr., ky. 7, Of.: B

Ref.: DOC I, s. 274, no. 17b.3

Env.no.: 3606.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.06.1976.

10 Nummi

Öy. : DNTİbE-RPPAV

Büst cepheden, zırhlı ve haçlı taçlı.

Ay. : **I**, yukarıda haç, solda ve sağda yıldız. Kesimde: **CON**

M.S. 578/?

200 AE 17/20 mm., 3.7 gr., ky. 6. (Lev.18)

Ref.: DOC I, s. 274, no. 18.2

Env.no.: 2685.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Bağlarbaşı Köyü, 06.08.1971.

Öy. : ðmTİbCON-STANTPPAVI

Büst cepheden, zırhlı ve haçlı taçlı.

Ay. : **X**, yukarıda haç.

M.S. 579/582

201 AE 21/23 mm., 4.54 gr., ky. 6, dar X (Lev.18)

Ref.: DOC I, s. 275, no. 20a.1

Env.no.: 3033.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 05.09.1973

202 AE 19/20 mm., 3.64 gr., ky. 6, geniş X

Ref.: DOC I, s. 275, no. 20b.5

Env.no.: 330.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.06.1962.

- 203** AE 20/21 mm., 3.09 gr., ky.6, geniş X
 Ref.: DOC I, s. 275, no. 20b.5
 Etüt.: 51
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı
- 204** AE 17/20 mm., 2.53 gr., ky.6, geniş X
 Ref.: DOC I, s. 275, no. 20b.5
 Etüt.: 74.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı

Nikomedia

40 Nummi

Öy. : ρmTİbCONS-TANTSPPAÇI

Büst cepheden, başında haçlı taç, pendilialı, zırlı. Sağ elinde haçlı globus, sol omzunda süvari betimli kalkan tutuyor.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda tarih, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **NIKO**

M.S. 578

- 205** AE 29/31 mm., 12.98 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: II / II (Lev.18)
 Ref.: DOC I, s. 278, no. 27.1.
 Env.no.: 301.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.

Öy. : δmTİbCONS-TANTPPAVI

Büst cepheden, başında haçlı taç, pendilialı, konsül giysili. Sağ elinde mapa, sol elinde ucu haçlı kartallı asa tutuyor.

Ay. : **m**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda tarih. Kesimde: **NIKO** ve sonra Of. harfi

M.S. 579/80

- 206** AE 35 mm., 18.2 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: Ç (Lev.18)
 Ref.: DOC I, s. 278, no. 28.
 Env.no.: 1086.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.11.1965.

M.S. 581/82

- 207** AE 28/31 mm., 12.4 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: ÇI / I
 Ref.: DOC I, s. 279, no. 31b.
 Env.no.: 2718.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Çakırçal Köyü, 16.02.1972.

20 Nummi

Öy. : mTİbCONS-TANTPPAV

Büst cepheden, zırhlı ve miğferli, sağ elinde haçlı globus tutuyor, sol omuzu kalkanlı.

Ay. : **XX**, yukarıda haç. Kesimde: **NIKO**

MS. 579/82

208 AE 21/23 mm., 7.03 gr., ky. 12 (Lev.18)

Env.no.: 1397.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Elbengi-Söğütüdübi, 16.08.1966.

Antiokheia**40 Nummi**

Öy. : ðmTIPC ANPP

Büst cepheden, başında haçlı taç, pendialı, konsül giysili. Sağ elinde mapa, sol elinde ucu haçlı kartallı asa tutuyor.

Ay. : **m**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda tarih. Kesimde: **ⲧⲬⲈⲪⲠ**

M.S. 581/82

209 AE 29/31 mm., 11.5 gr., ky. 6, tarih: **ÇII** (Lev.19)

Env.no.: 3863.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 20.02.1978.

MAURİCİUS TİBERİUS
(13 Ağustos 582- 25 Kasım 602)

Konstantinopolis

Solidus

Öy. : ONmAVRC-TİbPPAVC

Büst cepheden tüü sorguçlu ve pendilialı tacı var, sağ elinde haçlı globus tutuyor. Sol omzunda paludamentum.

Ay. : VICTORI-AAVCC, sonda Of. harfi.

Melek cepheden, ayakta, sağ elinde uzun asa, ucu T, sol elinde haçlı globus tutuyor. Kesimde: **CONOB**

M.S. 583/601

210 AV 4.47 gr., 21 mm., ky. 6. Ay. lejandı sonunda A (Lev.19)

Ref.: DOC I, s. 296, no. 5a.1.

Env.no.: 2447.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 14.11.1969.

211 AV AV 4.35 gr., 21 mm., ky. 6. Ay. lejandı sonunda ? (Lev.19)

Env.no.: 451.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.07.1963.

Semissis

Öy. : DNmAVRI-CIPPAVI

Büst sağa, Zırhlı ve paludamentumlu.

Ay. : VICTORI-AAVCC

Viktoria sola bakıyor. Sağ elinde çelenk ve sol elinde haçlı globus var. Kesimde: **CONOB**

M.S. 583/602

212 AV 2.20 gr., 21 mm., ky. 6. (Lev.19)

Ref.: DOC I, s. 300, no. 12b.2.

Env.no.:1555

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 14.08.1967.

40 Nummi

Öy. : ONmAV ()

Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer ya da haçlı taçlı, zırhlı, kalkanlı, sağ elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 583/84

213 AE 30 mm., 12.54 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: II

Env.no.: 12052.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 02.12.1991.

M.S. 584/85

- 214** AE 28/29 mm., 10.48 gr., ky. 7. Of.: Γ; tarih: II / I
 Ref.: DOC I, s. 303, no. 25.
 Etüt.:111.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 585/86

- 215** AE 27/29 mm., 12 gr., ky. 6. Of.: € ; tarih: II / II (Lev.19)
 Ref.: DOC I, s. 304, no. 27e.1
 Env.no.: 2496.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Altıkapı Köyü, 25.02.1970.

M.S. 586/87

- 216** AE 27/28 mm., 11.79 gr., ky. 6. Of.: Γ ; tarih: 4 (Lev.19)
 Ref.: DOC I, s. 305, no. 28c.
 Env.no.: 12027.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 02.12.1991 (Lev.20)
- 217** AE 25 mm., 10.06 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: 4
 Ref.: DOC I, s. 305, no. 28d.
 Env.no.: 3776.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Celeptaş Köyü, 02.06.1977.
- 218** AE 27/30 mm., 10.51 gr., ky.6. Of.: € ; tarih: 4
 Ref.: DOC I, s. 28e.
 Etüt.: 44.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 219** AE 27/28 mm., 11.44 gr., ky.6. Of.: €; tarih: 4
 Ref.: DOC I, s. 28e.
 Etüt.: 57.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

M.S. 587/88

- 220** AE 27/28 mm., 11.56 gr., ky. 1. Of.: Γ; tarih: 5 (Lev.20)
 Ref.: DOC I, s. 305, no. 29b.
 Env.no.: 4130.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.07.1981.
- 221** AE 32/34 mm., 13.26 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: 5 (Lev.20)
 Ref.: DOC I, s.305, no.29c.
 Env.no.: 5085.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı İleği Köyü, 29.05.1984.
- 222** AE 29/31 mm., 11.07 gr., ky.7. Of.: € , tarih: 5
 Ref.: DOC I, s. 305, no.29d.3.
 Env.no.:46.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 28.11.1959.

M.S. 588/89

- 223** AE 32 mm., 14.26 gr., ky.6. Of.: B; tarih: ÇI (Lev.20)
 Ref.: DOC I, s. 305, no. 30b.1.
 Env.no.: 506.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Elbengi Söğütüdübi Köyü,
 18.07.1963.
- 224** AE 29 mm., 12.15 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: ÇI
 Ref.: DOC I, s. 305, no. 30b.1.
 Env.no.: 3275.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 13.01.1975.

M.S. 589/90

- 225** AE 32 mm., 11.42 gr., ky.6. Of.: B; tarih: Ç / II (Lev.20)
 Ref.: DOC I, s. 306, no. 31b.
 Etüt.: 150.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 590/91

- 226** AE 29 mm., 11.14 gr., ky. 6. Of.: Γ; tarih: ÇI / II
 Env.no.: 1893.
 Müzeye Geliş Şekli: Eski Müze Müdürü Hasan Akgün'ün hediyesi.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 01.02.1969.

M.S. 592/93

- 227** AE 29/31 mm., 9.9 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: X / I (Lev.20)
 Ref.: DOC I, s. 34b.
 Env.no.: 969.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1965.
- 228** AE 29/30 mm., 12. 24 gr., ky.6. Of.: Γ ; tarih: X / I
 Env.no.: 6762.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 27.04.1989.

M.S. 594/95

- 229** AE 32 mm., 13.47 gr., ky.6., Of.: B; tarih: X / II / I (Lev.21)
 Ref.: DOC I, s. 308, no. 36b.
 Env.no.: 3620.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Mısırlı Köyü, 05.07.1976.
- 230** AE 27 mm., 10 gr., ky.6. Of.: €; tarih: X / II / I (Lev.21)
 Ref.: DOC I, s. 308, no. 36e.
 Env.no.: 3627.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Köstük Köyü, 05.07.1976.

231 AE 29 mm., 9.83 gr., ky.6. Of.: €; tarih: X / II / I
 Ref.: DOC I, s. 308, no. 36e.
 Env.no.: 4135.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.09.1981.

M.S. 597/98

232 AE 27/29 mm., 10.65 gr., ky.6. Of.: €; tarih: X / ç (Lev.21)
 Env.no.: 4122.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 13.01.1981.

20 Nummi

Öy. : ONmAV RCPPAV

Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer ya da haçlı taçlı, zırlı, kalkanlı, sağ elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi.

M.S. 583/84

233 AE 24 mm., 6.23 gr., ky. 7. Of.: A; tarihh: II (Lev.21)
 Ref.: DOC I, s. 311, no. 47a.
 Env.no.: 3765.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 02.06.1977.

M.S. 584/85

234 AE 22/23 mm., 5.92 gr., ky. 6. Of.: Γ; tarih: III (Lev.21)
 Ref.: DOC I, s. 311, no. 48.
 Etüt.: 64
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı

M.S. 585/86

235 AE 21 mm., 5.72 gr., ky.6. Of.: Γ; tarih: IIII (Lev.21)
 Ref.: DOC I, s. 312, n.49d.
 Env.no.: 3026.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 05.09.1973.

236 AE 20/22 mm., 6.33 gr., ky.6. Of.: ?, tarih: IIII
 Etüt.: 125.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Beli değil.

M.S. 586/87

237 AE 22/23 mm., 5.61 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: Ч (Lev.22)
 Ref.: DOC I, s. 312, no. 50a.2.
 Env.no.: 3651.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 24.11.1976.

M.S. 587/88

- 238** AE 20/21 mm., 4.65 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: Ç (Lev.22)
 Ref.: DOC I, s. 312, no. 51a.2.
 Etüt.: 59.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

M.S. 588/89

- 239** AE 23/24 mm., 6.9 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: ÇI
 Env.no.: 290.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.

M.S. 589/90

- 240** AE 24/26 mm., 7.28 gr., ky. 6. Of.: Γ; tarih: ÇII (Lev.22)
 Env.no.: 4136.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.09.1981.

M.S. 591/92

- 241** AE 22/23 mm., 9.87 gr., ky. 1. Of.: A; tarih: X (Lev.22)
 Ref.: DOC I, s. 314, no. 55a.
 Env.no.: 3700.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 17.02.1977.
- 242** AE 22 mm., 6.17 gr., ky. 12. Of.: € ; tarih: X
 Ref.: DOC I, s. 314, no. 55a.
 Env.no.: 407.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.07.1962.

M.S. 601/2

- 243** AE 22 mm., 5.29 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: XX (Lev.22)
 Ref.: DOC I, s. 315, no. 63.
 Env.no.: 1908.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 09.05.1969.

10 Nummi

Öy. : DNmAV RICPPAV (Lejand II)/ DnmAV-TIbCRPP (Lejand III)
 Büst cepheden, zırlı ve haçlı taçlı. Elleri görünmüyor.

Ay. : **I**, yukarıda haç, solda yıldız, sağda Of. harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 582/602

Lejand II

- 244** AE 17 mm., 3.3 gr., ky. 6. Of.: B (Lev.22)
 Ref.: DOC I, s. 317, no. 65b.4.
 Env.no.: 2613.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 22.11.1970.

- 245** AE 16 mm., 3.41 gr., ky. 12. Of.: Δ
 Ref.: DOC I, s. 317, no. 65d.
 Env.no.: 59.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.11.1959.

Lejand III

- 246** AE 22/23 mm., 6.17 gr., ky. 7. Of.: A (Lev.22)
 Ref.: DOC I, s. 317, no. 66a
 Env.no.: 1070.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 30.07.1965.

Thessalonika

20 Nummi

- Öy. : DNmAVRC-TIbPPA
 Büst cepheden, zırlı ve miğferli, kalkanlı, sağ elinde haçlı globus var.
 Ay. : **K**, yukarıda haç, solda A/N/N/O, sağda yıl rakamı. Kesimde: **TES**

M.S. 591/92

- 247** AE 20/21 mm., 3.09 gr., ky. 6, tarih: X (Lev.22)
 Ref.: DOC I, s. 322, no. 82.2.
 Etüt.: 49.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı

Nikomedia

40 Nummi

- Öy. : OmTIbER-ImAVRPPA
 Büst cepheden, zırlı ve miğferli ya da taçlı, kalkanlı, sağ elinde haçlı globus var.
 Ay. : **M**, yukarıda haç, solda A/N/N/O, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **NIKO**

M.S. 583/84

- 248** AE 27 mm., 13.4 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II (Lev.22)
 Ref.: DOC I, s.324, no. 92a.
 Env.no.: 3985.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 15.02.1980.
- 249** AE 28/29 mm., 12.60 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II
 Ref.: DOC I, s.324, no. 92a.
 Env.no.: 1310.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 25.03.1966.

M.S. 587/88

- 250** AE 29/30 mm., 11.72 gr., ky.6. Of.: A; tarih: ç (Lev.23)
 Ref.: DOC I, s. 324, no. 96a.1.
 Env.no.: 4124.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 13.01.1981.
- 251** AE 31 mm., 12.73 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: ç
 Ref.: DOC I, s. 324, no. 96a.1.
 Env.no.: 508.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Elbengi Söğütüdübi Köyü,
 18.07.1963.

M.S. 588/89

- 252** AE 29 mm., 11.9 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: ç / I (Lev.23)
 Env.no.: 986.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1965.

M.S. 591/92

- 253** AE 29 mm., 11.3 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: X (Lev.23)
 Ref.: DOC I, s. 326, no. 100b.2.
 Env.no.: 1210.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Altıkapı Köyü, 23.02.1966.

M.S. 594/95

- 254** AE 28/31 mm., 11.82 mm., ky. 6. Of.: B; tarih: X / III (Lev.23)
 Ref.: DOC I, s. 326, no. 103b.
 Env.no.: 4202.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 10.06.1982.

Kyzikos

40 Nummi

Öy. : ONmAVRICT-IbCRPPAV

Büst cepheden, zırlı, pedilialı, haçlı taçlı, Sağ elinde haçlı globus var. Sol omuzu kalkanlı.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **KYZ**

M.S. 584/85

- 255** AE 28/30 mm., 12.26 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: II / I (Lev.23)
 Ref.: DOC I, s. 330, no. 120b.
 Etüt.: 11.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Seydişehir, 21.04.05.
- 256** AE 28 mm., 12.03 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: II / I
 Ref.: DOC I, s. 330, no. 120b.
 Etüt.: 213.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 589/90

- 257** AE 27/28 mm., 10.96 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: çII (Lev.23)
Env.no.: 404.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.07.1962.

M.S. 590/91

- 258** AE 30 mm., 11.35, ky. 12. Of.: A; tarih: ç / III (Lev.24)
Env.no.: 1633.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 10.02.1968.
- 259** AE 28 mm., 11.99 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: ç / III
Ref.: DOC I, s. 132, no. 126b.
Etüt.: 94.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 601/2

- 260** AE 32/33 mm., 11.71 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: X / X (yukarıda kristogram) (Lev.24)
Ref.: DOC I, s. 333, no. 133.
Env.no.: 627.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaltı Köyü,
26.12.1963.

Öy. : Büst cepheden, konsul kıyafetli, taçlı. Sağ elinde mapa, sol elinde haçlı ve kartallı asa.
Ay. : **M**, solda A/N/NO, yukarıda kristogram, sağda yıl rakamı. Kesimde: **KYZ**

M.S. 601/2

- 261** AE 33/34 mm., 13.34 gr., ky. 12. Of.: B; tarih: X / X (Lev.24)
Env.no.: 14478.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

10 Nummi

Öy. : Büst cepheden, zırlı ve haçlı taç giyiyor. Sağ elide haçlı globus var.
Ay. : **I**, solda yıldız, yukarıda haç, sağda Of. harfi. Kesimde: **KYZ**

M.S. 583/602

- 262** AE 25/26 mm., 2.02 gr., ky. 6. Of.: B (Lev.24)
Ref.: DOC I, s. 336, no. 147b.
Env.no.: 1701.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 29.04.1968.

Antiokheia**40 Nummi**

Öy. : ΟΠΤΙΟΓ–ΝΙΤΡΡΑΙΥ

Büst cepheden, konsül kıyafetli, yonca biçimli süslü taçlı. Sağ elinde mapa, sol elinde kartallı asa tutuyor.

Ay. : **m**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **τΗΕΥΡ**

M.S. 582/83

263 AE 30 mm., 12.92 gr., ky. 6, tarih: I (Lev.24)

Ref.: DOC I, s. 338, no. 152b.1, MIB 95a.

Env.no.: 3412.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Ş. Karaağaç Salur Köyü, 25.09.1975.

M.S. 583/84

264 AE 29/31 mm., 12.9 gr., ky. 6, tarih: II (Lev.24)

Ref.: DOC I, s. 338, no. 153.1, MIB 95b

Env.no.: 3960.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.12.1979.

M.S. 585/86

265 AE 29 mm., 12.77 gr., ky.6, tarih: II / II (Lev.25)

Ref.: DOC I, s. 339, no. 155.3.

Env.no.: 6066.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 16.10.1987.

266 AE 29 mm., 10.2 gr., ky. 6, tarih: II / II

Ref.: DOC I, s. 339, no. 155.3.

Env.no.: 299.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961

M.S. 586/87

267 AE 29 mm., 11.93 gr., ky. 6, tarih: 4 (Lev.25)

Ref.: DOC I, s. 339, no. 157.1

Etüt.: 214.

Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 587/88

268 AE 28/29 mm., 12.3 gr., ky. 6, tarih: 4I (Lev.25)

Etüt.: 107.

Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 588/89

- 269** AE 28 mm., 11.98 gr., ky. 6, tarih: çİ (Lev.25)
 Ref.: DOC I, s. 339, no. 158a.
 Env.no.: 12053.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 02.12.1991.
- 270** AE 32 mm., 11.45 gr., ky. 6, tarih: çİ
 Ref.: DOC I, s. 339, no. 158a.
 Env.no.: 6764.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 27.04.1989.

Öy. : ONmAЧГІ–СNPAЧ

Büst cepheden, konsul kıyafetli, yonca biçimli süslü taçlı. Sağ elinde mapa, sol elinde kartallı asa tutuyor.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **τHЕЧP**

M.S. 592/93

- 271** AE 28/30 mm., 8.66 gr., ky. 6. Of.: ?; tarih: X / I
 Env.no.: 3430.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Taşevi Köyü, 26.12.1975.

M.S. 593/94

- 272** AE 28/30 mm., 11.1 gr., ky. 6. Of.: Γ; tarih: X / II (Lev.25)
 Ref.: DOC I, s. 342, no. 164c.1.
 Env.no.: 1203.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gelendost Bağlı Köyü, 23.12.1966.

M.S. 594/95

- 273** AE 28 mm., 11.2 gr., ky. 6. Of.: Γ; tarih: X / III (Lev.25)
 Ref.: DOC I, s. 342, no. 165b.1.
 Env.no.: 2972.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Akyar Mevkii, 22.02.1973.

M.S. 595/96

- 274** AE 27/28 mm., 11.40 gr., ky. 6. Of.: Γ; tarih: X / IIII (Lev.26)
 Ref.: DOC I, s. 343, no. 166b.3.
 Env.no.: 3824.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Celeptaş Köyü, 20.10.1977.
- 275** AE 28 mm., 10.66 gr., ky. 6. Of.: Γ; tarih: X / IIII
 Ref.: DOC I, s. 343, no. 166b.3.
 Env.no.: 1402.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 12.09.1966.

M.S. 602

276 AE 28/29 mm., 10.1 gr., ky. 6. Of.: € ; tarih: X / XI (Lev.26)

Env.no.: 2645.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Gelendost Madenli Köyü, 25.02.1971.

20 Nummi

Öy. : Hatalı yazıt. Büst cepheden, konsul kıyafetli, yonca biçimli süslü taçlı. Sağ elinde mapa, sol elinde kartallı asa tutuyor.

Ay. : **X . X**, yukarıda haç, solda A/N/N/O, sağda yıl rakamı. Kesimde: **p**

M.S. 583/84

277 AE 23/25 mm., 6.3 gr., ky. 12, tarih: II (Lev.26)

Env.no.: 2467.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 14.01.1970.

M.S. 584/85

278 AE 21/22 mm., 6.53 gr., ky.6, tarih: III (Lev.26)

Ref.: DOC I, s. 346, no.176.1.

Env.no.: 3614.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.06.1976.

Darphanesi Okunamayan

20 Nummi

Öy. : mTl

Büst cepheden, zırlı, pendilialı ve haçlı taç giyiyor. Sağ elinde haçlı globus var. Sol omzundaki kalkan atlı süvari betimli.

Ay. : **K**, solda A/N/NO, yukarıda haç, sağda yıl rakamı.

M.S. 587/88

279 AE 20/24 mm., 4.43 gr., ky. 6, tarih: Ç

Env.no.: 3652.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 24.11.1976.

FOCAS
(23 Kasım 602- 5 Ekim 610)

Konstantinopolis

Solidus

Sınıf IV

Öy. : ΔNFOCAS ΠΕΡΡΑΥC

Büst cepheden, sakallı, zırh ve paludemantum giyimli. Pendiliasız taç takıyor. Taçın ortasındaki kürenin üzerinde haç var. Her iki yanda da kısa saçları görülüyor. Sağ elinde haçlı globus var.

Ay. : VICTORI AVÇΥ

Cepheden melek figürü, sağ elinde sonu T ile biten uzun mızrak ve sol elinde haçlı globus tutuyor. Kesimde: **CONOB**.

M.S. 607/10

280 AV 4.49 mm., 20/21 mm., ky. 6. Of.: € (Lev.26)

Ref.: DOC, 2/1, s.156, no.10e.1

Env.no.: 417.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Terziler Köyü, 18.05.1963.

40 Nummi

Tip I

Öy. : ΔMFOCA-€ΠΡΑΥC

Solda Phocas sağda Leontia ayaktalar. Phocas khlamys ve pendilialı taç giyiyor, sağ elinde haçlı globus tutuyor. Leontia taçlı ve nimbulu, sağ elinde haçlı asa tutuyor. Başları arasında haç var.

Ay. : **ϡ**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **CON**, sonra Of. harfi

M.S. 602/3

281 AE 29/31 mm., 13.90 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: I (Lev.26)

Ref.: DOC 2/1, s.163, no. 24d

Env.no.: 3862.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.01.1978.

282 AE 29 mm., 13.80 gr., ky. 6. Of.: ?; tarih: I

Etüt.: 215.

Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.

Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 603/4

283 AE 32/33 mm., 12.21 gr., ky.6. .Of.: ?; tarih: II

Env.no.: 395. (II.Iustinus NIKO üzerine)

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.07.1962.

Tip 2

Öy. : ðmFOCA-PERPA

Büst cepheden , konsul kıyafetli, haçlı taç giyiyor. Sağ elinde mappa, sol elinde haç tutuyor.

Ay. : XXXX, yukarıda A/N/N/O, sağda yıl rakamı. Kesimde: CON, sonda Of. harfi

M.S. 605/6

- 284** AE 32 mm., 12.5 gr., ky. 1. Of.: Γ; tarih: II / II (Lev.27)
 Ref.: DOC 2/1, s. 164, no. 28c.
 Env.no.: 2407.
 Müze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 14.08.1969.

M.S. 606/7

- 285** AE 25/26 mm., 9.46 gr., ky. 6. Of.: € ; tarih: Ч (Lev.27)
 Ref.: DOC 2/1, s. 165, no. 29d.
 Env.no.: 1324.
 Müze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 18.06.1966.
- 286** AE 29/30 mm., 12.6 gr., ky. 6. Of.: ?, tarih: Ч
 Env.no.: 2608.
 Müze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 22.11.1970.
- 287** AE 28/30 mm., 11.3 gr., ky. 7. Of.: ?, tarih: Ч
 Env.no.: 676.
 Müze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Hisarardı Köyü, 26.12.1963.
- 288** AE 29/31 mm., 9.39 gr., ky.6. Of.: ?, tarih: Ч
 Etüt.: 43.
 Müze Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

M.S. 607/8

- 289** AE 30/31 mm., 11 gr., ky. 7. Of.: Δ; tarih: Ç (Lev.27)
 Ref.: DOC 2/1, s. 165, no. 30b.
 Env.no.: 3677.
 Müze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Celeptaş Köyü.
- 290** AE 28/32 mm., 12.55 gr., ky. 7. Of.: ?, tarih: Ç
 Env.no.: 3783.
 Müze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Çamharman, 13.07.1977.

Tarihi Okunamayan

- 291** AE 29 mm., 9.83 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: ?
 Env.no.: 632.
 Müze Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaltı Köyü,
 26.12.1963.

20 Nummi**Tip 2**

Öy. : ðmFOCA-PCRPA

Büst cepheden, konsul kıyafetli, haçlı taç giyiyor. Sağ elinde mappa, sol elinde haç tutuyor.

Ay. : **XX**, yukarıda yıldız. Kesimde: **CON**, sonra Of. harfi

M.S. 603/10

292 AE 23 mm., 7.08 gr., ky. 7. Of.: A (Lev.27)

Ref.: DOC 2/1, s. 168, no. 37a.2

Env.no.: 606.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 25.11.1963.

293 AE 22 mm., 5.33 gr., ky. 1. Of.: Γ (Lev.27)

Ref.: DOC 2/1, s. 168, no. 37c.3.

Env.no.: 628.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaltı Köyü, 26.12.1963.

294 AE 20/24 mm., 6.1 gr., ky. 7. Of.: Δ

Ref.: DOC 2/1, s. 168, no. 37e.1

Env.no.: 1099.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.11.1965.

295 AE 21/22 mm., 5 gr., ky. 6. Of.: ?

Env.no.:813.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç, 16.08.1964.

10 Nummi**Tip 2**

Öy. : ðNFOCA PPAVC

Büst cepheden, zırhlı ve paludamentumlu haçlı tacı var, elleri görünmüyor.

Ay. : **X**, yukarıda haç.

M.S. 603/10

296 AE 18 mm., 2.00 gr., ky. 6. (Lev.27)

Ref.: DOC 2/1, s. 169, no. 39.1.

Etüt.: 39.

Müzeze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

Thessalonika**20 Nummi****Tip 2**

Öy. : OMFOCA-ERPAVC

Solda Focas sağda Leontia ayaktalar. Focas sağ elinde haçlı globus, Leontia sağ elinde haçlı asa tutuyor. Başları arasında haç var.

Ay. : **XX**, yukarıda haç. Kesimde: **TES**

M.S. 603/605

297 AE 20/24 mm., 4.68 gr., ky. 6 (Lev.28)

Ref.: DOC 2/1, s.175, No.51.3.

Env.no.: 203.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 05.07.1961.

Nikomedea**40 Nummi****Tip 2**

Öy. : ðmFOCA PERAVÇ

Büst cepheden, konsül kıyafetli, haçlı taç giyiyor. Sağ elinde mappa, sol elinde kartallı asa tutuyor.

Ay. : **XXXX**, yukarıda A/N/N/O, sağda yıl rakamı. Kesimde: **NIKO**, sonra Of. harfi

M.S. 605/6

298 AE 29/30 mm., 12.2 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: II / II (Lev.28)

Ref.: DOC 2/1, s. 177, no. 56.

Env.no.: 2973.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Körküler Kasabası, 22.02.1973.

Öy. : Aynı, fakat taç pendilialı, sol elde kartal yerine asada haç var.

Ay. : Aynı.

299 AE 30 mm., 11 gr., ky., Of.: B; tarih: II / II (Lev.28)

Ref.: DOC 2/1, s. 177, no. 57b.1-3.

Env.no.: 641.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaltı Köyü,
26.12.1963.

300 AE 28/29 mm., 12.88 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: II / II

Ref.: DOC 2/1, s. 177, no. 57b.1-3.

Env.no.: 3607.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.06.1976.

- 301** AE 31 mm., 10.55 gr., ky. 7. Of.: ?, tarih: II / II
Etüt.: 98
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 606/7

- 302** AE 29/30 mm., 11.5 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: 4 (Lev.28)
Ref.: DOC 2/1, s. 178, no. 58a.2.
Env.no.: 646.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaltı Köyü,
26.12.1963.
- 303** AE 29/30 mm., 10.14 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: 4
Ref.: DOC 2/1, s. 178, no. 58a.2.
Etüt.: 128.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 304** AE 28/34 mm., 10.1 gr., ky.7. Of.: A; tarih: 4
Ref.: DOC 2/1, s. 178, no. 58a.2.
Env.no.: 279.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 305** AE 28/29 mm., 10.55 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: 4 (Lev.28)
Ref.: DOC 2/1, s. 178, no. 58b.2
Env.no.: 3846.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 306** AE 32 mm., 10.27 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: 4
Ref.: DOC 2/1, s. 178, no. 58b.2
Env.no.: 3376.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Hisarardı Köyü, 12.06.1975.
- 307** AE 27/28 mm., 9.3 gr., ky. 7. Of.: ?, tarih: 4
Env.no.: 809.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 16.08.1964.
- 308** AE 28/30 mm., 10.5 gr., ky. 7. Of.: ?, tarih: 4
Env.no.: 2758.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.05.1972.

M.S. 607/8

- 309** AE 35 mm., 11.98 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: 4I (Lev.28)
Env.no.: 14205.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 01.05.1995.

Tarihi Okunamayan

- 310** AE 29 mm., 12.58 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: ?
Env.no.: 3274.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 13.01.1975.
- 311** AE 27 mm., 11.28 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: ?
Env.no.: 3650.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 24.11.1976.

20 Nummi**Tip 2**

Öy. : ðmFOCA
Büst cepheden, konsül kıyafetli, taç giyiyor. Sağ elinde mappa, sol elinde haç tutuyor.
Ay. : **XX**, sağda yıl rakamı. Kesimde: **NIKO**, sonra Of. harfi

M.S. 604/5

- 312** AE 22 mm., 5.8 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: III (Lev.29)
Ref.: DOC 2/1, s. 179, no. 64b.
Env.no.: 375.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 03.07.1962.

Kyzikos**40 Nummi****Tip 2**

Öy. : ðNFOCAS-PERPAVI
Büst cepheden, konsül kıyafetli, taç giyiyor. Sağ elinde mappa, sol elinde haç tutuyor, sol boşlukta haç var.
Ay. : **XXXX**, yukarıda A/N/N/O, sağda yıl rakamı. Kesimde: **KYZ**, sonra Of. harfi

609/610

- 313** AE 29/30 mm., 12.36 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: çII (Lev.28)
Ref.: DOC 2/1, s. 183, no. 75a.
Env.no.: 4099.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.

20 Nummi**Tip 2****a- tarihli seri**

Öy. : ðFOCA-PERPAVI
Büst cepheden, konsül kıyafetli, taç giyiyor. Sağ elinde mappa, sol elinde haç tutuyor.
Ay. : **XX**, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **KYZ**, sonra Of. harfi

M.S. 603/604

314 AE 22 mm., 5.5 gr., ky. 12. Of.: A; tarih: II (Lev.28)

Env.no.: 2716.

Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı Kaşıkara Köyü,
16.02.1972.

315 AE 24 mm., 6.63 gr., ky.6. Of.: B; tarih: II

Env.no.: 3278.

Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 13.01.1975.

b- tarihsiz seri

Öy. : Aynı

Ay. : Aynı, fakat tarih yok ve yukarıda yıldız var.

M.S. 606/610

316 AE 21/22 mm., 5.49 gr., ky. 6. Of.: A

Etüt.: 110

Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

317 AE 21/23 mm., 5.5 gr., ky. 6. Of.: B (Lev.28)

Ref.: DOC 2/1, s. 186, no.82b.1.

Env.no.: 2712.

Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı Kaşıkara Köyü,
16.02.1972.

Antiokheia

40 Nummi

Tip 1

Öy. : ONFOCA-ΝΕΡΕΑΥ

Solda Fhokas, ayakta taçlı, sağ elinde haçlı globus tutuyor. Sağda Leontia, ayakta, sağ elinde çapraz haçlı asa tutuyor. Başları arasında haç var.

Ay. : **m**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda tarih. Kesimde: **ⲛⲬⲈϢⲢ**

M.S. 602/3

318 AE 26/27 mm., 10.11 gr., ky. 6, tarih: I (Lev.28)

Ref.: DOC 2/1, s. 187, no. 83.2.

Etüt.: 222.

Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 603/4

319 AE 25/26 mm., 10.37 gr., ky. 6, tarih: II (Lev.28)

Ref.: DOC 2/1, s. 187, no. 84.3.

Env.no.: 12054.

Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 02.12.1991.

- 320** AE 26 mm., 9.73 gr., ky. 6, tarih: II
 Ref.: DOC 2/1, s. 187, no. 84.3.
 Etüt.: 216.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 605/6

- 321** AE 26/27 mm., 10.33 gr., ky. 12, tarih: II / II (Lev.30)
 Ref.: DOC 2/1, s. 188, no. 86.4.
 Env.no.: 1799.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Celeptaş Köyü, 14.11.1968.

M.S. 606/7

- 322** AE 26/27 mm., 9.7 gr., ky. 12, tarih: 4 (Lev.30)
 Ref.: DOC 2/1, s. 188, no. 87.1.
 Env.no.: 2769.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 23.06.1972.

M.S. 607/8

- 323** AE 26/27 mm., 8.1 gr., ky. 6, tarih: 4I (Lev.30)
 Ref.: DOC 2/1, s. 188, no. 88.3.
 Env.no.: 3630.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 13.07.1976.

Tip 2

Öy. : Aynı yazıt
 Büst cepheden, konsul kıyafetli, taçlı. Sağ elinde mapa, sol elinde kartallı asa tutuyor
 Ay. : Aynı

M.S. 609/10

- 324** AE 25/27 mm., 8.58 gr., ky. 12, tarih: 4 / III (Lev.30)
 Ref.: DOC 2/1, s. 189, no. 90.1.
 Env.no.: 14156.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 28.09.1994.
- 325** AE 28 mm., 11.3 gr., ky. 6, tarih: 4 / III
 Ref.: DOC 2/1, s. 189, no. 90.3.
 Etüt.: 217.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

20 Nummi

Tip 1

Öy. : ONFOCA-NEPEAV
 Solda Fhokas, ayakta taçlı, sağ elinde haçlı globus tutuyor. Sağda Leontia, ayakta, sağ elinde çapraz haçlı asa tutuyor. Başları arasında haç var.
 Ay. : **XX**, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: ρ

M.S. 603/4

- 326** AE 20/23 mm., 4.4 gr., ky. 12, tarih: II (Lev.30)
 Ref.: DOC 2/1, s. 189, no. 92.2.
 Env.no.: 886.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 15.10.1964.
- 327** AE 21/22 mm., 5.1 gr., ky.6, tarih: II
 Ref.: DOC 2/1, s. 189, no. 92.2.
 Env.no.: 642.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaltı Köyü,
 26.12.1963.

M.S. 604/5

- 328** AE 21 mm., 5.25 gr., ky. 5, tarih: III (Lev.30)
 Ref.: DOC 2/1, s. 190, no. 93.2.
 Etüt.: 56.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

M.S. 606/7

- 329** AE 20/21 mm., 4.41 gr., ky. 6, tarih: 4 (Lev.31)
 Ref.: DOC 2/1, s. 190, no. 95.1.
 Env.no.: 14488.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

10 Nummi

Tip 1

Öy. : ONFOCA-NEPE, Aynı tip
 Ay. : X, Aynı.

M.S. 605/6

- 330** AE 26 mm., 2.4 gr., ky. 6, tarih: IIII (Lev.31)
 Ref.: DOC 2/1, s. 191, no. 100.
 Env.no.: 14259.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 17.10.1995.

Tarihi Okunamayan

- 331** AE 16/17 mm., 2.8 gr., ky. 12, tarih: ?
 Env.no.: 2544.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 25.01.1970.

Aleksandretta**40 Nummi****Tip 1**

Öy. : δmNERACLIOOCONSULII

Heraclius ve babasının cepheden büstü. Her ikisinde sakallı ve bıyıklı. Konsul kıyafeti giyiyorlar ve başları arasında haç var.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, solda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **AAE ANA**

M.S. 609/10

332 AE 32/36 mm., 9.53 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: X / III (Lev.31)

Ref.: DOC 2/1, s. 214, no. 15.

Etüt.: 27.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

Darphanesi ve Tarihi Okunamayan

Öy. : ONFOCAS-PERPAVI

Büst cepheden, konsül kıyafetli, taç giyiyor.

Ay. : **XXXX**

333 AE 26/28 mm., 10 gr., ky.6

Env.no.: 656.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,

26.12.1963.

HERACLİUS
(5 Ekim 610- 11 Ocak 641)

Konstantinopolis

Solidus

Tip 1

Öy. : dNHERACLI-ΥSPPAVC

Büst cepheden, kısa sakallı, zırhlı ve paludamentumlu, tüylü ve pendilialı haçlı tacı var, sağ elinde haç tutuyor.

Ay. : VICTORIA-AVÇΥ (sonda Of. harfi)

Üç basamak üzerinde potent haç. Kesimde: **CONOB**

M.S. 610/13

334 AV 4.45 gr., 20/22 mm., ky. 7. Of.: € (Lev.31)

Env.no.: 136.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 21.11.1960.

Tip 2

Öy. : ddNNHERACLIΥSΘthERACONSτPPAVC

Solda Heraclius'un cepheden büstü, sakallı, khlamys giyimli ve haçlı taç var. Sağda Heraclonas sakalsız benzer ancak da ha küçük büstü yer alıyor. Başları arasında haç var.

Ay. : VICTORIA-AVÇΥ

Üç basamaklı kaide üzerinde potent haç. Kesimde: **CONOB**

M.S. 613/16

335 AV 4.47 gr., 22 mm., ky. 7. Of.: θ (Lev.31)

Ref.: DOC 2/1, s. 248, no. 8i.2

Env.no.: 322.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Eyublar Köyü, 25.06.1962.

Semissis

Tip 1

Öy. : δNHERACII-ΥSτPPAV

Büst sağa, zırhlı ve paludamentumlu, sakalsız ve diademli.

Ay. : VICORIAAVÇΥ

Globus üzerinde potent haç, yazının sonunda S.

M.S. 613(?) / 41

- 336** AV 2.14 gr., 18 mm., ky. 6. Of.: S (Lev.31)
 Ref.: DOC 2/1, s. 265, no. 52b.2.
 Env.no.: 1648.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 15.04.1968.

40 Nummi

Tip 1

Öy. : ðNhRACLI-ΨSPERPAVI

Büst cepheden, sakallı, zırlı, sol omuzda süvari betimli kalkan, pendilialı taç ya da miğferli. Sağ elinde haçlı globus var.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 610/11

- 337** AE 29/31 mm., 11.24 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: I (Lev.32)
 (hatalı basım)
 Env.no.: 509.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.07.1963.

M.S. 611/612

- 338** AE 28/29 mm., 11.13 gr., ky.6. Of.: A; tarih: II (Lev.32)
 Env.no.: 403.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.07.1962.
- 339** AE 29 mm., 15.22 gr., ky. 6. Of.: Γ; tarih: II (Lev.32)
 Ref.: DOC 2/1, s. 275, no. 70b.
 Env.no.: 3735.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.05.1977.
- 340** AE 27 mm., 12.0 gr., ky. 1. Of.: € ; tarih: II (Lev.32)
 Ref.: DOC 2/1, s. 276, no. 70d.1.
 Env.no.: 3984.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 15.02.1980.

M.S. 612/13

- 341** AE 30 mm., 12.5 gr., ky. 6. Of.: ?; tarih: II / I
 Env.no.: 3772.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 02.06.1977.
- 342** AE 30/32 m., 12.66 gr., ky. 6. Of.: € ; tarih: II / I
 Env.no.: 573.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 25.11.1963.

Tip 2

Öy. : ddNNhERACLI- 4SthERACONSτPAV

Solda Heraclius ve sağda Heraclonas her ikisi de ayakta. Khlamys ve taç giyimliler. Sağ ellerinde haçlı globus tutuyorlar ve başları arasında haç var.

Ay. : **M**, solda A/N/NO, yukarıda kristogram, solda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**.

M.S. 613

- 343** AE 31/33 mm., 12.91 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II / I
Env.no.: 599. (ikinci basım)
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.11.1963.
- 344** AE 29/30 mm., 10.87 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II / I (Lev.32)
Env.no.: 14092.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 20.12.1993.
- 345** AE 29/30 mm., 9.75 gr., ky. 6; Of.: A; tarih: II / I
Etüt.: 118.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 346** AE29/31 mm., 9.44 gr., ky. 12. Of.: A; tarih: II / I
Etüt.: 104.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 347** AE 30 mm., 12.48 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: II / I
Env.no.: 5086.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı İleği Köyü, 29.05.1984.
- 348** AE 29/30 mm., 9.87 gr., ky. 12. Of.: B; tarih: II / I
Etüt.: 222.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 349** AE 32/34 mm., 13.19 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: II / I (Lev.32)
Etüt.: 159. (Focas KYZ üzerine)
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 613/14

- 350** AE 27/29 mm., 10 mm., ky. 3.Of.: Γ; tarih: II / II
Env.no.: 14509.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 351** AE 29/31 mm.,10.06 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: II / II (Lev.33)
Env.no.: 3022. (Focas üzerine)
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Aşağı Tırtar Köyü, 05.09.1973.
- 352** AE 30 mm., 11.43 gr., ky. 12. Of.: Δ; tarih: II / II
Etüt.: 32.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

- 353** AE 28/31 mm., 11.63 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: II / II
Etüt.: 132.
Müze Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.
- 354** AE 29/31 mm., 11.75 gr., ky. 6. Of.:E; tarih: II / II
Etüt.: 53.
Müze Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 355** AE 28/31 mm., 11.4 gr., ky. 6. Of.: €; tarih: II / II (Lev.33)
Env.no.: 828.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Abacılar Köyü, 15.10.1964.

M.S. 614/615

- 356** AE 30/32 mm., 11.38 gr., ky. 12. Of.: A: tarih: Ч (Lev.33)
Env.no.: 14087 (Focas üzerine)
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 20.12.1993.
- 357** AE 29 mm., 11.75 gr., 12. Of.: Δ; tarih: Ч (Lev.33)
Env.no.: 3838. (İkinci basım)
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 358** AE 27/28 mm., 11.58 gr., ky. 12. Of.: € ; tarih: Ч
Env.no.: 3408.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Ş.Karaağaç Salur Köyü, 25.09.1975.

Tarihi Okunamayan

- 359** AE 26/27 mm., 9.22 gr., Of.: A; tarih: ?
Env.no.: 361.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 25.06.1962.
- 360** AE 31/32 mm., 12.21 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: ?
Env.no.: 3764 (ikinci basım)
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 02.06.1977.
- 361** AE 28/29 mm., 11.41 gr., ky. 6. Of.: € ; tarih: ?
Etüt.: 30.
Müze Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

Tip 3

Öy. : Yazıt yok. Ayakta cepheden üç figür. Ortada Heraclius, sağda Heraclonas, solda Martina. Her biri khlamys giyimli ve haçlı globus tutuyorlar. Başları arasında solda ve sağda haç var

Ay. : Aynı, fakat yukarıda haç var.

M.S. 615/16

- 362** AE 22/24 mm., 7.98 gr., ky. 7. Of.: Δ; tarih: Ç (Lev.33)
 Ref.: DOC 2/1, s. 289, n. 89c.2.
 Etüt.: 136. (İkinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 619/20

- 363** AE 23/24 mm., 7.9 gr., ky. 12. Of.: B; tarih: X Ç (Lev.33)
 Env.no.: 1102.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.11.1965.
- 364** AE 23/26 mm., 10 gr., ky. 12. Of.: Γ; tarih: X
 Ref.: MIB 161.3.
 Env.no.: 1097.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.11.1965.

Tip 5

a-Büyük Seri

Öy. : Solda Heraclius, bıyıklı ve uzun sakallı. Askeri kıyafetli, sağ elinde uzun haç tutuyor. Sol eli belinde. Sağda Heraclonas ayakta khlamys ve haçlı taç giyiyor. Sağ elinde haçlı globus tutuyor. Başları arasında haç var. Sağda "K" var.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, C ya da kristogram, solda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 629/30

- 365** AE 31/32 mm., 11.48 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: X / X (Lev.34)
 Ref.: DOC 2/1, s. 295, no. 105a.3.
 Env.no.: 5081. (Heraclius Tip 2 üzerine)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı İleği Köyü, 29.05.1984.
- 366** AE 26 mm., 8.47 gr., ky. 7. Of.: A; tarih: X / X
 Ref.: DOC 2/1, s. 295, no. 105a.3.
 Env.no.: 1354.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı Kaşıkara Köyü, 19.06.1966.
- 367** AE 29 mm., 9.90 gr., ky.6. Of.: Γ; tarih: X / X (Lev.34)
 Ref.: MIB 164b.1
 Etüt.: 144.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 630/31

- 368** AE 29/31 mm., 11.3 gr., ky. 6. Of.: Γ; tarih: X / X / I (Lev.34)
 Env.no.: 216.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gelendost Afşar Köyü, 25.09.1961.

Tarihi Okunamayan

- 369** AE 31 mm., 11.9 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: ?
 Env.no.: 14394 (Focas üzerine)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 24.11.1997.

b-Küçük Seri

M.S. 631/32

- 370** AE 22/23 mm. 4.45 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: X / X / II(Lev.34)
 Ref.: DOC 2/1, s. 297, no. 107a.2.
 Env.no.: 3370.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi:Yalvaç Tokmacık Köyü, 16.05.1975.
- 371** AE 20 mm., 5.31 gr., ky. 12. Of.: B; tarih: X / X / II
 Ref.: DOC 2/1, s. 297, no. 107b.
 Etüt.: 223.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 632/33

- 372** AE 19/20 mm., 4.4 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: X / X / II / I (Lev.34)
 Ref.: DOC 2/1, s. 297, no. 108b.
 Env.no.:291.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 373** AE 17/24 mm., 3.34 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: X / X / II / I
 Ref.: DOC 2/1, s. 297, no. 108b.
 Env.no.: 1617.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özgüney Köyü, 27.11.1967.

Tarihi Okunamayan

- 374** AE 23/24 mm., 7.53 gr., ky.7. Of.: Γ; tarih: ?
 Etüt.: 220.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 375** AE 19/22 mm., 5.83 gr., ky. 7. Of.: Δ; tarih: ?
 Env.no.: 380.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 03.07.1962.

Nikomedia**40 Nummi****Tip 2**

Öy. : Yazıtlar okunamıyor.

Solda Heraclius ve sağda Heraclonas her ikisi de ayakta. Khlamys ve taç giyimliler. Sağ ellerinde haçlı globus tutuyorlar ve başları arasında haç var.

Ay. : **M**, solda A/N/NO, yukarıda haç, solda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **NIKO**.

M.S. 612/13

376 AE 30/31 mm., 10 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II / I
Env.no.: 3384.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç İleği Köyü, 12.06.1975.

377 AE 25/27 mm., 8.9 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II / I (Lev.34)
Env.no.: 2778.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 23.06.1972.

378 AE 27/30 mm., 7.95 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II / I
Env.no.: 1719.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 29.04.1968.

M.S. 613/14

379 AE 33/34 mm., 11.94 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II / II (Lev.35)
Env.no.: 14479. (Focas üzerine)

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

380 AE 28/31 mm., 11 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II / II
Env.no.: 2777. (Focas üzerine)

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 23.06.1972.

381 AE 28/30 mm., 10.90 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: II / II
Etüt.: 106.

Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

382 AE 26/27 mm., 11.7 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: II / II
Env.no.: 2684. (İkinci basım)

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Körküleri Köyü, 06.08.1971.

383 AE 24/29 mm., 8.74 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: II / II
Env.no.: 369.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.07.1962.

Tarihi Okunamayan

- 384** AE 28/32 mm., 13.09 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: ?
Etüt.: 116.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 385** AE 30 mm., 12.53 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: ?
Etüt.: 114.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 386** AE 29/31 mm., 11.89 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: ?
Env.no.: 5087. (τΗΕΥΡ üzerine)
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 29.05.1984.
- 387** AE 27 mm., 10.05 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: ?
Env.no.: 3852.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.

Kyzikos**40 Nummi****Tip 1**

Öy. : ΔNHRACLI ΠΕΡΠΑΥC, cepheden büst, sakallı, zırlı ve pendilialı tüy sorguçlu miğferli. Sağ elinde haçlı globus tutuyor. Sol omuzunda atlı süvari betimli kalkan var.

Ay. : **M**, yukarıda haç, solda A/N/N/O. Kesimde: **KYZ**

M.S. 611/12

- 388** AE 29/30 mm., 11.29 gr., ky. 12. Of.: A; tarih: II (Lev.35)
Ref.: DOC 2/1, s. 321, no. 168a.2
Env.no.: 14204.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 01.05.1995.
- 389** AE 25/30 mm., 10.72 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: II
Etüt.: 109.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 390** AE 30/32 mm., 13.32 gr., ky. 12. Of.: ?, tarih: II
Env.no.: 3613.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.06.1976.

Tip 1**Darphanesi Çözölemeyen**

- 391** AE 24/28 mm., 10.56 gr., ky. 12. Of.: ?, tarih: ?
Etüt.: 52.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

Konturmarklı darphanesi bilinmeyen

40 Nummi

Öy. : Tip 5 ile aynı

Ay. : **M**, yukarıda haç, solda A, sağda X. Kesimde: **CON**. İki konturmark var. Soldaki daha net

M.S. 630/641

392 AE 30/34 mm., 11.1 gr., ky. 12. Of.: A. (Lev.35)

Env.no.: 1945.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Gelendost Çaltı Köyü, 09.05.1969.

II. CONSTANS
(Eylül 641- Temmuz 668)

Konstantinopolis

Solidus

Tip 1

Öy. : ΔCONSTAN-τΙΝΨPPAV

Cepheden büst, üzerinde dört noktalı bezeme olan tablionlu khlamys giyimli. Başında haçlı taç ve sağ elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : VICTORIA-AVÇΨ

Üç basamak üzerinde potent haç bulunuyor. Kesimde: **CONOB.**

M.S. 641/46

393 AV 4.3 gr., 2 0mm., ky.6. Sonda E (Lev.35)

Ref.: DOC 2/2,s. 420, no. 1e.

Env.no.: 980.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Bağkonak Bucağı, 25.02.1965.

394 AV 4.4 gr., 20 mm., ky. 7. Sonda B (Lev.35)

Ref.: DOC 2/2,s 422, no. 5a.2 (sakalın etrafı nokta bordür ile çevrili)

Env.no.: 1219.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 27.03.1966.

Tip 3

Öy. : ΔCONSTAN-τΙΝΨPPAV

Cepheden büst, uzun sakallı ve bıyıklı. Khlamys giyimli ve haçlı taçı var. Sağ elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : VIKTORIA AVÇΨ

Üç basamak üzerinde potent haç var. Kesimde: **CONOB.**

M.S. 651/654

395 AV 4.4 gr., 20 mm., ky. 7. Sonda S (Lev.35)

Ref.: DOC, 2/2, s.425, no.19f

Env.no.: 1065.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Bahtiyar Köyü Kale Mevkii, 30.07.1965.

Hexagram

Tip 4

Öy. : ΔNCONSTΛTINΨ

Solda II.Constans'ın büstü, cepheden, uzun sakallı; sağda IV.Konstantinos, cepheden, sakalsız, daha ufak boyda. Her ikisi de taçlı ve khlamys giyimli. Başları arasında haç.

Ay. : ΔΕΥΣΑΔΙΨΤ

Üç basamaklı kaide üzerinde globus ve üzerinde potent haç, sağ boşlukta B

M.S. 654/659

- 396** AR 6.60 gr., 22 mm., ky. 6. (Lev.35)
 Ref.: DOC, 2/2, s.441,no.55.3.
 Env.no.: 4087.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.

40 Nummi

Tip 1

Öy. : ENTYTO-NIKA

Constans ayakta cepheden, sakallı, khlamys ve haçlı taç giyiyor. Sağ elinde uzun haç var. Sol elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : **m** ,solda A/N/A, yukarıda yıldız ya da haç, sağda N/E/O/Ç, aşağıda Of. harfi ve yıl rakamı

M.S. 641/2

- 397** AE 21./24 mm., 4.25 gr., ky. 7. Of.: Γ; tarih: I (Lev.35)
 Ref.: DOC 2/2, s. 443, no. 59c.2. MIB 162a
 Env.no.: 14496.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 398** AE 25/27mm., 4.38 gr. ky. 6. Of.: ?, tarih: ?
 Env.no.: 6979.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 21.08.1989.
- 399** AE 21 mm., 5.19 gr. ky. 7. Of.: ?, tarih: I
 Env.no.: 14484.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

M.S. 642/43

- 400** AE 21/24 mm., 6.9 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II
 Ref.: DOC 2/2, s. 444, no. 60a.4.
 Etüt.: 36.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 401** AE 18 mm., 4.8 r., ky. 6. Of.: A; tarih: II (Lev.35)
 Ref.: DOC 2/2, s. 444, no. 60a.4.
 Env.no.: 263.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.09.1961.
- 402** AE 24/26 mm., 4.72 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II
 Ref.: DOC 2/2, s. 444, no. 60a.4.
 Env.no.: 175.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 05.07.1961.

- 403** AE 21/23 mm., 5.6 gr., ky. 6. Of.: €; tarih: II (Lev.36)
Ref.: DOC 2/2, s. 444, no. 60e, MIB 162c.
Env.no.: 1095.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.11.1965.
- 404** AE 21 mm., 4 gr., ky. 6. Of.: ?, tarih: II
Env.no.: 2909.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 13.12.1972.

Tarihi Okunamayan

- 405** AE 21/23 mm., 5.82 gr. ky. 6. Of.: ?, tarih: ?
Etüt.: 42.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 406** AE 19/22 mm., 4.86 gr. ky. 6. Of.: ?, tarih: ?
Env.no.: 3025.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 05.09.1973.
- 407** AE 19/20 mm., 4.6 gr. ky. 6. Of.: ?, tarih: ?
Env.no.: 994.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Surk Köyü, 25.02.1965.
- 408** AE 18/25 mm., 4.53 gr. ky. 6. Of.: ?, tarih: ?
Etüt.: 31.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 409** AE 19/24 mm., 4.16 gr. ky. 6. Of.: ?, tarih: ?
Env.no.: 189.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 05.07.1961.
- 410** AE 18/21 mm., 4.13 gr. ky. 6. Of.: ?, tarih: ?
Env.no.: 35.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.11.1959.
- 411** AE 16/23mm., 4.1 gr. ky. 6. Of.: ?, tarih: ?
Env.no.: 289.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 412** AE 20/21mm., 3.9 gr. ky. 6. Of.: ?, tarih: ?
Etüt.: 13.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Seydişehir, 21.04.2005.
- 413** AE 16/19 mm., 3.61 gr. ky. 6. Of.: ?, tarih: ?
Env.no.: 1337.
Müzeye Geliş Şekli: Mahkeme kararı ile.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Sücüllü Köyü, 19.06.1966.

Tip 2

Öy. : Aynı

Ay. : **m**, solda O/Φ/A, yukarıda A/N/A, sağda N/E/O/Ç, aşağıda Of. harfi ve yıl rakamı.

M.S. 642/43

414 AE 20/21 mm., 4.8 gr., ky. 7. Of.: Γ; tarih: II (Lev.36)

Ref.: DOC 2/2, s. 445, no. 61c.1, MIB 163a.

Env.no.: 2609.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 22.11.1970.

415 AE 26/27 mm., 5.02 gr., ky.6. Of.: ?, tarih: ?

Env.no.: 14487.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

416 AE 14.20 mm., 3.84 gr., ky. 12, Of.: ?, tarih: ?

Etüt.: 34.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

417 AE 17.20 m., 3.39 gr., ky. 12, Of.: ?, tarih: ?

Etüt.: 33.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

Tip 3

Öy. : Yazıt okunmuyor. Constans ayakta cepheden, bıyiksız. Khlamys ve haçlı taç giyimli. Sağ elinde kristogramlı asa, sol elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : **m**, solda +/III/, yukarıda A/N/A, sağda N/E/O/Ç

M.S. 643/44

418 AE 20/21 mm., 5.52 gr., ky. 7. (Lev.36)

Etüt.: 224.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

Tip 4

Öy. : Aynı, fakat Konstant sağ elinde uzun haç tutuyor.

Ay. : **m**, solda A/N/A, sağda N/E/O/Ç yukarıda K, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi.

M.S. 644/48

419 AE 20/22 mm., 5.3 gr., ky. 12. Of.: ?, tarih: ? (Lev.36)

Env.no.: 215.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 25.09.1961.

420 AE 20 mm., 4.2 gr., ky. 9. Of.: ?, tarih: ?

Env.no.: 226.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.09.1961.

Tip 5

Öy. : ENT T-ONIKA

Constans ayakta cepheden, khlamys ve haçlı taç giyiyor. Sağ elinde uzun haç, sol elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : **M**, solda A/N/N, yukarıda yıldız ya da haç, sağda N/E/O/Ç, aşağıda tarih ve Of. harfi.

M.S. 651/56

421 AE 21/22 mm., 4.26 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: ? (Lev.36)

Env.no.: 1897.

Müze Geliş Şekli: Eski Müze Müdürü Hasan Akgün'ün hediyesi.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 01.02.1969.

422 AE 17/18 mm., 4.14 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: ?

Env.no.: 14091.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 20.12.1993.

Farklı

Öy. : Yazıt okunmuyor. Constans ayakta cepheden, khlamys ve haçlı taç giyiyor. Sağ elinde uzun haç, sol elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : **m**, solda A/N/N, yukarıda N/E/O/, aşağıda Of. harfi.

423 AE 20/21 mm., 4.01 gr., ky. 6 (Lev.36)

Env.no.: 14260.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 17.10.1995.

IV. KONSTANTİNUS
(15 Temmuz 668-10 Temmuz 685)

Konstantinopolis

Tremissis

Öy. : ΔNCONSTAN-τINΨPPA
 imparatorun sağa dönük büstü. Diademli ve paludemantumlu.
 Ay. : VICTORIAAVΨS
 Kaide üzerinde potent haç. Kesimde: **CONOB**

M.S. 668/685

- 424** AR 1.38 gr., 16/17 mm., ky. 6. (Lev.36)
 Ref.: DOC 2/2, s. 532, no. 17.2.
 Env.no.: 2446.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 14.11.1969.
- 425** AR 1.35 gr., 16/17 mm., ky. 6. (Lev.36)
 Ref.: DOC 2/2, s. 532, no. 17.2.
 Env.no.: 2460.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 14.11.1969.

40 Nummi

Öy. : ΔNCONSTAV PPA”, imparatorun cepheden büstü, sakalsız, zırh giyimli. Miğferli, sağ elinde haçlı globus tutuyor.
 Ay. : **M**, üzerinde haç var. Solda Heraclius, sağda Tiberius yer alıyor. Her ikisi de khlamys giyimli ve haçlı taç takıyorlar ve haçlı globus tutuyorlar. Kesimde: **CON**

M.S. 668/673

- 426** AE 34 mm., 18.66 gr., Of.: Δ (Lev.36)
 Ref.: DOC,2/2, s.537, no.28d.1
 Env.no.: 1329.
 Müzeye Geliş Şekli: Mahkeme kararı ile.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Sücüllü civarı, 19.06.1966.

II. IUSTINIANUS
(685-695)
(1.Dönemi)

Konstantinopolis

20 Nummi

Öy. : Yazıt yok, cepheden büst. Khlamys giyimli. Sol boşlukta haç var.

Ay. : **K**, yukarıda haç, solda A/N/N/O, aşağıda Of. harfi.

M.S. 686/695

427 AE 20/28 mm., 6.60 gr., ky. 12. Of.: A; tarih: ? (Lev.37)

Etüt.: 47.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

II. ANASTASİUS
(3 Haziran 713-715)

Konstantinopolis

Solidus

Tip 2

Öy. : ΔΝΑΡΤΕΜΙΨΑ-ΝΑΣΤΑΣΙΨΜΨΛ

İmparatorun cepheden büstü. Khlamys ve haçlı tacı giyimli. Sağ elinde haçlı globus ve sol elinde akakia tutuyor.

Ay. : VICTORIA AVÇΨ

Üç basamak üzerinde potent haç. Kesimde: **CONOB**

M.S. 713/715

428 AV 4.48 gr., 20 mm., ky. 6. Of.: I (Lev.37)

Ref.: DOC, 2/2, s.676, no.2i

Env.no.: 14094.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 20.11.1993.

III. LEON
(25 Mart 717-18 Haziran 741)

Konstantinopolis

Miliaresion

Öy : LEON/SCONST/ANTINOC/CECB/SILIS, sikkenin etrafı çift sıra bordürlü.

Ay. : IHSXSRIS- TSNICA

Üç basamak üzerinde potent haç, çift sıra bordürlü.

M.S. 720/741

429 AR 2.06 gr., 21 mm., ky. 6. (Lev.37)

Ref.: DOC, 3/1, s.252, no.22a.2.

Env.no.: 320.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Bahtiyar Köyü, 13.12.1961.

40 Nummi

Tip 4

Öy. : LEOh-CON

Cepheden iki büst. Solda Leon sakallı ve sağda daha küçük Konstantinos. İkisi de khlamys giyimli ve haçlı taçları var. Sağ ellerinde akakia var.

Ay. : **M**, yukarıda haç, solda X/X/X, sağda N/N/N, aşağıda Of. harfi.

M.S. 732/735

430 AE 22 mm., 5.57 gr., ky. 6. Of.: A (Lev.37)

Ref.: DOC 3/1, s. 261, no. 38a.3.

Env. 3131.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 10.10.1974.

V. KONSTANTİNOS
(18 Haziran 741- 14 Eylül 775)

Konstantinopolis

Solidus

Tip 2 (a)

Öy. : COnStAnTInOSSLEOnOn€OS

Solda Konstantinos'un büstü, sakallı; sağda IV.Leon'un büstü. Her ikisi de khlamys giyimli, haçlı taçları var. Başları arasında haç yer alıyor.

Ay. : σLE ONPAMϘL

III.Leon'un cepheden büstü. Loros giyimli ve haçlı tacı var. Sağ eli dışarıya doğru kaide üzerinde potent haç tutuyor.

M.S. 751/757

431 AV 4.4 gr., 20 mm., ky. 6 (Lev.37)

Ref.: DOC, 3/1, s.300, no.2a.2

Env.no.: 1042.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Kumdanlı Köyü, 1965.

VI. KONSTANTİNOS
(8 Eylül 780- 19 Ağustos 797)

Konstantinopolis

Miliaression

Öy. : CONS/τΑητInO/SSIRInIE/COEYbA/SILIS

Ay. : IhSYXRIS-τYSnICA

Üç basamak üzerinde potent haç.

M.S. 780/797

432 AR 2.1 gr., 22/24 mm., ky. 12. (Lev.37)

Ref.: DOC 3/1, s. 343, no. 4a.1.

Env.no.: 2603.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Çamharman Köyü, 22.11.1970.

V.LEON
(11 Temmuz 813-25 Aralık 820)

Konstantinopolis

Miliaresion

Öy. : + ΛΕΟΝ/ΣΚΟΝΣΤΑΝ/ΤΙΝΕΕΕΘΕΥ/ΒΑΣΙΛΙΣΡΟ/ΜΑΙΟΝ, yazıt tek bordür içinde
Ay. : ΙΗΣΥΣΧΡΙΣΤΥΣΝΙϸΑ
üç basamak kaide üzerinde potent haç, tek bordür içinde.

M.S. 813/720

433 AR 1.7 gr., 22 mm., ky. 12 (Lev.37)

Ref.: DOC, 3/1, s.377, no.4.3

Env.no.: 889.

Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gelendost Madenli Köyü, 15.10.1964.

40 Nummi

Öy. : ΛΕ-ΟΝΒΑΣΙΛ'

Cepheden büst, İmparator sakallı ve khlamys giyimli. Haçlı taç giyiyor. Sağ elinde potent haç ve sol elinde akakia tutuyor.

Ay. : **Μ**, yukarıda haç, solda X/X/X, sağda N/N/N, kesimde Of. harfi.

M.S. 813

434 AE 21 mm., 5.62 gr., ky. 6 (Lev.37)

Ref.: DOC, 3/1, s.378, no.6.2.

Env.no.: 1355.

Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı Kaşıkara Köyü,
19.06.1966.

THEOPHILOS
(829-842)

Konstantinopolis

Solidus

Tip III

Öy. : *ΘΕΟΦΙ-ΛΟΣΒΑΣΙΛ (sonda ΕΘ)

İmparatorun cepheden sakallı büstü. Loros ve haçlı taç giyimli. Sağ elinde patrik haçı ve sol elinde akakia tutuyor.

Ay. : +mIXAHL-SCOnΣτΑnτIn'

Solda II.Mikhael'in ve sağda daha küçük Konstantinos'un cepheden büstü. Her ikisi de sakalsız ve khlamys giyimliler. Haçlı taçları var. Başları arasındaki boşlukta haç yer alır.

M.S. 830-1/840

435 AV 4.41 gr., 20 mm., ky. 6 (Lev.37)

Ref.: DOC 3/1, s. 426, no. 3d.1.

Env.no.: 1554.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 14.08.1967.

40 Nummi

Tip 1

Öy. : * . ΘΕ-ΟΦΙΛΒΑΣΙΛ

Büst cepheden, sakallı ve klamys giyimli. Haçlı tacı var. Sağ elinde patrik haçı, sol elinde akakia tutuyor.

Ay. : **Μ**, yukarıda haç, solda X/X/X, sağda NNN, kesimde **θ**

M.S. 829/830-1

436 AE 28 m., 7.64 gr., ky. 6 (Lev.38)

Ref.: DOC 3/1, s.433, no.13.5.

Env.no.: 14498.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

I.BASİLEİOS**(24 Eylül 867-29 Ağustos 886)****Konstantinopolis****Miliaresion**

Öy. : + bASI/LIOSCE/COηSτAn/τIn'PISτV/BAISILIS/ROmEO'

Ay. : IhSYXRI-SτYSnICA

Üç basamaklı kaide üzerindeki potent haç, altta globus.

M.S. 868/879

437 AR 2.85 gr., 22 mm., ky.12. (Lev.38)

Ref.: DOC, 3/2, s.491, no.7.4

Env.no.: 1344.

Müze Geliş Şekli: Mahkeme kararı ile.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.06.1966.

Follis**Tip 5**

Öy. : + BASILIO-S-bASILEOS*

Basileios cepheden arkalıklı tahta oturuyor. Sakallı, noktalı loros giyimli ve haçlı taç giyiyor. Sağ elinde labarum tutuyor. Sol eli dizi üzerinde.

Ay. : + bASIL / IOSEnΘEO / BAISILEVS / RomEOη

M.S. 870/879

438 AE 27 mm., 7.14 gr., ky. 6 (Lev.38)

Ref.: DOC 3/2, s. 501, no. 12.7.

Env.no.: 1692.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 29.04.1968.

VI. LEON
(29 Ağustos 886- 11 Mayıs 912)

Konstantinopolis

Follis

Tip 2

Öy. : +LEOn-SALEOAn6ROS

Solda IV. Leon kısa sakallı. Sağda sakalsız kısa figür Aleksandros. İkiside cepheden tahta oturuyor. Loros ve haçlı taç giyimliler. Aralarında labarum var. Aleksandros sol elinde akakia tutuyor.

Ay. : +LEOn / SALEOAn / 6ROSbASIL' / ROmEOn

M.S. 886-912

439 AE 27 mm., 8.40 gr., ky. 6. (Lev.38)

Ref.: DOC 3/2, s. 517, no. 6.3.

Env.no.: 1720.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 29.04.1968.

440 AE 25 mm., 7.63 gr., ky. 6

Ref.: DOC 3/2, s. 517, no. 6.6.

Env.no.: 1352.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı Kaşıkara Köyü, 19.06.1966.

Tip 3

Öy. : +LEOnbAS-ILEVSROm'

Büst cepheden, başında haçlı taç var. Khlamys giyimli, sol elinde akakia tutuyor.

Ay. : Dört satır: +LEOn / EnΘEObA / SILEVSR / OmEOn

M.S. 886/912

441 AE 26/27 mm., 8.4 gr., ky. 6

Ref.: DOC 3/2, s. 519, no. 8.9.

Env.no.: 1096.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.11.1965.

442 AE 26 mm., 7.55 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 519, no. 8.14.

Etüt.: 221.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

443 AE 26/27 mm., 7.09 gr., ky. 5 (Lev.38)

Ref.: DOC 3/2, s. 520, no. 8.27.

Env.no.: 430.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Ayvalı Köyü, 27.06.1963.

- 444** AE 26 mm., 6.69 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 520, no. 8.35.
Env.no.: 2440.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç.
- 445** AE 26 mm., 6.73 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 520, no. 8.34.
Env.no.: 14089.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 20.11.1993.
- 446** AE 23 mm., 6.7 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 520, no. 8.34.
Env.no.: 2481.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 14.01.1970.
- 447** AE 26/27 mm., 6.6 gr., ky.6 (Lev.38)
Ref.: DOC 3/2, s. 520, no. 8.35.
Env.no.: 860.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Elbengi Söğütdibi Köyü,
15.10.1964.
- 448** AE 25/27 mm., 4.96 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 521, no. 8.60.
Etüt.: 182.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

VII. KONSTANTİNOS
(6 Haziran 913- 9 Kasım 959)

Konstantinopolis

Follis

Tip 1

(VII Konstantinos ve Zoe)

Öy. : + COnStAnt'CEZOHB'

Solda VII Konstantinos, sağda Zoe ayakta cepheden, Konstantinos sakallı loros giyimli, Zoe khlamys ve pendilialı taç giyiyor. Aralarında patrik haçı tutuyorlar.

Ay. : Beş satır: + COnS / τAntInO / CEZOHB' / SILISRO / mEOn

M.S. 914/919

449 AE 26 mm., 7.54 gr., ky. 7 (Lev.38)

Ref.: DOC 3/2, s. 559, no. 22.1.

Env.no.: 14155.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 28.09.1994.

450 AE 22/24 mm., 4.47 gr., ky. 7

Ref.: DOC 3/2, s. 560, no.22.20.

Env.no.: 393.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.07.1962.

Tip 4 (a)

(I. Romanos yalnız)

Öy. : RōmAn'bASILEVSRōm

Romanos'un cepheden büstü. Sakallı ve tablionlu khlamys giyimli. Haçlı tacı var. Sağ elinde labarum tutuyor. Labarumun tepesi yonca biçimli süslü. Sol elinde haçlı globus var.

Ay. : Dört satır; +RōmA / n'EnΘEωbA / SILEVSRω/mAIωn

M.S. 931/944

451 AE 26 mm., 7.80 gr., ky. 5 (Lev.38)

Ref.: DOC 3/2, s. 562, no. 25a.2

Env.no.: 390.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.07.1962.

452 AE 24/25 mm., 6.6 gr., ky. 5

Ref.: DOC 3/2, s. 562, no. 25a.2

Env.no.: 2414.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 25.09.1969.

453 AE 24 mm., 5.70 gr., ky. 6 (yazıt okunaksız)

Ref.: DOC 3/2, s. 563, no. 25a.13.

Env.no.: 360.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1962.

- 454** AE 25 mm., 4.4 gr., ky. 6.
 Ref.: DOC 3/2, s. 563, no. 25a.16.
 Env.no.: 677.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Hisarardı Köyü, 26.12.1963.

Tip 4 (b)

(I. Romanos yalnız)

Öy. : Aynı, fakat yazıt kesik bAS ILEVS
 Ay. : Aynı

M.S. 931/944

- 455** AE 27/28 mm., 7.5 gr., ky. 6 (Lev.38)
 Ref.: DOC 3/2, s. 563, no. 25b.8
 Env.no.: 293.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.61.
- 456** AE 24/25 mm., 7.80 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 563, no. 25b.9
 Env.no.: 1756.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 08.07.1968.
- 457** AE 25/27 mm., 6.8 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 564, no. 25b.14
 Env.no.: 2625.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Gelendost Ş.Karaağaç, 22.11.1970.
- 458** AE 26/27 mm., 5.94 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 564, no. 25b.14
 Env.no.: 3107.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Altıkapı Köyü, 04.09.1974.
- 459** AE 25 mm., 5.4 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 564, no. 25b.19
 Env.no.: 288
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 460** AE 25/26 mm., 4.78 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 564, no. 25b.19
 Etüt. 16.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta, 18.11.1997.

Tip 5

(VII. Konstantinos yalnız)

Öy. : +CONST' bA-SIL'ROM

VII. Konstantinos büst cepheden, sakallı, loros ve haçlı taç giyimli, sağ elinde akakia, sol elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : Dört satır: +CO NST' / E n Θ E O b A / S I L E V S R / O M E O n

M.S. 945/950

- 461** AE 28 mm., 9.6 gr., ky. 7 (Lev.39)
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.1.
 Env.no.: 14090.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 20.11.1993.
- 462** AE 24/25 mm., 9.2 gr., ky. 7
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.1
 Env.no.: 1731.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 18.05.1968.
- 463** AE 27 mm., 7.79 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.8
 Env.no.: 1328.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 18.06.1966.
- 464** AE 23/24 mm., 7.5 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.8
 Env.no.: 285.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 465** AE 23/24 mm., 7 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.8
 Env.no.: 1101.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.11.1965.
- 466** AE 23/24 mm., 6.84 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.12
 Etüt.: 83.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 467** AE 24/25 mm., 6.58 gr., ky. 5
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.14
 Etüt.: 204.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 468** AE 24/27 mm., 5.68 gr., ky.
 Ref.: DOC 3/2, s. 567, no. 26.21
 Env.no.: 1541.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gelendost Bağlılı Köyü, 10.08.1967.
- 469** AE 23 mm., 4.77 gr., ky. 5
 Ref.: DOC 3/2, s. 567, no. 26.26
 Env.no.: 14495.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 470** AE 22/24 mm., 3.2 gr., ky.6 (ikinci basım)
 Ref.: DOC 3/2, s. 567, no. 26.28
 Env.no.: 2478.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı Kaşıkara Köyü, 14.01.1970.

II. NIKEPHOROS
(15 Ağustos 963- Aralık 969)

Konstantinopolis

Follis

Tip 1

Öy. : nICIFRb ASILEVRω

Büst cepheden, resmi elbise giyimli. Haçlı, pendilialı taç giyiyor. Sağ elinde haçlı asa, sol elinde yoncalı globus tutuyor.

Ay. : + nICHF / EnΘEωbA / SILVSRω / mAIωn

M.S. 963/969

471 AE 23/24 mm., 7. 43 gr., ky. 6 (Lev.39)

Ref.: DOC 3/2, s. 586, no. 7.2

Env.no.: 3254.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 05.02.1975.

472 AE 29 mm., 7.39 gr., ky. 6

Ref.: DOC 3/2, s. 586, no. 7.2

Env.no.: 607.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Konya, 25.11.1963.

473 AE 27/29 mm., 6.3 gr., ky. 5 (ikinci basım)

Ref.: DOC 3/2, s. 587, no. 7.10.

Env.no.: 648.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaltı Köyü, 26.12.1963.

Tip 2

Öy. : Aynı, fakat Nikephoros loros giyimli, sağ elinde labarum, sol elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : Aynı.

M.S. 963/969

474 AE 25/26 mm., 8.76 gr., ky. 7 (Lev.39)

Ref.: DOC 3/2, s. 588, no. 8.1

Etüt.: 205.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

I. IOANNES TZİMİSKES
(11 Aralık 969- 11 Ocak 976)

Konstantinopolis

Miliaresion

Öy. : +IωAnnI / EnXωAVτ'O / CRATECVSb' / BASILEVS / RωmAIω, yazının altında ve üzerinde bezeme var. Yazı üçlü bordür içinde ve bordür üzerinde sekiz nokta var.

Ay. : IhsϣSXRI-StrϣSnICA*, iki basamak üzerinde yer alan haçın merkezinde bir madalyon yer alıyor. Madalyonda I. Ioannes'in büstü var. Sakallı ve loros giyimli imparator haçlı taç giyiyor. Büstün solunda "I / ω ve sağında Λ / N" harfleri okunuyor.

M.S. 969/976

475 AR 2.65 gr., 22 mm., ky. 6 (Lev.39)

Ref.: DOC, 3/2, s.597, no.7a.9

Env.no.: 162.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 05.07.1961.

II. BASİLEİOS
(11 Ocak 976-22 Nisan 1025)

Konstantinopolis

Histamenon

Tip VI

Öy. : ΙηSXISREXRΕC̄NANTIηm

Pantokrator tipinde İsa'nın büstü. Sakallı ve haç nimbuslu. Üst haç kolunun iki yanında ay motifi var. İsa tunik ve himation giyimli. Sağ eli takdis pozisyonunda, sol elinde kitap var.

Ay. : +bASILACCOηSτAnTibR,

Cepheden iki büst. Solda imparator Basileios, sağda Konstantinos bulunuyor. Basileus sakallı, loros ve haçlı taç giyimli. Konstantinos sakalsız, khlamys ve haçlı taç giyimli. Aralarında sağ elleri ile haç tutuyorlar.

M.S. 1005/1025

476 AV 4.42 gr., 25 mm., ky. 6 (Lev.39)

Ref.: DOC, 3/2, s.621, no.6a.3.

Env.no.: 129.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 23.08.1960.

ANONİM FOLLİS'LER
(970-1092)

A1 GRUBU

Öy. : + Emma-NOVHA

İsa'nın cepheden büstü, nimbusundaki haçın kollarında iki nokta bezeme var. Tunik ve himation giyimli. Sağ elini takdis pozisyonunda kaldırmış, pelerinin kenarından tutuyor. Sol elinde kitap var. Omuzunun solunda IC, sağında XC okunuyor.

Ay. : Dört satır: ΙΗΣΟΥΣ / ΧΡΙΣΤΟΥΣ / ΒΑΣΙΛΕΥΣ / ΒΑΣΙΛΕ

M.S. 970/976(?)

477 AE 32/33 mm., 17.68 gr., ky.6

Etüt. 80.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

478 AE 33 mm., 14.72 gr., ky.6 (Lev.39)

Env.no.: 3403.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Özkaya Köyü, 25.09.1975.

479 AE 30/31 mm., 14.5 gr., ky.6

Env.no.: 3866.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 20.02.1978.

480 AE 29/31 mm., 14.4 gr., ky. 6

Env.no.: 296.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.

481 AE 27/28 mm., 12.36 gr., ky.6

Etüt. 84.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

482 AE 30/31 mm., 10.44 gr., ky.6

Env.no.: 3470.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Çakırçal Köyü, 28.06.1976.

483 AE 27 mm., 9.25 gr., ky. 6

Ref.: DOC 3/2, s. 648, no. A1.1.

Env.no.: 14497.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

484 AE 26 mm., 8.42 gr., ky. 6

Ref.: DOC 3/2, s. 648, no. A1.1.

Etüt.: 92.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

485 AE 25 mm., 8.9 gr., ky. 6

Ref.: DOC 3/2, s. 648, no. A1.1.

Env.no.: 4027.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1980.

- 486** AE 24/26 mm., 8.10 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 648, no. A1.1.
 Etüt.: 201.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 487** AE 26/28 mm., 7.86 gr., ky. 6
 Env.no.: 14482. (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 488** AE 26/28 mm., 7.8 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 648, no. A1.1.
 Env.no.: 2667.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Ş.Karaağaç, 25.02.1971.
- 489** AE 25/26 mm., 7.69 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 648, no. A1.1.
 Etüt.: 188.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 490** AE 23/24 mm., 6.1 gr., ky. 6 (Lev.40)
 Ref.: DOC 3/2, s. 648, no. A1.1.
 Env.no.: 2516.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 22.07.1970.
- 491** AE 27/28 mm., 5.38 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 648, no. A1.1.
 Etüt.: 127 (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

A2 GRUBU**(M.S. 976 (?)/ 1030-35)**

Öy. : + EmmA-NOVHA

İsa'nın büstü cepheden tasvir edilmiştir. İsa sakallı, taç nimbuslu, taçın her bir kolunda varyasyonlara göre değişik bezemeler yer almaktadır ve İsa tunik ve himation giyimli, sağ elini takdis pozisyonunda yukarı kaldırmış pelerinin kenarından tutar pozisyonda , sol eli ile İncili tutar pozisyonda betimlenmiştir. Kapakta yine varyasyonlara göre değişiklik gösteren bezemeler yer alır.

Ay. : Dört satır: ΙηCΥC / ΧΡΙCΤΥC / bASICΥ / bASIC

Yazının altında ve üzerinde çeşitli süslemeler yer alır. (Bkz., Tablo 1)

Varyasyon 2**492** AE 30 mm., 13.83 gr., ky. 6 (Lev.40)

Ref.: DOC 3/2, s. 651, no. A2.2.3.

Env.no.: 3016.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Çamharman Köyü, 21.07.1973.

Varyasyon 3**493** AE 32 mm. 18.95 gr., ky. 6

Ref.: DOC 3/2, s. 651, no. A2.3.1.

Etüt.: 199.

Müze Geliş Şekli: Belli değil..

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

494 AE 32 mm., 16.37 gr., ky.6 (Lev.40)

Ref.: DOC 3/2, s. 651, no. A2.3.1.

Env.no.: 3379.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Celeptaş Köyü, 12.06.1975.

495 AE 31/32 mm., 16.35 gr., ky. 6

Ref.: DOC 3/2, s. 651, no. A2.3.1.

Etüt.: 78.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

496 AE 31 mm., 16 gr., ky.6 (Lev.40)

Ref.: DOC 3/2, s. 651, no. A2.3.1.

Env.no.: 2738

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı Kaşıkara Köyü,

06.05.1972.

497 AE 32/33 mm., 15.6 gr., ky. 6

ReDOC 3/2, s. 651, no. A2.3.1.

Env.no.: 3972.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 29.01.1980.

- 498** AE 32 mmç, 14 36 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 651, no. A2.3.5.
Etüt.: 200.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 499** AE 27 mm., 14.29 gr., ky.6.
Ref.: DOC 3/2, s. 651, no. A2.3.5.
Env.no.:4090
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.
- 500** AE 30/31 mm., 13.27 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 651, no. A2.3.7.
Etüt.: 18.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Kumdanlı, 11.03.2004.
- 501** AE 28 mm., 12.7 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 651, no. A2.3.11.
Env.no.: 4029
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1980.
- 502** AE 32/33 mm., 12.32 gr., ky. 6
Ref.:DOC 3/2, s. 651, no. A2.3.11.
Etüt.: 193.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 503** AE 32 mm., 11.89 gr., ky. 6
Ref.:DOC 3/2, s. 651, no. A2.3.11.
Env.no.: 630.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
26.12.1963.
- 504** AE 26/27 mm., 8.79 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 651, no. A2.3.13
Env.no.: 14614.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 09.06.1999.

Varyasyon 4

- 505** AE 30/31 mm., 13.13 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 652, no. A2.4.
Env.no.: 3290.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 13.01.1975.

Varyasyon 5

- 506** AE 33 mm., 17 gr., ky.6 (Lev.40)
Ref.: DOC 3/2, 652, no. A2.5.1.
Env.no.: 2683.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Körküleri Köyü, 06.08.1971.

- 507** AE 35/36 mm., 16.63 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, 652, no. A2.5.3.
Etüt.: 194.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 508** AE 32/33 mm., 16.21 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, 652, no. A2.5.1.
Etüt.: 123.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 509** AE 31/32 mm., 14.24 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, 652, no. A2.5.1.
Env.no.: 3160.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 22.01.1975.
- 510** AE 30/31 mm., 13.24 gr., ky. 6 (Lev.40)
Ref.: DOC 3/2, 652, no. A2.5.1.
Env.no.: 527.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 18.07.1963.
- 511** AE 29/30 mm., 8.46 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, 652, no. A2.5.1.
Etüt.: 81.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 512** AE 25/26 mm., 6.27 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, 652, no. A2.5.1.
Etüt.: 88.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

Varyasyon 7

- 513** AE 29 mm., 7.7 gr., ky. 6.
Ref.: DOC 3/2, s. 653, no. A2.7.4.
Env.no.: 807.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 16.08.1964.

Varyasyon 8

- 514** AE 30/32 mm., 17.3 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 653, no. 653.
Etüt.: 196.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Beli değil.
- 515** AE 33/34 mm., 16.68 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 653, no. 653.
Env.no.: 3404.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 25.09.1975.

- 516** AE 31/33 mm., 15.78 gr., ky. 6 (Lev.41)
 Ref.: DOC 3/2, s. 653, no. 653.
 Etüt.: 77.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 517** AE 32 mm., 12.86 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 653, no. 653.
 Env.no.: 1759.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 08.07.1968.
- 518** AE 30/31 mm., 12.34 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 653, no. 653.
 Etüt.: 191.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

Varyasyon 14b

- 519** AE 27/29 mm., 9.4 gr., ky.6. (Lev.41)
 Ref.: DOC 3/2, s. 656, no. A2.14b.
 Env.no.: 3949.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.12.1979.
- 520** AE 25/27 mm., 7.7 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 656, no. A2.14b.
 Env.no.: 3856.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 521** AE 26/29 mm., 7.6 gr., ky. 6 (Lev.41)
 Ref.: DOC 3/2, s. 656, no. A2.14b.
 Etüt.: 1.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç.

Varyasyon 20

- 522** AE 32/34 mm., 13.7 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 658, no. A2.20.
 Env.no.: 661.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaltı Köyü,
 26.12.1963.

Varyasyon 21

- 523** AE 34/35 mm., 11.39 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s., 658, no.A2.21
 Etüt.: 190.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

Varyasyon 23

- 524** AE 34/35 mm., 16.55 gr., ky. 6 (Lev.41)
 Ref.: DOC 3/2, s. 658, A2.23.1
 Env.no.: 3082.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Çakırçal Köyü, 22.12.1973.
- 525** AE 32/33 mm., 11.2 gr., ky. 6
 Env.no.: 4030.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1980.

Varyasyon 24

- 526** AE 28/29 mm., 12.6 gr., ky.6 (Lev.41)
 Ref.: DOC 3/2, s. 659, no. A2.24.7
 Env.no.: 2994.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Körküler Kasabası, 07.06.1973.
- 527** AE 29/32 mm., 12.4 gr., ky.6.
 Ref.: DOC 3/2, s. 659, no. A2.24.7
 Env.no.: 224.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.09.1961.
- 528** AE 28/29 mm., 12 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 659, no. A2.24.7
 Env.no.: 1207.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 22.12.1966.
- 529** AE 28/29 mm., 10.88 gr., ky.6 (Lev.41)
 Ref.: DOC 3/2, s. 659, no. A2.24.7
 Env.no.: 441.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Koruyaka Köyü, 27.06.1963.
- 530** AE 27/28 mm. 10.7 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 659, no. A2.24.7
 Env.no.: 6759.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 27.04.1989.
- 531** AE 30/31 mm., 10.65 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 659, no. A2.24.7
 Env.no.: 3731.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.05.1977.
- 532** AE 26/29 mm., 10.03 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 659, no. A2.24.7
 Env.no.: 1614.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özgüney Köyü, 27.11.1967.

- 533** AE 26 mm., 8.21 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 659, no. A2.24.7
 Env.no.: 6065.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 16.10.1987.

Varyasyon 26

- 534** AE 35 mm., 19.84 gr., ky. 6 (Lev.42)
 Ref.: DOC 3/2, s. 662, no. A2.26.5
 Env.no.: 1615.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özgüney Köyü, 27.11.1967.
- 535** AE 32/33 mm., 17.54 gr., ky.6 (Lev.42)
 Ref.: DOC 3/2, s. 662, no. A2.26.5
 Env.no.: 3671.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Mısırlı Köyü, 24.11.1976.
- 536** AE 32 mm., 16.88 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 662, no. A2.26.5
 Etüt.: 192.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 537** AE 32/34 mm., 12.49 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 662, no. A2.26.5
 Env.no.: 6756.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 27.04.1989.

Varyasyon 27

- 538** AE 29/30 mm., 15.13 gr., ky. 6 (Lev.42)
 Ref.:DOC 3/2, s. 662, no. A2.27.1
 Env.no.: 1439.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gelendost Bağlı Köyü, 17.05.1967.
- 539** AE 29/30 mm., 11.30 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 662, no. A2.27.1
 Env.no.: 14615.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 09.06.1999.

Varyasyon 32

- 540** AE 29/30 mm., 11.7 gr., ky. 6 (Lev.42)
 Ref.: DOC 3/2, s. 663, no.A2.32.1
 Env.no.: 2638.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Gelendost, 22.11.1970.

- 541** AE 29 mm., 10.85 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 663, no.A2.32.1
Env.no.: 3860.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 542** AE 29 mm., 10.71 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 663, no.A2.32.1
Etüt.: 86.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 543** AE 30 mm., 10.47 gr., ky.6 (Lev.42)
Ref.: DOC 3/2, s. 663, no.A2.32.1
Env.no.: 4121.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 13.01.1981.
- 544** AE 28/31 mm., 10.40 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 663, no.A2.32.1
Env.no.: 14481.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 545** AE 29/30 mm., 10.10 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 663, no.A2.32.1
Env.no.: 4098.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.
- 546** AE 29 mm., 8.4 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 663, no.A2.32.1
Env.no.: 945.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Elbelgi Söğütdibi Köyü, 17.12.1964.
- 547** AE 27/29 mm., 8.31 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 663, no.A2.32.1
Env.no.: 6973.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 21.08.1989.
- 548** AE 26/28 mm., 8 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 663, no.A2.32.1
Env.no.: 5123.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 20.03.1985.

Varyasyon (yeni)

Öy. : Aynı, fakat İsa'nın nimbusundaki haçın kollarında;
Kitap kapağında;
Ay. : Yazının altında ve üzerinde;

- 549** AE 31/32 mm., 15.09 gr., ky. 6 (Lev.42)
Env.no.: 6755.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 27.04.1989.

Varyasyon 39

- 550** AE 26/27 m., 10.05 gr., ky. 6 (Lev.43)
 Ref.: DOC 3/2, s. 666, no. A2.39.4.
 Env.no.: 3829.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.

Varyasyon 40a

- 551** AE 34/35 mm., 17 gr., ky.6 (Lev.43)
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 2014.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 12.06.1969.
- 552** AE 30/31 mm., 11.96 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Etüt.: 76.
 Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 553** AE 27 mm., 10.90 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Etüt.: 129.
 Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 554** AE 31/32 mm., 10.40 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 3359.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 16.05.1975.
- 555** AE 22/24 mm., 9.92 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 392.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.07.1962
- 556** AE 27/28 mm., 8.50 gr., ky.6 (Lev.43)
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 1944.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Gelendost Çaltı Köyü, 09.05.1969.
- 557** AE 26 mm., 8.19 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 616.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Elbengi Köyü, 26.12.1963.
- 558** AE 28/30 mm., 8.13 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 806.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 16.08.1964.

- 559** AE 27 mm., 8.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 2415.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı Kaşıkara Köyü, 25.09.1969.
- 560** AE 26/28 mm., 7.73 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 4697.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 23.11.1983.
- 561** AE 23 mm., 7.10 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 4200.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 10.06.1982.
- 562** AE 26/27 mm., 6.19 gr., ky.6 (Lev.43)
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 3608.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.06.1976.

Varyasyon 41

- 563** AE 29/31 mm., 14.2 gr., ky.6 (Lev.43)
 Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
 Env.no.: 3842.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 564** AE 27/31 mm., 12.75 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
 Env.no.: 3789.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Ayvalı Köyü, 13.07.1977.
- 565** AE 29/33 mm., 12.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
 Env.no.: 3649.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 24.11.1976.
- 566** AE 30/33 mm., 11.59 gr., ky.6 (Lev.43)
 Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
 Env.no.: 1675.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 29.04.1968.
- 567** AE 30/32 mm., 11.54 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
 Etüt.: 189.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

- 568** AE 27/28 mm., 11.4 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
Env.no.: 295.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 569** AE 27/28 mm., 10.7 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
Env.no.: 2411.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.09.1969.
- 570** AE 24/30 mm., 10.68 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
Env.no.: 1676.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 29.04.1968.
- 571** AE 27/29 gr., 10.53 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
Etüt.: 187.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 572** AE 29/31 mm., 10.4 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
Env.no.: 3836.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 573** AE 27/31 mm., 10.27 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
Env.no.: 1464.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 17.05.1967.
- 574** AE 27/29 mm., 10.2 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
Env.no.: 3859.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 575** AE 27/29 mm., 9.9 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
Env.no.: 2626.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Gelendost, 22.11.1970.
- 576** AE 29 mm., 9.7 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
Env.no.: 1774.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Körküler Köyü, 31.07.1968.
- 577** AE 27 mm., 9.25 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
Env.no.: 3830.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.

- 578** AE 28 mm., 9.08 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
 Env.no.: 14203.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 01.03.1995.
- 579** AE 27/29 mm., 8.98 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
 Env.no.: 1645.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Müzeeye Geliş Şekli: Hediye.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Bahtiyar Köyü, 10.02.1968.
- 580** AE 28/29 mm., 8.83 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
 Env.no.: 1665.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 15.04.1968.
- 581** AE 29 mm., 8.75 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.1.
 Etüt.: 15.
 Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Isparta, 18.11.1997

Varyasyon (yeni)

Öy. : Aynı, fakat kitap kapağında:
 Ay. : Aynı

- 582** AE 30/31 mm., 9.80 gr., ky.6 (Lev.44)
 Env.no.: 12055.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 02.12.1991.

Varyasyon 42a

- 583** AE 26 mm., 10.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 670, no. A2.42a.
 Env.no.: 3986.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 15.02.1980.
- 584** AE 22 mm., 9.34 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 670, no. A2.42a.
 Env.no.: 50.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 28.11.1959.

Varyasyon (yeni)

Öy. : Aynı, fakat İsa'nın nimbusundaki haçın kollarında:
kitap kapağında:

Ay. : Yazının altında ve üzerinde:

- 585** AE 26/29 mm., 8.19 gr., ky.6 (Lev.44)
Etüt.: 12.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Seydişehir, 21.04.2005.

Varyasyon 43

- 586** AE 29/30 mm., 9.36 gr., ky.6 (Lev.44)
Ref.: DOC 3/2, s. 670, no. A2.43.1.
Etüt.: 2.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç.
- 587** AE 27/28 mm., 7.2 gr., ky.6 (Lev.44)
Ref.: DOC 3/2, s. 670, no. A2.43.1.
Env.no.: 649.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaltı Köyü,
26.12.1963.

Varyasyon 45

- 588** AE 29/31 mm., 11.8 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 671, no. A2.45.2.
Env.no.: 740.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 04.07.1964.
- 589** AE 27/28 mm., 10.75 gr., ky.6 (Lev.44)
Ref.: DOC 3/2, s. 671, no. A2.45.2.
Env.no.: 3411.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Salur Köyü Ş. Karaağaç, 25.09.1975.
- 590** AE 25/27 mm., 10.7 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 671, no. A2.45.2.
Env.no.: 1180.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 11.12.1965.
- 591** AE 28/31 mm., 10.3 gr., ky.6 (Lev.44)
Ref.: DOC 3/2, s. 671, no. A2.45.2.
Env.no.: 2658.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Çamharman Köyü, 25.02.1971.
- 592** AE 28/29 mm., 10.08 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 671, no. A2.45.2.
Env.no.: 14503.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

- 593** AE 28/29 mm., 10 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 671, no. A2.45.2.
Env.no.: 732.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gelendost civarı, 04.07.1964.
- 594** AE 29 mm., 9.13 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 671, no. A2.45.2.
Env.no.: 514.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Elbengi Söğütüdübi Köyü, 18.07.1963.
- 595** AE 29/31 mm., 9.1 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 671, no. A2.45.2.
Env.no.: 4032.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1980.
- 596** AE 26 mm., 7.46 gr., ky.6 (Lev.45)
Ref.: DOC 3/2, s. 671, no. A2.45.2.
Env.no.: 1326.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 18.06.1966.

Varyasyon 47

- 597** AE 27/28 mm., 12.58 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
Env.no.: 3289.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 13.01.1975.
- 598** AE 28/29 mm., 12.51 gr., ky.6 (Lev.45)
Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
Env.no.: 1400.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 12.09.1966.
- 599** AE 26 mm., 12.3 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
Env.no.: 4031.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1980.
- 600** AE 23/28 mm., 12.17 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
Etüt.: 79.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 601** AE 31 mm., 11.96 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
Env.no.: 14499.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

- 602** AE 25/26 mm., 11.61 gr., ky.6 (Lev.45)
 Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
 Env.no.: 3112.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç İleği Köyü, 04.09.1974.
- 603** AE 27/28 mm., 10.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
 Env.no.: 2624.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Gelendost Ş.Karaağaç Köyü, 22.11.1970.
- 604** AE 28 mm., 10.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
 Env.no.: 2668.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Ş.Karaağaç, 25.02.1971.
- 605** AE 28/30 mm., 10.13 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
 Etüt.: 152.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 606** AE 25/30 mm., 10.10 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
 Etüt.: 122.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 607** AE 27/29 mm., 10.04 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
 Env.no.: 1862.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gelendost Yenice Köyü, 29.01.1969.
- 608** AE 24/27 mm., 9.63 gr., ky.6 (Lev.45)
 Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
 Env.no.: 1826.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 07.12.1968.
- 609** AE 28 mm., 8.91 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
 Env.no.: 14207.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 01.05.1995.
- 610** AE 25/27 mm., 8.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
 Env.no.: 3909.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 26.07.1979.
- 611** AE 24/27 mm., 8.17 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
 Env.no.: 517.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Elbengi Söğütüdübi Köyü,
 18.07.1963.

- 612** AE 29 mm., 6.87 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.6.
 Env.no.: 3405.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Ş.Karaağaç Salur Köyü, 25.09.1975.

Varyasyon 48

- 613** AE 34/36 mm., 21.43 gr., ky.6 (Lev.45)
 Ref.: DOC 3/2, s. 673, no. A2.48.1
 Etüt.: 17.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Kumdanlı, 11.03.2004.

Varyasyon 50

- 614** AE 34/35 mm., 15.23 gr., ky.6 (Lev.45)
 Ref.: DOC 3/2, s. 674, no. A2.50.3
 Env.no.: 5096.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 27.09.1984.

Varyasyonu Okunamayanlar

- 615** AE 30/32 mm., 16.8 gr., ky.6
 Env.no.: 2528.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Höyükli Eski Geçit, 22.07.1970.
- 616** AE 23/27 mm., 14.70 gr., ky.6
 Env.no.: 2924.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 13.12.1972.
- 617** AE 30 mm., 14.50 gr., ky.6
 Env.no.: 2720.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Çamharman Köyü, 16.02.1972.
- 618** AE 30 mm., 14.25 gr., ky.6
 Env.no.: 3839.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 619** AE 27/28 mm., 14.15 gr., ky.6
 Env.no.: 304.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 620** AE 29/31 mm., 14 gr., ky.6
 Env.no.: 300.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 621** AE 30/32 mm., 13.21 gr., ky.6
 Env.no.: 3291.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 13.01.1975.

- 622** AE 31/32 mm., 13.05 gr., ky.6
Env.no.: 3293.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Bahtiyar Köyü, 16.01.1975.
- 623** AE 27/30 mm., 13.05 gr., ky.6
Etüt.: 195.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 624** AE 31 mm., 11.60 gr., ky.6
Etüt.: 147.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 625** AE 26/28 mm., 10.53 gr., ky.6
Etüt.: 197.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 626** AE 29/31 mm., 10.13 gr., ky.6
Env.no.: 14505.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 627** AE 26/27 mm., 10.10 gr., ky.6
Etüt.: 202.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 628** AE 29/31 mm., 9.5 gr., ky.6
Env.no.: 1961.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 09.05.1969.
- 629** AE 28/29 mm., 9.22 gr., ky.6
Env.no.: 1858.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 1969.
- 630** AE 14/16 mm., 8.51 gr., ky.6
Env.no.: 14506.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 631** AE 27 mm., 8.45 gr., ky.6
Env.no.: 3007.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Mısırlı Köyü, 11.07.1973.
- 632** AE 27/28 mm., 8.42 gr., ky.6
Etüt.: 115.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 633** AE 31/32 mm., 8.32 gr., ky.6
Env.no.: 3130.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.10.1974.
- 634** AE 25/26 mm., 7.8 gr., ky.6
Env.no.: 652.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü, 26.12.1963.

- 635** AE 26/29 mm., 7.26 gr., ky.6
Etüt.: 138.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 636** AE 29 mm., 7.24 gr., ky.6
Env.no.: 303.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 637** AE 25/27 mm., 7.20 gr., ky.6
Env.no.: 3834.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç.
- 638** AE 26/27 mm., 7 gr., ky.6
Env.no.: 2926 (A1 üzerine)
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 13.12.1972.
- 639** AE 24/26 mm., 6.93 gr., ky.6
Etüt.: 93.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 640** AE 26 mm., 6.69 gr., ky.6
Env.no.: 631.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
26.12.1963.

B GRUBU

Öy. : + EmmaA-NOVHA

İsa'nın büstü cepheden (Tip VIIb), haç nimbuslu, haçın her bir kolunda “□” var. Haçın sağ ve sol kollarının yukarısındaki boşlukta birer nokta var. İsa tunik ve himation giyimli. Sağ eli ile incili kitap tutuyor. Kitap kapağında nokta bezeme var. Sağ ve sol boşluklarda IC ve XC okunuyor.

Ay. : İki basamaklı kaide üzerinde haç var. Haçın kollarının ucunda birer nokta bulunuyor. Haçın kolları arasında; IS-XS / bAS-ILC / bAS-ILC

M.S. 1030-35/1042(?)

- 641** AE 28/29 mm., 14.34 gr., ky.6 (Lev.46)
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.8.
Etüt.: 96.
Müze Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.
- 642** AE 29/31 mm., 13.86 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.8.
Env.no.: 6978.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 21.08.1989.
- 643** AE 34/35 mm., 13.60 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.8.
Env.no.: 982.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1965.
- 644** AE 26/29 mm., 13.58 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.8.
Env.no.: 14492.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 645** AE 30 mm., 13.39 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.8.
Env.no.: 14504.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 646** AE 30/31 mm., 12.80 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.12.
Env.no.: 535.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 18.07.1963.
- 647** AE 28/30 mm., 12.68 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.14.
Env.no.: 3008.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Çamharman Köyü, 19.07.1973.
- 648** AE 24/28 mm., 12.60 gr., ky.6 (Lev.46)
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.14.
Env.no.: 2988.
Müze Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 07.06.1973.

- 649** AE 27/29 mm., 12.01 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.8.
Env.no.: 214.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 25.09.1961.
- 650** AE 26/29 mm., 11.99 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.21.
Env.no.: 6757.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 27.04.1989.
- 651** AE 31 mm., 11.87 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.23.
Env.no.: 4696.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 23.11.1983.
- 652** AE 25/27 mm., 11.80 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.23.
Env.no.: 3084.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 22.12.1973.
- 653** AE 27/31 mm., 11.60 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.24.
Env.no.: 647.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaltı Köyü, 26.12.1963.
- 654** AE 25/31 mm., 11.60 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.24.
Env.no.: 1641.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 10.02.1968.
- 655** AE 30/32 mm., 11.53 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.25.
Etüt.: 137.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 656** AE 30/31 mm., 11.52 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.25.
Env.no.: 12024.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 02.12.1991.
- 657** AE 29/30 mm., 11.50 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.25.
Env.no.: 664.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü, 26.12.1963.
- 658** AE 26/29 mm., 11.50 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.25.
Env.no.: 4024.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1980.

- 659** AE 29/30 mm., 11.50 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.25.
Env.no.: 4025.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1980.
- 660** AE 30/34 mm., 11.39 gr., ky.6 (Lev.46)
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.25.
Env.no.: 1351.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı Kaşıkara Köyü, 19.06.1966.
- 661** AE 27/30 mm., 11.32 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.26.
Env.no.: 1677.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 29.04.1968.
- 662** AE 30/31 mm., 11.28 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.25.
Env.no.: 4103.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.
- 663** AE 26/29 mm.,11.24 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.25.
Env.no.: 3636.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Çamharman Köyü, 13.07.1976.
- 664** AE 26/27 mm., 11.16 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.28.
Env.no.: 4105.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.
- 665** AE 27/30 mm., 11.15 gr., ky.6 (Lev.46)
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.28.
Etüt.: 157.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 666** AE 29 mm.,11.06 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.30.
Env.no.: 14480.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 667** AE 26/28 mm., 10.99 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.32.
Etüt.: 87.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 668** AE 27/30 mm., 10.80 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.33.
Env.no.: 1202.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Gelendost Bağlılı Köyü, 23.12.1966.

- 669** AE 29 /33 mm., 10.80 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.33.
Etüt.: 14.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Isparta.
- 670** AE 31/33 mm., 10.74 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.35.
Env.no.: 526.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 18.07.1963.
- 671** AE 29/30 mm., 10.70 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.36.
Env.no.: 3618.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Akçasar Köyü, 05.07.1976.
- 672** AE 27/29 mm., 10.60 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.37.
Env.no.: 3987.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 15.02.1980.
- 673** AE 29 mm., 10.60 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.37.
Env.no.: 4092.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.
- 674** AE 25/27 mm., 10.50 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.37.
Env.no.: 4028.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1980.
- 675** AE 29 mm., 10.20 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.42.
Env.no.: 306.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 676** AE 29/31 mm., 10.20 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.42.
Env.no.: 3841.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 677** AE 30 mm., 10.16 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.42.
Etüt.: 172.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 678** AE 29/31 mm., 9.94 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.45.
Env.no.: 6976. (ikinci basım)
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 21.08.1989.

- 679** AE 30/32 mm., 9.63 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.49.
Etüt.: 146.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 680** AE 24/31 mm., 9.56 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.49.
Env.no.: 538.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 18.07.1963.
- 681** AE 27/29 mm., 9.54 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.51.
Etüt.: 171.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 682** AE 25/27 mm., 9.13 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.54.
Env.no.: 367.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.07.1962.
- 683** AE 27/31 mm., 9.06 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.54.
Etüt.: 114.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 684** AE 27 mm., 8.90 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.55.
Env.no.: 636.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü, 26.12.1963.
- 685** AE 24/29 mm., 8.80 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.55.
Env.no.: 2665.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Ş.Karaağaç, 25.02.1971.
- 686** AE 28 mm., 8.50 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.56.
Env.no.: 2471.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Hisarardı Köyü, 14.01.1970.
- 687** AE 27/29 mm., 8.44 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.56.
Etüt.: 173.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 688** AE 26/28 mm., 8.30 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.56.
Env.no.: 2991.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Çakırçal Köyü., 07.06.2973.

- 689** AE 29/31 mm., 8.17 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.56.
Env.no.: 5121.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 20.03.1985.
- 690** AE 28/29 mm., 8.17 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.56.
Env.no.: 6977.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 21.08.1989.
- 691** AE 26/27 mm., 7.46 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.59.
Env.no.: 3365.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 16.05.1975.
- 692** AE 26/27 mm., 7.39 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.59.
Env.no.: 6758.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 27.04.1989.
- 693** AE 26/28 mm., 6.48 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.60.
Env.no.: 3610.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.06.1976.
- 694** AE 27 mm., 5.42 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.60.
Env.no.: 23.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 28.11.1959.

C GRUBU

Öy. : + EmmaA-NOVHA

İsa Antiphonetes'in dizlerine kadar betimlenmiş figürü (Tip IVc), cepheden sakallı, haç nimbuslu, haçın her bir kolunda tek nokta bezeme var. İsa tunik ve himation giyimli. Sağ elini takdis pozisyonunda yukarı kaldırmış, sol eli ile incil tutuyor. Kapağın üzerinde bordür içinde nokta bezeme var. Sağ ve sol boşlukta IC ve XC okunuyor.

Ay. : Mücevher taşları ile süslü bir haç var. Haçın kolları ucunda birer nokta, kolları arasında ise IC-XC / NI-KA

M.S. 1042(?)/1050

695 AE 30/31 mm., 11.29 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 682, no.C.7.

Etüt.: 164.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

696 AE 26/29 mm., 11.08 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 682, no.C.7.

Env.no.: 364.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.07.1962.

697 AE 29/32 mm., 10.45 gr., ky. 6

Ref.: DOC 3/2, s. 682, no.C.7.

Env.no.: 3844

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.

698 AE 29 mm., 10.20 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 682, no.C.7.

Env.no.: 946.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Elbengi Söğütüdübi Köyü,

17.12.1964.

699 AE 27/29 mm., 10.16 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 682, no.C.7.

Etüt.: 170.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

700 AE 30 mm., 10.15 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 682, no.C.7.

Env.no.: 3885.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.02.1978.

701 AE 28/31 mm., 10 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 682, no.C.13.

Env.no.: 2643.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Gelendost Madenli Köyü, 22.11.1970.

702 AE 24/25 mm., 10 gr., ky.6 (Lev.46)

Ref.: DOC 3/2, s. 682, no.C.13.

Etüt.: 163.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

- 703 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
AE 25/28 mm., 9.94 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 682, no.C.16.
Env.no.: 368.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.07.1962
- 704 AE 23/26 mm., 9.91 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 682, no.C.16.
Env.no.: 4100.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.
- 705 AE 27/28 mm., 9.91 gr., ky.6 (Lev.46)
Ref.: DOC 3/2, s. 682, no.C.16.
Etüt.: 20.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Kasabası.
- 706 AE 28/30 mm., 9.65 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 682, no.C.19.
Env.no.: 3787.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Kurusarı Köyü, 13.07.1977.
- 707 AE 28/30 mm., 9.21 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.20.
Etüt.: 95.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 708 AE 30/31 mm., 9.12 gr., ky.6 (Lev.47)
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.24.
Env.no.: 1325.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 18.06.1966.
- 709 AE 28/30 mm., 9.10 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.24.
Env.no.: 14513.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 710 AE 26/29 mm., 8.96 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.28.
Etüt.: 149.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 711 AE 27/29 mm., 8.60 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.29.
Env.no.: 2644.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gelendost Madenli Köyü, 22.11.1970.
- 712 AE 27 mm., 8.52 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.29.
Env.no.: 1713.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Görgü Köyü, 29.04.1968.

- 713** AE 27/30 mm., 8.46 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.29.
Etüt.: 166.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 714** AE 27/28 mm., 8.44 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.29.
Env.no.: 1691.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 29.04.1968.
- 715** AE 21/24 mm., 8.30 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.29.
Env.no.: 1098.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.11.1965.
- 716** AE 27/29 mm., 8.20 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.33.
Env.no.: 700.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 26.12.1963.
- 717** AE 27/28 mm., 8.17 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.33.
Env.no.: 1822.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 07.12.1968.
- 718** AE 29/30 mm., 8.02 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.33.
Env.no.: 1824.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 07.12.1968.
- 719** AE 26 mm., 7.96 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.35.
Env.no.: 14093.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 20.12.1993.
- 720** AE 29 mm., 7.85 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.35.
Etüt.: 133.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 721** AE 29 mm., 7.83 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.35.
Env.no.: 14206.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 01.05.1995.
- 722** AE 26/28 mm., 7.80 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.35.
Env.no.: 662.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
26.12.1963.

- 723** AE 27 mm., 7.78 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.35.
 Env.no.: 1281.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 03.04.1966.
- 724** AE 28/29 mm., 7.66 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.36.
 Etüt.: 168.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 725** AE 29 mm., 7.40 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.37.
 Env.no.: 6971.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 21.08.1989.
- 726** AE 27/29 mm., 7.38 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Env.no.: 3362.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 16.05.1975.
- 727** AE 28 mm., 7.36 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Env.no.: 583.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı Man Tapınağı civarı, 25.11.1963.
- 728** AE 25/27 mm., 7.30 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Env.no.: 2976.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 30.05.1973.
- 729** AE 24/25 mm., 7.11 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Etüt.: 130.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 730** AE 27/28 mm., 7.10 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Etüt.: 167.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 731** AE 26 mm., 6.83 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Etüt.: 143.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 732** AE 26/28 mm., 6.72 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Env.no.: 4095.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.11.1980.

- 733** AE 26/27 mm., 6.72 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Etüt.: 91.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 734** AE 25/28 mm., 6.48 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Etüt.: 169.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 735** AE 29/31 mm., 6.10 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Env.no.: 675.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 26.12.1963.
- 736** AE 27/28 mm., 5.98 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Env.no.: 188.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Sağır Köyü, 05.07.1961.
- 737** AE 24/26 mm., 5.74 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Etüt.: 158.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 738** AE 25/28 mm., 5.50 gr., ky.6 (Lev.47)
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Env.no.: 1982.(Anonim B üzerine)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Körküler Köyü, 12.06.1969.
- 739** AE 25 mm., 5.15 gr. ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no.C.38.
 Etüt.: 165.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

D GRUBU

Öy. : Yazıt yok, İsa kare arkalıklı tahta oturuyor (Tip IIb), cepheden, sakallı. Haç nimbuslu, haçın her bir kolunda birer nokta bezeme var. Tunik ve himationlu, sağ eli takdis pozisyonunda göğsünde. Sol eli dizindeki kitapta. Kitabın üzerinde nokta bezeme var. Sağ ve sol boşluklarda IC ve XC okunuyor.

Ay. : Üç sıra : ISXS / bASIE / bASIL, yazının üzerinde; _ + _
Yazının altında; _ ∪ _

M.S. 1050/1060

- 740** AE 28 mm., 11.4 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 685, no. D.6.
Env.no.: 297.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 741** AE 29 mm., 10.96 gr., ky.6 (Lev.47)
Ref.: DOC 3/2, s. 685, no. D.6.
Env.no.: 459.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.07.1963.
- 742** AE 29/30 mm., 10.70 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 685, no. D.6.
Env.no.: 14510. (ikinci basım)
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 743** AE 29/31 mm., 10.60 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 685, no. D.6.
Etüt.: 198.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 744** AE 28/30 mm., 10.50 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 685, no. D.6.
Env.no.: 1147.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.11.1965.
- 745** AE 25/29 mm., 10.38 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 685, no. D.6.
Env.no.: 183.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 05.07.1961.
- 746** AE 28/31 mm., 9.90 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.9.
Env.no.: 2966.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 22.02.1973.
- 747** AE 29/30 mm., 9.15 gr., ky.6 (Lev.47)
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.9.
Env.no.: 14617.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 09.06.1999.

- 748** AE 27/29 mm., 9.13 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.9.
Env.no.: 805.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 16.08.1964.
- 749** AE 29/30 mm., 8.83 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.15.
Env.no.: 14508.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 750** AE 33 mm., 8.69 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.15.
Etüt.: 186.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 751** AE 29/31 mm., 8.43 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.19
Env.no.: 3736.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.05.1977.
- 752** AE 25/26 mm., 7.97 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.24.
Env.no.: 14493.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 753** AE 27/32 mm., 6.84 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.31.
Env.no.: 3409.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Ş.Karaağaç Salur Köyü, 25.09.1975.
- 754** AE 25/27 mm., 6.76 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.31.
Env.no.: 461.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.07.1963.
- 755** AE 23 mm., 6.69 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.31.
Etüt. 3.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç.
- 756** AE 27/28 mm., 6.56 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.31.
Env.no.: 12023.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 02.12.1991.
- 757** AE 27/29 mm., 5.7 gr., ky.6
Env.no.: 655.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
26.12.1963.

E GRUBU

Öy. : Yazıt yok. İsa'nın cepheden büstü, sakallı (Tip VIIb). Haç nimbuslu, haçın her bir kolunda birer nokta bezeme var. Tunik ve himationlu, sağ eli takdis pozisyonunda göğsünde. Sol elinde kitap var. Kitabın üzerinde nokta bezeme var. Sağ ve sol boşluklarda IC ve XC okunuyor.

Ay. : Üç sıra : ISXS / bASILE / bASIL', yazının üzerinde; _ + _
Yazının altında; _ ∪ _

M.S. 1060

758 AE 21/23 mm., 4.71 gr., ky.6 (Lev.47)

Env.no.: 431.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Ayvalı Köyü, 27.06.1963.

G GRUBU

Öy. : Yazıt yok, İsa'nın büstü cepheden (Tip IXa), sakallı, haç nimbuslu, tunik ve himation giyimli, sağ elini takdis pozisyonunda yukarı kaldırmış pelerinin kenarından tutuyor. Sol elinde tomar var. Sağ ve sol boşluklarda IC ve XC okunuyor. Noktalı bordür ile çevrili.

Ay. : Yazıt yok, Meryem'in büstü, cepheden. Orans duruşunda nimbuslu. Tunik ve maphorion giyimli. Sağ ve sol boşluklarda MP ve ΘV okunuyor. Noktalı bordür ile çevrili.

M.S. 1065/1070

759 AE 27/30 mm., 9.50 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 692, no.G.6.

Env.no.: 633.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
26.12.1997.

760 AE 28/29 mm., 9.18 gr., ky. 6

Ref.: DOC 3/2, s. 692, no.G.6.

Env.no.: 1613.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Özgüney Köyü, 27.11.1967.

761 AE 27 mm., 8.90 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 692, no.G.8.

Env.no.: 636.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
26.12.1963.

762 AE 27/29 mm., 8.66 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 692, no.G.8.

Env.no.: 3074.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 22.12.1973.

- 763** AE 26/28 mm., 8.57 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 692, no.G.8.
Env.no.: 1898.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Müzeye Geliş Şekli: Eski Müze Müdürü Hasan Akgün'ün hediyesi.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 01.02.1969.
- 764** AE 26/27 mm., 8.43 gr., ky.6 (Lev.47)
Ref.: DOC 3/2, s. 692, no.G.8.
Etüt.: 22.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yarıkkaya Köyü, 23.05.2005.
- 765** AE 27/31 mm., 8.35 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 692, no.G.8.
Env.no.: 3146.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Hisarardı Köyü, 05.12.1974.
- 766** AE 25/26 mm., 8.33 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 692, no.G.8.
Env.no.: 12028.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 02.12.1991.
- 767** AE 26 mm., 8.26 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 692, no.G.8.
Etüt.: 5.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç.
- 768** AE 28 mm., 8.20 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 692, no.G.8.
Env.no.: 905.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta, 11.11.1964.
- 769** AE 25/27 mm., 8.16 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 692, no.G.8.
Env.no.: 3410.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Ş.Karaağaç Salur Köyü, 25.09.1975.
- 770** AE 27/30 mm., 8.10 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 692, no.G.8.
Env.no.: 3147.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Körküler Köyü, 05.12.1974.
- 771** AE 24/26 mm., 7.90 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.11.
Env.no.: 1909.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 09.05.1969.
- 772** AE 25/26 mm., 7.85 gr., ky.6 (Lev.48)
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.11.
Env.no.: 3858.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.

- 773** AE 29 mm., 7.60 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.11.
Env.no.: 645.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü, 26.11.1963.
- 774** AE 27 mm., 6.80 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.17.
Env.no.: 635.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü, 26.11.1963.
- 775** AE 26 mm., 6.70 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
Env.no.: 884.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yavaş, 15.10.1964.
- 776** AE 25/26 mm., 6.30 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
Env.no.: 2679.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Bahtiyar Köyü, 06.08.1971.
- 777** AE 26/27 mm., 6.28 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
Env.no.: 14325.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 23.09.1996.
- 778** AE 26 mm., 6.21 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
Env.no.: 144.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 22.01.1961.
- 779** AE 25/27 mm., 5.94 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
Env.no.: 3612.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.06.1976.
- 780** AE 24/26 mm., 5.81 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
Env.no.: 1828.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 07.12.1968.
- 781** AE 26 mm., 5.59 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
Env.no.: 5082.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Yukarı İleği Köyü, 29.05.1984.
- 782** AE 26/27 mm., 5.37 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
Env.no.: 4126.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 13.01.1981.

- 783** AE 26 mm., 5.30 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
 Env.no.: 1100.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.11.1965.
- 784** AE 27/31 mm., 5.22 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
 Env.no.: 1436.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gelendost Bağlı Köyü, 15.05.1967.
- 785** AE 27 mm., 5.21 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
 Etüt.: 4.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç.
- 786** AE 26/27 mm., 4.80 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
 Env.no.: 651.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
 26.12.1963.
- 787** AE 26 mm., 3.56 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
 Env.no.: 1327.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 18.06.1966.
- 788** AE 26/28 mm., 3.10 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 693, no.G.28.
 Env.no.: 3385.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 12.05.1975.

I GRUBU

Öy. : Yazıt yok. İsa'nın büstü cepheden (Tip VIIb), uzun sakallı, haç nimbuslu, haçın her bir kolunda bir nokta bezeme var. Tunik ve himation giyimli. Sağ elini takdis pozisyonunda göğsünde pelerinin kenarından tutuyor. Sol elinde üzeri bezemeli kitap var. Sağ ve sol boşluklarda IC ve XC okunuyor.

Ay. : Yazıt yok. Latin haçı var. Haçın her bir ucunda iki ufak nokta arasında bir büyük nokta var. Ortada küçük haç, aşağıda haçın alt kolunun iki yanında birer nokta ve bitkisel bezeme yer alır. Yukarıda sağ ve sol boşluklarda birer hilal bulunur.

M.S. 1075/1080

789 AE 25/27 mm., 7.44 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 696, no. I.2

Env.no.: 3364.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 16.05.1975.

790 AE 26 mm., 7.40 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 696, no. I.2

Etüt.: 148.

Müzeze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil.

791 AE 24/25 mm., 6.53 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.5

Env.no.: 14511.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

792 AE 25 mm., 6.20 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.5.

Env.no.: 3973.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç 29.01.1980.

793 AE 25/28 mm., 5.7 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.16.

Env.no.: 1946.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç Gelendost Çaltı Köyü, 09.05.1969.

794 AE 25/27 mm., 5.63 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.16

Env.no.: 1823.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç, 07.12.1968.

795 AE 25/26 mm., 5.61 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.16.

Etüt.: 180.

Müzeze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil.

796 AE 24/26 mm., 5.60 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.16.

Env.no.: 735.

Müzeze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Yalvaç Gelendost civarı, 04.07.1964.

- 797** AE 26 mm., 5.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.20.
 Env.no.: 3832.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 798** AE 22/24 mm., 5.2 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.26.
 Env.no.: 643.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
 26.12.1963.
- 799** AE 24/28 mm., 5.1 gr., ky.6 (Lev.48)
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.28
 Env.no.: 2756.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.05.1972.
- 800** AE 24/25 mm., 4.80 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.31.
 Etüt.: 179.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 801** AE 23/24 mm., 4.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.31.
 Env.no.: 2726.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 16.02.1972.
- 802** AE 23 mm., 4.67 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.37.
 Etüt.: 156.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 803** AE 22/23 mm., 4.66 gr., ky.6 (Lev.48)
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.37.
 Etüt.: 151.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 804** AE 24 mm., 4.61 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.37.
 Etüt.: 45 (İkinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 805** AE 23/26 mm., 4.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.37.
 Env.no.: 3833.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 806** AE 24/25 mm., 4.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.41.
 Env.no.: 3845.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.

- 807** AE 24/25 mm., 4.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.41.
 Env.no.: 3974.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 29.01.1980.
- 808** AE 24/26 mm., 4.25 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.41.
 Env.no.: 3855.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.12.1979.
- 809** AE 23 mm., 4.14 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.43.
 Etüt.: 181.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 810** AE 24 mm., 4.12 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.43.
 Env.no.: 1750.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Gelendost Balcı Köyü,
 18.05.1968.
- 811** AE 23/25 mm., 3.95 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.46.
 Env.no.: 1772.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Celeptaş Köyü, 31.07.1968.
- 812** AE 25 mm., 3.80 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.46.
 Env.no.: 644.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
 26.12.1963.
- 813** AE 22/24 mm., 3.80 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.46.
 Env.no.: 650.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
 26.12.1963.
- 814** AE 22 mm., 3.56 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 699, no. I.53.
 Etüt.: 124.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 815** AE 22/24 mm., 3.4 gr., ky.6 (Lev.48)
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.46.
 Env.no.: 2599.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Gelendost Balcı Köyü,
 22.11.1970.

- 816** AE 21/22 mm., 3.38 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.46.
 Env.no.: 14491.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 817** AE 24 mm., 3.28 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.46.
 Env.no.: 3161.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Hisarsardı Köyü, 22.01.1975.
- 818** AE 25/26 mm., 2.88 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 699, no. I.61.
 Etüt.: 153.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 819** AE 24 mm., 2.74 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 699, no. I.61.
 Env.no.: 771 (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta, 16.08.1964.
- 820** AE 21/23 mm., 2.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 699, no. I.61.
 Env.no.: 221.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Hisarsardı Köyü, 25.09.1961.
- 821** AE 22 mm., 2.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 699, no. I.61.
 Env.no.: 2666.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Ş.Karaağaç, 25.02.1971.
- 822** AE 21 mm., 2.09
 Ref.: DOC 3/2, s. 699, no. I.61.
 Etüt.: 38.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı

X. KONSTANTİNOS
(23 Kasım 1059- 23 Mayıs 1067)

Konstantinopolis

Follis

Tip 1

Öy. : +ΕΜΜΑ ΝΟΒΗΑ

Kare souppedion üzerinde ayakta İsa, sakallı başında haç nimbus var. Nimbusun her bir kolunda nokta. Tunik ve himation giyimli, sağ eli ile pelerinini tutuyor, sol elinde kitap var. Solda ve sağda IC ve XC

Ay. : + ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (sağda), ΕΥΔΟΚΙΑ (solda), Solda Eodokia ayakta, cepheden, pendilialı taç giyiyor ve loroslu. Sağda Konstantinos ayakta cepheden, pendilialı taç giyiyor ve loroslu. Aralarında labarum tutuyorlar. Ortasında haç var. Labarum üç basamaklı kaide üzerinde. Her ikisi de ellerini göğsüne götürmüş.

M.S. 1059/1067

823 AE 31/32 mm., 12.2 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
Env.no.: 654.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
26.12.1963.

824 AE 26/30 mm., 11.82 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
Etüt.: 162.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

825 AE 30/31 mm., 11.18 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
Env.no.: 1878.

Müze Geliş Şekli: Hediye.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Ş.Karaağaç Yeniköy Yayla Mevkii,
20.01.1969.

826 AE 25/26 mm., 9.86 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
Etüt.: 29.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

827 AE 26/29 mm., 9.60 gr., ky.6 (Lev.48)
Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
Env.no.: 808.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 16.08.1964.

828 AE 24/25 mm., 9.21 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
Etüt.: 99.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

- 829** AE 25/27 mm., 9.2 gr., ky.6 (Lev.48)
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Env.no.: 2974.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Aşağı Tırtar Köyü, 22.02.1973.
- 830** AE 28/29 mm., 9.13 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Env.no.: 4127.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 13.01.1981.
- 831** AE 28/29 mm., 8.95 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Env.no.: 768.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta, 16.08.1964.
- 832** AE 27/28 mm., 8.88 gr., ky.6 (Lev.49)
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Env.no.: 14483.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 833** AE 31 mm., 8.84 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Etüt.: 161.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 834** AE 26/28 mm., 8.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Env.no.: 634.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü, 26.12.1963.
- 835** AE 29/31 mm., 8.78 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Etüt.: 160.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 836** AE 27/29 mm., 8.7 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.12.
 Env.no.: 2527. (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 22.07.1970.
- 837** AE 26/29 mm., 8.55 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Env.no.: 769.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta, 16.08.1964.
- 838** AE 26/27 mm., 8.44 gr., ky.6 (Lev.49)
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Env.no.: 574.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.11.1963.

- 839** AE 28/31 mm., 8.34 gr., ky.6 (Lev.49)
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.17.
 Env.no.: 428. (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Kurusarı Köyü, 27.06.1962.
- 840** AE 28/29 mm., 8.25 gr., ky.6 (Lev.49)
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.17.
 Env.no.: 576 (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.11.63.
- 841** AE 29 mm., 8.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.17.
 Env.no.: 653. (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yeşilova Karaaltı Köyü, 26.12.1963.
- 842** AE 28/30 mm., 8.18 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Etüt.: 117.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 843** AE 24/26 mm., 8.14 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Env.no.: 773.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta, 16.08.1964.
- 844** AE 24/26 mm., 8.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Env.no.: 970.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1965.
- 845** AE 28 mm., 8.02 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.2.
 Env.no.: 1664.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç civarı, 15.04.1968.
- 846** AE 28/29 mm., 7.85 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.19.
 Env.no.: 5095.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 27.09.84.
- 847** AE 28 mm., 7.50 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.19.
 Etüt.: 113.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 848** AE 27/29 mm., 7.45 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.22.
 Env.no.: 1765.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 08.07.1968.

- 849** AE 27/28 mm., 7.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.23.
 Env.no.: 2655. (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1971.
- 850** AE 26/27 mm., 6.90 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.24.
 Env.no.: 3831.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 851** AE 25 mm., 6.85 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.24.
 Env.no.: 3840.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 852** AE 25/27 mm., 6.64 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.24.
 Etüt.: 6.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç.
- 853** AE 28/30 mm., 6.41 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.24.
 Env.no.: 1592.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 27.11.1967.
- 854** AE 25/27 mm., 6.10 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.24.
 Env.no.: 3616.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.06.1976.
- 855** AE 28/31 mm., 6.08 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.24.
 Etüt.: 126.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 856** AE 25/28 mm., 5.64 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.32.
 Env.no.: 12057.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 02.12.1991.
- 857** AE 25/30 mm., 5.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.32.
 Env.no.: 278.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 858** AE 23/25 mm., 4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.32.
 Env.no.: 894.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 15.10.1964.

- 859** AE 26/27 mm., 3.68 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.32.
 Etüt.: 139.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

Tip 2

Öy. : +EMMA-NOVHA

İsa'nın cepheden büstü, uzun sakallı ve haç nimbuslu. Haçın kollarında birer nokta var. Tunik ve himation giyimli. Sağ eli takdis pozisyonunda, sol elinde kitap var. Solunda IC, sağında XC.

Ay. : +KΨNRACI-ΛEVCODOVK

İmparatorun cepheden büstü, loros giyimli, başında haçlı pendilialı taç var. Sağ elinde uzun haç, sol elinde akakia var.

M.S. 1059/1067

- 860** AE 28/31 mm., 10.15 gr., ky.6 (Lev.49)
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.3.
 Env.no.: 3843. (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 861** AE 26 mm., 10 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.3.
 Etüt.: 89.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 862** AE 30/33 mm., 9.93 gr., ky.6 (Lev.49)
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.3.
 Etüt. 8. (Anony. üzerine)
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç.
- 863** AE 26/27 mm., 9.5 gr. ky., 6 (Lev.50)
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.3.
 Env.no.: 4026.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.02.1980.
- 864** AE 27/29 mm., 9.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.6.
 Env.no.: 286.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 865** AE 27/30 mm., 8.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.6.
 Env.no.: 657 (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü, 26.12.1963.

- 866** AE 27 mm., 8.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.6.
 Env.no.: 3975. (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 29.01.1980.
- 867** AE 26/28 mm., 8.36 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.3.
 Env.no.: 772.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta, 16.08.1964.
- 868** AE 28 mm., 8.04 gr., ky.6 (Lev.50)
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.3.
 Env.no.: 3615.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 28.06.1976.
- 869** AE 26/27 mm., 7.52 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.9.
 Etüt.: 184.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 870** AE 25/27 mm., 7.46 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.9.
 Env.no.: 4123.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 13.01.1981.
- 871** AE 26/31 mm., 7.27 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.9.
 Etüt.: 145.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 872** AE 26/30 mm., 7.15 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.9.
 Env.no.: 770.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta, 16.08.1964.
- 873** AE 26/29 mm., 7.06 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.9.
 Env.no.: 1273.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 05.04.1966.
- 874** AE 26 mm., 6.33 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.9.
 Env.no.: 14502.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 875** AE 25/29 mm., 6.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.9.
 Env.no.: 1094. (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.11.1965.

- 876** AE 22/25 mm., 6.07 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.15.
 Env.no.: 3241 (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 05.02.1975.
- 877** AE 23/24 mm., 6.04 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.9.
 Env.no.: 586.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 25.11.1963.
- 878** AE 28/31 mm., 5.98 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.9.
 Env.no.: 510.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.07.1963.
- 879** AE 28/29 mm., 5.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.9.
 Env.no.: 2439.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.09.1969.
- 880** AE 25 mm., 5.25 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.9.
 Env.no.: 3857. (İkinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.
- 881** AE 24/26 mm., 5.24 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.9.
 Etüt.: 183.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

İMP. IV. ROMANOS
(1 Ocak 1068-Eylül 1071)

Konstantinopolis

Histamenon

Tip 1

Öy. : KΨN-MX-ANA

Ayakta cepheden üç figür birbirinden ayrı olarak yastık üzerinde duruyor. Merkezde VIII. Mikhael loros giyimli ve pendialı, haçlı taç giyiyor. Sağ elinde labarum, sol elinde akakia tutuyor. Solda yer alan daha küçük figür Konstantinos, sağ elinde dört nokta ile oluşturulmuş haçlı globus ve sol elinde akakia tutuyor. Sağdaki figür ise, Andronikos'dur. Konstantinos ile benzer betimlenmiştir. Ancak Sağ elinde akakia ve sol elinde haçlı globus tutmaktadır. Sikkenin etrafı noktalı çift bordür ile çevrilidir.

Ay. : +PΨMANS-ΕΥΔΥΚΙΑ

Cepheden ayakta üç figür. Merkezde cepheden ayakta İsa figürü yer alır İsa kare tabure üzerindedir. Nimbusu bulunan İsa tunik ve himation giyimlidir. İsa solda Romanos'u ve sağda Eudokia'yı taçlandırırken betimlenmiştir. Romanos loros giyimlidir. Başında pendialı tacı, sol elinde haçlı globus bulunur. Sağ eli ise, göğsündedir. Sağda yer alan Eudicia da loros giyimlidir. Sivri tepeli ve pendialı taçı var. Sağ elinde haçlı globus tutuyor. Sol eli göğsünde. Yukarıda İsa'nın başının iki yanında IC XC yer alır. Sikkenin etrafı noktalı çift bordür ile çevrilidir.

M.S. 1068/71

882 AV 4.4 gr., 24/26 mm., ky. 6 (Lev.50)

Ref.: DOC 3/2, s. 789, no. 1.1.

Env.no.: 1081.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç, 04.10.1965.

Follis

Öy. : Yazıt yok. İsa'nın cepheden büstü, sakallı başının arkasında içi nokta bezemeli haç nimbus var. Tunik ve himation giyimli. Sağ eli ile pelerinini tutuyor. Sol elinde kitap var. Solda IC/NI, sağda XC/KA

Ay. : Ortasında "X" li latin haçı. Haçın yukarıdaki kolunun solunda "C" sağında "R". Aşağıdaki kolunun solunda "P", sağında "Δ" bulunuyor. Haçın her bir kolunun ucunda biri büyük ikisi küçük nokta var. Haçın alt kolunun sağında ve solunda __ bulunuyor.

M.S. 1068/71

883 AE 28/31 mm., 11.7 gr., ky.6 (Lev.50)

Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6

Env.no.: 900.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 17.12.1964.

884 AE 27/31 mm., 9.2 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6

Env.no.: 1544.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 10.08.1967.

- 885** AE 25 mm., 8.32 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
 Etüt.: 178.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 886** AE 26/27 mm., 8.26 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
 Etüt.: 7.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç.
- 887** AE 27/28 mm., 7.48 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
 Etüt.: 176.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 888** AE 23/24 mm., 7.16 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
 Env.no.: 1311.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özbayat Köyü, 25.05.1966.
- 889** AE 22/23 mm., 7.07 gr., ky.6 (Lev.50)
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
 Etüt.: 174.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 890** AE 25 mm., 7.07 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
 Etüt.: 177.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 891** AE 25/26 mm., 6.66 gr., ky.6 (Lev.50)
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
 Etüt.: 120.
 Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 892** AE 29/31 mm., 6.39 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
 Env.no.: 1612.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özgüney Köyü, 27.11.1997.
- 893** AE 27/30 mm., 5.96 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
 Env.no.: 3145.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Hisarardı Köyü, 05.12.1974.
- 894** AE 22 mm., 5.71 gr., ky.6 (Lev.51)
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
 Env.no.: 578.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 25.11.1963.

- 895** AE 26 mm., 4.7 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
Env.no.: 2640. (ikinci basım)
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, Ş.Karaağaç Köyü, 22.11.1970.
- 896** AE 27/28 mm., 4.40 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
Etüt.: 175.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 897** AE 24/25 mm., 3.29 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.6
Env.no.: 1437.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Gelendost Bağılı Köyü,
15.05.1967.

VII. MIKHAEL
(Ekim 1071- 31 Mart 1078)

Konstantinopolis

Solidus

Tip 2

Öy. : Yazıt yok. İsa'nın cepheden büstü. Uzun sakallı ve haç nimbuslu. Haç kollarında bezeme var. Tunik ve himation giyimli. Sağ eli takdis pozisyonunda yukarıda. Sol elinde kitap tutuyor. Kitabın üzerinde bezeme var. Sikkenin etrafı çift noktalı bordürlü.

Ay. : +MIX AHA RACIAOΔ

İmparatorun cepheden büstü. Sakallı ve yakalı loros giyimli. Pendilialı ve haçlı tacı var. Sağ elinde labarum tutuyor. Sol elinde haçlı globus var.

M.S. 1071/78

898 AV 4.4 gr., 27/28 mm., ky.6 (Lev.51)

Ref.: DOC 3/2, s. 804, no. 2a.1.

Env.no.: 1992.

Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Kırkbaş Köyü, 12.06.1969.

Follis

(a)

Öy. : Yazıt yok. İsa'nın büstü cepheden, sakallı, başının arkasında haç nimbus var. Tunik ve himationlu. Sağ eli yukarıda takdis pozisyonunda. So elinde kitap tutuyor. Haç nimbusun sağ ve sol kollarında IC ve XC okunuyor. İsa'nın sağ ve sol omuzunun yukarısında yıldız var.

Ay. : +MIX AHA RACIOΔ

Yazıt okunmuyor. İmparatorun büstü cepheden. Sakallı başında pendilialı taç var. Yakalıklı loros giyimli. Sağ elinde labarum, sol elinde haçlı globus tutuyor.

M.S. 1071/78

899 AE 25/26 mm., 8.07 gr., ky.6 (Lev.51)

Ref.: DOC 3/2, s. 818, no. 14a.1.

Etüt.: 155.

Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

900 AE 25/26 mm., 6.9 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 818, no. 14a.1.

Env.no.: 637.

Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü, 26.12.1963.

901 AE 26 mm., 6.8 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 818, no. 14a.1.

Env.no.: 3848.

Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 10.11.1977.

- 902** AE 26/29 mm., 6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 818, no. 14a.1.
 Env.no.: 639.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü,
 26.12.1963.
- 903** AE 25/27 mm., 5.7 gr., ky.6 (Lev.51)
 Ref.: DOC 3/2, s. 818, no. 14a.2
 Env.no.: 856. (ikinci basım)
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 15.10.1964.
- 904** AE 25 mm., 5.2 gr., ky.6 (Lev.51)
 Ref.: DOC 3/2, s. 818, no. 14a.1.
 Env.no.: 2687.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Ş.Karaağaç Yenişar Bademli Kasabası,
 06.08.1971.
- 905** AE 21/22 mm., 4.91 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 818, no. 14a.2
 Env.no.: 363. (ikinci basım)
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sücüllü Kasabası, 25.06.1962.
- 906** AE 23/26 mm., 4.84 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 818, no. 14a.1.
 Env.no.: 12058.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 02.12.1991.
- (b)**
- Öy. : Aynı, fakat kitap kapağındaki bezeme farklı
 Ay : Aynı
- M.S. 1071/78
- 907** AE 26/27 mm., 7 gr., ky.6 (Lev.51)
 Ref.: DOC 3/2, s. 819, no. 14b.1.
 Env.no.: 294. (ikinci basım)
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 908** AE 25/27 mm., 6.68 gr., ky.6 (Lev.52)
 Ref.: DOC 3/2, s. 819, no. 14b.1.
 Env.no.: 3382. (ikinci basım)
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Hisarardı Köyü, 12.06.1975.
- 909** AE 26/27 mm., 5.62 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 819, no. 14b.4.
 Etüt.: 185.
 Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

- 910** AE 26 mm., 5.54 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 819, no. 14b.4.
Etüt.: 203.
Müzeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 911** AE 25/27 mm., 5.40 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 819, no. 14b.4.
Env.no.: 3030.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 05.09.1973.
- 912** AE 21/26 mm., 5.05 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 819, no. 14b.4.
Env.no.: 12056.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 02.12.1991.
- 913** AE 22/25 mm., 5 gr., ky.6 (Lev.52)
Ref.: DOC 3/2, s. 819, no. 14b.4.
Env.no.: 2963.
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 03.02.1973.
- 914** AE 24 mm., 4.8 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 819, no. 14b.1.
Env.no.: 906. (ikinci basım)
Müzeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta, 11.11.1964.

ALEKSİOS I KOMNENOS
(Nisan 1081-Ağustos 1118)

Thessalonika

Follis

Tip B

Öy. : iki basamaklı haç var. Haç kolları arasında IC XC / NI KA yer alıyor
Ay. : Dört satır yazı +CЄPCVN / ЄPTЄIBA / CIAЄIAA / ЄZIO

M.S. 1081/87(?)

915 AE 24/25 mm., 5.12 gr., ky.6 (Lev.52)

Ref.: DOC 4/1, s.214, no. 19.3.

Env.no.: 6972.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 21.08.1989.

MANUEL I. KOMNENOS
(1143-1180)

Konstantinopolis

Aspron Trachy

Tip E Vary.B

Öy. : İsa arkalıklı tahtta oturuyor. Sakallı ve nimbuslu. Tunik ve himation giyimli. Sol elinde kitap tutuyor. Nimbusunda yer alan haçın kollarında birer nokta var.

Ay. : MAN HA Solda imparatorun ayakta cepheden figürü yer alır. Meryem tarafından taçlandırılmaktadır. İmparator Khlamys ve stemma giyimli. Sağ elinde labarum ve sol elinde haçlı globus tutuyopr. Sağda Meryem tunik ve maphorion giyimli.

M.S. 1167/83

916 AV 3.79 gr., 30 mm., ky. 6 (Lev.52)

Ref.: DOC, 4/1, s.303, no.6c.1

Env.no.: 14337.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Bell değil, 26.12.1996.

Bozuk ve Okunamayan Sikkeler

Konstantinopolis

40 Nummi

Öy. : Yazıt okunmuyor. Büst profilden, zırhlı ve paludamentumlu.

Ay. : **M**, solda yıldız, yukarıda haç, sağda haç, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

917 AE 27 mm., 15 gr., ky. 6.Of.: Δ

Env.no.: 2647.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç Tokmacık Köyü, 25.02.1971.

Öy. : Yazıt okunmuyor. Büst cepheden. Zırhlı ve süvari betimli kalkanlı, sol elinde haçlı globus.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

918 AE 29 mm., 11.54 gr., ky.12, Of.: B, tarih: X

Env.no.: 6763.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 27.04.1989.

Nikomedia

Öy. : Aynı

Ay. : Aynı

919 AE 27/28 mm., 9.84 gr., Of.: B; tarih: III

Etüt.: 134.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

920 AE 28/31 mm., 10.94 gr., Of.: A; tarih: II / II

Env.no.: 1332.

Müze Geliş Şekli: Satın alma.

Müze Geliş Şekli: Mahkeme kararı ile.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Sücüllü civarı, 19.06.1966.

20 Nummi

Konstantinopolis (?)

Öy. : Yazıt Okunmuyor. Büst profilden

Ay. : **K**, solda haç, yukarıda ve aşağıda yıldız, sağda Of. harfi ya da yıldız

921 AE 23/24 mm., 9.31 gr., Of.: Δ

Etüt.: 9.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Yalvaç.

- 922** AE 25 mm., 6.65 gr., ky.6
Env.no.: 3777.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Celeptaş Köyü, 02.06.1977.
- Öy. : Yazıt okunmuyor. Cepheden büst, zırlı ve kalkanlı.
Ay. : **K**, solda A/N/NO, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi
- 923** AE 19 mm., 4.82 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II
Etüt.: 50.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 924** AE 21 mm., 5.8 gr., ky. 6, Of.: A; tarih: II
Env.no.: 3955.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 06.12.1979.
- 925** AE 23 mm., 6.51 gr., ky. 12. Of.: B; tarih: II
Etüt.: 119.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 926** AE 23 mm., 5.68 gr., ky.6. Of.: A; tarih: Ç
Etüt.: 35.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 927** AE 21 mm., 4.87, ky. 12. Of.:?, tarih: XII
Etüt.: 41.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 928** AE 24 mm., 4.78 gr., ky. 6. Of.: B, tarih: XÇ
Env.no.: 1616.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Özgüney Köyü, 27.11.1967.
- 929** AE 28 /31 mm., 10.6 gr., ky. 6. Of.: ?, tarih: X / III
Env.no.: 2639.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Gelendost Ş.Karaağaç Köyü, 22.11.1970.
- 930** AE 29/31 mm., 7.35 gr., ky. 6. Of.: ?, tarih: XX / II
Env.no.: 302.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 25.09.1961.
- 931** AE 21 mm., 4.90 gr., ky.12, Of.: A; tarih:?
Etüt.: 62.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 932** AE 21 mm., 3.88 gr., ky. 6. Of.: Δ; tarih: ?
Etüt.: 70.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

- 933** AE 29 mm., 11.78 gr., ky.?, Of.:?, tarih:?
Etüt.: 60.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 934** AE 15 mm., 7.88 gr., ky. 12. Of.: ?, tarih: ?
Etüt.: 63.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 935** AE 19/20 mm., 5.77 gr., ky.4
Etüt.: 23.
Müzeeye Geliş Şekli: 2001 Yılı Pisidia Antiokheia'sı Kazısı
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı Kazısı,
15.06.01.
- 936** AE 25 mm., 5.91 gr., ky.?, Of.:?, tarih:?
Etüt.: 25.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 937** AE 23 mm., 5.25 gr., ky.6, Of.:?, tarih:?
Etüt.: 69.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 938** AE 21/24 mm., 4.76 gr., ky. 6. Of.:?, tarih: ?
Etüt.: 66.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

Thessalonika

20 Nummi

- Öy. : Yazıt Okunmuyor. Büst cepheden, zırhlı ve kalkanlı
Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **TES**
- 939** AE 21 mm., 5.34 gr., ky. 6, tarih: II
Env.no.: 1634.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç Sağır Köyü, 10.02.1968.
- 940** AE 20 mm., 5.85 gr., ky. 6, tarih: **Ч**
Etüt.: 68.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 941** AE 21/24 mm., 5.51 gr., ky.6, tarih: **ЧI**
Etüt.: 28.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 942** AE 19/21 mm., 6.61 gr., ky. 6, tarih:?
Etüt.: 67.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

- 943** AE 20 mm., 6.47 gr., ky.6, tarih: ?
Etüt.: 75.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 944** AE 19 mm., 5.88 gr., ky.6, tarih: ?
Env.no.: 457.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Yalvaç, 18.07.1963.
- 945** AE 20/22 mm., 4.48 gr., ky. 12, tarih: ?
Etüt.: 72.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

Antiokheia

20 Nummi

- Öy. : Yazıt Okunmuyor. Büst cepheden, zırhlı ve kalkanlı
Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **Π** ya da **ρ**

- 946** AE 22 mm., 5.98 gr., ky. 6, tarih: **Ϙ** / II
Etüt.: 46.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 947** AE 22 mm., 4.82 gr., ky.?, tarih: III
Etüt.: 40.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.
- 948** AE 21 mm., 6.14 gr., ky.6, tarih: ?
Env.no.:14485.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.
- 949** AE 21 mm., 5.32 gr., ky.6, tarih: ?
Env.no.: 14486.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı, 18.12.1997.

10 Nummi

- Öy. : Yazıt Okunmuyor. Büst cepheden, zırhlı ve kalkanlı
Ay. : **I**, yukarıda haç.

- 950** AE 17/20 mm., 2.50 gr., ky.6
Etüt.: 71.
Müzeeye Geliş Şekli: Belli değil.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Pisidia Antiokheia'sı.

Çukur Sikke

Öy. : Yazıt okunmuyor. İmparator ve Meryem ayakta cepheden. Meryem imparatoru taçlandırıyor.

Ay. : Bozuk.

951 AE 28/31 mm., 3.29 gr., ky.6

Etüt.: 141.

Müze Geliş Şekli: Belli değil.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

1.2. ISPARTA ARKEOLOJİ MÜZESİ

ANASTASİUS

(11 Nisan 491-1 Temmuz 518)

Konstantinopolis

40 Nummi

Öy. : DNANASTA-SIVSPPAVC, büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.

Ay. : **M**, yukarıda haç, sol ve sağ boşlukta yıldız, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 498-518

952 AE 36 mm., 15.7 gr., ky.6. Of.: ?

Env.no.: 1.6.75.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Gönen, 1975.

953 AE 32/33 mm., 17.6 gr., ky.6. Of.: ?

Env.no.: 3.3.75.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.

I. IUSTINUS**(10 Temmuz 518-1 Ağustos 527)****Konstantinopolis****40 Nummi**

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC

Büst sağa, diademli, zırhlı ve paludamentumlu.

Ay. : **M**, yukarıda haç, solda yıldız, sağda haç, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 518-527

954 AE 39 mm., 21.9 gr., ky.7. Of.: Γ (Lev.53)

Ref.: DOC 1, s. 41, no.9c.1.

Env.no.: 1.22.77.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.

Nikomedia**40 Nummi**

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC

Büst sağa, diademli, zırhlı ve paludamentumlu.

Ay. : **M**, yukarıda haç, sağ ve sol boşlukta birer haç, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **NIKM**

M.S. 518-527

955 AE 29/31 mm., 14.8 gr., ky.6. Of.: B (Lev.53)

Ref.: DOC 1, s. 49, no. 33b.1.

Env.no.: 16.14.90.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

I. IUSTINIANUS
(1 Ağustos 527-1 Kasım 565)

Konstantinopolis

40 Nummi

Öy. : DNIVISTINI-ANVSPPAVC

Büst sağa, diademli, zırlı ve paludamentumlu.

Ay. : **M**, yukarıda haç, sol boşlukta yıldız, sağ boşlukta haç, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 527-538

956 AE 31 mm., 15.1 gr., ky.6. Of.: A (Lev.53)

Ref.: DOC 1, s. 78, no.: 28a.1.

Env.no.: 2.6.83.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

957 AE 31 mm., 15.5 gr., ky. 1. Of.: Γ (Lev.53)

Ref.: DOC 1, s. 79, no.28c.5.

Env.no.: 2.20.88.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1988.

40 Nummi (Tarihli)

Öy. : DNIVSTINI-ANVSPPAVC

Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer giymiş, zırlı ve kalkanlı, kalkan üzerinde süvari betimi, sağ elinde haçlı globus tutuyor. Sağ boşlukta haç.

Ay. : **M**, solda A/N/NO, yukarıda haç, sağda tarih, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**.

M.S. 538/39

958 AE 39 mm., 21.9 gr., ky.7. Of.: A; tarih: XII (Lev.53)

Ref.: DOC 1, s. 83, no. 37a.8.

Env.no.: 12.29.76.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.

M.S. 539/40

959 AE 42 mm., 22.3 gr., ky.6. Of.:A; tarih: X / III

Ref.: DOC 1, s. 84, no.38a.1.

Env.no.: 6.9.87.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.

M.S. 540/41

960 AE 36/38 mm., 22.4 gr., ky.6. Of.: B; tarih: X / II / II

Ref.: DOC 1, s. 86, no. 39a.2.

Env.no.: 2.82.91.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1991.

M.S. 542/43

- 961** AE 36/37 mm., 19.4 gr., ky.6. Of.: A; tarih: X / I
 Ref.: DOC 1, s. 88, no. 41a.1.
 Env.no.: 5.21.83.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

M.S. 543/44

- 962** AE 34/35 mm., 20.1 gr., ky.6. Of.: A; tarih: X /  / II
 Ref.: DOC 1, s. 89, no. 42a.
 Env.no.: 10.30.92.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1992.
- 963** AE 34 mm., 19.2 gr., ky.6. Of.: B; tarih: X /  / II (Lev.53)
 Ref.: DOC 1, s. 89, no. 42b.1.
 Env.no.: 2.21.88.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1988.
- 964** AE 34/35 mm., 19.2 gr., ky.6. Of.: B; tarih: X /  / II
 Ref.: DOC 1, s. 89, no. 42b.1.
 Env.no.: 1.30.77.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977

M.S. 544/45

- 965** AE 32/36 mm., 20.4 gr., ky.6. Of.: ; tarih: X /  / III
 Ref.: DOC 1, s. 90, no. 43f.
 Env.no.: 3.1.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975

M.S. 547/48

- 966** AE 31 mm., 12.2 gr., ky. 1.Of.: B; tarih: X / X / I
 Ref.: DOC 1, s. 91, no. 46b.
 Env.no.: 4.21.83.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

M.S. 548/49

- 967** AE 34 mm., 17 gr., ky.7. Of.: A; tarih: X / X / II (Lev.54)
 Ref.: DOC 1, s. 92, no.47a.
 Env.no.: 8.73.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978
- 968** AE 33/34 mm., 18.2 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: X / X / II
 Ref.: DOC 1, s. 92, no.47b.
 Env.no.: 13.3.87.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.

M.S. 552/53

- 969** AE 32/34 mm., 16.6 gr., ky.6. Of.: €; tarih: X / X / ç (Lev.54)
 Ref.: DOC 1, s.92, no. 50d.1.
 Env.no.: 3.4.87.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1987

M.S. 556/57

- 970** AE 30 mm., 16.4 gr., ky.7. Of.: Γ; tarih: X / X / X (Lev.54)
 Ref.: DOC 1, s. 93, no. 53b (Of.Δ); Tekin, s. 126, no.40
 Env.no.: 6.2.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978
- 971** AE 32/33 mm., 17.1 gr., ky. 7. Of.: €; tarih: X / X / X
 Ref.: DOC 1, s. 94, no. 53c.1.
 Env.no.: 18.47.90
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990

Nikomedia

40 Nummi

Öy. : DNIVISTINI-ANVSPPAVC

Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer giymiş, zırhlı ve süvari betimli kalkan. Sağ elde haçlı globus tutuyor, sağ boşlukta haç.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **NIKO**

M.S. 541/42

- 972** AE 37 mm., 22.1 gr., ky.6. Of.: A; tarih: X / ч
 Ref.: DOC 1, s. 114, no.120a.3.
 Env.no.: 5.20.83.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

Kyzikos

40 Nummi

Öy. : DNIVISTINI-ANVSPPAVC

Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer giymiş, zırhlı ve süvari betimli kalkan. Sağ elde haçlı globus tutuyor, sağ boşlukta haç.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **KVZ**

M.S. 539/40

- 973** AE 42 mm., 22.1 gr., ky.6. Of.: A; tarih: X / II / II (Lev.54)
 Ref.: DOC 1, s. 125, no.165a.1.
 Env.no.: 17.4.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

M.S. 543/44

974 AE 38 mm., 18.7 gr., ky.6. Of.: B; tarih: X / ԿII
 Ref.: DOC 1, s. 126, no. 169b.1.
 Env.no.: 8.77.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

20 Nummi

Öy. : DNIVSTINI ANVSPPAVC
 Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer giymiş, zırhlı ve kalkanlı, kalkanın üzerinde süvari betimi var. Sağ elinde haçlı globus tutuyor, sağ boşlukta haç var.
 Ay. : **K** solda A/N/N/O, yukarda haç, sağda yıl rakamı, kesimde: **Z**

M.S. 543/44

975 AE 28/29 mm., 10.5 gr., ky. 12; tarih: X / Կ / II (Lev.54)
 Ref.: DOC 1, s.130, no.: 186.
 Env.no.: 15.42.94.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1994.

Antiokheia

Tip IV

40 Nummi

Öy. : DNIVISTINI-ANVSPPAVC
 Büst sağa, diademli, zırhlı ve paludamentumlu.
 Ay. : **M**, yukarıda haç, sağda ve solda birer yıldız, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **ΘΥΠΙΟΑΣ**

M.S. 537/39

976 AE 36 mm., 15.7 gr., ky.5. Of.: A
 Ref.: DOC 1, s. 139, no. 212a.1.
 Env.no.: 1.7.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gönen, 1975.

40 Nummi (Tarihli)

Sınıf C

Öy. : DNIVISTINI-ANVSPPAVC
 Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer giymiş, zırhlı ve süvari betimli kalkan. Sağ elde haçlı globus tutuyor, sağ boşlukta haç.
 Ay. : Aynı, fakat sağda yıl rakamı. Kesimde: **ԿԿԿԿ**

M.S. 547/48

- 977** AE 36 mm., 19.6 gr., ky.5. Of.: Γ; tarih: X / X / I
Ref.: DOC 1, s. 144, no. 218b.
Env.no.: 8.76.78.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 978** AE 33/34 mm., 19.1 gr., ky. 5. Of.: €; tarih: X / X / I (Lev.54)
Ref.: DOC 1, s. 144, no. 218c.1.
Env.no.: 3.13.78.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

M.S. 549/50

- 979** AE 33/36 mm., 19.4 gr., ky. 5. Of.: Γ; tarih: X / X / III
Ref.: DOC 1, s. 145, no. 220.
Env.no.: 9.1.92.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1992.

II. IUSTINUS
(15 Kasım 565-5 Ekim 578)

Konstantinopolis

40 Nummi

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC

II. Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, II. Iustinus sağ elinde haçlı globus tutuyor, Sophia sağ elinde haçlı asa tutuyor. Her ikisinin başında da nimbus var.

Ay. : **M** solda A/N/N/O, yukarıda kristogram (ya da haç), sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 570/71

980 AE 23/30 mm., 12.9 gr., ky.1. Of.: **Є**; tarih: ç(yukarıda kristogram var) (Lev.55)
Ref.: DOC 1, s. 208, no. 29e.
Env.no.: 4.2.95.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 573/74

981 AE 29/30 mm., 13.2 gr., ky. 12. Of.: **Є**; tarih: çI / II
Ref.: DOC 1, s. 211, no. 36e.2.
Env.no.: 20.3.95.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 574/75

982 AE 28/29 mm., 12.3 gr., ky. 1. Of.: **Є**; tarih: X (Lev.55)
Ref.: DOC 1, s. 212, no. 38e.2.
Env.no.: 5.4.87.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 576/77

983 AE 28/30 mm., 10.9 gr., ky. 7. Of.: **Є**; tarih: X / II
Ref.: DOC 1, s. 213, no. 42e.
Env.no.: 4.2.75.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.

Thessalonika**20 Nummi**

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAV

II.Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, II. Iustinus sağ elinde haçlı globus tutuyor, Sophia sağ elinde haçlı asa tutuyor. Her ikisinin başında da nimbus var.

Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **TES**

M.S. 573/74

984 AE 19/20 mm., 4.4 gr., ky. 6; tarih: 4I / III (Lev.55)

Ref.: DOC 1, s. 223, no. 76.

Env.no.: 8.51.75.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 575/76

985 AE 20 m., 6 gr., ky. 7; tarih: XI (Lev.55)

Env.no.: 4.5.90.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

Nikomedia**40 Nummi**

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC

II.Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, II. Iustinus sağ elinde haçlı globus tutuyor, Sophia sağ elinde haçlı asa tutuyor. Her ikisinin başında da nimbus var.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda kristogram (ya da haç), sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **NIKO**

M.S. 567/68

986 AE 31/32 mm., 15.2 gr., ky.6. Of.: A; tarih: II / I

Ref.: DOC 1, s. 227, no. 93a.

Env.no.: 8.74.78.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

987 AE 27/28 mm., 14.7 gr., ky.6. Of.: B; tarih: II / I (Lev.55)

Ref.: DOC 1, s. 227, no. 93b.2.

Env.no.: 4.1.78.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

M.S. 568/69

988 AE 28/31 mm., 13.6 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: II / II

Ref.: DOC 1, s. 227, no. 94b.2.

Env.no.: 8.81.78.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

M.S. 569/70

- 989** AE 28/29 mm., 13.1 gr., ky.7. Of.: A; tarih: Կ
Ref.: DOC 1, s. 227, no. 95a.1.
Env.no.: 1.24.84.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.
- 990** AE 26/32 mm., 12.1 gr., ky. 7.Of.: A; tarih: Կ
Ref.: DOC 1, s. 227, no. 95a.1.
Env.no.: 6.11.88.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1988.

M.S. 574/75

- 991** AE 28/29 mm., 13.4 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: X (Lev.55)
Ref.: DOC 1, s. 230, no.100b.2.
Env.no.: 13.25.94.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

M.S. 575/76

- 992** AE 29 mm., 10.09 gr., ky. 12. Of.: B; tarih: XI
Ref.: DOC 1, s.231, no.101d.1.
Env.no.: 2.23.90.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil.

Kyzikos

20 Nummi

Öy. : DNIVSTI-NVSPPAVC

II. Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, II. Iustinus sağ elinde haçlı globus tutuyor, Sophia sağ elinde haçlı asa tutuyor. Her ikisinin başında da nimbus var.

Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda kristogram, sağda yıl rakamı. Kesimde: **KYZ**

M.S. 574/75

- 993** AE 22/24 mm., 6.3 gr., ky. 12; tarih: X (Lev.56)
Ref.: DOC 1, s. 239, no. 133.2.
Env.no.: 7.31.75.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

Antiokheia

40 Nummi

Öy. : Yazı silik. II. Iustinus ve Sophia tahta oturuyorlar, cepheden, aralarında uzun haçlı globus tutuyorlar. Diğer ellerinde uzun asa var.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **THEYPO'**

M.S. 572/73

- 994** AE 30/31 mm., 13.4 gr., ky.6. Of.: Γ; tarih: ç / II (Lev.56)
 Ref.: DOC 1, s. 244, no.: 155a.2.
 Env.no.: 6.46.90.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

20 Nummi

Öy. : Aynı.

Ay. : **K**,solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **p**

M.S. 570/71

- 995** AE 23/24 mm., 7.4 gr., ky.11; tarih: çI (Lev.56)
 Ref.: DOC 1, s. 247, no. 168.
 Env.no.: 8.83.78.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

M.S. 574/75

- 996** AE 22/23 mm., 6 gr., ky.6; tarih: X (Lev.56)
 Ref. DOC 1, s. 247, no. 170.1
 Env.no.: 6.1.81.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.

II. TİBERİUS**(26 Eylül 578- 14 Ağustos 582)****Nikomedia****20 Nummi**

Öy. : δmTİbCONS-TANTPPAVI

Büst cepheden, imparatorun başında haçlı ve pendilialı taç var. Zırhlı, sağ elinde haçlı globus tutuyor. Sol omuzunda süvari betimli kalkan yer alır.

Ay. : **XX**, yukarıda haç. Kesimde: **NIKO** ve sonunda Of.harfi

M.S. 579/82

997 AE 22 mm., 6.5 gr., ky. 12. Of.: B (Lev.56)

Ref.: DOC 1, s. 280, no. 33b.1-2.

Env.no.: 7.11.82.

Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1982.

MAURİCİUS TİBERİUS
(13 Ağustos 582- 25 Kasım 602)

Konstantinopolis

40 Nummi

Öy. : DNTıb€Rm-AVRCPPAVI

Büst cepheden, tüylü sorguçlu tacı var. Zırhlı, kalkanlı, sağ elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of..harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 582/83

998 AE 25/29 mm., 10.3 gr., ky. 12. Of.: Γ; tarih: I
Ref.: DOC 1, 302, no. 20c.1.
Env.no.: 8.79.78.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

Öy. : DNmAV-RCPPAV, aynı

Ay. : Aynı

M.S. 583/84

999 AE 28/29 mm., 11.6 gr., ky.6. Of.: Γ; tarih: II (Lev.56)
Ref.: DOC 1, s. 303, no. 22c.1.
Env.no.: 8.42.75.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
1000 AE 26/27 mm., 11.5 gr., ky.6. Of.: €; tarih: II (Lev.57)
Ref.: DOC 1, s. 303, no. 22d.2.
Env.no.: 1.3.79.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1979.

Öy. : ONmAVRC-Tıb€RPPAVC, aynı

Ay. : Aynı

M.S. 585/86

1001 AE 30 mm., 11.40 gr., Of.: B; tarih: II / II (Lev.57)
Ref.: DOC 1, 304, no. 27b.1.
Env.no.: 1.1.94.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Aksu Boğarcık Köyü, 1994.

M.S. 586/87

1002 AE 29/30 mm., 11.3 gr., ky.6. Of.: A; tarih: 4(Lev.57)
Ref.: DOC 1, s. 304, no. 28a.1.
Env.no.: 8.71.78.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

1003 AE 28 mm., 11.8 gr., ky. 6. Of.: Γ; tarih: Կ (Lev.57)
 Ref.: DOC 1, s. 305, no. 28c.
 Env.no.: 19.2.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

M.S. 590/91

1004 AE 27/32 mm., 11.6 gr., ky.6. Of.: B; tarih: ՇI / II
 Ref.: DOC 1, s. 307, no. 32c (Of. Δ).
 Env.no.: 4.24.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

M.S. 597/98

1005 AE 28/30 mm., 10.5 gr., ky.6. Of.: Δ; tarih: X / Շ (Lev.57)
 Ref.: DOC 1, s. 309, no. 39b.
 Env.no.: 4.22.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

M.S. 600/601

1006 AE 30/32 mm., 13 gr., ky.6. Of.: B; tarih: X / ՇI / II (Lev.57)
 Ref. DOC 1, s. 309, no. 42a.1 (Of. A).
 Env.no.: 4.4.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

20 Nummi

Öy. : AVRI-TIbERPPAVC

Büst cepheden, tüy sorguçlu miğfer ya da haçlı taçlı, zırhlı, kalkanlı, sağ elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi

M.S. 588/89

1007 AE 29/30 mm., 4.8 gr., ky.6. Of.: Δ; tarih: ՇI (Lev.58)
 Ref.: DOC 1, s. 313, no. 52c (Of. Γ)
 Env.no.: 1.1.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

Nikomedia

40 Nummi

Öy. : OmTIbER-ImAVRPPA

Büst cepheden, zırhlı ve miğferli ya da taçlı, kalkanlı, sağ elinde haçlı globus var.

Ay. : **M**, yukarıda haç, solda A/N/N/O, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **NIKO**

M.S. 584/85

- 1008** AE 31 mm., 14.6 gr., ky.6. Of.: B; tarih: II / I (Lev.58)
 Ref.: DOC 1, s. 324, no. 93.2.
 Env.no.: 8.46.75.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

M.S.595/96

- 1009** AE 28/31 mm., 11.6 gr., ky.6. Of.: B; tarih: X / III / I (Lev.58)
 Env.no.: 6.41.94.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1994.

Kyzikos

40 Nummi

Öy. : Yazıt okunmuyor

Büst cepheden, zırlı, pendilialı, haçlı taçlı, Sağ elinde haçlı globus var. Sol omuzu süvari betimli kalkanlı.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **KYZ**

M.S. 582/83

- 1010** AE 28/30 mm., 12.2 gr., ky.6. Of.: B; tarih: I (Lev.58)
 Env.no.: 15.43.94.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1994.
- 1011** AE 27/28 mm., 11.3 gr., ky.6. Of.: B; tarih:I
 Env.no.: 4.6.80.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1980.

M.S. 585/86

- 1012** AE 29/31 mm., 9.9 gr., ky.6. Of.: B; tarih: II / II (Lev.58)
 Ref.: DOC 1, s. 331, no. 121b.
 Env.no.: 8.80.78.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

M.S. 590/91

- 1013** AE 29/31 mm., 10.7 gr., ky.6. Of.: A; tarih: ç / III (Lev.58)
 Ref.: DOC 1, s. 332, no.126a.1.
 Env.no.: 13.17.90.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1014** AE 26 mm., 9,9 gr., ky.6. Of.: B; tarih: ç / III
 Ref.: DOC 1, s. 332, no.126b.
 Env.no.: 3.7.75.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.

Antiokheia**40 Nummi**

Öy. : ΟΠΤΙΟCΓ–ΝΙΤΡΡΑΙΥ

Büst cepheden, konsul kıyafetli, yonca biçimli süslü taçlı. Sağ elinde mappa, sol elinde kartallı asa tutuyor.

Ay. : **m**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **τΗΕΥΡ**

M.S. 584/85

1015 AE 29/30 mm., 13.4 gr., ky.6, tarih: III (Lev.59)

Ref.: DOC 1, s. 338, no. 154.1.

Env.no.: 2.3.89.

Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1989.

M.S. 586/87

1016 AE 27/29 mm., 13 gr., ky.6, tarih: 4

Ref.: DOC 1, s. 339, no.156.1.

Env.no.: 2.3.75.

Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.

Öy. : ΟΝΜΑΥΓΙ CNPAΥ, aynı.

Ay. : Aynı, fakat **m** yerine **M**

M.S. 591/92

1017 AE 29/30 mm., 10.6 gr., ky.6. Of.: Γ; tarih: X (Lev.59)

Ref.: DOC 1, s. 341, no. 162c.3.

Env.no.: 2.7.83.

Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

FOCAS
(23 Kasım 602- 5 Ekim 610)

Konstantinopolis

40 Nummi

Tip 2

Öy. : ðmFOCA-PERPA

Büst cepheden , konsul kıyafetli, haçlı taç giyiyor. Sağ elinde mappa, sol elinde haç tutuyor.

Ay. : **XXXX**, yukarıda A/N/N/O, sağda yıl rakamı. Kesimde: **CON**, sonda Of. harfi

M.S. 604/605

- 1018** AE 29/31 mm., 9.9 gr., ky.7. Of.: €; tarih: II / I (Lev.59)
Ref.: DOC 2/1, s. 164, no.27c (Δ, Γ ile)
Env.no.: 18.25.90 (sol elinde haç yerine kartallı asa var)
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

M.S. 605/606

- 1019** AE 29/32 mm., 8.8 gr., ky.6. Of.: B; tarih: II / II
Ref.: DOC 2/1, s. 164, no. 28b.
Env.no.: 18.28.90.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1020** AE 30 mm., 8.4 gr., ky.6. Of.: B; tarih: II / II (Lev.59)
Ref.: DOC 2/1, s. 164, no. 28b.
Env.no.: 18.30.90.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1021** AE 31 mm., 8.4 gr., ky.6. Of.: B; tarih: II / II
Ref.: DOC 2/1, s. 164, no. 28b.
Env.no.: 18.36.90.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1022** AE 31/33 mm., 10.7 gr., ky.6. Of.: Γ; tarih: II / II
Ref.: DOC 2/1, s. 164, no. 28c.
Env.no.: 18.33.90.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1023** AE 31/32 mm., 10.9 gr., ky.6. Of.: €; tarih: II / II
Ref.: DOC 2/1, s. 164, no. 28e.
Env.no.: 18.41.90.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

M.S. 606/607

- 1024** AE 28 mm., 9.4 gr., ky.12. Of.: A; tarih: Կ (Lev.59)
 Ref.: DOC 2/1, s. 164, no. 29a.
 Env.no.: 18.31.90.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1025** AE 26 mm., 8.8 gr., ky. 5. Of.: Ե; tarih: Կ
 Ref.: DOC 2/1 s. 165, no. 29d.
 Env.no.: 18.29.90.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

M.S. 608/609

- 1026** AE 30 mm., 11.1 gr., ky. 1. Of.: B; tarih: շI (Lev.59)
 Ref.: DOC 2/1 s. 165, no. 31c (Of. Ե)
 Env.no.: 18.38.90.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

Tarihi Belli Olmayan

- 1027** AE 26/28 mm., 7.6 gr., ky.6. Of.: ?, tarih: ?
 Env.no.: 18.23.90.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

30 Nummi

Tip 2

Öy. : Aynı
 Ay. : **XXX**, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **CON** ve sonra Of. harfi.

- 1028** AE 29/33 mm., 8.7 gr., ky. 9. Of.: Γ; tarih: ?
 Env.no.: 18.24.90.
 Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

20 Nummi

Tip 2

Öy. : ՃNFOCAS-PCRPAVC
 Büst cepheden, konsul kıyafetli, haçlı taç giyiyor. Sağ elinde mappa, sol elinde haç tutuyor.
 Ay. : **XX**, yukarıda yıldız. Kesimde: **CON**, sonra Of. harfi

M.S. 602/603

- 1029** AE 22 mm., 5.3 gr., ky. 7. Of.: A (Lev.60)
 Ref.: DOC 2/1, s. 168, no. 37a.2.
 Env.no.: 11.20.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

Nikomedia

40 Nummi

Tip 2

Öy. : ðmFOCA PCRAVÇ

Büst cepheden, konsul kıyafetli, haçlı taç giyiyor. Sağ elinde mappa, sol elinde kartallı asa tutuyor.

Ay. : **XXXX**, yukarıda A/N/N/O, sağda yıl rakamı. Kesimde: **NIKO**, sonra Of. harfi

M.S. 604/605

- 1030** AE 28/30 mm., 9.4 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: III (Lev.60)
 Ref.: DOC 2/1, s. 177, no. 55.
 Env.no.: 18.35.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

M.S. 605/606

- 1031** AE 32 mm., 9.2 gr., ky.7. Of.: B; tarih: II / II (Lev.60)
 Ref.: DOC 2/1, s. 177, no. 56.
 Env.no.: 18.40.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

Öy. : Aynı, fakat pendilialı tacı var ve sol elinde kartallı asa yerine haçlı asa tutuyor.

Ay. : Aynı

M.S. 606/607

- 1032** AE 27/28 mm., 10.7 gr., ky. 7.Of.: A; tarih: Կ (Lev.60)
 Ref.: DOC 2/1 , s. 178, no. 58a.2.
 Env.no.: 9.5.87.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.
- 1033** AE 28/31 mm., 10.9 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: Կ (Lev.60)
 Ref.: DOC 2/1 , s. 178, no. 58b.1.
 Env.no.: 4.3.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1034** AE 29/30 mm., 7.5 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: Կ
 Ref.: DOC 2/1 , s. 178, no. 58b.1.
 Env.no.: 18.27.90
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

1035 AE 31/33 mm., 8.8 gr., ky. 7. Of.: ?, tarih: 4
 Env.no.: 18.34.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

Kyzikos

40 Nummi

Tip 1

Öy. : FOCA RPAVC

Solda Focas ayakta, taçlı ve sağ elinde haçlı globus tutuyor. Sağda Leontina ayakta, sağ elinde haçlı asa tutuyor.

Ay. : **m**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, solda yıl rakamı. Kesimde: **KYZ**, sonrasında Of. harfi

M.S. 602/603

1036 AE 32 mm., 11.5 gr., ky. 7. Of.: B; tarih: I (Lev.60)
 Ref.: DOC 2/1, s. 181, no. 69b.2
 Env.no.: 20.5.94.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1994.

Tip 2

Öy. : ΔNFOCAS-PCRPAVC

Büst cepheden, konsul kıyafetli, taç giyiyor. Sağ elinde mappa, sol elinde haç tutuyor, sol boşlukta haç var.

Ay. : **XXXX**, yukarıda A/N/N/O, sağda yıl rakamı. Kesimde: **KYZ**, sonra Of. harfi

M.S. 604/605

1037 AE 32/33 mm., 9 gr., ky.6. Of.: B; tarih: III (Lev.61)
 Ref.: DOC 2/1, s. 182, no. 71b.1.
 Env.no.: 18.37.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

M.S. 605/605

1038 AE 29/30 mm., 10.8 gr., ky.6. Of.: A; tarih: II / II (Lev.61)
 Ref.: DOC 2/1, s. 182, no. 72a.1.
 Env.no.: 2.25.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

1039 AE 29 mm., 8.7 gr., ky. 6. Of.: B; tarih: II / II (Lev.61)
 Ref.: DOC 2/1, s. 182, no. 72b.2.
 Env.no.: 18.26.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

M.S. 607/609

- 1040** AE 30/31 mm., 11.7 gr., ky.6. Of.: A; tarih: ç (Lev.61)
 Ref.: DOC 2/1, s. 182, no. 73a.
 Env.no.: 15.41.94.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1994.
- 1041** AE 30/31 mm., 8.6 gr., ky.6. Of.: B; tarih: ç (Lev.61)
 Ref.: DOC 2/1, s. 182, no. 73b.3.
 Env.no.: 18.32.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

20 Nummi

Tip 2

a- tarihli seri

Öy. : δFOCA-PCRPAVI
 Büst cepheden, konsul kıyafetli, taç giyiyor. Sağ elinde mappa, sol elinde haç tutuyor.
 Ay. : **XX**, yukarıda haç, sağda yıl rakamı. Kesimde: **KYZ**, sonra Of. harfi

M.S. 603/604

- 1042** AE 22/23 mm., 6.5 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: II (Lev.61)
 Ref.: DOC 2/1, s. 185, no. 79a.
 Env.no.: 9.31.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

Aleksandretta

40 Nummi

Tip 1

Öy. : δmNεRACLIOOCONSULII
 Heraclius ve babasının cepheden büstü. Her ikisi de sakallı ve bıyıklı. Konsul kıyafeti giyorlar ve başları arasında haç var.
 Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, solda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde:
AAε ANΔ

M.S. 610

- 1043** AE 32/36 mm., 9.4 gr., ky.6. Of.: A; tarih: X / IIII (Lev.62)
 Ref.: DOC 2/1, s. 214, no. 16.
 Env.no.: 1.9.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gönen, 1975.

HERACLİUS
(5 Ekim 610- 11 Ocak 641)

Konstantinopolis

40 Nummi

Tip 2

Öy. : ddNNhERACLI- ΨΣτhERACONSτPAV

Solda Heraclius ve sağda Heraclonas her ikisi de ayakta. Khlamys ve taç giyimliler. Sağ ellerinde haçlı globus tutuyorlar ve başları arasında haç var.

Ay. : **M**, solda A/N/NO, yukarıda kristogram, solda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**.

M.S. 613

1044 AE 32/33 mm., 12 gr., ky.6. Of.: A; tarih: II / I (Lev.62)

Env.no.: 6.1.80. (İkinci basım)

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1980.

1045 AE 28/32 mm., 9.5 gr., ky.6. Of.: A; tarih: II / I

Env.no.: 3.6.75.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.

M.S. 613/14

1046 AE 31/32 mm., 14.8 gr., ky.6. Of.: Δ; tarih: II / II (Lev.62)

En.no.: 8.72.78.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

M.S. 613/614?

1047 AE 29/32 mm., 9.9 gr., ky.6. Of.: Δ; tarih: ? (Lev.62)

Env.no.: 18.46.90. (M, üzerinde haç var)

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

Tip 5

b-Küçük Seri

Öy. : Solda Heraclius, bıyıklı ve uzun sakallı. Askeri kıyafetli, sağ elinde uzun haç tutuyor. Sol eli belinde. Sağda Heraclonas ayakta khlamys ve haçlı taç giyiyor. Sağ elinde haçlı globus tutuyor. Başları arasında haç var. Sağda K.

Ay. : **M**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, solda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 631 Yılı Sonrası

- 1048** AE 24 mm., 5.5 gr., ky.6. Of.: A; tarih: ? (Lev.62)
 Env.no.: 8.48.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1049** AE 20/25 mm., 4.8 gr., ky.6. Of.: A; tarih: ?
 Env.no.: 12.41.76.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1050** AE 24 mm., 5.7 gr., ky.6. Of.: Γ; tarih: ? (Lev.62)
 Env.no.: 7.8.87.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.

20 Nummi

Tip 5

a- Büyük Seri

Öy. : Aynı

Ay. : **K**, solda A/N/N/O, yukarıda haç, sağda yıl rakamı, aşağıda Of.harfi. Kesimde: **CON**

M.S. 630/31

- 1051** AE 19/23 mm., 6.1 gr., ky. 7; Of.: Γ; tarih: X X / I (Lev.63)
 Ref.: DOC 2/1, s. 303, no. 119b.
 Env.no.: 7.45.95.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1995.

Nikomedia

40 Nummi

Tip 2

Öy. : ddNNh€ (parçalar halinde)

Solda Heraclius ve sağda Heraclanos her ikisi de ayakta. Khlamys ve taç giyimliler. Sağ ellerinde haçlı globus tutuyorlar ve başları arasında haç var.

Ay. : **M**, solda A/N/NO, yukarıda haç, solda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **NIKO**.

M.S. 613/14

- 1052** AE 27/30 mm., 10.7 gr., ky.7. Of.: A; tarih: II / II (Lev.63)
 Ref.: DOC 2/1, s. 318, no. 159a.
 Env.no.: 8.78.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Almaç
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

Kyzikos**40 Nummi****Tip 1**

Öy. : ΔNHRACLI ΠERPAVC, cepheden büst, sakallı, zırlı ve pendialı tüy sorguçlu miğferli. Sağ elinde haçlı globus tutuyor. Sol omuzunda atlı süvari betimli kalkan var.

Ay. : **M**, yukarıda haç, solda A/N/N/O. Kesimde: **KYZ**

M.S. 612/13

1053 AE 32 mm., 9.2 gr., ky.6. Of.: B; tarih: III (Lev.63)

Ref.: DOC 2/1, s. 322, no. 169a.1 (A ile)

Env.no.: 8.75.78. (ikinci basım)

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

1054 AE 30/31 mm., 11.4 gr., ky.6. Of.: B; tarih: II / I (Lev.63)

Ref.: DOC 2/1, s. 323, no. 169b.3.

Env.no.: 8.82.78.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

M.S. 614/15

1055 AE 28/30 mm., 10.4 gr., ky.6. Of.: A; tarih: III / I (Lev.63)

Env.no.: 2.40.94.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1994.

Tip 2

Öy. : ΔΔNNHΕRACLIYS ΕτHRACONSTPPAV

Solda Heraclius ve sağda Heraclonas her ikisi de ayakta. Khlamys ve taç giyimliler. Sağ ellerinde haçlı globus tutuyorlar ve başları arasında haç var.

Ay. : **M**, solda A/N/NO, yukarıda haç, solda yıl rakamı, aşağıda Of. harfi. Kesimde: **KYZ**.

M.S. 612/13

1056 AE 28/29 mm., 11.6 gr., ky.6. Of.: A; tarih: III (Lev.63)

Ref.: DOC 2/1, s. 325, no. 175a.1.

Env.no.: 8.70.78.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

II. CONSTANS
(Eylül 641- Temmuz 668)

Konstantinopolis

40 Nummi

Tip 1

Öy. : ENTΥTO-NIKA

Constans ayakta cepheden, sakallı, khlamys ve haçlı taç giyiyor. Sağ elinde uzun haç var. Sol elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : **m** ,solda A/N/A, yukarıda yıldız ya da haç, sağda N/E/O/Ç, aşağıda Of. harfi ve sağda yıl rakamı.

M.S. 641/42

1057 AE 20/25 mm., 4 gr., ky. 6. Of.: A; tarih: I (Lev.64)

Ref.: DOC 2/2, s. 443, no. 59a.

Env.no.: 8.52.75.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

THEOPHILOS**(829-842)****Konstantinopolis****Follis****Tip 2**

Öy. : ΘΕΟΦΙΛ-ΒΑΣΙΛ

İmparator yarım figür olarak cepheden tasvir edilmiş. İçi nokta bezeli loros ve bezeli tufa giyimli, sağ elinde içi haç bezemeli labarum, sol elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : Dört satır: +ΘΕΟ / FILEΑΥÇ / ΟΥΣΤΕΣΥ / ΝΙΚΑΣ

M.S. 830/1-842

1058 AE 25/27 mm., 7.9 gr., ky.6 (Normal tip) (Lev.64)

Ref.: DOC 3/1, s. 436, no. 15a.6

Env.no.: 2.2.75.

Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

1059 AE 25/27 mm., 4 gr., ky.6 (Kısa boylu tip) (Lev.64)

Ref.: DOC 3/1, s.437, no. 15b

Env.no.: 4.4.90.

Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

VI. LEON**(29 Ağustos 886- 11 Mayıs 912)****Konstantinopolis****Follis****Tip 3**

Öy. : + LEOnbAS-ILEVSR Om'

Büst cepheden, başında haçlı taç var. Khlamys giyimli, sol elinde akakia tutuyor.

Ay. : Dört satır: + LEOn / EnΘEObA / SILEVSR / OmEOn

M.S. 886/912

1060 AE 26 mm., 7.5 gr., ky.5 (Lev.64)

Ref.: 3/2, s. 519, no. 8.16.

Env.no.: 5.22.83.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

1061 AE 27 mm., 7.4 gr., ky. 7

Ref.: 3/2, s. 519, no. 8.17.

Env.no.: 1.5.90.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

1062 AE 26 mm., 7.4 gr., ky. 7

Ref.: 3/2, s. 519, no. 8.17.

Env.no.: 1.5.91

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1991.

1063 AE 25/26 mm., 7 gr., ky. 5.

Ref.: 3/2, s. 520, no. 8.27

Env.no.: 11.19.90.

Müze Geliş Şekli:

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi:

1064 AE 22/24 mm., 6.9 gr., ky. 7

Ref.: 3/2, s. 520, no. 8.28.

Env.no.: 3.6.90.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

1065 AE 25/27 mm., 6.7 gr., ky.5

Ref.: 3/2, s. 520, no. 8.33

Env.no.: 11.6.94.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1994.

1066 AE 27 mm., 6.6 gr., ky. 6

Ref.: 3/2, s. 520, no. 8.35.

Env.no.: 1.58.78.

Müze Geliş Şekli:

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi:

- 1067** AE 27 mm., 6.6 gr., ky. 6
Ref.: 3/2, s. 520, no. 8.35.
Env.no.: 4.1.75.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.
- 1068** AE 26/27 mm., 6.4 gr., ky. 5 (Lev.64)
Ref.: 3/2, s. 520, no. 8.37.
Env.no.: 3.5.75.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.
- 1069** AE 23 mm., 5.9 gr., ky. 7
Ref.: 3/2, s. 520, no. 8.48.
Env.no.: 3.9.75.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.
- 1070** AE 26/27 mm., 5.8 gr., ky. 6
Ref.: 3/2, s. 520, no. 8.51.
Env.no.: 1.60.78.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1071** AE 26/27 mm., 5.3 gr., ky.5 (Lev.64)
Ref.: 3/2, s. 521, no. 8.58
Env.no.: 9.27.75.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

VII. KONSTANTİNOS
(6 Haziran 913- 9 Kasım 959)

Konstantinopolis

Follis

Tip 1

(VII Konstantinos ve Zoe)

Öy. : + COnStAnt'CEZOHB'

Solda VII Konstantinos, sağda Zoe cepheden, Konstantinos sakallı loros giyimli, Zoe khlamys ve pendilialı taç giyiyor. Aralarında patrik haçı tutuyorlar.

Ay. : Beş satır: + COnS / τAntInO / CEZOHB' / SILISRO / mEOn

M.S. 914/919

1072 AE 25/26 mm., 7.1 gr., ky.7 (Lev.65)

Ref.: DOC 3/2, s. 559, no. 22.3.

Env.no.: 1.27.77.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.

Tip 2

Öy. : +COnStAnt'bASIL'Rom'

VII. Konstantinos'un cepheden büstü, loros ve haçlı haç giyiyor. Sağ elinde labarum, sol elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : Dört satır: +CONS / τAntIn / EnθObAS / IL'ROM'

M.S. 920/931

1073 AE 24/25 mm., 6 gr., ky.6 (Lev.65)

Ref.: DOC 3/2, s. 561, no. 23.1.

Env.no.: 1.32.77.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.

Tip 4 (a)

(I. Romanos yalnız)

Öy. : RōmAn'bASILEVSRōm

Romanos'un cepheden büstü. Sakallı ve tablionlu khlamys giyimli. Haçlı tacı var. Sağ elinde labarum tutuyor. Labarumun tepesi yonca biçimli süslü. Sol elinde haçlı globus var.

Ay. : Dört satır; +RōmA / n'EnθEōbA / SILEVSRō/mAIōn

M.S. 913/44

1074 AE 27 mm., 7.7 gr., ky. 5 (Lev.65)

Ref.: DOC 3/2, s. 562, no. 25a.2.

Env.no.: 4.1.86.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1986.

Tip 4 (b)

(I. Romanos yalnız)

Öy. : Aynı, fakat yazıt kesik bAS IΛEVS

Ay. : Aynı

M.S. 913/44

- 1075** AE 25 mm., 9 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 563, no. 25b.1.
Env.no.: 3.11.75.
Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.
- 1076** AE 26/28 mm., 8.2 gr., ky.6 (Lev.65)
Ref.: DOC 3/2, s. 563, no. 25b.4
Env.no.: 2.22.90.
Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1077** AE 26 mm., 8.1 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 563, no. 25b.1.
Env.no.: 21.6.95.
Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1965.
- 1078** AE 27/28 mm., 6.8 gr., ky. 6
Ref.: DOC 3/2, s. 563, no. 25b.10.
Env.no.: 2.20.90.
Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1079** AE 26/27 mm., 5.9 gr., ky. 5
Ref.: DOC 3/2, s. 564, no. 25b.15.
Env.no.: 8.84.78.
Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1080** AE 25 mm., 5.7 gr., ky. 5
Ref.: DOC 3/2, s. 564, no. 25b.16.
Env.no.: 5.23.83.
Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

Tip 5

(VII. Konstantinos yalnız)

Öy. : +CONST' bA-SIL'ROM

VII. Konstantinos büst cepheden, sakallı, loros ve haçlı taç giyimli, sağ elinde akakia, sol elinde haçlı globus tutuyor.

Ay. : Dört satır: +CONST' / ΕnΘEObA / SILΛVSR / OMEOn

M.S. 945/950

- 1081** AE 26/27 mm., 10.1 gr., ky. 5
Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.1.
Env.no.: 3.7.81.
Müzeze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeze Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.

- 1082** AE 27/29 mm., 8.4 gr., ky. 5 (Lev.65)
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.1.
 Env.no.: 3.4.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1083** AE 25/26 mm., 7.8 gr., ky.6 (Lev.65)
 Ref.: DOC 3/2, s.
 Env.no.: 1.1.79. (İkinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1979.
- 1084** AE 25/27 mm., 7.5 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.8
 Env.no.: 8.2.92.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1992.
- 1085** AE 24/25 mm., 7.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.8
 Env.no.: 1.50.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1086** AE 22/25 mm., 7.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no.26.8
 Env.no.: 4.4.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.
- 1087** AE 23/24 mm., 7 gr., ky.6 (Lev.66)
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.8
 Env.no.: 1.63.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1088** AE 25/26 mm., 6.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 566, no. 26.12
 Env.no.: 1.68.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1089** AE 22/23 mm., 5.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 567, no. 26. 24
 Env.no.: 8.50.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1090** AE 24/26 mm., 4.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 567, no. 26. 24
 Env.no.: 2.19.88.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1988.

II. NIKEPHOROS
(15 Ağustos 963- Aralık 969)

Konstantinopolis

Follis

Tip 1

Öy. : nICIFRb ASILEVRω

Büst cepheden, resmi elbise giyimli. Haçlı, pendilialı taç giyiyor. Sağ elinde haçlı asa, sol elinde yoncalı globus tutuyor.

Ay. : + nICHF / €nΘ€ωbA / SIL€VSRω / mAΙωn

M.S. 963/969

1091 AE 22/23 mm., 5.6 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 587, no.7.13.

Etüt.no.: 1

Müzeeye Geliş Şekli: 2002 Yılı Zindan Mağarası Kazısı

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: 3. Teras duvarı, 2002.

1092 AE 25/26 mm., 5.5 gr., ky. 5 (Lev.66)

Ref.: DOC 3/2, s. 587, no.7.13.

Env.no.: 7.5.87 (VII Kons. üzerine)

Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.

ANONİM FOLLİS'LER
(970-1092)

A1 GRUBU

Öy. : + Emma-NOVHA

İsa'nın cepheden büstü, nimbusundaki haçın kollarında iki nokta bezeme var. Tunik ve himation giyimli. Sağ elini takdis pozisyonunda kaldırmış, pelerinin kenarından tutuyor. Sol elinde kitap var. Omuzunun solunda IC, sağında XC okunuyor.

Ay. : Dört satır: ΙΗΣΥΣ / ΧΡΙΣΤΥΣ / ΒΑΣΙΛΕΥΣ / ΒΑΣΙΛΕΥΣ

- 1093** AE 32 mm., 16.1 gr., ky.6 (Lev.66)
Ref.: DOC 3/2, s. 648, no. A1.1.
Env.no.: 2.4.89.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1989.
- 1094** AE 34 mm., 15.9 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 648, no. A1.1.
Env.no.: 1.14.75.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Gönen, 1975.
- 1095** AE AE 22 mm., 15.8 gr., ky.
Ref.: DOC 3/2, s. 648, no. A1.1.
Env.no.: 4.3.75.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.
- 1096** AE 28/30 mm., 12.8 gr., ky.6 (Lev.66)
Ref.: DOC 3/2, s. 648, no. A1.1.
Env.no.: 11.15.90.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

A2 GRUBU**(M.S. 976 (?)/ 1030-35)**

Öy. : + EmmA-NOVHA

İsa'nın büstü cepheden tasvir edilmiştir. İsa sakallı, taç nimbuslu, taçın her bir kolunda varyasyonlara göre değişik bezemeler yer almaktadır ve İsa tunik ve himation giyimli, sağ elini takdis pozisyonunda yukarı kaldırmış pelerininin kenarından tutar pozisyonunda , sol eli ile İncili tutar pozisyonunda betimlenmiştir. Kapakta yine varyasyonlara göre değişiklik gösteren bezemeler yer alır.

Ay. : Dört satır: ΙηΣΧΥΣ / ΧΡΙΣΤΥΣ / βασιλεΥ / βασιλε

Yazının altında ve üzerinde çeşitli süslemeler yer alır. (Bkz., Tablo 1)

Varyasyon 1

- 1097** AE 34 mm., 16.9 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 650, no. A2.1.1.
Env.no.: 2.1.81.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.
- 1098** AE 32 mm., 13.3 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 650, no. A2.1.3.
Env.no.: 3.2.75.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.
- 1099** AE 31 mm., 13 gr., ky.6 (Lev.66)
Ref.: DOC 3/2, s. 650, no. A2.1.
Env.no.: 2.1.84.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1984.

Varyasyon 5

- 1100** AE 31 mm., 13.5 gr., ky.6 (Lev.66)
Ref.: DOC 3/2, s. 652, no. A2.5.3.
Env.no.: 4.2.89.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1989.
- 1101** AE 29/30 mm., 8 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 652, no. A2.5.3.
Env.no.: 1.66.78.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1102** AE 28/29 mm., 9.3 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 652, no. A2.5.3.
Env.no.: 6.2.80.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulutnu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1980.

Varyasyon 14

- 1103** AE 29 mm., 8.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 655, no. A2.14.4.
 Env.no.: 2.4.75.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.

Varyasyon 14b

- 1104** AE 26/30 mm., 7.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 656, no. A2.14b.
 Env.no.: 1.4.79.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1979.

Varyasyon 16

- 1105** AE 33/36 mm., 17.3 gr., ky.6 (Lev.67)
 Ref.: DOC 3/2, s. 656, no. A2.16.2.
 Env.no.: 20.4.95.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1995.

Varyasyon 21

- 1106** AE 32/34 mm., 13.4 gr., ky.6 (Lev.67)
 Ref.: DOC 3/2, s. 658, no. A2.21.
 Env.no.: 4.17.83.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.
- 1107** AE 32/34 mm., 13.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 656, no. A2.16.2.
 Env.no.: 8.26.87.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.

Varyasyon 23

- 1108** AE 33/34 mm., 15.5 gr., ky.6 (Lev.67)
 Ref.: DOC 3/2, s. 658, no. A2.23.1.
 Env.no.: 6.4.80.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1980.
- 1109** 33/34 mm., 15.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 658, no. A2.23.1.
 Env.no.: 1.64.78.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

- 1110** AE 27/29 mm., 10.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 658, no. A2.23.1.
 Env.no.: 7.43.95.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1995.
- 1111** AE 28 mm., 9.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 658, no. A2.23.1.
 Env.no.: 8.12.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

Varyasyon 24a

- 1112** AE 27/29 mm., 11.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 661, no. A2.24a2.
 Env.no.: 1.13.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gönen, 1975.

Varyasyon 24b

- 1113** AE 32 mm., 12.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 661, no. A2.24b.
 Env.no.: 8.44.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

Varyasyon 25

- 1114** AE 33/34 mm., 13.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 661, no. A2.25.3.
 Env.no.: 1.15.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gönen, 1975.

Varyasyon 26

- 1115** AE 33/35 mm., 15.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 662, no. A2.26.4.
 Env.no.: 4.19.83.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.
- 1116** AE 33 mm., 14.4 gr., ky.6 (Lev.67)
 Ref.: DOC 3/2, s. 662, no. A2.26.5.
 Env.no.: 2.17.84.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1984.
- 1117** AE 29/30 mm., 10.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 662, no. A2.26.5.
 Env.no.: 8.2.83.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

Varyasyon 32

- 1118** AE 31/33 mm., 13 gr., ky.6 (Lev.67)
 Ref.: DOC 3/2, s. 663, no. A2.32.1.
 Env.no.: 1.22.84.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1984.
- 1119** AE 27/28 mm., 11.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 663, no. A2.32.3.
 Env.no.: 10.30.82.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1982.

Varyasyon 33a

- 1120** AE 30/31 mm., 14.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 664, no. A2.33a.
 Env.no.: 3.4.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.

Varyasyon 40a

- 1121** AE 27/29 mm., 10.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 4.3.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1122** AE 31/34 mm., 9.5 gr., ky.6 (Lev.67)
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 8.43.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1123** AE 27/31 mm., 9.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 667, no. A2.40a.4.
 Env.no.: 6.10.89.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1989.

Varyasyon 41

- 1124** AE 29/32 mm., 12.3 gr., ky.6 (Lev.68)
 Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.2.
 Env.no.: 6.3.80.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1980.
- 1125** AE 27/32 mm., 10.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.9.
 Env.no.: 1.11.77.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.

- 1126** AE 26/31 mm., 9.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 668, no. A2.41.9.
 Env.no.: 4.1.81.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.

Varyasyon 43

- 1127** AE 26/30 mm., 10.31 gr., ky.6 (Lev.68)
 Ref.: DOC 3/2, s. 670, no. A2.43.4
 Env.no.: 3.6.87.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.

Varyasyon 45

- 1128** AE 30/31 mm., 11.5 gr., ky.6 (Lev.68)
 Ref.: DOC 3/2, s. 671, no. A2.45.2.
 Env.no.: 3.10.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.
- 1129** AE 28 mm., 10.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 671, no. A2.45.4.
 Env.no.: 10.66.94.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1994.

Varyasyon 47

- 1130** AE 31 mm., 13.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 671, no. A2.47.2
 Env.no.: 2.22.88.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1988.
- 1131** AE 27/28 mm., 7.1 gr., ky.6 (Lev.68)
 Ref.: DOC 3/2, s. 672, no. A2.47.23.
 Env.no.: 3.30.83.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

Varyasyonu Okunamayanlar

- 1132** AE 32/33 mm., 16.5 gr., ky.6
 Env.no.: 1.65.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1133** AE 28/30 mm., 13 gr., ky.6
 Env.no.: 1.16.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gönen, 1975.

- 1134** AE 30/31 mm., 12.1 gr., ky.6
Env.no.: 8.41.75.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulut Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1135** AE 19 mm., 11.9 gr., ky.6
Env.no.: 7.29.75.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulut Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1136** AE 27/28 mm., 7.3 gr., ky.6
Env.no.: 2.3.81.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Bulut Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.

B GRUBU

Öy. : + EmmA-NOVHA

İsa'nın büstü cepheden (Tip VIIb), haç nimbuslu, haçın her bir kolunda □ var. Haçın sağ ve sol kollarının yukarısındaki boşlukta birer nokta var. İsa tunik ve himation giyimli. Sağ eli ile incili kitap tutuyor. Kitap kapağında nokta bezeme var. Sağ ve sol boşluklarda IC ve XC okunuyor.

Ay. : İki basamaklı kaide üzerinde haç var. Haçın kollarının ucunda birer nokta bulunuyor. Haçın kolları arasında; IS-XS / bAS-ILC / bAS-ILC

M.S. 1030-35/1042(?)

- 1137** AE 28/32 mm., 14.9 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.8
Env.no.: 4.11.78.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1138** AE 28/29 mm., 13.8 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.10.
Env.no.: 6.2.81.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.
- 1139** AE 31 mm., 13 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.10.
Env.no.: 4.1.89.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1989.
- 1140** AE 30/32 mm., 12.4 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.18.
Env.no.: 1.20.77.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1141** AE 29/31 mm., 12.3 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.18.
Env.no.: 5.5.87.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.
- 1142** AE 32/34 mm., 12.2 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.18.
Env.no.: 5.11.86.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1986.
- 1143** AE 28/30 mm., 12 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.18.
Env.no.: 7.9.82.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1982.
- 1144** AE 28/29 mm., 11.8 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.23.
Env.no.: 3.2.84.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1984.

- 1145** AE 27/28 mm., 11.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.25.
 Env.no.: 3.3.87.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.
- 1146** AE 27/31 mm., 11.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.25.
 Env.no.: 8.25.87.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.
- 1147** AE 28/33 mm., 11 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.31.
 Env.no.: 12.45.76.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1148** AE 28/32 mm., 10.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.33.
 Env.no.: 4.30.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1149** AE 27/30 mm., 10.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.37.
 Env.no.: 4.2.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1150** AE 27/28 mm., 10.6 gr., ky.6 (Lev.68)
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, B.37.
 Env.no.: 19.3.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1151** AE 28 mm., 10.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.37.
 Env.no.: 9.6.87.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.
- 1152** AE 27/28 mm., 10.4 gr., ky.6 (Lev.68)
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.39.
 Env.no.: 6.8.89.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1989.
- 1153** AE 29/31 mm., 10.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, B.39.
 Env.no.: 4.8.80.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1980.
- 1154** AE 27/29 mm., 10.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, B.39.
 Env.no.: 7.1.94.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1994.

- 1155** AE 29/31 mm., 10 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, B.45.
 Env.no.: 7.10.82.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1982.
- 1156** AE 29/30 mm., 9.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, B.48.
 Env.no.: 4.17.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1157** AE 29/35 mm., 9.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, B.48.
 Env.no.: 2.7.80.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1980.
- 1158** AE 25/26 mm., 9.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.51.
 Env.no.: 2.21.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1159** AE 29/31 mm., 9.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.52.
 Env.no.: 4.10.80.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1980.
- 1160** AE 30/33 mm., 8.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.56.
 Env.no.: 4.2.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1161** AE 28/31 mm., 8.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.56.
 Kazı Env.no.: 59-03
 Müzeye Geliş Şekli: Zindan Mağrası Kazısı
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 2002.
- 1162** AE 28/29 mm., 8.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.57.
 Env.no.: 4.18.83.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.
- 1163** AE 26/27 mm., 8.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.57.
 Env.no.: 4.3.89.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1989.
- 1164** AE 25/27 mm., 8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.58.
 Env.no.: 2.18.84.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1984.

- 1165** AE 29/30 mm., 7.7 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.58.
Env.no.: 4.7.78. (Any.A2 üzerine)
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1166** AE 27/30 mm., 7.2 gr., ky.6 (Lev.69)
Ref.: DOC 3/2, s. 679, B.59.
Env.no.: 2.26.90. (Any.A2 Vary.32 üzerine)
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

C GRUBU

Öy. : + EmmA-NOVHA

İsa Antiphonetes'in dizlerine kadar betimlenmiş figürü (Tip IVc), cepheden sakallı, haç nimbuslu, haçın her bir kolunda tek nokta bezeme var. İsa tunik ve himation giyimli. Sağ elini takdis pozisyonunda yukarı kaldırmış, sol eli ile incil tutuyor. Kapakta bordür içinde nokta bezeme var. Sağ ve sol boşlukta IC ve XC okunuyor.

Ay. : Mücevher taşları ile süslü bir haç var. Haçın kolları ucunda birer nokta, kolları arasında ise IC-XC / NI-KA

M.S. 1042(?)/1050

- 1167** AE 29/32 mm., 13.9 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 681, no. C.1.
Env.no.: 3.14.78.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1168** AE 28/30 mm., 11.1 gr., ky.6 (Lev.69)
Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.6.
Env.no.: 12.44.76. (Any.B üzerine)
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1169** AE 28/29 mm., 10.8 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.7.
Env.no.: 8.29.75.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1170** AE 30 mm., 10.4 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.7.
Env.no.: 3.5.90.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1171** AE 30/31 mm., 10.4 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.7.
Env.no.: 8.35.75.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1172** AE 26 mm., 10.3 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.7.
Env.no.: 1.23.77.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1173** AE 27 mm., 10.3 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.7.
Env.no.: 3.5.87.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.
- 1174** AE 28/31 mm., 10.2 gr., ky.6 (Lev.69)
Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.7.
Env.no.: 7.6.87.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.

- 1175** AE 29/31 mm., 9.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.17.
 Env.no.: 8.34.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1176** AE 32/33 mm., 9.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.19.
 Env.no.: 8.5.83.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.
- 1177** AE 30/32 mm., 9.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.19.
 Env.no.: 6.4.81.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.
- 1178** AE 26 mm., 9.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s.
 Env.no.: 1.13.77. (Any.B üzerine)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1179** AE 29 mm., 9.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.24.
 Env.no.: 7.7.87.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1987.
- 1180** AE 29/31 mm., 9.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.24.
 Env.no.: 8.3.92.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1992.
- 1181** AE 26/29 mm., 9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 18.43.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1182** AE 26/29 mm., 9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 8.30.75. (Any.B üzerine)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1183** AE 30/31 mm. 8.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 10.34.95.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1995.
- 1184** AE 28/29 mm., 8.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 11.18.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

- 1185** AE 28 mm., 8.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 8.27.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1186** AE 27/31 mm., 8.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s.
 Env.no.: 8.31.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1187** AE 29 mm., 8.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s.
 Env.no.: 1.31.77.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1188** AE 27/31 mm., 8.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 5.3.89.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1989.
- 1189** AE 28/30 mm., 8.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 9.25.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi:
- 1190** AE 27/28 mm., 8.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 4.5.84.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1984.
- 1191** AE 21 mm., 8.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.33.
 Env.no.: 18.42.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1192** AE 29/30 mm., 8.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.33.
 Env.no.: 9.26.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1193** AE 28/30 mm., 8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.33.
 Env.no.: 3.15.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1194** AE 28/29 mm., 7.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.33.
 Env.no.: 8.33.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

- 1195** AE 25/29 mm., 7.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.33.
 Env.no.: 3.5.81.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.
- 1196** AE 22/31 mm., 7.8 gr., ky.6 (Lev.69)
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.35.
 Env.no.: 8.25.75.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1197** AE 29/30 mm., 7.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.36.
 Env.no.: 11.16.90.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1198** AE 25/26 mm., 7.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.37.
 Env.no.: 8.28.75.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1199** AE 27/28 mm., 7.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.38.
 Env.no.: 8.26.75.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1200** AE 28/29 mm., 7.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.38.
 Env.no.: 8.32.75.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1201** AE 27/29 mm., 6.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 684, no. C.41.
 Env.no.: 1.67.78.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1202** AE 28 mm., 6.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 684, no. C.41.
 Env.no.: 1.23.84.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1984.
- 1203** AE 29/30 mm., 6.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 684, no. C.42.
 Env.no.: 1.9.77.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1204** AE AE 24/26 mm., 6.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 684, no. C.42.
 Env.no.: 4.9.80.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1980.

- 1205** AE 27/29 mm., 6.1 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 684, no. C.44.
Env.no.: 1.59.78.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1206** AE 25/27 mm., 5.7 gr., ky.6 (Lev.69)
Ref.: DOC 3/2, s. 684, no. C.45.
Env.no.: 18.44.90.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1207** AE 26/27 mm., 5.4 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 684, no. C.45.
Env.no.: 1.2.79.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1979.

D GRUBU

Öy. : Yazıt yok, İsa kare arkalıklı tahta oturuyor (Tip Iıb), cepheden, sakallı. Haç nimbuslu, haçın her bir kolunda birer nokta bezeme var. Tunik ve himationlu, sağ eli takdis pozisyonunda göğsünde. Sol eli dizindeki kitapta. Sağ ve sol boşluklarda IC ve XC okunuyor.

Ay. : Üç sıra : ISXS / bASIE / bASIL, yazının üzerinde; _ + _
Yazının altında; _ ∪ _

M.S. 1050/1060

- 1208** AE 27/30 mm., 12 gr., ky.6 (Lev.69)
Ref.: DOC 3/2, s. 685, no. D.3.
Env.no.: 8.1.92.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1992.
- 1209** AE 32/35 mm., 9.9 gr., ky.5 (Lev.70)
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.8.
Env.no.: 1.79.93.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1993.
- 1210** AE 26/28 mm., 8.5 gr., ky.7
Ref.: DOC 3/2, s. 686, no. D.17.
Env.no.: 1.78.93.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1993.
- 1211** AE 25/29 mm., 7.5 gr., ky.5 (Lev.70)
Ref.: DOC 3/2, s. 687, no. D.27.
Env.no.: 8.37.75.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1212** AE 29/32 mm., 6 gr., ky.6 (Lev.70)
Ref.: DOC 3/2, s. 687, no. D.27.
Env.no.: 11.17.90.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

G GRUBU

Öy. : Yazıt yok, İsa'nın büstü cepheden (Tip İxa), sakallı, haç nimbuslu, tunik ve himation giyimli, sağ elini takdis pozisyonunda yukarı kaldırmış pelerinin kenarından tutuyor. Sol elinde tomar var. Sağ ve sol boşluklarda IC ve XC okunuyor. Noktalı bordür ile çevrili.

Ay. : Yazıt yok, Meryem'in büstü, cepheden. Orans duruşunda nimbuslu. Tunik ve maphorion giyimli. Sağ ve sol boşluklarda MP ve ΘV okunuyor. Noktalı bordür ile çevrili.

M.S. 1065/1070

- 1213** AE 26 mm., 9.2 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 692, no. G.6.
Env.no.: 2.2.81.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.
- 1214** AE 23/27 mm., 8.7 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 692, no. G.8.
Env.no.: 12.40.76.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1215** AE 24/26 mm., 8.4 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 692, no. G.8.
Env.no.: 8.49.75.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1216** AE 26/28 mm., 7.7 gr., ky.6 (Lev.70)
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no. G.14.
Env.no.: 1.8.77.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1217** AE 23/27 mm., 7.6 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no. G.14.
Env.no.: 2.19.84.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1984.
- 1218** AE 26 mm., 7.5 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no. G.14.
Env.no.: 16.13.90.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1219** AE 28/29 mm., 7.4 gr., ky.6 (Lev.70)
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no. G.14.
Env.no.: 1.2.88.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1988.
- 1220** AE 26/27 mm., 7.11 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no. G.17.
Env.no.: 1.14.77.
Müze Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.

- 1221** AE 26 mm., 5.8 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 693, no. G.24.
Env.no.: 6.6.81.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.

I GRUBU

Öy. : Yazıt yok. İsa'nın büstü cepheden (Tip VIIb), uzun sakallı, haç nimbuslu, haçın her bir kolunda bir nokta bezeme var. Tunik ve himation giyimli. Sağ elini takdis pozisyonunda göğsünde pelerinin kenarından tutuyor. Sol elinde kitap var. Kitap kapağında nokta bezeme var. Sağ ve sol boşluklarda IC ve XC okunuyor.

Ay. : Yazıt yok. Latin haçı var. Haçın her bir ucunda iki ufak nokta arasında bir büyük nokta var. Ortada küçük haç, aşağıda haçın alt kolunun iki yanında birer nokta ve bitkisel bezeme yer alır. Yukarıda sağ ve sol boşluklarda birer hilal bulunur.

M.S. 1075/1080

- 1222** AE 25/26 mm., 6.6 gr., ky.6 (Lev.70)
Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.5.
Env.no.: 4.22.83.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.
- 1223** AE 24 mm., 6 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.12.
Env.no.: 2.8.80.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1980.
- 1224** AE 25/26 mm., 5.9 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.12.
Env.no.: 6.5.81.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.
- 1225** AE 23/25 mm., 5.3 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.23.
Env.no.: 12.38.76.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1226** AE 24/25 mm., 5.3 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 697, no. I.23.
Env.no.: 10.35.95.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1995.
- 1227** AE 26 mm., 4.7 gr., ky.12.
Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.36.
Env.no.: 8.39.75.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1228** AE 21/22 mm., 4.1 gr., ky.5
Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.44
Env.no.: 10.33.92.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1992.
- 1229** AE 24 mm., 3.9 gr., ky.6 (Lev.71)
Ref.: DOC 3/2, s. 698, no. I.46.
Env.no.: 7.30.75.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

- 1230** AE 24/26 mm., 3.5 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 699, no. I.53.
Env.no.: 6.7.81.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.
- 1231** AE 23/25 mm., 3.4 gr., ky.5
Ref.: DOC 3/2, s. 699, no. I.55.
Env.no.: 9.29.75.
Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

X. KONSTANTİNOS
(23 Kasım 1059- 23 Mayıs 1067)

Konstantinopolis

Follis

Tip 1

Öy. : +ΕΜΜΑ ΝΟΒΗΑ

Kare souppedion üzerinde ayakta İsa, sakallı başında haç nimbus var. Nimbusun her bir kolunda nokta. Tunik ve himation giyimli, sağ eli ile pelerinini tutuyor, sol elinde kitap var. Solda ve sağda IC ve XC

Ay. : + ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (sağda), ΕΥΔΟΚΙΑ (solda), Solda Eodokia ayakta, cepheden, pendilialı taç giyiyor ve loroslu. Sağda Konstantinos ayakta cepheden, pendilialı taç giyiyor ve loroslu. Aralarında labarum tutuyorlar. Ortasında haç var. Labarum üç basamaklı kaide üzerinde. Her ikisi de ellerini göğsüne götürmüş.

M.S. 1059/1067

- 1232** AE 26/30 mm., 11.1 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.4.
Env.no.: 1.7.77.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1233** AE 27 mm., 10.5 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.4.
Env.no.: 4.20.83.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.
- 1234** AE 29/31 mm., 10.1 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.5.
Env.no.: 3.1.82.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1982.
- 1235** AE 25/26 mm., 9.4 gr., ky.7
Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.9.
Env.no.: 8.40.75.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1236** AE 24/27 mm., 9.2 gr., ky.5
Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.10.
Env.no.: 1.15.77.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1237** AE 27/30 mm., 9.1 gr., ky.6
Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.10.
Env.no.: 3.18.91.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1991.

- 1238** AE 24/26 mm., 8.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.11.
 Env.no.: 1.11.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gönen, 1975.
- 1239** AE 26/29 mm., 8.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.11.
 Env.no.: 2.1.95.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1995.
- 1240** AE 27/29 mm., 8.6 gr., ky.6 (Lev.71)
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.11.
 Env.no.: 8.45.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1241** AE 29 mm., 8.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.13.
 Env.no.: 2.24.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1242** AE 26/30 mm., 8.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.17.
 Env.no.: 1.10.77.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1243** AE 27/29 mm., 8 gr., ky.6 (Lev.71)
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.19.
 Env.no.: 1.12.77.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1244** AE 29 mm., 7.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 776, no. 8.21.
 Env.no.: 4.7.80. (Any. Üzerine)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1980.
- 1245** AE 27/28 mm., 7.4 gr., ky.6 (Lev.71)
 Ref.: DOC 3/2, s. 776, no. 8.22.
 Env.no.: 5.2.88.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1988.
- 1246** AE 24/26 mm., 7.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 776, no. 8.22.
 Env.no.: 6.12.88.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1988.
- 1247** AE 24/27 mm., 7.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 776, no. 8.22.
 Env.no.: 9.28.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

- 1248** AE 26/27 mm., 6.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 776, no. 8.24.
 Env.no.: 18.45.90.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.
- 1249** AE 27/28 mm., 6.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 776, no. 8.24.
 Env.no.: 1.19.77.
 Müzeye Geliş Şekli:
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1250** AE 27 mm., 6.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 776, no. 8.24.
 Env.no.: 3.16.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1251** AE 25/27 mm., 6.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 776, no. 8.24.
 Env.no.: 8.3.83.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.
- 1252** AE 24/28 mm., 5.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 776, no. 8.31.
 Env.no.: 1.18.77. (Any.üzerine)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1253** AE 27/30 mm., 5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 776, no. 8.32.
 Env.no.: 3.6.81.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.
- 1254** AE 26/28 mm., 4.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 776, no. 8.32.
 Env.no.: 1.10.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gönen, 1975.

Tip 2

Öy. : +EMMA-NOVHA

İsa'nın cepheden büstü, uzun sakallı ve haç nimbuslu. Haçın kollarında birer nokta var. Tunik ve himation giyimli. Sağ eli takdis pozisyonunda, sol elinde kitap var. Solunda IC, sağında XC.

Ay. : +KΨNRACI-ΛEVCODOVK

İmparatorun cepheden büstü, loros giyimli, başında haçlı pendilialı taç var. Sağ elinde uzun haç, sol elinde akakia var.

M.S. 1059/1067

- 1255** AE 27/28 mm., 9.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.4.
 Env.no.: 1.8.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gönen, 1975.
- 1256** AE 30 mm., 9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.6.
 Env.no.: 1.62.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1257** AE 26/28 mm., 8.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.6.
 Env.no.: 12.33.76.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1258** AE 25/27 mm., 8.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 777, no. 9.6.
 Env.no.: 12.37.76.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1259** AE 24/26 mm., 7.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.10.
 Env.no.: 1.29.77.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1260** AE 30/33 mm., 7.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.10.
 Env.no.: 2.4.81.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1981.
- 1261** AE 26/27 mm., 7.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.10.
 Env.no.: 12.35.76.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1262** AE 28/29 mm., 7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.12.
 Env.no.: 1.16.77.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1263** AE 27/29 mm., 7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.12.
 Env.no.: 1.24.77.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1264** AE 28/31 mm., 6.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.12.
 Env.no.: 1.26.77.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.

- 1265** AE 24/25 mm., 6.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.12.
 Env.no.: 12.39.76.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1266** AE 24 mm., 6.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.12.
 Env.no.: 12.43.76.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1267** AE 26/30 mm., 5.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.12.
 Env.no.: 1.12.75.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Gönen, 1975.
- 1268** AE 24/25 mm., 5.9 gr., ky.6 (Lev.71)
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.12.
 Env.no.: 8.47.75.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1269** AE 29 mm., 5.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.12.
 Env.no.: 1.21.77.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.
- 1270** AE 24/26 mm., 5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.12.
 Env.no.: 7.2.94.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1994.
- 1271** AE 28/29 mm., 4.6 gr., ky.6 (Lev.71)
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.12.
 Env.no.: 9.30.75.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1272** AE 25/28 mm., 4.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.12.
 Env.no.: 12.34.76.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1273** AE 26/29 mm., 4.4 gr., ky.6 (Lev.72)
 Ref.: DOC 3/2, s. 778, no. 9.12.
 Env.no.: 1.25.77.
 Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.

İMP. IV. ROMANOS
(1 Ocak 1068-Eylül 1071)

Konstantinopolis

Follis

Öy. : Yazıt yok. İsa'nın cepheden büstü, sakallı başının arkasında içi nokta bezemeli haç nimbus var. Tunik ve himation giyimli. Sağ eli ile pelerinini tutuyor. Sol elinde kitap var. Solda IC/NI, sağda XC/KA

Ay. : Ortasında "X" li latin haçı. Haçın yukarıdaki kolunun solunda "C" sağında "R". Aşağıdaki kolunun solunda "P", sağında "Δ" bulunuyor. Haçın her bir kolunun ucunda biri büyük ikisi küçük nokta var. Haçın alt kolunun sağında ve solunda __ bulunuyor.

M.S. 1068/71

- 1274** AE 28/32 mm., 12 gr., ky.6 (Lev.72)
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.1.
 Env.no.: 2.1.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Gönen, 1975.
- 1275** AE 29/31 mm., 11.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.1.
 Env.no.: 3.2.88.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1988.
- 1276** AE 25/27 mm., 8.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.1.
 Env.no.: 3.3.84.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1984.
- 1277** AE 25/26 mm., 8.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.1.
 Env.no.: 1.61.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1278** AE 26 mm., 7.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.7.
 Env.no.: 12.30.76.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1279** AE 25/26 mm., 7.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 796, no. 8.7.
 Env.no.: 8.4.83.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.
- 1280** AE 26/28 mm., 5.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 797, no. 8.14.
 Env.no.: 1.17.77.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.

- 1281** AE 23/26 mm., 5.6 gr., ky.6 (Lev.72)
Ref.: DOC 3/2, s. 797, no. 8.14.
Env.no.: 3.8.75.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Isparta Çevresi, 1975.
- 1282** AE 24/25 mm., 3.5 gr., ky.6 (Lev.72)
Ref.: DOC 3/2, s. 797, no. 8.19.
Env.no.: 1.28.77.
Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.
Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1977.

VII. MIKHAEL
(Ekim 1071- 31 Mart 1078)

Konstantinopolis

Follis

a (Kitabın üzerinde:)

Öy. : Yazı yok. İsa'nın büstü cepheden, sakallı, başının arkasında haç nimbus var. Tunik ve himationlu. Sağ eli yukarıda takdis pozisyonunda. So elinde kitap tutuyor. Haç nimbusun sağ ve sol kollarında IC ve XC okunuyor. İsa'nın sağ ve sol omzunun yukarısında yıldız var.

Ay. : +MIX AHA RACIOΔ

Yazıt okunmuyor. İmparatorun büstü cepheden. Sakallı başında pendilialı taç var. Yakalıklı loros giyimli. Sağ elinde labarum, sol elinde haçlı globus tutuyor.

M.S. 1071/78

1283 AE 25 mm., 5.7 gr., ky.6 (Lev.72)

Ref.: DOC 3/2, s. 819, no. 14a.5.

Env.no.: 4.6.90.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

1284 AE 25/27 mm., 5 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 819, no. 14a.7.

Env.no.: 8.38.75. (IV.Romanus üzerine)

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil

1285 AE 24/26 mm., 4.1 gr., ky.6

Ref.: DOC 3/2, s. 819, no. 14a.5.

Env.no.: 8.36.75.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

IOANNES II KOMNENOS**(Ağustos 1118-Nisan 1142)****Konstantinopolis****Aspron Trachy**

Öy. : İsa'nın büstü cepheden, iki yanında IC XC. Sakallı ve nimbuslu. Tunik ve kolobion giyimli. Sol elinde incil tutuyor. Nimbusundaki haç kollarında ufak nokta var.

Ay. : +IWΔCCΠOTT-ΠΦVPOΓNT

İmparatorun büstü. Yakalı, karelere bölünmüş loros giyimli. Sağ elinde haçlı asa, sol elinde globus tutuyor.

Varyasyon A: Haçlı asanın sapı düz, yakada altı nokta var (mücevher).

M.S. 1122/37?

1286 Bil. 3.8 gr., 27 mm. (Lev.72)

Ref.: DOC 4/1, s. 265, no. 10a.6

Env.no.: 6.1.83.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

1287 Bil. 4 gr., 30/31 mm. (Lev.73)

Ref.: DOC 4/1, s. 265, no. 10a.8.

Env.no.: 8.4.82. (yazıt açık değil)

Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1982.

1288 Bil. 2.9 gr., 27/28 mm. (Lev.73)

Ref.: DOC 4/1, s. 266, no. 10a.9.

Env.no.: 2.27.90.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1990.

Varyasyon B: Asanın sapında enlemesine hat var. Yakada beş nokta var (mücevher).

M.S. 1137/43?

1289 Bil. 3.9 gr., 27/30 mm. (Lev.73)

Ref.: DOC 4/1, s. 266, no. 10b.6.

Env.no.: 8.3.82.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1982.

1290 Bil. 2.3 gr., 28/29 mm. (Lev.73)

Ref.: DOC 4/1, s. 266, no. 10b.8.

Env.no.: 6.4.83.

Müzeeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

MANUEL I KOMNENOS**(Nisan 1143- Eylül 1180)****Konstantinopolis****Aspron Trachy**

Öy. : İsa'nın büstü cepheden, iki yanında IC XC. Sakallı ve nimbuslu. Tunik ve kolobion giyimli. Sol elinde tomar tutuyor. Nimbusundaki haç kollarında bir yada iki nokta var.

Ay. : İmparatorun büstü cepheden. Sakallı, stemna ve khlamys giyimli. Sağ elinde başında scepter olan labarum, sol elinde haçlı globus tutuyor.

Varyasyon B: Labarum sapı noktalı, yakada dört mücevher var.

M.S. 1152/60?

1291 Bil. 2.8 gr., 27 mm. (Lev.73)

Ref.: DOC 4/1, s. 307, no. 10b.4.

Env.no.: 6.3.83.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

1292 Bil. 2.3 gr., 27/29 mm.

Ref.: DOC 4/1, s. 307, no. 10b.4.

Env.no.: 6.5.83.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

Öy. : İsa arkalıklı tahta oturuyor. Başının iki yanında IC XC. Sakallı ve nimbuslu. Tunik ve kolobion giyimli. Sol elinde incil tutuyor. Nimbusundaki haç kollarında birer nokta var.

Ay. : İmparator cepheden ayakta, sakallı. Yakalı ve mücevherli loros giyimli. Sağ elinde haçlı asa, sol elinde haçlı globus tutuyor (Haç noktalı ya da çizgisel).

Varyasyon B: Yakada beş mücevher var. Globusdaki haç çizgisel

M.S. 1152/60?

1293 Bil. 4.9 gr., 26/31 mm. (Lev.73)

Ref.: DOC 4/1, s. 308, no. 11b.2.

Env.no.: 6.2.83.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1983.

Öy. : İsa sakallı ve nimbuslu, iki yanında IC XC. Tunik ve kolobion giyimli. Arkalıksız tahta oturuyor. Sol elinde incil tutuyor. Nimbusundaki haç kolları noktalı.

Ay. : İmparator ve Meryem ayakta. İmparator sakallı, solda Meryem tarafından taçlandırılıyor. İmparator stemna, yakalı ve mücevherli loros giyimli. Sağ elinde başında sceptor olan labarum, sol elinde haçlı globus tutuyor. Meryem tunik ve maphorion giyimli.

Varyasyon C (b): İsa'nın sol yanında bir yıldız var.

M.S.1167/83?

1294 Bil. 4 gr., 29/30 mm. (Lev.74)

Ref.: DOC 4/1, s. 320, no. 13g.1.

Env.no.: 8.6.82.

Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1982.

ISAAKİOS II ANGELOS
(Eylül 1185-Ağustos 1195)

Konstantinopolis

Aspron Trachy

Öy. : Meryem arkalıklı tahta oturuyor. Nimbuslu başının iki yanında MP OV. Tunik ve maphorion giyimli. Göğsünün üzerinde sakalsız nimbuslu İsa'nın başı var.

Ay. : I/CA/AKI/OC-Π/T/H iki sütun halinde). İmparatorun ayakta figürü. Taçlı, yakalı ve mücevherli loros ve sagion giyimli. Sağ elinde haçlı asa, sol elinde akakia tutuyor.

M.S. 1185/95

1295 Bil. 4.3 gr., 27 mm. (Lev.74)

Env.no.: 5.9.86.

Müze Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müze Geliş Tarihi: Belli değil, 1986.

ALEKSİOS III ANGELOS**(Nisan 1195-Kasım 1204)****Konstantinopolis****Aspron Trachy**

Öy. : İsa'nın sakalsız, nimbuslu büstü. Tunik ve kolobion giyimli. Sol elinde tomar tutuyor. Nimbusundaki haç kolları noktalı ya da noktasız.

Ay. : İmparator ve Aziz. Konstantinos'un ayakta figürleri. Aralarında labarum ya da globus tutuyorlar. İkiside taçlı, yakalı, mücevherli loros giyimli. İmparator sağ elinde, aziz sol elinde haçlı asa tutuyor.

M.S. 1195/1203

1296 Bil. 3.1 gr., 25 mm. (Lev.74)

Env.no.: 2.18.88.

Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1988.

1297 Bil. 2.4 gr., 23 mm. (Lev.74)

Env.no.: 10.34.92.

Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.

Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1992.

DEFİNELER**ANONİM B**

- 1298** AE 31/33 mm., 13.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.10.
 Env.no.: 8.23.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1299** AE 27/32 mm., 11.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.25.
 Env.no.: 8.3.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1300** AE 26/29 mm., 11.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 677, no. B.28.
 Env.no.: 8.20.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1301** AE 30/31 mm., 11 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.32.
 Env.no.: 8.15.75. (ikinci basım)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1302** AE 30 mm., 10.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.33.
 Env.no.: 8.13.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1303** AE 29 mm., 10.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.39.
 Env.no.: 8.2.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1304** AE 25/28 mm., 10.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.43.
 Env.no.: 8.9.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1305** AE 28 mm., 10 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, B.45.
 Env.no.: 8.17.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1306** AE 28/30 mm., 9.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, no. B.46.
 Env.no.: 8.7.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

- 1307** AE 28/32 mm., 9.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 678, B.48.
 Env.no.: 8.24.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1308** AE 26/31 mm., 9.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.49.
 Env.no.: 8.1.75. (Any.A2 üzerine)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1309** AE 29/31 mm., 9.5 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.51.
 Env.no.: 8.4.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1310** AE 30/31 mm., 9.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.52.
 Env.no.: 8.11.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1311** AE 24/29 mm., 9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.55.
 Env.no.: 8.19.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1312** AE 28/30 mm., 9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, B.55.
 Env.no.: 8.16.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1313** AE 25/29 mm., 9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.55.
 Env.no.: 8.18.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1314** AE 27/31 mm., 9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.55
 Env.no.: 8.21.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1315** AE 30/32 mm., 8.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.56.
 Env.no.: 8.5.75. (Any.A2 üzerine)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1316** AE 27/28 mm., 8.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, B.56.
 Env.no.: 8.22.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

- 1317** AE 28/30 mm., 7.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.59.
 Env.no.: 8.8.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1318** AE 26/28 mm., 7.2 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.59.
 Env.no.: 8.6.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.
- 1319** AE 24/25 mm., 6.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 679, no. B.61.
 Env.no.: 8.10.75.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1975.

ANONİM C

- 1320** AE 26/27 mm., 11.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.6.
 Env.no.: 4.12.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1321** AE 27/29 mm., 11.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.7.
 Env.no.: 4.8.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1322** AE 29/33 mm., 11 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.7.
 Env.no.: 4.19.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1323** AE 25/30 mm., 10.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.13.
 Env.no.: 4.13.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1324** AE 30/32 mm., 10.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.13.
 Env.no.: 4.28.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1325** AE 29/30 mm., 9.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 682, no. C.17.
 Env.no.: 4.15.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

- 1326** AE 27/29 mm., 9.2 gr., ky. 6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.20.
 Env.no.: 4.21.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1327** AE 26/28 mm., 8.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 4.26.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1328** AE 24/27 mm., 8.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 4.25.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1329** AE 28/29 mm., 8.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 4.14.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1330** AE 29/32 mm., 8.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 4.18.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1331** AE 27/31 mm., 8.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 4.23.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1332** AE 28/30 mm., 8.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.28.
 Env.no.: 4.27.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1333** AE 25/28 mm., 8.4 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s.
 Env.no.: 4.5.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1334** AE 30/31 mm., 8.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.26.
 Env.no.: 4.10.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1335** AE 27/28 mm., 7.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.35.
 Env.no.: 4.20.78. (Any.A2 üzerine)
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

- 1336** AE 29/32 mm., 7.6 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.36.
 Env.no.: 4.16.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1337** AE 24/27 mm., 7.3 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 683, no. C.38.
 Env.no.: 4.6.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1338** AE 26/29 mm., 6.8 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 684, no. C.41.
 Env.no.: 4.29.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.
- 1339** AE 25/27 mm., 6.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 684, no. C.41.
 Env.no.: 4.9.78.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1978.

X.KONSTANTİNOS

- 1340** AE 31/32 mm., 13 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.3.
 Env.no.: 12.36.76.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1341** AE 23/32 mm., 11.7 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.4.
 Env.no.: 12.31.76.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1342** AE 25/32 mm., 8.9 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.11.
 Env.no.: 12.42.76.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.
- 1343** AE 25/28 mm., 8.1 gr., ky.6
 Ref.: DOC 3/2, s. 775, no. 8.19.
 Env.no.: 12.32.76.
 Müzeye Geliş Şekli: Satın Alma.
 Buluntu Yeri ve Müzeye Geliş Tarihi: Belli değil, 1976.

2. DEĞERLENDİRME

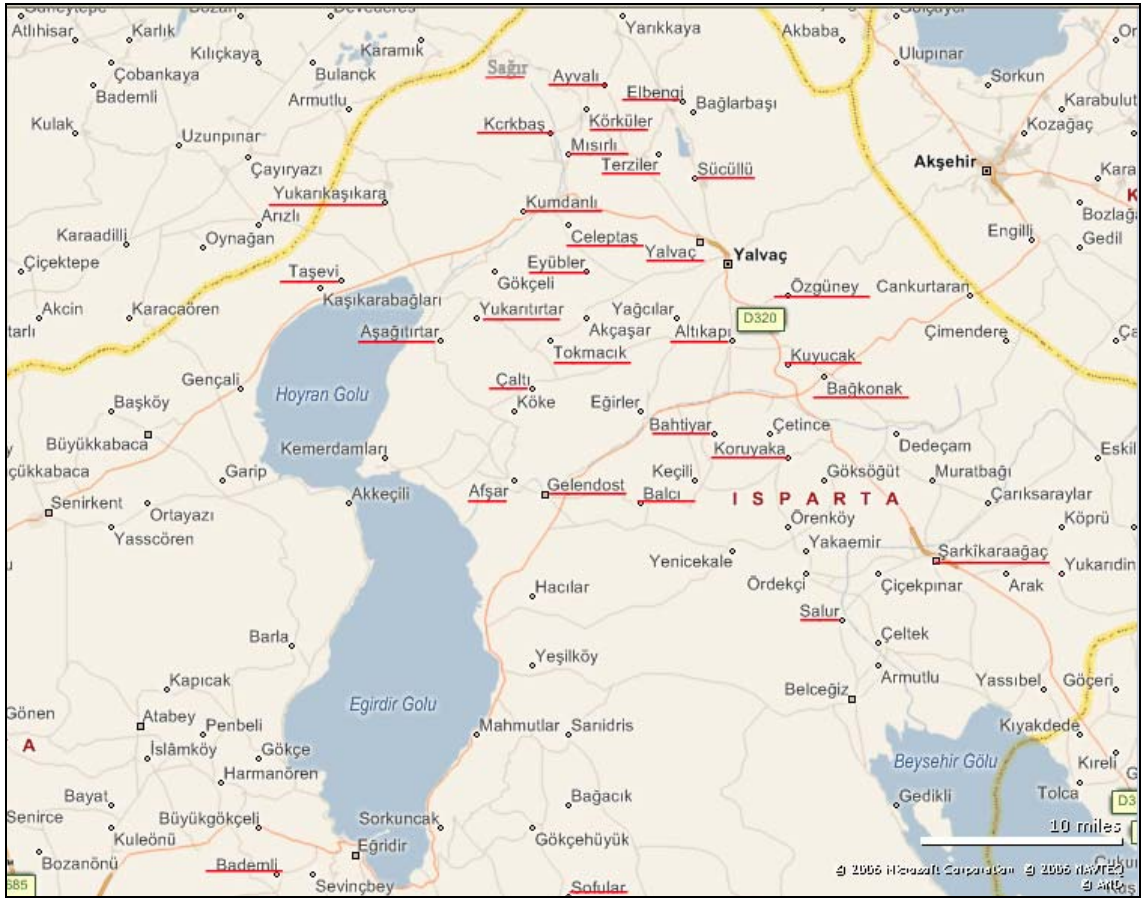
Yalvaç Arkeoloji Müzesi

Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde Bizans dönemine ait toplam 951 sikke tespit edilmiştir. Bu sikkelerin 32'si altın, 6'sı gümüş ve 919'u bronzdur. 951 sikkenin 726'sı 1959-1999 yılları arasında envanterlenmiş sikkelerdir. 225 adet sikke ise Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nin etütlük koleksiyonunda bulunmaktadır (ki sayısı, mahkemesi inceleme yapılan tarihlerde sürmekte olduğu için envantere henüz alınmamış sikkeleri de kapsamaktadır) Tezin katalog bölümünde envantere alınmış sikkelerin müze envanter numaraları verilmiş; etütlük sikkeler ise "Etüt. + numara" ile belirtilmiştir.

Yalvaç Arkeoloji Müzesi sikke koleksiyonunda bulunan 951 adet Bizans sikkesinin envantere kayıtlı olan 726'sının müzeye geliş şekli şöyledir: bu sikkelerin 717'si satın alma, 4'ü mahkeme kararı, 5'i hediye olarak müzeye teslim edilmiş sikkelerdir.

Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde çalışılan 951 sikkeden 246'sının buluntu yeri belli değildir. Bunun ile birlikte koleksiyonda yer alan 241 sikke Yalvaç İlçesinden, 93'ü Pisidia Antiokheiası'ndan, 43'ü Burdur Yeşilova Karaaltı Köyü'nden, 11'i Isparta'dan, 1'i Konya İli'nden, 1'i Antalya Serik İlçesi'nden ve geri kalan 314'ü Yalvaç civarı ve çevre yerleşimlerden gelmiştir. (Harita 5)

Harita 5: Yalvaç Arkeoloji Müzesi'ndeki Bizans Dönemi Sikkelerinin Buluntu Yerleri

Yalvaç Arkeoloji Müzesi koleksiyonunda bulunan 26 altın sikkenin 14'ü solidus, 2'si semissis, 8'i tremissis, 2'si histamenon ve 1'i aspron trachy'dir. (Tablo 11)

Yalvaç Arkeoloji Müzesi Koleksiyonunda 6 gümüş sikke bulunmaktadır. Bu sikkelerin 1'i hexagram ve 5'i miliaresion'dur. (Tablo 12)

Yalvaç Arkeoloji Müzesi Koleksiyonunda 919 bronz sikke bulunmaktadır. (Tablo 9) Bu sikkelerden 34'ünün hangi imparatorları temsil ettiği çözülememiştir. Ancak üzerlerindeki darphane ve birim işaretleri gibi özelliklerden dolayı, bu sikkelerin geneli Erken Bizans dönemine tarihlenmektedir.

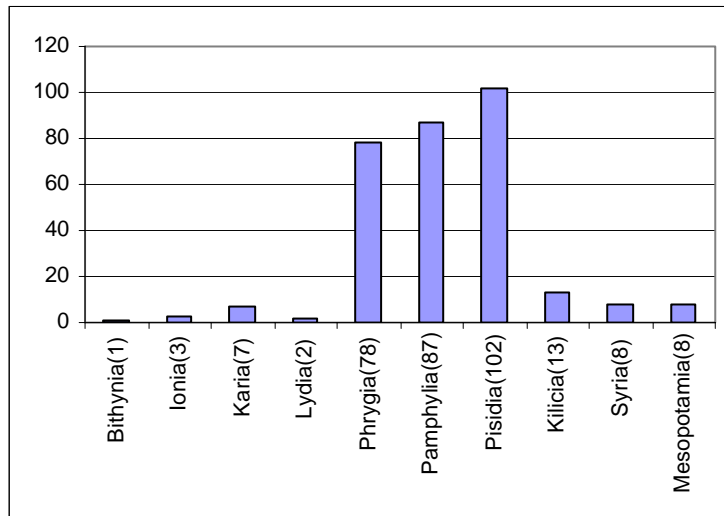
Tablo 9: Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Bronz Sikkelerin İmparatorlara ve Darphanelere Göre Dağılımı

Isparta Arkeoloji Müzesi

Isparta Arkeoloji Müzesi'nde Bizans dönemine ait toplam 392 adet sikke tespit edilmiştir. (Tablo 10) Bu sikkelerin 12'si Billion 380'ni bronzdur. Sikkelerin 390'nı 1975-1995 yılları arası envanterlik eserleri oluşturmaktadır. Geriye kalan diğer ikisi ise, Müze Müdürlüğü'nün Antik Çağda Tymbriada sınırları içinde yer alan Zindan Mağarası'nda sürdürdüğü kazılarda ele geçmiştir. Müze koleksiyonunda bulunan ve bugün teşhirde olan altın ve gümüş sikkeler ile etütlük malzeme çalışılmadığı için tez kapsamına alınmamıştır.

Isparta Arkeoloji Müzesi'ndeki sikkelerin neredeyse tümü, satın alma yolu ile müzeye gelmiştir ve çoğunun buluntu yerleri belli değildir. Ancak Isparta Arkeoloji Müzesi'nde Ahmet Tolga Tek tarafından tespit Roma şehir sikkelerinin büyük çoğunluğu "Selge, Sagalastos, Kremna, Termessos ve Pisidia Antiokheia'sı" gibi Pisidia şehir sikkelerinin örneklerinden oluşmaktadır. Bunu daha sonra Pisidia'nın komşuları Pamphylia ve Phrygia bölgesi Roma şehir sikkeleri takip etmektedir. (Grafik 1) Bunun ile birlikte Roma sikkelerini müzeye satan kişiler ile Bizans sikkelerini satan kişiler aynı şahıslardır. Dolayısıyla Isparta Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Bizans sikkelerinin de müzeye geliş yerleri de bu şehirler ya da yakın yerleşimler olmalıdır.

Grafik 1: Isparta Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Roma Dönemi Şehir Sikkelerinin Bölgelere Göre Dağılımı

Tablo 10: Isparta Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Bronz Sikkelerin İmparatorlara ve Darphanelere Göre Dağılımı.

Altın Sikkeler

Yalvaç Arkeoloji Müzesi Koleksiyonu'nda bulunan altın sikkeler az sayıda olmalarına karşın, İmparator Anastasius'dan (491-518) imparator IV. Constantinus'a (668-685) kadar, erken Bizans dönemini kesintisiz temsil etmektedir. (Tablo 11)

Tablo 11: Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Bizans Dönemi Altın Sikkelerin İmparatorlara Göre Dağılımı

YALVAÇ	Solidus	Semissis	Tremissis	Histamenon	Aspron Trachy	Toplam
Anastasius (491-518)	1		2			3
Iustinus I (518-527)			1			1
Iustinianus I (527-565)			1			1
Iustinus II (565-578)	1		1			2
Mauricius (582-602)	2		1			3
Focas (602-610)	1					1
Heraclius (610-641)	2	1				3
Constans II (641-668)	3					3
Constantinus IV (668-685)			2			2
Anastasius II (713-715)	1					1
Konstantinos V (741-775)	1					1
Theophilos (829-842)	1					1
Basileios I (867-886)				1		1
Romanos IV (1068-1071)				1		1
Mikhael VII (1071-1078)	1					1
Manuel (1143-1180)					1	1
Toplam	14	1	8	2	1	26

Yalvaç Arkeoloji Müzesi Koleksiyonu'nda altın sikkeleri bulunan II. Anastasius (713-715), VII. Mikhael (1071-1078) ve I. Manuel'in (1143-1180) Müze koleksiyonunda hiç bronz sikkeleri bulunmamaktadır. II. Anastasius'un müze koleksiyonunda bronz sikkesi bulunmaması, çok da şaşırtıcı değildir. Çünkü bu dönem Bizans tarihinde karanlık dönem olarak bilinmektedir. 7. yüzyıl sonundan itibaren 9. yüzyıl sonlarına kadar süren bu dönemde, Anadolu'daki Arap Arap akınları sonucu kentler fakirleşmiş ya da boşaltılmıştı. VII. Mikhael'in ise, altın sikkesinin olup da bronz sikkesi olmaması ilginç. Çünkü bu dönem Malazgirt yenilgisi ile ekonomik ve siyasi krizi işaret etmektedir. Bunun ile birlikte Manuel dönemine ait hiç bronz sikkenin ele geçmemiş olması da şaşırtıcıdır. Bu imparator Isparta Müzesi'nde daha fazla sikke ile yansıtılmaktadır. Özellikle 1176 yılında gerçekleşecek Myriokephalon Savaşı'nın ön hazırlıkları aşamasında hala Bizanslıların elinde bulunan Pisidia Antiokheiası tam sınırı oluşturmaktaydı ve dolayısıyla buraya belirgin bir sikke sirkülasyonu yaratacak kadar çok sayıda asker sevkiyatının yapılmış olması gerekliydi.

Gümüş Sikkeler

Yalvaç Arkeoloji Müzesi Koleksiyonunda 6 gümüş sikke bulunmaktadır. Bu sikkelerin 1'i hexagram ve 5'i miliaresion'dur. (Tablo 12)

Bizans gümüş sikkeleri, altın ve bakır sikkelere göre daha az basılmıştır. Özellikle de 6. yüzyıl Bizans dünyasında gümüş sikke basımı çok sınırlıydı. Ancak 615 yılından 680 yılına kadar çok sayıda ağır gümüş sikke basılmıştır. Heraclius'dan sonra oldukça ekonomik işlevli küçük birimlerde, üzerinde sembol olmayan gümüş sikke basılmıştır.²⁶⁵ Önceleri, Siliqua ve Miliarenses (Yun. Miliaresion) tedavüldeydi. İmparator Heraclius 615 yılında gümüş sikkeyi yeniden canlandırmıştır. Özellikle Pers savaşları sırasında çok sayıda kiliseye ait gümüşleri devlet hazinesine çekip gümüş sikke bastırılmıştır. Bu yeni gümüş sikkeler "hexagram" olarak bilinir. Hexagram Roma imparatorluğu süresince basılan sikkelerden daha büyük ve 6.84 gr. ağırlığındadır.²⁶⁶ Hexagram 8. yüzyılın başlarında tedavülden kaldırılmıştır. Kısa ömrüne rağmen, siliqua

²⁶⁵DOC 2/1, s.17.

²⁶⁶Grierson, 1999, a.g.e., s.13.

ve miliarensis'e göre, çok daha fazla sayıda basılmıştır.²⁶⁷ Ancak Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde II. Constans dönemine ait tek sikke ile temsil edilmektedir.

720 yılında III. Leon ve oğlu V. Konstantinos (720-741) tedavüle yeni ve sürekli Miliaresion'u sokmuştur. Miliaresion hexagram'a göre daha geniş ve ince olarak basılmıştır.²⁶⁸ Miliaresion I. Aleksios dönemine kadar tedavülde kalmış ve 11. yüzyılda da alt katları basılmıştır. Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde Karanlık Döneme tarihlenen üç imparatorun; II. Constans (M.S.641-668), III. Leon (M.S.717-741), V.Leon (M.S. 813-820) ve Bizans Orta dönemine tarihlenen üç imparatorun; I.Basileios (M.S.867-886), VI. Konstantinos (M.S.913-959) ve I. Ioannes (M.S.969-976) birer miliaresion'ları bulunmaktadır.

Tablo 12: Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Bizans Dönemi Gümüş Sikkelerin İmparatorlara Göre Dağılımı

YALVAÇ	Hexagram	Miliaresion	Toplam
Constans II (641-668)	1		1
Leon III (717-741)		1	1
Leon V (813-820)		1	1
Basileios I (867-886)		1	1
Konstantinos VI (913-959)		1	1
Ioannes I (969-976)		1	1
Toplam	1	5	6

²⁶⁷Tekin, 1999, a.g.e., s.39.

²⁶⁸Grierson, 1999, a.g.e., s.14-15.

Bronz Sikkeler

İki müzede yapılan çalışmada 1343 bronz sikke kaydedilmiştir. Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde imparator Anastasius'dan imparator Ioannes I Komnenos dönemine kadar 919 adet (Tablo 9); Isparta Arkeoloji Müzesi'nde imparator Anastasius'dan imparator III. Aleksios Komnenos dönemine kadar 392 adet bakır sikke tespit edilmiştir.(Tablo 10) Bu miktar şu sonuçları vermektedir:

Birimlerin Dağılımı

Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde 432, Isparta Arkeoloji Müzesi'nde 99 olmak üzere toplam 531 sikke M.S. 491-695 yılları arasına tarihlenmektedir. Bu sikkelerin darphane ve birim dağılımı tabloda verilmiştir. Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde bulunan 34 tanesinin hangi imparatoru temsil ettiği çözülememiştir.

Tablo 13: Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzesinde Bulunan Bronz Sikkelerin Birimlere Göre Dağılımı

Darph.	Konstantinopolis					Thes.	Nikomedia					Kyzikos			Antiokheia				Kartaca		Roma	Aleks.	Top.
Birim	40	30	20	10	5	20	40	20	10	5	40	20	10	40	20	10	5	20	10	40	40		
Yalvaç	164	1	53	4	7	21	63	14	2	1	27	4	1	38	22	4	2	1	1	1	1	432	
Isparta	42	1	3			2	18	2			18	2		8	2						1	99	
Toplam	206	2	56	4	7	23	81	16	2	1	45	6	1	46	24	4	2	1	1	1	2	531	

Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde bulunan sikkelerin 381 adeti 40 nummidir. Bu sikkelerin 206'sı Konstantinopolis darphanesine; 81'i Nikomedia darphanesine; 45'i Kyzikos darphanesine; 46'sı Antiokheia darphanesi; 1'i Roma ve 2'si Aleksandretta darphanelerine aittir.

İki müzede toplan 2 adet 30 nummi bulunmaktadır. Konstantinopolis darphanesine ait bu sikkelerin biri II.Tiberius, diğeri Focas dönemine tarihlenmektedir.

126 adet 20 nummi tespit edilmiştir. Bu sikkelerin 56'sı Konstantinopolis; 23'ü Thessalonika; 16'sı Nikomedia; 6'sı Kyzikos; 24'ü Antiokheia ve 1'i Kartaca darphanelerine aittir.

14 adet 10 nummi tespit edilmiştir. Bu sikkelerin 4'ü Konstantinopolis; 2'si Nikomedia; 1'i Kyzikos; 4'ü Antiokheia ve 1'i Kartaca darphanelerine aittir.

10 adet 5 nummi vardır. Bu sikkelerin 7'si Konstantinopolis; 1'i Nikomedia ve 2'si Antiokheia darphanelerine aittir.

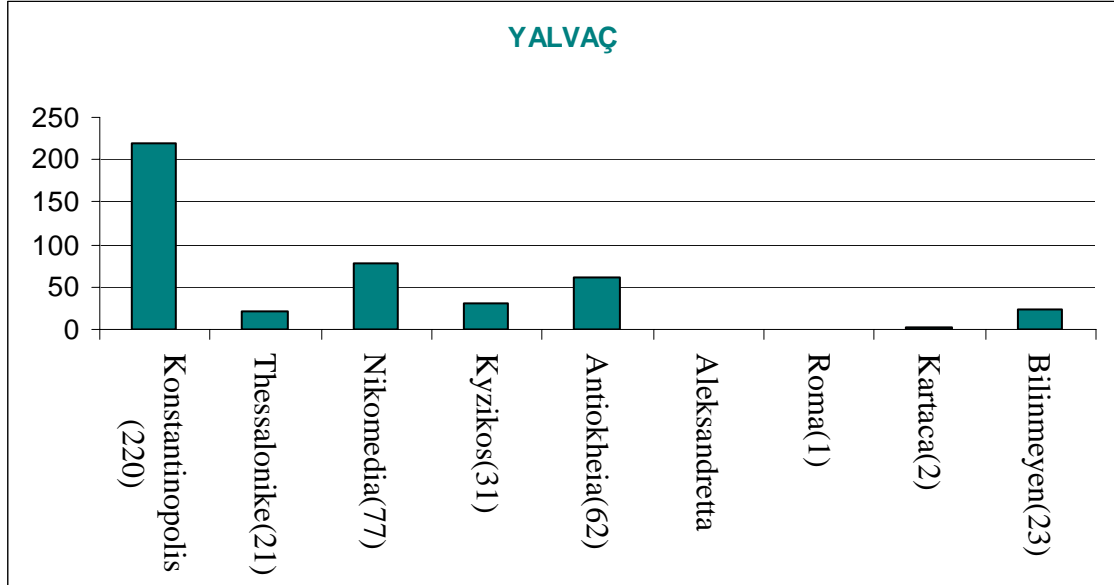
Büyük olması sebebiyle kazılarda kolay ele geçebilen 40 nummi'ler, neredeyse birimi tespit edilebilen sikkelerin yarısından oluşturmaktadır. Az sayıda imparatorun ve darphanenin tercih ettiği 30 nummi'ler ise, iki müzede de birer örnek ile temsil edilmektedir. Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde birimi tespit edilebilen 531 adet sikkenin 150'sini oluşturan 20,10 ve 5 nummi'ler düşük maden kaliteleri ve ebatları dolayısıyla çoğu zaman tanımlanamayan ve ihmal edilen sikkelerdir. Özellikle de 5 nummi'ler küçük olduğu için kazılar sırasında gözden kaçırılan bir grubu oluşturmaktadır.

Darphanelerin Dağılımı

Çalışılan iki müzede imparator Anastasius ve II. Constans arası sikkeler dikkate alınarak, darphane dağılımı açıklanmaya çalışılmıştır. Bundan sonraki dönemde sikkelerin üzerinde darphane isimleri bulunmamaktadır.²⁶⁹

²⁶⁹Bilindiği gibi VI. Konstantinos (780-797) döneminde follisler "M" işaretinin iki yanında anlamsız XXX/NNN taşır. Isauria ve Amorium Hanedanı follislerinin çoğunda da ön yüzlerinde yazı bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu tarihten sonra sikkeler üzerinde darphane işareti bulunmamaktadır.

Grafik 2: Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Sikkelerin Darphanelere Göre Dağılımı.

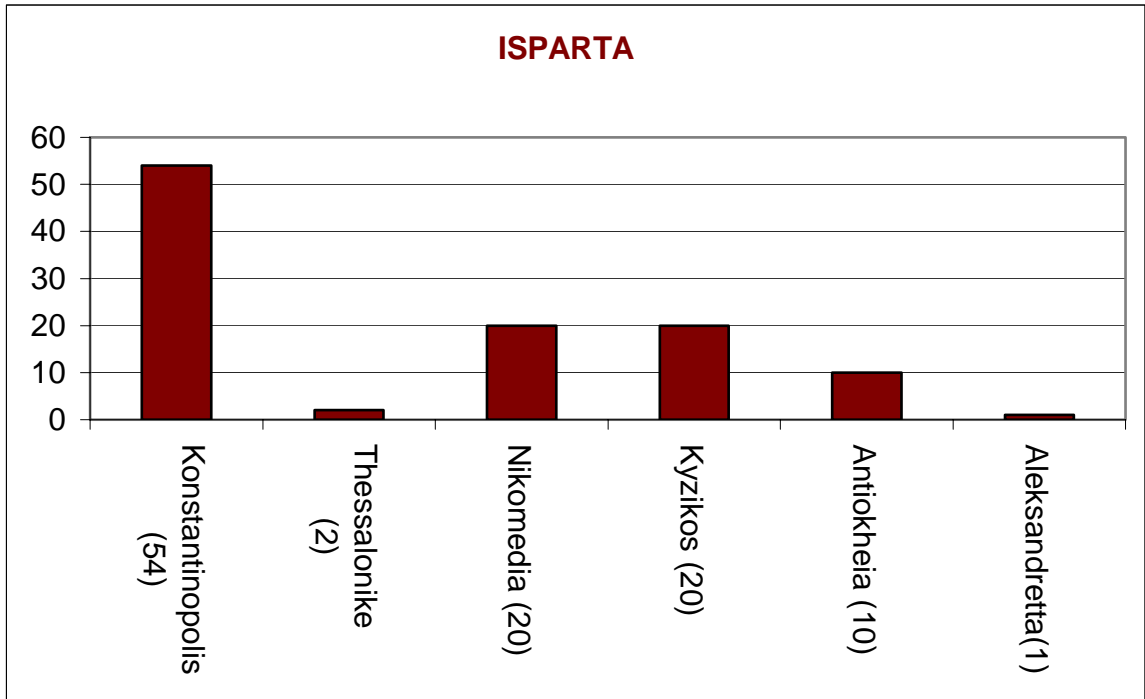

Yalvaç Arkeoloji Müzesi koleksiyonunda tespit edilen sikkelerin yaklaşık %55'i yani 220 tanesi, Konstantinopolis darphanesine aittir. (Grafik 2) Başkentteki darphane, kuruluşundan beri imparatorluğun bütün doğusuna sikke sağlayan ve bu bölgede en fazla üretimde bulunan darphane olma özelliği taşıdığı için Yalvaç'da yüksek temsil edilme oranı oldukça normaldir. Daha sonra 77 sikke ile Nikomedia, 62 sikke ile Antiokheia ve 31 sikke ile Kyzikos darphaneleri gelir. Konstantinopolis'den sonra, Nikomedia ve Kyzikos darphaneleri sikkelerinin yoğun olması Yalvaç'ın antik çağ ana yolunun üzerinde olması ile açıklanabilir. Müze koleksiyonunda Aleksandretta (İskenderun) darphanesi ait 1 sikke bulunmaktadır, ki bu darphanede İmparator Focas muhaliflerinin ayaklandığı 608-610 yıllarında Heraclius adına "konsül sikkeleri" basılmıştır.

Yalvaç Arkeoloji Müzesi Koleksiyonu'nda Balkanlara hizmet veren Thessalonika darphanesine ait 21 adet sikke bulunur. Bunun ile birlikte, çok az sayıda İtalya (1 adet), Roma (1 adet) ve Kartaca (2 adet) gibi Batı darphanelerine ait sikkeler de yer alır. I. Justinianus'a ait bu M.S. 548 yılı sonrasına tarihlenen sikkeler, imparatorun M.S. 554 yılı sonrası, İtalya fethinden Anadolu'ya dönen askerleri aracılığı ile

gelmiş olmalıdır. Aynı şekilde Antiokheia (Orontes) kazılarında ele geçen, I. Justinianus dönemine ait 4 adet Kartaca ve 1 adet Ravenna darphanesine ait sikkeler için de aynı durum söz konusu olmalıdır.

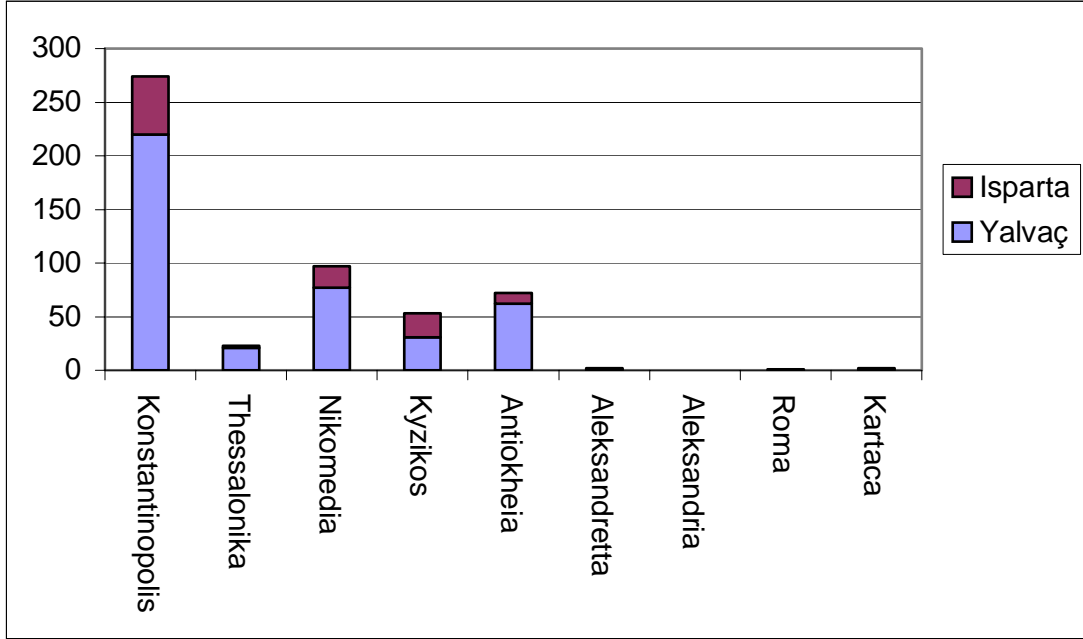
Grafik 3: Isparta Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Sikkelerin Darphanelere Göre Dağılımı.

Isparta Arkeoloji Müzesi'nde bulunan sikkelerin %50'sinin darp yeri Yalvaç'da olduğu gibi Başkent Konstantinopolis'e aittir. (Grafik 3) Daha sonra %20 ile Kyzikos, Nikomedia ve %10 ile Antiokheia gelir. Koleksiyonda yine Aleksandretta (İskenderun) darphanesine ait bir sikke yer alır.

Isparta Arkeoloji Müzesi'nde, Balkanlara hizmet veren Thessalonika darphanesi, II. Iustinus dönemine ait 2 yarım follis ile temsil edilmektedir. Batı'daki darphanelere ait sikke bulunmamaktadır.

Grafik 4: Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde Bulunan Sikkelerin Darphanelere Göre Dağılımı.

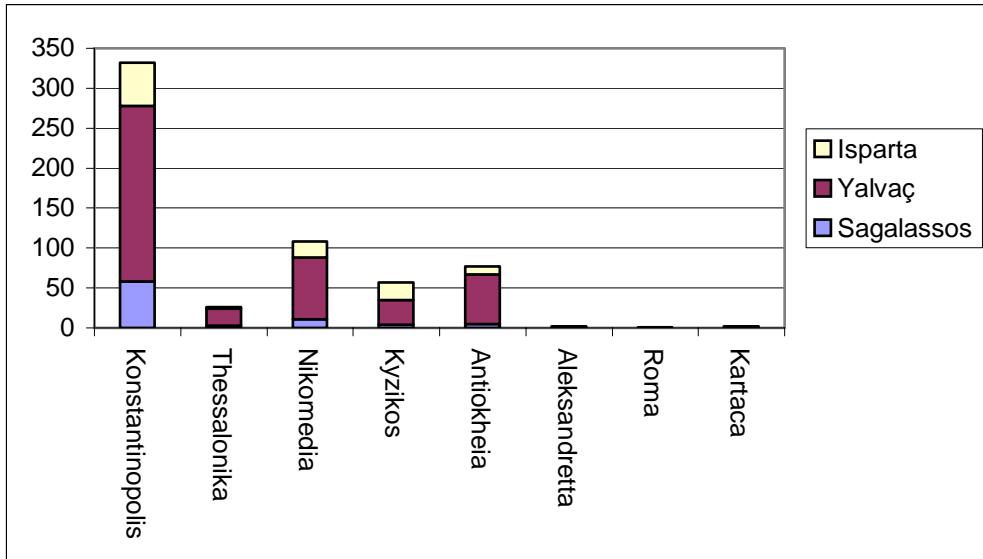

Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzeleri Koleksiyonunda bulunan sikkelerin darphane dağılımında, Yalvaç Arkeoloji Müzesinde bulunan Thessalonika sikkelerinin fazla olması dışında bir farklılık dikkati çekmemektedir. (Grafik 4) Ki bu sikkelerin neredeyse yarısı (14 adet) imparator Iustinus II (565-578) dönemine aittir. Isparta’da bulunan 2 Thessalonika sikkesi de aynı imparatoru temsil etmektedir. İki müzede bulunan Nikomedia, Antiokheia ve Kyzikos darphaneleri sikkelerinin aralarındaki fark için, Yalvaç Arkeoloji Müzesinde bulunan sikkelerin Isparta Arkeoloji Müzesi’ndekilerden fazla sayıda olduğu unutulmamalıdır.

Heraclius döneminde yoğun faaliyet gösteren Seleukia, Isauria ve Kıbrıs darphanelerine ait sikkeler iki müze koleksiyonunda da yer almamaktadır. Bu darphanelerin bir ya da iki imparator için basım yaptığı düşünülürse sonuç şaşırtıcı değildir. Ancak şunu da belirtmek gerekir ki, Heraclius ve II. Constans sikkeleri görsel olarak çok çekici olmadıkları için müze çalışanları tarafından ihmal edilmiş de olabilir.

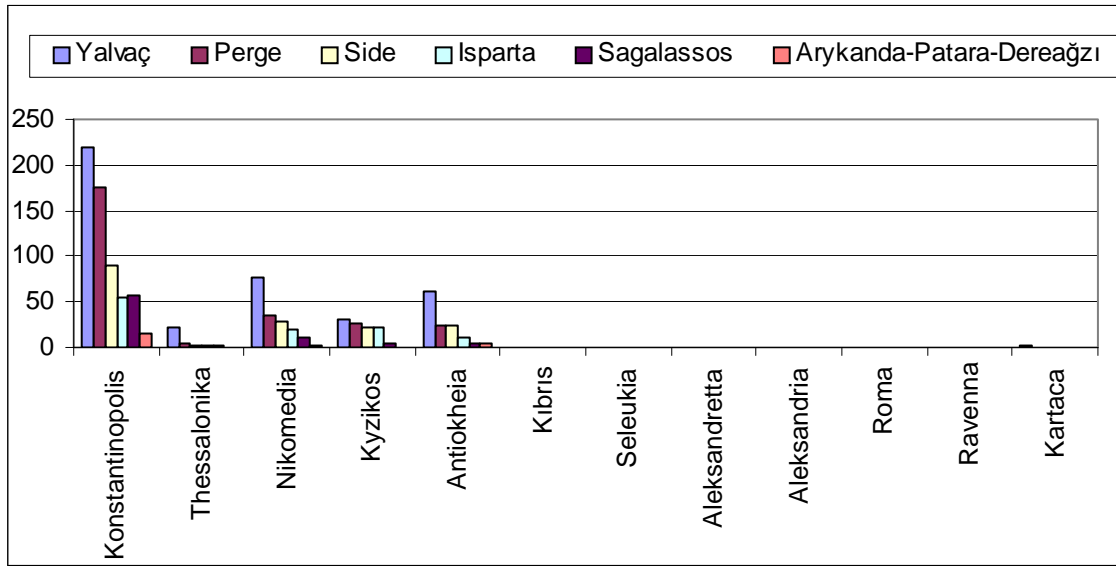
Yalvaç ve Isparta Arkeoloji müzelerinde doğal olarak, imparatorluğun en fazla sikke üretimini gerçekleştiren Konstantinopolis darphanesi sikkeleri bulunmaktadır. Yalvaç Arkeoloji Müzesinde başkent darphanesinden sonra en çok Nikomedia ve Antiokheia darphaneleri sikkelerinin bulunma sebebi şöyle açıklanabilir: Dorylaion'dan çıkıp Amorium üzerinden güneye yönelen ve Akdeniz'e ulaşan bir yol Pisidia Antiokheia'sı (Yalvaç) üzerinden geçmekte ve Seleukia'ya dolayısıyla Antiokheia'ya (Orontes) bağlanmaktadır. (Harita 2) Bir diğer yol ise buradan güneye yönelmekte ve Isparta yakınlarından geçerek, Karalis/Pousguse Gölü yanından ikiye ayrılarak, bir kol Ikonion'a devam ederken, diğer kol Side'ye inmektedir. Aynı zamanda Sozopolis'ten (Uluborlu) güneye ayrılan Via Sebaste'nin diğer bir kolu, Komama (Burdur/Bucak yakınlarında Ürkütlü köyü) üzerinden güneye inerek, Toroslardaki Döşemealtı Boğazına girerek Pamphylia yol şebekesine bağlanmakta ve bu yol da Attaleia'ya (Antalya) ulaşmaktaydı. Bu yol ağda Isparta Arkeoloji Müzesi'nde Konstantinopolis'den sonra Nikomedia ve Kyzikos sikkelerinin yoğunluğunu açıklamaktadır.

Grafik 5: Sagalassos, Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde Bulunan Sikkelerin Darphanelere Göre Dağılımı

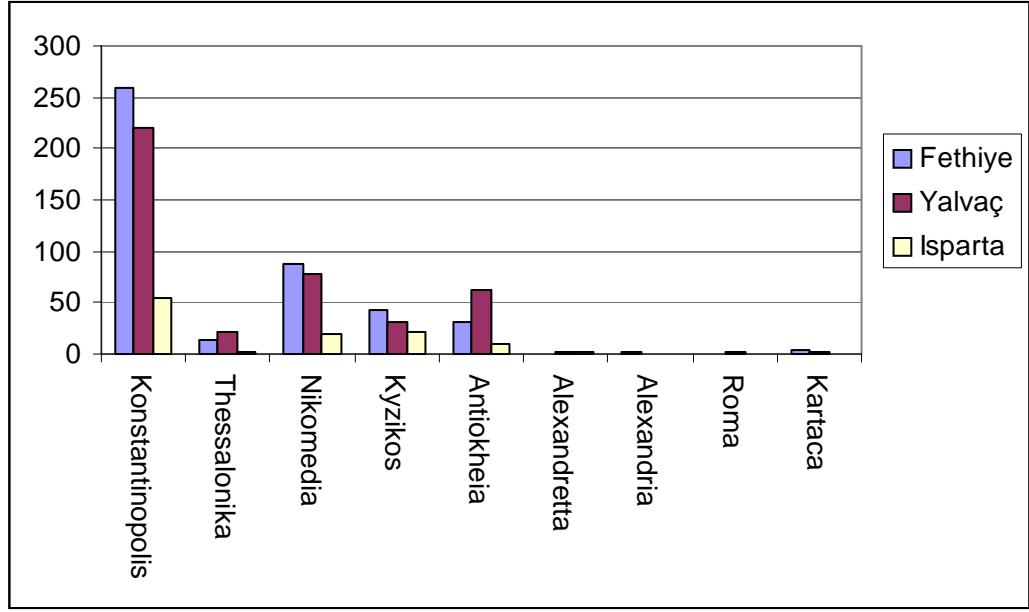
Grafik 5’de görüldüğü üzere, Sagalassos kazı buluntularında da Konstantinopolis darphanesi, diğer darphanelere göre daha fazla temsil edilmektedir. Bunun ile birlikte Nikomedia, Antiokheia ve Kyzikos darphaneleri de diğer darphanelere göre sayıca fazla bulunmaktadır.

Grafik 6: Yalvaç, Isparta, Sagalassos, Perge, Side, Arykanda, Patara ve Dereağızı’nda Bulunan Sikkelerin Darphane Dağılımı.

Grafik 6’da, Yalvaç, Isparta Arkeoloji Müzelerinde ve Sagalassos kazılarında ele geçen sikkelerin darphane dağılımı, Pisidia’ya komşu olan Pamphylia ve Lykia bölgelerindeki kazı buluntuları ile karşılaştırılmıştır. Pamphylia için Perge ve Side örnekleri ayrı ayrı, ancak Lykia için buluntu sayısı az olması dolayısıyla Arykanda-Patara-Dereağızı bir arada değerlendirmeye alınmıştır. Tüm bu verilere bakıldığında açıkça görülmektedir ki, başkent darphanesi Konstantinopolis en fazla örneği temsil edilen darphanedir. Neredeyse tüm kazı alanlarında ele geçen sikkelerin %50’si Konstantinopolis darphanesine aittir. Geriye kalan %50’si ise, Thessalonika, Nikomedia, Kyzikos, Antiokheia darphanelerine aittir. Grafikte yer alan kazı buluntularındaki bir başka ortak yön ise, Balkan (Thessalonika) ve Batı (Roma, Ravenna, Kartaca) darphanelerinin oldukça az sayıda temsil edilmeleridir.

Grafik 7: Yalvaç, Isparta ve Fethiye Arkeoloji Müzelerinde Bulunan Bronz Sikkelerin Darphanelere Göre Dağılımı.

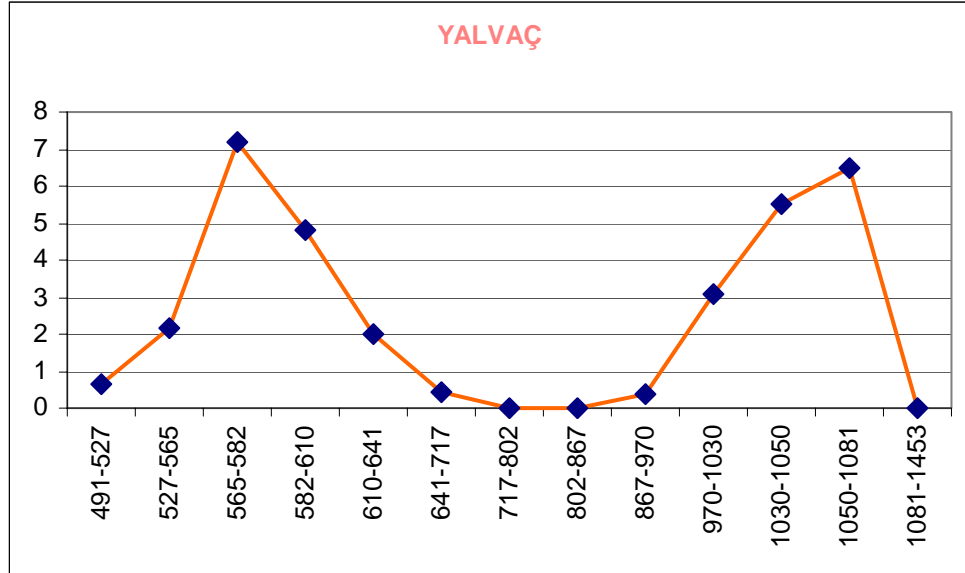

Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzeleri sikkelerinin darphane dağılımı, zengin bir koleksiyona sahip olan Fethiye Arkeoloji Müzesi buluntuları ile de karşılaştırılmıştır. (Grafik 7). Isparta ve Fethiye verileri Konstantinopolis, sonra Nikomedia ve Kyzikos darphaneleri olarak paralellik göstermektedir. Yalvaç da ise bu sıra Konstantinopolis, Nikomedia ve Antiokheia olarak değişmektedir. Bu sonuç da eğer Fethiye Arkeoloji Müzesi örneklerinin çevre yerleşimlerden geldiği düşünülecek olursa yine antik yol ağı ile açıklanabilir.

Verilerin Karşılaştırılması

Yalvaç (Tablo 9) ve Isparta (Tablo 10) Arkeoloji Müzelerinde tespit edilen bronz sikkeler her müze için ayrı olarak, “periyot başına düşen sikke / periyot uzunluğu x 1000 / bulunan toplam” formülü ile hesaplanmıştır.²⁷⁰ Bu formül ile her 1000 sikkede senelik sikke kaybı görülmektedir.²⁷¹ Periyotlar için 13 dönem belirlenmiş ve diğer tüm bölgelerin verileri için de aynı dönemler esas alınmıştır. (Levha 1)

Grafik 8: Yalvaç Arkeoloji Müzesi’nde Bulunan Sikkelerin Dönemlere Göre Dağılımı

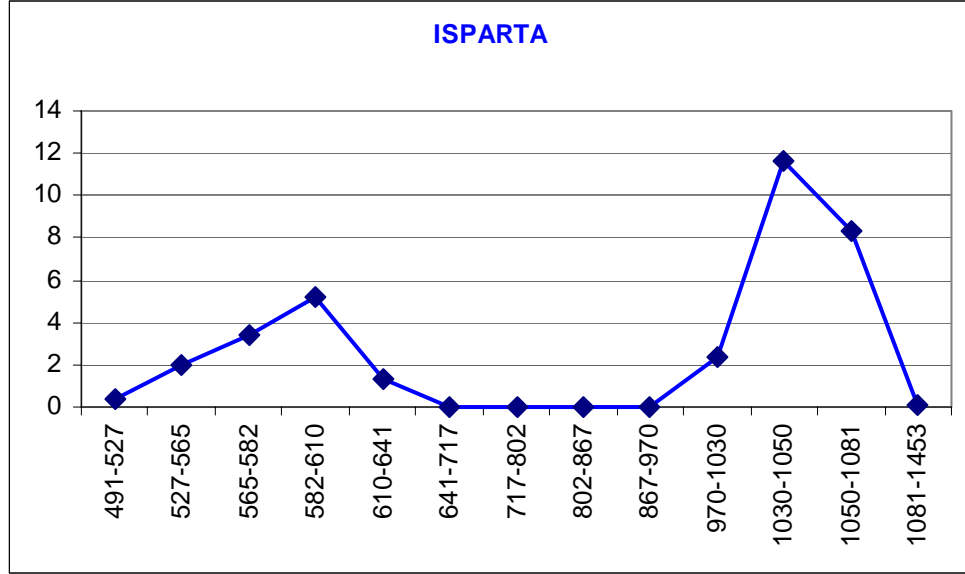

Yalvaç Arkeoloji Müzesi’nde tespit edilen Bizans dönemine ait 919 bronz sikkenin büyük çoğunluğu bölgenin tarihçesi ile de paralellik göstererek Erken Bizans (M.S.491-641) ve Orta Bizans (M.S.842-1204) dönemlerine tarihlenmektedir. (Grafik 8) Doğal olarak Karanlık Dönem (M.S.641-842) ve Geç Bizans (M.S.1261-1453) dönemi çok az sayıda temsil edilmektedir.

²⁷⁰D.M.Metcalf’ın “The Currency of Byzantine Coins in Syrmia and Slavonia”, **Hamburger Beitrage Zur Numismatik**, 4 (1960) adlı yayınından sonra, bu yöntem ile bir çok araştırma gerçekleştirilmiştir.

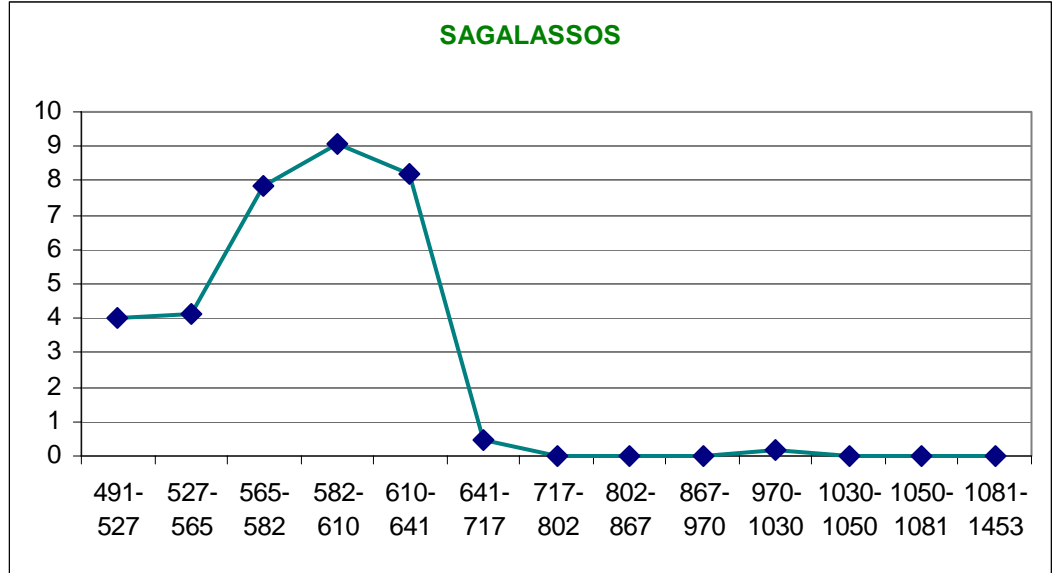
²⁷¹Bu veriler için tarihlenebilir sikkeler esas alınmıştır. Yani “Erken Bizans” diye adlandırılmış, imparatorları belli olmayan sikkeler veri kapsamında değerlendirilmemiştir.

Grafik 9: Isparta Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Sikkelerin Dönemlere Göre Dağılımı

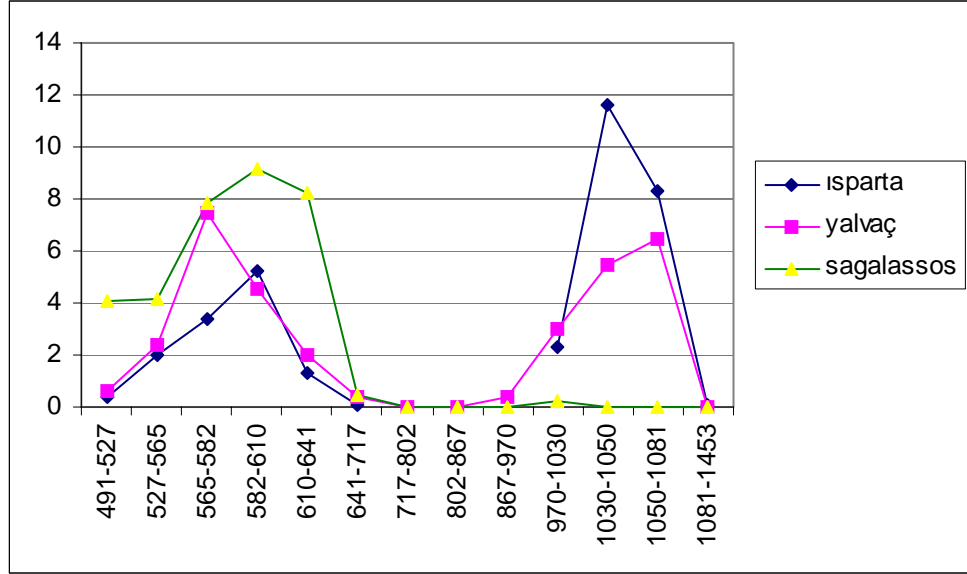
Isparta Arkeoloji Müzesi'nde tespit edilen Bizans dönemine ait 393 sikkenin büyük bölümü de Yalvaç Arkeoloji Müzesi'nde olduğu gibi bölgenin tarihçesi ile de paralellik göstererek Erken Bizans (M.S.491-641) ve Orta Bizans (M.S.842-1204) dönemlerine tarihlenmektedir. (Grafik 9) Karanlık Dönem (M.S.641-842) ve Geç Bizans (M.S.1261-1453) dönemi çok az sayıda temsil edilmektedir.

Grafik 10: Sagalassos'ta Bulunan Sikkelerin Dönemlere Göre Dağılımı

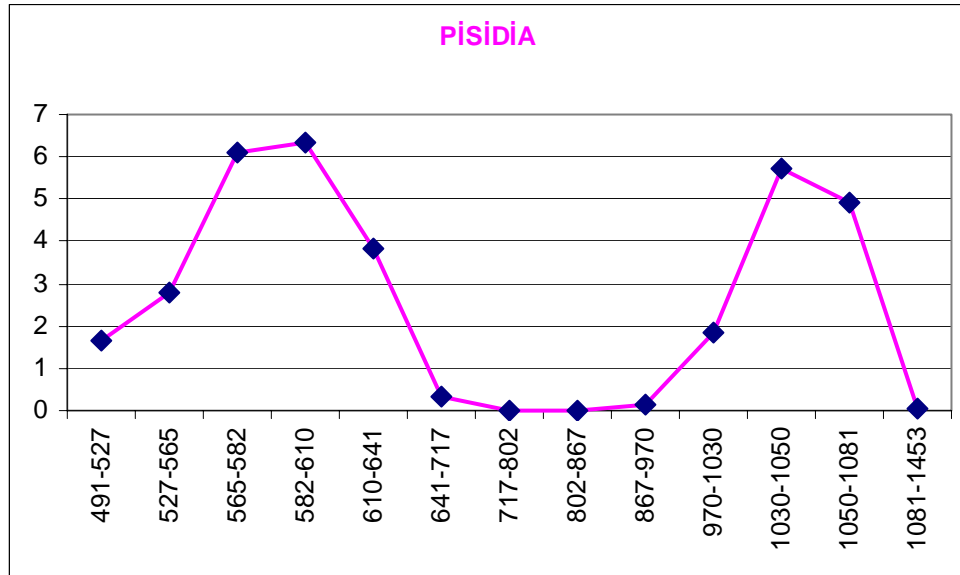
1992-1997 yılları arası Sagalassos'ta yürütülen kazılarda ele geçen sikkeler (85 adet) için de aynı formül uygulanmıştır (Grafik 10). Çıkan grafik Sagalassos antik kenti tarihçesi ile paralellik göstermektedir. Bizans erken döneminde yerleşim gören kent M.S. 518 ve M.S. 528 yıllarındaki depremden ve 541-543 yılları arasındaki veba salgınından çok hasar görmüştür. Grafikte M.S. 527 yılı sonrası yükseliş kentin yeniden yapılanmasına işaret etmektedir. Bunun ile birlikte M.S.7 yüzyılda yaşanan bir başka deprem ve M.S. 644-96 yıllarındaki Arap akınlarından sonra kent terk edilmiştir. Grafikte de görüldüğü üzere son sikke verisi M.S. 607-8 yılına tarihlenmektedir.

Grafik 11: Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzeleri Örnekleri ile Sagalassos Kazı Buluntularının Karşılaştırılması

Sagalassos verisi, Isparta ve Yalvaç örnekleri ile karşılaştırılmış (Grafik 11). Yalvaç ve Isparta Müzelerinde Anastasius'dan (M.S.491-518) itibaren Erken Bizans dönemi sikkelerinde yükseliş vardır. Ancak Sagalassos verisinde bu yükseliş I.Justinianus (M.S.527-565) ile başlamaktadır. Her üç veride de Arap akınlarına denk gelen tarihlerde sikke sayısında düşüş görülmektedir. Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzesi bulguları Orta Bizans dönemini canlılığını yansıtırken Sagalassos antik kenti verisi kentin terk edildiğini göstermektedir.

Grafik 12: Pisidia Geneli

Sagalassos, Isparta ve Yalvaç örnekleri birlikte hesaplanıp genel bir Pisidia verisi elde edilmiştir.²⁷² (Grafik 12) Hesaplanan üç veri sonucunda ortaya çıkan genel Pisidia verisi çalışılan iki müzenin dağılımının bir sağlaması olmuştur. Çünkü elde edilen veri, Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde olduğu gibi, Erken ve Orta Bizans döneminde bölgedeki siyasal ve ekonomik canlılığı ve hareketliliği sergilemektedir. Bunun ile beraber “641-717” ve “867-970” periyotları arasında kalan Karanlık dönem bulgularının neredeyse yok denecek kadar az olduğu görülmektedir.

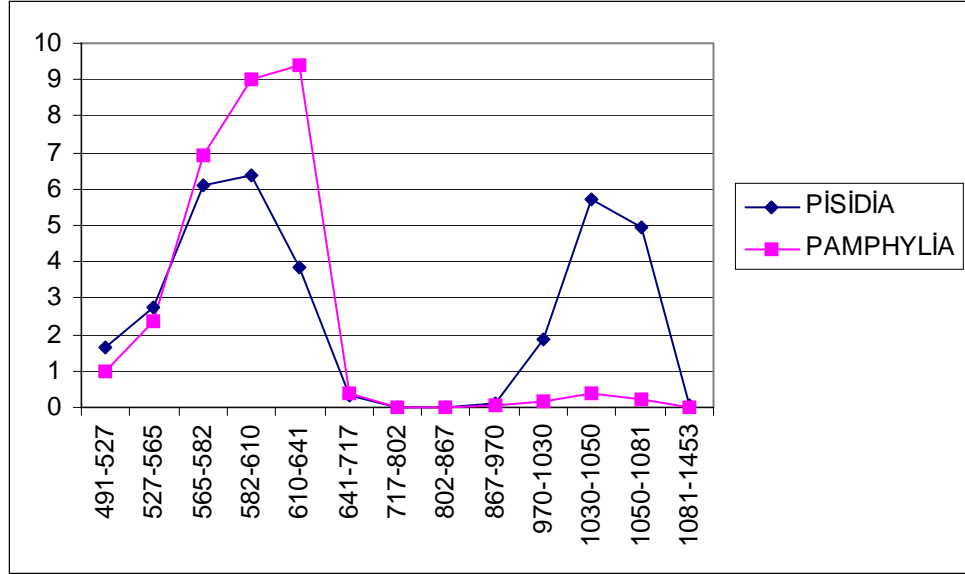
Pisidia Bölgesi için elde edilen veri (Grafik 12), Anadolu’da yürütülen 20 kazıda ele geçen ve 6 müzede bulunan örnekler ile karşılaştırılmıştır. (Harita 6)²⁷³ Harita da görüleceği üzere, Isparta ve Yalvaç dahil olmak üzere 8 müze ve 20 kazı alanı bulunmaktadır. Bu karşılaştırma için müzeler ya da kazı alanları hangi coğrafi bölgede bulunuyor ise o bölge içinde değerlendirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca bu bulgulara müze ya da kazılarda tespit edilen define buluntuları dahil edilmemiştir.

²⁷²Sagalassos buluntuları için bkz., M. Waelkens, **Sagalassos**, Leuven, 1993, 1997-98, 2000.

²⁷³Harita üzerinde Müzeler “M” ile belirtilmiştir.

Harita 6: Pisidia Bölgesi İle Karşılaştırılan Yerleşimler

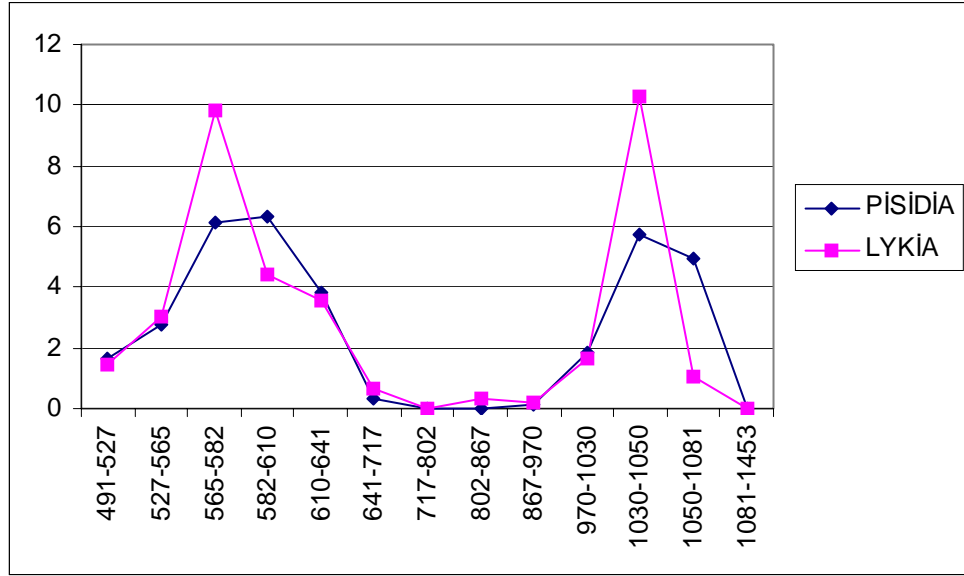
Grafik 13: Pisidia ve Pamphylia

Pisidia bölgesi verileri öncelikle Pisidia'nın yakın komşuları ile karşılaştırılmıştır. Pamphylia için Perge ve Side kazı buluntuları esas alınmıştır.²⁷⁴ (Grafik 13) Pisidia ile Pamphylia karşılaştırmasında Erken Bizans ve Karanlık Dönem için bir paralellik olduğu söylenebilir. Pamphylia'daki Orta Bizans dönemi buluntularının azlığı, Perge ve Side gibi şehirlerinin Arap akınlarında terkedilmiş olmasıyla açıklanabilir. Ancak oldukça zengin bir koleksiyona sahip olduğu bilinen Antalya Arkeoloji Müzesi Koleksiyonu ve Ortaçağ'da varlığını sürdüren Attaleia gibi yerleşimlerin ileride sikke raporları yayınlanırsa büyük ihtimalle bu durum değişecektir.

²⁷⁴Side buluntuları için bkz., Sabahat Atlan, **1947-1967 Yılları Side Kazıları Sırasında Elde Edilen Sikkeler** (Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1976); Perge buluntuları için bkz., Oğuz Tekin, "Perge Kazılarında Bulunan Sikkeler 1956-1983", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1987, s.80-113, kat.no.1-97; "A Preliminary Report On Coins Found At Perge", **Anatolia Antiqua** I (1991), s. 217-220.; Ayrıca Hüseyin Köker tarafından henüz tamamlanmamış Yüksek Lisans Tezi'nden yararlanılmıştır, kendisine bir kez daha teşekkür ederim.

Grafik 14: Pisidia ve Lykia

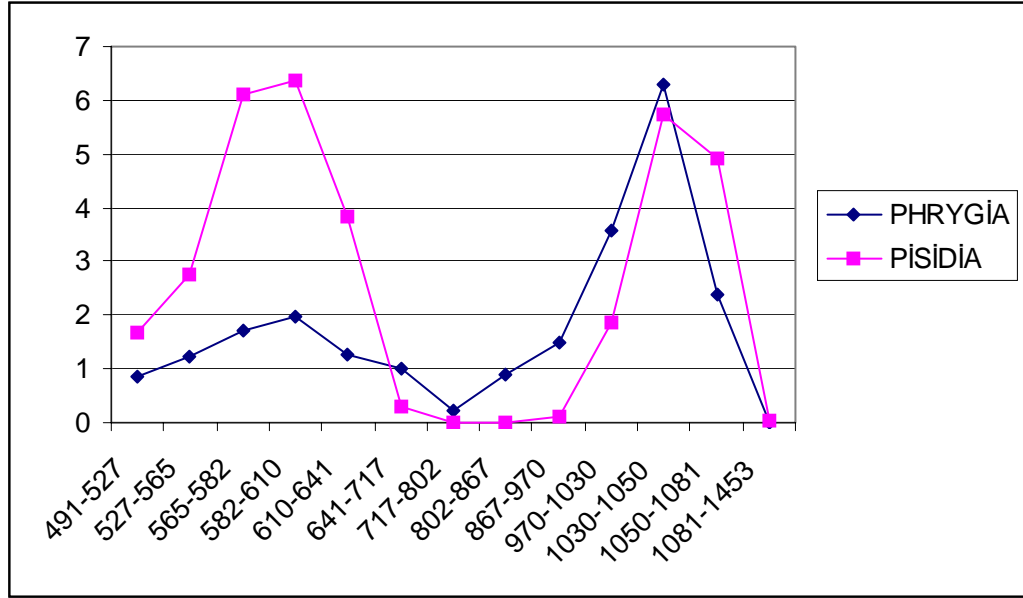

Pisidia-Lykia karşılaştırması için Likya'dan Arykanda, Patara, Dereağızı kazı buluntuları ile Fethiye Arkeoloji Müzesi koleksiyonunda bulunan sikkeler dikkate alınmıştır.²⁷⁵ (Grafik 14) Limyra ve Demre Aziz Nikolaos Kilisesi Kazılarında bulunan sikkeler, detaylı katalogları yayınlanmadığı için değerlendirmeye alınmamıştır.²⁷⁶ Pisidia, Lykia ile karşılaştırıldığında ekonomik olarak benzerlik göstermektedir. Ayrıca Pamphylia'dan farklı olarak, Orta Bizans dönemi için Pisidia ve Lykia gibi dağlık yerleşimlerin çok canlı olduğu söylenebilir.

²⁷⁵Arykanda buluntuları için bkz., A. Tolga Tek, "Arykanda Kazılarında Bulunan Antik Sikkeler Üzerinde Yeni İncelemeler: 1971-2000 Sezonları", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2002; Patara buluntuları için bkz., Şükrü Özudoğru, "Patara Sikke Basımları ve Patara Kazılı'ndan (1989-2001) Ele Geçen Sikkeler" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2002; Dereağızı buluntuları için bkz., T.E. Gregory, "The Ancient and Byzantine Coins", **The Fort At Dereağızı** (Edt. James Morgenstein), Tübingen, 1993, s. 149-152, kat.no.45-54; Fethiye Arkeoloji Müzesi buluntuları bilgileri Yrd.Doç.Dr. A.Tolga Tek tarafından verilmiştir, kendisine teşekkür ederim.

²⁷⁶Limyra için bkz., Jürgen Borchhardt, **Limyra Zemuri Taşları** (Çev.Gülây Yümer), (İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları,1999), s.135-136; Demre Aziz Nikolaos Kazısı için bkz., Vera Bulgurlu, "Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısında Bulunan Sikkeler Hakkında Notlar", **III. Uluslararası Likya Sempozyumu 07-10 Kasım 2005 Antalya, Sempozyum Bildirileri** (Edt. Kayhan Dörtlük ve diğerleri), C.1, AKMED, Antalya, 2007, s.121-128.

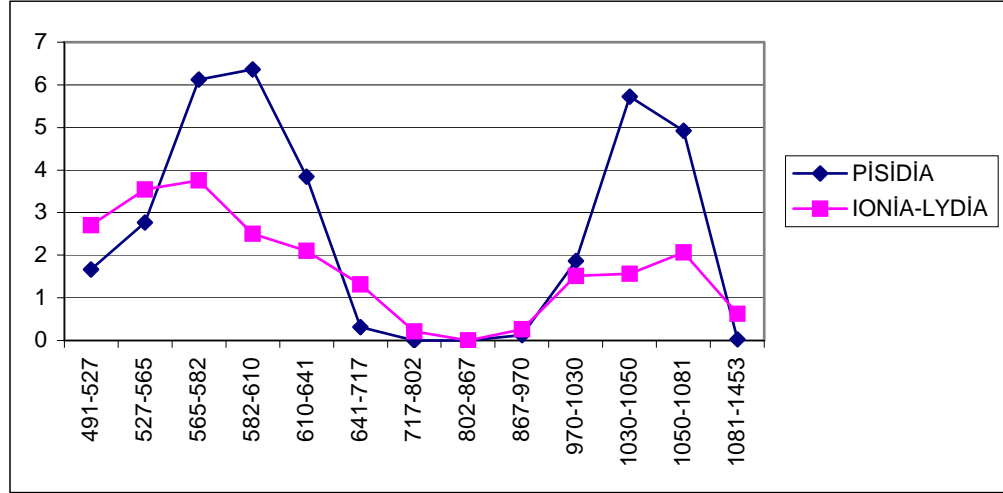
Grafik 15: Pisidia ve Phrygia

Phrygia bölgesi örnekleri Amorium kazı buluntuları, Bolvadin Müzesi ve Aizonai antik kenti çevresi yüzey buluntuları ile sınırlıdır.²⁷⁷ (Grafik 15) Pisidia'da 5. yüzyıl sonundan 7. yüzyıl başına kadar olan hareketlilik Phrygia'da görülmemektedir. Ancak buna rağmen özellikle Amorium Kazı buluntularındaki farklılık kendini Karanlık Çağlarda göstermektedir. Pisidia, Lightfoot'un Amorium için "karanlık çağda değindiği hareketliliğe" uymamaktadır. Belki de bu hareketlilik Amorium için özel bir durumdur. Ancak Afyon Müzesi koleksiyonu ve bölgede gerçekleştirilen kurtarma kazıları ya da yüzey araştırmaları buluntuları yayınlanır ise, genel bir istatistik çıkarmak doğru olacaktır.

²⁷⁷ Amorium Kazı buluntuları, Amorium Kazısı Başkanı Christopher Lightfoot tarafından verilmiştir. Kendisine teşekkür ederim. Ayrıca bkz., Christopher Lightfoot, "Byzantine Anatolia: Reassessing The Numismatic Evidence", *Revue Numismatique*, 158 (2002), s. 229-239. ; Bolvadin Arkeoloji Müzesi buluntuları için bkz., S. Ashton, C. Lightfoot ve A. Özme, "Ancient And Mediaeval Coins In Bolvadin", *Anatolia Antiqua* VIII (2000), s. 171-195; Aizonai buluntuları için bkz., B. Levick ve S. Mitchell (Edt.), *Monuments From The Aezanitis, Monumenta Asiae Minoris Antiqua Vol. IX* (Journal of Roman Studies Monographs, 1998).

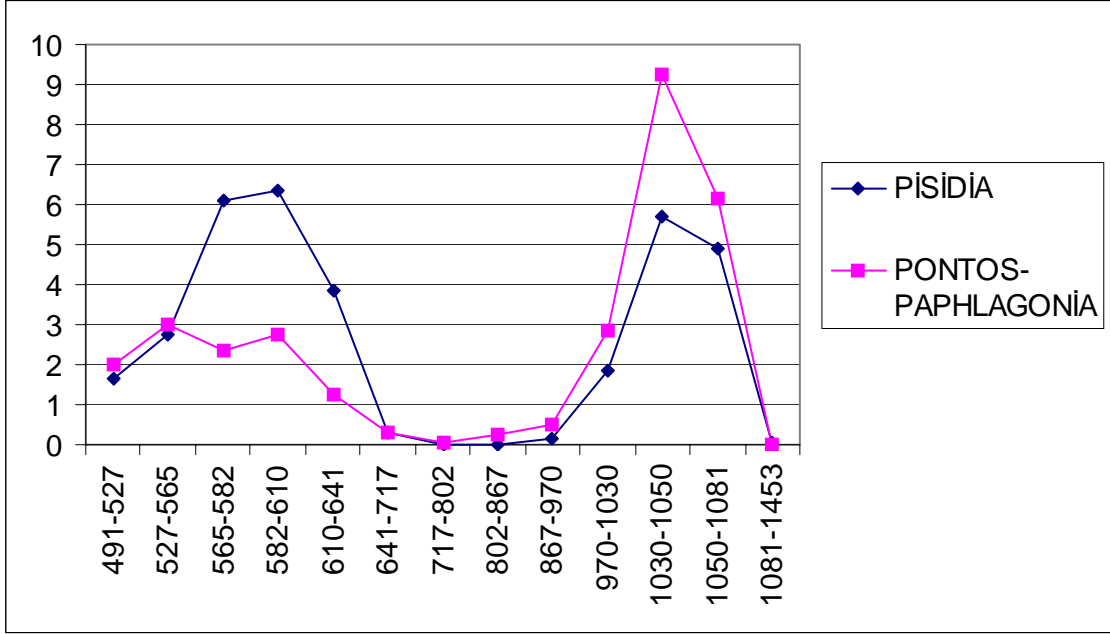
Grafik 16: Pisidia ve Ionia-Lydia

Pisidia ve Ionia-Lydia karşılaştırılmasında Troia, Pergamon, Sardis, Ephesos, Kyme, Erythrai (Ildırı) ve Klazomenai buluntuları dikkate alınmıştır.²⁷⁸ (Grafik 16) Bu karşılaştırmada Karanlık dönemde paralellik görülmesine rağmen, Erken Bizans ve Orta Bizans dönemlerinde Pisidia ekonomik olarak daha canlıdır.

²⁷⁸Troia için bkz., Alfred R. Bellinger, **Troy The Coins** (Princeton University Press, 1961); Pergamon için bkz., S. Bendall, L. Ilisch & C. Morrisson, **Die Fundmünzen Aus Der Stadtgrabung Von Pergamon** (Berlin-New York: Walter De Gruyter,1993); Sardis için bkz., George Eugene Bates, **Byzantine Coins, Archaeological Exploration of Sardis** (Cambridge: Monograph I, 1971); G.M.A. Hafmann & J.A.Scot (Edt.), **Greek, Roman, and Islamic Coins From Sardis** (London: Harward University Press, 1981); Ephesos için bkz., Clive Foss, **Ephesus After Antiquity: A Late Antique, Byzantine and Turkish City**, (Cambridge University Press, 1979); Stefan Karwiese, **Erster Vorläufiger Gesamtbericht über die Wiederaufnahme der Archäologischen Untersuchung der Marienkirche in Ephesos** (Wien: Verlag Der Österreichischen Akademie Der Wissenschaften, 1989), fig.36,38,44-45,51; Klazomenai ve Kyme sikkeleri 1952-1954 yıllarında Prof.Dr.Ekrem Agurgal tarafından yapılmış kazılarda ele geçen sikkeleri kapsamaktadır. Klazomenai için bkz., Anıl Tamer Yılmaz, “Klazomenai Kenti Tarihi Coğrafyası ve Sikkeleri”, Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Yayınlanmamış Lisans Tezi, Eskişehir, 2003, kat.no.81-85; Kyme için bkz., Erdal Ünal, “Kyme Kenti Tarihi Coğrafyası ve Sikkeleri”, Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Yayınlanmamış Lisans Tezi, Eskişehir, 2001, kat.no.153-158; Erythrai için bkz., Cevdet Bayburtluoğlu, “Erythrai (Ildırı) da Bulunan Paralar”, **AÜDTCFD**, C.XXIII, satı.3-4, 1968, kat.no.33-40.

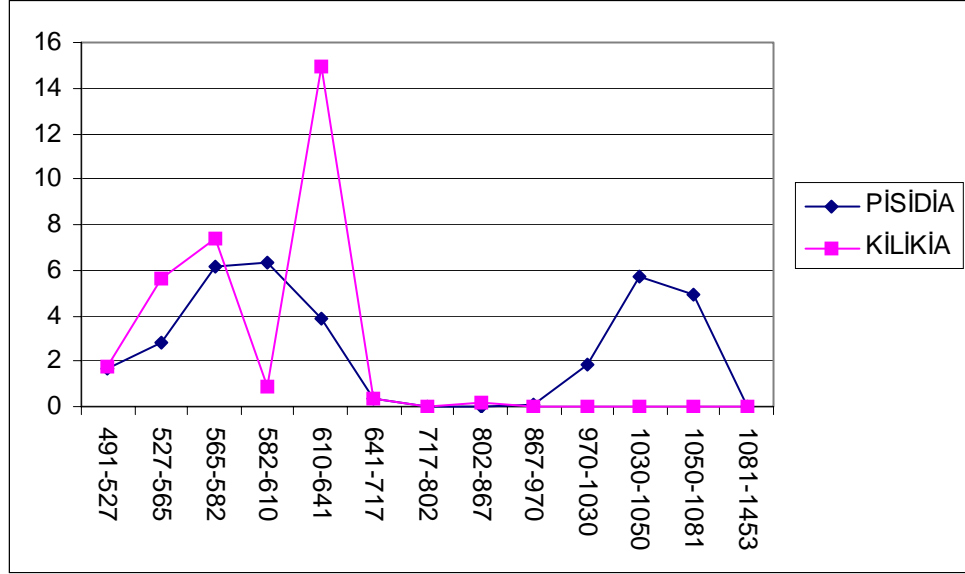
Grafik 17: Pisidia ve Pontos-Paphlagonia

Pisidia-Pontus/Paphlagonia karşılaştırılmasında Sinop, Amasra ve Amasya Arkeoloji müzeleri buluntuları dikkate alınmıştır.²⁷⁹ (Grafik 17) Pontus/Paphlagonia sikke buluntularının, bölgenin tarihçesi ile paralellik gösterdiği söylenebilir. Dolayısıyla orta dönem ve sonrasının bölgenin oldukça canlı olduğu görülmektedir.

²⁷⁹Sinop Arkeoloji Müzesi buluntularının bilgileri Yrd.Doç. A.Tolga Tek'den alınmıştır. Kendisine teşekkür ederim; Amasra için bkz., Stanley Ireland & Soner Ateşoğlu, "The Ancient Coins in Amasra Museum", **Studies in Ancient Coinage From Turkey**, (Ed. Richard Ashton)(London: Royal Numismatic Society: 29, British Institute of Archaeology At Ankara, Monogram No: 17, 1996), s.132-137; Amasya için bkz., Stanley, Ireland, **Greek, Roman and Byzantine Coins in the Museum at Amasya (Ancient Amaseia) Turkey**, (London: Royal Numismatic Society no.33, British Institute of Archaeology At Ankara, Monograph no.27, 2000).

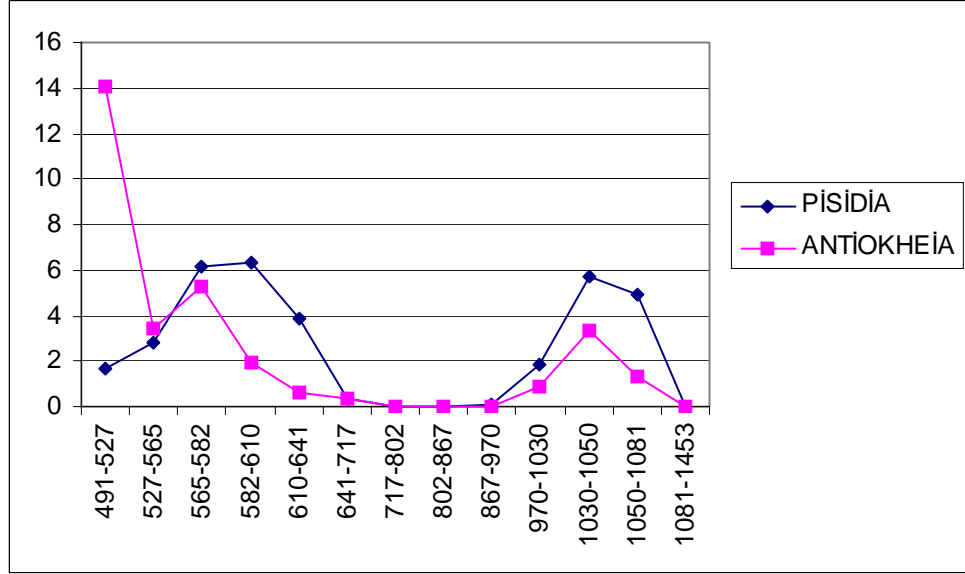
Grafik 18: Pisidia ve Kilikia

Kilikia için Tarsus, Kelenderis ve Elaiussa Sebaste Kazı buluntuları dikkate alınmıştır. (Grafik 18) Buluntu sayısı az olduğu için üç yerleşimin sikke toplamı bir arada değerlendirilmiştir.²⁸⁰ Kilikia verisinde, özellikle imparator I. Iustinianus ve Heraclius dönemlerinde bölgede hareketlilik görülmektedir. Bunun ile birlikte bölgenin Arapların eline geçmesi ile birlikte Heraclius dönemi sonrası Bizans egemenliğinin sona ermesi ve dolayısıyla da sikke sirkülasyonunun düştüğü görülmektedir.

²⁸⁰Tarsus için bkz., N. Baydur ve N. Seçkin, “Tarsus Donuktaş Kazı Raporu”, **TASK**, Kazı ve Araştırma Raporları Serisi:3, TASK Vakfı Yayınları İstanbul, 2001, s. 101-122; Ayrıca Levent Zoroğlu başkanlığında devam eden kazıların sikke buluntuları Yrd.Doç.Dr. A.Tolga Tek tarafından çalışılmaktadır. Dolayısıyla Tarsus sikke verilerinin çoğunluğu ve Kelenderis Kazı sikkelerinin verileri kendilerinden alınmıştır. Kendisine teşekkür ederim; Elaiussa Sebaste için bkz., Oğuz Tekin, “Monete Provenienti Dallo Scavo”, **Elaiussa Sebaste I Campagne di Scavo 1995-1997** (Edt. Eguini Schneider ve E. Bretschneider) (Roma, 1999), s.319-323.

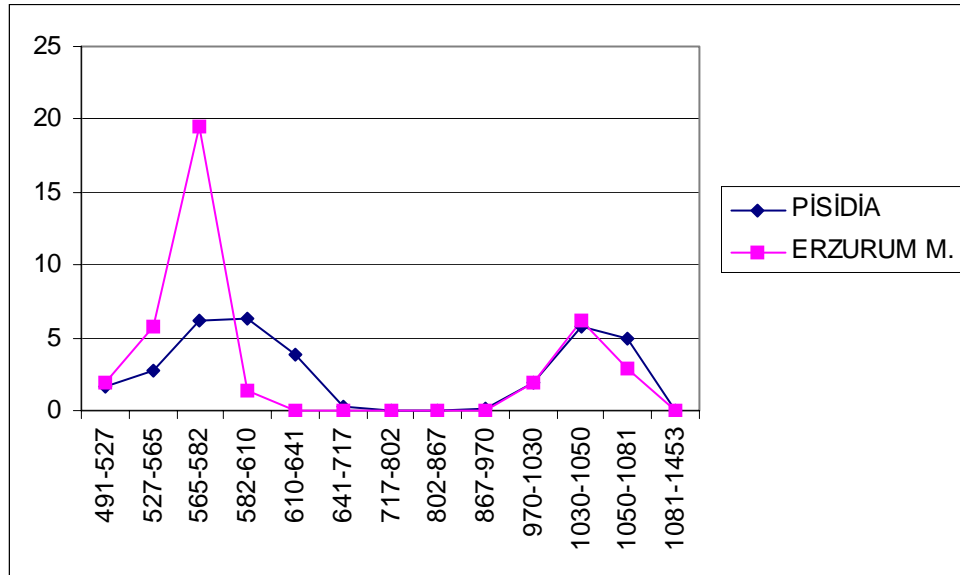
Grafik 19: Pisidia ve Antiokheia (Orontes)

Pisidia geneli Antiokheia (Orontes) kazı buluntuları değerlendirmesinde, Anastasius dönemi dışında benzerlik görülmektedir.²⁸¹ (Grafik 19) İmparator Anastasius dönemindeki bu yoğunluk, Antiokheia darphanesinin adı geçen imparator döneminde faaliyete başlaması ya da kaydedilmeyen bir define buluntusu ile açıklanabilir. Bölgede imparator Heraclius sonrası başlayan ekonomik ve siyasi çöküşün Orta Bizans döneminde, Bizans'ın diğer hakimiyet bölgelerinde olduğu gibi canlandığı görülmektedir.

²⁸¹Antiokheia için bkz., Dorothy, Waage B., **Antioch On-The-Orontes IV/2 Greek, Roman, Byzantine And Crusaders' Coins** (London: Princeton University Press, 1952).

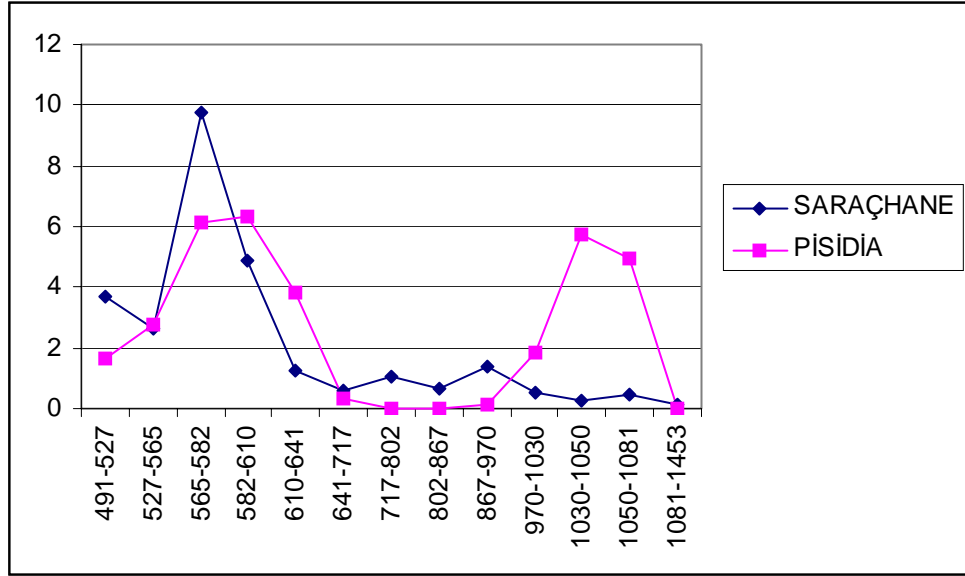
Grafik 20: Pisidia ve Erzurum Arkeoloji Müzesi

Erzurum Arkeoloji Müzesi Koleksiyonu'nda bulunan Bizans Dönemi sikkeleri Doğu Anadolu Bölgesinden elimizdeki tek veri grubunu oluşturmaktadır.²⁸² (Grafik 20) Bu müze bölgedeki en eski müze olması dolayısıyla, müze koleksiyonunda çevre illerde ele geçen sikkeler ile Doğu Anadolu şahıslar tarafından müzeye satılan sikkeler bulunmaktadır. Pisidia geneli Doğu Anadolu Bölgesi buluntuları karşılaştırmasında, Grafikte Erken Bizans döneminde Pisidia'dan farklı olarak bir sapma görülmektedir. Bu sapma belki de müze koleksiyonunda yer alan bir defineyi işaret etmektedir. Bunun ile birlikte sikke buluntularının bölgenin tarihçesi ile paralellik gösterdiği, dolayısıyla erken ve orta dönemde sirkülasyonun canlı olduğu söylenebilir. Erzurum kenti 1071 yılı Malazgirt zaferinden sonra bir süre dayanmış ve 1080 yılında Selçuklu egemenliğine katılmıştır. Sikke buluntuları da bunu desteklemektedir.

²⁸²Erzurum Arkeoloji Müzesi buluntuları için bkz., Hatice Özyurt Özcan, "Erzurum Arkeoloji Müzesindeki Bizans Sikkeleri", **XXVIII. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu 29.052006-02.06.2006 Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi** (Baskıda); "Erzurum Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Bizans Dönemine Ait Bir Grup Anonim Sikke", **X. Ortaçağ-Türk Dönemi Kazı Sonuçları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu** (Baskıda). Baskı aşamasında olan yayınlarını bana ulaştırdığı için Hatice Ö.Özcan'a teşekkür ederim.

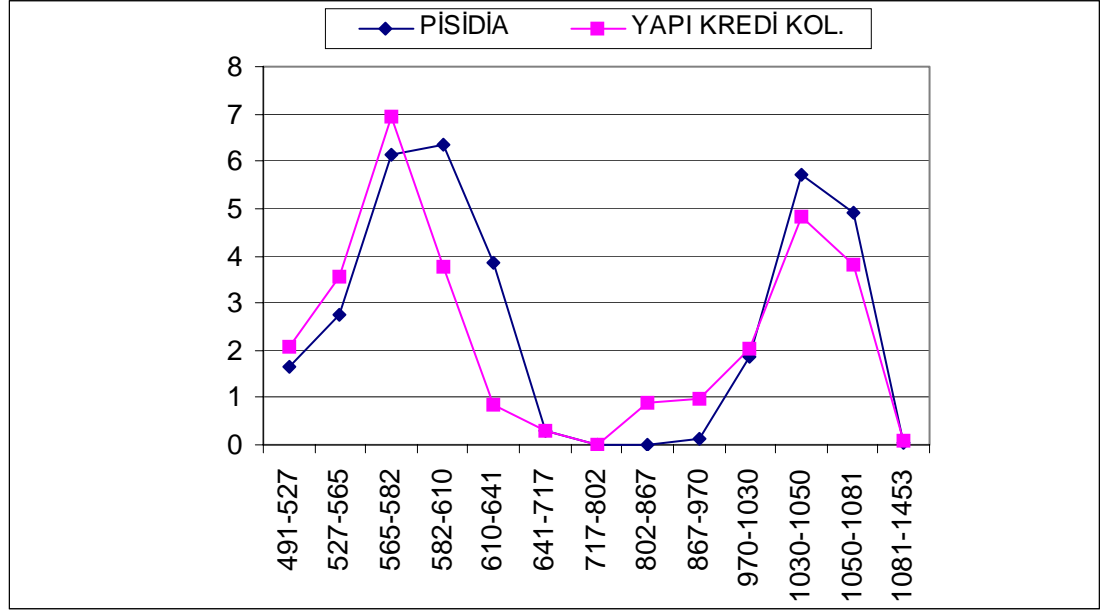
Grafik 21: Pisidia ve Saraçhane

Pisidia verileri İstanbul Saraçhane Kazıları sikke buluntuları ile de karşılaştırılmıştır.²⁸³(Grafik 21) Saraçhane kazılarında ele geçen sikkelerden 841'i değerlendirmeye alınmıştır. Buna göre, her iki karşılaştırma alanında, erken dönemdeki hareketlilik dışında bir benzerlik görülmemektedir. Bu grafikten şu sonuç çıkarılabilir: Anadolu'daki bir çok kent karanlık dönemde bir ekonomik kriz yaşarken aynı durum Konstantinopolis için geçerli değildir. Bunun ile birlikte grafikten anlaşılacağı üzere, Saraçhane'deki yapı komplekslerinin Orta Bizans dönemi sonrasında terk edildiği sikke buluntuları ile de desteklenmektedir.

²⁸³Ne yazık ki Saraçhane, İstanbul'da kazı buluntuları yayınlanan tek örnektir. Ancak İstanbul için tüm dönemleri temsil ettiği söylenemez. Saraçhane için bkz., M.F.Hendy, "The Coins", **Excavations at Saraçhane in İstanbul** (Edt.R.M.Harrison) (New Jersey: Princeton University Press, 1986), s.285-365.

Grafik 22: Pisidia ve Yapı Kredi Koleksiyonu

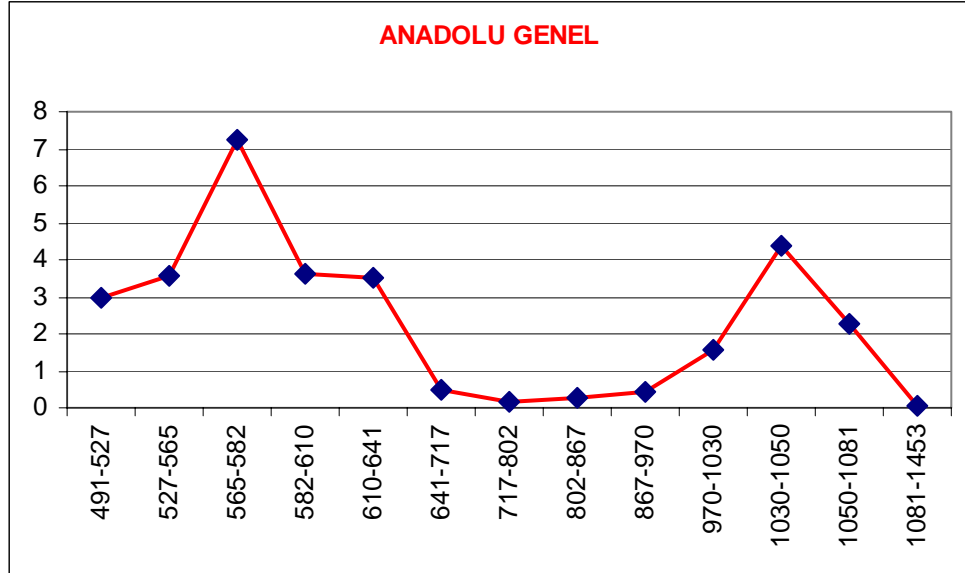

Pisidia, İstanbul'da bulunan Yapı-Kredi Koleksiyonu karşılaştırmasında, doğal olarak karanlık dönem dışında paralellik göstermektedir.²⁸⁴ (Grafik 22) Koleksiyonda yer alan sikkelerin buluntu yerleri bilinmemektedir. Ancak Oğuz Tekin tarafından yayınlanan "Grek ve Roma Sikkeleri" Yapı Kredi Koleksiyonu'nda yer alan sikkelerin büyük bir çoğunluğu Konstantinopolis ve Nikomedia darphanelerine aittir.²⁸⁵ Dolayısıyla Bizans dönemi sikkelerinin de bir çoğunun, İstanbul ve çevresinden geldiği düşünülürse Saraçhane verisinde olduğu gibi karanlık dönemdeki hareket şaşırtıcı değildir.

²⁸⁴Yapı Kredi Koleksiyonu için bkz., Oğuz Tekin, **Yapı Kredi Koleksiyonu Bizans Sikkeleri** (İstanbul, 1999).

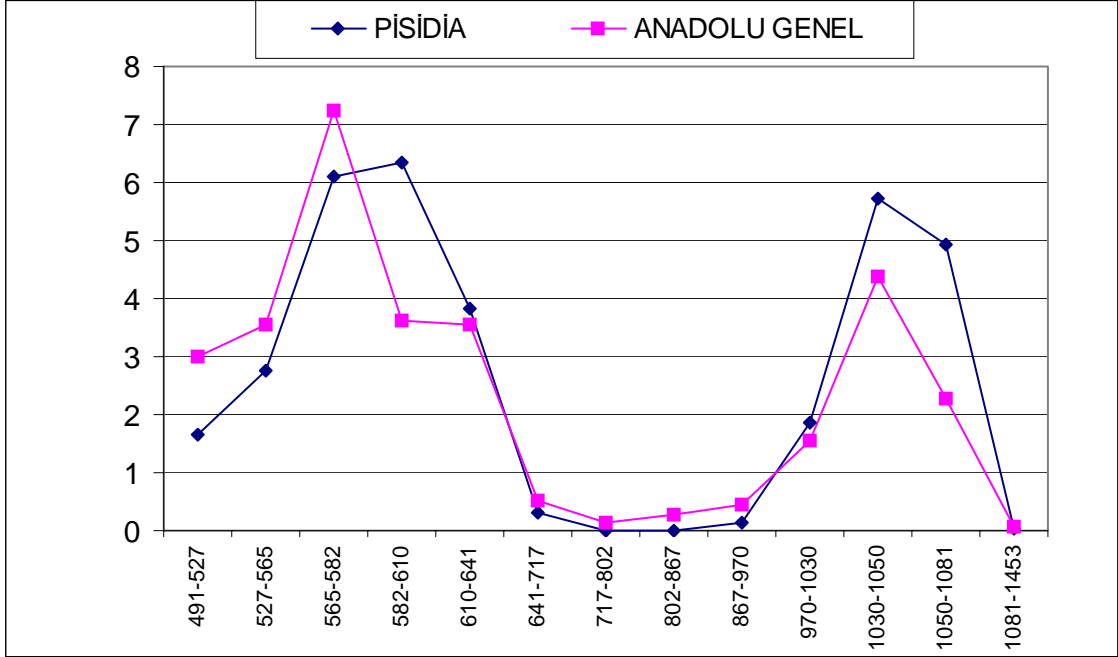
²⁸⁵Bkz., Oğuz Tekin, **Grek ve Roma Sikkeleri** (İstanbul: Yapı Kredi Para Koleksiyonları-2, Yapı Kredi Yayınları,1994).

Grafik 23: Anadolu’da Bizans Sikkelerinin Genel Dağılımı

8 Müze Koleksiyonu ve 20 Kazı Alanı buluntularının toplamı 10954'dür (Levha 1). 10954 sikke yine “periyot başına düşen sikke / periyot uzunluğu x 1000 / bulunan toplam” formülü ile hesaplanmış ve “Anadolu Genel” grafiği elde edilmiştir. (Grafik 23) Neredeyse tüm bölgeler genelinde, imparator I. Iustinianus dönemi ekonomik ve siyasal hareketliliği ve karanlık dönemde belirgin olan düşüş ve sonrasında Orta Bizans dönemindeki canlanma kendini göstermektedir.

Grafik 24: Pisidia ve Anadolu Geneli

Tüm bu Müze ve kazı buluntularından elde edilen Anadolu Geneli ile Pisidia karşılaştırıldığında ise paralellik açıkça görülmektedir. (Grafik 24)

Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde anonim follislerin çok miktarda bulunması, Orta Bizans Döneminde bölgenin çok canlı olduğunu göstermektedir. İki müzede de geç dönem Bizans sikkelerinin bulunmaması, bölgenin tarihi coğrafyası ve arkeolojik verileri ile paralellik göstermektedir.

Türkiye ve Türkiye dışındaki müze ve koleksiyonlarda bulunan ve kazı sonuçlarında ele geçen Bizans dönemine ait sikkelerin yayınlanması, olası yeni tiplerin belirlenmesi ve mevcut verilerin desteklenmesi açısından önem taşımaktadır.

Periyotlara Göre Değerlendirme

Bu bölümde, Pisidia ve Anadolu'dan diğer buluntu noktalarının malzemeleri, periyotlara bölünerek incelenmiştir. Sikkelerin basıldıkları tarihler esas alınarak yapılan bu periyotlarda, dar ya da daha geniş aralıklara indirgenebilen gruplar olsa da, bölümlenmelerde alınan kıstas, söz konusu periyot bulgularının tamamının sayısal olarak sunulabilmesidir. Dönemlerine göre Pisidia ve Anadolu genelinde Bizans sikke bulguları tarihsel olaylar ışığında yorumlanmaya çalışılmıştır. Bunun ile birlikte, bar grafikler ve tablolar arasında sayısal değerlerde farklılık söz konusudur. Bunun sebebi, sikke verilerinin bazı yayınlarda imparatorlara göre sadece sayısal değerlerinin verilmesi ve ayrıntılı tanımlarının yapılmamasıdır. Ayrıca imparatoru tanımlanıp, darphanesi tanımlanamayan örnekler de tablolarda yer almamaktadır. Aynı sebepten dolayı, bu bölümde özellikle ilk 6 periyotun darphane değerlendirmesine Erzurum Arkeoloji Müzesi örnekleri, Amorium ve Ephesos kazı buluntuları dahil edilmemiştir.

Periyot 1 (M.S.491-527)

Periyot 1, imparator Anastasius (M.S.491-518) ve imparator I. Iustinus (M.S.518-527) dönemlerini kapsamaktadır. Periyot uzunluğu 36 yıldır. 27 yıl tahta kalan Anastasius'un en büyük başarısı 498 yılında gerçekleştirmiş olduğu para reformudur. Bu köklü değişiklik nedeniyle Bizans sikkeleri Anastasius döneminden itibaren başlatılır. Esas olarak bakır sikkelerinde görülen değişiklik yaklaşık 350 yıl aynen korunmuştur. Ancak yeni sistem imparatorluğun batısında daha çabuk yayılırken, doğuda gecikmeli olarak uygulanmıştır.²⁸⁶

Pisidia bölgesi bu dönemi 37 sikke ile temsil etmektedir. Bu sikkelerin 25'i Anastasius'a, 12'si I. Iustinus'a aittir. Pisidia bölgesinde bulunan I. Anastasius dönemi sikkelerin 29'u Konstantinopolis, 7'si Nikomedia ve 1'i Kyzikos darphanesinde basılmıştır.

²⁸⁶Tekin, 1999, a.g.e., s.45.

Anadolu genelinde ise, Antiokheia (Orontes) dışında kalan bölgelerde bu dönemi temsil eden sikkelerin sayısı ve büyük çoğunluğunun basım yerinin Konstantinopolis olması paralellik göstermektedir. (Tablo 14)

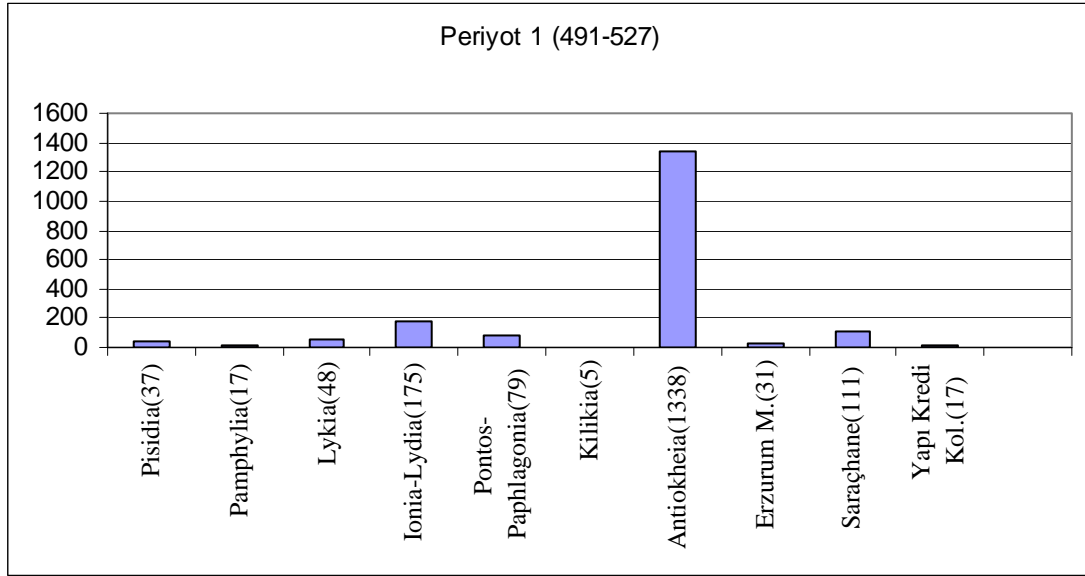
Tablo 14: M.S.491-518 Yılları Arasında Anadolu’da Darphanelere ve İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

M.S.491-518	Konstantinopolis		Nikomedia		Kyzikos		Antiokheia		Toplam
	Anast.	Iust.I	Anast.	Iust.I	Anast.	Iust.I	Anast.	Iust.I	
Pisidia	22	7	3	4		1			37
Pamphylia	6	6	2			1		2	17
Lykia	19	21		6				1	47
Phrygia	3	2							5
Ionia-Lydia	91	28	3	15			2	2	141
Pontos-Paphlagonia	47	50		11			2	1	111
Kilikia	3	2							5
Antiokheia	34	34		4		1	422	843	1338
Saraçhane	28	74	2	9			1		114
Yapı Kredi Kol.	10	5		1				1	17
Toplam	263	229	10	50		3	427	850	1832

Antiokheia (Orontes) kazılarında ele geçen özellikle I. Anastasius dönemi sikkelerin sayısı (634 adet) dikkat çekicidir. Bunların 422’sinin basım yeri ise Antiokheia (Orontes) darphanesidir. Sayının bu denli yüksek olmasının sebebi şu şekilde açıklanabilir: Anastasius tahta geçtiğinde, 442 yılında yapılan bir anlaşmaya göre Sasaniilere ödemesi gereken yıllık vergiyi ödeme konusunda isteksiz davranmıştır. Bunu bahane eden Sasani Kralı Kavades’de 502 yılında bir saldırı düzenleyerek Antiokheia (Orontes) ve Amida’yı (Diyarbakır) ele geçirmiştir. Ancak I. Anastasius 506 yılında bu kentleri geri alarak Sasaniilere yılda 39.600 nomismata haraç ödemeyi kabul etmiştir. Bunun ile birlikte I. Anastasius’un özellikle güneydoğuda Nisibis (Nusaybin) gibi yerleşimlerde savunma yapıları inşa ettirdiği bilinmektedir.²⁸⁷ Dolayısıyla Antiokheia (Orontes) darphanesi imparatorluğunun doğusunun para ihtiyacını büyük ölçüde karşılamak için yoğun faaliyet içinde olmalıydı.

²⁸⁷ Cyril Mango, **The Chronicle of Theophanes Confessor Byzantine and Near Eastern History AD 284-813** (Oxford: Clarendon Press, 1997), s.223-227; W.Treadgold, **A History of the Byzantine State and Society** (California: Stanford University Press, Stanford,1997), s.169.

Grafik 25: Periyot 1 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Neredeyse tüm Anadolu genelinde I. Iustinus dönemi sikkelerinin, Antiokheia kenti (Orontes) dışında ise daha az ele geçtiği görülmektedir. Bunun bir nedeni ise, I. Iustinus'un doğum yeri olan Illyricum (Arnavutluk) ve Yunanistan'ın metropolisi Korinth'e, yaklaşık M.S. 520'lı yıllarında meydana deprem sonrası, kentlerin restorasyonu için imparatorluğun batısına para sağlaması olabilir.²⁸⁸ Çünkü Korinth gibi Balkanlar ve Yunanistan'da yapılan kentlerin kazılarında adı geçen imparatorun sikkeleri daha fazla temsil edilmektedir. Aynı şekilde Antiokheia (Orontes) kenti kazılarında yine çok sayıda ele geçmesinin sebebi de, 524 yılında Anazarbos (Anavarza-Adana/Dilekkaya)'da meydana gelen deprem sonrası, I. Iustinus'un kenti restore etmek için gerekli olan parayı Antiokheia darphanesinden sağlamış olduğu düşünülebilir. Bu arada darphanenin yine imparatorluğun doğu eyaletlerinin ihtiyacını sağlamaya devam ettiği ve de unutulmamalı. Ancak ilginç olan Kilikia'da hiç I. Iustinus dönemi sikkesi kaydedilmemiş olmasıdır. Şunu da belirtmek gerekir ki, bu bölgede yapılan kazılarda ele geçen Bizans dönemi sikkeleri ayrıntılı olarak da yayınlanmamıştır. Örneğin Tarsus "Gözlü Kule" kazısında ele geçen Hellenistik ve

²⁸⁸Mango, a.g.e., s.256.

Roma dönemi sikkeleri yayınlanmış iken, çok sayıda Bizans sikkesi bulunmasına karşın yayınlı değildir.²⁸⁹

Periyot 2 (M.S.527-565)

Periyot 2, yaklaşık 40 yıl imparatorluğu yönetmiş olan I. Iustinianus dönemini kapsamaktadır. I. Iustinianus döneminde de, İmparatorluğu ekonomik olarak zorlayan doğuda Perslerle, batıda ise Germanler ile olan savaş sürüyordu. Bunun ile birlikte Hıristiyanlığın yayılması için çaba harcayan imparator pagan kültlerine de savaş açmıştı. I. Iustinianus döneminde İtalya, kuzey Afrika'nın büyük bölümü, İspanya'nın bir bölümü ve bütün Akdeniz adaları Konstantinopolis'e bağlanmıştır. Ancak imparatorluğun doğusu ise Perslerin tehlikesinden kendini koruyamamıştır.

I. Iustinianus 12. iktidarından itibaren, bakır sikkelerde bir değişikliğe gidilmiş ve imparatorun iktidar yılı da sikke üzerine konulmaya başlamıştır. Bunun ile birlikte I. Iustinianus'un idaresi asıl kendini ticaret (özellikle doğu ülkeleri), iktisadi politikaları ve yapı faaliyetlerinde kendini göstermiştir. Dolayısıyla tüm bölgeler açısından daha fazla sikke ile temsil edilmeliydi. Bu durum müze, özel koleksiyonlar ve kazı buluntuları gibi örneklerin yayınlanmasının ne kadar önemli olduğunu gösteriyor.

²⁸⁹Tarsus Gözlü Kule için Bkz., Dorothy Hannah Cox, "The Coins", **Excavations at Gözlü Kule, Tarsus, V.1-2, The Hellenistic and Roman Periods** (Edt.Goldman Hetty), Princeton, 1950, s.38-83.

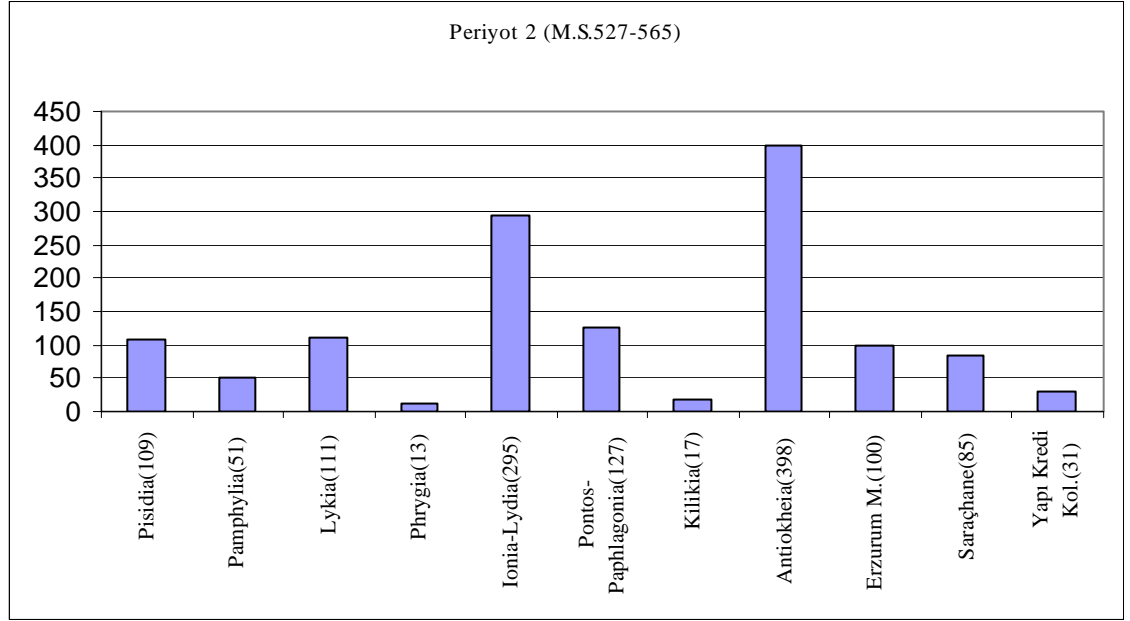
Tablo 15: M.S. 527-565 Yılları Arasında Anadolu'da Darphanelere ve İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

	Konstantinopolis	Thessalonika	Nikomedia	Kyzikos	Antiokheia	Kartaca	Roma	Toplam
M.S.527-565								
Pisidia	60	3	10	9	24	2	1	109
Pamphylia	19		2	13	5	1		40
Lykia	45	2	25	11	11	4		98
Phrygia	6	1		1	1			9
lonia-Lydia	133	7	28	15	6	2		191
Pontos-Paphlagonia	53	1	15	5	26		1	101
Kilikia	1	1	2		12			16
Antiokheia	32	2	8	1	293	4		340
Saraçhane	25		6			1		32
Yapı Kredi Kol.	14	1	4	2	9			30
Toplam	388	18	100	57	387	14	2	966

Pisidia'da bulunan I. Iustinianus dönemi sikkelerinin toplamı 109'dur. Bunların 60'ı Konstantinopolis darphanesi, 3'ü Thessalonika, 10'u Nikomedia, 9'u Kyzikos, 2'si Kartaca ve 1'i Roma darphanelerine aittir.

I. Iustinianus dönemi sikkelerinin yoğun olarak Konstantinopolis, Antiokheia ve Nikomedia darphanelerinde basıldığı görülmektedir. Bunun ile birlikte imparatorun batı seferleri sonucu, artık Balkanlar ve Batı darphaneleri de imparatorluğa hizmet etmeye başlamıştır. Az sayıda da olsa Thessalonika, Kartaca ve Roma darphaneleri de temsil edilmektedir.

Grafik 26: Periyot 2 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Tüm bölgelere bakıldığında I. Iustinianus dönemi sikkeleri, Phrygia ve Kilikia dışında bir yoğunluk göstermektedir. Phrygia’da I. Iustinianus özellikle Montanistlere²⁹⁰ karşı mücadele etmiş ve tüm imparatorluk topraklarında olduğu gibi bu bölgede de inşa faaliyetlerini desteklemiştir. Bu yüzden 13 sikke ile temsil edilmesi yanıltıcıdır.

Kilikia için de aynı durum söz konusudur. Ancak 565 ve 561 yıllarında bölgede iki büyük deprem olması ve ardından gelen veba salgını, bunun ile birlikte özellikle Tarsus’un Araplar ve Bizanslılar için sürekli el değiştiren bir tampon bölge olması bu durumu açıklamaktadır. Ancak yine belirtmek gerekir ki, bölgede yapılan kazıların bulgularının yayınlanması önem taşımaktadır.

Grafikte de görüldüğü üzere Pisidia, Pamphylia, Lykia, Pontos-Paphlagonia, Erzurum ve Saraçhane sikke bulguları yakın sayılarda temsil edilmektedir. Ancak Ionia-Lydia ve Antiokheia (Orontes) sikke bulgularındaki artış dikkat çekicidir.

²⁹⁰Montanizm, kilise adamlarını aziz olarak kabul eden, kadın peygamberlere önem veren, kilise kurumuna ve onun pagan topluma uyguladıkları baskıya karşı çıkan mezhep. Bkz., Michael Grant, **Roma’dan Bizans’a** (Çev.Z.Zühre İlkelen) (İstanbul: Homer Kitabevi, 2000), s. 88,90,200.

Ionia-Lydia sikke buluntularının büyük çoğunluğunu Sardis kazılarında ele geçen örnekler (183 adet) oluşturmaktadır. Dolayısıyla grafikteki yükseliş şaşırtıcı değildir.

Periyot 2’de en fazla sikke ile temsil edilen yer Antiokheia’dır (Orontes). Antiokheia 528 yılında geçirdiği deprem sonrası I. Iustinianus tarafından restore edilmiş ve adı Theopolis (Tanrının kenti) olarak değiştirilmiştir. Bu isim değişikliğinden sonra da bakır sikkelerde yer alan “ANTIX” darphane işareti “THEUP” şeklini almıştır.²⁹¹ Antiokheia’da ele geçen sikkelerin büyük çoğunluğu son darphane işaretini taşımaktadır. Kent daha sonra, 540 yılında Persler ile olan anlaşma bozulunca bir kez daha tahrip edilmiştir. Ancak 562 yılında yeniden Bizans egemenliğine geçmiştir. Kente ele geçen sikkelerin üzerinde yer alan iktidar yılı genellikle imparatorun 30-35 arası iktidar yılını temsil etmektedir. Yani Antiokheia’da Persler ile olan mücadele yıllarına işaret etmektedir. Bu dönem için bir kez daha belirtilmelidir ki, Antiokheia (Orontes) darphanesi hala imparatorluğun doğusu için faaliyetine devam etmektedir.

Periyot 3 (M.S.565-582)

Periyot 3 imparator II. Iustinus (M.S.565-578) ve imparator II. Tiberius (M.S.578-582) dönemlerini kapsamaktadır. Periyot uzunluğu 17 yıldır.

I. Iustinianus’un yeğeni olan imparator II. Iustinus, Theodora’nın yeğeni Sophia ile evliydi. II. Iustinus tahta geçtikten birkaç yıl sonra tutarsız davranışlar sergileyip akli dengesi kaybettiği için devletin yönetimi Sophia eline geçirmiştir. II. Iustinus’un sikkelerinde Sophia’nın da yer almasının ana sebebi de budur. Bizans tahtında yaklaşık 13 yıl kalan imparator döneminde Avarlar Macaristan’da, Lombardlar İtalya’da, Vizigotlar İspanya’da güçlenmiştir. İmparator Perslere haraç ödemeyi reddettiği için de yaklaşık 20 yıl sürecek savaşın temellerini atmıştır.²⁹²

²⁹¹Mango, **a.g.e.**, s.270; Tekin, 1999, **a.g.e.**, s.48.

²⁹²G.Ostrogorsky, **Bizans Devleti Tarihi** (Çev.Fikret Işıltan) (Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1999), s.73.

İmparator II. Tiberius, II. Iustinus'un ölümünden sonra tahta geçmiş ve 4 yıl devleti yönetmiştir. Ancak yaklaşık bir dört yıl da II. Iustinus ile ortak imparatorluk yapmıştır. Dolayısıyla 3. periyot içinde değerlendirilmiştir. II. Tiberius'un, tüm bölgeler genelinde kaydedilen sikkesi %10 civarındadır.

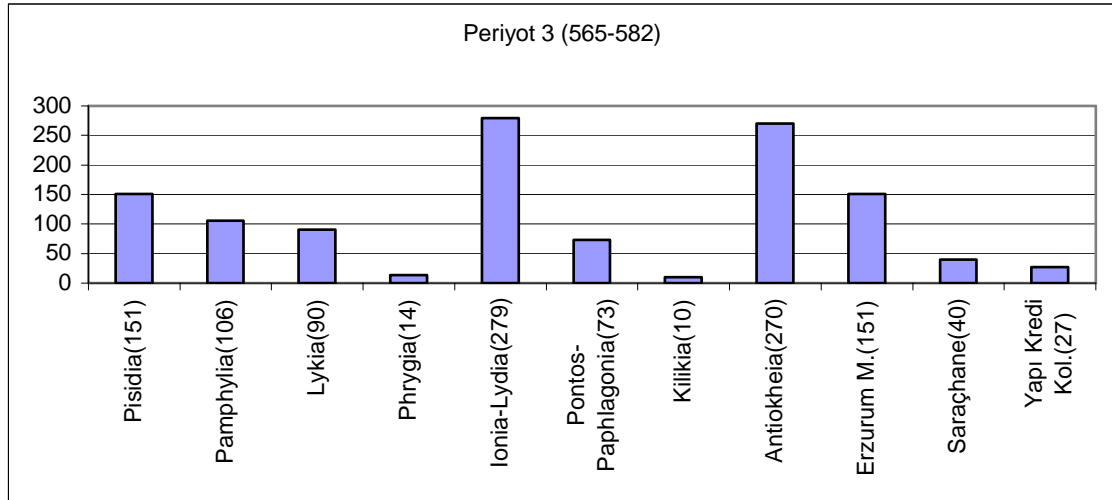
Pisidia genelinde bu periyot 151 sikke ile temsil edilmektedir. Darphanesi tespit edilen sikke sayısı ise 137'dir. Bu sikkelerin 119'u II. Iustinus ve 18'i II. Tiberius dönemine aittir.

Bu periyotta Konstantinopolis, Nikomedia ve Antiokheia (Orontes) imparatorluk topraklarında en fazla faaliyet gösteren darphanelerdir. Ancak artık Kyzikos ve Balkanlara hizmet veren Thessalonika darphanesi sayısında da artış olduğu görülmektedir.

Tablo 16: M.S. 565-582 Yılları Arasında Anadolu'da Darphanelere ve İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

M.S.565-582	Konstantinopolis		Thessalonika		Nikomedia		Kyzikos		Antiokheia		Kartaca		Toplam
	II.Iust.	II.Tiber.	II.Iust.	II.Tiber.	II.Iust.	II.Tiber.	II.Iust.	II.Tiber.	II.Iust.	II.Tiber.	II.Iust.	II.Tiber.	
Pisidia	42	12	17		34	5	10		16	1			137
Pamphylia	41	6	8		17	3	13	4	10	3	1		106
Lykia	28	7	3		21	3	10		3	1			76
Phrygia	2					1							3
İonia-Lydia	80	16	22	5	35	8	21		3				190
Pontos-Paphlag.	22	5	2		22	4	6		11	1			73
Kilikia	2	1			2		1		3	1			10
Antiokheia	19	6	12	2	7	2	2		91	80	1		222
Saraçhane	28	4	2		3		2			1			40
Yapı Kredi	8	2	2		10	1	1		3				27
Toplam	272	59	68	7	151	27	66	4	140	87	2		883

Grafik 27: Periyot 3 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Bizans, ücretli asker ihtiyacını Germenlerden karşılıyordu. Ancak Germenler imparatorluk topraklarından ayrılınca, imparator gittikçe artan ölçüde yerli halktan asker toplamak zorunda kalmıştır.²⁹³ Dolayısıyla Persler ile yapılan savaşlarda artık yerli askerler bulunuyordu. Phrygia ve Kilikia bölgesi verileri bu durumu açıklamak da yine yetersiz kalsa da, diğer tüm bölgelerde fazla sayıda II. Justinus dönemi sikkelerinin ele geçmesinin bir sebebi de bu yerli halktan toplanan askerler ve bunlara ödenen maaşlar olabilir.

Antiokheia (Orontes) darphanesinin, kent bu dönemde de bir kez daha tahrip edilmesine rağmen, faaliyetini sürdürdüğü görülmektedir.

Özellikle Aziz Polyeuktos Kilisesi kazı buluntularını içeren Saraçhane bulgularında bu dönemin daha fazla temsil edilmesi beklenmeliydi. Çünkü tarihi kaynaklardan (Theophanes, Chronogr., AM6059-6063II..) Iustinus'un özellikle başkentte ciddi yapı faaliyetlerinde bulunduğu bilinmektedir.²⁹⁴

²⁹³Ostrogorsky, 1999, a.g.e., s. 73.

²⁹⁴Çengelköyde Başmelek Kilisesi'nin zengin mermer dekorasyonu, Kutsal Havariler Kilisesi yakınlarında "Deuteron Sarayı"nın yapımı, "Tauros" adlı bir hamamın restorasyonu, Akropolis'de "Aziz Petrus ve Paulos Kilisesi" inşaatı gibi; Bkz., Mango, a.g.e., s.356-360.

Periyot 4 (M.S.582-610)

Periyot 4, imparator Mauricius (M.S.582-602) ve imparator Focas (M.S.602-610) dönemlerini kapsamaktadır. Periyot uzunluğu 28 yıldır.

Bizans imparatorlarının en önemlilerinden biri olan Mauricius, İran tahtına sahip olması için II. Pevriz'e yardım etmiş ve sonuç olarak Araplar ile bir barış anlaşması yapmıştır. İmparatorluğun batısını da ihmal etmeyen Mauricius, Ravenna ve Kartaca eksarhliklerini kurmuştur. Böylece Kuzey Afrika ve Ravenna bölgesini askeri valilikler halinde teşkilatlandırmıştır.²⁹⁵ Dolayısıyla Mauricius dönemine tarihlenen Alexandria (4 adet), Ravenna (1 adet) ve Kartaca (1 adet) darphanelerine ait sikkelerin az sayıda da olsa Anadolu'da temsil edilmeleri anlaşılmaktadır.

Mauricius döneminde Balkanlarda Avarlar ve Slavların tehdidi altına girmiştir. Thessalonika'ya ilk Avar-Slav saldırıları da 584 ile 586 yıllarında gerçekleşmiştir.²⁹⁶ Mauricius'un Thessalonika darphanesine ait 37 adet sikkesi kaydedilmiştir. Bu sikkelerin büyük bölümü de 585 yılı sonrasına tarihlenmektedir. Dolayısıyla Balkanlardaki tehlikeye karşın darphane faaliyetini sürdürebilmektedir.

Bu dönemde de en yoğun faaliyet gösteren darphaneler Konstantinopolis ve Antiokheia'dır (Orontes).

Kherson (Kırım) darphanesinde İmparator Mauricius döneminde "aile sikkeleri" olarak adlandırılan sikkeler basılmıştır. Doğal olarak imparatorluğun kuzeyinde bu darphanenin temsil edilmesi gerekir. Sinop ve Amasya Arkeoloji Müzelerinde de birer adet Kherson darphanesine ait sikke bulunmaktadır.

²⁹⁵Bu organizasyon "Thema" sistemine örnek olmuştur., Bkz., Ostrogorsky,1999, **a.g.e.**, s.74.

²⁹⁶Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.75; G.Ostrogorsky, "The Byzantine Empire in the World of the Seventh Century", **DOP** 13(1959), s.1-21.

Tablo 17: M.S. 582-610 Yılları Arasında Anadolu’da Darphanelere ve İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

M.S.582-610	Konst.		Thes.		Nikomedia		Kyzikos		Antiokheia		Aleksandretia	Aleksandria	Ravenna	Kartaca	Kherson	Toplam
	Maur.	Foc.	Maur.	Foc.	Maur.	Foc.	Maur.	Foc.	Maur.	Foc.	Foc.	Maur.	Maur.	Maur.	Maur.	
Pisidia	48	32	3	1	11	25	15	13	21	14	2					185
Pamphylia	23	25	2		6	10	2	6	11	14		4				103
Lykia	31	8	2	1	3	6	5	7	13	5				1		82
Phrygia	2				1		2	1	1	1						8
Ionia-Lydia	68	59	17	3	16	22	16	14	7	6						228
Pontos-Paphlag.	17	10	2		10	3	1	7	23	12					2	87
Kilikia	1										1					2
Antiokheia	24	4	8		7	3	4		83	24		1	1			158
Saraçhane	17	28	4	2	4	5	2	4	3	2						71
Yapı Kredi	6	2			1	1	3	3	4	3						23
Toplam	237	168	38	7	59	75	50	55	166	81	3	5	1	1	2	947

Mauricius 591 yılında da Dara (Nusaybin Kalesi) ve Martyropolis (Silvan) gibi imparatorluğun doğu sınırında bulunan önemli kentleri Perslerin hakimiyetinden almıştır. Mauricius’un Antiokheia darphanesine ait sikkelerin büyük bölümü de 590 yılı sonrasına tarihlenmektedir. Bu da darphanenin hala imparatorluğun doğusunun ihtiyacını karşıladığını göstermektedir.

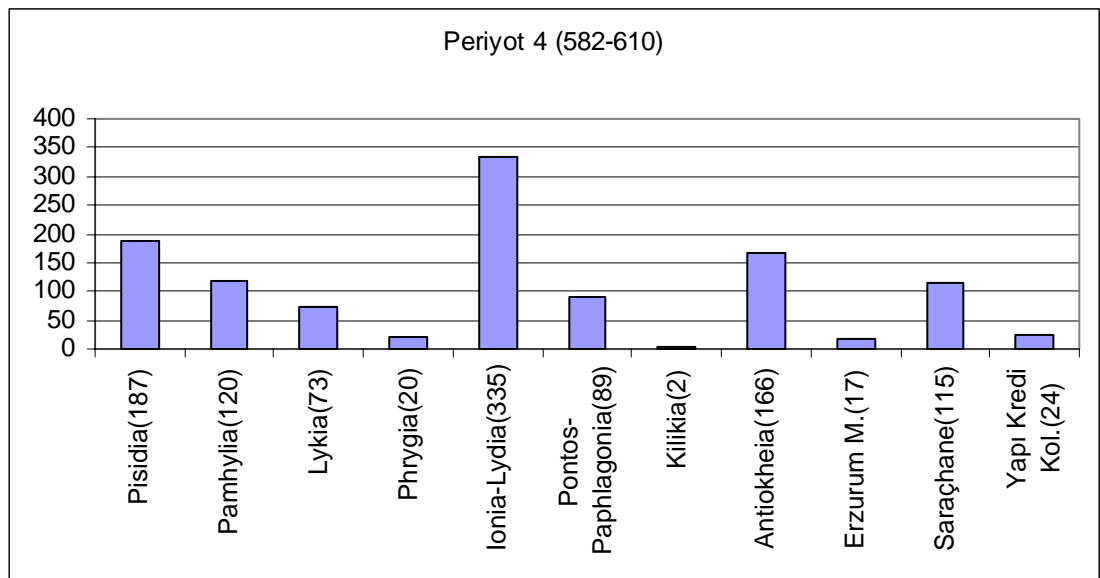
İmparator Focas, Mauricius ve oğullarını öldürerek M.S. 602 yılında Bizans tahtını ele geçirmiştir. 8 yıllık iktidarı boyunca, imparatorluk iç mücadeleler ve Balkanlardaki Slav saldırıları ile yıpranmıştır. Ayrıca Mauricius’un desteği ile Pers

hükümdarı olan II. Hüsrev, Kaisareia'yı (Kayseri) ele geçirerek Khalkedon'a (Kadıköy) kadar gelmiştir.²⁹⁷

Focas döneminde de en yoğun faaliyet gösteren darphaneler Konstantinopolis, Antiokheia, Nikomedia ve Kyzkos'dur. Thessalonika darphanesinin az sayıda temsil edilmesi de Balkanlardaki Slav saldırıları ile ilişkili olmalıdır.

Focas'ın imparatorluğu sırasında faaliyet gösteren Aleksandretta (İskenderun) darphanesi, Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde ve Tarsus'dan birer örnek ile temsil edilmektedir. Bu darphanede Heraclius adına "konsül sikkeleri" basılmıştır.²⁹⁸

Grafik 28: Periyot 4 İçinde Anadolu Geneline Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Periyot 4'de en fazla sayıda sikke ile temsil edilen bölge Ege'dir (Ionia-Lydia) (335). Bu yükselişin bir nedeni belki de kaydedilmemiş define buluntuları olabilir. Ya da Anadolu'daki Pers akınları nedeniyle, imparatorluğun daha iç bölgelerine para transferi yapılamazken, Ege'nin bundan etkilenmemiş olmasıdır. Aynı şekilde Pisidia'nın ana yol üzerinde yer alması, Pamhyia'da Side'nin bir diğer ana yolun son

²⁹⁷Mango, a.g.e., s.409-418; Ostrogorsky, 1999, a.g.e., s.78; Tekin, 1999, a.g.e., s.51.

²⁹⁸Darphane imparator Focas muhaliflerinin ayaklandığı 608-610 yıllarında hizmet vermiştir.

noktası olması, Antiokheia'nın (Orontes) faaliyetine devam ediyor olması, Saraçhane'nin başkentti temsil etmesi bu dönem bulgularının yaklaşık eşit sayıda dağılmasının nedeni olabilir. Kilikia ve Phrygia bulgularının oldukça az sayıda olması ise, bu bölge verilerinin yetersiz olması ve yine özellikle Focas dönemindeki kargaşadan dolayı bölgeye para akışının sağlanamaması olabilir. Ancak şunu da belirtmek gerekir ki, Kilikia bölgesi verilerinin az sayıda bulunmasına karşın, bu bölgede Anamur'da 1976'da yapılan kazılarda ele geçen bir Mauricius Tiberius define buluntusu bulunmaktadır. Define'de imparatorun 15 Konstantinopolis, 1 Thessalonika, 5 Nikomedia, 2 Kyzikos, 14 Antiokheia darphanesine ait sikkeleri bulunmaktadır. Kazıda ele geçen diğer sikkeler bugün Alanya Arkeoloji Müzesinde yer almaktadır ve yayınlı değildir.²⁹⁹

Periyot 5 (M.S.610-641)

Bu periyot imparator Heraclius dönemini kapsamaktadır. Periyot uzunluğu 31 yıldır.

Kartaca Eksarkhosu'nun oğlu olan Heraclius bir donanma ile Konstantinopolis'e gelerek, imparatorluğu Focas'ın yarattığı kargaşadan kurtarmış ve imparator olmuştur.

Heraclius imparator olduğunda Bizans devleti siyasi ve ekonomik açıdan oldukça yıpranmıştı. M.S.613'de Bizans'ın Antiokheia (Orontes) yakınlarındaki yenilgisinden sonra, Persler Kilikia bölgesini ve özellikle Tarsus'u ele geçirmiş ve Suriye ile Mısır'ı da almıştır. Balkanlar ise Slavlar ve Avarlar tarafından istila edilmiş, Kudüs ise Sasanilerin eline geçmişti (M.S.614). Ücretli asker toplamaya dayanan ordu organizasyonu da artık işlememekteydi. Çok geçmeden Heraclius devlet yönetiminde yeni bir düzenleme yapmış ve "thema" adı verilen askeri bölgeler oluşturmuştur. Thema sistemi imparatorluğun her yerinde yayıldıktan sonra da Heraclius M.S.622 yılında Slavlara, Avarlara ve Perslere karşı saldırıya geçmiştir.³⁰⁰

²⁹⁹James Russell, "A Coin Hoard of Maurice Tiberius From Anemurium, Isauria", *ANSMN* 28(1983), s.119-131.

³⁰⁰Mango, *a.g.e.*, s.429; Ostrogorsky, 1999, *a.g.e.*, s.86-92; Tekin, 1999, *a.g.e.*, s.52-53; Walter E. Kaegi, **Bizans ve İlk İslam Fetihleri** (Çev.Mehmet Özay) (İstanbul: Kaknüs Yayınları, 2000), s.51.

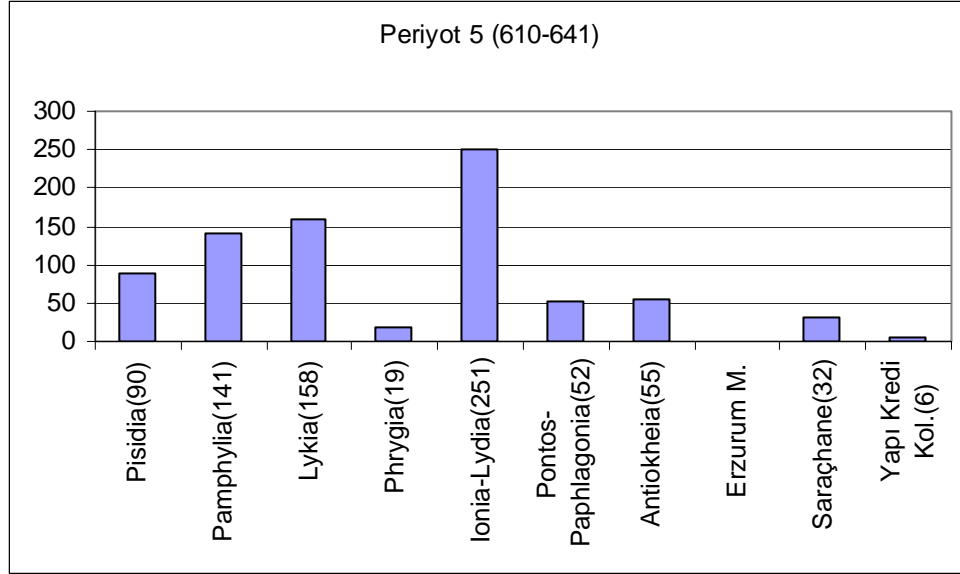
Tablo 18: M.S. 610-641 Yılları Arasında Anadolu’da Darphanelere ve İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

	Konstantinopolis	Thessalonika	Nikomedia	Kyzikos	Seleukia	Kıbrıs	Ravenna	Aleksandria	Toplam
M.S.610-641									
Pisidia	66		14	7					87
Pamphylia	96		28	8	1	1	1		135
Lykia	100	5	16	12				1	134
Phrygia	4								4
İonia-Lydia	148	2	28	19					197
Pontos-Paphlag.	34		10	1					45
Kilikia	23	1	3						27
Antiokheia	39	1	6	1		1			48
Saraçhane	28	1	5	2					36
Yapı Kredi Kol.	5		1						6
Toplam	543	10	111	50	1	2	1	1	719

Heraclius döneminde de Konstantinopolis (543 adet) en yoğun faaliyet gösteren darphanedir. Daha sonra ise Nikomedia (111 adet) ve Kyzikos (50) darphaneleri gelmektedir. Bunun ile birlikte artık Antiokheia darphanesinin faaliyetine devam etmediği görülmektedir. Çünkü kent bir kez daha Perslerin eline geçmiştir.³⁰¹ Ancak bunun ile birlikte Heraclius’un doğu seferlerinin ihtiyacının bir bölümünü Seleukia (Silifke) ve burada temsil edilmeyen Isaura (Zengibar Kalesi) gibi darphaneler karşılamaktadır.

³⁰¹Kent, M.S. 636 yılı “Yermuk” savaşı sonrası Araplara teslim edilmiştir.

Grafik 29: Periyot 5 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Heraclius dönemi, Pisidia bölgesinde 90 sikke temsil edilmektedir. Pisidia, Ionia-Lydia ve Lykia bölgesinden sonra en çok sikke buluntusu veren bölgedir. Bu çok doğaldır çünkü Heraclius Kilikia için Kapadokya'dan geçen ana yolları kullanırken, Pamphylia ve Lykia bölgesine ulaşmak için Isparta ve Yalvaç'tan geçen ana yolları kullanıyor olmalıydı.

Bu periyotta daha çok Ephesos ve Sardis antik kentleri kazı buluntularından oluşan Ionia-Lydia verisindeki (251 adet) artış dikkati çekmektedir.

Pamphylia ve Lykia verileri ise yine Heraclius'un Persler ile mücadelesine işaret etmektedir.

Heraclius dönemi, Erzurum Arkeoloji Müzesi ise hiç temsil edilmemektedir. Oysa Heraclius 631 yılında Theodosiopolis'de (Erzurum) bir konsile katılmıştır.³⁰² Phrygia bölgesi buluntuları da oldukça az sayıdadır. Saraçhane buluntuları için, yapı kompleksinin belki de bu dönemde daha az kullanıldığı söylenebilir.

³⁰²Kaegi, a.g.e., s.121.

Antiokeia (Orontes) kazı buluntuları, kentin Bizans ve Pers ordusu arasında el değiştirdiğini göstermektedir. Ancak imparator Heraclius Araplar ile olan mücadelesini bir süre bu şehirden yönetmek istemiştir. Buna rağmen buluntu sayısının az oluşu düşündürücüdür.

Kilikia bölgesinde diğer periyotlara oranla, bu dönemdeki artış şöyle açıklanabilir: Heraclius 625 yılı dolaylarında Perslere, Kilikia üzerinden dolanarak saldırmaya çalışmıştır. Çok tatminkar olamasa da Kilikia'da birkaç başarı da kazanmıştır.

Heraclius M.S.625 yılında Persler üzerine yaptığı akında kışın bastırması üzerine ordusunu Sivas üzerinden Karadeniz bölgesine çekmiştir.³⁰³ Pontos-Paphlagonia verileri bunu göstermektedir.

Periyot 6 (M.S.641-717)

Bizans tarihinde M.S. 641-842 yılları arası Karanlık Dönem olarak adlandırılmıştır. Bu dönemde imparatorluk, Anadolu'da devam eden Arap akınları ve ikonaklazma akımı sonucu iktisadi ve siyasal açıdan çok yıpranmıştır. Tespit edilen tarihli sikkeler bazında, ekonomik açıdan bu düşüşü daha iyi görebilmek ve değişen imparatorluk yapısını daha iyi anlayabilmek için, yaklaşık 200 yıllık olan bu dönem üç periyota ayrılarak değerlendirilmiş (6.,7. ve 8. periyotlar)

Periyot 6, imparator II. Constans'dan (M.S.641-668) III.Theodosios'a (715-717) kadar olan dönemi kapsamaktadır. Periyot uzunluğu 76 yıldır.

Heraclius'un torunu olan II. Constans tahta geçtiğinde doğuda süregelen Arap akınları ve Balkanlarda Slavlar ile mücadele etmek zorunda kalmıştır. İmparatorluğun içinde bulunduğu ekonomik ve siyasi kriz nedeni ile, artık sadece başkent Konstantinopolis darphanesi faaliyetini sürdürebilmektedir. Alexandria (İskenderiye)

³⁰³Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.95.

darphanesi ise, M.S.644 yılında Arapların eline geçtiği için faaliyetine son vermiştir. Zaten darphane Anadolu genelinde de Fethiye Arkeoloji Müzesi'nde 1 örnek ile temsil edilmektedir.

Tablo 19: M.S. 641-717 Yılları Arasında Anadolu'da Darphanelere ve İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

M.S.641-717	Konstantinopolis								Aleksandria	Toplam
	II.Const.	IV.Const.	II.Iust.	Leont.	III.Tiber.	Philip.	II.Anast.	III.Theod.	II.Cons.	
Pisidia	31	1	1							33
Pamphylia	15									15
Lykia	8	1							1	10
Phrygia	29	6	8	1	6		1			51
lonia-Lydia	125	28	1		1		1			156
Pontos-Paphlagonia	10	4	1	1	1	1				18
Kilikia	3									3
Antiokheia	81									81
Erzurum M.	1									1
Saraçhane	77	15	6	1	6	1	4	1		111
Yapı Kredi	3									3
Toplam	383	55	17	3	14	2	6	1	1	482

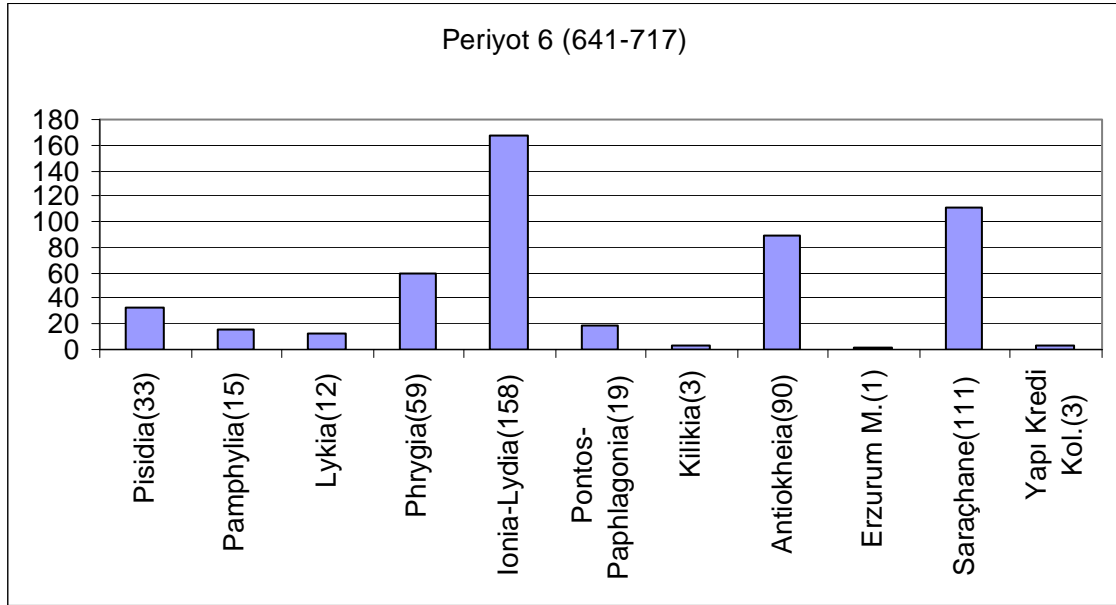
M.S.641-717 yıllarını içeren periyotta sikke dağılımına bakıldığında tüm bölgeler genelinde en fazla II. Constans'ın (M.S.641-668) temsil edildiği görülmektedir. Bunun bir sebebi, II.Constans'ın 663 yılına kadar yaklaşık 22 yıl süren mücadelesi olabilir. Daha sonra imparator Sicilya'da Syrakusa'ya gitmiş ve öldürülünceye kadar orada kalmıştır.³⁰⁴ Ayrıca bu dönemde diğer imparatorların az sayıda sikke ile temsil edilmelerinin bir sebebi de, imparatorluğun içinde bulunduğu mali krizden dolayı yeni sikke piyasaya sürememesi ya da ürettiği yeni sikkeleri imparatorluk topraklarına transfer edememesi olmalı.

II. Constans'dan sonra en fazla temsil edilen imparator IV. Constantinus'dur (M.S.668-685). IV. Constantinus döneminde M.S. 668'de Konstantinopolis, Halife Muaviye komutasındaki donanma tarafından kuşatılmıştır.³⁰⁵

³⁰⁴Ostrogorsky, 1999, a.g.e., s.114.

³⁰⁵J.F.Haldon, *Byzantium in the Seventh Century* (Cambridge University Press, 1990), s.63-64.

Grafik 30: Periyot 6 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Kilikia'da, Pamphylia'da ve Lykia'da bu dönemin az sayıda sikke ile temsil edilmesi çok doğaldır. Çünkü bu bölgeler artık Arap hakimiyeti altındadır. Ancak bu dönemde yaklaşık M.S.650-700 yılları arasında da Ege bölgesi Bizans imparatorluğu açısından güvenli olmayan ve Arap donanmaları yüzünden sürekli tehdit edilip, işgal edilen bir bölge durumdadır.³⁰⁶ Bu yüzden tün Anadolu genelinde en fazla sikke ile temsil edilmesi doğal. Bunun ile birlikte Anadolu'nun kuzeyi, Ege'nin içleri, Bhtynia'nın bir bölümü ve Phrygia hala Bizans egemenliğindedir. Ancak 647'de Muaviye'nin ordusu tarafından Phrygia'da özellikle Amorium'a saldırı düzenlenmiştir.³⁰⁷ Dolayısıyla daha çok Amorium kazı buluntuları ile temsil edilen Phrygia'da bu dönem sikkelerin çok sayıda ele geçmesi çok da şaşırtıcı değildir.

Saraçhane buluntuları da bu dönemde yapı kompleksinin yoğun yerleşim gördüğünü göstermektedir.

³⁰⁶Haldon, a.g.e., s.55.

³⁰⁷Haldon, a.g.e., s.55.

Periyot 7 (M.S.717-802)

İmparator III. Leon'dan (M.S.717-741) imparator VI. Konstantinos'a (M.S.780-797) kadar olan dönemi kapsayan bu periyotun uzunluğu 85 yıldır.

III. Leon (M.S.717-741) döneminde de Arap ordusu Konstantinopolis'i kuşatmış ancak başarısız olmuştur. III. Leon döneminin en önemli olayı ise, "ikonoklazm" hareketinin başlamasıdır.

V. Konstantinos (M.S.741-775) döneminin en önemli olaylarından biri Ravenna'nın Lombardların eline geçmesidir.

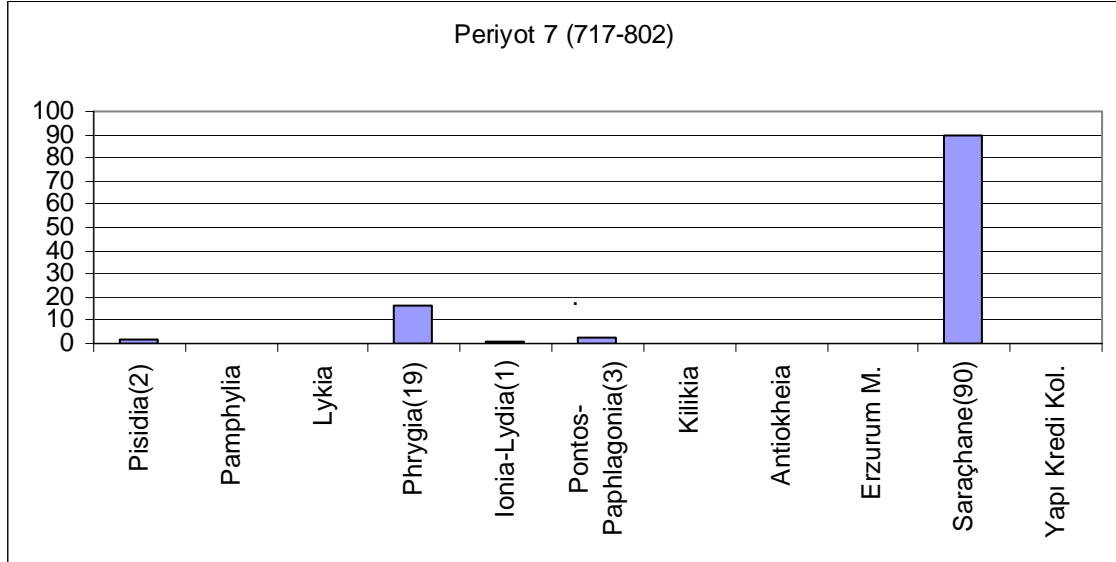
Bu periyotta en çok temsil edilen imparator IV. Leon'dur (M.S.775-780). 5 yıl tahta kalan imparator da Araplara karşı başarılı savaşlara imza atmıştır.

VI. Konstantinos (M.S.780-797) tahta geçtiğinde çok küçük yaşta olduğu için devlet idaresini annesi Eirene yürütmüştür. Dolayısıyla Eirene adına basılmış sikkeler de bulunmaktadır.

Tablo 20: M.S.717-802 Yılları Arasında Anadolu'da İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

M.S.717-802	III.Leon	V.Konstan.	IV.Leon	VI.Konstan.	Irene	Toplam
Pisidia	1		1			2
Pamphylia						
Lykia						
Phrygia	3	1	4	2		10
İonia-Lydia			1			1
Pontos-Paphlagonia		1	2			3
Kilikia						
Antiokheia						
Erzurum M.						
Saraçhane	12	21	44	12	1	90
Yapı Kredi Kol.						
Toplam	16	23	52	14	1	106

Grafik 31: Periyot 7 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Periyot 7'nin grafiğinde görüldüğü gibi, artık başkent ve Phrygia dışında neredeyse Anadolu'nun hiçbir yerinde sikke verisi yoktur. 711 yılı dolaylarında Bizans Kilikia'daki hakimiyetini de kaybetmişti. Pisidia'da Misthia (Beyşehir'in güney doğusu) ve Pisidia Antiokheia'sı gibi yerleşimler Arapların eline geçmişti.³⁰⁸ Gerçekten Karanlık dönemde kentlerin fakirleştiği, özellikle de Arap akınlarından dolayı Sisium (Adana/Kozan) gibi bir çok kent terk edilmek zorunda kaldığı için ticaretin durduğu da söylenebilir. Ancak şu da unutulmamalıdır ki, devlet bastığı sikkelerin sevkiyatını yapamıyor olmalı, bu durumda da halk tedavülden kalkmamış, daha önceki imparatorlara ait sikkeleri kullanılıyor olmalıydı.

Periyot 8 (M.S.802-867)

Periyot 8, imparator I. Nikephoros (M.S.802-811) ve III. Mikhael (M.S.842-867) arasındaki dönemi kapsamaktadır. Periyot uzunluğu 65 yıldır.

³⁰⁸Haldon, a.g.e., s.80.

Bu periyotta en fazla sikke ile temsil edilen imparatorlardan biri olan (77 adet) I. Nikephoros'un (M.S.802-811) tahta geçer geçmez ilk işi devletin mali durumunu düzeltmek amacıyla, Eirene döneminde kabul edilmiş olan vergi indirimlerini arttırmak ve manastırlar ile çok sayıda hayır kurumuna vergi koymak olmuştur. Aynı zamanda imparator Balkanlarda Slavlara karşı başılar da kazanmış. Ayrıca 809 yılında Halife Harun Reşid'in ölümüyle de Arap tehlikesi ortadan kalkmıştır.³⁰⁹ Grafikte de görüldüğü üzere bu da ekonomiye de biraz da olsa canlılık getirmişti.

Tablo 21: M.S. 802-867 Yılları Arasında Anadolu'da İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

M.S.802-867	I.Nikephoros	V.Leon	II.Mikhael	Theophilos	Toplam
Pisidia				3	3
Pamphylia					
Lykia		1	1	4	6
Phrygia	6	6	11	19	42
İonia-Lydia		1	2	2	5
Pontos-Paphlagonia	2	2	1	7	12
Kilikia		1			1
Antiokheia					
Erzurum M.			1		1
Saraçhane	68	12	20	36	136
Yapı Kredi Kol.	1		3	9	13
Toplam	77	23	39	80	219

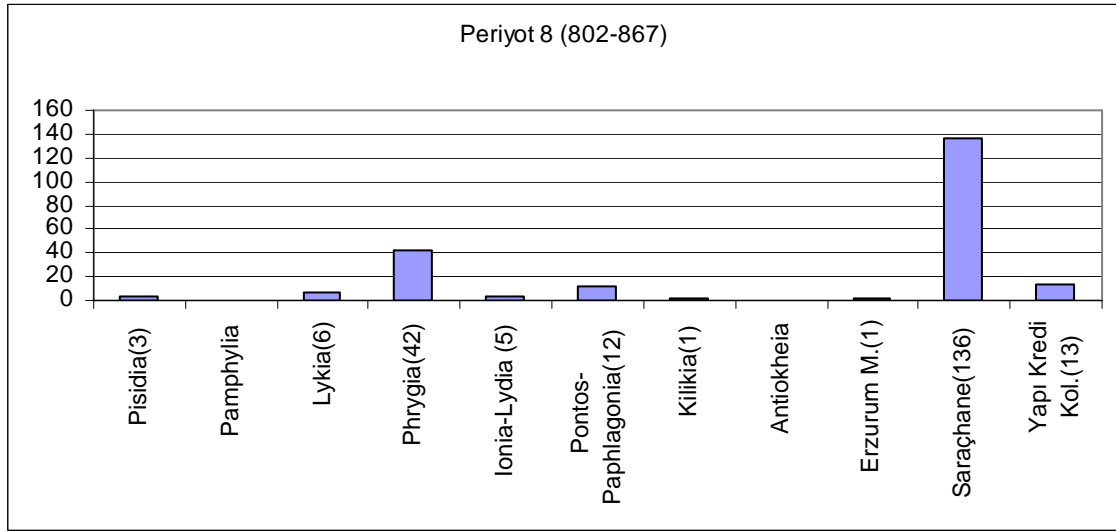
V. Leon (M.S.813-820) en az sikke ile (23 adet) temsil edilmektedir. Ki sikkelerinin büyük çoğunluğu da Saraçhane buluntuları oluşturmaktadır. Bu imparator döneminde başkent Konstantinopolis bu kez Bulgarlar tarafından kuşatılmış ancak alınamamıştır. Dolayısıyla Anadolu'da az sayıda sikkesinin ele geçmesi doğaldır.

Az sayıda sikke ile temsil edilen (39 adet) bir diğer imparator Amorium Hanedanının kurucusu II. Mikhael'dir (M.S.820-829). Bu sikkelerin de büyük çoğunluğu Saraçhane ve Amorium kazı buluntularından oluşmaktadır.

³⁰⁹Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.174,182.

Bu dönemde en fazla sikke ile temsil edilen (80 adet) diğer bir imparator yine Amorium Hanedanından Theophilos'dur (M.S.829-842). Sikke buluntularının çoğu Saraçhane ve doğal olarak Amorium kazılarında ele geçmiştir.

Grafik 32: Periyot 8 İçinde Anadolu Geneline Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Karanlık Dönemim son periyodunu oluşturan bu dönemde az da olsa bir canlılık dikkati çekmektedir. Saraçhane buluntularının çok sayıda temsil edilmesi, Amorium Hanedanından gelen imparatorların bu yapı kompleksini yoğun olarak kullandıklarını göstermektedir. Phrygia buluntularının neredeyse tamamını Amorium kazı buluntuları oluşturmaktadır. Amorium ise, Anatolikon Thema'sının en önemli kalesi ve M.S.837 yılında Arap ordusunun kuşatmasına maruz kalan Bizans hanedanının kentidir. Belki de bu dönemi daha fazla sayıda sikke ile temsil edilmeliydi.

Pontos-Paphlagonia bölgesinde de diğer periyotlara oranla bir hareketlilik görülmektedir. Belki de bunun sebebi, imparator Theophilos'un, Pontos'da Bizans'ın durumunu sağlamlaştırmak için kurduğu "Paphlagonia" ve "Khaldia Thema"larıdır.³¹⁰

³¹⁰Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.194.

Theophilos (829-842) yaklaşık 835'te önceki 175 yılın kötü bakır follislerini toplatıp yeniden darp ettirmiştir.³¹¹ Bu da M.S.660 yılı ve sonrası sikkelerini kapsamaktadır. Bu tarih 6. periyotun son dönemlerine ve 7.periyoda denk gelmektedir. Dolayısıyla, özellikle 7. periyoda ait sikkelerin çok az sayıda temsil edilmeleri Theophilos'un ortadan kaldırdığı bakır birimler ile ilişkili olmalıdır.

Periyot 9 (M.S.867-970)

Periyot 9, imparator I. Basileios (M.S.867-886) ve II. Nikephoros Phokas (963-969) dönemleri arasını kapsamaktadır. Periyot uzunluğu 103 yıldır.

Makedonya hanedanının kurucusu olan I.Basileios yaklaşık 20 yıl imparatorluğu yönetmiştir. Bunun ile birlikte, tabloda da görüldüğü üzere en az sikke ile temsil edilen imparatorudur. Toros sınırına Araplar üzerine seferler yapmış ancak başarısız olmuş imparator, doğuda Fırat bölgesine ilerleyerek bazı önemleri yerleşimleri de ele geçirmiştir. Anadolu genelinde en fazla Saraçhane'de sikkesi bulunan imparator, İtalya'da Bizans'ın durumunu da güçlendirmiştir. Tüm bu olumlu gelişmeler genel grafikte de görüleceği üzere Bizans'ın orta dönemine canlılık getirmiştir.

I. Basileios'un yerine geçen oğlu VI. Leon da (M.S.886-912) 16 yıl devleti yönetmiştir. VII. Konstantinos'dan sonra en fazla sikke ile temsil edilen imparatorudur. Sikke verileri de daha çok Anadolu buluntularından oluşmaktadır. Bunun bir sebebi "Thema" teşkilatının değiştirilerek küçük Thema'lara bölünmesi ve dolayısıyla da Thema'ların sayısının artması olabilir. Çünkü Thema'ların toprağa bağlı askerlerini köylü milisi oluşturmaktaydı. VI. Leon'un iktidarda olduğu 10. yüzyılın başında Konstantinopolis, şehir hayatı ve iktisadi açıdan en parlak dönemini yaşamıştır.³¹² Dolayısıyla başkent buluntularının da çok sayıda olması gerekirdi. Başkent buluntuları

³¹¹Kenneth W.Harl, **Kazılarda Bulunan Sikkelerin Tanımlanması için Rehber Bizans (M.S.498-1282)** (İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları,2002),s.25.

³¹²Başkent için bu döneme lonca teşkilatı damgasının vurmuştur. Örneğin bunların içinde keten ve deri tacirleri için, noter, sarraf, kuyumcular için özel loncalar sayılabilir. Bkz., Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.236; George C. Maniatis, "The Domain of Private Guilds in the Byzantine Economy, Tenth to Fifteenth Centuries", **DOP** 55(2001), s.341-369.

Saraçhane kazısı verileri ile sınırlıdır. Bu veriler de artık yapı kompleksinin terk edildiğini göstermektedir.

Pamphylia, Lykia ve Ionia-Lydia verilerinde de en çok VI. Leon döneminde artış görülmektedir. Bunun nedeni, Bizans'ın Antalya'yı savuma isteği ve donanmasını gücünü arttırılarak M.S. 905 yılında Ege denizinde Arap donanmasına karşı zafer olmalı.³¹³

Tablo 22: M.S. 867-970 Yılları Arasında Anadolu'da İmparatorlara Göre Sikke Bulgularının Dağılımı.

M.S.867-970	I.Basileios	VI.Leon	VII.Konst.	I.Romanos	II.Nikep.	Toplam
Pisidia	1	22	41		6	70
Pamphylia		14	9	7	8	38
Lykia	1	10	5	2	2	20
Phrygia	4	12	19	18	20	73
Ionia-Lydia	3	14	22	8	6	53
Pontos-Paphlagonia		14	9	7	8	38
Kilikia						0
Antiokheia		1				1
Erzurum M.		2		2		3
Saraçhane	16	44	61		1	122
Yapı Kredi Kol.	1	8	5	8	1	23
Toplam	26	141	171	52	52	441

VI. Leon'un ölümünden tahtı oğlu VII. Konstantinos (M.S.913-959) aldı.Ancak yaşı küçük olduğu donanma komutanı I.Romanos Lekapenos naipliğinde imparatorluk yapmıştır. Bu döneme VII. Konstantinos'un annesi imparatoriçe Zoe'de eşlik etmiştir. VII. Konstantinos 944 yılından sonra tek başına tahta kalmıştır. Bundan dolayı bazı yayınlarda I. Romanos Lekapenos sikkeleri VII. Konstantinos dönemi içinde değerlendirilip kaydedilmiştir. Tabloda iki imparator sikkeleri ayrı olarak verilmiş olsa da biz de iki imparatorun sikkeleri bir arada değerlendireceğiz. Belki de 46 yıl içerdiği için olsa gerek, VII. Konstantinos dönemi tüm bölgeler genelinde en fazla sikke ile temsil edilmektedir.

³¹³Ostrogorsky, 1999, a.g.e., s. 240.

Bu dönemde Balkan yarımadası üzerinde Bizans-Bulgar mücadelesi sürmekteydi. Bunun ile birlikte I. Romanos Lekapenos saltanatında Bizans deniz gücünü arttırmış ve Ege denizine yeniden hakim olmuştur (M.S.924). İonia-Lydia buluntuları da bunun ile ilgili olmalı. Kilikia ve Antiokheia buluntuları da gösterdiği üzere, bu dönemde Toros sınırı aynı kalmıştır. 943 dolaylarında doğuya yapılan sefer ise, Martyropolis (Silvan), Amida (Diyarbakır), Dara ve Nisibis (Nusaybin) ele geçirilmiştir.³¹⁴

VII. Konstantinos Bizans tarihine bilim ve edebiyat³¹⁵ alanında gösterdiği faaliyetleri ile geçmiş olsa da en önemli işi, ele geçirilmiş olan köylü mülklerinin karşılıksız geri verilmesi olmuştur. Dolayısıyla bu gelişme kırsal alanda ekonomik canlılığa neden olmuştur. Ayrıca VII. Konstantinos döneminde Bizans-Rus ilişkilerinde yeni bir dönem açılmış ve Bizans Kilisesi'nin Rusya'da misyonerlik faaliyetlerine sebep olmuştur.³¹⁶ Bu da Pontos-Paphlagonia'daki hareketliliği açıklamaktadır.

M.S. 961 yılı sonrası Bizans donanması Akdeniz'de Arapların en önemli üssü olan Girit'i hakimiyeti altına alıp, 962'de Kilikia'da özellikle Anazarbos etrafında gelişen bir mücadele sergilenmiştir.³¹⁷ Ancak bu bölge bulgularının yetersizliği bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Bu periyodun son imparatoru 6 yıl iktidarda kalan Nikephoros Phokas'dır (M.S.963-69). İmparatorun döneminde o zamana kadar köylüler lehine gelişen ve hükümetinde politikası olan büyük arazi sahipliliğinin genişlemesine karşı alınan önlemler yıkılmıştır. Bu da Bizans aristokrasisinin zaferi olarak görülmektedir. Bunun ile birlikte Nikephoros Phokas dönemi askeri açıdan Bizans'ın en parlak devrini oluşturmaktadır. Çünkü, imparator saltanatının ilk iki yılını dağlık Kilikia bölgesinde yapılan, merkezini Tarsus ve Mopsuestia'nın (Misis) oluşturduğu kuşatmalarda geçirmiştir. Neredeyse 300 yıldır Arapların elinde olan Kilikia ve Suriye'nin büyük bir kısmını Bizans topraklarına katmıştır. En önemlisi de patriklik merkezi Antiokheia'yı

³¹⁴Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s. 259.

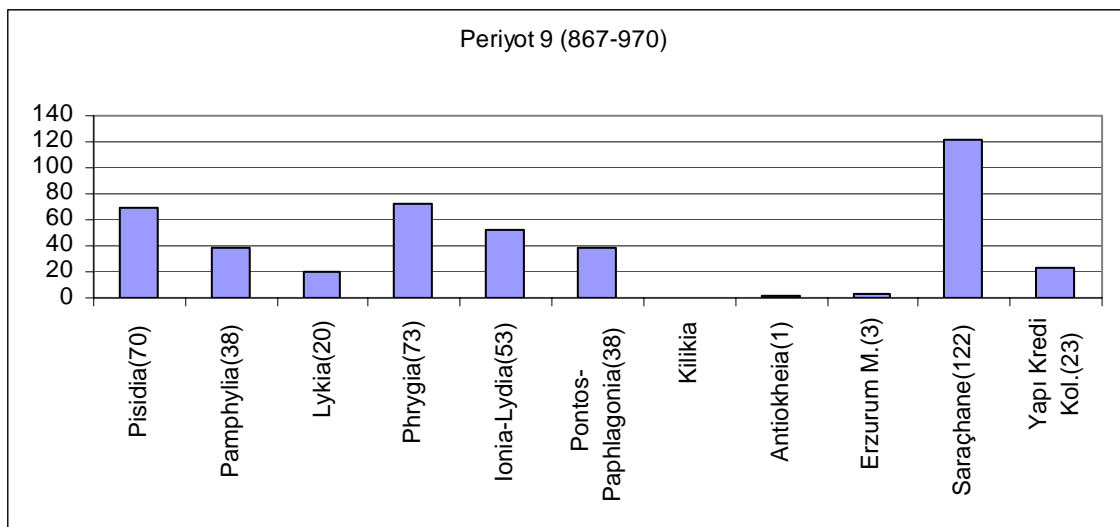
³¹⁵VII.Konstantinos'un devletin eyaletlerini, yapısını yazmış olduğu, çok önemli kaynak değeri taşıyan "Seremoniler Kitabı" vardır.

³¹⁶Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s. 264.

³¹⁷Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s. 265.

(Orontes) Bizans sınırlarına dahil etmesidir.³¹⁸ Ancak II. Nikephoros bahsi geçen bölgelerde sikkeleri ile temsil edilmemektedir. Bunun bir nedeni, imparatorun kısa saltanatlık döneminde adına çok sikke basılmamış olması ve önceki imparatorların sikkelerinin hala tedavülde kalması olabilir. Tabii bu bölge verilerinin yetersiz olduğu da unutulmamalı.

Grafik 33: Periyot 9 İçinde Anadolu Geneline Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Tüm bölgelere bakıldığında Bizans Orta Döneminde yaşanan siyasal ve ekonomik gelişmedeki artış görülmektedir. En fazla sayıda sikke ile temsil edilen Saraçhane verileri, yapı kompleksinin bu periyotta da yoğun olarak kullanıldığını ya da yeni bir yapı evresine işaret etmektedir.

Pamphylia ve Ionia-Lydia buluntularının Akdeniz ve Ege kıyılarının Arapların elinden alınmasını, Pisidia verileri Akdeniz ve Suriye'ye inen ana yolların kontrol altında olduğunu, Pontos-Paphlagonia verileri Bizans'ın Rusya ve Kafkasya ile gelişen ilişkilerini açıklamaktadır.

³¹⁸Ostrogorsky, 1999, a.g.e.,s.266,269; Sidney Griffith, "What has Constantinopolis to do with Jerusalem? Palestine in the Ninth Century: Byzantine Orthodoxy in the World of Islam", (Edt. Leslie Brubaker), **Byzantium in the Ninth Century: Dead or Alive?**, Papers from the Thirtieth Spring Symposium of Byzantine Studies, Birmingham, March 1996 Ashgate Variorum, 1996, s.184-185.

Periyot 10 (M.S.970-1030)

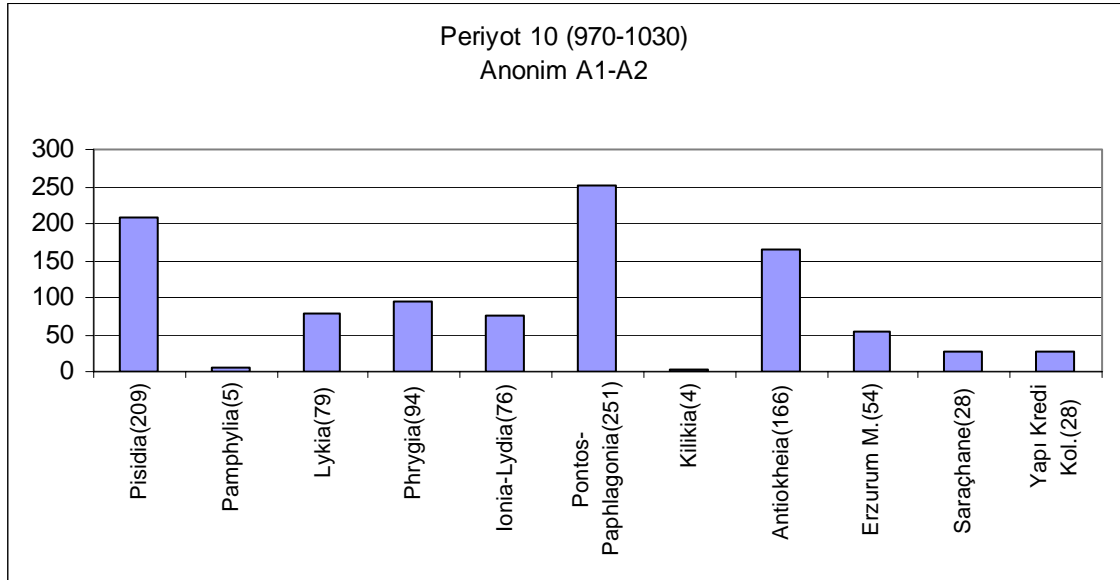
Periyot 10, I. Ioannes Tzimiskes (M.S.969-976) ve III. Romanos Argyros (M.S.1028-1034) dönemleri arasında basılan “Anonim Follis”lerin Anonim A1 (M.S.970-976) ve Anonim A2 (M.S.976(?)-1030/35) gruplarını kapsamaktadır.

Anonim Follis’ler I. Ioannes Tzimiskes döneminde başlamış ve I.Aleksios (1081-1118) dönemine kadar kullanılmıştır. 969 – 1059 yılları arasında imparatorluğun başında bulunan I. Ioannes, II. Basileios, VIII. Konstantinos, III. Romanos, IV. Mikhael, V. Mikhael, Zoe, IX. Konstantinos, Theodora, VI. Mikhael ve I. Isaakios’un adına hiçbir follis bulunmaz. Her ne kadar imparator imzalı follislerin basımı, X. Konstantinos tarafından canlandırılmış olsa da anonim sikkelerin basımına halefleri tarafından da devam edilmiş, yeni tiplerinin piyasaya çıkarılması durmamıştır.

Anonim follisler, on beş sınıfa ayrılır. İlk ikisi, tipteki değişikliklerinden dolayı birbirlerinden ayırt edilebilir. Son üç sınıf dışında tüm sınıfların, piyasaya sürülme sıraları, günümüzde belirlidir ve sıralamalar harflerle yapılmıştır. Dolayısıyla Anonim sikkeleri belirli bir imparatorluk hanedanlığı dönemine atfetmek, bir tahmin olarak ele alınır. Bu yüzden Anonim sikkelerin basıldığı dönem, değerlendirmede üç periyot altında ele alınmıştır. Ancak şu da unutulmamalı ki, anonimler aynı dönem içinde yani eşzamanlı olarak piyasada kullanımda olabilir.³¹⁹ Bu yüzden diğer periyotlarda olduğu gibi imparatorlara göre bir değerlendirme değil de, periyot genelinde bir değerlendirmeye gidilmiştir.

³¹⁹Ayrıntılı bilgi için bkz., P.D.Whitting, “The Anonymous Byzantine Bronze”, **Numismatic Chronicle**, XV(1955), s.89-99; **DOC** 3/2, s.634-647.

Grafik 34: Periyot 10 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Anonim A1 ve A2'ler en fazla sayıda Pontos-Paphlagonia, Pisidia ve Antiokheia bulgularında karşımıza çıkmaktadır. Pontos-Paphlagonia'daki artış, I. Ioannes döneminde Rus savaşçılara ticaret imtiyazı verilmesi ve Sinop ve Amasra gibi yerleşimlerdeki limanların faaliyetlerini sürdürebilmesi ile açıklanabilir. Çünkü Pontos-Paphlagonia verisi Sinop, Amasra ve Amasya Arkeoloji Müzesi Koleksiyonundan oluşmaktadır. Ayrıca II. Basileios yaklaşık 996 yılında da Suriye seferinden sonra Kafkas bölgesine gitmiştir.³²⁰ Orduları da Kuzey Karadeniz'den başkente dönmüş olmalı. İmparator hayatının son yıllarında da Kafkaslarda faaliyetini sürdürmüştür.

M.S. 971'de Fatimilerin Antiokheia'yı (Orontes) işgale çalışmaları sonucu, imparator I. Ioannes 975'de Antiokheia üzerinden Filistin'e girmiştir. Ayrıca II. Basileios döneminde de 994 yılında Fatimiler Antiokheia'ya girmiş ve iki ordu yeniden karşı karşıya kalmıştır. II. Basileios döneminde de Antiokheia (Orontes) güney doğuda eklenen yeni Thema'lardan biridir.³²¹ Dolayısıyla Antiokheia'da ele geçen anonimler

³²⁰Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s. 286,291.

³²¹Ostrogorsky, 199, **a.g.e.**, s.286,292.

bunu desteklemektedir. Pisidia verileri de bu durum ile ilgili olmalı. Çünkü Bizans ordusunun takip edeceği ana yol Pisidia Antiokheia'sından geçmektedir.

Theodosiopolis (Erzurum) II. Basileios dönemi yeni eklenen Thema'lardan biridir.³²² Dolayısıyla da Erzurum Arkeoloji Müzesi bunu desteklemektedir.

Tüm bölgeler genelinde en az sayıda sikke ile temsil edilen Pamphylia, Perge ve Side kentleri kazı buluntularından oluşmaktadır. Dolayısıyla bu kentler Arap akınlarından sonra terk edildiği için buluntular bunu desteklemektedir. Kilikia verileri için yine buluntuların yetersiz olduğu söylenebilir.

Bu periyotta artık Saraçhane yapı komplekslerinin yerleşim görmediği sikke buluntuları ile de desteklenmektedir.

Periyot 11 (M.S.1030-1050)

Periyot 11, Anonim B (M.S.1030/35-1042(?)) ve Anonim C (M.S.1042(?)-1050) gruplarını içermektedir.

Anonim B'nin III.Romanos (M.S.1028-34) ve Anonim C'nin ise IV.Mikhael'in (M.S.1034-41) dönemlerine ait olduğu düşünülmektedir.³²³

III. Romanos döneminden hemen önce imparatorluk yeniden zayıflamaya başlamıştır. Ancak bunun ile birlikte Antiokheia'dan sonra güney doğuda önemli bir kale olan Edessa (Urfa) yeniden imparatorluk topraklarına alınmışsa da Suriye'de Bizans ordusu büyük bir yenilgiye uğramıştır. Ayrıca ülkenin savunma ve vergi gücü çöküntüye uğradığı için devletin fakirleşmesi ve askeri gücünü yitirmeye başlaması III. Romanos dönemine denk gelmiştir.³²⁴

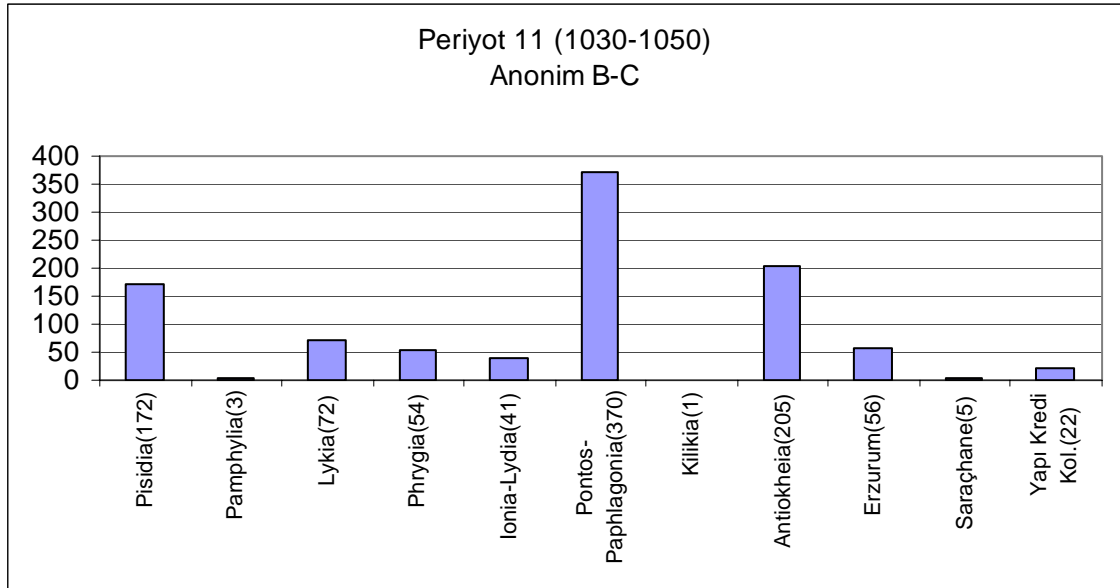
³²²Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.292.

³²³Anonim C'nin kesin teşhisi, imparatoriçe Zoe'nin özel saygı duyduğu bir ikon olan İsa Antiphonetes sayesinde yapılmaktadır.

³²⁴Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.298

Mikhael IV (M.S.1034-1041) III. Romanos'un karısı Zoe ile evlenerek tahta çıkmıştır. Ancak devlet IV. Mikhael tarafından değil de kardeşi Ioannes Orphanotrophos tarafından yönetilmekteydi. Ioannes o zamana kadar görülmemiş şekilde vergi yüklerini acımasız şekilde yükseltmiştir. Bu dönemde neredeyse devletin bütün sınırlarında savaş ve mücadele vardı. Araplar Anadolu kıyılarını ve Ege adalarını yağmalamışlardır. Hatta 1034 yılında Lykia kıyılarında Myra'yı (Demre) zaptetmişlerdir. 1040 yılında da Balkanlarda isyan çıkmıştır. Gürcü Kralı IV. Bagrat da Bizans'a verdiği kaleleri ve şehirleri geri almıştır.³²⁵ Dolayısıyla artık sikke sirkülasyonunda da tüm Anadolu'da bir düşüş dikkati çekmektedir. Bunun ile birlikte Pontos-Paphlagonia bölgesindeki artış ise imparator IV. Mikhael'in memleketi olması ya da kaydedilmeyen bir define buluntusu ile ilgili olmalı.

Grafik 35: Periyot 11 İçinde Anadolu Geneline Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

³²⁵Bkz., Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.301; Mikhail Pselllos'un Khronographias'sı, s.55, dipnot.92.

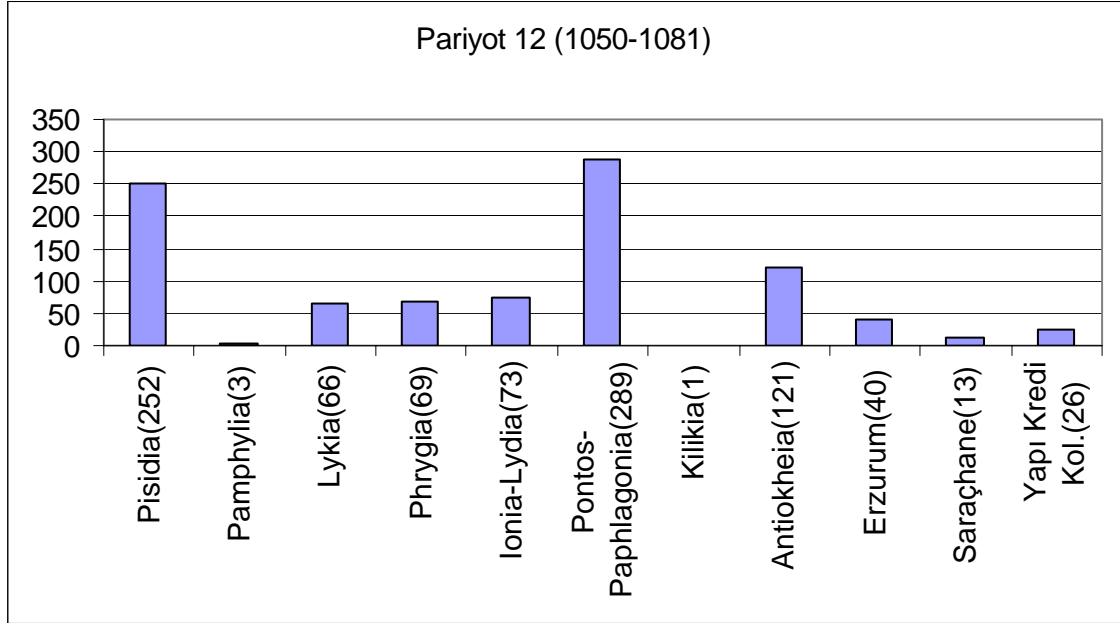
Periyot 12 (M.S.1050-1081)

Periyot 12, imparator IX. Konstantinos Monomakhos (M.S.1042-1055) ve III. Nikephoros Botaneiates (M.S.1078-1081) dönemleri arasını kapsamaktadır. Periyot uzunluğu 30 yıldır. Adı geçen imparatorlar döneminde Anonim follisler basılmaya devam etmiştir. Ancak İmparator IX. Konstantinos ile birlikte imzalı follisler yeniden görülmeye başlamıştır.

IX. Konstantinos döneminde, askeri aristokrasinin nüfuzunu azaltmak için asker köylülere vergi ödemek zorunluluğu getirilmiştir. Thema'lar ordusu varlığını yitirmiştir. Yerli, savaş kuvvetlerinin bu azalışı ise, ücretli askerlerden oluşan ordu önemini arttırmıştır. Dolayısıyla Normanlar Bizans ordusunun en değerli unsuru haline gelmiştir. Belki de bu askerlerin masrafları karşılamak için olsa gerek, IX. Konstantinos para ayarının bozulmasına sebep olmuştur. Böylece yıllardır hiç değeri değişmemiş olan nomisma'nın kıymeti düşmeye başlamıştır. Bunun üzerine bir de doğuda Arapların yerini Selçuklu Türkler almıştır. Üstelik kuzeyde de Bulgar ve Rusların yerini Peçenekler almıştır. Ancak Isaakios Komnenos'un (M.S.1057-1059) tahta çıkması ile devlet askeri bakımdan yeniden güçlenmiştir. Doğudaki sınırları savunmuş ve batıda Peçenekler ile mücadele etmiştir. Hatta imparatorun bu askeri yönünü sikkeler üzerinde elinde kınından sıyrılmış kılıcı ile gösterilmiştir. Onun ardından tahta geçen X. Konstantinos döneminde doğuda Selçuklular ilerlemiş ve Mezopotamya'ya girmişlerdir. Selçuklular 1065'de Ani'yi, sonra Kilikia'yı tahrip edip 1067'de Kayseriyi almışlardır. İmparator IV. Romanos Diogenes (M.S.1068-1071) Peçenek, Oğuz, Norman ve Franklardan topladığı ücretli askerler ile 1068 ve 1069'da Selçukluların üzerine iki sefer düzenlemiş, bu iki seferde de başarılı olmuş, ancak 1071'de Malazgird'de karışık asıllı ve disiplinsiz ordusu bozguna uğramıştır. Batı'da ise İtalya'daki Bizans toprakları da Normanlar tarafından fethedilmiştir. Tüm bu gelişmeler tahtı ele geçiren VII. Mikhael Dukas (M.S.1071-78) döneminde ise önüne geçilemez bir pahalılığa neden olmuştur.³²⁶

³²⁶Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.322-323.

Grafik 36: Periyot 12 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Tüm bu tarihsel gelişmeler ışığında, bu periyottaki sikke dağılımına bakıldığında, Pisidia ve Pontos-Paphlagonia verilerinde artış görülmekle birlikte, genel olarak artık sikke sirkülasyonunun azalmaya başladığı söylenebilir. Pisidia güney doğuya inen Bizans'ın ana yolu üzerinde yer alması nedeniyle, Antiocheia doğu savunmasının kilit noktasını oluşturduğu için verilerdeki artış doğal. Lykia ise özellikle Pisidia gibi dağlık bölgelerdeki yerleşimlerden oluştuğu için, Bizans'ın içinde bulunduğu krizden çok etkilenmemiş olabilir. Bunun ile birlikte Pontos-Paphlagonia artış ise, bölgedeki önemli limanları Türk akınlardan korumak için yapılan desteğin bir göstergesi olabilir.

Periyot 13 (M.S.1081-1453)

Periyot 13, imparator I. Aleksios Komnenos (M.S.1081-1118) ve XI. Konstantinos Palaiologos (M.S.1449-1453) dönemleri arasında kapsamaktadır. Periyot uzunluğu 372 yıldır. Bu kadar uzun periyot aralığının seçilmesinin nedeni ise, bu dönemde Anadolu'da Bizans hakimiyetinin kaybolması ile paralel olarak, bulunan Bizans dönemi sikkelerinin sayısındaki düşüştür.

Bu periyotta Bizans dönemi bakır sikkeleri açısından, 1092’de I. Aleksius’un gerçekleştirdiği reform önemlidir. Çünkü imparator Anonim follisleri ortadan kaldırarak yerine küçük ve çukur olmayan yayvan sikke tedavüle sokmuştur. Bu sikkeler 12. yüzyıl boyunca Konstantinopolis ve Thessalonika’da basılmıştır.³²⁷

1204’teki Latin istilasından sonra Bizans sikkeleri önce Nikaia (İzmit) ve sonrasında Magnesia’da (Manisa) basılmıştır. Palaiologoslar döneminde emisyon hacmi küçük bazı darphaneler faaliyet göstermiştir. Fakat sikke üretimi 1261 yılı sonrası esas ve yoğun olarak Konstantinopolis’te yapılmıştır.³²⁸

Periyodun ilk imparator I. Aleksios Komnenos (M.S.1081-1118) döneminde Venediklilere vergi ödemek zorunluluğu olmadan, serbestçe ticaret yapabilme hakkı verilmiştir.³²⁹ Bu sebepten çalışmamızda ele alınmamış da olsa, özellikle kıyı bölgeleri buluntularında ve Isparta gibi imparatorluğun daha iç bölgelerinde Venedik sikkelerine rastlamak mümkündür.

I. Aleksios Komnenos, Selçukluların dağılmasından yararlanıp Anadolu’yu tekrar geri almayı planladıysa da Haçlıların yaklaşması bu planları bozulmuştur. Ancak Haçlı ordusunun 1097’de İzmit’i alması ile Bizans ordusu da Smyrna (İzmir), Ephesos (Efes), Sardis ve Lydia’nın bir çok şehrini ele geçirmiştir. Ayrıca bu yerleşimler, 1261 yılında kurulan Nikaia İmparatorluğunun sınırları içinde kalıyordu. Üstelik 1283’den önce de hala Bizanslıların elindeydi.³³⁰ Bu yüzden 13. periyotta en fazla sikke ile temsil edilen bölge doğal olarak İonia-Lydia’dır.

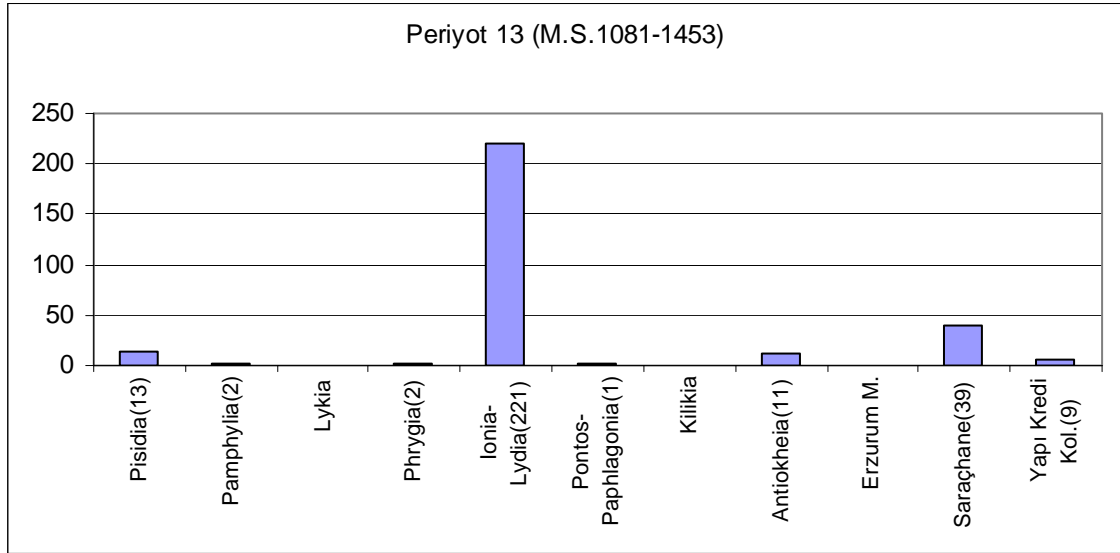
³²⁷ 13. yüzyılın sonlarına doğru diğer bakır sikkeler gibi tetarteron’da ortadan kalmış ve II. Andronikos ile III. Andronikos (1328-41) dönemlerinde “Assaria” adı ile bilinen hafif bakır sikke tedavüle girmiştir. Bkz., Grierson, 1999, **a.g.e.**, s.22.

³²⁸ Tekin, 1999, **a.g.e.**, s.41.

³²⁹ Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.331.

³³⁰ Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.336; Donald M.Nicol, **Bizans’ın Son Yüzyılları (1261-1453)**, (Çev.Bilge Umar) (İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları,1999), s.93.

Grafik 37: Periyot 13 İçinde Anadolu Genelinde Kaydedilen Sikkelerin Bölgelere Göre Yansıtılma Oranları

Antiokeia (Orontes) 1098 yılında Haçlıların eline geçmiştir. İmparator I. Aleksios Komnenos dönemine denk gelen bu süreci Antiokeia 10 sikke ile temsil ediyor.³³¹ Ancak 1137 yılında kent II. İoannes Komnenos (M.S.1118-1143) tarafından tekrar geri alınmıştır.³³² Kentte yapılan kazılarda ise imparatorun 1 adet sikkesi ele geçmiştir. Bunun ile birlikte aynı yıl Tarsus ve Adana'da yeniden Bizans topraklarına katılmıştır. Buna rağmen bölge verilerinde imparatorluk sikkelerine rastlanmamaktadır.

I. Manuel Komnenos (M.S.1143-1180) döneminde ise, Haçlı seferleri nedeniyle Pisidia önemli bir bölge konumundadır. 1097 yılında yapılan I. Haçlı Seferleri sırasında, bu sefere katılan Bizans Ordusu'nun bir bölümü Pisidia Antiokeiası'na sığınmıştır.³³³ İmparator I. Manuel Komnenos ve Selçuklu Sultanı II. Kılıç Arslan'ın orduları, 1176 yılında, yeri tam olarak saptanamayan ancak araştırmacıların çoğu tarafından Yalvaç yakınları olarak benimsenen Myriokephalon'da karşı karşıya gelmiş ve savaşı Türkler kazanmıştır. Myriokephalon savaşı Bizans İmparatorluğunun bölgedeki son büyük

³³¹ Bunun yanı sıra Antiokeia (Orontes) kazılarında sıra çok sayıda Haçlı sikkesi ele geçmiştir.

³³² Niketas Khoniates, **Historia (İoannes ve Manuel Komnenos Devirleri)** (Çev.Fikret İşıltan) (Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi,1995), s.33.

³³³ Niketas Khoniates, **a.g.e.**, s.49; Taşlıalan, **a.g.e.**, s.19.

savaşı olmuştur.³³⁴ Bundan sonra Türkler kesin olarak bölge hakimiyetini ele geçirmiş ve Pisidia'nın tamamı, Phrygia'nın güney bölümü ile Lykia Bölgesinin önemli bir kısmı Türklerin egemenliğine açılmıştır.³³⁵ Bu sebepten artık Pisidia'da, Phrygia'da, Lykia'da ve Pamphylia'da Bizans dönemi sikkelerinin bulunmaması çok doğaldır.

1204'de Aleksios Komnenos (M.S.1204-1222) ve kardeşi David Komnenos³³⁶ Gürcü Kraliçesi Thamar'ın (M.S.1184-1212) desteği ile Trabzon'u ele geçirip, Trabzon imparatorluğunu kurmuşlardır. Daha sonra Sinop'u işgal ederek, Paphlagonia ile Karadeniz Ereğlisi'ni hakimiyetleri altına almışlardır.³³⁷ 1461 yılında ise, Osmanlılar tarafından varlıklarına son verilmiştir. Dolayısıyla bu periyotta Bizans dönemine ait sikke ile temsil edilmemeleri çok doğal.

1282-1453 yılları arası, Bizans tarihinde devletin çöküşü ve yıkılışı olarak adlandırılır. 14 yüzyıl ortalarına gelindiğinde Bizans topraklarında, Anadolu'da ve Avrupa'da Osmanlılar, Makedonya'da ise Sırp'lar yer almaktadır. Bizans askeri ve ekonomik olarak öyle kötü durumdadır ki, III. Ioannes Kantakuzenos (M.S.1347-1354) devlet hazinesinin boş olması ve devletin sikke basacak durumda olmaması dolayısıyla gemi yapımında kullanmak için, özel servet sahiplerinden 50.000 hyperpyron toplamak zorunda kalmıştır.³³⁸

1402 yılında Moğolların Anadolu'ya saldırması ve Osmanlı-Moğol mücadelesi Bizans'ın ömrünü sadece yarım yüzyıl daha uzatmıştır. Sonunda da 1453 yılında başkent düşmüştür.

³³⁴Claude, Cahen, **Osmanlılardan Önce Anadolu**, (Çev. Erol Üyepazarcı) (İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2000), s.42.

³³⁵Speros Jr. Vryonis, "Nomadization and Islamization in Asia Minor", **DOP**, 29(1975), s. 46.

³³⁶Bu iki imparator, Bizans imparatoru I. Andronikos Komnenos'un (M.S.1183-1185) torunlarıdır.

³³⁷Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.393.

³³⁸Ostrogorsky, 1999, **a.g.e.**, s.485.

SONUÇ

“Yalvaç ve Isparta Arkeoloji Müzelerinde Bulunan Bizans İmparatorluk Sikkeleri” başlıklı doktora tezinin amacı; öncelikle ilgili müzelerde tespit edilen Bizans Dönemine ait sikkeleri kronolojik olarak belgelemek, dönemlere göre istatistiğini çıkarmak ve bölgenin tarihi coğrafyası birlikte değerlendirmektir. Bu bağlamda Yalvaç Arkeoloji Müzesi’nde 951 ve Isparta Arkeoloji Müzesi’nde 392 adet olmak üzere toplam 1343 sikke incelenmiş ve kataloğa alınmıştır.

Çalışılan iki müze de Pisidia bölgesinde bulunmaktadır. Pisidia içinde bulunduğu coğrafi konum, Antik yolun üzerinde yer alması bölgenin her çağ için büyük ölçüde askeri ve ticari bağlantılar içinde olduğunu göstermektedir. Bu iki müzede bulunan sikkelerin buluntu yerlerinin de Pisidia bölgesi olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla şehirlerden ordu geçişleri, harcamalar ya da kentlerdeki inşaa faaliyetleri gibi yatırımlar bölgeye çok fazla sikke bulgusu bırakmış olmalıydı. Doğal olarak tespit edilen sikkelerin ekonomik boyutta anlamlı olabilmesi için de, bulunan sikkeler istatistiksel olarak ele alınmış ve Anadolu’daki diğer buluntu sonuçları ile kıyaslanmıştır. Böylece dönemlerine göre Pisidia ve Anadolu genelinde Bizans sikke bulguları tarihsel olaylar ışığında yorumlanmaya çalışılmıştır.

Değerlendirme toplam 10954 sikke üzerinden yapılmıştır. Bu toplam Anadolu genelinde 8 Müze Koleksiyonu ve 20 Kazı Alanı buluntularından oluşmaktadır. Sonuçlar tüm bölgeler genelinde, imparator I. Iustinianus dönemi ekonomik ve siyasal hareketliliğini, M.S.641 yılı sonrası başlayan Karanlık Dönemdeki ekonomik krizi ve sonrasında Orta Bizans dönemindeki canlanmayı açıkça göstermektedir.

Türkiye ve Türkiye dışındaki müze ve koleksiyonlarda bulunan ve kazı sonuçlarında ele geçen Bizans dönemine ait sikkelerin yayınlanması, olası yeni tiplerin belirlenmesi ve mevcut verilerin desteklenmesi açısından önem taşımaktadır.

SÖZLÜK

- Æ** : (AE) Latince *aes*'den türemiş, altın ya da gümüş içermeyen Bakır ya da bronz birimler için kullanılan kısaltma.
- Aes Grave** : Roma Cumhuriyet döneminin ilk ağır bakır sikkesi olan ve dökme tekniği ile basılan sikke. Birimi as'dır.
- Aes Signatum** : Roma Cumhuriyet döneminde alış verişte kullanılan sikke benzeri ilk ödeme aracı, 16x9 cm. boyutunda yaklaşık 1,5 kg. ağırlığındaki dikdörtgen bronz dökme parçalardır.
- Aile Sikkeleri** : Özellikle Roma döneminde sikke bastıran kişinin ailesi ile ilgili bazı tiplerin bulunduğu sikkeler.
- Akakia, anexikakia**: Ortasında beyaz mendil bağlı mor ipekten silindirik nesne, torba; içinde ölümü simgeleyen toz bulunurdu.
- AR** : Nümismatikte gümüş için kullanılan kısaltma. Latince *argentum*'dan gelmektedir.
- Argentius** : Diocletianus'un M.S. 294'de bastırıldığı gümüş sikkelere günümüzde verilen isim.
- Arka Yüz** : Sikkelerde ikinci derecede önemli olan yüz. Üst kalıpla basılan taraftır. Genellikle sikkelerin değer ölçüleri bu yüzde yer alır.

As	: Bakır sikke olan Aes gravelerin birimi.
Asa	: Bkz., Scepter.
Asper	: 2.9 gr. ağırlığında gümüş sikke.
Aspron	: Grekçe beyaz anlamına gelen 2.9 gr. ağırlığında gümüş sikke.
Aspron Trachy	: I. Aleksios döneminde basılan konkav sikke. Ayrıca Billon Aspron Trachylerde basılmıştır.
Assaria	: (Assarion) II. Andronikos ve III. Andronikos (1328-41) dönemlerinde tedavüle giren hafif bakır sikke.
Anonim Follis	: 10. ve 11. yüzyıllarda basılan ve üzerinde imparatorun adı bulunmayan bakır/bronz sikkeler.
AV	: Latince altın anlamına gelen <i>aurum</i> 'dan türemiş altın için kullanılan kısaltma.
Barter	: (Takas) Değiş-tokuş.
Basileus	: Yunanca "kral" demektir.
Basilikon	: II. Andronikos'un tedavüle soktuğu ufak gümüş sikke.
Billon	: Ayarı düşük gümüş sikke.
Chi Rho	: (Khristogram) İsa'nın isminin ilk iki harfini içeren monogram.
Colobium	: Kolobion (Yun.). Kolsuz, kısa tunik. İsa'nın üzerinde görülür.

- Darphane** : Sikkelerin basıldığı kurumun ya da yerin adı.
- Darphane İşareti** : Sikkenin nerede, hangi darphanede basıldığını gösteren darp yerinin kısaltılmış hali.
- Define** : Üç yada daha fazla sikkenin grup halinde sonradan alınmak üzere saklanmasına denir.
- Dekanummium** : 10 nummi değerinde bakır sikke.
- Denarius** : M.Ö. 187 yılından itibaren 500 yıl boyunca kullanılan 10 as'a eşit gümüş sikke.
- Despot** : 8. yüzyıldan sonra kullanılan imparatorluk ünvanı."Efendi", "Hükmeden" demektir.
- Diadem** : İnci ya da mücevher ile süslü, başı alın hizasından çevreleyen imparatorluk tacı. Hükümdarlık simgesi.
- Divitision** : Khlamys, loros ya da sagion'un altına giyilen uzun kollu ve ayak bileklerine kadar uzun beyaz ya da mor elbise.
- Dodekannummium** : 12 nummi'ye eşit bakır sikke.
- EL** : Elektron elementinin nümizmatik yayınlardaki sembolü.
- Elektrum** : (Yun. Elektron) Altın ve gümüş karışımından meydana gelen bir madenden basılmış sikke. Ayarı düşük altın sikke.
- Emisyon** : Bir devletin parayı basma ve tedavüle koyma işlemi.
- Emmanuel** : Genç İsa tasviri

Enflasyon	: Ekonomide fiyatların yükselmesi durumuna verilen ad.
Episkepis	: Orans duruşunda Meryem büstü, göğsünde İsa madalyonu yer alır.
Fibula	: Pelerini omuzdan tutturmak için kullanılan özel iğne ya da broş.
Follaro	: V. Ioannes'in tedavüle soktuğu bakır sikke.
Follis	: 40 nummi değerinde bakır sikke.
Globus	: İktidar sembolü dünyayı simgeleyen küre.
Haçlı Globus	: (Globus Cruciger) Dünya egemenliğini simgeleyen, üzerinde ufak bir haçın yer aldığı küre.
Hale (Nimbus)	: Hıristiyanlıkta kutsallığı sembolize eden daire.
Hexagram	: İmparator Heraclius döneminde basılan 6.82 gr. ağırlığında gümüş sikke. Altın sikke olan solidus'un 1/12'si değerindedir.
Himation	: (Manto) Khiton üzerine giyilen kalın kumaştan uzun pelerin.
Histamenon	: II. Nikephoros döneminde solidus'un yerini alan standart altın sikke.
Hodegetria	: Kollarında çocuk İsa tutan Meryem tipi.
Hyperpyron	: I. Aleksios'un tedavüle soktuğu bir yüzü çukur, bir yüzü bombeli altın sikke. Bu sikkeler nümismatik literatüründe "scyphate" (çukur) olarak adlandırılır.

- İkonoklazm** : 726-87 ve 815-43 yılları arasında cereyan eden ve dinsel suretlerin ortadan kaldırılmasına ilişkin resmi hareket.
- İsa Pantokrator** : Sol elinde İncil tutan ve sağ elini takdis pozisyonunda yukarı kaldırmış İsa tasviri.
- İsa, Khalkitis** : Khalke'deki İsa tasvirinin benzeri olduğu için bu isim ile anılmaktadır. Burada İsa sakallı, kolobion ve himation giyimlidir. Sağ elini takdis pozisyonunda yukarı kaldırmış, sol elinde İncil tutmaktadır.
- İsa, Antiphonetes** : Dizlerine kadar gösterilmiş İsa figürü. İsa sakallı, haç nimbuslu, tunik ve himation giyimlidir. Sağ elini takdis pozisyonunda yukarı kaldırmış, sol elinde incil tutar.
- Kalıp Yönü** : Bir sikkenin arka yüzünün, ön yüze göre ekseni. Ok, saat ya da derece ile ifade edilebilir.
- Kalkoprateia** : (Hagiosoritissa) Meryem'in yarım sağa dönük ve dua eder biçimde ellerini kaldırmış tipi.
- Karat** : (Keration, Lat.siliqua). Karat yalnızca ağırlık hesaplamada kullanılan bir ölçüdür. 1 karat ise 0.189 gr. ağırlığındaydı.
- Kesim** : Sikkenin alt kısmında zemin çizgisinin altındaki boşluk, bazen kesim çizgisi ile ayrılmıştır.
- Khiton** : Elbise altına giyilen tunik.
- Khlamys** : Uzun mor pelerin, sağ omuzda fibula ile tutturulur.

- Konstantinopolis** : İstanbul kentinin kişileştirilmiş şekli. Miğferli, bir elinde mızrak, diğerinde globus ya da nike figürü tutan oturan kadın şeklinde tasvir.
- Konsul** : Roma Cumhuriyeti'nin en yüksek dereceli memurlarına verilen ad.
- Konturmark** : Basılmış ve piyasaya sürülmeye hazır duruma gelmiş sikkeye herhangi bir amaçla sonradan vurulan ufak damgaya konturmark ya da kontermark denir.
- Labarum** : Üzerine kristogram işlenmiş olan sancak. I. Konstantinus'un Maxentius'a karşı yaptığı savaştan önce sancakların ucuna koyduğu İsa'nın monogramını taşıyan sembole verilen isim.
- Latin Haçı** : Düşey kolu uzun, diğerleri kısa olan haça verilen isim.
- Lejand** : Sikke üzerindeki yazı.
- Libre** : (Latince Libra) 12 onsa eşit yaklaşık 327.45 gr. ağırlık.
- Logothete** : Maliyeden sorumlu imparatorluk şubesinin başı.
- Loros** : Üzeri süslü Konsül elbisesi.
- Madalyon** : Genellikle boyuna asılan metal para şeklinde süs eşyası.
- Maphorion** : Meryem tarafından kullanılan baş örtüsü.

- Mappa** : Konsülün arenadaki oyunların başlaması işaretini yere atarak verdiği beyaz mendil.
- Miliaresion** : Gümüş sikke. I. Iustinianus döneminde solidus'un 1/12'si değerinde, 11. yüzyılda ise sadece hesaplama için kullanılır.
- Monogram** : İsim ya da unvan gibi sıfatların ya da bir dua'nın kısaltılmış harflerinin bir kombinasyonudur. Geç Roma ve Ortaçağda imza yerine kullanılmıştır.
- Mülaaj** : Bir eserin çoğaltılması için alçı, balmumu, latex gibi maddelerle alınan kalıba ve bunun için yapılan işleme denir.
- Nikopois** : Meryem'in göğsünde İsa figürlü madalyon tutuğu tip.
- Nomisma** : (Latince Nummus) Kanun anlamındaki *Nomos* sözcüğünden, türetilmiş sikke, para anlamına gelen ifade.
- Nummi** : Follisin 1/40'ına eşit bakır sikke değer birimi.
- Nummus** : Daha çok hesaplamada kullanılan Follisin 1/40'ı, sikke.
- Nümismatik** : Sikke bilimi. Antik Nümizmatik ve İslami Nümizmatik gibi bölümleri vardır.
- OB** : (Obryzum) "Aurum Obriziacum" arınmış altın ifadesinden gelir. Saf altından basılan sikkelere bu işaret konur.
- Ofis** : Ana darphanenin şubesi, ana darphaneye bağlı atölye.
- Ofis İşareti** : Sikkenin arka yüzünde hangi atölyede basıldığını yunan harfleri ile gösteren işaret.

- Ön Yüz** : Sikkelerde esas tipin yer aldığı kısım. Bu yüz bir sikkede birinci derecede önemli olan yüzüdür.
- Orans** : Her iki elini yukarı kaldırmış pozisyondaki Meryem.
- Paludamentum** : Düz, uzun ve mor askeri pelerin. Genellikle zırhın üzerine giyilir. Sağ omuzda fibula ile tutturulur.
- Pantokrator** : “Dünyanın Hakimi” anlamına gelen İsa’nın sıfatlarından biri.
- Patina** : Bronz, bakır ve bakır karışımı sikkelerin üzerinde oksitlenme ile oluşan koyu renkli tabaka.
- Patrik Haç** : Esas haçın üst kolu üzerine yerleştirilmiş ikinci haçın bulunduğu haç tipi.
- Pecunia** : Latince para demektir.
- Pendilia** : Bir ucu diadem ya da taça bağlı, kulak hizasında aşağıya sarkan pendant.
- Pentanummia** : 5 nummi değerinde bakır/bronz sikke.
- Politikon** : Palaiologoslar döneminin ufak billon sikkesi.
- Potent Haç** : Her bir kolunun bitiminde dikey kısa bir çubuk bulunan haç.
- Quadratum incusum**: İlk sikkelerin arka yüzlerinde bulunan dört köşe tasvire verilen isim.
- Sacred Largesses** : Darphane ve sikkenin dağıtılmasından sorumlu görevli.

Sagion	: Bir fibula ile boyun hizasında tutturulan ve omuzların arkasından atılıp sırtı örten pelerin. Genellikle askeri elbise olarak kullanılan Paludamentumun küçüğü.
Scepter	: Hükümdarlık Asa'sı. Hükümdarlara ait egemenlik simgesi olan asa bir sopa şeklinde olup, değerli taşlar ve semboller ile bezelidir.
Scyphate	: 11. yüzyılın başında basılan kap formunda küçük sikke. Altın, elektron ve gümüşleri basılmıştır.
Semissis	: Solidus'un ½'si ağırlığında 2.25 gr. altın sikke.
Sikke Pulu	: Sikkenin basımı için, yasal ayar ve ağırlıkta hazırlanan madeni parça.
Siliqua	: Özellikle Geç Roma ve Erken Bizans gümüş sikkeleri için kullanılan terim.
Sikke	: El araçlarıyla basılan madeni paraya denir. Değeri devletin resmi damgası ile teminat altına alınmış, belli bir şekli ve ağırlığı olan madeni değiş-tokuş aracıdır.
Sikke Basımı	: (Sikke darbı) Antikçağ'dan itibaren sikkeler genellikle darp şekliyle elde edilmiştir. Örs şeklindeki alt ve üst kalıplar arasına ısıtılan sikke madeni konularak üstten hızla vurulur ve sikke elde edilir.
Solidus	: Yaklaşık 4.5 gr. ağırlığında ayarı yüksek altın sikke. I. Constantinus döneminden itibaren Aureustun yerine tedavüle çıkarılmıştır.

Souppedion	: Alçak ayaklık ya da yastık. Genellikle İsa ya da imparatorun ayakları altında görülür.
Stamenon	: Histamenon'a verilen diğer isim.
Stater	: Elektron, altın ve gümüşten basılan sikkelerin esas birimi.
Stavraton	: 1367 yılında imparator V. Ioannes'in tedavüle soktuğu gümüş sikke.
Stemma	: Süslü, çember şeklinde çelenk taç.
Stemmatargyrion	: Kubbe biçiminde imparator tacı.
Tablion	: Khlamysin üzerinde yer alan zengin süslü kare bölüm.
Taçlandırmak	: Genellikle imparatorların başarılarından dolayı onurlandırılması için dini figürler tarafından (İsa, Meryem ya da Azizler) başlarına çelenk biçimli taç takılması.
Tağşiş	: Sikkenin ayarının düşürülmesi.
Tedavül	: Sikkenin elden ele geçmesi ve kullanılması. Geçme, geçerli olma ve sürümde bulunma anlamındadır.
Tetarteron	: II. Nikephoros'un tedavüle soktuğu, solidus'tan daha hafif olan altın sikke.
Tip	: Sikke üzerinde bulunan ve esas olarak tanımlanan figür ya da şekil.

- Tornese** : Küçük billon sikke. Geç Bizans döneminde bakır sikkeler de bu isimi alır. Daha küçük boyutlu olanları fallaro ismini alır.
- Trachy** : (Stamenon) Kelime anlamı değersiz, düşüktür. 11.-14. yüzyıllar arası basılan, billon ya da bakır konkav sikkeler.
- Tremissis** : Solidus'un 1/3'ü ağırlığında 1.52 gr. altın sikke. İlk kez I. Theodosius (M.S. 383) tarafından basılmıştır.
- Tufa** : Tavus kuşu tüyünden sorgucu olan seremonik taç ya da miğfer.
- Tunik** : Gömlek şeklinde bir tür kısa elbise.
- Victoria** : Yunan mitolojisinde kanatlı zafer tanrıçası olarak bilinen Victoria Roma imparatorluğu'nda imparatorun zaferinin simgesidir. Elinde çelenk ve defne dalı tutan kanatlı kadın olarak tanımlanır.
- Volumen** : Parşömen rulo.
- Yarım Follis** : 20 nummi değerinde bakır/bronz sikke.

KAYNAKÇA

Dönem Kaynakları

Michael Psellos, Khronographia (Çev.İşın Demirkent), **Mikhail Psellos'un Khronographia'sı**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1992.

Niketas Khoniates, **Historia** (Ioannes ve Manuel Komnenos Devirleri) (Çev. Fikret Işıltan), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1995.

Strabon, **Antik Anadolu Coğrafyası** (Çev. Adnan Pekman), Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1993.

Theophenes Confessor, Chronicle (Çev.Cyril Mango), **The Chronicle of Byzantine and Near Eastern History AD 284-813**, Clarendon Press, Oxford, 1997.

Seyahatnameler

Arundell, Francis V. J., **Discoveries in Asia Minor**, Band.2, Georg Olms Verlag
Hildesheim, New York, 1975.

Corancez, A., **Itineraire d'une partie peu connue de l'Asie Mineure**, Paris 1816.

Davis, E. J., **Anadolu, 19. Yüzyılda Karya, Frigya, Likya ve Pisidya Kentlerine Yapılan Bir Gezinin Öyküsü** (Orijinal Baskı: 1874)(Çev.Funda Yılmaz),
Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2006.

Defremery, C. & B.R.Sanguinetti, **İbn Batoutah**, II, Paris 1914.

Fellows, C., **Travels and Researches in Asia Minor, More Particularly in the Province of Lycia**, London, 1852.

Hamilton W.J., **Researches in Asia Minor, Pontus and Armenia**, New York,
1984.

Katip Çelebi, **Cihannüma**, İstanbul 1145 H.

Lanckoronski, K.G., **Staedte Pamphyliens und Pisidens II: Pisidien**, Wien,
F.Tempsky, 1892.

Leake, W.M., **Journal of a Tour in Asia Minor**, London, 1824.

Lucas, P., **Voyage du Sieur Paul Lucas par l'ordre de Louis XIV, Dans la Turquie, l'Asie, Sourie, Palestine, Basse Egypte**, I, Rouen, 1824.

Radet, G., "Les Villes de la Pisidie", **RA**, III, cilt XXII (1893), s.195

Radet, G., "Inscriptions de Piside, de Lycaonie et d'Isaurie", **BCH**, X(1886), s.500.

Ramsay, W.M., “Antiquities of Southern Phrygia and the Border Lands”, **AJA**, III (1887), s.344, IV (1888).

Ramsay, W.M., **Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası** (Çev.M.Pektaş), İstanbul 1961.

Ramsay, W.M., , “Anatolica Quadem”, **The Journal of Hellenic Studies**, 1928, s. 46-53.

Sarre, F., **Küçükasya Seyahati 1895 Yazı Selçuklu Sanatı ve Ülkenin Coğrafyası Üzerine Araştırmalar** (Çev.Dara Çolakoğlu), Pera Turizm ve Ticaret A.Ş., İstanbul 1998.

Texier, C., **Küçük Asya Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi** (Çev. Ali Suat), Enformasyon ve Dökümantasyon Hizmetleri Vakfı, Ankara 2002.

Modern Kaynaklar

- Angold, Michael, **Byzantium the Bridge From Antiquity to the Middle Ages**, Phoenix Press, London, 2001.
- Ashton, S., C.Lighfoot ve A.Özme, "Ancient and Mediaeval Coins in Bolvadin", **Anatolia Antiqua VIII** (2000), s. 171-195.
- Atlan, Sabahat. **1947-1967 Yılları Side Kazıları Sırasında Elde Edilen Sikkeler**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1976.
- Baldus, Hans Roland, "Katalog Ausgewahlter Fundmünzen (Didyma-Grabung 1979)", "Didyma 1975-1979" içinde, **Istanbul Mitteilungen**, 30(1980), s.160-163.
- Ball, Jennifer L., **Byzantine Dress Representations of Secular Dress in Eighth-to Twelfth-Century Painting**, Palgrave Macmillan, USA, 2005.
- Bayburtluoğlu, Cevdet, "Erythrai (Ildırı) da Bulunan Paralar", **AÜDTCFD**, C.XXIII, Sayı:3-4, 1968, s.127-134.
- Baydur, N. ve N. Seçkin, "Tarsus Donuktaş Kazı Raporu", **TASK**, Kazı ve Araştırma Raporları Serisi:3, TASK Vakfı Yayınları İstanbul, 2001, s. 101-122.
- Bates, George Eugene, **Byzantine Coins, Archaeological Exploration of Sardis**, Monograph I, Cambridge, 1971.

Bean, G.E., "Notes and Inscriptions from Pisidia, Part I", **AS**, IX (1959).

_____ "Notes and Inscriptions from Pisidia, Part II", **AS**, X(1960).

_____ **Turkey's Southern Shore**, London, 1968.

Belke, K. ve M. Rerstle, **Tabula Imperii Byzantini 4, Galatien und Lykaonien**,
Wien, 1984.

Belke, K. ve N. Mersich, **Phrygien und Pisidien. Tabula Imperii Byzantini 7**, Wien,
1990.

Bellinger, Alfred R., **Troy the Coins**, Princeton University Press, 1961.

_____ "Three More Hoards of Byzantine Copper Coins", **ANSMN**
XI(1964), s.207-226.

_____ Epigraphy of the Byzantine Coinage, **Proceeding of the**
XIIIth International Congress of Byzantine Studies, Oxford
University, London, 1967.

Bellinger Alfred R. ve P. Grierson (Edt.), **Catalogue of the Byzantine Coins in the**
Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume
One Anastasius I to Marice 491-602, Dumbarton Oaks Center for Byzantine
Studies, Washington, D.C., 1966.

_____ **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks**
Collection and in the Whittemore Collection, Volume Two Part I
Phocas to Theodosius III 602-717, Dumbarton Oaks Center for
Byzantine Studies, Washington, D.C., 1968.

Bellinger Alfred R. ve P. Grierson (Edt.), **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Two Part 2 Phocas to Theodosius III 602-717**, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1968.

Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Three Part 1, Leo III to Nicephorus III 717-1081, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1973.

Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Three Part 2, Leo III to Nicephorus III 717-1081, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1973.

Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Four Part 1, Alexius I to Michael VIII 1081-1261, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1999.

Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Four Part 2, Alexius I to Michael VIII 1081-1261, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1999.

Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Five Part 1 Michael VIII to Constantine XI 1258-1453, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1999.

Bellinger Alfred R. ve P. Grierson (Edt.), **Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection, Volume Five Part 2 Michael VIII to Constantine XI 1258-1453**, Dumbarton Oaks Center for Byzantine Studies, Washington, D.C., 1999.

Bendall, S. & P.J. Donald, **The Billon Trachea of Michael VIII Palaeologos 1258-1282**, A.H.Baldwin & Sons Ltd., 1974.

_____ **The Later Palaeologan Coinage 1282-1453**, A.H. Baldwin ve Sons Ltd., London, 1979.

Bendall, S., L. Ilisch & C. Morrisson, **Die Fundmünzen Aus Der Stadtgrabung Von Pergamon**, Walter De Gruyter, Berlin, New York, 1993.

Bertele, Tommaso, **Numismatique Byzantine Suivie De Deux Etudes Inedites Sur Les Monnaies Des Paleologues**, Wetteren, 1978.

Bonfioli, Mara, **Moneta Bizantine Nelle Raccolte Numismatiche del Museo Civico di Siena**, Roma, 1984.

Bosch, E., **İstanbul Arkeoloji Müzeleri Eski Sikkeler Rehberi**, İstanbul, 1951.

Breckenridge, James D., **The Numismatic Iconography of Justinian II (685-695, 705-711)**, American Numismatic Society, New York, 1959.

Bulgurlu, Vera, "Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısında Bulunan Sikkeler Hakkında Notlar", **III. Uluslararası Likya Sempozyumu 07-10 Kasım 2005 Antalya, Sempozyum Bildirileri** (Edt. Kayhan Dörtlük ve diğerleri), C.1, AKMED, Antalya, 2007, s.121-128.

- Bursa, Pınar, “Anastasius ve Sikkeleri”, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2000.
- Cahen, Claude, **Osmanlılardan Önce Anadolu**, (Çev. Erol Üyepazarcı), İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2000.
- Calder, W.M. &M.R.Cormack, **Monumenta Asiae Minoris Antiqua**, Vol.VIII, Manchester University Press, 1962.
- Charanis, P.,“The Imperial Crown Modiolus and Its Constitutional Significance”, **Byzantion**, 12(1937), s.189-95.
- _____”The Crown Modiolus Once More”, **Byzantion**, 13(1938), s.377-83.
- Cox, Dorothy Hannah, “The Coins”, **Excavations at Gözlü Kule, Tarsus, V.1-2, the Hellenistic and Roman Periods** (Edt.Goldman Hetty), Princeton, 1950, s.38-83.
- Cutler, Anthony ve N.P.Sevcenko, “Chlamys”, **The Oxford Dictionary of Byzantium**, Oxford University Press, 1991, V.1, s.424.
- Ercenk, Giray, “Pamphylia Bölgesi ve Çevresi Eski Yol Sistemi”, **Bellekten**, 216, 1992, s. 361-370.
- Erzen, A. ve İ. Kaygusuz, “Trakya’da Enez (Antik Ainos) Kazılarında Bulunan Bizans Altın Sikkeleri”, **Bellekten** 52/203 (1988), s.429-443.
- Demirkent Işın, **Haçlı Seferleri**, Dünya Yayıncılık, İstanbul, 2004.
- _____ “12. Yüzyıla Kadar Bizans’da Loncalar”, **Bizans Tarihi Yazıları Makaleler-Bildiriler-İncelemeler**, Dünya Kitapları, İstanbul 2005, s. 167.

Evans, Helen C. (Edt.), **Byzantium Faith and Power (1261-1557)**, Metropolitan Museum of Art, New York, 2004.

Foss, Clive, "Late Antique And Byzantine Ankara", **DOP** 31 (1977), s. 29-87.

_____ **Ephesus After Antiquity: A Late Antiquie, Byzantine and Turkish City**, Cambridge University Press, 1979.

_____ "Explorations in Mount Tmolus", **History and Archaeology Of Byzantine Asia Minor**, Norfolk, 1990, s. 21-60.

French, D.H., "Roads in Pisidia", **Forschungen in Pisidien** (Edt. Elmar Schwertheim), Bonn, 1992, s.167-173.

_____ "1993 Yılı Küçük Asya Roma Yolları Mil Taşları", **XII. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1995, 29-38.

_____ (Edt.), **Studies in the History and Topography of Lycia and Pisidia**, British Institute of Archaeology at Ankara, 1994.

French, David H. ve S. Mitchell, "Roma İmparatorluğunun İlk Devirlerinde Pisidia'da Yollar ve Ulaşım", **Türk Arkeoloji Dergisi**, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1977, s. 213-219.

Galavaris, George, P., "The Symbolism of the Imperial Costume as Displayed on Byzantine Coins", **ANSMN VIII** (1958), s.99-117.

Goodacre, Hugh, **A Handbook of the Coinage of the Byzantine Empire**, 1967.

Gregory, T.E., "Anastasius" maddesi, **Oxford Dictionary of Byzantium**, c.1, Oxford Univ. Press, 1991, s.86-87.

_____ "The Ancient and Byzantine Coins", **The Fort At Dereağzı** (Edt. James Morgenstein), Tübingen, 1993, s. 149-152.

Gregory, Timothy E. ve A. Cutler, "Labarum" maddesi, **The Oxford Dictionary of Byzantium**, Oxford University Press, 1991, V.2, s.1167.

Grant, Michael, **Roma'dan Bizans'a** (Çev.Z.Zühre İlkelen), Homer Kitabevi, İstanbul, 2000, s. 88,90,200.

Grierson, Philip, "Two Byzantine Coins Hoards of the Seventh and Eighth Centuries at Dumbarton Oaks", **DOP**, 19(1965), s.209-228.

_____ "Byzantine Coinage as Source Material", **Proceeding of the XIIIth International Congress of Byzantine Studies**, Oxford University, London, 1967.

_____ **Byzantine Coinage**, Dumbarton Oaks Research Library and Collection, Washington, D.C., 1999.

Griffith, Sidney, "What has Constantinopolis to do with Jerusalem? Palestine in the Ninth Century: Byzantine Orthodoxy in the World of Islam", (Edt. Leslie Brubaker), **Byzantium in the Ninth Century: Dead or Alive?**, Papers from the Thirtieth Spring Symposium of Byzantine Studies, Birmingham, March 1996 Ashgate Variorum, 1996, s.181-194.

Guilland, R., "Etudes sur l'histoire Administrative de l'empire Byzantin. Le Despote, ΔΕΣΠΟΤΗΣ", **Revue des Etudes Byzantines**, 17(1959), s.52-89.

- Güçlüsay, Sezgin, “Anadolu Selçuklu Devletinin Ticaret Politikası”, **Türkler Ansiklopedisi**, c.10, Yeni Türkiye Yayınları, 1999, s. 365-372.
- Hackens, Tony (Edt.), **Le Monnayage Byzantin**, Louvain-La-Neuve Seminaire De Numismatique Marcel Hoc, 1984.
- Hafmann, G.M.A. & J.A.Scot (Edt.), **Greek, Roman, and Islamic Coins From Sardis**, Harward University Press, London, 1981.
- Hahn, Wolfgang, **Moneta Imperii Byzantini**, Verlag Der Österreichischen Akademie Der Wissenschaften, Wien, C.I-III, 1973, 1975, 1981.
- Haldon, J.F., **Byzantium in the Seventh Century**, Cambridge University Press, 1990,
- Harl, Kenneth W., **Coinage in the Roman Economy 300 B.C. to A.d. 700**, The John Hopkins University Press, Baltimore and London, 1996.
- _____ **Kazılarda Bulunan Sikkelerin Tanımlanması için Rehber Bizans (M.S.498-1282)**, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2002.
- Harrison, R.M. (Edt.), **Excavations At Saraçhane in Istanbul, Volume.1, the Excavation, Structures, Architectural Decoration, Small Finds, Coins, Bones, and Mollusc**, Priceton University Press and Dumbarton Oaks Research Library and Collection, 1986.
- Harvey, Alan, **Economic Expansion in the Byzantine Empire 900-1200**, Cambridge, 1989.
- Head, Barclay V., **Historia Nymorvm A Manuel Of greek Numismatics**, (Oriijinal baskı: Oxford, 1911) Argonaut Inc. Publishers, Chicago 1967.

Hendy, Michael, F., **Coinage and Money in the Byzantine Empire, 1081-1261**,
Washington, 1969.

_____ **Studies in the Byzantine Monetary Economy c.300-1450**, Cambridge,
1985.

_____ **The Economy, Fiscal Administration and Coinage of Byzantium**,
Variorum Reprints, Northampton, 1989.

Horandner, Wolfram, "Monogram" maddesi, **The Oxford Dictionary of Byzantium**,
Oxford University Press, 1991, V.2, s.1397.

Horsley, G.H. & S.Mitchell, **The Inscription of Central Pisidia**, Bonn, 2000.

Ireland, Stanley ve Soner Ateşoğlu, "The Ancient Coins In Amasra Museum",
Studies in Ancient Coinage From Turkey, (Ed. Richard Ashton) Royal
Numismatic Society: 29, British Institute of Archaeology At Ankara, Monogram
No: 17, London, 1996, s.132-137.

Ireland, Stanley, **Greek, Roman And Byzantine Coins in the Museum At
Amasya (Ancient Amaseia) Turkey**, Royal Numismatic Society no.33, British
Institute of Archaeology At Ankara, Monograph no.27, London, 2000.

Jones, A.H.M., **The Later Roman Empire 284-602 A Social Economic and
Administrative Survey**, vol.I, Oxford, 1964.

Kaegi, Walter E., **Bizans ve İlk İslam Fetihleri** (Çev.Mehmet Özyay), Kaknüs
Yayımları, İstanbul, 2000.

Kansu, Ş.A., “İsparta ve Burdur’da Prehistorya Araştırmaları”, **Belleten**, IX/34 (1945), s. 673.

_____ “Anadolu’da Mezolitik Kültür Buluntuları”, **DTCFD**, II/5 (1944), s.277.

Karayaka, Nuriye, **Hellenistik ve Roma Döneminde Pisidia Tanrıları**, Ege Yayınları, İstanbul, 2007.

Karwiese, Stefan, **Erster Vorläufiger Gesamtbericht über die Wiederaufnahme der Archaologischen Untersuchung der Marienkirche in Ephesos**, Verlag Der Österreichischen Akademie Der Wissenschaften, Wien, 1989.

_____ **Antik Nümmizmatik Giriş**, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1995.

Kazdan, Alexander P., “Akakia” maddesi, **The Oxford Dictionary of Byzantium**, Oxford University Press, 1991, V. 1, s.42.

_____ “Mappa” maddesi, **The Oxford Dictionary of Byzantium**, Oxford University Press, 1991, V.2, s.1294.

_____ “Scepter” maddesi, **The Oxford Dictionary of Byzantium**, Oxford University Press, 1991, V.3, s.1849.

Kent, J.P.C. ve K.S. Painter (Edt.), **Wealth of the Roman World Ad 300-700**, British Museum Publication Limited, 1977.

Kurum, Musa, “Cüçük Definesi”, **Türk Arkeoloji Dergisi**, XX-2, 1973, s.79-90.

Le Quien, Michaelis, **Oriens Christianus I**, Graz, 1958.

Lacam, Gay., **Civilisation Et Monnaies Byzantines**, Paris, 1974.

Laiou E. Angeliki (Edt.), **The Economic History of Byzantium from the Seventh Through the Fifteenth Century**, Dumbarton Oaks Research Library Collection, Washington D.C., 3 cilt, 2002.

Later, Bury, **Roman Empire I**, London, 1889.

Levick, Barbara, **Roman Colonies in Southern Asia Minor**, Oxford, 1967.

Levick, B ve S. Mitchell (Edt.), **Monuments From the Aezanitis, Monumenta Asiae Minoris Antiqua Vol.IX**, Journal of Roman Studies Monographs, 1998.

Lightfoot, Christopher S., "Byzantine Anatolia: Reassessing The Numismatic Evidence", **Revue Numismatique**, 158 (2002), s. 229-239.

_____ "Amorium'daki Sikke Buluntuları: Anadolu'da Bizans Para Ekonomisi İçin Yeni Kanıtlar", **Türk Arkeolojisi ve Etnografya Dergisi**, 3 (2003), s.23-28.

Lonquet, Henry., **Introduction a la Numismatique Byzantine**, London, 1961.

Lopez, R.S., "The Dolar of the Middle Ages", **The Journal of Economic History**, Vol.1, No.3,Part1.(1951), s.209-234.

Lowick, N.M., S. Bendall ve P. D. Whitting vd., **The Mardin Hoard. Islamic Countermarks on Byzantine Folles**, A.H.Baldwin ve Sons Ltd., Hampshire, 1977.

Magie, David, **Roman Rule in Asia Minor C.1- 2**, Princeton University Press, Princeton, 1950.

- Malter, Joel L., **Byzantine Numismatic Bibliography 1950-1965**, Argonaut INC., Publishers, Chicago, 1968.
- Maniatis, George C., "The Domain of Private Guilds in the Byzantine Economy, Tenth to Fifteenth Centuries", **DOP** 55(2001), s.341-369.
- McNicoll, Anthony, "Coins of Aşvan Proje", **Anatolian Studies**, 23(1973), s.187-190.
- Metcalf, D.M., "The Aegean Coastlands Under Threat: Some Coins and Coin Hoards From the Reign of Heraclius", **BSA**, 57(1962), s.14-23.
- _____ "How Extensive Was The Issue Of Folles During The Years 775-820?" **Byzantion** 37 (1967), s.270-310.
- _____ **The Origins of the Anastasian Currency Reform**, Amsterdam, 1969.
- Metcalf, William E., "Early Anonymous Folles From Antioch And The Chronology Of Class A", **ANSMN** 21(1976), s.109-128.
- Milne, J.G., "J.T.Wood's Coins From Ephessos", **Numismatic Chronicle**, V(1925), s.385-391.
- Mitchell, S., **Anatolia Land, Men, and Gods in Asia Minor**, II, Clarendon Press, Oxford, 1993.
- _____ **Cremna in Pisidia An Ancient City in Peace and in War**, London, 1995.
- Mitchell, S. ve M. Waelkens, **Pisidian Antioch**, London, 1998.

Morrison, Cecile, **Catalogue des monnaies byzantines de la Bibliotheque Nationale.**

I: Anastasius I-Justinian II; II: Philippicus-Alexius III, Paris, 1970.

_____ **Antik Sikkeler Bilimi Nümismatik Genel Bir Bakış**

(Çev.Zeynep Çizmeli Öğün), Arkeoloji ve Sanat Yayınları,
İstanbul, 2002.

_____ “Coinage and Money in Byzantine Typika”, **DOP** 56(2002), s.263-
275.

Mosser, Sawyer M., **A Bibliography of Byzantine Coin Hoards,** The American
Numismatic Society, New York, 1935.

Mutlu, S., “Anadolu Medeniyetleri Müzesi Bizans Altın Sikkeleri Kataloğu”,
Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi Yıllığı, 1989, s.67-87.

Nicol, M.Donald, **Bizans’ın Son Yüzyılları (1261-1453),** (Çev.Bilge Umar) Tarih
Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1999.

Ostrogorsky, G., “The Byzantine Empire in the World of the Seventh Century”, **DOP**
13(1959), s.1-21.

_____ **Bizans Devleti Tarihi** (Çev. Fikret İşıltan), Türk Tarih Kurumu,
Ankara, 1999.

Özmen, Kemal, “Bizans İmparatoru Anastasius I (430-518)’in Mali Reformları”,
Türk Nümismatik Derneği Bülteni, No.33-34,

<http://www.turknumismatik.org.tr/turkce/yayinlar/bultenler/bulten03334/makale02_tr.html>, 2007.

Özsait, M., **İlkçağ Tarihinde Pisidya**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Yayımları No:2710, İstanbul 1980.

_____ **Hellenistik ve Roma Devrinde Pisidya Tarihi**, İstanbul Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi Yayınları No:3307, İstanbul 1985.

Öztürk, İlham, “Ekşiler Köyü (Tekeköy) Kurtarma Kazısı”, **12. Müze Çalışmaları ve
Kurtarma Kazıları Sempozyumu 25-27 Nisan 2001 Kuşadası**, T.C. Kültür
Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Ankara, 2002, s.119-126.

Özüdoğru, Şükrü, “Patara Sikke Basımları ve Patara Kazıla’ndan (1989-2001) Ele
Geçen Sikkeler” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2002.

Özyurt Özcan, Hatice, “Erzurum Arkeoloji Müzesindeki Bizans Sikkeleri”, **XXVIII.
Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu 29.052006-
02.06.2006 Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi** (Baskıda).

_____ “Erzurum Arkeoloji Müzesi’nde Bulunan Bizans Dönemine Ait
Bir Grup Anonim Sikke”, **X. Ortaçağ-Türk Dönemi Kazı Sonuçları ve
Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu** (Baskıda).

Parman, Ebru, **Ortaçağ’da Bizans Döneminde Frigya (Phrygia) ve Bölge
Müzelerindeki Bizans Taş Eserleri**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir,
2002.

- Ratto, R., **Monnais Byzantines et d'autres Pays Contemporains a l'epoque Byzantine**, 1959.
- Robinson, D.M., "A Preliminary Report on the Excavations at Pisidian Antioch and at Sızma", **AJA**, 28 (1924), s.435-444.
- Rott, H., **Kleinasiatische Denkmaler Aus Pisidien, Pamphylien, Kappadokien Und Lykien**, Leipzig, 1908.
- Runciman, Steven, **Haçlı Seferleri Tarihi, I** (Çev. Fikret Işıltan), Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayını, 1998.
- Russel, James, "A Coin Hoard of Maurice Tiberius From Anemurium, Isaura", **ANSMN**, 28(1983), s.119-131.
- Rynerson, Paul, **Byzantine Coin Values A Guide**, 1971.
- Sabatier, J., **Description Generale des Monnaies Byzantines**, 1955.
- Sayles, G. Wayne, **Ancient Coin Collecting V The Romaion/Byzantine Culture**, United States of America, 1998.
- Sear, David R., **Greek Imperial Coins and Their Values**, B.A.Seaby Ltd., London, 1991.
- Sevcenko, Nancy P., "Loros", **The Oxford Dictionary of Byzantium**, Oxford University Press, 1991, V.2, s.1251.
- Stryzowski, J., **Kleinasien Ein Neuland Der Kunstgeschichte**, Leipzig, 1903.
- Taşlıalan, M., **Yalvaç Pisidia Antiocheia**, Göлтаş Kültür Dizisi-3, 1997.

Tek, A. Tolga, “Arykanda Kazılarında Bulunan Antik Sikkeler Üzerinde Yeni İncelemeler: 1971-2000 Sezonları”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2002.

Tekin, Oğuz, “Perge Kazılarında Bulunan Sikkeler 1956-1983” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1987.

_____ “A Preliminary Report On Coins Found At Perge”, **Anatolia Antiqua**, I (1991), s. 217-220.

_____ **Antik Anadolu Nüsmatiği Bibliyografyası**, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1993.

_____ **Yapı Kredi Koleksiyonu Grek ve Roma Sikkeleri**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1994.

_____ “Aşağıanazaf (Van) Kazısında İslami Kontrmarklı Bir Bizans Sikkesi”, **Toplumsal Tarih**, 36(Aralık 1996), s. 48-50.

_____ “Byzantine Coins From Yumuk Tepe Including A Lead Seal”, **Anatolia Antiqua VI** (1998), s.273-278.

_____ **Yapı Kredi Koleksiyonu Bizans Sikkeleri**, İstanbul, 1999.

_____ “Bizans İmparatorluğu’nun Tarihine ve Sikkelerine Kısa Bir Bakış”, **Akdeniz’in Mor Binyılı Yapı Kredi Koleksiyonu Bizans Sikkeleri**, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, 1999, s.21-48.

Tekin, Oğuz, “Monete Provenienti Dallo Scavo”, **Elaiussa Sebaste I Campagne di**

Scavo 1995-1997 (Edt. Eguini Schneider ve E. Bretschneider), Roma, 1999, s.319-323.

_____ “Le Monete”, **Elaiussa Sebaste II Campagne di Scavo 1998-1999**

(Edt. E. Schneider ve E. Bretschneider), Roma, 2003, s.541-556.

_____ “Eski Yunan, Roma ve Bizans Altın Sikkeleri”, **Altının İktidarı,**

İktidarın Altınları: Yapı Kredi Altın Sikke Koleksiyonu (Ed. Şennur Şentürk ve Selahattin Özpalabıyıklar), Yapı Kredi Kültür ve Sanat Yayıncılık, 2004, s.39-67.

Tekin, Oğuz ve Yaşar ÜNLÜ, “Küstüllü Hoard of Byzantine Solidi”, **Anatolia Antiqua**

VI(1998), s.279-285.

Treadgold, W., **A History of Byzantine State and Society**, Stanford, California,

1997.

Tulay, A.Semih, **Genel Nümizmatik Sözlüğü**, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul,

2001.

Umar, B., **Pisidia**, Ak Yayınları Kültür ve Sanat Kitapları:48

Ünal, Ceren, “Ödemiş Müzesinden Bir Grup I. Iustinianos ve II. Iustinos Dönemi

Sikkeleri”, **Sanat Tarihi Dergisi**, XIII/2 (2004), s.119-137.

Waage, B., Dorothy, **Antioch on-the-Orontes IV/2 Greek, Roman, Byzantine**

And Crusaders’ Coins, Princeton University Press, London, 1952.

Waelkens, M., **Sagalassos**, Leuven, 1993, 1997-98, 2000.

Walker, Alice (Edt.), **Byzantine Art in St. Louis Collections An Exhibition in Honor of the Thirty-Second Annual Byzantine Studies Conference**, St. Louis, 2006.

Weller, H., "Turkic Countermarks", **The Numismatic Circular**, C.LXXXIII (1975), s. 475-77.

Whitting, P.D., "The Anonymous Byzantine Bronze", **NC**, 1955, s.89-98.

_____ **Byzantine Coins**, Barrie&Jenkins, Switzerland, 1973.

Wilde, Gilbert, "Monnaies Au Musee De Pessinonte", **EA**, No.301-302, 1997, s.101-113.

Wroth, Warwick., **Catalogue of the Imperial Byzantine Coins in the British Museum**, Elibron Classics, 2003.

_____ **Western and Provincial Byzantine Coins of the Vandals, Ostrogoths and Lombards and of the Empires of Thessalonica, Nicaea and Trebizond in the British Museum**. Arganout, Inc., Publishers, Chicago, 1966.

Vittinghoff, F., **Römische Kolonisation und Bürgerrechtspolitik unter Caesar und Augustus**, Wiesbaden, 1951.

Vryonis, Speros Jr., "Nomadization and Islamization in Asia Minor", **Dumbarton Oaks Papers**, Vol. 29, 1975, s. 41-71.

_____ "The Question of the Byzantine Mines", **Speculum**, XXXVII (1962), s. 3-17.

Vryonis, Speros Jr., **The Decline of Medieval Hellenism in Asia Minor and the Process of Islamization from the Eleventh the Fifteenth Century**, University of California Press, Berkeley, 1971.

Yıldırım, Şener. “Philomelion’daki (Akşehir) Bizans Dönemi Taş Eserleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.

Yılmaz Emre, Nilay, “Bizans Sikkelerinde Dinsel Unsurlar”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1999.

13

14

17

20

22

25

26

27

28

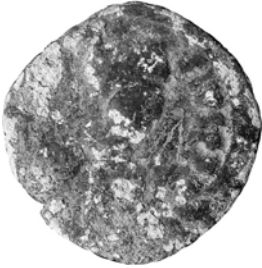
29

32

36

38

42

43

47

48

49

51

53

54

55

57

59

60

63

64

66

67

68

70

73

74

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

102

103

104

108

109

112

113

117

118

119

123

124

125

126

129

132

133

135

136

138

139

145

148

152

154

156

159

161

166

170

171

173

175

176

180

181

183

185

186

188

192

194

195

197

200

201

205

206

208

209

210

211

212

215

216

217

220

221

223

225

227

229

230

232

233

234

235

237

238

240

241

243

244

246

247

248

250

252

253

254

255

257

258

260

261

262

263

264

265

267

268

269

272

273

274

276

277

278

280

281

284

285

289

292

293

296

297

298

299

302

305

309

312

313

314

317

318

319

321

322

323

324

326

328

329

330

332

334

335

336

337

338

339

340

344

349

351

355

356

357

362

363

365

367

368

370

372

377

379

388

392

393

394

395

396

397

401

403

414

418

419

421

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

443

447

449

451

455

461

471

474

475

476

478

490

492

494

496

506

510

516

519

521

524

526

529

534

535

538

540

543

549

550

551

556

562

563

566

582

585

586

587

589

591

596

598

602

608

613

614

641

648

660

665

702

705

708

738

741

747

758

764

772

799

803

815

827

829

832

838

839

840

860

862

863

868

882

883

889

891

894

898

899

903

904

907

908

913

915

916

954

955

956

957

958

963

967

969

970

973

975

978

980

982

984

985

987

991

993

994

995

996

997

999

1000

1001

1002

1003

1005

1006

1007

1008

1009

1010

1012

1013

1015

1017

1018

1020

1024

1026

1029

1030

1031

1032

1033

1036

1037

1038

1039

1040

1041

1042

1043

1044

1046

1047

1048

1050

1051

1052

1053

1054

1055

1056

1057

1058

1059

1060

1068

1071

1072

1073

1074

1076

1082

1083

1087

1092

1093

1096

1099

1100

1105

1106

1108

1116

1118

1122

1124

1127

1128

1131

1150

1152

1166

1168

1174

1196

1206

1208

1209

1211

1212

1216

1219

1222

1229

1240

1243

1245

1268

1271

1273

1274

1281

1282

1283

1286

1287

1288

1289

1290

1291

1293

1294

1295

1296

1297

